



Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W1KG16157	ImageGroup:	I1KG16175
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

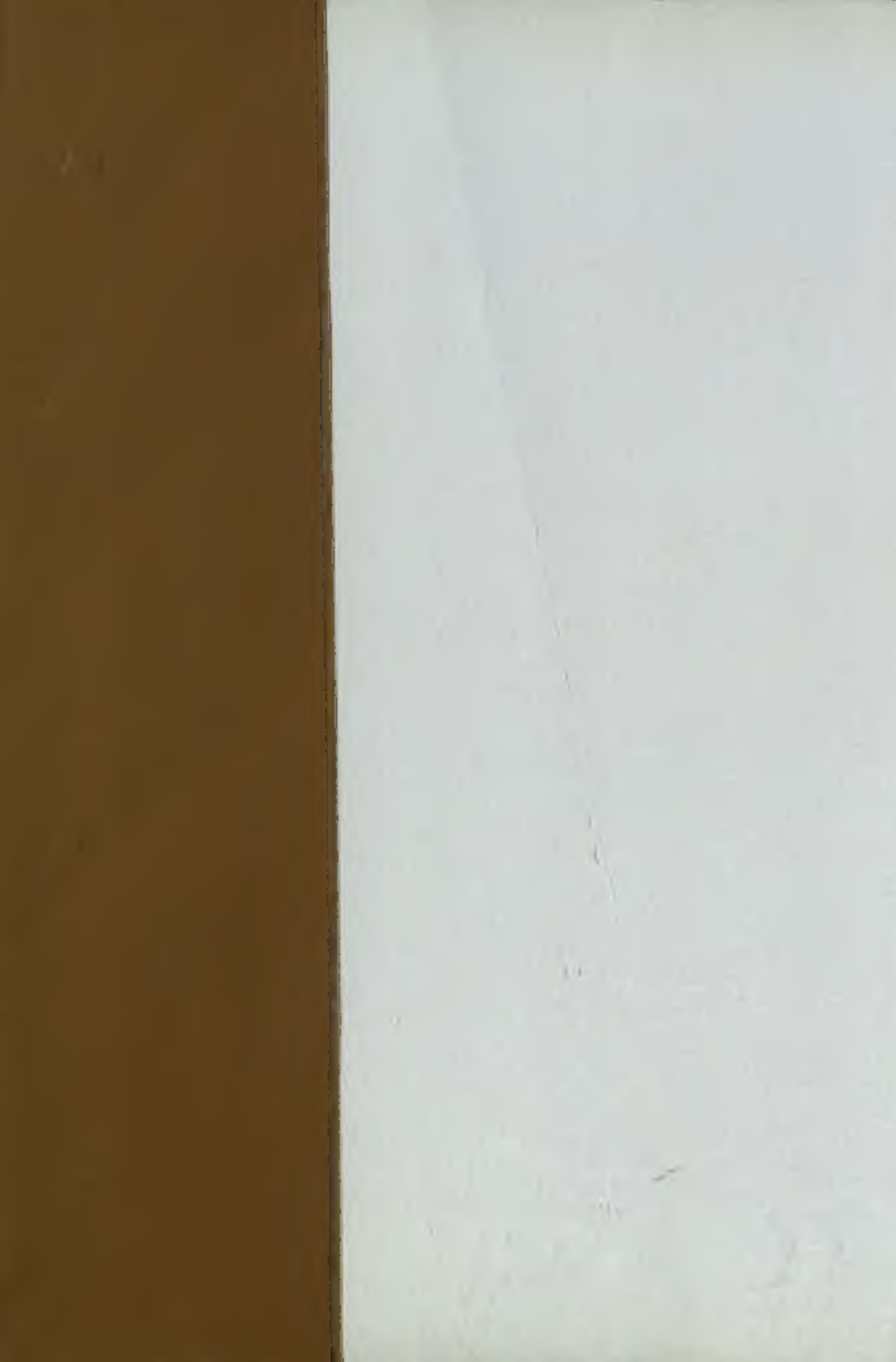
Title:	ཚད་མ་རིགས་རྒྱུ། tshad ma rigs rgyan/
Author:	དགེ་འདུན་གུབ་པ། dge 'dun grub pa
Descriptor:	n/a
Original Publication:	gangs can khyad nor dpe tshogs/v. 144
Place:	lha sa/
Publisher:	ser gtsug nang bstan dpe rnying 'tshol bsdu phyogs sgrig khang /
Date:	2010
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 1430 Massachusetts Avenue, Cambridge, MA 02138, USA. Comments: 12/2013

༣༣། ཁོང་མ་རིགས་རྒྱུ།



མཛད་པ་པོ། ལྷན་པ་དབང་དགེ་འདུན་གྲུབ།

མིང་གཞུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྟེན་འཛོལ་བསྟུ་ཕྱོགས་རྒྱུག་ཁང་ནས་བསྟན།



༡༩༩༡ | འཛམ་གླི་པལ་ལྷན་པོའི་མཆོད་མོ་རིགས་པའི་

ཐུན་ཞེས་པུ་པ་པལ་ལྷན་གསལ་། །



འཛམ་གླི་པལ་ལྷན་པོའི་མཆོད་མོ་རིགས་པའི་

ཐུན་ཞེས་པུ་པ་པལ་ལྷན་གསལ་། །

༡༡༡། །ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་མོ་རིགས་པའི་

རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །



མཐུན་པ་ལོ། །རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་གྱི་བོ།

མེད་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྙིང་འཛེལ་བཞུགས་སྤྱི་གཞི་ཁང་ནས་བསྟན།

ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕ | ೧೯೭೪

೧ | ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕ



ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕದ ವಿವರಗಳು

ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕದ ವಿವರಗಳು

མཛད་ཀྱིས་མདོར་བསྟན།

གཞུང་འདིའི་མཛད་པ་པོ་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཐེང་དང་པོ་རྒྱལ་བ་དག་འདུན་གྲུབ་ནི་
རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྷགས་མོ་ལྷག་ལོ་སྟེ་སྟེ་ལོ་༡༥༧༡ལོར་གཙང་རུ་ལག་གི་སའི་ཆ་
དཔལ་ལྷན་ས་སྐུའི་ཉི་འདབས་སྐད་ཀྱི་ལུང་ལག་གྲུར་མའི་རུ་པར་ངར་ཆོའི་རིགས་
ལབ་མགོན་པོ་དོ་རྗེ་དང་ལུས་རྗེ་མོ་ནམ་མཁའ་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྐས་སུ་སྐུ་འབྱུངས།
མཚན་ལ་པདྨ་དོ་རྗེ་ཞེས་གསོལ། དེ་ནས་སྐར་ཐང་མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་ལས་
དག་བསྟན་སྟོན་པ་བཞེས། རྒྱ་སྟོན་ཅན་པ་ལས་ཡི་གའི་འབྲི་སྟོན་ལེགས་པར་སྦྱངས།
དགྲུང་ལོ་བཙོ་ལྷ་པར་མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་རབ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དག་ཚུལ་
སྟོན་པ་ཞོད། མཚན་དག་འདུན་གྲུབ་པ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་
པར་རྗེ་དེ་ཉིད་ལས་དག་སྟོང་སྟོན་པ་མཛོས། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པར་དབུས་སུ་ཐེབས་ཏེ་
འོན་བཀྲ་ཤིས་དོ་མཁར་རྗེ་བཙུན་སྟོ་བཟང་གཤམ་པ་དང་མཛལ། དེ་ནས་ལོ་ངོ་བཙུ་
ཅམ་ལ་གསང་སྤྱོད་ཐོག་དང་། རི་བོ་དགའ་ལྷན། འཕན་ལུལ་གྲོས། སེ་ར་ཆོས་
སྤེངས། འབྲས་སྦྱངས་སོགས་སུ་བཞུགས་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་བླ་མ་མང་
པོའི་དུང་ནས་མདོ་སྐགས་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་ཞུས་ཏེ་ཐུགས་ཀྱི་ལུས་བཟང་ཁེངས་པར་
མཛད་ལ་ཆབས་གཅིག་འདུས་སྟེ་ཁག་ཏུ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་དེའི་དགོངས་འགྲེལ་
བསྟན་བཙོས་ལས་བརྩམ་ཏེ་བཀྲལ་བརྟག་མང་དུ་གནང་བས་མཁས་པའི་གཤམ་པས་
ས་གསུམ་འགོངས་པར་མཛད། རྗེ་འདི་ཉིད་ལ་བླ་མ་དུག་ཅུ་ལྷག་ཡོད་པ་ལས་བཀའ་
དྲིན་བླ་མེད་ཀྱི་བླ་མ་ནི་གསུམ་སྟེ། དང་པོར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་མཁན་ཆེན་གྲུབ་པ་ཤེས་
རབ་དང་། བར་དུ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་རྗེ་བཙུན་ཅོང་ཁ་པ། ཐ་མར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་རྗེ་
བཙུན་ཤེས་རབ་སེང་གི་བཙས་རྣམས་སོ། །དགྲུང་ལོ་སོ་དུག་པར་གཙང་དུ་ཐེབས་ཏེ།

ལྷ་མོ་དང་དཔལ་ལྷན་ཆེན། རི་ལུད། རྒྱལ་དཔལ་། གནས་རྒྱུ་མོགས་ལུ་ཐེབས་ཏེ་
འཆད་ཉན་དཔལ་ཞིང་གྲ་ཆོགས་འཕེལ་བར་མཛད། དགུང་ལོ་དང་བདུན་པར་བཟླ་
གིས་ལྷན་པོ་དཔལ་གྱི་ཆོས་འཁོར་གྱིང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་
བཅས་པ་གསར་དུ་བཞེངས། འདུས་སྡེ་བཞེངས་ནས་ལོ་ངོ་ཉི་ལྔ་ཅུ་བརྒྱད་པར་འཆད་
ཅོད་ཅོམ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེའི་བ་དན་སྤྱིད་ཅེའི་བར་དུ་
བསྐྱེངས། རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས་སྒྲིས་པའི་སྒྲོབ་མ་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས་དཔེ་མཆོན་
ཙམ་ནི། འདུལ་ནག་པ་དཔལ་ལྷན་བཟང་པོ། པཎ་ཆེན་བཟང་པོ་བཟླ་གིས། སྒོན་
ལམ་དཔལ་བ་ལེགས་པ་སྒྲོ་གོས། དཀྱིལ་ཁང་པ་ལེགས་པ་དོན་གྲུབ། མཁན་ཆེན་
གིས་རབ་རྒྱལ་མཆོན་མོགས་བསྟན་པ་ལ་བྱས་པ་ཆེ་བའི་སྒྲོབ་མ་མང་དུ་བསྐྱེངས། དེ་
ལྷན་བསྟན་པའི་བྱ་བ་རྣམས་མཐར་ཐུག་ནས་འདུལ་བྱ་རྟག་འཛིན་ཅན་ཆོས་ལ་བསྐུལ་
ཕྱིར་རྗེ་ཉིད་དགུང་ལོ་གྲ་བཞི་བཞེས་པའི་གིང་རྟ་ལོ་སྟེ་ལོ་༡༩༥༤་བོད་རྒྱ་བརྒྱ་གཉིས་
པའི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ཐོ་རེངས་ངོ་མཆར་བའི་ལྷས་དུ་མ་དང་བཅས་དགའ་ལྷན་ཡོད་
དགའ་ཆོས་འཛིན་དུ་ཡབ་རྗེ་འཇམ་དཔལ་སྟོང་པོའི་དུང་དུ་ཐེགས་སོ། །

དེ་ལྷན་རྗེ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཅག་བྱི་རབས་པའི་འདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་
མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ནི་འདུལ་བའི་གྲོང་འབུམ་ཆེན་མོ་དང་འདུལ་ཤིག་རིན་ཆེན་
ཐེང་བ། མཛོད་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་འཇུག་འགྲེལ་
གསལ་བའི་མེ་ལོང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སྒྲོ་སྒྲོང་དོན་བདུན་མའི་འབྲིང་ཡིག །རྣམ་འགྲེལ་
འགྲེལ་པ་ཆད་མ་རིགས་རྒྱན། མདོ་ཤིག་མོགས་གསུང་འབུམ་བོད་བདུན་ལྷག་ཙམ་
བཞུགས་བཞིན་པ་ལགས་སོ། །

མེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྒྱུད་འཆོལ་བསྟུ་ཕྱགས་སྒྲིག་ཁང་ནས།

དཀར་ཆག

- ཚད་མའི་བསྟན་བཅས་ཆེན་མོ་རིགས་པའི་རྒྱན་ལས་མངོན་སུམ་ལེའུ་བཤད་པ།(1)
- མཆོད་བཞོད་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་པ།(1)
- དགོས་འབྲེལ་ངག་ཞིགས་བཤད་པ།(2)
- རང་ལུགས་བཞག་པ།(6)
- བསྟན་བཅས་ཀྱི་བཞོད་བྱ་ངོས་བཟུང་པ།(7)
- དོགས་པ་གཅད་པ།(13)
- ཚད་མ་བཤད་པ།(19)
- མཚན་གཞིའི་ཉིང་རུ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ།(22)
- གཞན་ལས་ངེས་དང་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ།(27)
- མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།(30)
- ཚད་མའི་གངས་ངེས་བསྟུང་པ།(39)
- མངོན་སུམ་ཚད་མ་བཤད་པ།(41)
- མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་པ།(45)
- ལུལ་ལ་འབྱུལ་བ་ཚད་མ་ཡིན་པ་དགག་པ།(46)
- མངོན་སུམ་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།(53)
- དབང་པོའི་མངོན་སུམ་བཤད་པ།(56)
- དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཞིགས་ལ་བརྟེན་པར་སྟུང་པ།(62)
- མེས་མ་ཅས་པའི་ལུགས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།(65)

ཡིད་གྱི་མངོན་སྲུང་བཤད་པ།	(68)
རང་རིག་མངོན་སྲུང་བཤད་པ།	(78)
རྣལ་འབྱོར་མངོན་སྲུང་བཤད་པ།	(82)
བདེན་བཞི་བཤད་པ།	(83)
གཞན་ཟེ་ཕྱི་རོལ་པའི་ལུགས་དགག་པ།	(87)
གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་བཤད་པ།	(92)
གཅིར་བྱ་པའི་ལུགས་བཤད་པ།	(94)
དཔྱེད་པ་བའི་ལུགས་བཤད་པ།	(95)
ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཆིན་པ་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ།	(99)
མངོན་སྲུང་ལྟར་སྒྲུབ་བཤད་པ།	(104)
ཚད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག །	(107)
འབྲས་རྟོགས་དང་པོའི་རྣམ་གཞག །	(111)
འབྲས་རྟོགས་གཉིས་པའི་རྣམ་གཞག །	(115)
རྣམ་བདེན་རྒྱན་གྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།	(125)
འབྲས་རྟོགས་གསུམ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	(130)
རྗེས་དཔག་ཚད་མ་བཤད་པ།	(137)
རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ།	(148)
རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	(167)
རང་བཞིན་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ།	(176)
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་བཤད་པ།	(190)
ཡིད་ཆེས་གྱི་རྟགས་བཤད་པ།	(224)

གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ།	(230)
གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ།	(266)
སྒྲ་འབྲིན་བཤད་པ།	(279)
འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷན་ཚོད་བཤད་པ།	(285)
ཚོལ་བྱི་ཚོལ་དཔང་པོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ།	(287)
དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱ་གདན་ཚིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།	(334)
ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་བཤད་པ།	(339)
རང་གྱི་གཉིས་སྒྲ་དབྱེ་བ།	(340)
སྤང་ལུལ་ཚོགས་བཞིར་དབྱེ་བ།	(346)
མདོན་ཤོག་གཉིས་སྒྲ་དབྱེ་བ།	(356)
འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་བཤད་པ།	(363)
སེམས་བཤད་པ།	(369)
སེམས་བྱུང་བཤད་པ།	(370)
ཚད་མིན་གྱི་སྒྲོ་བཤད་པ།	(378)
དུས་གསུམ་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	(382)
གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ།	(407)
གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དང་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཚོགས་བཤད་པ།	(421)
གྱི་དང་བྱེ་བྲག་བཤད་པ།	(424)
བདེན་གཉིས་བཤད་པ།	(425)

༡༡༡། ཆོད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་མོ་རིག་པ་པོའི་རྒྱན་
ལས་མངོན་སུམ་ལེའུ་བཤད་པ།

མཆོད་བརྗོད་དང་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ།

༡༡༡། ཆོད་མའི་བསྟན་བཅོས་རིག་པ་པོའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ། རྟོགས་བརྩེའི་རྒྱལ་
བ་གྲས་དང་སྟོབ་མར་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུག་འཚལ་ལོ། །གངས་མེད་བསྐྱལ་པར་
སྟོང་རྗེའི་འཕྲིན་ལས་ཆོག་པ་གཉིས་ཁ་བ་རབ་འབྲིགས་རབ་དཀར་དགོ་ལེགས་ས་
འཛིན་སྟོ་ལ་དགོས་པར་རོལ། །རྩུ་འཕྱལ་རྒྱར་པའི་ཞབས་བརྟན་སྟོབས་བརྩེའི་རྩལ་
འཆར་ལ་རོལ་བྱིན་པའི་རབ་རྒྱས་མི་འཛིགས་རྣམ་བཞིའི་མཆེ་བ་གཅིགས། །སོ་སོར་
རིག་བཞིའི་སྟེར་བྱིས་འཛིགས་རུང་རབ་བདུད་བདུད་དང་མུ་སྟེགས་བྱེད་བྱི་གཉིས་
འཕྱར་དུགས་པའི་སྟོས་སུམ་འཛིག་མཛད་ཅིང་། །སྟོང་བ་གསུམ་ན་རིགས་པའི་གད་
རྒྱུས་རྒྱ་ཆེན་སྟོགས་ལ་སྒྲ་བ་ལྷ་མེད་ཤུག་མེད་གོ་རྟག་ཏུ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག །

གསུང་གི་དབང་ཐུག་རབ་མཛེས་གཞོན་ཅུའི་སྒྲ། །

སྟོན་ཀའི་མཁའ་ལྟར་དག་པའི་རལ་གྱི་དང་། །

རྒྱལ་བའི་ཆོས་མཛོད་པོ་ཉི་འཛིན་མཛད་པ། །

སྟོ་གཉེར་མི་ཟད་འཇམ་(ཨ)པའི་དབྱངས་ལ་འདུད། །

ཐུལ་བ་ཀུན་གྱི་འཕྲིན་ལས་མཐའ་ལས་རྣམས། །

གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་པ་རབ་མཛེས་ལྷ་མོའི་སྐུ།

དེ་ལས་བདེ་སྟེར་ཐུགས་རྒྱུན་ཡངས་མ། །

རྩེ་བཅུན་ཕྱུང་པ་བསྐྱམས་པས་དག་ལེགས་མཛོད། །

པད་དཀར་ཅན་གྱི་ཞལ་གྱི་པར་ཡི།

ཆོས་མ་གྱི་ཟེའུ་འབྲུ་དཀར་པོ་ཆོད་པ་ལས། །

རབ་འབྱུངས་ངང་པའི་ཁྱ་མོ་དབྱུངས་ཅན་ཁྱོད། །

བདག་གྱོ་བརྒྱའི་ཆལ་འདིར་རྟག་ཏུ་རྣམ།

ཐུགས་ལས་ནས་རྒྱལ་ཐུགས་ཀྱི་གྲང་པོ་ཆོས་མིན་པམ་མཛད་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་
 ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོར་སྐྱབས་ཀྱིས་གྲགས་པ་དང་། །འཇིགས་པའི་དབང་ཐུག་ལྟ་དབང་སྒྲོ་
 དང་ལྷན་སྒྲོ་གྲོས་རྒྱལ་རྒྱས་རྒྱལ་རྒྱ་པ་བརྟུན་པ་བྱིས་སྐྱབས་གཙང་མཆོག་གྲང་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་།
 ཤེས་རབ་ཐུན་ཆོགས་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་སྐྱས་པ་ཉི་མ་སྐྱས་པ་ལ་སོགས་མདོ་དང་
 རྒྱལ་འགྲེལ་འགྲེལ་བཤད་མཛད་རྒྱལ་སྐྱེད་དང་། སྒྲོ་གྲོས་མཆོངས་མེད་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་
 པའི་དཔལ་(༡༧)རྟུན་སྒྲུ་མ་ཐུག་འོས་ཀྱན་ལ་ཀྱན་ནས་ཀྱས་པས་ཐུག་བཅུ་ལོ། །

དགོས་འབྱེད་པ་ལ་སྒྲིག་སྒྲུབ་པ་ལ།

འདིར་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འགྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ཚད་
མའི་བསྟན་བཅས་ཆེན་པོ་རིགས་པའི་རྒྱན་ཅིས་བྱ་བ་འཆད་པ་ལ་གསུམ། བསྟན་བཅས་
ཀྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་དང་། བརྗོད་བྱ་ངོས་གསུང་བ་དང་། དེ་རྒྱས་པར་གཏུན་ལ་དབབ་

པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། །རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བོད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་གྲོལ་བ་དོན་གཉིས་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་མིན་ཏེ། རྟག་གའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་གཏན་ཆོགས་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། རྟག་གའི་ཞེས་པ་ཕྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་དང་སྟོང་གླིང་སྟེས་ལ་སོགས་པས་དོན་མཐའ་དག་མངོན་དུ་མ་གྱུར་པར་རྟག་པས་བདག་པ་ཅམ་གྱིས་བཞག་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་རྟག་གའི་བྱས་པ་དང་། རྟག་གའི་རྟེན་ཅིང་མ་ངེས་ལ། །མ་བྱལ་ཀྱན་རྫོབ་སྟོབ་པ་ཅན། །བྱིས་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་སྤྱི་ཅམ་གྱི་སྟོན་ས་རྟགས་པ་ལ་རྟག་གའི་བྱས་པ་ལས། དང་པོ་གྲོལ་བ་དོན་གཉིས་ལ་མི་མཁོ་བ་བདེན་ཡང་རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་ནི་དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། རང་གི་སྟོན་པ་ཤེས་བྱ་བམས་ཅད་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྟག་གའི་ཡིན་པས་གྲོལ་བ་དོན་གཉིས་ལ་མི་(འན)མཁོ་ན། སྟོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་མན་ཆད་གྲོལ་བ་དོན་གཉིས་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་སྤྱི་ཅམ་གྱི་སྟོན་ས་རྟགས་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པའང་མི་འཐད་དེ། རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་གིས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་རིགས་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཁོར་བ་འཇུག་ལྷོག་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་ནང་གི་སེམས་རྒྱུད་འདུལ་བའི་ཐབས་བདག་མེད་རྟགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟེད་པའི་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་

རོ། །གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཉེ་བར་མི་མཐོ་བའང་མི་འཐད་དེ། གཏན་ཚིགས་རིག་པའི་དོན་ནི་རྒྱ་མཚན་རིག་པ་ལ་ཟེར། བསྟན་བཅོས་འདི་དག་གིས་ཀྱང་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་གི་སྒོ་ནས་རིག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་དག་ནི་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་དང་ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཁོ་ན་ཡིན་པ་འདྲུལ་བའི་མདོ་ལྟ་བུ་དང་། གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་ནང་རིག་པ་མ་ཡིན་པ་ནི། ཉགས་དང་དཔེ་དང་རྒྱུ་ལྗོངས་རྩོད་པའི་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་ཙམ་ཞིག་གཏན་ལ་འབེབས་པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་བཟོ་དང་གསོ་བ་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟ་བུའོ། །

གཏན་ཚིགས་རིག་པ་ཡིན་པས་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ་ཉེ་བར་མི་མཐོ་ན། རིག་པའི་གནས་ལྟ་དག་ལ་བཅོན་པར་མ་བྱས་ན། །འཕགས་མཆོག་(འཕྱི་གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁུན་ཉིད་མི་འགྱུར་ཏེ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་གཞན་དག་ཚར་གཅད་རྗེས་གཟུང་དང་། བདག་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཕྱིར་དེ་ལ་དེ་བཅོན་བྱ། །ཞེས་རྗེ་བཙུན་གྱིས་གསུངས་པ་རྣམས་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་ཚད་མ་རྣམས་པ་གཉིས་དང་རྟགས་དང་རྒྱུ་བཟུང་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པས་ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ན། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱིས་ཀྱང་ནང་རིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མ་རྣམས་པ་གཉིས་དང་རྟགས་དང་རྒྱུ་བཟུང་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་བསྟན་ན། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཐོན་པ་ཤེས་ཀྱི་ཐོན་པའི་རྣམ་ཏུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། གཟུགས་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མིག་དང་ཡིད་ལ་བརྟེན་པའི་ཞེས་པས་མདོན་སུམ་བསྟན་ལ། དུ་བ་ལས་ནི་མེ་ཤེས་དང་། །རྒྱ་རྒྱུ་ལས་ནི་རྒྱ་ཤེས་ལྟར། །བྱང་རྒྱུ་ལས་དཔེ་སྒོ་ལྟར་གྱི། །རིགས་ནི་

མཆོན་མ་དག་ལས་ཤེས། །ཞེས་པས་འབྲས་རྟགས་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་
བསྟན་ཅིང་། གང་ཅུང་ཟད་སྒྲིབ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་འགག་པའི་ཆོས་
ཅན་ནོ། །ཞེས་པས་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པས་དང་། དཔམ་ང་དང་འབྲས་པས་གང་
ཟག་གི་ཆོད་བཟུང་གི། གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་གི་ཆོད་གཟུང་བར་མི་བྱ། །ཞེས་པས་
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་བསྟན་ཏོ། །

འདི་དག་ནི་གསུང་རབ་ལས་ཆོད་མ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལན་དུ་མར་གསུངས་
པར་ལན་རེ་ཙམ་གསུངས་པ་དབེར་བཞོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། མངོན་སྲུག་དང་རྗེས་དཔག་
གི་རྟེན་གཏན་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་མ་གསུངས་པའི་གསུང་རབ་མི་སྤྱིད་པས། གསུང་
རབ་མཐའ་དག་ལས་གསུངས་པ་མཆོན་བྱེད་དུ་བཞོད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། མངོན་སྲུག་རྗེས་དཔག་དགོས་པ་མེད། །མྱ་སྟེགས་ཅོད་པ་བསྐྱོག་
པའི་བྱིར། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ཆོད་མའི་བསྟན་
བཅོས་འདི་དག་(༤)འཁྱུང་ལ་མྱ་སྟེགས་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་བྱིར་དུ་གསུངས་པ་
ཡིན་པས། བྱི་རོལ་པ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་ཉན་པ་དང་འཆད་པ་སོགས་བྱེད་པ་ལ་
དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱི་རོལ་པ་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་
རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤང་བོ་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དང་། སྒྲེབ་སྒྲ་བྱི་
དང་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲར་འདེབས་ཀྱི་ལྟ་བ་བསལ་
ནས། སྤང་བོ་མི་རྟག་སྒྲུག་བསྐྱེད་པའི་མེད་དང་། སྒྲེབ་སྒྲ་བྱི་དང་ཐར་པ་
དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡོད་པ་ལ་ངེས་ཤེས་ལེགས་པར་བྱངས་དགོས་ལ་ཆོད་མའི་
བསྟན་བཅོས་འདི་དག་གིས་བྱང་སྒྲེབ་སྒྲ་བྱི་མེད་པ་དང་། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲར་འདེབས་དང་། སྤང་བོ་གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་འཛིན་

པའི་སྒྲོ་འདོགས་བསལ་བའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག །བརྟན་བཅོས་འདི་དག་ཟས་ཀྱི་ལན་ཚུ་དང་འདྲ་བར་འདི་ཉིད་གཙོ་
བོར་ཉེར་མཐོ་མེད་ཀྱང་། འདི་དག་གི་དོན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ན་གཙོ་བོའི་དོན་གཞན་ཁོང་དུ་
རྒྱུད་པ་ལ་ཉེ་བར་མཐོ་བ་ཅམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། ཐོས་པ་དང་
བསམ་པ་དང་སྒྲོམ་པའི་གཞི་འདི་ནས་གཏན་ལ་ཡབ་པ་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་གཞན་
ཉིད་པར་དགའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་ལུགས་བཞག་པ།

རང་དང་གཞན་གྱི་ལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲེ་འཆི་གཅིག་ནས་གཅིག་
ཏུ་བརྒྱུད་པའི་འཁོར་བའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་འབད་དགོས་
ཏེ། ཐབས་དེ་ཡོད་བཞིན་དུ་འབད་པ་མ་བྱས་ན་དོན་ཆེན་པོ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཐབས་དེ་ལ་འབད་པར་བྱ་ཞེ་ན། བདག་ནི་
སངས་རྒྱས་ཕྱོགས་མི་འཛིན། །མེར་སྐྱ་སོགས་ལ་མི་སྤང་ཡང་། །གང་ཞིག་རིགས་པར་
ལྷན་པའི་ཆོག་ །དེ་ཉིད་སྟོན་པར་(ལབ་)འཛིན་པ་ཡི། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། ལུགས་གང་
འཐད་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་དཔྱད་པ་ན། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བརྟན་པ་ཉག་
གཅིག་སྒྲོན་མེད་པར་གྲུབ་པས་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། རིགས་པའི་
བརྟན་བཅོས་འདི་དག་གིས་ཀྱང་ལུང་དང་རྟོགས་པས་བསྐྱུས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བརྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲོན་མེད་པ་དང་། དེ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་ཆད་མའི་སྒྲིམ་བུ་དང་།

བསྟན་པའི་དོན་རྒྱལ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་སྒྲིན་མེད་པར་
རིགས་པས་གཏན་ལ་འབབས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་ནི་རིགས་པའི་བསྟན་
བཅོས་འདི་དག་གི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

རི་སྒྲིབ་བཤད་པའི་དགོས་པ་དེ་དག་རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་ལ་རག་
ལས་པ་ཡིན་དེ། བསྟན་བཅོས་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་། དེའི་
བསྟན་པ་སྒྲིན་མེད་པར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་ངེས་པར་བྱེད་ཀྱས་ཀྱི་གཞན་ལ་
བརྟེན་ནས་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་རྟེན་པར་དགའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་གྲོལ་བ་དོན་གཉེར་རྣམས་ཀྱིས་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་དག་ལ་གཅེས་
པར་བཟུང་ནས། ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་ལ་འབད་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་ཡང་འཁོར་བ་འདུག་
ལྟ་གཉིད་ལ་སྒྲོར་ནས་ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་དེའི་ཐབས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་འབད་པར་
བྱའོ། །རང་གི་དུ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང་གཞན་ཡང་བསྟན་བཅོས་ལ་གྱུས་པ་སྒྲིབ་པའི་
གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ངོས་བཟུང་བ།

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ངོས་གཟུང་བ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་
དོགས་པ་གཅད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོན་སྟེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་བརྗོད་པར་བྱ་
བ་གང་ཞེ་ན། ཡན་པ་དང་མི་ཡན་པ་ཐོབ་པ་དང་སྒྲོང་བ་ནི་ངེས་པར་ཡང་དག་པའི་
ཤེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པས། དེ་མི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་འདི་
བརྩམ་མོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་(༥)ཡན་ཡོན་ཐོབ་

པ་དང་། མི་ལན་པ་སྤྲོད་པ་ནི་དེའི་རྒྱ་ལ་སྤྲོད་དོར་བྱེད་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་ངེས་པར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྤྲོད་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པས། ཡང་དག་པའི་ཤེས་
པ་ལོར་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལྟེ་བ་དུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་ནོ། །

འོན་པར་པ་དང་མི་ལན་པ་ཐོབ་པ་དང་སྤྲོད་པ་ལ་ངེས་པར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་
པ་སྤྲོད་དུ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེས། དེ་ལ་དེ་སྤྲོད་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་
གི་ལན་པ་ལོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཅེ་བར་ནི་བའི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཐོབ་པ་
ལ། བདག་མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གོམས་པ་སྤྲོད་དུ་
འགྲོ་དགོས་ལ། དེ་ལ་བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་རྣལ་གྱིས་བསྒྲམས་པ་སྤྲོད་དུ་འགྲོ་དགོས་
ཤིང་། དེ་ལ་ལོར་བའི་རྩ་བ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་སྤྲོད་བའི་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྤྲོད་དུ་འགྲོ་དགོས་ལ། རྗེས་དཔག་དེ་
སྤྱོད་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྲོད་བའི་རྟགས་ཀྱི་རྣལ་རྣམས་ཐ་སྦྱད་པའི་དབང་བའི་
མངོན་སུམ་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་བར་མ་ཆད་དུ་སྤྲོད་དགོས་
པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ངན་འགྲོའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཅེ་རྒྱུ་དང་ཆོ་རིང་སྤྲོད་སྟགས་དང་།
ངན་འགྲོའི་རྒྱ་བཀག་ནས་ཕྱི་མ་ལ་མངོན་མཐོ་སྤྲོད་པ་སྟགས་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་རྣམས་
དཔུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཡུང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུག་ཅིང་། དེའི་རྣལ་
གསུམ་རྣམས་ཀྱང་སྤྲོད་བཤད་པ་ལྟར་སྤྲོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་བཞིན་དུ་གྲུབ་མཐས་སྒྲོ་མ་བསྐྱར་བའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པའི་དོན་ཐོབ་
པ་དང་། མི་འདོད་པའི་དོན་སྤྲོད་པ་ལ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྤྲོད་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐེ་
ཆོམ་དངས་ནས་འདུག་པ་ལ་འང་ཐེ་ཆོམ་འདྲན་པའི་ཆད་མ་སྤྲོད་དུ་འགྲོ་(༡༥)དགོས་
པའི་ཕྱིར། འོན་ལྟེ་བ་དུན་མདོ་དང་བཅས་པས་ཡང་དག་པ་ལ་ཤེས་པ་ལོར་དང་

བཅས་པ་བརྗོད་བྱར་རི་ལྟར་བྱེད་ཅེན། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་ཤུར་སྒྲུབ་སྒྲུབ་བཅས་པ་བདག་རིག་ཕྱིར། སྐྱབ་པ་དང་ནི་སུན་འབྱེན་དག་ཤུར་སྒྲུབ་བཅས་པ་གཞན་རྟོགས་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པའི་རྟོག་གའི་ཆོག་དོན་བརྒྱད་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དོན་ཆེན་དུག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཚད་མ་གྱུན་ལས་བརྒྱས་པ་མཛད་དེ། མངོན་སུམ་གྱི་ལེན་དང་། རང་དོན་གྱི་ལེན་དང་། དེ་ལ་འཕྲོས་པ་སེལ་བ་བརྟག་པ་དང་། གཞན་དོན་ལེན་དང་། དེ་ལ་འཕྲོས་པ་དཔེ་བརྟག་པ་དང་། སུན་འབྱེན་བརྟག་པ་གསུངས་སོ། །

དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་ལ་དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་སྡེ་བདུན་མཛད་དེ། གཙོ་བོ་ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ་དང་འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་བཞིའོ། །གཙོ་བོ་ལུས་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ་ནི། ལྷན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་དང་། རྩེ་ཟད་བསྐྱས་པ་ཚད་མ་རྣམས་ངེས་དང་། ལུས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱས་པ་ཚད་མ་རིགས་པའི་ཐིགས་པའོ། །

འོན་ནམ་འགྲེལ་འདིས་ཅི་བསྟན་ཅེན། རང་ཉིད་ཀྱིས་གཞལ་བུའི་གནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་ནས། དེ་གཞན་ལ་འདོམས་པའི་ཐབས་རྟོག་གའི་ཆོག་དོན་བརྒྱད་ཅུ་མངོན་ཆོག་གི་ཆ་དང་སྐར་ནས་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་ནས་མངོན་སུམ་ལེན་དེ་དོན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་གཙོ་བོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐྱབ་པ་རྟོགས་དཀའ་བ་དང་། དེ་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་སྐྱབ་དཔོན་ཕྱགས་ཀྱི་གྲང་པོས་སྐྱབ་པ་ཚད་མར་བསྐྱབས་པའི་སྟོན་ས་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་ཚུལ་ལ་ངོ་མཆར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ། སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་སྟོན་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ཚད་མ་གྲུབ་པའི་ལེན་རྒྱར་བ་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར་འཛིན་

པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། (ལྔ)ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར་འཛིན་པའི་ལོག་པར་རྟོག་
པ་གཉིས་ལས། ལོག་རྟོག་དང་པོ་བསལ་ནས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལམ་གང་ནས་བྱོན་པ་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་ལྷགས་ལས་འབྱུང་བའི་བཤད་པ་མཛད་ཅིང་། ལོག་རྟོག་གཉིས་པ་
བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ལྷགས་ལས་བསྟོག་པའི་བཤད་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཆད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱིས་ཅི་བསྟན་ཅི་ན། སྟོབ་དཔོན་ཕྱགས་གྲུང་གིས་རྟོག་གེ་མི་
ཤེས་ཞེས་སྟོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བར་འདོད་པའི་སྒྲིང་རྗེས་ཀྱན་ནས་
བསྐྱངས་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལྟ་བུའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་པར་ཆད་མའི་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་རྟོག་གའི་ལུས་རྩང་
ཟད་བསྐྱས་ནས་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་རྒྱས་པ་རྣམ་འགྲེལ་ལྟ་བུ་མེད་
ཀྱང་གཞན་དོན་ལེའུ་རྣམ་ངེས་འདིར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

རིགས་པའི་ཐིགས་པས་ཅི་བསྟན་ཅི་ན། གདུལ་བྱ་སྟོས་པ་རྒྱས་པའི་རྗེས་སུ་
འདུག་མི་རུས་པ་དང་། ཆོག་ཉུང་དུས་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བདེ་སྤྱད་ཏུ་རྟོགས་པའི་གདུལ་
བྱ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་རྟོག་གའི་ལུས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གསལ་བར་བྱེད་པ་འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་
བཞི་ནི། གཏན་ཆོགས་ཐིགས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་བརྟག་པ་དང་། རྒྱུད་གཞན་སྤྱབ་པ་
དང་། རྩོད་པའི་རིགས་པ་ལོ། །

བཞི་པོ་འདི་འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དང་
པོ་གཉིས་རང་དོན་ལེའུ་ལ་འཕྲོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱ་ལྟོག་གྲུར་རྟོགས་པ་རྗེས་
དབག་ལ་རག་ལས་ལ། དེ་ཡང་མཐའ་ཆོད་པར་རྟོགས་པ་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་རྒྱས་པར་
གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལ་རག་ལས་ཤིང་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་དུག་དང་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་

སོགས་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་ནས། རྟགས་གྱི་ཚུལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་
བསྟན་(༥༧)པའི་ཕྱིར་དུ་གཏན་ཚིགས་ཐིགས་པས། སྟོགས་ཚོས་དེ་ཆས་བྱལ་བ་ཡིས། །
གཏན་ཚིགས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་ཉིད། །ཅིས་པ་འདི་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྩ་བ་འབྲེལ་བ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ལ། འབྲེལ་བ་ལ་ལྷན་འདུའི་
འབྲེལ་བ་དང་། འབྲེལ་བ་རྫས་གྲུབ་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་ནས། འབྲེལ་བ་ལ་
བདག་གཅིག་དང་དེ་སྦྱར་གི་འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་
དང་། ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། ལམ་
པའི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་ཡིན་ལ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་འབྲེལ་བ་
རྫས་གྲུབ་བཀག་པས་འབྲུབ་པར་དགོངས་ནས། འབྲེལ་བ་བརྟག་པས། མེད་ན་མི་འབྱུང་
ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་རྒྱས་པར་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་གཞན་དོན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་ལེའུར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་
བཀག་ནས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་དུ་བསྟན་པ་ལ། གལ་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་པར་
རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་ཡིན་ན། རྒྱུད་གཞན་མ་གྲུབ་པས་གཞན་དོན་བྱེད་པ་མི་འཐད་དོ་
སྟམ་ན། རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་ཡིན་ཡང་ལུས་དག་གི་བྱ་བ་ལས་ཀྱང་སྤོང་དཔགས་ནས།
དེ་རང་གི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་བཀག་ནས་རྒྱུད་གཞན་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དུ། རང་ལུས་སྟོ་
སྟོན་འགོ་བ་ཡི། །བྱ་བ་མཐོང་ནས་གཞན་ལ་དེ། །འཛིན་ཕྱིར་གལ་ཏེ་སྟོ་ཤེས་འབྱུང་། །
ཚུལ་འདི་སེམས་ཅམ་ལ་ཡང་མཆུངས། །ཞེས་རྒྱུད་ཁ་ཅིག་ཆད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུར་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱའི་རྩ་བ་སྟོང་ཇི་ཆེན་པོར་བཤད་པ་དེའི་དམིགས་ཡུལ་བསྒྲུབ་པའི་
ཆེད་ཡིན་པས་ལེའུ་དེ་ལ་འབྲེས་པ་ཡིན་ནི་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཅུད་པའི་རིགས་པ་གཞན་དོན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། གཞན་དོན་བྱེད་པ་ན་ཟས་

གོས་སྒྱུན་པ་ལ་སོགས་པས་གནས་སྐབས་སུ་བདེ་བ་ཙམ་གྲུབ་ཀྱང་(མ)གངན་གྱི་
བདེ་བ་མི་འགྲུབ་ལ། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་
རྟོག་དང་། མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་སུན་འབྱེན་དང་སྒྲུབ་དག་གིས་བསལ་
ནས་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་བཀོད་པས་གངན་གྱི་བདེ་བ་འགྲུབ་པའི་རྩྭ་དཔེ་རྩལ་
གེས་པའི་ཕྱིར་དུ་རྩྭ་དཔེ་རིགས་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མདོར་ན་སྡེ་བདུན་གྱི་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་རྟོག་གའི་ཆོག་དོན་བརྒྱད་ཀ་ཆང་བར་
སྒྲུན་པས་ལུས་ལྟ་བུ་དང་། ཕྱི་མ་བཞིས་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ཙམ་སྒྲུན་གྱི་རྟོག་གའི་
ཆོག་དོན་བརྒྱད་ཀ་ཆང་བར་མི་སྒྲུན་པས། འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྟ་བུའི་བསྒྲུན་བཅོས་
ཞེས་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་ན། ཆང་མ་སྡེ་བདུན་པོ་འདིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་རང་ཉིད་སངས་
རྒྱུས་སུ་བགྱོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་བ་དང་། སངས་རྒྱུས་ནས་གཞན་དོན་བྱེད་
པའི་རིམ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མདོ་ལས། དགོ་སྟོང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །
བཞེགས་བཅད་བདར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །
སྤང་བར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་
གཉིས་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་དབྱུད་པ་དག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་ལྷོག་
གྱུར་ལུང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་དཔྱད་ཅིང་། དེ་ལ་ཡང་ཁས་སྤངས་སྒྲུབ་ཀྱི་འགལ་བ་
དང་། རང་ཆོག་དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་སོགས་ཡོད་མེད་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་
དབྱུད་པའི་རྩལ་གངན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་རྣམ་འགྲེལ་ཡིན་
པས་དེ་ལ་རྟོག་པའི་དུ་བརྣམས་བསལ་ཅིང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་མཛད་ཅིང་
མཐར་ནི་རྩྭ་དཔེ་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །

དོགས་པ་གཅད་པ།

གཉིས་པ་དོགས་པ་གཅད་པ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གྲངས་ངེས་ལ་དོགས་པ་གཅད་པ་དང་། གོ་རིམ་ལ་དོགས་པ་གཅད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྟན་(ཟ)བཅོས་རྣམ་འགྲེལ་འདི་ཀུན་ལས་བདུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་རྩོམ་ན། ཀུན་ལས་བདུས་སུ་ལེའུ་དྲུག་གསུངས་ལ་འདིར་ལེའུ་བཞིར་བྱས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དཔེ་བརྟག་པ་དང་སེལ་པ་བརྟག་པའི་ལེའུ་གཉིས་འདིར་རང་དོན་ལེའུའི་ནང་དུ་བསྟུས་ནས་བསྟན་ཅིང་། ལྷག་ཆོད་བརྟག་པ་གཞན་དོན་ལེའུའི་ནང་དུ་འདུས་ཤིང་རྩོད་རིམས་སུ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པས་འདིར་ལེའུ་ལོགས་སུ་མ་བསྟན་ལ། ཀུན་ལས་བདུས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་ནས་བཤད་པའི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། དེ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་ཆོད་མ་གྲུབ་པའི་ལེའུ་ལོགས་སུ་མཇོད་པས་ལེའུ་བཞིར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་བསྟན་པ་ཅོག་མ་འདིའི་ལེའུ་བཞིར་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལམ་དང་བཅས་པར་ངེས་ཤིང་། དེ་ཉིད་རང་གིས་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་སུ་ངེས། རང་གིས་རྟོགས་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་དེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལེའུའི་གོ་རིམ་ལ་དོགས་པ་གཅད་པ་ལ་གཉིས། ལྷ་དབང་སྤྱི་ལུགས་དང་། རྒྱན་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་

འདི་ཀུན་ལས་བརྒྱུ་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཚུ་མ་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ལེའུའི་གོ་རིམ་བསྒྲིག་ནས་རང་
 རོན་དང་པོར་བཤད་ཅིན། སྤྱིར་གོ་རིམ་ལ་རྒྱུད་ལ་སྒྲིབ་འདི་གོ་རིམ་དང་། དགོས་པ་ལ་ལྟོས་
 པའི་གོ་རིམ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དང་པོར་མངོན་སུམ་
 གྱི་ལེའུ་དང་དེའི་འོག་ཏུ་རང་རོན་གྱི་ལེའུ་དང་དེའི་འོག་ཏུ་གཞན་རོན་གྱི་ལེའུ་འཆད་
 པར་རིགས་བ་ཡིན་ཏེ། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་སྒྲུབ་དག་གི་སྒྲོ་ནས་གཞན་ལ་འདོམས་པ་ལ་དང་པོར་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྟགས་
 དགོས་ལ། དེ་ཡང་སོ་སྒྲིབ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟགས་(པ་)པར་མི་རྒྱས་པས་རྗེས་
 དཔག་གིས་རྟགས་དགོས་ཤིང་། རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་པོ་
 ཡང་། མཐར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ་རོན་གཉིས་སྒྲུབ་
 པའི་རིམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་གོ་རིམ་དེ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་ཀུན་ལས་བརྒྱུས་དང་རྣམ་རེས་ལས་བཤད་པ་ནི་རྒྱུད་ལ་སྒྲིབ་འདི་གོ་རིམ་
 ཡིན་ལ། རྣམ་འགྲེལ་འདིར་ནི་དགོས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གོ་རིམ་སྒྱིད་བཅུ་བྱས་ནས།
 རང་རོན་ལེའུ་དང་པོར་གསུངས་ཏེ། རང་རོན་ལེའུ་དང་པོར་འཆད་པའི་རྒྱུ་མཆན་རང་རོན་
 རྗེས་དཔག་ཀུན་ལས་བརྒྱུས་འཆད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་དང་པོར་འཆད་ཅེས་སྟོན་པ་ལ།
 རང་འགྲེལ་ལས། རོན་དང་རོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་
 བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ལ་འོག་པའི་རྟག་པས་དེ་རྣམ་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ་
 ཞེས་གསུངས།

འདིའི་རོན་ལ་ཁ་ཅིག་ ་རོན་ཡན་པ་དང་རོན་མ་ཡིན་པ་ནི་མི་ཡན་པ་ཡིན་ལ། དེ་
 རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་ཐོབ་པ་དང་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ་རོན་
 ཡན་པ་དང་མི་ཡན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་རྗེས་དཔག་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་

པོར་འཆད་ཅིས་ཟེར་རམ། ཡན་པ་དང་མི་ཡན་པ་ཁོ་ན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་རྗེས་དཔག་ལ་
བརྟེན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་དེ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་
བཤད་པ་ཞེས་ཟེར། དང་པོ་མི་རིགས་ཏེ། ཡན་པ་དང་མི་ཡན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་
མངོན་སུམ་ལ་ཡང་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡན་པ་མི་ཡན་པ་ཐོབ་པ་དང་སྤྱོད་བཞི་ངེས་
པར་ཡང་དག་པའི་གེས་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་ཡིན་པས་ཞེས་དང་། འདི་དག་གིས་
དོན་ཡོངས་སུ་བཅད་ནས་འཇུག་པས་ན་དོན་བྱ་བ་ལ་བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། གཉིས་བའང་མི་རིགས་ཏེ། སྤང་དོར་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱ་བའི་
ཆོས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ཡང་རྗེས་དཔག་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་ལུགས་ནི། དོན་ནི་(ལ)སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མཛད་པའི་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་
དང་དབྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། དོན་མ་ཡིན་པ་ནི་
ཕྱི་རོལ་པའི་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་པ་དང་མི་
ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གཉིས་རིགས་པ་དང་ལྷན་མི་ལྷན་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་རྗེས་
དཔག་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་པོར་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
མངོན་སུམ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་ནི་ཡུལ་ལ་དབྱེད་པ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར།
ཁོ་ན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་རྗེས་དཔག་བཤད་ཟིན་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། བཤད་མེད་དེ་ལ་
ཡང་ལོག་པར་རྟོག་པ་མཐོང་བས་དེ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྟོབ་དཔོན་རྒྱལ་བ་ཅན་ན་རེ། སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་མ་བསྟན་པར་བྱད་
པར་གྱི་མཆོན་ཉིད་མི་རྟོགས་པས། ཆད་མ་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་བཛྲོད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆད་མ་
བྱུབ་པའི་ལེའུ་དང་པོར་བསྟན། དེ་ནས་རང་གི་དོན་འཕེལ་བའི་རྒྱ་བ་ཡིན་པས་མངོན་
སུམ་གྱི་ལེའུ་བསྟན། རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་མངོན་སུམ་ལ་རག་ལས་པའི་

ཚད་མ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ་འོག་ཏུ་བསྟན། དེའི་རྗེས་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་
གཞན་དོན་གྱི་ལེའུ་འོག་བསྟན་ལ། ལྷ་དབང་སྒྲོམ། རང་དོན་ལེའུ་དང་པོར་བྱས་པ་ན་
ལེའུ་འོག་རིམ་ལ་འབྲུལ་བ་སྒྲོམ་རང་དོན་ལེའུ་དང་པོར་བྱས་པ་ནི་ལེའུ་འོག་རིམ་ལ་
འབྲུལ་བ་ཡིན་ནོ། །

འོན་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོར་བཤད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེན། དེ་
ནི་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་དང་པོར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་སྒྲོབ་དཔོན་
ཡ་མ་རི་ན་རེ། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། རྩ་བའི་པོ་ཉིར་རང་དོན་དང་པོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ཚད་མར་མི་བྱེད་ན་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་
ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་བ་མེད་དོ། །རྩ་བའི་པོ་ཉིར་རང་དོན་དང་པོར་འབྱུང་བ་ནི་ལྷ་
དབང་སྒྲོམ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་མཛད་པ་མིན་ནོ་ཞེན། འོན་ཚད་མ་སྒྲུ་
མེད་ཅན་གཤམ་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱང་ལྷ་དབང་སྒྲོམ་བྱས་པ་ཡིན་(ཅ)གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་
གྱིས་མཛད་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་བ་ཅི་ཡོད། གཞན་ཡང་ལྷ་དབང་སྒྲོམ་ལེའུ་འོག་རིམ་
འཆད་པ་ལ་རྩས་པ་ཉམས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། འབྲུལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེན། འབྲུལ་བའི་རྒྱ་
ཅི་ཡིན། རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་པོར་བཤད་པ་ནི་འབྲུལ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེན། འོན་
སྒྲོབ་དཔོན་མི་མཁས་པར་ཐལ། རང་དོན་ལེའུ་དང་པོ་མ་ཡིན་བཞིན་ཏུ་དེ་ལ་རང་
འགྲེལ་དང་པོར་མཛད་པའི་ཕྱིར། སྒྲོན་མེད་དེ། རང་དོན་ལེའུ་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ཞེན།
དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བསྟན་བཅོས་སུ་དཀའ་བའི་ཆ་དཔུས་དང་མཐར་མཐོང་ཡང་དང་
པོར་འཆད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མངོན་སུམ་གྱི་ལེའུ་ལས་རང་དོན་ལེའུ་དཀའ་བར་
མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་དོན་ལེའུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་དེའི་རང་འགྲེལ་དང་པོར་རྩོམ་ན། རང་དོན་

ལེན་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་དང་པོར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་རྩོམ། གལ་ཏེ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་
ནི་མངོན་སུམ་ལས་སྒྲིས་པ་ཡིན་པས། མངོན་སུམ་གྱི་འོག་ཏུ་རྩོམ་པར་རིགས་སོ་ཞེ་ན།
འོ་ན་འཆད་པར་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་རིགས། གཞན་ཡང་། རང་དོན་ལེན་དང་པོ་མ་ཡིན་ན།
དོན་དང་དོན་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ལ་
ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཡོད། །

གཞན་ཡང་ཆད་མ་གྲུབ་པ་ལེན་དང་པོ་ཡིན་ན། རྟོག་པའི་བྱ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་།
ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཆོད་བཟོད་དང་། སྒྲི་བོ་ལལ་ཆེར་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྩོམ་པར་དམ་
བཅའ་བ་ཡང་ཆད་མ་གྲུབ་པའི་ལེན་འབྱུང་རིགས་ཀྱི་རང་དོན་ལེན་དང་པོར་འབྱུང་
བ་མི་རིགས་སོ། །

གལ་ཏེ་ཆོགས་བཅད་དེ་གཉིས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་རང་དོན་ལེན་དང་པོར་གསུངས་
ཀྱང་ཆད་མ་གྲུབ་པའི་ལེན་དང་པོར་འབྱུང་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དེ་
ལྟ་ན་དོན་འདི་ལ་སྟོབ་དཔོན་ནི་མི་མཁས་པ་ཡིན་ལ། བདག་ཅག་ནི་མཁས་པ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བྱ་བར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་ལྟ་དབང་སྟོབ་སྟན་(ལ)བཅོམ་གྱི་བཟོད་བྱ་ཟབ་མོ་ལ་འབྱུལ་ཡང་གོ་
རིམ་ལ་འབྱུལ་བ་མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ལྟ་དབང་སྟོབ་སྟན་དཔོན་ལ་དངོས་སུ་ཉན་པ་བཟོད་བྱ་
ལ་འབྱུལ་བ་མི་འཐད་དེ། འདིས་འདི་བཤད་དོ་ཞེས་འཛིན་པའི་རྒྱས་པ་བྱིས་པ་ལ་
ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བཟོད་བྱ་ལ་འབྱུལ་ན་ལེན་གོ་རིམ་ལ་ཡང་ཅིའི་
ཕྱིར་མི་འབྱུལ་ཞེ་ན། ལྟ་དབང་སྟོབ་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པ་ལས་དངོས་སུ་མ་ཐོས་ཀྱི་
ཐོགས་ཀྱི་གྲང་པོའི་དངོས་ཀྱི་སྟོབ་མ་ཡིན་པས་དེའི་ང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་འགྲེལ་འདི་ཀུན་
ལས་བརྟུས་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བཀྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་ལྷ་དབང་སློ་ལ་རྣམ་འགྲེལ་ཉི་ཤེས་པ་མེད་པས་བཟོད་བྱ་ལ་འབྱུང་བ་
 གྲིད་ལ། མ་འབྱུང་ན་ཡང་ཕྱོགས་གྱི་གྲུང་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་དབང་གིས་ཀྱན་
 ལས་བརྒྱུས་གྱི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བཀྲལ་བ་ཡིན་གྱི་ལེའུའི་གོ་རིམ་འབྱུང་བ་མིན་ནོ། །

འོ་ན་རྒྱན་མཁན་པོས། རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སྤྲུང་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གཞན་
 གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སྤྲུང་པ་བཟོད་དེ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། མི་འགལ་
 ཏེ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་འཇུག་ཐོགས་སྤྲུང་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་འཆད་པའི་དོན་
 མིན་གྱི། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ཕྱིས་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་འཆད་པ་མཚོན་པའི་
 ཕྱིར་དུ་དེ་མ་ཐག་ཅེས་སྒྲོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སྤྲུང་པ་ནི་རང་གི་
 དོན་གྱི་རྗེས་སྤྲུང་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་འཇུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་
 འཇུག་པར་མ་ངེས་ཏེ། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་འདོད་ལ་སྐྱེས་པའི་དུས་གྱི་བར་དུ་ཆོད་པ་གྲིད་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་འཇུག་
 པ་ཡང་ངེས་པ་མེད་ན་འཆད་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། ཡང་ན་རྗེས་དཔག་གཞན་མེད་པས་
 རིགས་མཐུན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་པས་དེ་མ་ཐག་ཅེས་སྒྲོས་པ་ཡིན་(༡༢)ཏེ། འདས་ནས་
 ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པ་ཡང་མཆོངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ལ་མ་
 རིའི་འགྲེལ་བ་ལས་འབྱུང་ངོ། །

ཉི་མ་སྤྲུལ་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་དོན་གྱི་ཆ་ལ་ལྷ་དབང་སློ་ལ་བྱུང་
 ཡང་ལེའུའི་གོ་རིམ་ལ་མ་འབྱུང་བར་བཞེད་དོ། །འོ་ན་རྒྱན་རང་གི་ལུགས་གང་ཡིན་ཞེ་
 ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ཆོད་མ་གྲུབ་པ་ལེའུ་དང་པོ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བར་ཆོད་མ་གྲུབ་
 པ་ལ་ལེའུ་དང་པོ་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ནི་རང་གི་འགྲེལ་བ་ལ་སྒྲོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ

ན། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་གཞན་དོན་གྱི་ལེའུ་ལ་ལེའུ་གསུམ་པ་ཞེས་འབྲུང་རིགས་པ་ལ་
ལེའུ་བཞི་པ་ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར། རྟོག་པའི་བྱ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང་། ཞེས་སོགས་ནི་
རང་འགྲེལ་གྱི་མཆོད་བརྗོད་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གསུམ་པ་བརྗོད་བྱ་རྒྱས་བར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཚད་མ་བཤད་པ་དང་། དེའི་
ཡུལ་བཤད་པ་འོ། །

ཚད་མ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་སྟངས་ཏུ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་
གྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་དང་། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་འོ། །

དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྟ་དབང་སྒྲིའི་ལྷགས་ལ། ཚད་མ་བསྐྱུ་མེད་ཅན་གྱིས་པ།
ཞེས་པས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་གྱིས་བསྟན། མ་གྱིས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་
ཀྱང་། །ཞེས་པས་ཀྱང་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་
དབང་སྒྲིའི་འགྲེལ་བར། དེ་བསམན་དེ་ལྟར་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མི་སྐྱུ་བ་ཅིག་བཤད་དོ། །

མ་གྱིས་དོན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། གཞན་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་འགོག་པ་ལ་མཚན་བྱ་ཚད་མ་དེ་རང་ལྟོག་ཐ་དད་པ་གཉིས་
སུ་ཐལ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་མཚན་བྱ་
གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་དེ་རང་ལྟོག་ཐ་དད་གཉིས་སུ་ཐལ། གཞན་དོན་(༡༠༦)སྐབ་བྱའི་
མཚན་ཉིད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་ལས་བདུས་ནས་ཀྱང་གཞན་དོན་སྐབ་བྱའི་མཚན་
ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་གཅིག་བསྟན། རིགས་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་

ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། དེས་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ་དོན་དམ་པ་མ་ཤེས་པ་
གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེན། འོ་ན་གཞུང་སྤྱུ་མས་དོན་དམ་
པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་དོན་དམ་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པ་
ལ་གསལ་དུ་བསྟུ་བ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་
གཞུང་ཕྱི་མས་ཀྱང་ཐ་སྟོད་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ཐ་སྟོད་
པའི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྟོད་པ་སྤྱིར་མ་ཤེས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། དེ་གཉིས་སོ་སོར་སྒྲིམ་པ་དོན་མེད་དོ། །

རང་ལུགས་ལ། ལྟ་དབང་སྒྲིམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་ལ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིམ་
བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་སྟུ་མེད་ཅན་ཤེས་པ། ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་མི་བསྟུ་བ་
བསྟན་ལ། མ་ཤེས་དོན་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱང་། ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་གསལ་དུ་ཞེས་
པ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་ཀ་དྲིལ་བས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ། །དེས་ན། སྟོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་མཚན་གཞི། ཚད་མ་ཡིན་པར་མཚོན།
གསལ་དུ་མི་སྟུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ཚད་མ་ཞེས་བྱ་ཞེན།
ཚད་མའི་སྟོད་དོད། བྱ་སྤྱུ་ཞེས་པའི་བྱ་དང་པོ་དང་སྤྱུ་ཤ་འཇལ་བ་ལ་འཇུག་པས།
དང་པོར་འཇལ་བའི་དོན་གྱིས་ཚད་མ་ཞེས་བྱའོ། །

གལ་ཏེ་ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་སྟོད་ཅིག་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། གསལ་དུ་མི་བསྟུ་
བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲགས་མ་གྲུབ་ན། སྟོན་པ་ཚད་
མའི་སྟེས་སྤྱིར་བསྟུ་བས་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཅུ་བར་འདོད་ན། ཆོས་(༡༡)བ་
ཅན། གསལ་དུ་མི་བསྟུ་བའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་གསལ་དུ་
རྫོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་སྟོད་ཅིག་དང་པོས་ཤེས་བྱ་ཐམས་

ཅད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་རྗེས་སུ་དེ་
མ་ཐག་ཏུ་རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་གསར་དུ་སྐྱེས་སམ་མ་སྐྱེས། ཕྱི་མ་ལྟར་ན། དེ་
གཉིས་དངོས་རྒྱ་དངོས་འབྲས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན། རྣམ་མཁུན་
སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་གཞལ་བྱ་གསར་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་དང་
པོའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་སྐྱེས་པ་དེ། རྣམ་མཁུན་སྐད་
ཅིག་གཉིས་པས་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་
སྐྱེས་ཕྱིན་ཆད་ཤེས་བྱ་གསར་ཡོད་མི་སྤྱིད་ན། དངོས་པོ་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། སྤྱིད་ན་
གསར་ཡོད་དེ་ཉིད་གསར་དུ་རྟོགས་དགོས་པས་གསར་རྟོགས་མེད་པ་ཉམས་སོ། །

མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་གྱི་ ཆད་མ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་བཤད་པ་ལ་
གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ། རང་ལུགས་བཞག་པ། རྩོད་པ་སྤྱོད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རིག་བྱེད་པ་རྣམས། རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲིའི་ཡུལ་ལ་ཆད་མ་གཞན་མི་
འདུག་པས་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་མ་གྱུར་ཅིག་སྟམ་དུ་བསམས་ནས། ཆད་མ་ཡིན་ན་
ཆད་མ་ཡིན་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་གྱིས་གྲུབ་པ་མིན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་
བར་བྱེད་དོ། །

འོ་ན་ཆད་མ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན། རང་ཉིད་ལས་སྐྱེས་པའམ་རང་
ཉིད་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་རང་ཉིད་སྐྱེས་སམ་མ་སྐྱེས། སྐྱེས་

སོ་ཞེན། ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཚད་མས་སྐྱེད་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཚད་མའི་དུས་ན་སྐྱེས་
 པའི་ཕྱིར། མ་སྐྱེས་ན། ཆོས་ཅན། ཁྱེད་གྱི་ཚད་མ་སྐྱེད་མི་རུས་པར་ཐལ། ཁྱེད་མ་སྐྱེས་
 པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན། ཚད་མ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པར་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཚད་མིན་གྱི་(༡༥)སྟོ་ཡིན་ན་ཚད་
 མིན་གྱི་སྟོ་ཡིན་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་དགོས་པར་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་
 པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་
 ལ་རྫོངས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་
 དགོས། ཚད་མིན་གྱི་སྟོ་ཡིན་ན་ཚད་མིན་གྱི་སྟོ་ཡིན་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚད་མའི་མཆོན་ཉིད་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་དོན་
 མེད་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་རྫོངས་པ་སྟོག་བྱེད་ཡིན་ན། ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་
 རྣམ་དབྱེ་མ་རྫོངས་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་པོ་རྣམས་ཚད་མའི་མཆོན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་
 སྟུང་བ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རིག་བྱེད་པས་ཀྱང་གསར་དུ་མི་སྟུང་བའི་ཤེས་
 པ་དེ་ཉིད་ཚད་མའི་མཆོན་ཉིད་དུ་འཛོག་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐྱེས་ལུས་
 མ་བྱས་པའི་རིག་བྱེད་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྲུབ་པར་ཐལ་ཚད་མ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པར་
 རང་ཉིད་ཀྱིས་རིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྟོན་དེ་སྤང་བར་འདོད་ནས་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་
 གྲུབ་པར་འདོད་ན་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རིག་བྱེད་ཚད་མ་དང་དེའི་ཡུལ་ལ་ཚད་མ་
 གཞན་མི་འཇུག་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚད་མ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པར་
 རང་ཁོ་ན་ལས་ངེས་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཚད་མ་ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་ལ་

ཡིན་པར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་མཐོང་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ཚད་མ་ལ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་དང་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་
ཡོད་ཀྱང་ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་
གི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོན་ལ་མེ་
ཡིན་ཞིང་རྟོག་པས་མེ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་རྒྱུ་རིང་པོའི་དམར་པོ་འཛིན་པའི་
(༡)དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐུག། ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་ལས་
ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་
པའི་ཚད་མ་དེ་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་མི་
རྒྱས་པའི་ཚད་མ་དེ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཚད་
མ་ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་མ་ཡིན་ན་
རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ །དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཚད་མ་ཡིན་པ་གཞིར་བཞག་ནས་རང་ཉིད་ལ་
རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པ་ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ དེ་མི་
འཐད་དེ། ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་རྒྱས་པས་བྱུང་
པའི་ཕྱིར། རང་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དེ། འོན་ཕྱིད་སྤང་གི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚོས་ཅན།
བྱོད་རང་ཉིད་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲེན་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐུག། བྱོད་ཀྱིས་བྱོད་
རང་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱོད་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆོད་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་ངེས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དབང་པོའི་སེམས་ནི་ངེས་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་ལས་
རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ལས་

མངོན་སུམ་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དབང་བོའི་མངོན་སུམ་དེ་ཉིད་
 གྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

ལོ་ཙྰ་བ་ཆེན་པོ་ན་རེ། ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་དོན་
 ལ་རང་སྟོབས་གྱིས་ངེས་པ་འདྲན་རྒྱས་ཡིན་པས་བྱུང་། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ཚད་
 མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྟད་ལ་རང་སྟོབས་གྱིས་ངེས་པ་འདྲན་རྒྱས་པ་རང་ལས་ངེས་དང་། དེ་
 ལ་རང་སྟོབས་གྱིས་ངེས་པ་འདྲན་མི་རྒྱས་པ་གཞན་ལས་(༡)ན་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ན་
 ཞེས་གསུངས།

འདི་ལ་ཁ་ཅིག །མངོན་སུམ་རྟོག་པར་འདོད་པའི་སྦྱེས་སུའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཟུགས་
 འཛིན་དབང་བོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རྟོག་བྱལ་མ་ལུགས་པའི་ཤེས་པ་ལ་རང་སྟོབས་
 གྱིས་ངེས་པ་འདྲན་རྒྱས་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་སུ་འབྱིན་
 རོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། བྱུང་པ་མི་འགྲིག་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ལྟ་སུའི་དབང་བོའི་མངོན་
 སུམ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་དོན་ལ་རང་སྟོབས་གྱིས་ངེས་པ་
 འདྲན་རྒྱས་པར་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། ལོ་ཙྰ་བ་ཆེན་པོའི་ལུགས་
 ལ་འདོད་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་ལོ་ཙྰ་བ་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་དེ་
 ཡང་འཐད་པ་མིན་ཏེ། འདི་ལྟར་བདེ་ལ་མ་བྱུང་བའི་སྦྱེས་སུའི་རྒྱུད་ལ་རང་ལས་ངེས་
 ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་ཐལ། རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ན། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་བྱུང་
 པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བདེ་ལ་མ་བྱུང་བའི་སྦྱེས་སུའི་རྒྱུད་ལ་གོ་མས་པ་ཅན་གྱི་མངོན་
 སུམ་ཚད་མ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། རྒྱུད་འཕེན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་
 དཔག་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཉིད་རང་གི་

གཞལ་བྱ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲན་མི་རུས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བའི་རྟགས་བྱུང་སྟེ། རྒྱུ་འཕྲུལ་
པ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དང་པོ་བ་དང་ཡིད་མ་གཏད། །འབྲུལ་རྒྱུ་ཅན་རྣམས་གཞན་ལས་
ངེས། །ཞེས་པའི་དགོངས་པར་བྱས་ནས། མངོན་སུམ་དང་པོ་བ་དང་། ཡིད་མ་གཏད་
པ་དང་། འབྲུལ་རྒྱུ་ཅན་རྣམས་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དང་པོ་བ་ནི་བྱིས་
པ་སྦྱོས་མ་ཐག་པའི་གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལྟ་(༡༣)བུའོ། །ཡིད་མ་
གཏད་ནི་ཡིད་གཟུགས་མཛེས་པ་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་པའི་སྦྱོས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་འཛིན་
ཉན་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །

འབྲུལ་རྒྱུ་ཅན་ནི་སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་རུར་འཛིན་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་དངོས་སུ་སྦྱེ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིག་
རྒྱུ་མཐོང་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་ཟེར། ཡིད་གཟུགས་མཛེས་ལ་ལྟག་
པར་ཆགས་པའི་སྦྱོས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་པ་འདྲན་རུས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིག་རྒྱུ་ལ་རུར་འཛིན་
ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་དངོས་སུ་སྦྱེ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིག་རྒྱུ་མཐོང་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་
ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མའི་བྱ་བ་དངོས་སུ་འགོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིག་རྒྱུ་
ལ་རུར་འཛིན་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་དངོས་སུ་སྦྱེ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ།
དོན་རིག་གཉིས་དང་རང་རིག་དང་། །རྗེས་སུ་དཔག་པ་རང་ལས་ངེས། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་པ་འདྲན་རུས་ཡིན་པས་མ་

བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ལས་ངེས་དང་རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། ཚད་མ་གང་ཞིག །རང་གི་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་ལུ་ལ་མེད་དུ་གནས་པ་མེད་ན་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲན་ནུས་པ། དེ་སྐད་དུ་འང་ཆོས་མཆོག་གིས་མཛོན་སྤྲུལ་གོམས་པ་ཅན་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། དེས་ན་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་གྱུ་བོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། ཚད་མ་གང་ཞིག་རང་གི་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་ལུ་ལ་མེད་དུ་གནས་པ་མེད་ན་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་འདྲན་དགོས་པ། དེ་སྐད་དུ་འང་(༡༤ན)ཆོས་མཆོག་གིས་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། ཤིང་ཤ་བ་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་བར་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་ངེས་པ་ནི་གཞལ་ལས་ངེས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་དབྱེ་ན། སྤང་བ་རང་ལས་ངེས་ཤིང་བདེན་བ་གཞན་ལས་ངེས་པ་དང་། སྤྱི་རང་ལས་ངེས་ཤིང་བྱུང་བར་གཞན་ལས་ངེས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི་དོན་ལ་མེ་ཡིན་ཁིང་རྟོག་པས་མེ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོས་ཟ་བའི་རྒྱུ་རིང་པོའི་དམར་པོ་མཐོང་བའི་མཛོན་སྤྲུལ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེས་དམར་པོར་སྤང་བ་ལ་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དངས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་འདི་མེ་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་མ་ཡིན་སྟུལ་དུ་ཐེ་ཆོས་ཟ་

པའིན་དུ་ཞུགས་པ་ན་ཕྱིས་དོན་བྱེད་སྒྲུང་གི་མངོན་སུམ་གྱིས་སྒྲུང་གྱི་དམར་པོ་མེ་ཡིན་
པ་དེ་མེ་མངོན་སུམ་དེ་མིན་འབྱུང་བར་ངེས་པ་འདྲིན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་ངེས་ཤེས་སྒྲུབ་བྱུངས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཐེ་ཚོམ་
 དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་མེད་དེ། སྒྲི་འདོགས་གྱིས་ཚད་མའི་བྱ་བ་འགོག་པ་
 བཞིན་དུ་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་གྲང་ཚད་མའི་བྱ་བ་འགོག་པའི་བྱིར། འོན་ཏེ། སྒྲུབ་གྱི་མངོན་
 སྒྲུབ་དེ་དམར་པོ་མེ་ཡིན་པ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ནམ་མིན། མིན་ན། དེ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་
 གྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། ཡིན་ན། བྱིས་དམར་པོ་མེ་ཡིན་པ་མཐོང་བའི་
 མངོན་སྒྲུབ་དེ་བཅད་ཤེས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བཅད་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྒྲུབ་གྱི་
 མངོན་སྒྲུབ་དེ་དམར་པོ་མེ་ཡིན་པ་ལ། ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་བྱེད་ཡིན་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཁས་
 མི་ལེན་པའི་བྱིར། །

འོ་ན་དམར་པོ་མེ་ཡིན་པ་ལ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །
 འདོད་ན། དེ་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དམར་པོ་ལ་ཡང་གཞན་
 ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན། དམར་པོ་མེ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་
 མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་ལུས་པའི་ཚད་
 (ཉལ་)མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་ཡང་གཞན་ལས་ངེས་ཀྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན།
 སྐྱ་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་ལ་ཡང་ལུས་པའི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
 སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་མ་ལུས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱ་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་ལ་
 ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱི་རང་ལས་ངེས་གིང་བྱད་པར་གཞན་ལས་ངེས་པ་ནི་དོན་
 ལ་ཅན་དན་ཡིན་ཁིང་རྟོག་པས་ཅན་དན་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་རྒྱང་རིང་པོའི་ཡལ་
 ག་ལོ་འདབ་དང་ལྡན་པ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུའོ། །

རང་ལས་ངེས་ཀྱི་ཆད་མ་ལ་དབྱེ་ན། གོམས་པ་ཅན་གྱི་མཛོན་སྐུ་ཆད་མ་དང་
 རྗེས་དཔག་གཉིས་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རང་ལས་ངེས་ཡིན་ལ། དོན་བྱེད་སྒྲུབ་གི་མཛོན་
 སྐུ་དང་རང་རིག་མཛོན་སྐུ་ལ་རང་ལས་ངེས་དང་གཞན་ལས་ངེས་ཅི་རིགས་སུ
 ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་ཚྭ་སྒྲུབ་དབང་ཤེས་མི་བསྐྱུ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་ན། །ཚྭ་སྒྲུབ་དབང་ཤེས་དེ་
 ཉིད་གང་གིས་རྟོགས། མི་བསྐྱུ་བ་དང་ཆད་མ་ཡིན་པར་གང་གིས་རྟོགས་ཤེས་ན། ཚྭ་
 སྒྲུབ་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་གི་ངོ་བོ་ཆད་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱིས་སྐྱབ་མི་དགོས་ཏེ།
 རང་རིག་མཛོན་སྐུ་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་པའི་བྱིར། རང་ཉིད་ཚྭ་བོར་ཆད་མ་
 ཡིན་པ་ནི་རང་རིག་མཛོན་སྐུ་ལས་རྟོགས་པ་མིན་ཏེ་བྱིས་ཀྱི་ཐ་སྐྱད་པའི་ཆད་མ་ལས་
 རང་ཉིད་ཚྭ་བོ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་དགོས་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཚྭ་སྒྲུབ་དབང་
 ཤེས་ཉམས་སུ་བྱུང་བའི་རང་རིག་མཛོན་སྐུ་ཆོས་ཅན། ཚྭ་སྒྲུབ་དབང་ཤེས་ཆད་མ་
 ཡིན་པ་དེའང་རྟོགས་པར་ཐལ། ཚྭ་སྒྲུབ་དབང་ཤེས་ཆད་མ་ཡིན་པ་དེའང་བཟུང་བའི་
 བྱིར་ཏེ། ཚྭ་སྒྲུབ་དབང་ཤེས་སྐྱབ་པའི་སྒྲོ་ནས་བཟུང་བ་གང་ཞིག །ཚྭ་སྒྲུབ་དབང་ཤེས་
 དང་དེ་ཆད་མ་ཡིན་པ་སྐྱབ་པ་དེ་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཚྭ་སྒྲུབ་དབང་ཤེས་
 ཉམས་སུ་བྱུང་བའི་རང་རིག་མཛོན་སྐུ་དེ་རང་ལྷལ་ལ་ཆ་གས་སུ་བྱེད་ནས་འཇུག་པ་མ་
 ཡིན་པས། དེས་ཚྭ་སྒྲུབ་དབང་ཤེས་ཆད་མ་ཡིན་པའང་བཟུང་མོད་ཀྱི་དེ་ཅམ་གྱིས་དེ་
 རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་(༡༡ན)ཏེ། བཟུང་བ་ལ་ཡང་ངེས་པ་བྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ་རྟོགས་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར། འོ་ན་དེ་ཆོས་ཅན། ཚྭ་སྒྲུབ་དབང་ཤེས་དང་དེ་ཆད་མ་ཡིན་པ་གཉིས་
 ལ། རེས་པ་འདྲེན་མི་འདྲེན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀ་མཐོང་བ་ལ་ཁྱད་
 བར་མེད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། མཐོང་བར་མཚུངས་ཀྱང་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་

གོམས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཐུན་ཁྱེན་ཚང་ན་ངེས་པ་འདྲེན་པ་ཡིན་གྱི། མཐུན་ཁྱེན་མ་
 ཚང་ན་ངེས་པ་མི་འདྲེན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྔོ་སྒྲུང་དབང་གིས་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཆ་
 བཟུང་ཡང་མ་བཟུང་བ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ངེས་གིས་འདྲེན་པར་མི་རྒྱས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འང་ལྷ་དབང་གྲོས། གིས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དམིགས་པ་ན་ཚད་མ་ཉིད་
 བཟུང་དུ་ཟིན་ཀྱང་མ་བཟུང་བ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ཚུད་པ་སྒྲུང་བ་ནི། ཡིད་གཟུགས་མངོས་པ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་
 གྱེས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་འཛིན་ཉན་གིས་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་
 ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུང་ན། རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་
 རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་
 ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་མཆུངས་ཏེ། ཆོས་དེ་ལ་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་དེ་ལ་
 ངེས་པ་གསར་དུ་འདྲེན་པའི་གིས་པ་ཡིན་དགོས། ཆོས་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་ཆོས་
 དེ་ལ་ངེས་པ་གསར་དུ་འདྲེན་པའི་གིས་པ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། གྲངས་ངེས་དང་། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་
 ཅོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྟགས་དགོད། ལྷུ་བསྐྱུབ། གྲངས་ངེས་ཀྱི་དོན་ཅོ། །དང་པོ་
 ཅི། ཚད་མ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཏེ།
 ཚད་མའི་སྒྲུང་ལུ་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ལ་རང་མཚན་དང་གྱི་མཚན་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་

པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱོགས་ཆོས་བསྐྱབ་པ་དང་། བྱུང་བ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་
ལ་(༡༥)དགག་གཞག་སྒྲིབ་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་རྒྱན་མ་ལས་པའི་དགོངས་
པར་བསམས་ན། གཞལ་བྱ་ལ་རང་གྱི་གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ་གཞལ་བྱ་ལ་རང་འཛིན་གྱིས་
པ་དངོས་སུ་སྒྲིབ་མི་རུས་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གྱི་མཚན་གྱིས་རང་འཛིན་
གྱིས་པ་དངོས་སུ་སྒྲིབ་མི་རུས་པ་ཡིན་གྱི་རང་འཛིན་གྱི་གྱིས་པ་སྒྲིབ་མི་རུས་པ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་མི་རུས་པ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་མ་གཉིས་
ཀ་དངོས་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེན་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཚད་མ་གཉིས་
ཀ་དངོས་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་དེ། གྱི་མི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་མཛོན་སུམ་ཚད་
མ་དང་། གྱི་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་གཉིས་ལྟ་བུ་འཇུག་ཡུལ་གྱི་
གཞལ་བྱ་རང་མཚན་དུ་མཚུངས་པར་བཟུང་བ་ཡིན་གྱི། ཚད་མ་ཡིན་ན་འཇུག་ཡུལ་གྱི་
གཞལ་བྱ་རང་མཚན་པ་ཡོད་པས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། ལུས་པས་དག་
པའི་ས་བྱོགས་སུམ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལ་འཇུག་ཡུལ་རང་མཚན་
ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དགག་གཞི་སུམ་པས་དག་པའི་ས་བྱོགས་དེ་དེའི་འཇུག་
ཡུལ་ཡིན་ནམ། དགག་ཆོས་སུམ་པ་དེ་དེའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ནམ། རྗེས་དཔག་དེའི་
གཟུང་ནམ་དེ་དེའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ལུས་པས་དག་པའི་ས་བྱོགས་
སུམ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། དེ་ལྟ་བུའི་ས་བྱོགས་དེ་ཁྱོད་གྱི་
འཇུག་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཚད་མ་གང་ཞིག་ཁྱོད་དེ་ལྟ་བུའི་ས་བྱོགས་དེ་ལ་
ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་དེ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཡུང་
པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ།

ལོ། །འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལྟར་ན།
སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟག་པའི་གཟུང་རྣམ་དེའང་སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟག་པའི་འཇུག་ལུལ་ཡིན་
པར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་(༡༥)ན། འཇུག་ལུལ་རང་མཚན་མེད་པའི་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་གྱི་
ཤེས་པ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག །གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ། གཞལ་བྱ་ལ་འདྲ་བ་
གཞན་དང་ཐུན་མོང་བ་དང་མི་འདྲ་བ་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དེའང་མི་འཐད་དེ། ལྟོག་པ་གཞན་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པ་ཅུ་
གྱིས་སྤྱི་མཚན་དུ་སྒྲུབ་མི་རུས། རང་གི་འགལ་སྒྲ་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པ་མི་སྤྱི་བའི་
ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཆོས་འདྲ། གཞལ་བྱ་ལ་ཆོས་གཞན་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པ་
དང་། ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་འགོ་མི་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར།

འོན་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མཚན་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་གཞན་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་འགོ་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལས་རྗེས་འགོ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་
རུས་ཏེ། དོན་བྱེད་རུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག །གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་ཏེ། གཞལ་བྱ་ལ་སྤྱི་ལུལ་
ཡིན་པ་དང་སྤྱི་ལུལ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
རང་མཚན་ཡང་སྤྱི་བཟོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། རང་མཚན་སྤྱི་བཟོད་
བྱ་མ་ཡིན་པར་དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་ཁས་བླངས་སུ་བྱི་འགལ་
པའི་དམ་བཅའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་མཚན་སྤྱི་བཟོད་བྱ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་
རང་མཚན་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེས་རང་མཚན་བཟོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དའི་མ་མོ་གཤམ་ཡིན་
ཞེས་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་དའི་མ་ཞེས་པ་དེས་སུ་སྤྱི་བའི་རུས་ལྟར་དེ་བཟོད་པའི་ཕྱིར།

ལ་ཅིག །སྒྲིའི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའང་མི་
འཐད་དེ། རུམ་པ་དང་སྒྲིའི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། སྒྲིའི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་
བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། རུམ་པ་ཞེས་པའི་རྒྱས་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དེ། རུམ་པ་
ཞེས་པའི་རྒྱས་བརྗོད་པ་གང་ཞིག །དེས་སྤྱགས་ལ་མ་བརྗོད་(༡༥)པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་
ཅིག །གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་དེ། གཞལ་བྱ་ལ་རྟོག་པའི་ཡུལ་དང་
རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་ཡུལ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་བྱེད་རོ། །

འོན་ཀྱང་རུམ་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མཚན་ཡིན་པར་ཐལ་རྟོག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་རུམ་པར་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་
མེད་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། རུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ཉམས་སུ་སྤྱང་བའི་རང་རིག་
མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩལ་པ་སྤྲ་མ་གཉིས་ཁས་བླངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་དེ། དེ་ལ་དོན་བྱེད་
རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པའི་ཆོས་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་
པའི་སྒོ་ངོར་ཆོས་གཞན་ལ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པར་སྣང་བ་དང་མི་སྣང་བའི་ཆོས་གཉིས་སུ་
གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ལ་རི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་སྒྲིའི་
ཡུལ་ཡིན་པ་དང་མིན་པའི་ཆོས་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་པའི་སྣང་ཡུལ་དང་
རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་སྣང་ཡུལ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ནི། དོན་བྱེད་རྒྱས་དང་
མི་རྒྱས་ཕྱིར། །འདྲ་དང་མི་འདྲ་ཉིད་ཕྱིར་དང་། །སྒྲ་ཡི་ཡུལ་དང་ཡུལ་མིན་ཕྱིར། །སྤྱི་
མཚན་གཞན་ནི་ཡོད་པ་ན། །སྒོ་ནི་ཡོད་དང་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་
ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། གསུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྤྱང་བའི་སྤྱང་ཉིད་ཆོས་ཅན། རང་

མཚན་ཡིན་པར་ཐལ། རང་སྤང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ལ་རི་ལྟར་སྤང་བ་ལྟར་གྱུའི་ཡུལ་
མ་ཡིན་པའི་ཚམས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། རོན་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན།
སྐབས་འདིར་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྤོང་པའི་སྤོང་ཉིད་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། སྐབས་
འདིར་མདོ་སྤེ་པའི་ཡུགས་ཡིན་པས་སྤྱི་རལ་གྱི་རོན་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་རོ། །

འོ་ན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་འཕུང་པའི་སྐབས་སུ་གཟུང་འཛིན་ཐུག་གཞན་
 གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མ་བསྟན་པར་བཤམ། སྐབས་འདིར་
 གཟུང་(༡་མ)འཛིན་ཐུག་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ཁས་མི་ལེན་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན།
 འདོད་དེ། དེ་ལ་སྤར་བཤད་དངོས་པོ་བཞིན། ཞེས་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སྟགས་བརྟུ་རྟལ་
 རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

འོན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་མེད་
 ཤེས་པའི་སྒྲུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་
 མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རྟེ། དེ་ལ་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་སྤྱིར། རྟགས་
 མ་གྲུབ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱན་གོམས་པ་ལས་
 གོམས་བྱའི་དོན་ལ་གསལ་སྒྲུང་ཐོབ་པ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་རུས་རྟེ། དེ་
 སྤྱིར་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། །གང་གང་གིན་རྒྱ་གོམས་གྱུར་བ། །གོམས་པ་ཡོངས་སུ་
 རྟོགས་པ་ན། །དེ་གསལ་མི་རྟོག་སྒྲོ་འབྲས་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་
 བ། གང་ཟག་བདག་མེད་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མ་གྲུབ་ན།
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱན་གོམས་པ་ལས་གོམས་བྱའི་
 དོན་ལ་གསལ་སྒྲུང་ཐོབ་པ་མི་སྤྱིད་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་མ་གྲུབ་ཀྱང་གང་ཟག་གི་

བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱན་གོམས་པ་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་
དཔེན་པའི་འདུ་བྱེད་ལ་གསལ་སྤང་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། རྣལ་འབྱོར་མཛོད་སྤུངས་
ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གསལ་བར་སྤང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་
མས་བསྟན། །མ་འདྲེས་པ་ཡི་དོན་ཅུ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ནི་
རང་མཚན་ཡིན་ལ། ཅུ་སྒྲ་ལྟག་མ་འགོག་ཅིང་། རང་མཚན་འདིར་མདོ་སྡེ་བའི་
སྐབས་ཡིན་པས་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

དེས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མཛོད་སྤུངས་ཀྱིས་གང་
(༡༥)ཟག་གི་བདག་གིས་དཔེན་པའི་འདུ་བྱེད་དངོས་སུ་རྟོགས་ཤིང་། གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་ཀྱགས་ལ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དག་འཛིན་མཛོད་སྤུངས་ཀྱིས་སྤུངས་པས་དག་པའི་ས་
ཕྱོགས་དངོས་སུ་རྟོགས་ཤིང་། ས་ཕྱོགས་དེའི་སྤྱིང་གི་སྤུངས་པ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པ་
ཀྱགས་ལ་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །

མདོར་ན། མེད་ལ་དབང་སྤྱོད་མིན་ཏེ། །དོན་གྱི་སྤྱབས་ལས་སྤྱེས་པའི་བྱིར། །
ཞེས་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། མདོ་སྡེ་བའི་ལྷགས་ལ་མཛོད་སྤུངས་ཀྱིས་སྤྱི་མཚན་
དང་དངོས་མེད་དངོས་སུ་མ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མཚན་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་
བྱེད་མི་རྣམས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྩལ་རྟགས་ལས་སྤངས། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ།
ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་
དག་གི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྩལ་སྤྱེ། མཛོད་པ་ཀུན་ལས་བདུས་སུ་རྣམ་དག་གི་
དམིགས་པ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེན། སྤྱོད་མེད་དེ། ཀུན་ལས་
བདུས་སུ་གསུངས་པ་ཐེམས་ཅུ་པའི་ལྷགས་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཡང་ཤེས་བྱ་ཚུ་ཅན། རྟོག་པའི་སྒྲུང་ལུ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་མཚན་ཡིན་པའི་
བྱིར། འདྲེན་མི་རུས་ཏེ། སྤྱི་སྤྱི་ཡང་མ་ཡིན། དོན་སྤྱི་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞི་གྲུབ་
ན་ཁྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། རྟོག་པ་ལ་སྤྱིའི་ལུ་བྱར་བྱར་བྱར་སྒྲུང་བ་ཚུ་
ཅན། དོན་སྤྱི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་ཁྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། འདྲེན་མི་རུས་
ཏེ། སྤྱིའི་ལུ་བྱར་བྱར་བྱར་དེ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟོག་པ་ལ་ཤེས་བྱར་སྒྲུང་བ་
ཚུ་ཅན། སྤྱི་སྤྱི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་ཁྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། འདྲེན་མི་
རུས་ཏེ། ཤེས་བྱ་དེ་མཚན་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཤེས་བྱ་ཚུ་ཅན། རང་འཛིན་རྟོག་པའི་སྒྲུང་ལུ་ཡིན་པར་ཐལ།
རྟོག་པའི་སྒྲུང་ལུ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རང་འཛིན་རྟོག་པ་ལས་གཞན་པའི་རྟོག་པའི་
སྒྲུང་ལུ་མ་(༡)ཡིན་པའི་བྱིར། འདྲེན་ན་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འཛིན་རྟོག་པའི་
ཞེན་ལུ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། སྤྱི་དོན་ཚུ་ཅན། རྟོག་པའི་སྒྲུང་ལུ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། རྟོག་པའི་ཞེན་ལུ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞི་གྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཁྱབ་པ་བསྐྱབ་པ་ལ། དགག་གཞག་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ།
གཞུལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ན། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་
ངེས་པས་ཁྱབ་སྟེ། རང་མཚན་གྱི་ལུ་ཅན་ནི་མངོན་སུམ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། སྤྱི་མཚན་གྱི་
ལུ་ཅན་ནི་རྗེས་དཔག་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་འང་རྒྱལ་དབང་སྟོན། རང་
མཚན་གྱི་ལུ་ཅན་མངོན་སུམ་ཁོ་ན་དང་། སྤྱི་མཚན་གྱི་ལུ་ཅན་རྗེས་དཔག་ཁོ་ན་འོ་
ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་རང་མཚན་
ལུ་བྱ་བྱེད་པ་ཡོད་ལ། མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་སྤྱི་མཚན་ལུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཚད་མའི་སྒྲུང་ལུ་གྱི་གཞུལ་བྱ་ལ་རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་

ན། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པས་བྱེད་ཀྱི། རང་མཚན་སྣང་ཡུལ་དུ་
བྱེད་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པས་བྱེད་ཀྱི། སྤྱི་མཚན་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་
པའི་ཚད་མ་ཡིན་ན་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པས་བྱེད་པའི་བྱིར། དེ་ལ་དགོངས་ནས་
རྒྱལ་དབང་སྒོས། རང་མཚན་གྱི་ཡུལ་ཅན་མངོན་སུམ་ཁོ་ན་དང་སྤྱི་མཚན་གྱི་ཡུལ་ཅན་
རྗེས་དཔག་ཁོ་ནར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། བྱིད་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་མཚན་སྣང་
ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཚད་མ་གང་ཞིག །སྤྱི་མཚན་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་
པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་བྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
ལོ། བྱེད་པ་ཁས་བླངས་ཟེར་ན། ཚད་མ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྣང་བའི་
ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །རང་ཡུལ་མི་(༡༥)གསལ་བར་སྣང་
བའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱེད་པ་ཁས། ཏྲགས་བྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། ཆོས་ཅན། ཏྲག་
བ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་མི་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཅུ་བར་
འདོད་ན། ཆོས་ཅན། ཏྲག་མེད་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ཐལ། རང་ཡུལ་གསལ་བར་སྣང་བའི་
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱེད་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་པར་རྟོག་དང་རྗེས་འབྲེལ་
ནི། འོན་ཀས་ལ་སྣང་བ་ཅན་མ་ཡིན། ཞེས་དང་། གཉིད་ལྷག་པའམ་སང་པ་ན། །
གསལ་བར་སྣང་བ་ཅན་སྒོ་གང་། འདི་ནི་རྟོག་མེད་གཉིས་ཀར་ཡང་། འདི་ལྟ་མིན་ན་
རྟོག་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་
དོན་མངོན་རྗེས་གཉིས་ལས་རྗེས་གཞན་པའི་ཚད་མ་མེད་པའོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ནི་མི་
འཐད་དེ། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་དོན་སྒོ་ངོར་གྲུབ་ན།

མངོན་རྗེས་ལ་དགག་ཕྱོགས་དང་སྐབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུང་པོ་གསུམ་པ་སྟོ་ངོར་ཁེགས་
 དགོས་པ་གང་ཞིག །མངོན་རྗེས་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ཚད་མ་མེད་པ་སྟོ་ངོར་གྲུབ་
 གྱང་། སྐབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུང་པོ་གསུམ་པ་སྟོ་ངོར་ཁེགས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་
 རྒྱང་འཕེན་པ་ཆོས་ཅན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་དོན་
 གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་ལས་རྗེས་གཞན་མེད་པར་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས་སྤངས། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཁས་མི་
 ལེན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་མ་ཡིན་ན་མངོན་རྗེས་གང་རྒྱུ་ཡིན་དགོས་པ་དེ། ཚད་མ་ལ་
 མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན་ཚད་མ་
 ཡིན་ན་མངོན་རྗེས་གང་རྒྱུ་ཡིན་པས་རྒྱབ་པར་ཐལ། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་
 སུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས་འདོད་ན། ཚད་མ་དེ་ཚད་མ་ཡིན་ནམ་མིན།
 ཡིན་ན། ཚད་མ་ཆོས་ཅན། མངོན་རྗེས་གང་རྒྱུ་(ཀེན་པར་ཐལ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། མ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དེ་ཡང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་
 མ་དེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་འང་མ་ཡིན། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་འང་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་རྒྱབ་ཁས། འདོད་ན། ཚད་མ་ཡིན་པ་མི་སྟོན་པར་ཐལ། ཚད་མ་དེ་ཡང་
 ཚད་མ་མ་ཡིན། མངོན་སུམ་ཚད་མ་དེ་འང་ཚད་མ་མ་ཡིན། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དེ་འང་
 ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་མ་ངེས་ཏེ། ཚད་མ་དེ་
 ཚད་མ་ཡིན་ནིང་མངོན་རྗེས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚད་མའི་ཁྱོད་པར་ལ་

མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་ཚད་མའི་བྱད་པར་ལ་
མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མོ་སྒྲིའི་རྒྱད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་ཚད་
མའི་བྱད་པར་ཡིན་ཞིང་མངོན་རྗེས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱད་གསལ་ཁས་
སྤངས།

གཞན་ཡང་ཚད་མའི་གྲངས་ངེས་མི་མྱིད་པར་ཐལ། དབྱེ་གཞི་ཚད་མར་ཁས་
སྤངས་ན་ཚད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་ལ་གཞོད་ཅིང་། དབྱེ་གཞི་མེད་
ན་དབྱེ་བའི་ཡ་གྲུལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་ཁས་སྤངས་སོ། །

ཚད་མའི་གྲངས་ངེས་བསྐྱབ་པ།

རང་ལུགས་ལ། ཚད་མའི་གྲངས་ངེས་བསྐྱབ་པ་ལ། རྒྱབ་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱད་གསུམ་
སྟེན་པ་དང་། དགག་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱད་གསུམ་སྟེན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མངོན་རྗེས་
གཉིས་ཀྱི་བར་ན་རྒྱབ་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱད་གསུམ་མེད་དེ། སྡོ་སྒྲུང་དབང་གིས་ལྟ་བུ་མངོན་
སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པར་དངོས་སུ་གཞལ་སྟོབས་ཀྱིས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་
ཤུགས་ལ་རྟོགས་ཅུས། རྒྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་རྗེས་དཔག་ཚད་
མ་ཡིན་པར་དངོས་སུ་གཞལ་སྟོབས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་(ཀལ)ཡིན་པར་
ཤུགས་ལ་རྟོགས་ཅུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྡོ་སྒྲུང་དབང་གིས་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཚད་མ་
ཡིན་ཏེ། བྱོད་ཚད་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་བྱོད་ཡིན་དུ་གྱུར་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། རྒྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། རྗེས་དཔག་

ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཡིན་དུ་གྱུར་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་
དགག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་གསུམ་ཞིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར།

འོན་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
ཚད་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཡིན་དུ་གྱུར་པའི་རྗེས་དཔག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་པ་
ལས་རང་ལུགས་ནི། རྩོ་སྤང་དབང་གིས་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་
ཚད་མ་ཡིན་ཞིང་། ཁྱོད་ཡིན་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཡིན་དུ་གྱུར་པའི་རྗེས་དཔག་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། རྩོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། རྗེས་དཔག་
ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཚད་མ་ཡིན་ཞིང་། ཁྱོད་ཡིན་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཡིན་དུ་གྱུར་
པའི་མངོན་སུམ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས། ཚད་མ་ལ་མངོན་
རྗེས་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་དགག་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་གསུམ་ཞིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

ཚད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀྱི་པར་ན་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་གསུམ་རྗེས་གཉིས་སུ་
གངས་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྒྲེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ལ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་
དང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་གཉིས་སོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་། ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གོ། །
དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ། ལོག་ཕྱོགས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བའོ། །

མངོན་སུམ་ཚད་མ་བཤད་པ།

དང་(༡༣)པོ་ནི། ལ་ཅིག་ན་རེ། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། རྟོག་བྲལ་མ་
ལྟུལ་བའི་ཤེས་པ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་ལྟུལ་ལ་
ངེས་ཤེས་འདྲན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རྟོག་བྲལ་མ་
ལྟུལ་བའི་ཤེས་པ། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། གསར་དུ་མི་སྤྲུ་བའི་ཤེས་པ་
གང་ཞིག་ཤྟོག་བྲལ་མ་ལྟུལ་བའོ། །

དེ་ཡང་སྤྱིར་མཚན་ཉིད་ལ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བ་དང་། ལོག་རྟོག་སེལ་བ་
གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསར་དུ་མི་བསྤྲུ་བའི་ཤེས་པ་གཞིར་བྱས་
ལ། རྟོག་བྲལ་དང་མ་ལྟུལ་བ་གང་རུང་རེ་ངེས་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་རིགས་མི་
མཐུན་སེལ་རུས་ཏེ། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་རིགས་མི་མཐུན་ལ་ཚད་མིན་དང་ཐེས་
དཔག་ཚད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། ཚད་མིན་ནི་གསར་དུ་མི་སྤྲུ་བའི་ཤེས་པས་སེལ་རུས་
གིང་། ཐེས་དཔག་ཚད་མ་ནི་རྟོག་བྲལ་དང་མ་ལྟུལ་བ་གང་རུང་རེ་ངེས་ཀྱང་སེལ་
རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེས་དཔག་ཚད་མ་དེ་རྟོག་བྲལ་དང་མ་ལྟུལ་བ་གང་ཡང་མིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་ཐེས་དཔག་ཚད་མ་དེ་ཆོས་ཅན། མ་ལྟུལ་བར་ཐལ། འཇུག་ཡུལ་ལ་
མ་ལྟུལ་བའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། འཇུག་ཡུལ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པས་བྱལ་
པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལྟུལ་བར་ཐལ། དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་འཛིན་གྱི་སྟོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ལ་སྤང་བ་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དོན་དུ་སྤང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་རྟོག་བྲལ་དང་མ་ལུས་པ་གཉིས་ཀ་
 གློས་པ་ལ་དོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གང་རུང་རེ་རེས་ཀྱང་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་
 ལུས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གློན་མེད་དེ། དེ་གཉིས་གང་རུང་རེ་རེས་ཀྱང་རིགས་མི་མཐུན་
 སེལ་ལུས་ཀྱང་གཉིས་ཀ་གློས་པ་ལོག་རྟོག་སེལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དེ། ཟླ་བ་
 གཉིས་སྒྲུང་གི་དབང་གེས་ལྟ་བུའང་རྟོག་བྲལ་ཡིན་(༡༠བ)པས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་
 བས་སྒྲུམ་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མ་ལུས་པར་གློས་ལ། རིགས་
 པ་ཅན་པ་སོགས་མངོན་སུམ་རྟོག་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་པའི་ཕྱིར་དུ་རྟོག་
 བྲལ་གློས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ལ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་
 བྱེད་མེད་པར་ཐལ། རྟོག་བྲལ་དང་མ་ལུས་པ་གཉིས་ཀ་གློས་པ་ལོག་རྟོག་སེལ་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་གློན་མེད་དེ། རྟོག་བྲལ་དང་མ་ལུས་པ་གང་རུང་རེ་
 རེས་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་གློས་པས་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་ལ་འགལ་
 པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་མངོན་སུམ་ལ་རྟོག་བྲལ་དགོས་ན་བྲལ་བྱ་རྟོག་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། ཟླ་དོན་
 འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་གློ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བྱ་རྟོག་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ཟླ་དོན་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་ཚད་གང་། རུང་བ་གློས་པའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན།
 ཆོས་དེའི་ཟླ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་གཉིས་ཀ་རྟོག་པ་དེའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་ལུས་པ་དེའི་ཆེ་ཟླ་
 དོན་འདྲེས་པ་འཛིན་པ་ཞེས་བྲལ། བར་ལ་མ་བྱང་བའི་བྱིས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པས་
 ཟླ་སྤྱི་དང་དོན་སྤྱི་གང་རུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་ཀྱང་གཉིས་ཀ་ཆོགས་པ་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པས།
 ཟླ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི་ཟླ་དོན་འདྲེས་པར་འཛིན་པ་ནི་མིན་ནོ། །

དེས་ན་འདྲེས་རུང་འཛིན་པ་ཞེས་གློས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བར་ལ་མ་བྱང་

པའི་བྱིས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་བྱིས་པ། འོན་ཀྱང་བརྟེན་ལ་བྱང་བའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་སྐྱེ་བྱིད་དོན་སྐྱེ་གཉིས་ཀ་སྐྱེད་ལུས་ཏུ་བྱེད་པས་མ་བྱུང་སྟེ། བདག་མེད་ལ་སྐྱེད་པ་ཐོན་པའི་སྐྱེས་ལུས་སྐྱེ་ལ་མ་ལྟོས་པར་བདག་མེད་ཀྱི་དོན་སྐྱེ་སྐྱེད་ལུས་ཏུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་བྱིས་པ། འོན་སྐྱེ་དོན་འབྲས་རུ་ཏུ་འཛིན་པའི་སྐྱོ་ཐམས་ཅད་བྲལ་བྱ་རྟོག་པ་ཡིན་ན། སྐྱོབ་དཔོན་བྱིས་པ། མིང་དང་རིགས་སྟོན་སྐྱེར་བ་ཡི། རྟོག་པ་དང་བྲལ་མངོན་སུམ་མོ། ཁྱེས་མིང་སྐྱེར་རྟོག་པ་དང་རིགས་སྟོན་སྐྱེར་ལ་སྐྱེར་ནས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཅམ་(༡༧)ཞིག་སྐྱོས་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རང་ལུགས་ཀྱི་རྟོག་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་མིང་སྐྱེར་རྟོག་པ་དང་། གཞན་ལུགས་ཀྱི་རྟོག་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་རིགས་སྟོན་སྐྱེར་ལ་སྐྱེར་ནས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྐྱོས་པའམ། ཡང་ན་གཉིས་ཀ་ཡང་གཞན་ལུགས་དགག་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རིག་བྱེད་པས། སྐྱེ་ཡི་རྗེས་འཇུག་མ་གཏོགས་པའི། ཤེས་དེ་འཛིན་རྟོག་པ་ཡོད་མིན། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་དང་ནི། ལྷན་པ་ཉིད་ཏུ་མཐོང་བ་ཡིན། ཁྱེས་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་མིང་སྐྱེར་རྟོག་པར་འདོད་ཅིང་། རིགས་པ་ཅན་པས་དབང་ཤེས་ཐམས་ཅད་རིགས་སྟོན་སྐྱེར་ལ་སྐྱེར་ནས་འཛིན་པའི་རྟོག་པར་འདོད་པས་དེ་དགག་པའི་བྱིས་པ་ཏུ་སྐྱོས་པའི་བྱིས་པོ། །

འོན་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་རྟོག་པའི་རང་ལྟོག་དང་བྲལ་བའོ་ཟེར། འོན་སྐྱེ་མི་རྟོག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། རྟོག་བྲལ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པའི་རང་ལྟོག་དང་བྲལ་བའི་བྱིས་པོ། རྟོག་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་བྱིས་པོ། རྟོག་པའི་རྗེས་དང་བྲལ་བ་ལ་བྱེད་པའམ་མི་འཐད་དེ། རྟོག་སྐྱེད་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པའི་རྗེས་དང་བྲལ་བའི་མིན་པའི་བྱིས་པོ། རྟོག་པ་དང་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིས་པོ།

འད་ལུགས་ནི། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུ་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་རྩལ་གྱིས་མི་
བརྟེན་པ་ནི་རྟོག་བྲལ་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །

པོ་ན་མ་འབྲུལ་བའི་དོན་རི་ལྟ་བུ་ཞིན། འབྲུལ་རྒྱ་བཞི་པོ་གང་རུང་གིས་མ་
བརྒྱད་པའི་སྒོ་ནས་སྤངས་པའི་མ་འབྲུལ་བའོ། །འབྲུལ་རྒྱ་བཞི་པོ་གང་ཞིན། འབྲུལ་
རྒྱ་རྟེན་ལ་ཡོད་པ་ནི། མིག་རབ་རིབ་ཀྱིས་དཀྱུགས་པ་ལས་སྒྲ་གཉིས་གསལ་བར་སྤངས་
བའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་འོ། །

འབྲུལ་རྒྱ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་ནི། འགལ་མེ་མུར་དུ་བརྒྱུར་བ་ལས་འཁོར་ལོར་སྤང་
བའི་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གནས་ལ་ཡོད་པ་ནི། སྤྱར་ཁྱགས་པ་ལས་ལྡོན་ཤིང་འགོ་བར་
སྤང་བའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །འབྲུལ་རྒྱ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལ་(༡༧)ཡོད་པ་ནི། ཞེ་སྤང་
གིས་ཡིད་དགྲགས་པ་ལས་ས་གཞི་དམར་པོར་སྤང་བའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་
འདིར་བསྟན་མངོན་སུམ་གྱི་མཆོད་ཉིད་འདི། མདོ་སྡེ་པ་ཁོ་ནའི་ཡུགས་ཡིན་ནམ། མདོ་
སེམས་སུན་མོང་བའི་ཡུགས་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མདོ་སེམས་སུན་མོང་བའི་
ཡུགས་ཡིན་ཏེ། མ་འབྲུལ་བའི་དོན་མི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅམ་པས་ཀྱང་མངོན་
སུམ་མི་སྤྱོད་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྟེ།

ཡང་ཁ་ཅིག་དེའི་སྐབ་བྱེད་མ་འབྲུལ་བའི་དོན་འབྲུལ་རྒྱ་བཞི་པོ་གང་རུང་གིས་
མ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅམ་བས་ཀྱང་མངོན་སུམ་རྣམས་འབྲུལ་རྒྱ་བཞི་པོ་གང་
རུང་གིས་མ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་ཟེར། དེ་གཉིས་ཀ་མི་འབྱེད་དེ། འདིར་
མངོན་སུམ་རྟོག་བྱལ་དུ་སྐབ་པའི་སྐབས་སུ་དོན་གྱི་མཐུ་ཡིས་ནི། ཡང་དག་སྐྱེ་བ་ཡིན་
སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། སེམས་ཅམ་བས་དབང་མངོན་རྣམས་གཟུང་དོན་ལས་སྐྱེ་
བར་མི་འདོད་པའི་སྤྱིར། དེས་ན། མདོ་སྡེ་པའི་སྤྱན་མོང་ཡིན་པའི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་མྱེ་བདུན་གྱི་གཞུང་གང་དུ་ཡང་། སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་གྱི་མངོན་སུམ་
གྱི་མཆོན་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། སེམས་ཙམ་
པའི་ལྷགས་ལ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་བག་ཆགས་བརྟན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་དེ།
མངོན་སུམ་ཡིན་པར་རྣམ་དཔེས་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར།

མཆོན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་བ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟོག་མེད་འབྲུལ་ཤེས་ལུལ་གྱི་ཆ་ཤས་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པ་
དགག། རྟོག་མེད་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་དོན་གཞན་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །
དང་པོ་ལ་གསུམ། རྣམ་པ་ལ་འབྲུལ་པ་ཆད་མ་ཡིན་པ་དགག། ལུལ་ལ་འབྲུལ་པ་ཆད་
མ་ཡིན་པ་དགག། རྟེན་ལ་འབྲུལ་པ་ཆད་མ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟེན་སེར་གྱི་དབང་ཤེས་དེ་རྟེན་གྱི་ཁ་དོག་ལ་འབྲུལ་
ཡང་དབྱིབས་ལ་མ་འབྲུལ་བས་ཆད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྟེན་གྱི་དབྱིབས་
ལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་(༡༡༣)ཐལ། དེ་ལ་དངོས་རྟོགས་ཆད་མ་ཡང་མ་ཡིན། ལྷགས་
རྟོགས་ཆད་མ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། བྱོད་ལ་རྟེན་གྱི་དཀར་
པོ་སྒྲུང་བར་ཐལ། རྟེན་གྱི་དཀར་པོ་དང་རྟེན་གྱི་དབྱིབས་གཉིས་གྲུབ་བདེ་ཐུག་གཅིག་
ཡིན་པ་གང་ཞིག། བྱོད་རྟེན་གྱི་དབྱིབས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒྲུབ་འཇུག་ཆད་མ་ཡིན་
པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱོད་ལ་རྟེན་སེར་པོར་སྒྲུང་བའི་བྱིར། ཅུ་
བའི་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་མེ། བྱོད་དངོས་རྟོགས་ཆད་མར་སོང་བའི་ལུལ་མི་བྱིད་པའི་
བྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག ། རྩོན་གིང་འགྲོར་སྤང་གི་དབང་གེས་དེ་རྩོན་གིང་སྤྲོད་པ་ལ་འབྲུལ་ཡང་
 རྩོན་གིང་སྤྲོད་པོ་ཡིན་པ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། དངོས་རྟོགས་ཚད་མ་
 དང་ཤུགས་རྟོགས་ཚད་མ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡུལ་ལ་འབྲུལ་བ་ཚད་མ་ཡིན་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 ཁང་ལུགས་ཀྱི་ཁྱོར་སུའི་འོད་སྒོ་གསེབ་རྩ་ཤར་བའི་ཆོ། སྒོ་གསེབ་ཀྱི་ཁྱོར་སུའི་འོད་
 འཛིན་པའི་དབང་གེས་དེ་ཁྱོར་སུ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོར་སུ་ཐོབ་ལུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཞེན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོར་སུ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོར་སུ་བཅད་སར་མ་ཐོབ། ཐོབ་
 སར་མ་བཅད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩོན་གྱི་ལུགས་
 དགག ། ལྟ་ཤུགས་གི་ལུགས་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རྩོན་མཁན་པོ། ཁྱོར་སུ་སྒྲོན་མའི་འོད་དག་ལ། ཞེས་པའི་སྐབས་
 ཅས་བསྟན་པའི་ཁྱོར་སུའི་འོད་ལ་ཁྱོར་སུ་འཛིན་པའི་སྒོ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་བཞེད་
 དེ། དེ་ཕྱིར་ཁྱོར་སུའི་འོད་ལ་ནི། ཁྱོར་སུ་གེས་པའི་གེས་པ་དེ། །དེ་ཉིད་རྩ་ན་མངོན་
 སུམ་མམ། །ཡང་ན་རྗེས་དཔག་ཉིད་རྩ་དེས་ །ཞེས་གསུངས་ལ། མངོན་སུམ་མམ་ཞེས་
 པ་རྩོན་རང་གི་འདོད་པ་དང་། རྗེས་དཔག་ཉིད་རྩ་དེས་ཞེས་པར་ཤུགས་སྒྲུབ་འདོད་པ་
 བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡ་མ་རིས་མངོན་སུམ་མམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་གི་འདོད་པའོ། །

ཡང་ན་རྗེས་དཔག་(༡༡བ)ཉིད་རྩ་དེས་བྱ་བ་ནི་ཤུགས་སྒྲུབ་འདོད་པའོ། །ཞེས་དང་།

རྒྱལ་བ་ཅན་གྱིས། དེ་ཉིད་དུ་ན་མངོན་སུམ་མཐུ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་གི་ལྷགས་སོ། །
ཡང་ན་རྗེས་དཔག་ཉིད། ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཤྲུག་སྒྲིའི་འོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གལ་ཏེ་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། མི་སྒྲུ་བ་ཅན་གྱིས་ཚད་
མར་འགྱུར་གྱི་མ་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པ་དགོས་ན་རྗེས་དཔག་གྲང་ཚད་མར་མི་འགྱུར་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འབྲུལ་ཤེས་གྲང་ཡིན། ཚད་མ་ཡང་ཡིན་ན་རྗེས་དཔག་དང་
བྱད་པར་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། རང་ལུལ་གསལ་མི་གསལ་གྱི་བྱད་པར་ཡོད་དོ། །འབྲུལ་ཤེས་
ཡིན་ན་བྱད་པར་དེ་ཡང་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། རྒྱའི་དབང་གིས་རང་ལུལ་
གསལ་མི་གསལ་དུ་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་
སྤང་བཞིན་ནོ། །

མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པས་མ་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་ན། ནོར་བུ་རང་
མཚན་བ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ཡང་མ་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །

དེ་དགག་པ་ནི། འདིར་བསྟན་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་དེ་མངོན་
སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ནོར་འོད་ནོར་བུར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཡང་མངོན་སུམ་ཚད་
མ་མ་ཡིན། སྒྲོ་གསེབ་ན་ནོར་བུ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ཡང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་
ཡིན། ནོར་བུའི་འོད་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་དེ་ཡང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་དང་པོ་གཉིས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཞེན་ལུལ་ལ་འབྲུལ་པའི་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ནོར་བུའི་འོད་ནོར་བུ་ཡིན་པ་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་
སྒྲོ་འདོགས་དངོས་སུ་སྒྲེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ནོར་བུའི་འོད་ནོར་བུར་འཛིན་པའི་

སྒོ་དངོས་ལྷ་སྒྲིབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདྲ་པ་བཟླ་པ། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།
གཉིས་པ་འབྲུལ་པ་ཡིན་པར་བཞེད། །ཅེས་(༡༣)རྗེས་དཔག་འབྲུལ་ཤེས་སྤྱད་
པ་ལ། དེ་ཚེས་ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
སྒྲིབ་གཉིས་སྤྱད་གི་དབང་ཤེས་བཞིན། དེ་ལྟར་ཐལ་པ་ལས། མ་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པ་
ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མངོན་སུམ་བཞིན། ཞེས་དོགས་པ་བཞེད་
ནས། འདི་ལ་ལྷ་དབང་སྒོས། ལྷག་པའི་སྒྱུར་བ་དང་པོ་ལ། རྩོམ་སྒྲིབ་འོད་ལ་རྩོམ་སྒྲིབ་
སྒོས་མ་དེས་སྤྱོད་ཞེས་རྩོམ་སྒྲིབ་འོད་ལ་རྩོམ་སྒྲིབ་འཛིན་པའི་སྒོ་ཚད་མར་བཞེད་ལ།
དེའི་འབྲེལ་བཤད་དུ་གྱུ་སྒོས་གྱང་། འདིར་བསྟན་རྩོམ་སྒྲིབ་འོད་ལ་རྩོམ་སྒྲིབ་འཛིན་
པའི་སྒོ་དེ་འབྲུལ་པ་ཡིན་ཡང་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་སྒྲིབ་མཚན་ཉིད་མི་སྤྱོད་པ་ཞུགས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་སྒྲིབ་སྒོ་དེ་མངོན་རྗེས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་མ་སྤྱད་གསུམ་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མ་གང་ཞིག །མངོན་རྗེས་གང་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་
མིན་ཏེ། འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷག་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་མ་
ཡིན་ཏེ། ལྷ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིབ་པའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། མངོན་རྗེས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་མ་སྤྱད་པོ་གསུམ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྗེས་
དཔག་ཚད་མའི་ནང་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷག་དུ་གྱུར་བའི་དོན་གཞན་འབྲེལ་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་རྟགས་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷག་མར་རྩོམ་སྒྲིབ་འོད་མཐོང་བའི་མངོན་
སུམ་ལ་བརྟེན་ནས་རྩོམ་སྒྲིབ་འོད་ལ་རྩོམ་སྒྲིབ་འཛིན་པའི་སྒོ་སྒྲིབ་ཞིང་། རྩོམ་སྒྲིབ་འོད་དེ་རྩོམ་སྒྲིབ་པ་
སྤྱད་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འབྲུལ་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཡང་ཐོག་མར་ནོར་བུའི་འད་མཐོང་པའི་མངོན་སུམ་དེ་རྟགས་འཛིན་སེམས་
ཡིན་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲིམ་པའི་ནོར་བུའི་འད་ནོར་བུར་ངེས་པའི་གེས་པ་ནི་རྟགས་
ཅན་རྗེས་དཔག་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོ་དེ་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲོ་
དེས་རྟགས་ནོར་བུའི་འད་དེ་ཉིད་ནོར་བུར་ཞེན་པའི་བྱིར། (༡༣༧)ཁྱབ་སྒྲེ། དུ་བའི་རྟགས་
ལས་དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་
ཡོད་པར་བཟུང་གི། དུ་བ་མེར་མ་བཟུང་བའི་བྱིར་ཞེན། སྒྲོན་མེད་དེ། ནོར་བུའི་འད་
ནོར་བུར་བཟུང་བས་ལུས་པ་ལྟག་པོ་ཡོད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། དེ་ཅམ་གྱིས་ཆད་མ་མ་
ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ནོར་བུ་ཅམ་ལ་མི་སྦྱ་བའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོ་དེ་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ནོར་བུའི་འད་དང་ནོར་བུ་གཉིས་
གྱི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དྲན་པ་ལས་མ་སྒྲིམ་པའི་བྱིར་ཞེན། སྒྲོན་མེད་དེ། མེ་དུའི་
འབྲེལ་བ་དྲན་པ་མེད་པར་ཡང་དུ་བ་སྒྲོ་བུར་དུ་མཐོང་བའི་རྟགས་ལས་དུ་ལྟན་གྱི་ལ་
ལ་མེ་ཡོད་པར་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྒྲེ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་བཞེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྟེན་གཏན་ཆོག་ས་དགག། །ཡུལ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་དགག། །
དཔེར་མི་རུང་བས་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོ་དེ་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་རྟེན་གཏན་ཆོག་ས་ལས་སྒྲེ་
དགོས་པས། ནོར་བུའི་འད་ནོར་བུར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ། ནོར་བུའི་
འད་དེ་ནོར་བུ་ཅམ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ། ནོར་བུའི་འད་དེ་སྒྲོ་
གསེབ་ན་ནོར་བུ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་ཁང་ལུགས་ན་
ནོར་བུ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ། སྒྲོ་གསེབ་ཀྱི་ནོར་བུའི་འད་དེ་
སྒྲོ་གསེབ་ན་ནོར་བུ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནམ། ནོར་བུའི་འད་དང་

ནོར་བུ་གང་ཅུང་གཞི་དེར་ནོར་བུ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་དྭགས་ཡང་དག་ཡིན། དང་པོ་མི་
འཐད་དེ། ནོར་བུའི་འོད་ནོར་བུ་སྐྱབ་མི་རྣམས་པའི་བྱིར་ཏེ། ནོར་བུའི་འོད་ནོར་བུ་ཡིན་པ་
མི་སྤྲིད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། ནོར་བུའི་འོད་ཡོད་པར་ངེས་ནས་སྐྱིར་ནོར་
བུ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་མི་སྤྲིད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་མི་འཐད་དེ། བྱུང་པ་ཡང་མ་ངེས་
པའི་བྱིར། བཞི་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱུང་པ་མ་ངེས་གིང་། ཐོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་
པའི་བྱིར། ལྷ་པ་མི་འཐད་དེ། སྒོ་གསེབ་ནས་ནོར་བུ་(༡༧)ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
དྭགས་པ་མི་འཐད་དེ། ནོར་བུ་དྭགས་སུ་འགོད་ན་དྭགས་ཆོས་ཐ་དད་མེད་པར་འགྱུར་
ལ། ནོར་བུའི་དྭགས་སུ་འགོད་ན་ཐོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་པའི་བྱིར་ཏེ། གཞི་
དེར་ནོར་བུའི་འོད་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར་ཏེ། ནོར་བུའི་འོད་མཐོང་བའི་མངོན་
སུམ་དེ་གཞི་དེར་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན། དེ་ལས་གཞན་གཞི་དེར་ནོར་བུའི་འོད་
སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་བྱིར། དྭགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ནོར་བུའི་འོད་མཐོང་བའི་
མངོན་སུམ་དེ། སྒོ་འདྲེགས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ནོར་བུའི་འོད་ནོར་
བུར་འཛིན་པའི་སྒོ་དངོས་སུ་སྐྱེ་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདིར་བསྟན་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་འཛིན་པའི་སྒོ་དེ་ལ་ཚད་
མ་མིན་ཏེ། སྒོ་གསེབ་ཀྱི་ནོར་བུ་ལ་ཡང་ཚད་མ་མ་ཡིན། ཁང་ཕྱགས་ཀྱི་ནོར་བུ་ལ་ཡང་
ཚད་མ་མ་ཡིན། ནོར་བུ་ཅམ་ལ་ཡང་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དྭགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
སྒོ་གསེབ་ཏུ་ནོར་བུ་མ་ཐོབ་པའི་བྱིར། དྭགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁང་ཕྱགས་སུ་ནོར་
བུ་མ་བཟུང་བའི་བྱིར། དྭགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ལུལ་དུས་གང་གིས་ཀྱང་བྱུང་པར་དུ་
མ་བྱས་པའི་ནོར་བུ་ཅམ་མ་བཟུང་བའི་བྱིར། དེས་ན་འདིར་བསྟན་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་
བུར་འཛིན་པའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། ནོར་བུ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། ནོར་བུ་བཟུང་སར་

མ་ཐོབ། ཐོབ་སར་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་དེ་རྗེས་དཔག་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་འབྱུལ་གཤམ་ཡིན་ཡང་མི་
བསྐྱུ་བའི་དཔེར་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྒོ་དེ་རྗེས་དཔག་གང་ཞིག །སྐབས་འདིར་
དགག་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་དེས་རྗེས་དཔག་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། འདིར་བསྟན་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་འཛིན་པའི་
སྒོ་ནི། །ཁང་ལུགས་ན་ནོར་བུ་ཡོད་པའི་འོད་སྒོ་གསེབ་རུ་མཐོང་བ་ལས་སྒོ་གསེབ་རུ་
ནོར་བུ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་རྟག་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྗེས་དཔག་(༡༥)འབྱུལ་གཤམ་ཡིན་
ཡང་ཆད་མ་ཡིན་པའི་དཔེར་བཞོད་པ་མིན་གྱི་འབྱུལ་གཤམ་ཡིན་ཡང་མི་སྐྱུ་བའི་དཔེར་
བཞོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་རྗེས་དཔག་འབྱུལ་གཤམ་ཡིན་ཡང་ཆད་མ་ཡིན་པའི་དཔེར་བཞོད་པ་ཡིན་
ཏེ། དོན་གྱི་སྐབས་སུ། ཆད་མ་ཉིད་རྒྱ་ནམ་པར་བཞག །ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
འོ་ན་རྗེས་དཔག་ལོག་གཤམ་ཡིན་ཡང་ཆད་མ་ཡིན་པའི་དཔེར་བཞོད་པར་ཐལ། དཔེར་
སྐབས་སུ། ལོག་པའི་གཤམ་པར་བྱུང་མེད་ཀྱང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་སྒྲུང་དབང་གསལ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་པོ་ལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
རྒྱ་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་བཟུང་ཡང་། དེ་མ་ཐོབ་པར་རྒྱ་པོ་ཅམ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།
མི་མཆུངས་ཏེ། འདིར་བསྟན་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་འཛིན་པའི་སྒོ་སྒོ་གསེབ་ཀྱི་
ནོར་བུ་དང་ཁང་ལུགས་ཀྱི་ནོར་བུར་མ་ཟད་ནོར་བུ་ཅམ་ཡང་བཅད་ཐོབ་གཉིས་ཀའི་
ཡུལ་དུ་མ་བྱས་ལ། རྒྱ་སྒྲུང་དབང་གསལ་གྱི་རྒྱ་པོ་ཅམ་བཅད་ཐོབ་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་དུ་
བྱས་པའི་ཕྱིར་དེས་ན་རྒྱ་སྒྲུང་དབང་གསལ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་པོའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆད་
མ་ཡིན་ཡང་རྒྱ་པོ་ཅམ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་པོའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆད་མ་ཡིན་

ཡང་ཐོན་པོ་ཅམ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་སྲུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འང་ཆོས་མཆོག་གིས། དེས་པར་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་དངོས་པོའི་ཆ་ཐམས་
ཅད་མ་ཐོབ་པ་དེ་ལྟ་འང་མཐོང་བ་ལས་གཞན་ཐོབ་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་ཐོ་སྣང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཐོན་པོ་ལ་ཆོད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
གྱིས་རགས་པའི་ཐོན་པོ་ཁོ་ན་མཐོང་བ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཆོད་མར་སོང་པའི་ཐོན་པོ་དེ་
ཐོན་པོའི་རྒྱལ་ཕྱན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ཏུ། ཐོན་པོའི་
རྒྱལ་ཕྱན་ཡང་མཐོང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐོ་རྒྱལ་གྱིས་བརྩམས་པའི་ཐོན་པོ་སྐྱབ་པའི་སྒོ་
ནས་མཐོང་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཏུ། བཀོད་པ་ཅན་ནི་མ་བཟུང་བར། །བཀོད་པ་འཛིན་པ་
མི་རུང་ཕྱིར། ཞེས་(སྟན་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག །མཆོན་ཕྱེད་ལ་ཉིན་ཕྱེད་དུ་འབྱུལ་ནས་ཉིན་ཕྱེད་ལ་འབྱུལ་
བར་མིས་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིན་ཕྱེད་ཀྱི་སྤྱལ་ཆོད་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
དེ་ལ་དངོས་རྟགས་ཆོད་མ་དང་འབྲུག་རྟགས་ཆོད་མ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་རྟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་རྣམས་རང་ཡུལ་གྱི་ཆ་གཅིག་ལ་འབྱུལ་ན་བདག་
ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུལ་བ་དང་། ཆ་གཅིག་ལ་མ་འབྱུལ་ན་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་
ལ་མ་འབྱུལ་བ་དང་། ཆ་གཅིག་ལ་མ་འབྱུལ་ན་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་མ་འབྱུལ་
བ་ཡིན་ཏེ། རྟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་རྣམས་རང་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ་མ་ཕྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་སྒོ་
ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འང་། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །བདག་ཉིད་མངོན་
སུམ་ཡིན་པ་ལ། །ཆོད་མ་རྣམས་ཀྱིས་བརྟག་བྱ་གང་། །མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་
ཡོད། །ཅིས་དང་། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡིས། །ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་
ཉིད། །ཅིས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག ། རྩུང་གི་ཁ་དོག་མཐོང་བའི་མིག་གིས་དེ་རྩུང་གི་རིག་ཕྱ་
འཇམ་པོ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་ལ་ངེས་གིས་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། རྩུང་གི་
ཁ་དོག་འཛིན་པའི་མིག་གིས་ཆོས་ཅན། རྩུང་གི་རིག་ཕྱ་འཇམ་པོ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་ལ་དངོས་རྟོགས་ཚད་མ་དང་སྤྲུགས་རྟོགས་ཚད་མ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། ཆོས་ཅན། རྩྱད་ལ་རྩུང་གི་རིག་ཕྱ་འཇམ་པོ་གསལ་བར་
སྤང་བར་ཐལ། རྩྱད་མངོན་སུ་མ་ཚད་མ་གང་ཞིག ། རྩྱད་རྩུང་གི་རིག་ཕྱ་འཇམ་པོ་ལ་
དངོས་རྟོགས་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩུང་གི་རིག་ཕྱ་འཇམ་པོ་འཇལ་བའི་
ལས་གིས་མངོན་སུ་མ་དོན་མེད་ཏུ་འགྱུར་རོ། ། དེ་ལ་སྤྲུགས་རྟོགས་ཚད་མ་འང་མིན་ཏེ།
དེ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་དང་མི་འགལ་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་རྩུ་ལྷན་ལ་ལ་རྩུ་བ་མཐོང་བའི་མངོན་སུ་མ་ཆོས་ཅན། ལ་མེད་ཆོགས་
དོན་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། (༡༡བ)ལ་མེད་ཆོགས་དོན་ལ་ངེས་གིས་འདྲེན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་མ་གྲུབ་ཏེ། རྩུ་ལྷན་གྱི་ལ་ལ་རྩུ་བ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྩུ་ལྷན་གྱི་ལ་ལ་མེ་
ཡོད་པར་ངེས་པའི་གིས་བ་དེ་སྒྲོ་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ནོ། །
ཞེན། དེ་ནི་ཅིག་གོས་ལ་འང་མཚུངས་སོ། ། ཚ་བར་འདོད་ན། རྩུ་ལྷན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་
པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་དོན་མེད་ཏུ་འགྱུར་རོ། །

མངོན་སུ་མ་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མངོན་སུ་མ་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། དབྱེ་བ་དངོས། གྲངས་ངེས། ཕྱེ་བ་སོ་
སའི་དོན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་ནི་གཟུང་ཡུལ་ལ་མ་ལུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་
བཞི་ཉེ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་
དང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མོ། །

གཉིས་པ་ནི། མངོན་སུམ་ལ་བཞིར་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུང་ཡུལ་ལ་མ་
ལུལ་བའི་ཤེས་པ་ལ། རང་གི་རྣམ་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་དང་རང་ལས་རྣམ་གཞན་
གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། རང་ལས་རྣམ་གཞན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་
ལའང་། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལ་བརྟེན་པ་དང་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་སུ་
ངེས་ཤིང་། བྱི་མ་ལ་ཡང་། ཡིད་ཅན་ལ་བརྟེན་པ་དང་ཡང་དག་པའི་དོན་བསྐྱོམས་པའི་
སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་ཡིད་བྱེད་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་བྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། མངོན་སུམ་ལ་བཞིར་གྲངས་ངེས་པ་མིན་ཏེ། མངོན་སུམ་བཞི་པོ་
དེ་ལས་མང་བར་ཡོད་པའང་མི་ཞེས། རྒྱང་བའང་མི་ཞེས་པའི་བྱིར་།

དང་པོ་གྲུབ་ཉེ། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །བཞི་པོ་
དེ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བདག་རྟེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་པ་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་དེ་མ་ཐག་རྟེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་
པའི་བྱིར་དང་། ཁ་བྱིར་བལྟས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། རྒྱུ་མཐོང་གི་རྒྱད་ལའང་
ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །

གྲངས་རྒྱང་བའང་མི་ཞེས་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་(༡༥)ལྟར་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་
མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡིད་མངོན་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་ལོག་རྟོག་
བསལ་བའི་བྱིར་དུ་བཞིར་གྲངས་ངེས་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་པ་མིག་གི་
དབང་པོ་དོན་ལ་ལྟ་བུའི་ཆད་མར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་བྱིར་དུ་དབང་པོའི་

མངོན་སུམ་དང་། ལུ་སྟེགས་ན་བ་མ་ལུག་པ་ཡིད་མངོན་མེད་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་
བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་། རྩེ་བྲག་པ་སོགས་རང་རིག་མེད་པར་
འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། རྒྱུང་འཕེན་པས་
རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་མེད་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྣལ་འབྱོར་
མངོན་སུམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་དེ་
མངོན་སུམ་བཞི་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྟོན་མེད་དེ། དེ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལུ་སྟེགས་ན་བ་མ་ལུག་པས་ཡིད་མངོན་མེད་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་
བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིད་མངོན་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཡིད་མངོན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་
མེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མངོན་སུམ་ལ་བཞིར་དབྱེ་བ་འདི་མདོ་སྡེ་བ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་
ནམ། སེམས་ཙམ་པ་སོགས་དང་སྟན་མོང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ །རྩེ་བྲག་སྟོན་
གསུམ་རྣམ་རིག་གཉིས། །མངོན་སུམ་བཞི་པོ་མདོ་སྡེ་བ་ཁོ་ནའི་ལུགས། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་
བསམས་ནས། མངོན་སུམ་བཞིར་བྱེ་བ་མདོ་སྡེ་བ་ཁོ་ནའི་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་
ཡིན་ཀྱི་སེམས་ཙམ་པ་དང་སྟན་མོང་བ་མ་ཡིན་དེ། སེམས་ཙམ་པས་དབང་མངོན་དང་
ཡིད་མངོན་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་དེ། སོ་སྒྲུའི་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྲུལ་
ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ཡང་། གཟུང་ལུལ་ལ་མ་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ལ་བཞིར་
བྱེ་བ་མདོ་སྡེ་བ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡིན་ཡང་། སེམས་ཙམ་པས་ཀྱང་མངོན་སུམ་ལ་བཞིར་
འདོད་པ་ཡིན་(༡༦)དེ། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་འབྲུལ་ཤེས་དང་མངོན་སུམ་མི་
འགལ་བའི་ཕྱིར་དེ། དེའི་ལུགས་ལ་བག་ཆགས་བརྟན་འབྱུང་གི་དབང་ཤེས་རྣམས་
འབྲུལ་ཤེས་དང་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་མཛོན་སུམ་བཞི་པོ་འདི་འོ་གོ་རིམ་རི་ལྟར་ངེས་ཤིང་། རེས་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་
མཛོན་སུམ་འཕགས་པ་ཁོ་འི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པས་འཇུག་ཏུ་བསྟན། གཞན་གསུམ་པོ་སྟེ་
འཕགས་གཉིས་ཀའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པས་དང་པོར་བསྟན། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་གཞན་གཉིས་
ཉམས་སུ་སྦྱང་བ་ཡིན་པས་དང་པོར་བསྟན། རང་རིག་དེ་གཉིས་ཀ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བྱེད་
ཡིན་པས་དེའི་འཇུག་ཏུ་བསྟན། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་དབང་མཛོན་རྒྱ་ཡིན་པས་དང་པོར་
བསྟན་ལ། ཡིད་མཛོན་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེའི་མཇུག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་བཞི། དབང་པོའི་མཛོན་སུམ་དང་། ཡིད་ཀྱི་མཛོན་སུམ་དང་། རང་
རིག་མཛོན་སུམ་དང་། རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་མོ། །

དབང་པོའི་མཛོན་སུམ་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་། མཚན་གཞིའི་
སྟངས་ཏུ་མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། དབང་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་བདག་
རྒྱུན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་དངོས་སུ་སྟེས་པའི་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་ཀྱི་ཤེས་པ། དབང་
པོའི་མཛོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་
དངོས་སུ་སྟེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་ །རྟོག་བྲལ་མ་འབྲལ་བ། དབང་
པོའི་མཛོན་སུམ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་
ལས་དངོས་སུ་སྟེས་པའི་གསར་དུ་མི་སྤྱི་བའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་ །རྟོག་བྲལ་མ་འགལ་
བའོ། །གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མཛོན་སུམ་ལ་སྟོགས་པ་ལྟའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རྟོག་བྲལ་དུ་བསྐྱབ་པ་དང་། མ་འབྲལ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་།

དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་སོགས་ལ་བརྟེན་པར་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི་མངོན་སུམ་རྟོག་
བྲལ་དེ་མངོན་སུམ་ཡིན་ནམ། རྟོག་སྐྱར་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་(༡༧)མངོན་སུམ་རྟོག་
བྲལ་དུ་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་པ་དང་འགལ་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། མངོན་སུམ་རྟོག་དང་
བྲལ་བར་ནི། མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་འབྱུང་པར་འབྱུང། ཁྱིམ་གསུངས་པ་དང་འགལ་
བར་འབྱུང་རོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ། ཁ་ཅིག མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་གྱི་དོན་མངོན་སུམ་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ། ཐ་སྙད་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་དགོས་པས་སྒྲིན་མེད་དོ་ཁྱིམ་སྐྱབ་མི་འཐད་
དེ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་དགོས་པ་དང་ཐ་སྙད་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའང་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག རྟོག་པ་དང་དབང་གིས་ལུལ་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་པའི་ཆེ་མངོན་སུམ་
རྟོག་བྲལ་དུ་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་དགོས་ལ། དབང་གིས་ཁོ་ན་ལུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་
མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་སྒྲིན་མེད་ཅེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་
དེ། རྟོག་པ་དང་དབང་གིས་གཉིས་ཀ་ལུལ་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་པའི་ཆེ་དེ་རྟོག་བྲལ་
དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། དབང་གིས་ཁོ་ན་ལུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་དེ་རྟགས་
ཀྱིས་སྐྱབ་དགོས་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་ལན་ནི། གྲུབ་མཐས་རྒྱད་མ་བསྐྱད་པའི་མཁས་པས་རང་ལུལ་གསལ་བར་
སྤང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ལ། གྲུབ་
མཐས་རྒྱད་བསྐྱད་པའི་རིགས་པ་ཅན་པ་ལྟ་བུ་ལ་མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་དུ་རྟགས་ཀྱིས་
སྐྱབ་དགོས་ལ། དེ་ལའང་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་དང་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་གཉིས་ཀ་
ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་གཞུགས་འཛིན་དབང་གིས་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན། རྟོག་བྲལ་ཡིན་དེ། རང་

ཡུལ་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟུང་སྟེ། རྟོག་པ་ཡིན་ན་རང་ཡུལ་
མི་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་རིགས་པ་ཅན་པས་མངོན་སུམ་
དེ་ཚད་མས་གྲུབ་བཅའ་མ་གྲུབ། དང་པོ་ལྟར་ན་རིགས་པ་ཅན་པ་ཆོས་ཅན། རྟོག་བྲལ་
མ་ལུས་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། (༡༥)མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་
པའི་བྱིར། ཟུང་སྟེ། རྟོག་བྲལ་མ་ལུས་པའི་ཤེས་པ་དེ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཟུང་གི་ངོར་རྟོག་བྲལ་མ་ལུས་པའི་ཤེས་པ་རྟགས་
གིས་སྒྲུབ་མི་དགོས་པ་ཐལ་ལོ། །

གཞིས་པ་ལྟར་ན། ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོར་མངོན་སུམ་དེ་རྟོག་བྲལ་དུ་རྟགས་ཀྱིས་
 རྒྱལ་མི་དགོས་པར་བཤམ། ཁྱོད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དེ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞི་
 བ་སྒྲོན་མེད་དེ། རིགས་པ་ཅན་པའི་ངོར་རྟོག་བྲལ་དུ་རྒྱལ་པའི་ཕྱོད་གཞི་མངོན་སུམ་
 དེ། རྟོག་བྲལ་མ་ལུགས་པའི་ཤེས་པ་མཚོན་བྱ་མིན་ཀྱི་དོན་མངོན་དུ་བྱེད་པས་མངོན་
 སུམ་ཏེ་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་གྲུབ་
 ཟིན་པ་དང་དེ་རྟོག་བྲལ་དུ་རྟགས་ཀྱིས་རྒྱལ་དགོས་པ་ལ་ལག་ལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེ་ལ་དགོངས་ནས་སྒྲོབ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་གི། །མཚོན་བྱ་རྗེས་བཞེད་ཀྱི་སྒྲུ་དང་
 མཚན་ཉིད་རྒྱལ་པའི་སྒྲ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོན་གཞུགས་འཛིན་དབང་གིས་ཚེས་ཅན། རྟོག་པར་ཐལ། སྤྱི་འཛིན་པའི་སྒོ་
ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཚེགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བསགས་པ་ལ་
དམིགས་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་ལས་རྣམ་པར་གྱེས་པའི་ཚེགས་ལུ་ནི་བསགས་པ་
ལ་དམིགས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་གསུངས་པས་
བསགས་པ་ལ་དམིགས་མི་དགོས་པར་ཐལ། དབང་གིས་སྤྱི་དུས་ཀྱི་རྣམ་ཏུ་མ་ལ་

དམིགས་པ་ལ་བསགས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
དབང་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་དང་ཚོགས་པ་དང་བསགས་པ་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསུམ་
ག་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ཚོགས་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་བསགས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་
སོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཚོས་ཅན། མ་ལུའུ་ལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་
ཡིན་ཏེ། རང་ལ་(༡༥)སྤང་བ་དེ་སྤང་བ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་
དོན་གྱིས་རང་འབྲའི་རྣམ་གཏད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་སྤང་ལུའུ་ལ་མ་ལུའུ་ལ་བའི་ཤེས་པར་
ཁས་བླངས་ནས། གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་གཞུགས་སུ་སྤང་བ་དེ་གཞུགས་
འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་གཞུགས་སུ་སྤང་བ་ཡིན་ཞིང་། གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་
གཞུགས་སུ་སྤང་བ་དེ་གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཞུང་རྣམ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། གཞུགས་
འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་གཞུགས་སུ་སྤང་བ་དེ་ཚོས་ཅན། གཞུགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་
གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་གཞུགས་སུ་སྤང་བ་གང་ཞིག་གཞུགས་འཛིན་དབང་
ཤེས་དེ་སྤང་ལུའུ་ལ་མ་ལུའུ་ལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཁས་བླངས།
འདོད་ན། དེམ་པོར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་དང་ཇམ་ཐ་
དད་ཏུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཞུང་རྣམ་ཡིན་པ་འབྱུང་།
འོ་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཅུ་བའི་ཐལ་བ་དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དེ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེམ་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་དང་ཇམ་ཐ་དད་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཞུང་རྣམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་
གྲུབ་ན། གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཞུང་རྣམ་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། ཕྱི་མ་ལ་

ཀླུ་པ་མེད་དེ། དེ་གཟུགས་འཛིན་དབང་གིས་གྱི་གཟུང་རྣམས་ཡིན་ཡང་། གཟུགས་
འཛིན་དབང་གིས་ལ་གཟུགས་གསལ་བར་སྒྲུབ་བ་དེ་དེའི་གཟུང་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་གཟུགས་འཛིན་དབང་གིས་གཟུགས་གསལ་བར་སྒྲུབ་བ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་
ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་དབང་གིས་ལ་གཟུགས་སུ་སྒྲུབ་བ་གང་ཞིག་གཟུགས་
འཛིན་དབང་གིས་སྒྲུབ་ལུལ་ལ་མ་ལུལ་བའི་གིས་པ་(༡༥)ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས། རྟགས་
དང་པོ་མ་གྲུབ་པོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་གིས་ཆོས་ཅན། གཟུགས་གྱི་ཆ་དང་
ཆ་ཅན་ཐུགས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱེད་མ་ལུལ་བའི་གིས་པ་གང་ཞིག་ཁྱེད་ལ་
གཟུགས་གྱི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེ། ཁྱེད་ལ་གཟུགས་ཆ་བཅས་སུ་
སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེ། ཁྱེད་ལ་གཟུགས་རགས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས། འདི་ལ་མདོ་མེ་
བ་ན་རེ། དབང་གིས་ལ་གཟུགས་རགས་པར་སྒྲུབ་བ་བདེན་ཡང་དབང་གིས་ལ་
གཟུགས་རགས་པར་སྒྲུབ་བ་མིན་པས་སྒྲིན་མེད་དོ་ཞེས་ལན་འདེབས་ལ། འོན་རགས་
པར་སྒྲུབ་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས། དེ་ནི་རྟག་པ་ལ་སྒྲུབ་བ་ཡིན་གྱི་དབང་གིས་ལ་སྒྲུབ་
བ་མིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་སེམས་ཅམ་བ་ན་རེ། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། རགས་པ་གསལ་
བར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟག་པ་ལ་ལུལ་གསལ་བར་མི་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་གཟུགས་འཛིན་
དབང་གིས་ལ་གཟུགས་རགས་པར་སྒྲུབ་ཡང་གཟུགས་གྱི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ཐུགས་ཐ་དད་
དུ་མི་ལྟུང་དེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་གིས་ལུལ་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། གཟུགས་
ཕྱི་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་སྒྲུབ་པའི་གིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། ཁ་ཅིག་སེམས་
ཅམ་པའི་ལུགས་ལ། གཟུགས་འཛིན་དབང་གིས་ལ་གཟུགས་ཕྱི་དོན་དོན་དུ་མི་སྒྲུབ་
མེ། གལ་ཏེ་སྒྲུབ་ན་མི་གསལ་བར་སྒྲུབ་ངམ། གསལ་བར་སྒྲུབ་། དང་པོ་སྒྲུབ་ན།

གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཚུལ་ཅན། རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ལུ་མི་གསལ་
 བར་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཚུལ་ཅན། མེད་པ་གསལ་
 སྒྲུབ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་བྱི་དོན་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག། གཟུགས་བྱི་
 དོན་དུ་གསལ་བར་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདྲོད་ན། འབྲུལ་རྒྱ་བཞི་པོ་གང་
 རུང་གིས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདྲོད་ན། མཛོད་སྒྲུབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདྲོད་པའི་བྱིར། འོན་ཏེ་གཟུགས་(༡༦)འཛིན་དབང་ཤེས་མེད་པ་གསལ་སྒྲུབ་ཅན་
 གྱི་སྒྲོ་ཡིན་ཡང་མཛོད་སྒྲུབ་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལ་
 སྒྲུབ་པའི་གཟུགས་དེས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་ན། རྩ་བ་གཉིས་སྒྲུབ་གི་
 དབང་ཤེས་དེ་ཡང་མཛོད་སྒྲུབ་དུ་ཐལ། རྩ་བ་གཉིས་སྒྲུབ་གི་དབང་ཤེས་ལ་རྩ་གཉིས་
 སྒྲུབ་པ་དེས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་བྱིར། དེས་ན་མདོ་སྡེ་པའི་ལྷགས་ལ། དབང་ཤེས་
 ལ་གཟུགས་བྱི་རོལ་དོན་དུ་སྒྲུབ་ལ། སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ལ་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་མིན་
 རོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ལ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་དང་
 རྩ་བ་གཉིས་སྒྲུབ་གི་དབང་ཤེས་གཉིས་མེད་པ་གསལ་སྒྲུབ་ཅན་གྱི་སྒྲོར་མཚུངས་ཀྱང་།
 མཛོད་སྒྲུབ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་བག་ཆགས་
 བརྟན་བྱུང་གི་དབང་ཤེས་ཡིན་ལ། རྩ་བ་གཉིས་སྒྲུབ་གི་དབང་ཤེས་ནི་འབྲུལ་རྒྱ་སྒྲོ་བྱུར་
 བས་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ལ། དབང་ཤེས་ལ་བྱི་དོན་མི་སྒྲུབ་ན། རྣམ་
 པ་རྗེས་ལྷགས་ཅན་དེ་ཡོད། ཅེས་དང་། མཐོང་བ་བྱིན་ཅི་ལོག་རྣམས་ཀྱིས། གཟུང་
 བར་འཛིན་པ་སྒྲུབ་པ་དག། ཐ་དད་ལྟར་བཞིན་རྟོགས་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། མ་

སྒྲིབ་ཕྱིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དྲགས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་གོ། །འོ་ན་མིག་དབང་གི་
ངོ་བོ་གང་ཞེ་ན། འབྱུང་བ་ལས་རྒྱར་བ་གང་ཞིག །མིག་ཤེས་ཀྱི་བདག་སྟེན་གྱི་རིགས་
སྒྲིབ་པའི་གཟུགས་ཅན་དངས་པ་ཞིག་གོ།

གཉིས་པ་ནི། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་ན་རེ། གཟུགས་དེ་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་
དམིགས་སྟེན་ཡིན་ཞིང་དེ་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་ན་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་གཟུགས་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་སྒྲིབ་མི་དགོས་པར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་དབང་
ཤེས་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དུས་ན་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམིགས་སྟེན་ཡིན་པར་འགལ།

ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་མི་
འཛིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དུས་ན་གཟུགས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲིབ་མེད་དེ། དེའི་
དུས་ན་གཟུགས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲིབ་མེད་དེ། དེའི་དུས་ན་གཟུགས་མ་གྲུབ་
ཀྱང་། གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤར་བ་གྲུབ་ལ། གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་
གཟུགས་འཛིན་པར་འཛོག་ཅུས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དམིགས་སྟེན་དང་གཟུང་དོན་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས། (༡༠ན)དབང་
ཤེས་ཀྱི་དམིགས་སྟེན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབང་ཤེས་ལ་རང་འབྲའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་
གཏོང་བྱེད་ཡིན་པ་ཞེས་ཟེར། ལྷ་གཅིག་ཆོས་ཅན། ལྷ་བ་གཉིས་སྒྲིབ་གི་དབང་ཤེས་
ལ་རང་འབྲའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོང་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དམིགས་སྟེན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལུ་ཁ་ཏུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྒྲིབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྒོ་དེའི་གཟུང་དོན་དང་གཟུང་ཡུལ་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས། སྒོ་དེའི་
གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ན་སྒོ་དེའི་རྒྱ་ཡིན་དགོས་ཏེ། རྒྱ་ཡི་དངོས་པོ་མ་གཏོགས་པ། གཟུང་
བ་ཞེས་བྱ་གཞན་ཅིའང་མེད། ཅིས་དང་། རྒྱ་མིན་ཡུལ་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡིན། ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་རང་རིག་མངོན་
སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྤྱང་ཡུལ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་སྤྱང་བ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས་རིག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ལུས་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ལུས་པར་སྤྱང་བ་ཆོས་ཅན། ལུས་འཛིན་རྟོག་པའི་
རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྤྱང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་དབང་ཤེས་མ་ལུལ་པའི་གཟུང་ཡུལ་དང་གཟུང་དོན་དོན་མི་གཅིག་སྟེ།
དབང་ཤེས་མ་ལུལ་པའི་གཟུང་རྣམ་དེ་དབང་ཤེས་མ་ལུལ་པའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །གཟུང་འཛིན་དབང་ཤེས་མ་ལུལ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་
གཟུང་རྣམ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆོད་ཀྱི་
ཡུལ་ཅན་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲེད་དུ་འདྲེང་། དབང་པོའི་སེམས་ནི་ངེས་ཕྱིར་དང་། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །

རང་ལུགས་ནི། དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་སྒྲིལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། དབང་ཤེས་ཡུལ་གྱི་
རྣམ་ལུན་དུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྒྲེད་ཀྱི་ཕྱིར། དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་དོན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དབང་
ཤེས་རང་འདྲའི་རྣམ་ལུན་དུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྒྲེད་ཀྱི་ཕྱིར། དེ་ཡང་གཟུགས་ཀྱིས་(༡༠བ)
གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ལུན་དུ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྒྲེད་པ་ཡིན་
ཀྱི། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་ལུན་དུ་སྒྲེས་པའི་ཆ་དེ་གཟུགས་ཁོ་
ནས་དངོས་སུ་བསྒྲེད་པ་ནི་མིན་ཏེ། མིག་གི་དབང་པོས་ཀྱང་དེ་དངོས་སུ་བསྒྲེད་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། མིག་གི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་གཟུགས་
ཀྱི་རྣམ་ལུན་དུ་སྒྲེས་པའི་ཆ་དེ་དངོས་སུ་བསྒྲེད་པར་ཐལ། དེ་དང་གཟུགས་འཛིན་
དབང་ཤེས་གྲུབ་པ་དེ་རྣམ་གཅིག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་དངོས་

སྤྱབ་སྦྱོང་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ལྟས་སྤྱོད་པའི་གཟུགས་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་དེ་མཚན་གཞི། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དུ་
མཚོན། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་སྤྱོད་ཙམ་དུ་གཙོ་བོར་དངོས་སྤྱོད་བྱེད་ཡིན་པ་དེ་
མ་ཐག་རྒྱུན་ནི། རིགས་མཐུན་ཁོ་ནས་བྱེད་པར་མ་ངེས་ཏེ། རྟོག་པས་དབང་ཤེས་དང་།
དབང་ཤེས་ཀྱིས་རྟོག་པ་དང་། དཀར་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་སེར་འཛིན་དབང་ཤེས་
ལ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱེད་པའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་བཤད་པ།

གནིས་པ། སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་ལ། མདོ་སྡེ་པའི་ལྷགས་དགག། རང་ལྷགས་
བཞག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མདོ་སྡེ་བཀ་རེ། བྱི་རྩལ་གྱི་དོན་དེ་དབང་ཤེས་མ་ལུས་པའི་དམིགས་
རྒྱུན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། བྱི་རྩལ་གྱི་དོན་རྩལ་སྤྱོད་པ་དེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་
ཡིན་ནམ་བྱི་རྩལ་གྱི་དོན་རྩལ་སྤྱོད་པ་དེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན་ནམ། བྱི་
རྩལ་གྱི་དོན་རྩལ་རགས་པ་དེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ཡིན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ།
རྩལ་སྤྱོད་པ་དེ་དབང་ཤེས་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་དངོས་སྤྱོད་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དབང་ཤེས་ལ་རྩལ་སྤྱོད་པ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་ཤེས་ལ་རགས་
པ་ཡིད་དོར་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཅུ་པའི་བྱུང་པ་ལས་བྱུངས།

གནིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རགས་པ་དེ་དབང་ཤེས་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་

དངོས་སུ་གཏོད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། རགས་པ་དབང་གིས་ཀྱི་རྒྱ་(༡༧)མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དེ། རགས་པ་རྩམ་སུ་མ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར་དེ། དཔེར་ན་རྒྱ་བ་གཉིས་བཞིན་ནོ། །དེས་
ན་ཕྱི་དོན་དབང་གིས་ཀྱི་དམིགས་སྐྱེན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩལ་ཕྱ་རབ་དང་རགས་པ་
གང་ཡང་དབང་གིས་ཀྱི་དམིགས་སྐྱེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། རྩལ་ཕྱ་རབ་དབང་གིས་ཀྱི་
དམིགས་སྐྱེན་ཡིན་དུ་རྒྱུ་ཀྱང་དབང་གིས་ཀྱི་དམིགས་པ་མ་ཡིན། རགས་པ་དབང་
གིས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ཡང་སྐྱེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཡང་མདོ་སྡེ་བས། ཉང་གི་བཅ་
པོར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་དེ་དབང་གིས་ཀྱི་བདག་སྐྱེན་དུ་འདོད་པའང་
མི་འཐད་དེ། བཅ་པོ་མ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར་དེ། རྩལ་ཕྱན་ཆ་མེད་མ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྩལ་ཕྱ་རབ་དབང་གིས་ཀྱི་དམིགས་སྐྱེན་ནི་གཉིས་དེ། རྩལ་པའི་དམིགས་
སྐྱེན་དང་། རྩལ་པ་འཛིག་པའི་དམིགས་སྐྱེན་ནོ། །

དང་པོ་ནི། རྩལ་ཕྱ་རབ་དབང་གིས་དང་རྩལ་མཉམ་པའི་རྩལ་པོ་ཆོས་ཅན། རྩལ་དབང་
གིས་ཀྱི་སྐྱེན་ཡིན་པར་ཐལ། རྩལ་ཕྱ་རབ་དབང་གིས་ཀྱི་དམིགས་སྐྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། འདོད་
མི་རྩལ་དེ། དེ་དང་རྩལ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དང་རྩལ་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ།
མ་གྱུ་བ་ན། བདག་སྐྱེ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། རྩལ་མེད་དེ། དེ་རྩལ་ཕྱ་རབ་དབང་གིས་
ལ་རྩལ་པའང་ཡིན། རྩལ་ཕྱ་རབ་དབང་གིས་དེ་དེ་དང་རྩལ་སུ་འགྲོ་ལྟ་གཅི་འབྱུལ་བས་རྩལ་
ཕྱ་རབ་དབང་གིས་ཀྱི་དམིགས་སྐྱེན་དུ་བཤད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། དམིགས་སྐྱེན་མཆོན་ཉིད་
པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྩལ་པ་འཛིག་པའི་དམིགས་སྐྱེན་ནི། རྩལ་ཕྱ་རབ་དབང་གིས་ཀྱི་སྐྱེ་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་
རྩལ་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དམིགས་སྐྱེན་གྱི་ཆོས་གཉིས་ཆང་སྟེ། རང་འཛིན་གིས་
བས་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་ལ། རྩལ་ཕྱ་རབ་དབང་གིས་ལུལ་གྱི་རྩམ་ལྟར་དུ་གཙོ་བོར་

དངོས་སྒྲིབ་ཕྱི་ལྷན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲིབ་(༡༧)དབང་ཤེས་ཀྱི་སྒྲ་ལོགས་
 སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་པོ་ཆོས་ཅན། སྒྲིབ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་པར་ཐལ། དེའི་དམིགས་
 རྒྱུན་ལོག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲིབ་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་དུ་
 གྲུབ་པར་ཐལ། སྒྲིབ་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྒྲ་ལོགས་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་པོ་དེ་སྒྲིབ་དབང་
 ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན། སྒྲིབ་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་ལོག་པའི་ཕྱིར་ཞེས།
 འདོད་ལྷན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་སྒྲིབ་དབང་ཤེས་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་
 རྣམས་ཐ་དད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། འོན་པ་དག་
 སྒྲིབ་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་སྒྲིབ་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། གཞན་དབང་སྒྲིབ་པོ་ཐོད་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར།

རང་ལན་ནི། སྒྲིབ་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ལོག་ན། སྒྲིབ་དབང་ཤེས་
 ཀྱིས་དམིགས་མི་དགོས་ཏེ། སྒྲིབ་དབང་ཤེས་ལུལ་གྱི་རྣམ་ལུན་དུ་གཙོ་བོར་དངོས་
 སྒྲིབ་ཕྱི་ལྷན་ན། སྒྲིབ་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ལོག་པར་འཛིན་ཅུས་ལ། སྒྲིབ་
 དབང་ཤེས་ལུལ་གྱི་རྣམ་ལུན་དུ་གཙོ་བོར་དངོས་སྒྲིབ་ཕྱི་ལྷན་ན། སྒྲིབ་དབང་
 ཤེས་ཀྱིས་དམིགས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་སྒྲིབ་པོ་དེ་སྒྲིབ་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་ལོག་ཞེས་ཟེར། སྒྲིབ་པོ་ཆོས་
 ཅན། སྒྲིབ་དབང་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲིབ་དབང་ཤེས་དང་
 རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིབ་དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ལོག་ན། དབང་ཤེས་ལུལ་འཛིན་ཅུས་སྒྲིབ་པོ་
 བོར་དངོས་སྒྲིབ་ཕྱི་ལྷན་ནི། དབང་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ལོག་ལ། དེ་ཡང་ཤེས་པའི་བདག་
 ཉིད་ཡིན་གྱི་བཅའ་པོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དབང་ཤེས་སྒྲིབ་པའི་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་ན་དབང་ཤེས་ཕྱི་

མ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལུན་དུ་དངོས་སུ་སྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་དང་། རྩིང་ཙམ་དུ་དངོས་སུ་སྐྱེད་
པའི་རྣམ་པ་དང་ཡུལ་འཛིན་རྣམ་(༡༣)སུ་སྐྱེ་བའི་རྣམ་པ་བཅས་གསུམ་ཡོད་ལ།
གསུམ་པོ་དེ། རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ། དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་
ཅིག་ན་རེ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་མེད་དེ། མིག་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་དུས་
ཀྱི་གཟུགས་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་ནི་དབང་ཤེས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། མིག་གཟུགས་
ལ་ལྟ་བུ་ལ་མི་ཕྱོགས་པའི་དུས་སུ་གཟུགས་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཡིད་མངོན་མེད་དེ། ཡིད་མངོན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ལུང་ཙམ་དུ་ཟད་གྱི་
དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེ། ཆོས་མཆོག་གིས། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་
སྒྲུབ་པ་ལ་ཆད་མ་གཞན་ནི་བཅལ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤང་རྩིང་བཞི་འཛིན་པ་ན། ཞེས་སྟགས་རང་ལུགས་དང་། དེ་ཕྱིར་
དབང་བོའི་རྣམ་པར་ཤེས། ཞེས་སྟགས་གཞན་ལུགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིད་མངོན་མེད་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། སྦྱིན་པ་བདྲང་བ་ལས་ལོངས་སྟོན་འབྱུང་བ་ཆོས་ཅན། རྩིང་
ཆད་མས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རྩིང་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ལུང་ཙམ་དུ་ཟད་གྱི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་
མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེ། སྟོན་དུ་ཕྱོགས་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱུང་བ་སྤང་བ་ལས། གཞན་
ཡང་། གཟུགས་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་དེ་མིག་དང་ཡིད་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་པའི་
ལུང་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྒྲུབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིད་མངོན་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དབང་མངོན་
ཁོ་ན་ཡིན་ལ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་གཉིས་ཀ་
ཡིན་ནོ། །དབང་མངོན་ལ་ཡིད་མངོན་གྱི་ཐ་སྟད་བྱས་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། རྟོག་
བཅས་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད། ཅིས་དང་། ཡིད་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེས་(༡༩༧)ཟེར། གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་སྐད་ཅིག་སྡུ་མ་དང་
བྱི་མ་ཆོས་ཅན། རྟོད་གཉིས་དབང་ཤེས་ཁོ་ན་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། རྟོད་
གཉིས་རང་གི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་གཞན་རིག་
གི་ཤེས་པར་མཚུངས་པའི་བྱིར། གསལ་བ་ཁས། གཞན་ཡང་། ཆད་མ་མདོར། ཡིད་ཀྱང་
དོན་དང་ཞེས་པའི་ཀྱང་སྐྱོས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རྟོད་ལྟར་ན་ཡིད་ཀྱང་དོན་དང་
ཤེས་པའི་དོན། དབང་མངོན་གཞུང་དོན་ལ་མ་འབྲུལ་བར་མ་ཟད་དབང་མངོན་ཡང་
གཞུང་དོན་ལ་མ་འབྲུལ་ཞེས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། རྟོགས་ཁས། གཞན་ཡང་། ལྷག་གཉིས་
གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་དབང་ཤེས་བྱི་མ་རྣམས་ཡིད་སྟོ་འབྲུལ་བར་ཐལ། དབང་མངོན་
སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་ཡིད་མངོན་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟོགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
སྟོ་དང་ལྷག་གཉིས་ལ་སྟགས་སྟོའི། ཞེས་པའི་གཞུང་དང་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །གཞན་
ཡང་། ཡིད་ཤིན་ཏུ་མི་གསལ་ལ་མིག་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་གང་ཟག་མི་སྲིད་པར་ཐལ།
དབང་སྟོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཕན་ཆད་ཡིད་མངོན་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ རྒྱན་མཁོ་པ་པོའི་དགོངས་པར་བསམས་ནས། དང་པོར་དབང་མངོན་སྐད་
ཅིག་མ་གཅིག་སྟེ། དེ་ནས་ཡིད་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྟེ། དེ་ནས་དབང་མངོན་
སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྟེ། མདོར་ན་དབང་མངོན་གྱི་འགོ་དྲངས་ཡིད་མངོན་གྱི་མཐུག་
བསྟུས་ཏེ། དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་སྟེལ་མར་སྟེའོ་ཞེས་ཟེར། དབང་མངོན་ཆོས་

ཅན། རང་ལུལ་བར་མ་ཆད་དུ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ལུལ་འཛིན་པའི་བར་དུ་
ཡིད་མངོན་གྱིས་ཆོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། ལྷན་སྒྲེ། རིམ་གྱིས་འཛིན་ན་དེ་མྱོང་བ། །
ནུམ་ཆད་མེད་པར་སྒྲུང་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ །དང་པོར་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་སྒྲུང་ཅིག་མ་གཅིག་སྟེ། དེས་དེ་
མ་ཐག་རྒྱུན་དང་། དེ་དང་དུས་མཉམ་(༡༣)པའི་གཟུགས་ཀྱིས་དམིགས་རྒྱུན་དང་། མིག་
གི་དབང་པོས་བདག་རྒྱུན་བྱས་ནས། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་སྒྲུང་ཅིག་གཉིས་པ་
སྟེ། འདི་དང་དུས་མཉམ་དུ་གཟུགས་འཛིན་དབང་མྱོན་སྒྲུང་ཅིག་དང་པོ་དེས་དེ་མ་ཐག་
རྒྱུན་དང་། དེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་གཟུགས་དང་ཡིད་དབང་གིས་དམིགས་རྒྱུན་དང་
བདག་རྒྱུན་བྱས་ནས། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་སྒྲུང་ཅིག་དང་པོ་སྟེ། དེ་ཕན་ཆད་
དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་གངས་མཉམ་དུ་སྟེ་ལ། དེ་ལྟར་ན་ནང་ལྟ་རང་རིག་གི་འགྲོས་
གཅིག་དང་ཕྱིར་ལྟ་དོན་རིག་གི་འགྲོས་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་འགྲོས་གསུམ་པ་ཡིན་
ཞིང་། ཡིད་དབང་ལས་ཡིད་དབང་མི་སྟེ་བས་ཡིད་དབང་རྒྱན་མེད་དང་། མིག་དབང་ལས་
མིག་དབང་སྟེ་བས་མིག་དབང་ལ་རྒྱན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དབང་མངོན་དང་ཡིད་མངོན་
གཉིས་ལ་ངེས་དཀའ་སྒྲུའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། ཞེས་ཟེར།

འོ་ན་ནང་ལྟ་རང་རིག་གི་འགྲོས་གཅིག་པའི་དོན། རང་རིག་མངོན་སུམ་གཉིས་པོ་དེ་
ཁ་ནང་དུ་ཕྱོགས་པར་མཚུངས་པའི་སྒྲོ་ནས་འཛིག་པ་ཡིན་ནམ། མངོན་སུམ་གཉིས་པོ་
དེ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གཅིག་གིས་མྱོང་བའི་སྒྲོ་ནས་འཛིག་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན།
ཕྱིར་ལྟ་དོན་རིག་གི་འགྲོས་ཀྱང་གཅིག་དུ་ཐལ། མངོན་སུམ་དེ་གཉིས་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་
སུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་
དང་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་ཆོས་ཅན། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཅིག་གིས་ཉམས་སུ་

ཕྱིད་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩམ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཡིད་དབང་ལས་ཡིད་
 དབང་མི་སྟེ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན། མཛོད་ལས། དྲུག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི། རྣམ་ཤེས་
 གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྣམ་ཤེས་འདས་མ་ཐག་པ་དེ་ཡིད་དབང་
 ཡིན་ལ་དེ་ལས་ཡིད་དབང་མི་སྟེ་བའི་ཕྱིར་ཞེན། (༡༡༧)རྣམ་ཤེས་འདས་མ་ཐག་པ་ཆོས་
 ཅན། ཡིད་མངོན་གྱི་བདག་རྒྱུན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 གསལ་ཁས། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིད་དབང་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཡིད་མངོན་གྱི་སྣ་ལོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་རྣམ་ཤེས་དེ་
 ཡིད་དབང་ཡིན་ནོ་ཞེན། འོ་ན་ཡིད་དབང་ལ་རྒྱུན་ཡོད་པར་ཐལ། ཡིད་མངོན་གྱི་སྣ་
 ལོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡིད་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 གསལ་ཁས།

ཁ་ཅིག །རྒྱུན་མཁན་པོས། གོམས་ལས་མདུན་ན་གནས་པ་ལ། །འདིའོ་ཞེས་ནི་
 ཤེས་པ་གང་། །མངོན་དུ་བྱེད་ཕྱིར་དེ་ལ་ནི། །ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་འདོད། །
 ཅེས་གསུངས་པས། འདིའོ་སྟུང་བའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཅིག་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ་
 ཞེན། འོ་ན་ཡུལ་ལ་སྒྲུབ་བས་འཇུག་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདིའོ་སྟུང་བའི་ཡིད་ཀྱི་
 ཤེས་པ་ཤིག་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱུན་མཁན་པོའི་ལུགས་ནི་གོམས་
 པའི་དབང་གིས་དོན་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཅིག་ཡིད་ཀྱི་
 མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ། །དེ་དབང་བའི་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། མིན་ཏེ། དབང་མངོན་
 ནི་ཡུལ་ལ་སྒྲུབ་བཅོམ་གྱིས་འཇུག་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་ཡུལ་ལ་ངེས་པའི་རྣམ་པས་འཇུག་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སྒྲུབ་དཔོན་གྱིས། མངོན་སུམ་ནི་གང་གིས་ཀྱང་ངེས་པར་བྱེད་པ་
 མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་དབང་མངོན་ལ་

དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་བྱིར། ཞེས་བཞེད་དོ། །དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གཟུགས་འཛིན་
ཡིད་མཛོན་ཆོས་ཅན། བྱོད་གྱིས་གཟུགས་གྱི་མི་རྟག་ངེས་པར་ཐལ། བྱོད་གཟུགས་གྱི་མི་
རྟག་པ་ལ་སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་པ་གང་ཞིག། དེས་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་བྱི་མ་ཁས་
བྱབ་སྟེ། དེས་པ་རྣམས་གྱིས་མ་ངེས་པ། །དེ་ནི་རི་ལྟར་དེ་ལུལ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར་རོ། །འདོད་ན། གཟུགས་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་(༡༤)དང་རྗེས་དཔག་འཇུག་
པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། དབང་མཛོན་ངེས་སྤྱོད་ལ་ཡིད་མཛོན་ངེས་དཀའ་པའི་བྱོད་པར་མི་
འཐད་པར་ཐལ། ཡིད་མཛོན་ངེས་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་། ཆོས་
མཆོག་གི་རྗེས་སྤྱོད་འབྲངས་ནས་གཞན་ལུགས་དེ་རྣམས་དགག་པར་བྱ་སྟེ། དབང་མཛོན་
སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལན་ཆད་ཡིད་མཛོན་དུ་འདོད་པ་དང་དབང་མཛོན་དང་ཡིད་མཛོན་
སྟེལ་མར་སྟེ་བ་དང་མཛོན་སྐུ་འགྲོས་གསུམ་པ་དང་རྒྱན་གྱིས་ཡིད་མཛོན་འདོད་ཚུལ་
རྣམས་མི་འཐད་པར་ཐལ། མིག་ཤེས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་མཛོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་དུས་
གྱི་གཟུགས་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་ནི་དབང་ཤེས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་
མ་གྲུབ་སྟེ། དབང་ཤེས་མིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་དབང་ཤེས་གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མིག་
ཤེས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་མཛོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་དུས་གྱི་གཟུགས་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་
ཤེས་པ་དེ་དབང་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་འང་། ཆོས་མཆོག་གིས་མིག་བྱེད་
པ་དང་ལྟན་པའི་ཆོ་གཟུགས་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མིག་ལ་བརྟེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡང་མིག་ལ་བརྟེན་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་བཞི། ཡིད་མཛོན་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་བཤད་པ།

ཡིད་མངོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དབྱད་པ། ཡིད་མངོན་གྱི་རྒྱན་གསུམ་དབྱད་པ། ཡིད་མངོན་གྱི་སྒྲུ་ཚུལ་དབྱད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡིད་མངོན་ཡོད་པར་དངོས་སྟོབས་གྱི་ཚད་མས་གྲུབ་སྟེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་བྱིར་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་ཡང་འཐད་པར་དཀའ་བས། གཟུགས་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་མིག་དང་ཡིད་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་པའི་ལུང་ཚིག་ཅན། རང་གི་བསྟན་བུའི་དོན་ལ་མི་སྒྲུ་སྟེ། དབྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་(༡༧)བྱིར། ཞེས་པའི་དྲགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་སྟེ། ཚིག་མཚོག་གིས། ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚད་མ་གཞན་ནི་བཅལ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་བདག་རྒྱུན་ཡིད་གྱི་དབང་པོ་ལས་དངོས་སྟོབས་སྒྲུས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཡིད་ཤེས་གང་ཞིག་རྟོག་བྲལ་མ་ལུའུ་ལ་བ། འདིར་དངོས་སྟོབས་བསྟན་པའི་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྲས་པ་ལས་བྱུང་བའི་གཞན་རིག་གི་ཡིད་གྱི་ཤེས་པ་གང་ཞིག་རྟོག་བྲལ་མ་ལུའུ་ལའོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཡིད་མངོན་རང་གི་སྒྲུ་ལོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ནི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དང་། དེ་དང་དུས་མཉམ་པའི་དོན་དམིགས་རྒྱུན་དང་། དུག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི། །རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡིད་མངོན་རང་གི་སྒྲུ་ལོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་རྣམ་ཤེས་ནི་བདག་རྒྱུན་ཡིན་ཏེ། རྟེན་བདུན་གྱི་གཞུང་གང་དུ་ཡང་ཡིད་མངོན་གྱི་བདག་རྒྱུན་གཞན་གསལ་པོར་མ་བཤད་ཅིང་དེ་ཡིད་མངོན་གྱི་བདག་རྒྱུན་ཡིན་པ་ལ་རིགས་པས་གཞོད་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

གཞུང་དེའི་དོན་ཡང་། ཡིད་མངོན་གྱི་དུས་སུ་འདས་ཤིང་སྤྱོད་གསལ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་
 རྒྱུ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ཡིད་དབང་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་འདས་པ་ཡིད་
 དབང་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་འདས་པ་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར། བཞི་པ་
 བློ་ཡིད་མངོན་དེ་དབང་མངོན་གྱི་རྒྱན་མཐར་སྒྲེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲེ་བ་གང་ཞིག །དབང་
 མངོན་སྒྲིག་ཅིག་གཉིས་པ་ལན་ཆད་ཡིད་མངོན་ཡིན་པ་དང་སྒྲེ་ལ་མར་སྒྲེ་བ་དང་འགྲོས་
 གསུམ་པ་དང་། རྒྱན་མཐར་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཡིད་མངོན་སྒྲེ་རྒྱལ་རྣམས་མི་འཐད་པར་
 བསྐྱབས་བྱིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཡིད་མངོན་རྒྱན་མཐར་སྒྲེ་རྒྱལ་ནི་མཐའ་གཞན་འགོག་
 པའི་རིགས་པས་(༡༩)གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག །ཡིད་མངོན་རྒྱན་མཐར་སྒྲེ་རྒྱལ་འདི་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་གིས་གྲུབ་པ་
 ཡིན་གྱི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མས་མ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲེ་རྒྱལ་འདི་ཤིན་ཏུ་ཤོག་གྲུར་ཡིན་པའི་
 བྱིར་ཏེ། ཟུང་གཞི་ཡིད་མངོན་ཤིན་ཏུ་ཤོག་གྲུར་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས། ཡིད་མངོན་སྒྲེ་རྒྱལ་དེ་
 ཤིན་ཏུ་ཤོག་གྲུར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིན་ཏུ་ཤོག་གྲུར་ཡིན་ན་རྒྱུ་བྱེད་ལུང་ལ་བརྟེན་
 རས་རྟོགས་དགོས་པ་གང་ཞིག །ཡིད་མངོན་རྒྱན་མཐར་སྒྲེ་རྒྱལ་ལུང་ལས་གསལ་བར་
 མ་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཡིད་མངོན་རྒྱན་མཐར་སྒྲེ་སྤྱིད་པ་ཡིན་གྱི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
 སྒྲེ་བར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མར་མེ་སྒྲིག་ཅིག་ཐ་མ་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་གྲུབ་
 པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་ན། འདིར་བསྟན་ཡིད་མངོན་དེ་སྒྲིག་ཅིག་མ་གཅིག་སྒྲེ་བ་ཡིན་གྱི་རྒྱན་ལྟན་
 དུ་སྒྲེ་བ་མིན་ཏེ། འདིར་བསྟན་ཡིད་མངོན་དེ་དབང་སྟོན་གྱིས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱས་པ་ལས་
 འབྱུང་དགོས་པ་གང་ཞིག །ཡིད་མངོན་གྱི་དུས་ན་དབང་མངོན་གྱི་རིགས་འདྲ་མེད་
 པའི་བྱིར། དེས་ན། རྒྱར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ལ་འདིར་བསྟན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་

མེད་དེ། འདིར་བསྟན་ཡིད་མངོན་དེ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཚད་
མ་ཡིན་ན་ངེས་ཤེས་འདྲེན་དགོས་པ་གང་ཞིག་ཚུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་གིས་ངེས་ཤེས་འདྲེན་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་འདིར་བསྟན་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་
ཚད་མ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་འདིར་བསྟན་ཡིད་
ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པའི་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་
ཀྱང་ངེས་ཤེས་འདྲེན་པ་མི་འགལ་དེ། སྟོ་གོས་ཆོད་པོས་མཐོང་ཉིད་ལས། །རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་ངེས་པར་བྱེད། །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

འོ་ན་འདྲུག་ཤེས་ལྟ་ཅིག་ཅར་འགགས་པའི་ཆོ་ཡིད་མངོན་ལྟ་ཅིག་ཅར་སྟེ་འཕ་
མི་སྟེ་ཞེ་ན། དེའི་ཆོ་(སྤུལ་)ཡིད་མངོན་གང་རུང་གཅིག་སྟེ་བ་སྟོན་གྱི་ལྟ་ཅིག་ཅར་སྟེ་བ་
མ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཡིད་ལུས་གང་ལ་འདྲེས་པ་ཤས་ཆོ་བ་དེའི་ཡིད་མངོན་སྟེ་བ་ཡིན་
གྱི་གོམས་པ་ཆ་མཉམ་ན་མི་སྟེ་བ་ཡིན་ནོ། །སྟོན་སྟོན་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། སྟེས་ལྷག་ཅིག་གི་
རྒྱད་ཐ་དད་པ་ལྟར་ཐལ་བ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དྲུག་ཏུ་གྱངས་མ་ངེས་པའི་སྟོན་ཡོད་
ཅིས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ཅོད་སྤང་ལ། ཁོ་ན་དེ། ཡིད་མངོན་ཆོས་ཅན། ཤིན་ཏུ་ལྟོག་གྱུར་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རང་
རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོ་སྟེ་ཆོས་
ཅན། འཕགས་པར་ཐལ། རང་རྒྱད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱིས་
ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཤེས་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

ཁ་ཅིག་ །ཡིད་མངོན་ཤིན་ཏུ་ལྟོག་གྱུར་མ་ཡིན་དེ། རང་སྟོ་རང་ལ་ལྟོག་གྱུར་མི་

སྤྱི་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་སློ་རང་ལ་ལྷོག་གྱུར་ཡིན་པ་ལ། གཞན་ཡང་མངོན་སུམ་མེད་
པས་ན། སློ་ནི་རྟགས་ལས་རྟགས་པར་འགྱུར། ཁེས་གནོད་བྱེད་བཞུག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གཞུང་དེས་རྒྱལ་དཔོག་པས་རང་སློ་རང་ལ་ལྷོག་གྱུར་ཡིན་
པར་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན་གྱི། རང་སློ་ཡང་ཡིན་ལྷོག་གྱུར་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་
པ་འགོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་སློ་ཡང་ལྷོག་གྱུར་རང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་
མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ཡིད་མངོན་དེ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་རང་རིག་མངོན་
སུམ་གྱིས་གྲུབ་སྟེ། དེས་མྱོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡིད་མངོན་
ལྷོག་གྱུར་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བྱེད་རང་གི་ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་རྣམ་རྟོག་གི་གྲངས་
ཇི་ཅམ་བརྒྱས་པའི་(༡༦)རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པར་ཐལ།
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷོག་གྱུར་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
སེམས་ཅན་གཞན་ལ་རྟགས་མེད་པའི། རྣམ་རྟོག་ལ་སོགས་མི་འགྲུབ་བཞིན། ཁེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་ཡིད་མངོན་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱེད་ཡིན་དུ་གྱུར་བའི་
ཚད་མིན་གྱི་སློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་བཞིན་གྲངས་ངེས་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱེད་ཚད་མ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། བྱེད་ཡིན་དུ་གྱུར་བའི་ཚད་མིན་གྱི་སློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡིད་སྒྲ་ལ་ལྷག་
པར་ཆགས་དུས་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་དེ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དབང་
མངོན་གྱི་རྒྱན་མཐར་ཡིད་མངོན་སྟེ་ལ། དེའི་སྒྲ་ལོགས་རྣམས་སུ་མི་སྟེ་བའི་བྱེད་པར་
མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱན་མཐར་དང་སྒྲ་ལོགས་རྣམས་སུ་ཡིད་མངོན་གྱི་རྒྱན་གསུམ་

ཚད་མ་ཚད་གི་བྱུང་བར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟགས་མ་བྱུང་སྟེ། སྤྱོད་གས་རྣམས་སུ
 དབང་མངོན་རྒྱན་ཆགས་སུ་སྟེ་བས་ཡིད་མངོན་སྟེ་བའི་གོ་སྐབས་བཀག་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གལ་ཏེ་གཞན་སེམས་སེས་པའི་མངོན་སེས་ཆོས་ཅན། ཡིད་མངོན་ཡིན་པར་ཐལ།
 རང་གི་བདག་རྒྱུན་ཡིད་དབང་ལས་དངོས་སུ་སྟེས་པའི་གཞན་རིག་ཡིད་སེས་གང་
 ཞིག་རྟོག་བྲལ་མ་ལྟུལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དབང་མངོན་གྱིས་དེ་མ་ཐག་
 རྒྱུན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བར་ཐལ་ལོ། རྟུང་སྟེ། དེ་ཕྱིར་དབང་པའི་རྣམ་པར་སེས། །དེ་
 མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་བྱུང་ཅན། ཞེས་གསུངས་པས་སོ་ཞེ་ན། རྒྱུན་མེད་དེ། གཞུང་དེས་ཡིད་
 མངོན་གྱི་མཆོན་གཞི་ཅམ་བརྟན་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་བཞི་པོ་གང་
 རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་མངོན་ཡང་མ་ཡིན། ཡིད་(པ་བ)མངོན་ཡང་མ་ཡིན། རང་
 རིག་མངོན་སུམ་ཏུ་ཡང་མ་ཡིན། རྣལ་འབྱེར་མངོན་སུམ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། མངོན་སུམ་ལ་བཞིར་གྲངས་དེས་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཚད་མ་ལ་
 མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གྲངས་དེས་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། རང་གི་བདག་
 རྒྱུན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ལས་དངོས་སུ་སྟེས་པའི་གཞན་རིག་གི་སེས་པ་གང་ཞིག་
 རྟོག་བྲལ་མ་ལྟུལ་བ་ཡིན་ན་དབང་མངོན་ཡིན་པས་མ་རྟུང་པར་ཐལ། རང་གི་
 བདག་རྒྱུན་ཡིད་དབང་ལས་དངོས་སུ་སྟེས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཡིད་སེས་གང་ཞིག་།
 རྟོག་བྲལ་མ་ལྟུལ་བ་ཡིན་ན་ཡིད་མངོན་ཡིན་པས་མ་རྟུང་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

རང་རིག་མཛོན་སྤྲུལ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ། དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། ལ་
ཅིག་ན་རེ། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་ཟེར། འོ་ན་སྒྲུ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་རྣམ་ལ་
རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ནམ། རང་གི་ངོ་བོ་གཟུང་རྣམ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་
ཚད་མ་ཡིན་ནམ། དེ་གཉིས་གང་དུ་འང་མ་གཏོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་
སུམ་ཚད་མ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། སྒྲུ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཚོས་ཅན།
རང་གི་གཟུང་རྣམ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ། རང་གི་འཛིན་རྣམ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་
ཡིན་པ་གང་ཞིག །རང་གི་གཟུང་རྣམ་དང་རང་གི་འཛིན་རྣམ་གཉིས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་
གང་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་གྲུབ་པ་དེ་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲ་ན། རྟོག་བྲལ་ཡིན་
པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། རང་གི་གཟུང་རྣམ་གསལ་བར་སྤང་བར་ཐལ། དེ་ལ་མངོན་སུམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེ་གཉིས་གང་དུའང་མ་གཏོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་
རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གང་དུའང་མ་གཏོགས་པའི་རང་
གི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་(༡༥)པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟག་ཐལ་དུ་ཐལ་བའི་རྩོན་མེད་དེ། རང་གི་
འཛིན་རྣམ་གསལ་བར་སྤང་ལ་གཟུང་རྣམ་མི་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཞེས། སྒྲ་མི་
རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚུལ་ཅན། རྟག་མེད་དང་རྟག་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ།
རང་གི་འཛིན་རྣམ་གསལ་བར་སྤང་ལ་གཟུང་རྣམ་མི་གསལ་བར་སྤང་བའི་སྟེན་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འཛིན་རྣམ་གཞལ་བྱ། གཟུང་རྣམ་ཚད་མ། རང་རིག་
འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞལ་འཐད་པར་ཐལ། གླུ་མི་རྟག་པར་
རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་རང་གི་འཛིན་རྣམ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། བྲངས་ཅན་སོགས་ཀྱིས་སྡོ་སྡང་དབང་གིས་ཀྱིས་བདེ་བ་སྡོང་བར་ཁས་བྲུངས་
པ་ལ། དབང་བོའི་སེམས་ནི་དེས་ཕྱིར་དང་། ཞེས་གནོད་བྱེད་བསྟན་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ། སྡོ་སྡང་དབང་གིས་ཀྱིས་རང་རིག་འཛིན་རྣམ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
གཞན་ཡང་། གླུ་རྟག་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཁྱོད་རང་ལོག་གིས་ཡིན་པ་
དེ་སྡང་བར་ཐལ། ཁྱོད་རང་གི་འཛིན་རྣམ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །
ཁྱོད་ལོག་གིས་ཡིན་པ་དང་ཁྱོད་ཀྱི་འཛིན་རྣམ་གཉིས་པོ་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་
སྟོས་ནས་ཀྱང་གྲུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ཁས། འདོད་ན།
ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱོད་རང་ལོག་གིས་ཡིན་པ་དེ་དེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་ལོག་གིས་ཡིན་པ་
སྡང་བའི་གྲུབ་འཇུག་ཡིན་པ་གང་ཞིག ཁྱོད་དེས་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་
ཞེན་ཡུལ་ལ་ལོག་གིས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་གླུ་རྟག་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་ལོག་གིས་
ཡིན་པར་དེས་པའི་གིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་གཤམ་བཅོམ་པའི་རང་བཞིན་ལས་ལོག་ནས་རིག་པར་སྐྱེས་
ཅམ་ལ་རང་རིག་ཏུ་འཛོག་པ་ཡིན་(༡༥)པས་རང་རིག་ལ་ཡུལ་མེད་དེ། མར་མེ་དེ་
རང་གི་ངོ་བོ་གསལ་བར་སྐྱེས་ཅམ་ལ་རང་གསལ་བ་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་གསལ་བྱ་གསལ་
བྱེད་ཐ་དད་མེད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། །རང་རིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གིས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་། གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། འཛིན་
རྣམ་ཚད་མ། རང་རིག་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞལ་མི་འཐད་

པར་ཐལ། རང་རིག་ལ་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆད་
མ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གཞན་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་སྲུ་བའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟློན་
གྱི་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཟློན་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའོ། །དང་པོ་ནི།
རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཁ་ནང་ཁོ་ནར་ཕྱོགས་པའི་ཤེས་པ། རང་རིག་
མངོན་སུམ་ཆད་པའི་མཚན་ཉིད། གསར་དུ་མི་སྲུ་བའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག །ཁ་ནང་ཁོ་
ནར་ཕྱོགས་པའི་ཤེས་པ། གཉིས་པ་ནི། རྩོ་སྤང་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ། ཡུལ་གྱི་ནམ་
པར་ཤར་བའི་ཆ་དང་། ཟློན་ཅམ་གྱི་ཆ་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་གཟུང་ནམ་དང་།
གཉིས་པ་ནི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡོད་པར་ཆད་མ་གང་གིས་གྲུབ་ཅེ་ན། སྤྱིར་རང་རིག་
སྐབ་པའི་རིགས་པ་དུ་མ་གསུངས་གྲང་། འདིར་དུན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་རིག་སྐབ་
པའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་རྩོ་སྤང་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན། རང་རིག་ཡོད་
དེ། དུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཆོས་གཉིས་
ལྟན་གྱི་མཐུན་དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རི་ལྟར་སྐབ་ཅེ་ན། རྩོ་སྤང་དབང་ཤེས་
ཆོས་ཅན། ཟློན་པ་ཡོད་དེ། དུན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཟུགས་བཞིན་ཞེས་པའི་
རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རིག་འགྲུབ་སྟེ། རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཟློན་(༡༩)པ་ཡོད་
པར་གྲུབ་ལ། ཟློན་པ་ལ་རང་ཟློན་དང་གཞན་ཟློན་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་ཅིང་། གཞན་
ཟློན་རིགས་པས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་
ཉམས་སུ་ཟློན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཟློན་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བར་དང་། ཤེས་པ་
ཕྱི་མ་ཡུལ་ལ་འཕོ་བ་མེད་པའི་ཉེས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། །རྗེས་སུ་སྐྱེས་པ་ལ་ཟློན་བྱེད་

རྒྱུ་གཞན་དགོས་སམ། མི་དགོས། མི་དགོས་ན། གྲོ་སྤང་དབང་གིས་ལ་མྱོང་བྱེད་
 རྒྱུ་གཞན་ནི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་གང་ཞིག་ རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་བྱིར། དགོས་
 བ། གྲོ་སྤང་དབང་གིས་མྱོང་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ། གྲོ་སྤང་དབང་གིས་དེ་མྱོང་བྱེད་
 རྒྱུ་གཞན་གྱིས་མྱོང་དགོས། མྱོང་བྱེད་རྒྱུ་གཞན་དེ་ལའང་མྱོང་བྱེད་རྒྱུ་གཞན་
 དགོས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གྲོ་སྤང་དབང་གིས་ལ་མྱོང་བྱེད་མེད་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་
 པ་གཉིས་པ་ནི། གྲོ་སྤང་དབང་གིས་བྱི་མ་ཆོས་ཅན། རྩོད་བྱི་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཕོ་བར་
 མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་གཞན་པ་སྤྲུལ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་
 བས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་བྱིར། རྩལ་སྟེ། གཞན་པ་སྤྲུལ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་མྱོང་ན།
 རང་ལ་ཉེ་བའི་གཞན་པ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་བོར་ནས་རིང་བའི་དོན་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་
 པ་མི་རིགས་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་རང་
 རིག་མངོན་སུ་མ་མེད་ན། རང་གི་ངོ་བོ་སྤྲོད་མི་ན། དེ་བྱིར་དེ་ལ་ཀུན་མངོན་སུ་མ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། གཞན་དེས་གཞན་པ་ཀུན་གྱི་སྤྱིང་
 གི་འཛིན་རྣམ་མངོན་སུ་མ་དུ་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་སྤྲོ་མི་རྟག་རྟགས་
 གྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། གཞན་མི་རིག་པར་ཐལ། རང་མི་རིག་པའི་བྱིར། རྩལ་སྟེ།
 ཅི་སྟེ་རང་དངོས་མི་རིག་ན། །ཇི་ལྟར་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་རིག་ ཅེས་གསུངས་(༡༥)པའི་
 བྱིར་ཞེ་ན། སྤྱོད་མེད་དེ། དེའི་དོན་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་རྣམས་ཀྱིས་མི་རིག་ན་གཞན་མི་
 རིག་པར་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་གཞན་པ་ཀུན་རང་རིག་མ་ཡིན་ན། རྟག་པའང་རང་རིག་ཉིད་དུ་འདོད། །
 ཅེས་པ་དང་། ཀུན་ལས་བརྟུས་གྱི་འགྲེལ་པར། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་དང་གཉི་

ལྷན་དང་བདེ་བ་དང་ལྷན་བཟུལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་རང་རིག་པ་ནི་ཞེས་གསུངས་
པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རིག་པར་བྱ་བ་
ཡིན་པས་རང་རིག་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། རང་རིག་པར་བྱེད་པས་རང་རིག་ཏུ་བཤད་
པ་མིན་པའི་ཕྱིར།

རྒྱལ་འབྱོར་མདོན་སྤྲུལ་བཤད་པ།

པའི་པ་རྣམ་འབྱོར་མདོན་སྒྲུབ་ལ་ལ། མདོའི་དོན་བཤད་པ། མཚན་ཉིད། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ། ལྷལ་བདེན་པའི་གཏན་ལ་དབབ་པ། ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རིག་པ་པས་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། ཚད་མ་མདོར། རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་མཐའ་བརྟན། །མ་འབྲེས་པ་
ཡི་དོན་ཅམ་མཐོང་། །ཞེས་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱལ་གྱིས་བདེན་བཞིན་གནས་ལུགས་བརྟན་པ་ལྟར་རྫོགས་ནས་གོམས་པར་
བྱས་པ་ལས། གླུ་མྱི་དང་དོན་གྱི་མ་འབྲེས་པའི་དོན་རང་མཚན་ཅམ་གསལ་བར་མཐོང་
པའི་ཤེས་པ་དེ་རྣལ་འབྱོར་མདོར་ལུས་དུ་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་མདོ་སྡེ་པའི་ལྷགས་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་
 མཛོད་སྒྱུ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གསལ་བར་སྒྲུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་སྒྱུ་གི་
 སྒྲུང་ལྷལ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་དགོས་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རང་མཚན་མ་
 ཡིན་པའི་སྒྱུར་རོ། དེས་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་རྣལ་ཁྱིམ་རྟོགས་པའི་
 སྒྲོས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དངོས་སུ་རྟོགས་ལ། རྣལ་འབྱོར་མཛོད་སྒྱུ་གིས་གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱགས་ལ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གང་ཟག་གི་(ཕ་ན)བདག་མེད་

རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས། གོམས་བྱའི་དོན་ལ་གསལ་
སྤང་ཐོབ་པ་མི་མྱོད་པར་ཐལ། གང་ཟག་བདག་མེད་གསལ་བར་སྤང་བའི་རྣལ་འབྱོར་
མཛོན་སུམ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཕྱིར་ཡང་དག་ཡང་དག་མིན། གང་
གི་ཤིན་ཏུ་གོམས་སྤྱར་བ། གོམས་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ན། རྟོགས་ལ་མི་རྟོག་སྟོ་
འབྲས་ཅན། ཁེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། འདིའི་ལན་སྤར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཡང་དག་པའི་དོན་བསྒྲམས་
པའི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་འཕགས་རྒྱུད་གྱི་ཤེས་པ་གང་ཞིག ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་
རྟོག་བྲལ་མ་ལུའལ་བ། །

གསུམ་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་ལ་རྟོན་གྱི་སྟོན་སྟེན་གསུམ་སྟེ། ཉན་ཐོས་
དང་། རང་རྒྱལ་དང་། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་མོ། རྟོན་པའི་ལ་
ཡང་མཐོང་ལམ། སྒྲུབ་ལམ། མི་སྟོབ་ལམ། གསུམ་གསུམ་ཡོད་དོ། ཡུལ་གྱི་སྟོན་སྟེན་
དཔེ་གཉིས་ཏེ། ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེད་པ་མཁྱེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་མོ། །

བདེན་བཞི་བཤད་པ།

བཞི་པ་ལ་བཞི་བདེན་བཞིའི་གྲངས་ངེས། གོ་རིམ་ངེས་པ། མཚན་གཞི། དེ་
ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ། རང་པོ་ནི། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་གཏན་ལ་དབཔ་
བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་བདེན་པ་བཞིར་ངེས་ཏེ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་དོར་བྱ་འཁོར་བ་ལ། རྒྱ་
ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་འབྲས་བུ་སྟེག་བསྐྱེད་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། བྱང་བྱ་སྟེ་
ངན་ལས་འདས་པ་ལ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ཐབས་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་འཁོར་བ་

ལས་ཀྱི་ལ་བའི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། བདེན་པ་བཞི་ལ་རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམ་པ་དང་། ལུལ་ཅན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་གཉིས་ལས་འདིར་ནི་བྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་སྟག་(མ་པ)བསྐལ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འབྱུང་། དེ་ནས་ཀུན་འབྱུང་། དེ་ནས་འགོག་པ། དེ་ནས་ལས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འབྱུང་བའི་བྱིར། དེ་ཡང་དང་པོར་འཁོར་བ་སྟེ་དང་ཕྱག་གི་ཉེས་དམིགས་བསམས་བས་སྟག་བསྐལ་ལ་འབྲལ་འདོད་གྱི་སྟོ་སྟེ་ལ། དེ་སྟེས་པ་ན་ཀུན་འབྱུང་ལ་སྟོང་འདོད་གྱི་སྟོ་བསྟེད་དགོས་ཏེ། སྟག་བསྐལ་རང་གི་ངོ་བོ་ཆེར་མ་འདོན་པ་ལྟར་སྟོང་བའི་ཐབས་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་སྟག་བསྐལ་ལ་རྒྱ་ཡོད་མེད་དང་རྒྱ་དེ་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྟམ་དུ་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། སྟག་བསྐལ་རྒྱ་མེད་དུ་འབྱུང་བ་དང་རྒྱ་རྟག་ན་སྟག་བསྐལ་རྫོགས་པར་མི་རུས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་དབྱེད་པ་ན་རེས་འགའ་སྟེ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་སྟག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཡོད་པ་དང་མི་རྟག་པར་གྱུ་ལ། རྒྱ་མི་རྟག་པ་དེ་ཡང་གང་ཡིན་དབྱེད་པ་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དེ་རྒྱ་ཡིན་པར་གྱུ་བ་སྟེ། དེ་ལས་བདག་ལ་སྟེད་པ་འབྱུང་ལ་དེ་ལས་བདག་གི་བདེ་བའི་སྟེད་པ་འབྱུང་། དེ་ལས་བདེ་བ་སྐྱབ་བྱེད་དབང་སོགས་བདག་གི་བ་ལ་སྟེད་པ་འབྱུང་ཞིང་བདག་གི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པའི་བྱིར་དུ་སྟོ་གསུམ་གྱི་ལས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་ལས་འཁོར་བར་སྟེ་བའི་བྱིར། དེ་རྣམས་དུ་ཡང་། གང་ཞིག་བདག་མཐོང་དེ་ལ་ནི། །ང་གིས་རྟག་དུ་ཞེན་པར་འགྱུར། །ཞེན་པས་བདེ་ལ་སྟེད་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་དབྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་འབྱུང་སྟོང་རུས་སུ་མཐོང་བར་འགྱུར་བས་ཀུན་འབྱུང་དུས་གཉིས་པར་བསྟན། དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ན་སྟག་བསྐལ་འགོག་རུས་དང་། སྟག་བསྐལ་འགགས་པའི་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་

རྒྱལ་སྲུ་མཐོང་བས་འགོག་བདེན་རྒྱལ་གསུམ་པར་བསྟན་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་
ཡང་ལམ་རྒྱད་ལ་བདེན་པ་ལ་རག་ལས་པར་མཐོང་བས། ལམ་བདེན་རྒྱལ་བཞི་པར་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་མཚན་གཞི་ནི། སྲུག་བསྐྱལ་གྱི་སྲུག་བསྐྱལ་དང་འགྱུར་བའི་སྲུག་བསྐྱལ་
དང་། ལྷུ་པ་འདུ་བྱེད་(༡༠)ཀྱི་སྲུག་བསྐྱལ་རྣམས་སྲུག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་དང་།
ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་གི་བདེན་པ་དང་།
སྲུག་བསྐྱལ་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ནི་འགོག་པའི་བདེན་པ་དང་། བདག་མེད་མངོན་སྲུང་
དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་འོ། །

བཞི་པ་ལ་གཉིས། འོག་རྟོག་བཅུ་དྲུག་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་དང་འགལ་བ་
བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཤད་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། སྲུག་བསྐྱལ་བདེན་པའི་འོག་རྟོག་བཞི་
གཙང་བ་དང་བདེ་བ་དང་རྟག་པ་དང་བདག་དུ་འཛིན་པ་འོ། །ཀྱན་འབྱུང་བདེན་པའི་
འོག་རྟོག་བཞི་ནི། སྲུག་བསྐྱལ་རྒྱ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། མི་མཐུན་པ་རྒྱར་འཛིན་པ་
གཉིས་ལས་ཁྱི་མ་ལ་ཡང་རྒྱ་གཅིག་འབའ་ཞིག་ལས་སྟེ་བར་འཛིན་པ་དང་། དབང་
ལྷུག་མོགས་ལས་སྟེ་བར་འཛིན་པ་དང་། རང་བཞིན་རྟག་ལ་གནས་སྐབས་འགྱུར་བར་
འཛིན་པ་འོ། །འགོག་བདེན་གྱི་འོག་རྟོག་བཞི་ནི། ཐར་བ་ཡེ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་།
ཟག་བཅས་གྱི་ལྷན་པར་འགའ་ཞིག་ཐར་བར་འཛིན་པ་དང་། སྲུག་བསྐྱལ་གྱི་ལྷན་པར་
འགའ་ཞིག་ཐར་བར་འཛིན་པ་དང་། ཐར་བ་ཡེ་མེད་ཀྱང་སྤྱར་ལྷོག་པར་འཛིན་པ་འོ། །ལམ་
བདེན་གྱི་འོག་རྟོག་བཞི་ནི། ཐར་ལམ་ཡེ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཐར་ལམ་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་ལྷན་པར་འགའ་
ཞིག་ཐར་ལམ་དུ་འཛིན་པ་དང་། སྲུག་བསྐྱལ་གཏན་ནས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་མེད་

པར་འཛིན་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཉེ་ལོར་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་
འགའ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ལྷག་པ་ལྷན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་
དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷོང་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རོན་གཞན་གྱི་བདག་གིས་ལྷོང་
བའི་ཕྱིར། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོར་གྱུར་བའི་བདག་མེད་པའི་
ཕྱིར། སྤོང་པ་ཆོས་ཅན། གུན་འབྱུང་གི་(༧༠)ཀྱའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་ལྷག་
བསྐལ་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་ལྷག་བསྐལ་
ཡང་ཡང་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། རབ་སྤྱོད་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་ལྷག་བསྐལ་དྲག་ཏུ་
སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་བསྐལ་གྱི་
ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉེན་པོའི་སྤྱོད་པའི་ལྷག་བསྐལ་སྤངས་པའི་
བྲལ་བ་ཆོས་ཅན། འགོག་བདེན་གྱི་འགོག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་བསྐལ་སྤངས་
པའི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞི་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱ་རོམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ལན་བདེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐར་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། སྤངས་པ་སྤྱར་མི་ལྷག་པའི་ཐར་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་མངོན་ལུས་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། ལམ་བདེན་གྱི་
ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ཐར་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་བགྱོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དུག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། མ་དུག་པ་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ལྷག་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ལམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ལྷག་
པའི་ཕྱིར། དེས་འབྱོར་གྱི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་བསྐལ་གཏན་ཟན་དུ་བྱེད་པའི་ལམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡོན་ཏན་གྱི་རོ་བོ་གང་ཞིན། རྣམ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་གཉིས་པ་མི་བརྟེན་

པ་དང་། འཕྲོད་པ་འདྲ་བའི་རྒྱ་ཁྱེད་པ་དང་། རྟགས་ལ་མི་ལྟོས་པའོ། །

འོན་དེ་དག་རྣམས་གང་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཞེས། གཟུགས་ནི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་
བྱ་ཡིན་པས་ས་སྐྱ་མེ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། ཇི་ནི་སྒྲིའི་རྣམས་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་
པས་ས་དང་། རོ་ནི་ལྕེའི་རྣམས་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པས་ས་སྐྱ་དང་། རེག་བྱ་ནི་ལུས་
ཀྱི་རྣམས་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པས་འབྱུང་བ་བཞི་ཀའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །གངས་ནི་
གཅིག་གཅིས་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་འདུག་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་གོ།
དབྱེ་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་དོ། །ཚད་ནི་ཆེ་ཆུང་ལ་སོགས་པའི་ཐ་སྙད་
འདུག་པའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་གོ། དབྱེ་ན་ཆེན་པོ་དང་ཆུང་དུ་དང་རིང་པོ་
དང་ལྷང་དུ་སྟེ་བཞིའོ། །ཆེན་པོ་ལ་རྟག་པའི་ཆེན་པོ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆེན་པོའོ། །

དང་པོ་ནི། བདག་དུས་སྒྲིགས་ནས་མཁའ་རྣམས་ཀྱི་(༧)པ་ཡོན་ཏན་ཡིན་ལ།
དེ་རྣམས་ལ་མཆོག་ཏུ་ཆེན་པོ་ཞེས་གྲང་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། རུལ་ཕྱན་གསུམ་ཡན་
ཆད་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་རྣམས་ཀྱི་ཆད་ཡིན་ནོ། །ཆུང་ཆུང་ལ་ཡང་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། རུལ་སྤྱ་རབ་ཡིད་ལ་རྒྱུམ་པོར་སྤང་བའི་རྣམས་ཀྱི་ཆད་དུ་འདོད་དོ། །
གཉིས་པ་ནི། རུལ་སྤྱ་རབ་གཉིས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་རྣམས་ཀྱི་ཆད་དོ། །འིང་པོ་ནི་རུལ་
ཕྱན་གསུམ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་རྣམས་ཀྱི་ཆད་ཡིན་ལ། ཆུང་ཆུང་ནི་རུལ་ཕྱན་
གཉིས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་རྣམས་ཀྱི་ཆད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མཆོག་ཏུ་ཆེན་པོ་མ་གཏོགས་
པའི་རྣམས་ཀྱི་ཆད་རྣམས་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྣམས་ཀྱི་ཆད་ཡིན་ནོ། །

སོ་སོ་པ་ནི། ཀ་ཤུམ་ལྟ་བུ་སོ་སོ་པའི་ཐ་སྟོད་འདུག་པའི་རྒྱར་རྒྱར་པའི་དངོས་པོ་
ཞིག་གོ། །ལཱ་པ་ནི། ལྷམ་བུའི་གནས་རྒྱལ་ས་ན་སྒལ་མ་རྒྱལ་ས་ཤད་པ་ལ་འདི་རྒྱལ་ས་
ནི་ཤད་པའི་སྒལ་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲིའི་རྒྱར་རྒྱར་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་གོ།

རྣམ་དབྱེ་ནི། སྤར་ཕྱད་པ་བྱིས་སོ་སོར་སོང་བ་ལ་བྱེ་བར་འཛིན་པའི་སྤོའི་རྒྱར་གྱུར་
བའི་དངོས་པོ་ཞིག་གོ། གཞན་སྤར་པ་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་སྤོའི་རྒྱར་གྱུར་
བའི་དངོས་པོ་ཞིག་གོ། གཞན་མིན་པ་ནི། སྤར་པ་ལྟ་བུ་རང་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པར་
འཛིན་པའི་སྤོའི་རྒྱར་གྱུར་བའི་དངོས་པོ་ཞིག་གོ། སྤོ་རྣམས་ནི་འདུག་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡིན་
ལ། དེ་རྣམས་ནི་རང་ཉིད་རིག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རིག་བྱེད་འདོད་པ་ཡིན་
ནོ། བདེ་བ་ནི་སྤུངས་པ་དང་། སྤུག་པ་ནི་གདུང་བ་དང་། འདོད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་།
སྤང་བ་ནི་ཞེ་སྤང་དང་། འབད་པ་ནི་རྩྱལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ནི་བཅའ་པོ་ཡིན་ཞིང་
རང་གང་ལ་ལྡན་པའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དེ་ལས་ཐུགས་ཐ་དད་པ་དང་། ཐ་སྦྱད་པའི་ཆད་
མས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ལྷི་བ་ནི་ཡན་ལག་ཅན་བྱེད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཐུགས་སྤར་
དུ་འཕྲོན་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་གོ། གཤེར་བ་ནི་རྒྱུ་ཡོན་(ལེན)ཏན་དང་། རྩ་
བ་ནི་མེད་ཡོན་ཏན་དང་། སྤར་པ་ནི་སྤར་ལྟ་བུ་དང་རྒྱ་ཕྱད་པའི་ཐུགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་
འདོད་དོ། །

འདུས་བྱས་ལ་དབྱེ་ན། ལྷགས་དང་། དག་ཆགས་དང་། གནས་པ་འཛིག་པ་
དང་གསུམ་མོ། འད་པོ་ནི། འབད་རྩྱལ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་བྱེད་པར་ཞིག་སྟེ། དཔེར་
ན། མདའ་འཕངས་པ་འབད་རྩྱལ་གྱིས་བསྐྱེད་པར་བར་དུས་ལ་མི་ལྟར་བར་བྱེད་པ་
ལྟ་བུའོ། འད་ཡང་མདའ་དང་འབད་རྩྱལ་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་བ་ཞིག་གོ། གཉིས་
པ་ནི། རང་རྒྱ་རྣམ་ཤེས་ལས་སྦྱེས་པ་དང་རང་འབྲས་སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པའི་ངོ་
པོར་གྱུར་བ་ཞིག་གོ། འད་ཡོད་པར་ཅིས་གྲུབ་ཅེ་ན། མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་དང་དུན་པ་
སྟེ་བའི་ཉགས་ལས་འབྲུབ་སྟེ། མཐོང་ཐོས་ཀྱི་དག་ཆགས་མ་བཞག་ན་བྱིས་དུན་པ་སྟེ་
བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར།

ལ་བདག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བར་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བདག་གི་ངོ་བོ་རྟག་
 པ་ཡིན་ན་བདག་སྒྲི་འཆི་བྱེད་པར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། བདག་རྟག་གྲུང་དེ་
 ལུས་དབང་སྒྲོ་སྟགས་དང་གསར་དུ་འབྲེལ་བ་ལས་བདག་སྒྲི་བ་དང་། དེ་དེ་རྣམས་
 དང་གསར་དུ་བྲལ་བ་ལས་འཆི་བར་འཛོག་པའི་བྱིར་རོ། །དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
 ངོ་བོ་རྟག་པ་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འདུ་འགོད་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་
 ཡང་། གསོན་ལུས་ཆོས་ཅན། བདག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟག་ལྟ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུང་བདག་ཡོད་པར་གྲུབ་པོ། །ལས་ལ་བརྒྱུད་ས་
 བསྐྱམས་འདེགས་འཛོག་འགོ་བ་དང་ལྟོ། །སྒྲི་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་ལ་
 རྩབ་པའི་སྒྲི་དང་། བ་ལང་ཉིད་ལྟ་བུ་ཉི་ཆེ་བའི་སྒྲི་གཉིས་སོ། །

བྱེ་བྲག་ནི། སོ་སོར་མ་འདྲེས་པའི་གསལ་བ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྒྲི་གསལ་
 བྱེད་དུ་འདོད་དོ། །འདུ་བ་ནི་རྣམས་ལ་སྟགས་པ་རྟེན་དང་རྟེན་ཅན་དུ་འདུ་བ་ཞིག་ཡིན་
 ལ། དེ་ཡང་ཆོས་གི་དོན་གཞན་ལྟ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་དུ་འདོད་དོ། །རི་སྒྲིད་ཡོན་ཏན་
 དགུ་པོ་དེ་བདག་ལ་འཁྱོད་པ་འདུ་བ་(༤༡)དེ་སྒྲིད་དུ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ལས་བསགས་ནས་
 བདེ་འགོ་དང་ངན་འགོར་འཁོར་བར་འགྱུར་ཞིང་། བདག་གི་བ་རྣམས་སྟག་བསྐྱེད་དུ་
 བསྐྱེམས་ནས་ཡོན་ཏན་རྣམས་མ་ལུས་པར་སྦྱངས་ཏེ་བདག་རྟག་པ་འབའ་ཞིག་གནས་
 པ་དེའི་ཆེ་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བ་ཡིན་ནོ་ཟེར་རོ། །

གྲངས་ཅན་གྱི་ལྷགས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གྲངས་ཅན་གྱི་ལྷགས་ནི། གྲངས་ཅན་གྱི་ལྷགས་ལ། ཤེས་ཏུ་ཐམས་ཅད་ཉེར་ལྟར་གྲངས་ངེས་པར་འདོད་ལ། ཉེར་ལྟ་གང་ཞེ་ན། བདག་ཤེས་རིག་གི་སྒྲིམ་ཁུངས། གཙོ་བོ་དང་། ཆེན་པོ་དང་། ར་རྒྱལ་དང་། དེ་ཙམ་ལྟ་དང་། དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་དང་། འབྲུང་བ་ལྟོ། །བདག་ཡོད་པར་གང་གིས་གྲུབ་ཅེ་ན། སྒྲིམ་ཁུ་ཆོས་ཅན། བདག་ཡིན་ཏེ། བཅོང་ཐར་གྱི་རྒྱུན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་ཡོད་པར་གྲུབ་ཅིང་། མིག་སྟགས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་མིག་སྟགས་བདག་གི་ཡོངས་སྒྲུབ་ཏུ་གྲུབ་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཡོངས་སྒྲུབ་པ་པོའི་བདག་ཡོད་པ་གྲུབ་བོ། །

སྒྱི་དང་གཙོ་བོ་དང་རང་བཞིན་རྣམས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། རོ་བོ་ནི་རྩལ་ལྷན་སྒྲིང་སྟོབས་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གནས་སྐབས་མི་གསལ་བ་རྒྱས་པའི་རོ་བོར་གནས་པ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་གཙོ་བོ་ཡོད་པར་གང་གིས་གྲུབ་ཅེ་ན། གསལ་བ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་རྒྱས་པའི་རོ་བོར་གྲུབ་པའི་གཙོ་བོ་ཡོད་དེ། རིགས་གཅིག་པའི་སྒྲ་སྟོ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་རིགས་ཆ་མཉམ་པ་རྗེས་སུ་འགོ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་དུ་མས་འབྲས་ཏུ་གཅིག་སྒྲིང་བའི་རྒྱས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། གས་ཀྱི་ས་བོན་ལས་ནས་ཀྱི་སྒྲ་གུ་འབྲུང་ལ། སྒན་མའི་སྒྲ་གུ་མི་འབྲུང་བའི་དབྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་དབྱེར་མེད་དུ་ཐིམས་པར་འགྱུར་བའི་གནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་ལྟ་བུ་བཞེད་དེ། ཟུང་པར་

ཆད་ཕྱིར་རྗེས་འགྲོའི་ཕྱིར། །རྒྱལ་པའི་སྒོ་ནས་འབྱུག་པའི་ཕྱིར། །རྒྱ་དང་འབྲས་ལུ་
དབྱེར་ཡོད་ཕྱིར། །རང་བཞིན་སྒྲ་ཆོག་པ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །མི་གསལ་བ་ཡི་རྒྱ་ཡོད་དོ། །
ཞེས་བཤད་དོ། །

སྒྱ་དང་ཆེན་པོ་ནི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྒྱ་ནས་ཡུལ་དང་ནང་ནས་
སྒྲིམ་ལུ་གཉིས་ཀའི་གཞུགས་བརྟན་འཆར་བ་མེ་ལོང་ངོས་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་
དོ། །རྒྱལ་དང་སྒྲུལ་སེམས་པ་ནི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། དབྱེན་སྒྲིང་སྒྲོབས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་
དང་། རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་དང་། ལུན་པ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཏེ་གསུམ་
མོ། །དེ་ཅུལ་ལྟ་ནི་གཞུགས་སྒྲིང་རྩ་རྒྱུ་ལྟོ། །དབང་པོ་བརྟུག་ཅིག་ནི། མིག་དང་
ན་བ་དང་སྒྲ་དང་ལྟ་དང་ལྷགས་པའི་དབང་པོ་སྒྲེ་སྒྲིའི་དབང་པོ་ལྟ་དང་། དག་དང་།
ལག་པ་བ་དང་། ཀར་བ་དང་། རྒྱུ་དང་། འདོམས་ཀྱིས་དབང་པོ་སྒྲེ་ལས་ཀྱི་དབང་
པོ་ལྟ་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །འབྱུང་བ་ལྟ་ནི། ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུང་ནས་
མ་འཁོ། །ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྟ་ལ། རྒྱ་ཡིན་ལ་འབྲས་ལུ་མ་ཡིན་པ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་
པ། འབྲས་ལུ་ཡིན་ལ་རྒྱ་མ་ཡིན་པ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་སྒྲ་ཡོད་དེ།
དབང་ལྷག་ནག་པོའི་གཞུང་ལས། ཅ་བའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་འགྱུར་མིན་ལ། ཆེན་
པོ་སོགས་བདུན་རང་བཞིན་རྣམ་པར་འགྱུར་ཁིང་། །བརྟུག་པོ་ནི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་སྒྲེ། །
སྒྲིམ་ལུ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་རྣམ་པར་འགྱུར་མིན། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར། ཅ་བའི་རང་བཞིན་
རྒྱ་ཡིན་གྱི་རྣམ་པར་འགྱུར་མ་ཡིན་ནོ། །ཆེན་པོ་སོགས་རྒྱ་དང་འབྲས་ལུ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ།
ཅ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་འབྲས་ལུ་ཡིན་ལ། རང་གི་རྣམ་པར་འགྱུར་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བརྟུག་པོ་ནི་འབྲས་ལུ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་ལུ་ཡང་མ་ཡིན་
ནོ། །རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་འབྲས་ལུ་མི་སྒྲིང་པའི་ཕྱིར། བདག་ཤེས་རིག་གི་སྒྲིམ་ལུ་

ནི་རྒྱལ་ཡང་མ་ཡིན་འབྲས་སུ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །རྒྱལ་ས་འབྲས་སུ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ནི།
 རྒྱལ་སུ་ཡུལ་ཡོངས་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་རྒྱལ་པའི་ཆོ། རྒྱལ་སའི་འདོད་པ་ཤེས་པའི་རང་
 བཞིན་དང་རྒྱལ་སུ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྦྱར་ནས་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་འབྱིན་པར་བྱེད་དེ།
 གཙོ་བོ་ལས་སློལ་ཆེན་པོ་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་ར་རྒྱལ་འབྱུང་། ར་རྒྱལ་གསུམ་ཡོད་པ་
 ལས། རྟིང་རྟིངས་ཅན་གྱི་ར་རྒྱལ་ལས་དབང་པོ་བཅུ་གཅིག་འབྱུང་། རྣམ་པར་འགྱུར་
 བ་ཅན་གྱི་ར་རྒྱལ་ལས་དེ་ཙམ་ལྟ་འབྱུང་ལ། དེ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟ་འབྱུང་ངོ། །མུན་པ་ཅན་
 གྱི་ར་རྒྱལ་ནི། དེ་གཉིས་ཀའི་འཇུག་བྱེད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཇི་སྤྱོད་དུ་རང་བཞིན་དང་
 རྒྱལ་སུ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ནས་ཡུལ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་དེ་སྤྱོད་དུ་འཁོར་བ་ཡིན་ལ། རང་
 བཞིན་དང་རྒྱལ་སུ་ཐ་དད་དུ་ཤེས་ནས་གོམས་པར་བྱས་པས་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པའི་ཆོ།
 མངོན་ཤེས་གྱིས་གཙོ་བོ་ལ་བལྟས་པས་གཙོ་བོ་རྒྱུངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱལ་སུ་དང་
 བྲལ་བར་འགྱུར་ལ། དེའི་ཆོ་རྒྱལ་ལོག་པའི་རིམ་གྱིས་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ཀྱང་སྤྲོག་ཅིང་།
 བདག་ཤེས་རིག་གི་རྒྱལ་སུ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཆོ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཅེར་སུ་པའི་ལུགས་བཤད་པ།

གསུམ་པ་གཅེར་སུ་པའི་ལུགས་ནི། གཅེར་སུ་པའི་ལུགས་ལ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་
 དོན་དགུར་འདུས་ཏེ། སྤྲོག་དང་། ཟག་པ་དང་། སྤྲོམ་པ་དང་། དེས་པར་ཁྱ་བ་དང་།
 འཆིང་བ་དང་། ལས་དང་། སྤྲིག་པ་དང་། བསྐྱོད་ནམས་དང་། ཐར་པའོ། །དེ་ལ་སྤྲོག་
 ནི་བདག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱལ་སའི་ལུས་ཀྱི་ཆོད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་འདོད་
 ངོ། །ཟག་པ་ནི་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ལས་ཏེ། དེའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་ཟག་

པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞུམ་པ་ནི་ཟག་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ལས་གསར་དུ་མི་
གསོག་པའོ། །ངེས་པར་རྒྱ་པ་ནི། ཟས་མི་ཟ་བ་དང་། ལུས་གདུང་བ་ལ་སོགས་པའི་
དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་སྤར་བསགས་པའི་(༧༧)ལས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ལས་ཟད་པར་
བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཆིང་པ་ནི། ཡོག་པར་ལྟ་བའོ། །ལས་ནི་རྒྱམ་པ་བཞི་
སྟེ། ཕྱིས་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་དང་། མིང་དང་། རུས་དང་། ཆོའོ། །སྤྱིག་པ་ནི་ཆོས་མིན་
པའོ། །བསོད་ནམས་ནི་ཆོས་སོ། །ཐར་པ་ནི། དཀའ་ཐུབ་ལ་སོགས་པས་སྤར་བྱས་པའི་
ལས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱས་ཤིང་། ལས་གསར་དུ་མ་བསགས་པས། འཛིག་རྟེན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟངས་ན་འདུག་པའི་གནས་འཛིག་རྟེན་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གདུགས་
དཀར་པོ་གྱེན་ལ་བསྐྱངས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད་པས་དེར་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །

དེ་སྐད་དུ་འང་། རྒྱལ་བ་དམ་པས་ཁ་བ་རྒྱ་སྒྲོས་མེ་རྟོག་དང་། །བ་ཞོ་བ་མོ་སྤྱ་
རྟིག་མདོག་ །གདུགས་དཀར་བཟུང་པའི་དབྱིབས་འདྲ་བ། །ཐར་པ་ཡིན་པར་རྒྱལ་
བས་བཤད། །ཅིས་འབྱུང་ངོ་། །

དབྱོད་པ་པའི་ལུགས་བཤད་པ།

བཞི་པ་དབྱོད་པ་པའི་ལུགས་ནི། དབྱོད་པ་པའི་ལུགས་ལ། རིག་བྱེད་ལས་གང་
སྤར་བ་ནི་རང་བྱུང་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲོ་བདགས་ནས་མཆོད་
སྦྱོན་ལ་སོགས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་མཐོ་རིས་
དང་ཐར་པ་ཅོམ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་སྤྱར་པ་འདེབས་
ཏེ། ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ངག་སྤྱ་པའི་ཕྱིར། སྦྱོན་

རྒྱལ་མཛེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་དང་སྒོ་དང་དབང་པོ་དང་ལུན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲ་
བཤེ། །དེ་ཡང་རིག་བྱེད་བཞི་ཚད་མར་སྒྲ་བས་ན་རིག་བྱེད་པ་ཞེས་གྲང་བྱ་ལ། རིག་
བྱེད་བཞི་ནི། ལྷན་ངག་གི་རིག་བྱེད་དང་། སྤྱིད་སྤྱང་གི་རིག་བྱེད་དང་། དེས་བཟོད་གི་
རིག་བྱེད་དང་། མཚོད་སྤྱོད་གི་རིག་བྱེད་དོ། །རིག་བྱེད་དེ་དག་གི་བཟོད་བྱའི་དོན་
མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པ་ཡིན་གྱི། འདོད་པའི་དབང་གིས་དོན་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་
འདུག་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་རིག་བྱེད་གི་སྒྲ་རྒྱལ་མཛེན་ཅན། བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་ཏེ།
སྒྲིས་(༡༧)པུས་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱུགས་གཅིག་བདེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་
དོ། །གཞན་སྡེ་འདི་རྒྱལ་ལ་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྒྱལ་བྱང་ལ་བརྟེན་པའི་
འགལ་འདུག་གིས་ཡོད་དེ། ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་འདུ་ནི། འཁོར་
པའི་སྒྲི་འཆིས་བསྐྱས་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་རྒྱན་ཆད་པར་འདོད་པ་དང་། དེ་དག་གི་རྩ་བ་གང་
ཟག་གི་བདག་དང་། གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་རྟག་པར་འདོད་པ་འགལ་ཏེ། རྒྱ་མ་ལོག་པར་
འབྲས་སུ་མི་ལྷོག་ཅིང་། རྟག་དངོས་དུས་ནམ་ཡང་མི་ལྷོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱལ་བྱང་ལ་
བརྟེན་པའི་འགལ་འདུ་ནི། སྤྱག་བསྐྱལ་འགགས་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་འདོད་པ་དང་།
གང་ཟག་གི་བདག་རིགས་པས་གྲུབ་པ་འགལ་ཏེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡོད་ན་
འཁོར་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ནན་གྱིས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དཔྱོད་པ་བའི་ལུགས་འགོག་བྱེད་རྒྱས་པར་རྩ་བའི་གཞུང་ལས་བཤད་ལ། འདིར་
རིག་བྱེད་གི་སྒྲ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་གིས་རིག་བྱེད་གི་སྒྲ་རྟག་པ་གཟུང་དོན་དུ་གསལ་
བ་ལ། གཞོད་བྱེད། སྒོ་ནི་སྒྲིས་སུ་ཉེན་ཅན་མིན་ཞེས་པའི་དོན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། རིག་
བྱེད་གི་སྒྲ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཚུལ་ན། རྟག་དངོས་ཡིན་པར་ཐལ། རིག་བྱེད་གི་སྒྲ་
རྟག་དངོས་གཟུང་དོན་དུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲིས་སུ་ལ་མི་བརྟེན་པར་ཐལ་

ལོ། །འདོད་ན། ལྷ་མཚན་མཚུངས་པས་སྒོ་ཐམས་ཅད་སྒྲིས་སྤྱུ་ལ་མི་བརྟེན་པར་འགྱུར་
 ལ། དེ་འདོད་ན། སྒོ་ནི་སྒྲིས་སྤྱུ་ལ་བརྟེན་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ། ཁས་
 སྤངས་མཛོད་སྒྲུལ་གྲགས་པ་དང་རྗེས་སྤྱད་པས་ཅིག་ཅར་དུ་གཞོད་དོ། །ཇི་ལྟར་
 གཞོད་ན། དཔྱད་པ་པས་སྒོ་ནམས་སྒྲིས་སྤྱུ་ལ་མི་བརྟེན་པར་ཁས་སྤངས་པས་ཁས་སྤངས་
 འགལ་པས་གཞོད་དོ། དཔྱད་པ་པས་སྒོ་ཐམས་ཅད་སྒྲིས་སྤྱུ་(ལེགས་ལོན་ཏན་དུ་ཁས་
 སྤངས་གིང་། ཡོན་ཏན་ཡང་ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་པར་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉེས་
 རྣམས་སྒྲིས་སྤྱུ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར། ཞེས་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་རྣམས་སྒྲིས་སྤྱུ་ལ་བརྟེན་
 པར་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒོ་ཉན་ཤེས་མ་བྱས་པར་སྤངས་པའི་དོན་ལ་མཛོད་
 སྒྲུལ་གྱིས་གཞོད་དོ། ཉན་ཤེས་དེ་དབང་ཡིད་སོགས་རྒྱུན་གསུམ་ཆོགས་པའི་སྐབས་ལ་
 ལར་སྒྲེ། རྒྱུན་གསུམ་མ་ཆོགས་ན་མི་སྒྲེ་བར་སྤྱོད་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཉན་ཤེས་སྒྲིས་
 སྤྱུས་མ་བྱས་པའི་བྱ་སྒྲུང་ལ། དངོས་སྤྱོད་མ་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོད་དོ། དེ་ལ་རིག་
 བྱེད་གྱི་སྒྲུ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྒྲིས་སྤྱུས་བྱས་ཏེ། དབང་ཡིད་དང་ལྟེ་རྒྱུ་
 གྱི་རྩོལ་བ་སོགས་ཡན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་གྱི་རྗེས་སྤྱུ་འགྲོ་ལྟོག་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། རིག་བྱེད་གྱི་སྒྲུ་ཐོས་
 པའི་ཉན་ཤེས་རྟག་པའི་དག་དུ་ཁས་སྤངས་པ་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་དོ། དེ་ལ་དག་ཐམས་
 ཅད་འདོད་པའི་དབང་གིས་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་རུང་དུ་རྟོགས་པའི་གྲགས་པའི་
 རྗེས་དཔག་གིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་མཛོད་རྗེས་གྱིས་བྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ན། གྲགས་པས་བྱུང་བས་བྱུང་བའི་
 ཕྱིར། དེ་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དོ། གྲགས་པ་ཞེས་པ་གྲགས་པའི་ཚད་
 མ་ལ་འདོད་དམ། འཇིག་རྟེན་པ་ལ་དེ་ལྟར་གྲགས་པ་ལ་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན། དངོས་

སྐྱེ་བའི་གྲིས་གྲུབ་ན་འདོད་པ་ཅས་གྲིས་གྲུབ་པས་བྱུང་བར་ཐལ། མངོན་རྗེས་གྲིས་
 གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ན་གྲགས་པའི་ཆད་མས་གྲུབ་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཆད་མ་བཞི་པོ་
 གཞོད་ཡུལ་སོ་སོར་བསྟན་པའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མིན་ན། དམ་
 བཅའ་ཡང་དག་ཡིན་ན་གྲགས་པས་མི་གཞོད་པ་(༤༦)ཞིག་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
 ལོ། །འདོད་ན། མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང་། །ཡིད་ཆེས་གྲགས་པས་མ་བསལ་
 བ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གྲགས་པས་གཞོད་པ་དམ་བཅའི་སྒྲིན་ཡིན་ན།
 ལུས་པ་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་དམ་བཅའ་བ་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་
 པར་ཐལ། འཛིག་རྟེན་ན་སྔ་དྲེ་ལུས་པ་ཕྱི་དྲོ་ཡོད་པར་གྲགས་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས།
 འདོད་ན། ལུས་པ་ཡུལ་དུས་མ་འདྲེས་པར་དམ་བཅའ་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་
 གྲགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་རྟགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། འཛིག་རྟེན་པ་ཡིན་ན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བདུན་ལ་བྱུང་བས་བྱུང་
 པར་ཐལ། མངོན་རྗེས་གྲིས་གྲུབ་ན་འཛིག་རྟེན་པ་ལ་གྲགས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
 འདིར་ཁས་སྒྲངས་གྲིས་གཞོད་པ་ནི། ཁས་སྒྲངས་སྔ་ཕྱི་འགལ་བས་གཞོད་པ་ཡིན་གྱི།
 ཁས་སྒྲངས་པས་ལུང་གིས་གཞོད་པ་མིན་ཏེ། སློ་སྦྱེས་སུ་ལ་མི་བརྟེན་པ་ལུང་གིས་
 བསལ་བ་ཡིན་ན། སློ་སྦྱེས་སུ་ལ་བརྟེན་པ་གིན་ཏེ་སྒྲིག་གྱུར་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 སྒྱིར་ཁས་སྒྲངས་གྲིས་གཞོད་པ་དང་མངོན་སུམ་གྲིས་གཞོད་པ་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་
 འདུག་པ་མི་འགལ་ཏེ། སྔར་སྐྱེ་མཉམ་བྱུང་ཁས་སྒྲངས་ནས་དེ་མ་དོར་བཞིན་དུ་སྐྱེ་
 མཉམ་བྱུང་མ་ཡིན་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་གཞག་པ་ལ་གཉིས། ཐར་པ་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་དང་།
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རིགས་པས་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཆོས་དེའི་
 རྒྱུའི་རིགས་ལ་གཞོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་ན། ཆོས་དེ་རྒྱན་ཆད་པ་སྤྱིད་པས་བྱུང་།
 དཔེར་ན། གང་རིག་ལ་གཞོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་པ་ཡོད་པས། གང་འབྲས་སུ་ཡོང་བྱེད་
 རྒྱན་ཆད་པ་སྤྱིད་པ་བཞིན། སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྒྱུའི་རིགས་ལ་གཞོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་པ་
 ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱག་བསྐྱེལ་རྒྱན་ཆད་པའི་ཐར་པ་
 ཡོད་པར་གྲུབ་པའོ། །རྟགས་འདིའི་བྱུང་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་(༤༦)གྲུབ་ལ། རྟོགས་
 ཆོས་དངོས་སྟོབས་གྱི་རིགས་པས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཚུལ་ནི། ལུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལུགས་པའི་སྟོ་ཡིན་ན། གཞོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་ཡོད་པས་བྱུང་། དཔེར་
 བ་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་དུ་བ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་བཞིན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དེ་
 ཡང་ལུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལུགས་པ་ཡིན་ནོ། །རྟགས་འདིའི་བྱུང་
 པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། རྟོགས་ཆོས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྒྱུ་པའི་རིགས་
 པས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་པས་སྤྱག་བསྐྱེལ་
 གྱི་རྒྱ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་པར་གང་གིས་འགྲུབ་ཅི་ན། འགྲུབ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་
 འཛིན་དེ་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཞིག་བདག་མཐོང་དེ་ལ་ནི།
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལས་བདག་དང་མི་འབྲལ་བར་
 འདོད་པའི་སྤྱིད་པ་སྟེ། དེ་ལས་བདག་གི་བདེ་བ་ལ་སྤྱིད་པ་སྟེ། དེ་ལས་བདག་གི་

བདེ་བ་རྒྱལ་བྱེད་དབང་མོགས་བདག་གི་བ་དང་། བྱི་རོལ་གྱི་ཟས་གོས་མོགས་ལ་མེད་པ་
 རྒྱུ་ལ། དེས་སྒོ་གསུམ་གྱི་ལམ་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པ་ལས་འདྲ་པའི་དོན་མ་ཐོབ་
 པ་དང་། མི་འདྲ་པའི་དོན་ཐོབ་པའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་སྒྲུ་བའི་བྱིར། དེས་ཆེ་འདིའི་སྤྲུག་
 བསྐྱལ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་གྲུ་པ་པ་ཡིན་ནོ། །འཆི་བའི་
 མེད་བ་བྱི་མ་འཆོམས་སྒྱུར་བར་རྒྱལ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས། གང་ཟག་གི་བདག་
 འཛིན་དང་ཆེ་བྱི་མའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་
 གྲུ་པ་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་
 བའི་སྒོ་ཡིན་པར་གང་གིས་གྲུ་པ་ཅེ་ན། འདི་ལ་དགག་བྱ་གང་ཟག་གི་བདག་ངོས་གཟུང་
 པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་རྒྱལ་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །(༤༥ན)

དང་པོ་ནི། སྒོ་ལྷན་སྒྲུལ་འདི་ལ་ལུང་པའི་ཆོགས་རྒྱན་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་རང་
 དབང་བའི་གང་ཟག་ཏུ་ཞེན་པ་ཞིག་ཡོད་ལ་བདག་འཛིན་དེས་གང་ཟག་དེ་ལུང་པོ་ལ་
 བཏགས་པ་ཅམ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་ཏུ་འཛིན་པ་མིན་ཏེ། ད་ལྟའི་
 ལུང་པོ་དང་རྣམ་ཤེས་མིགས་ལ་བ་འདི་དང་། ལུང་པོ་དང་རྣམ་ཤེས་ལྷན་པར་ཅན་གཞན་
 པ་རྗེས་ལྷན་ན་བརྗེ་བ་ལ་ཡུལ་རང་དབང་བའི་གང་ཟག་ཡོད་ན་དེ་དགག་བྱར་གྱུར་
 བའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། རང་དབང་བའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ལུང་
 པོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་ཡང་མ་གྲུབ། རང་བཞིན་ཐ་དད་ཏུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར།
 དེ་རྒྱལ་པ་ལ་ལུང་པོ་ཆོས་ཅན། རང་དབང་བའི་གང་ཟག་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་མ་

གྲུབ་ཏུ། རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན། དེ་དང་རང་བཞིན་གྱི་
 དད་ཏུ་མ་གྲུབ་ཏུ། རང་བཞིན་གྱི་དད་ཏུ་གྲུབ་ན་ཚད་མས་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་དེ་
 ལྟར་དུ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གཏན་ཆོག་གཉིས་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་
 བྱས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་བདག་སྤྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་སྐྱུ་
 བསྐྱེད་པ་བདེན་པའི་བྱུང་ཆོས་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་གྲུབ་ལ། ཅུ་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་
 བྱས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྟན་སྤྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་བདག་མེད་
 གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། དང་པོར་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ངོས་གཟུང་ལ་གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་སྐྱུ་བའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་དབང་བའི་གང་ཟག་རྩུང་ཟད་བྱུང་
 མེད་དོ་སྟེ་མ་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་མཉམ་པར་འཛོག་ཅིང་། དེ་ལས་ལངས་པའི་ཆོ་གང་
 ཟག་འདི་སྤང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་སྤྱོད་པ་ཅམ་དུ་ཁོང་དུ་རྩུང་པར་བྱས་ནས་
 (༧༥)མཉམ་རྗེས་གཉིས་སུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས། སྐྱུ་བསྐྱེད་གཉེན་པོའི་
 སྟོབས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་ཐར་བ་དང་འགོག་བདེན་ཡིན་ནོ། །

ལ་ཅིག་ཆོས་མཆོག་གིས། དེས་པར་ལེགས་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་
 ཅི་འགོག་པའོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་བསམས་ནས་འགོག་བདེན་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་པས་
 བྱུང་བོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འགོག་བདེན་ལན་ཅིག་ཐོབ་ཕྱིན་ཅད་འཁོར་
 བ་ཇི་མྱོད་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་དེས་འཛོག་མིན་པར་རྒྱུན་མི་ཆད་ལ། འགོག་བདེན་དུ་
 གྱུར་པའི་སེམས་ལ་དེ་མི་མྱོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བུ་
 སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཞིག་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན། དེས་ལེགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་
 པའི་སེམས་མེད་པར་གྱུར་ལ། ཡོད་ན་དེས་ལེགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་

ལ་འགོག་བདེན་དུ་བཏགས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་བུ་
སྤངས་པའི་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་འགོག་བདེན་དུ་ལས་སྤངས་པས་ཆོག་པའི་བྱིར། མ་བྱལ་སྟེ།
བྲལ་བ་དེ་ཉིད་འགོག་བདེན་དང་སེམས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེན། མི་རིགས་ཏེ།
དེ་ཉིད་འདུས་མ་བྱས་པའི་བྱིར། ཆོས་མཆོག་གི་འགྲེལ་པའི་དོན་ནི། སེམས་ཀྱི་སྤྲང་གི་
ངེས་ལེགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་བྲལ་བ་དེ་འགོག་བདེན་ཡིན་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། གང་གཞོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་ཡིན་ན། དེའི་རིགས་ལ་གཞོད་བུ་མཐའ་
དག་དང་བྲལ་བ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་ཆོགས་པ་ཡོད་པས་བྱལ། དཔེར་ན། གཞོད་བྱེད་མེ་
སྟོབས་ལྡན་པ་དེ་གཞོད་བུ་གང་རེག་མཐའ་དག་ཟད་པ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་ཆོགས་པ་བཞིན།
བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ཡང་གཞོད་བྱེད་
སྟོབས་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དྲི་མ་
མཐའ་དག་ཟད་པ་དང་ལྡན་ཅིག་(༤)ཏུ་ཆོགས་པ་ཡོད་པར་གྲུབ་ལ། དྲི་མ་མཐའ་
དག་ཟད་པ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་ཆོགས་པའི་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ལ་ཀུན་མཁྱེན་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

གཞན་ཡང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ལ་གཉིས། བྱུང་བའི་གྱི་
རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ། འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་
པའོ། །དང་པོ་ནི། དགའ་རྒྱས་འབྱིང་བསྐྱེད་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། །རང་རྒྱ་མཁྱེན་པ་རྣམ་
དག་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། རྟོན་པ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་
འགྲུབ་པོ། །འོན་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་སྟོན་པའི་སྟོན་མཁྱེད་ཆོག་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་མཁྱེན་
པ་རྣམ་དག་སྟོན་དུ་སོང་བར་ཐལ། རྟོན་པ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། །འདོད་མི་རུས་ཏེ།
སྟོན་མཁྱེད་རྒྱུད་ལ་མཁྱེན་པ་རྣམ་དག་མེད་པའི་བྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། མཁྱེན་པ་རྣམ་

དག་སྟོན་དུ་སོང་བར་བསྐྱབས་པས་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་འགྲུབ་པ་ལ་མི་ཕན་བར་
འགྲུར་རོལེན། སྟོན་མེད་དེ། སྤྱིར་མཐུན་པ་རྣམ་དག་སྟོན་དུ་སོང་བར་བསྐྱབས་པ་ཡིན་
གྱི། རང་རྒྱུད་ལ་མཐུན་པ་རྣམ་དག་སྟོན་དུ་སོང་བར་བསྐྱབས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། གོམས་བྱེད་གྱི་ཡན་
ལག་དང་མ་ཐུལ་ན་རང་འབྲས་གསལ་ལ་མི་རྟོག་པའི་སློ་འབྱུང་དུ་རུང་སྟེ། རྟོན་
བརྟན་ཞིང་གོམས་ཟེན་འབད་རྩལ་བསྐྱར་མ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་སེམས་གྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེའང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་བདག་མེད་རྒྱུ་བའི་རིགས་པས་
འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ་རྟོན་ནི་སེམས་ཡིན་ལ། དེ་བརྟན་པ་ནི་རིག་པའི་ཡ་མཐའ་དང་མ་
མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་རྒྱུ་བའི་རིགས་པས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཇི་ལྟར་འགྲུབ་ན། མངལ་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་སེམས་ལ་རྒྱ་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་
ངེས་ལ། མེད་པ་ལ་ངེས་(༤༥)འགའ་སྐྱེ་བའི་རྟོགས་གྱིས་གཞོད་པས་རྒྱ་ཡོད་བར་
གྲུབ། རྒྱ་དེ་ཡང་རྟག་མི་རྟག་གང་རུང་དུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་ལ། རྟག་དངོས་རྒྱར་མི་འཐད་དེ།
དེ་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟག་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་ལ། དེ་ལ་
ཡང་བཅའ་པོ་དང་རིག་པ་གཉིས་ལས་བཅའ་པོས་ཉར་ལེན་གྱི་རྒྱ་མི་བྱེད་དེ། ཉར་གི་བཅའ་
པོ་དང་ཕྱི་བཅའ་པོ་གང་གིས་ཀྱང་ཉར་ལེན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་སོགས་རེ་རེ་
བ་དག་ཆོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་ཉར་ལེན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱལ་ཐུན་དང་ཡན་
ལག་ཅན་གྱི་རྣམས་གང་གིས་ཀྱང་ཉར་ལེན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རིག་པས་ཉར་
ལེན་བྱེད་པར་གྲུབ་ལ། གཞན་གྱི་རིག་པས་ཉར་ལེན་མི་བྱེད་དེ། བྱེད་ན་ལ་མ་སློགས་ལ་
བ་ལ་ཐུ་ཆ་ཡང་སློགས་ལ་བས་བྱུང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་གི་རིག་པས་
ཉར་ལེན་བྱེད་པར་གྲུབ་པོ། །

དེ་ལྟར་ན། མངལ་དུ་སྐྱེས་མ་ཐག་པའི་རིག་པ་ཆོས་ཅན། རིག་པ་སྤྲ་མ་སྤོན་དུ་
སོང་སྟེ། རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ད་ལྟར་གྱི་རིག་པ་འདི་བཞིན། ཞེས་པའི་དྲགས་
ལ་བརྟེན་ནས། རིག་པའི་ཡ་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་གྲུབ་ལ། ལུས་ལ་མེད་བཅས་ཀྱི་སྐྱེས་
བྱ་འཛི་ཁ་མའི་སེམས་ཆོས་ཅན། སེམས་ཀྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བ་ཡིན་དེ། ལུས་ལ་མེད་
བཅས་ཀྱི་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ད་ལྟར་གྱི་རིག་པ་འདི་བཞིན་ཞེས་པའི་
དྲགས་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་པའི་མ་མཐའ་ཐུག་མེད་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་རྟེན་བརྟན་ཞིང་གོམས་ཟེན་ལུས་ཀྱི་འབད་ཚུལ་བསྐྱར་མ་ལ་མི་སྟོས་པའི་
དྲགས་ལ་བརྟེན་ནས། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་གསལ་སྤང་འབྱུང་རུང་དུ་
བསྐྱབ་པ་མ་ཡིན་དེ། བདག་མེད་མ་རྟོགས་པའི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ལ་གསལ་སྤང་འབྱུང་
རུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསལ་སྤང་འབྱུང་ངེས་སུ་བསྐྱབ་པ་མིན་དེ། དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པར་
མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གོམས་(༥༥)བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་མ་བུལ་ན། གསལ་སྤང་
འབྱུང་བར་ངེས་དེ། ཞེས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ཆོས་ཅན། རྟོན་ལས་གསལ་སྤང་འབྱུང་བར་ངེས་པར་ཐལ། རྟོན་ལས་གསལ་སྤང་
འབྱུང་བར་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་བཤད་པ།

ལོག་སྟོགས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་བཤད་པ་ལ། ཆད་མ་མདོར། འབྲུལ་དང་
ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་དཔག་ལས་བྱུང་། དྲན་དང་མངོན་འདོད་
ཅིས་བྱའོ། །མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་རབ་རིབ་བཅས། ཞེས་སྟིག་རྒྱ་རྒྱར་འཛིན་གྱི་རྟོག་

པ་ལྟ་བུ་ལྟུང་པའི་ཤེས་པ་དང་། འདི་ནི་སྤྲུལ་པའོ་སྤྲུལ་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ཀུན་རྫོབ་
པའི་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་དཔག་ནི་རྟགས་འཛིན་སེམས་དང་། རྗེས་སྤྱདཔག་པ་ལས་
སྤྱད་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་དང་། འདས་པའི་དོན་དྲན་པའི་ཤེས་པ་དང་། མ་འོངས་
པའི་དོན་མཛོན་པར་འདོད་པའི་ཤེས་པ་སྟེ། རྟོག་པ་མཛོན་སྤྲུལ་ལྟར་སྤྱད་བྱས་དང་།
རྟོག་མེད་མཛོན་སྤྲུལ་ལྟར་སྤྱད་གཅིག་སྟེ། མཛོན་སྤྲུལ་ལྟར་སྤྱད་བདུན་བརྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །བརྟན་པའི་དགོས་པ་གང་ཞེན། རིགས་སྒྲིམ། མཛོན་སྤྲུལ་དང་ནི་རྗེས་སྤྱད་
དཔག་ ལྟར་སྤྱད་བཅས་པ་བདག་རིག་ཕྱིར། སྤྱི་པ་པ་དང་ནི་སྤྲུལ་འབྱེན་དག་ ལྟར་སྤྱད་
བཅས་པ་གཞན་རྟོགས་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་རྟོག་གའི་ཚིག་དོན་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་
ནས་ལྟར་སྤྱད་བཞི་བརྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། ལྟར་སྤྱད་བཞི་པོ་དེ་ཡང་དག་ཏུ་ལྟུང་
ནས་དེའི་རྗེས་སྤྱད་རྟགས་ན་མི་འདོད་པའི་དོན་འཐོབ་ཅིང་འདོད་པའི་དོན་མི་འཐོབ་
པས་ལམ་གྱི་གོལ་ས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། བྱད་པར་དུ་འདིར་མཛོན་སྤྲུལ་ལྟར་
སྤྱད་བརྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། སྤྱི་པ་དཔོན་སྤྱོད་སྤྱོད་གིས་མ་ལྟུང་པ་མཛོན་སྤྲུལ་གྱི་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་དངོས་སྤྲུལ་(༡༧)གསུངས་ཀྱང་། སྤྱིར་བཏང་དམིགས་བསམ་པ་གྱི་
ཚུལ་དུ་བརྟན་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་ལྟུང་པ་མཛོན་སྤྲུལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་
བརྟན་པ་གཉིས་དགོངས་པ་མཐུན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཚད་མ་མདོར་མདོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་བརྟན་བརྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། རྟོག་བྲལ་གྱི་
རྣམ་པར་བཅད་བྱ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་རྟོག་པ་མདོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་དུག་དང་། མ་ལུགས་
པའི་རྣམ་པར་བཅད་བྱ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་རྟོག་མེད་མདོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་གཅིག་
བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རིགས་པ་ཅན་པས་རྟོག་པའི་ཁྱད་པར་ལགའ་ཞིག་མདོན་
སུམ་དུ་འདོད་པས། དེ་རྟོག་པ་མདོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེར་གཤམ་

བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྟོག་པ་ཕྱི་མ་བཞི་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་
 དུ་སྐྱབ་པའི་ཚུངས་ཞི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་
 གཉིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ནམ་འགྲེལ་དུ་རྟོག་པ་ཕྱི་མ་བཞི་པོ་གཅིག་དུ་བསྟན་
 བས་ཤོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རང་ལུལ་སྟོག་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱལ་གྱིས་མཇལ་
 བར་མཆུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་དུ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེར་
 རིགས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོག་པ་སྤེམ་གཉིས་གཅིག་དུ་བསྟན་བས་མི་ཤོན་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རིགས་པ་ཅན་པས། སྟོག་རྒྱལ་རྒྱུར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མངོན་སུམ་མ་
 ཡིན་ཡང་དབང་ཤེས་སུ་འདོད་ལ། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་པ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་
 པས། རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་དུ་སྐྱབ་པའི་ཚུངས་ཞི་ཤེས་པ་དེ་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཆ་གཉིས་
 ཡོད་པ་དེ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་སྤེམ་གཉིས་སོ་སོར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་དགོས་པ་ནི། མ་འབྲུལ་པ་མངོན་སུམ་
གྱི་མཚན་ནིད་(༥༠ན)གྱི་ཟུར་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་དེ། ཚད་མ་མདོར། མིང་དང་
རིགས་སོགས་སྒྱུར་བ་ཡི། རྟོག་པ་དང་བྲལ་མངོན་སུམ་མོ། ཞེས་མ་འབྲུལ་པ་མངོན་
སུམ་གྱི་མཚན་ནིད་གྱི་ཟུར་དུ་དངོས་སུ་མ་བརྟན་གྱང་། མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུབ་རབ་
རིབ་བཅས། ཞེས་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དེ། རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུབ་གི་སྡེ་ཚན་
ལས་ལོགས་སུ་བརྟན་པས་རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུབ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་ནུས་ལ།
མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུབ་དུ་བརྟན་པས་རྟོག་མེད་ཡིན་ཡང་འབྲུལ་ན་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་
ན་ཞེས་རྟོགས་ནུས་པའི་བྱིར་རོ། །

སྒོ་གྲུབ་པམ་མ་གྲུབ། མ་གྲུབ་ན་ལུམ་པའི་བྱང་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་དང་སྒྲུལ་པའི་བྱང་
པར་འཛིན་པའི་སྒོ་གཉིས་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་
པར་ཤར་བའི་སྒོ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ལུམ་པ་འཛིན་པའི་སྒོ་
དང་སྒྲུལ་པའི་སྒོ་གཉིས་ཡུལ་ཅན་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་བྱེད་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། བྱང་པར་གྱི་སྒོ་ཆོས་ཅན། བྱང་གིས་བྱང་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་ལ་
བྱང་པར་ཅན་དངོས་སུ་མ་རྟོགས་པའི་བྱང་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་ལ་ཡུལ་གྱི་
རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་གྲུབ་ན། བྱང་པར་
ཅན་གཞལ་བྱ། བྱང་པར་གྱི་སྒོ་འབྲས་སུ་བྱང་པར་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཤེས་པ་ཆད་མ་
དང་། བྱང་པར་ཅན་གཞལ་བྱ། བྱང་པར་ཅན་གྱི་སྒོ་འབྲས་སུ། བྱང་པར་ཅན་གྱི་རྣམ་
པ་ཤར་བའི་ཤེས་པ་ཆད་མར་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་རིགས་
པར་ཐལ། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཤེས་པ་ཆད་མར་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་ན། བྱང་པར་གྱི་སྒོ་ཆད་མ། བྱང་པར་ཅན་གྱི་སྒོ་འབྲས་སུ་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་
གྱི་རྣམ་གཞག་ཁས་སྤངས་པ་ལ་དགོས་པ་རྩེ་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། བྱང་པར་གྱི་
སྒོ་འབྲས་སུ་དང་། བྱང་པར་ཅན་གྱི་སྒོ་འབྲས་སུ་བྱས་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་གཉིས་ཁས་ལེན་རིགས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བྱང་པར་གྱི་(༥༡ན)སྒོ་དེ་བྱང་པར་ཅན་གྱི་སྒོ་འཛིན་བྱེད་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཇུས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
བྱེད་བྱག་པ་ན་རེ། ཤེས་བྱ་ཆོག་གི་དོན་དུག་གང་རུང་གཞལ་བྱ། དབང་དོན་འབྲེལ་པ་
ཆད་མ། དེ་ལས་སྒྲུས་པའི་དོན་རྟོགས་འབྲས་སུ། དེ་ཡང་འབྲེལ་པ་ནི་དུག་སྟེ། སྒྱུར་
བའི་འབྲེལ་པ་དང་། སྒྱུར་པ་ལ་འདུ་བའི་འབྲེལ་པ་དང་། སྒྱུར་པ་ལ་འདུ་བ་ལ་འདུས་

པའི་འབྲེལ་པ་དང་། སྒྲིང་པ་དང་ཁྱད་པར་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་འབྲེལ་པ་དང་། འདྲ་
པའི་འབྲེལ་པ་དང་། འདྲ་པ་ལ་འདྲས་པའི་འབྲེལ་བའོ། །

དང་པོ་ནི་མིག་གི་དབང་པོ་དང་སྒྲིང་པ་ལྟ་སྟེ། གཉིས་པ་ནི་མིག་གི་དབང་པོ་
དང་སྒྲིང་པའི་གཟུགས་དྲི་སྟགས་ལྟ་སྟེ། གསུམ་པ་ནི། མིག་གི་དབང་པོ་དང་སྒྲིང་
པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིང་ལྟ་སྟེ། བཞི་པ་ནི། མིག་གི་དབང་པོ་དང་སྒྲིང་པས་དག་པའི་ས་
སྟོགས་ཀྱི་སྒྲིང་མེད་ལྟ་སྟེ། ལྟ་པ་ནི། རྩ་བའི་དབང་པོ་དང་སྒྲིང་ལྟ་སྟེ། དྲུག་པ་ནི།
རྩ་བའི་དབང་པོ་དང་སྒྲིང་གི་སྒྲིང་ལྟ་སྟེ། ཞེས་ཟེར། དབང་དོན་ལྟ་བུ་དོན་རྟོགས་
འཛིག་བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་དོན་ལྟ་བུ་དོན་རྟོགས་གཉིས་
རྟོག་པ་མན་ཚུན་བརྟེན་པའི་སྒྲིང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ། དོན་རྟོགས་འཛིག་པར་བྱེད་པ་ལ།
དབང་དོན་ལྟ་བུ་དོན་རྟོགས་པ་སྒྲིང་དུ་འགྲོ་དགོས། དབང་དོན་ལྟ་བུ་དོན་རྟོགས་པ་ལ་ལྟ་
སྟེ་དབང་པོ་དང་དོན་རྟོགས་པ་སྒྲིང་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྒྲིང་
གཟུགས་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲིང་གཟུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་
ལ། སྒྲིང་པའི་དྲི་རོ་སྟགས་མ་རྟོགས་པའི་ཁྱོད་པར་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་བདག་
སྟོན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་དེ། སྒྲིང་པའི་གཟུགས་དྲི་སྟགས་དང་འབྲེལ་པར་ཁྱོད་
པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་རྟོགས་ཁས། དེས་ན་དབང་དོན་ལྟ་བུ་དོན་(༥༡)རྟོགས་
འཛིག་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་དེ་སྒྲིང་པའི་དྲི་རོ་སྟགས་དང་
འབྲེལ་པར་ཁྱོད་པར་མེད་ཀྱང་དོན་གྱི་རྩམ་པ་ཤར་མ་ཤར་གྱི་སྒྲིང་སྟོན་དོན་རྟོགས་པ་
དང་མ་རྟོགས་པར་འཛིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ ཁྱེད་བླ་པས་སྒྲིང་འཛིན་ཉན་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲིང་རྟོགས་
ལ་སྒྲིང་པའི་རྟོག་པ་མ་རྟོགས་པའི་ཁྱོད་པར་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་སྒྲིང་དང་སྒྲིང་པའི་རྟོག་

པའི་རྣམ་པ་ཤར་མ་ཤར་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཟློག་ན་ལན་ཅི་ཡོད། ལྷོན་མེད་
 དེ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དོན་རྟོགས་འཛོགས་བྱེད་དང་དོན་ལ་ངེས་པ་འབྲེན་རྒྱས་གྱི་དོན་
 གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དོན་རྟོགས་ཚད་མའི་འཛོགས་བྱེད་ཡིན་པས། ལྷོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་
 པར་ཐལ། ལྷོ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདོད་ལ། ལྷོ་མི་རྟག་པར་
 རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷོ་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བྱལ་པ་
 མ་ངེས་ལྷོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷོ་མི་རྟག་པ་ལ་ངེས་པ་
 འབྲེན་རྒྱས་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྟགས་མ་གྱུ་བ་གྱི་ལན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་
 ཟེར་ན། བྱེ་བྱག་པས་གྱང། དབང་དོན་ཕྱད་པ་དོན་རྟོགས་འཛོགས་བྱེད་དང་། དོན་ལ་
 ངེས་པར་འབྲེན་རྒྱས་གྱི་དབང་དོན་ཕྱད་པ་དོན་རྟོགས་ཚད་མའི་འཛོགས་བྱེད་དུ་འཛོགས་
 རྒྱས་པར་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཙམ་དོན་རྟོགས་གྱི་
 འཛོགས་བྱེད་མ་ཡིན་ལ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་རྣམ་པ་ལ་རང་རིག་གིས་ངེས་ཤིས་
 འབྲེན་རྒྱས་པ་དེ་དོན་རྟོགས་ཚད་མའི་འཛོགས་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲངས་
 ཅན་ན་རོ། གཞུགས་སོགས་གཞལ་བྱ། རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་དབང་པའི་འཇུག་པ་ཚད་
 མ། དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་དོན་རྟོགས་པ་འབྲས་བུ་ཞེས་ཟེར། དེ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། ཚད་
 མ་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་ཐ་དད་དུ་ཁས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་(༡༩༩)རང་ལྷགས་ནི། སྤྱིར་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ལ་བར་དུ་ཚད་པའི་
 འབྲས་བུ་དང་། བར་དུ་མ་ཚད་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤང་དོར་ཕྱིན་ཅི་མ་
 ཡོག་པར་རྟོགས་ནས་ཞུགས་པས། མི་འདོད་པའི་དོན་སྤངས་ཤིང་འདོད་པའི་
 དོན་ཐོབ་པའི་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཡིན་ལ། དེ་སྐབས་ཡང་བར་དུ་མ་ཚད་པའི་
 འབྲས་བུ་ལ་རྟག་ལས་ཤིང་། དེ་ནི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དེ་གང་གིས་

འཛིག་པར་རྒྱས་པ་དེ་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་རྩ་སྒྲ་བ་དང་བྱི་རོལ་བས་
བཏགས་པ་ལྟར་མིན་གྱི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་
ཚད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་དོན་སྒྲ་བ་ཁ་དྲང་བའི་བྱིར་དུ་རེ་ཞིག་བྱི་དོན་གཞལ་བྱར་
བཞག་པའི་ཚད་འབྲས་དང་། བྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་བཀག་ནས་ཤེས་པའི་བདག་
ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྟགས་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་དང་། དོན་སྒྲ་བས་
བྱི་རོལ་དུ་འདོད་པའི་གཟུགས་སྟགས་གཞལ་བྱར་བྱེད་ནའང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་
གྱུར་པའི་གཟུགས་སྟགས་རིག་པ་འབྲས་ལུར་ཁས་བླངས་དགོས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚད་
འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ་ལས།

འབྲས་རྟོགས་དང་པོའི་རྣམ་བཞག །

འབྲས་རྟོགས་དང་པོའི་རྣམ་བཞག་ལ་གཉིས། གཞན་ལྷགས་དགག་ །རང་ལྷགས་
བཞག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །འབྲས་རྟོགས་དང་པོའི་འདི་མདོ་སྡེ་པའི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
ལྷགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འབྲས་རྟོགས་དང་པོའི་སྒྲ་བས་འདིར་གཟུགས་
སྟགས་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་གཅིག་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀས་
ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག །དོན་གཞལ་བྱ། དོན་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་ནས་དོན་ལ་གསར་
དུ་མི་བསྒྲ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། དོན་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་བྱ་ཞེས་ཟེར། ལུས་པས་
དག་པའི་ས་སྟོགས་འཛིན་(༡༡བ)པའི་དག་འཛིན་དབང་པོའི་མདོན་གྱིས་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ལུས་པས་དག་པའི་ས་སྟོགས་གྱི་ལུས་པ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཤར་

ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། དེ་དངོས་སུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་དོན་
 གཞལ་བྱ་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བས་ན་དོན་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མ།
 དོན་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་འབྲས་སུ་ཞེས་ཟེར། སྡོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་
 པའི་སྡོན་པོ་དོན་མཐུན་དུ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྡོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་
 སྡོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྡོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་
 སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སྡོན་པོ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག། སྡོན་པོའི་
 རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག། དོན་གཞལ་བྱ། དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དོན་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་
 ཤེས་པ་ཚད་མ། དོན་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཚད་མ་འབྲས་སུ་ཞེས་ཟེར།
 སྡོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ཉམས་སུ་སྡོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུ་མ་ཆོས་ཅན། སྡོ་སྒྲུང་དབང་
 ཤེས་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་གཞན་རིག་གི་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྡོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་
 ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས།
 རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་
 ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ཀྱིས་སྡོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་དངོས་སུ་རྟོགས་ལ་
 མེད་སྒྲུང་དབང་ཤེས་དངོས་སུ་མ་རྟོགས་པའི་ཁྱེད་པར་མེད་པར་ཐལ། ཁྱེད་ལ་སྡོ་སྒྲུང་
 དབང་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག། གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་དངོས་སུ་མ་རྟོགས་
 ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་(༡༡ན)པར་དུ་རྣམ་པས་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་
 ལ་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་མི་འཛིན་

པར་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆན་སྟོར་ལྱི་རོལ་གྱི་
གཟུགས་འཛིན་པར་འཛིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། བྱི་རོལ་དོན་ནི་དངོས་སུ་
མིན། །ཞེས་དང་། བདག་ཉིད་བྱེད་པོ་མིན་ན་ཡང་། །དེ་ཡི་དབང་གིས་དེར་བཞག་
བྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སྤྱགས་ལ་
རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག་ །དེ་དངོས་སུ་མ་རྟོགས་པའི་བྱིར། རྟགས་ལས།
འདོད་ན། བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་འགལ། གཞན་ཡང་། སྤྱགས་རྟོགས་
འདོད་ན། གང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྤྱགས་ལ་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྟོགས་པ་ཡིན། བྱི་
རོལ་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྤྱགས་ལ། བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་
རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱི་རོལ་གཟུགས་ཀྱི་
རྣམ་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བར་ཐལ། བྱི་རོལ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་
བྱིར། འདོད་ན། བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་སྤྱག་མེད་དུ་ཐལ་ལོ། །གཞན་
ཡང་། བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་
དེའི་བར་དུ་བྱི་རོལ་གྱི་རྣམ་པའི་རྣམ་པ་སྟོན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། དེས་ན་དེ་
ཆོས་ཅན། བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་
རྣམ་པར་ཤར་ནས། དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྟུ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་རོལ་དོན་
ནི་དངོས་སུ་མིན། ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་དངོས་སུ་
ཉམས་སུ་(པ་མཐུང་)མྱོང་བ་མིན། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག །གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྟོགས་པ་མིན་ཏེ།
བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་རྟོག་གྱུར་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།

སེམས་ཙམ་པའི་ངོར་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཡོད་པར་རྟགས་གིས་སྒྲུབ་དགོས་པའི་བྱིར་
ཞེས་ཟེར། འོ་ན་གཟུགས་འཛིན་དབང་གེས་མ་འབྱུང་བའང་ལྷོག་གྱུར་ཡིན་པར་ཐལ།
སེམས་ཙམ་པའི་ངོར་དེ་ཡོད་པར་རྟགས་གིས་སྒྲུབ་དགོས་པའི་བྱིར། རྒྱབ་རྟགས་ཁས།
འདོད་ན། དེ་མངོན་གྱུར་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། དེ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གིས་
གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འཁོར་གསུམ་མོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། གཟུགས་གཞལ་བྱ། རང་ལུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་
གཟུགས་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་གེས་པ་ཚད་མ། གཟུགས་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་
སུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མདོ་སྡེ་པ་དང་སེམས་ཙམ་པ་གཉིས་ཀས་སྤྱན་མོང་དུ་ཁས་ལེན་པའི་
ཚད་འབྲས་ཡིན་ལ། བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་གཞལ་བྱ། རང་ལུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་བྱི་
རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་གེས་པ་ཚད་མ། བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྟོགས་
པའི་ཚད་མ་འབྲས་སུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་གྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚད་
འབྲས་ཡིན་ནོ། འོ་ན་རང་ལུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་གཟུགས་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་
བའི་གེས་པ་ཆོས་ཅན། དོན་རྟོགས་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་གསུམ་ཚང་བར་ཐལ།
གཟུགས་རྟོགས་པའི་ཚད་མའི་འཛིན་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་སྣ་རེས་གཤིང་གཅོད་
པའི་ཆེ་སྒྲིལ་སུའི་ལག་པས་བརྒྱང་བ་ལ་རག་ལུས་པ་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་པོ་གཞན་གྱི་དབང་
དུ་གྱུར་བ་དང་། སྣ་རེ་སྡེང་དུ་འཕར་ཞིང་འོག་དུ་འབབ་པ་ལྟ་བུ་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱ་བའི་
ལས་དང་ལྡན་པ་དང་། གཤིང་(༡༥)དུམ་སུར་པ་ལྟ་བུ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསྐྱུ་བ་བྱ་ལ་
ཉེ་བར་སྒྱུར་བ་གསུམ་ཚང་བ་བཞིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་འདོད་པ་ཡིན་དེ། དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་
པ་པོ་གཞན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་དོན་ཚང་བ་ཡིན་དེ། འཛིན་རྣམས་གིས་རིག་པའི་
བྱིར། རང་ཉིད་བྱ་བའི་ལས་དང་ལྡན་པ་དང་། གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བསྐྱུ་བ་བྱ་ལ་ཉེ་བར་

སྒྲིབ་པའི་དོན་ཆང་སྟེ། རང་ལུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས། གཟུགས་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་
པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

འབྲས་རྫོགས་གཉིས་པའི་རྣམ་གཞག །

འབྲས་རྫོགས་གཉིས་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་གསུམ། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་དགག་པ་
དང་རང་ལུགས་བཞག་པ། ཕྱི་དོན་འགོག་བྱེད་ལྟར་ཅིག་དམིགས་ངེས་གྱི་རྟགས་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་སྡེ་པས་འབྲས་རྫོགས་དང་པོའི་སྐབས་སུ། དོན་སྒྲུང་གི་ཤེས་
པས་ཕྱི་རྩལ་གྱི་དོན་རིག་པར་ཁས་སྐྱབས་པ་ལ་ཕྱི་རྩལ་གྱི་དོན་རིག་པའི་རྒྱ་མཚན་དྲིས་
པས། དོན་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རྩལ་གྱི་དོན་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རྩལ་གྱི་དོན་
དང་འདྲའི་ཕྱིར་ཞེན། འདྲའི་དོན་རྣམ་པ་ཤར་པ་ལ་བྱེད་དམ། ཕྱི་རྩལ་དོན་གྱིས་
རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏད་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། རྒྱ་བ་གཉིས་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་
ཆོས་ཅན། རྒྱ་གཉིས་རྫོགས་པར་ཐལ། རྒྱ་གཉིས་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
ལྟར་ན། དོན་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རྩལ་དོན་གྱིས་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཏད་
པར་ཐལ། ཕྱི་རྩལ་གྱི་དོན་རགས་པས་ཀྱང་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་མ་གཏད། ཕྱི་རྩལ་གྱི་དོན་
རྒྱལ་ཕྱ་རབ་གྱིས་ཀྱང་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་མ་གཏད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
རགས་པ་རྣམས་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཕྱི་རྩལ་གྱི་རྒྱལ་རེ་རེ་
བས་ཀྱང་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་མ་གཏད། ཕྱི་རྩལ་གྱི་རྒྱལ་རྒྱུ་མས་ཀྱང་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་
མ་གཏད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་(༡༧)རྒྱལ་རེ་རེ་བ་དང་རྒྱལ་རྒྱུ་མ་རགས་པ་ལོང་པོ་གཅིག་རྒྱུ་
གྲུབ་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ལ་རགས་པའི་ལོང་པོ་གཅིག་རྒྱུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཕྱི་

མོལ་གྱི་དོན་རིག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་སྒྲིམ་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེན། སྡོང་དབང་གིས་གྱི་རྗེས་སུ་སྒྲིམ་པའི་སྡོན་པོ་དྲན་པའི་གེས་པ་ཆོས་ཅན། སྡོང་དབང་གིས་རིག་པར་ཐལ། སྡོང་དབང་གིས་དང་སྒྲིམ་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སྡོང་དབང་གིས་ལས་སྒྲིམ་པ་གང་ཞིག །སྡོང་དབང་གིས་དང་འདྲ་བའི་བྱིར་ཏེ། སྡོང་དབང་གིས་དང་སྡོན་པོའི་རྣམ་པ་ཅན་ཏུ་འདྲ་བའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན། སྡོང་དབང་གིས་དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྡོང་དབང་གིས་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་འདྲ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེན། འོན་སྡོང་དབང་གིས་ཆོས་ཅན། བྱི་རོལ་གྱི་སྡོན་པོ་དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱི་རོལ་གྱི་སྡོན་པོ་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་འདྲ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། ཆོས་ཅན། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གེས་པ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པའི་བྱི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྡོང་དབང་གིས་གྱི་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་སྡོང་དབང་གིས་ཆོས་ཅན། བྱི་རོལ་གྱི་སྡོན་པོ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། བྱི་རོལ་གྱི་སྡོན་པོའི་རྣམ་པ་གར་བའི་བྱིར་ཞེན། འོན་སྡོང་དབང་གིས་གྱི་རྗེས་སུ་སྒྲིམ་པའི་དྲན་གེས་ཆོས་ཅན། སྡོང་དབང་གིས་དང་འདྲ་བར་ཐལ། སྡོང་དབང་གིས་གྱི་རྣམ་པ་གར་བའི་བྱིར་ལ། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྟ་དབང་བྱའི་དགོངས་པའོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། ཁ་ཅིག །གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། འཛིན་རྣམ་ཚད་མ། རང་རིག་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞལ་འདི་འབྲས་རྟོགས་གཉིས་པའི་བྱན་མོང་མིན་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞལ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲའི་ཚད་(ལ་ན)འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞལ་མདོ་སྡེ་པས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར་དང་། གེས་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་སྡོན་པོ་རྟོགས་པའི་གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་

ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཅིག་ རེས་ན་གཞན་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་འབྲས་
 ཐུམ་ལོན་པར་འདོད། རེས་པའི་གཞུང་གིས་འཕངས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེ། གཞུང་
 རེས་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་རྒྱུར་པའི་ཚུན་པོ་གཞུང་ཕྱར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་
 རྣམ་གཞག་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ གཞུང་རྣམ་གཞུང་ཕྱ། འཛིན་རྣམ་ཚད་མ་རང་
 རིག་ཚད་མ་འབྲས་ཐུགས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འཛིན་རྣམ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པས་
 མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རེས་ན་རང་ལུགས་ལ། འབྲས་རྟོགས་གཉིས་པའི་ཚད་འབྲས་ལ། གཞན་རིག་གི་
 ཚད་འབྲས་དང་། རང་རིག་གི་ཚད་འབྲས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཤེས་པའི་བདག་
 ཉིད་རྒྱུར་པའི་ཚུན་པོ་གཞུང་ཕྱ། རང་ལུ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་ཤེས་པའི་བདག་
 ཉིད་རྒྱུར་པའི་ཚུན་པོ་ལ་གསར་རྒྱུ་པའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་
 རྒྱུར་པའི་ཚུན་པོ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་ལུའོ། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་
 རྒྱུར་པའི་ཚུན་པོ་རྟོགས་པའི་གཞུང་རྣམ་གཞུང་ཕྱ། དེ་ལ་ངེས་པ་གསར་རྒྱུ་འཕྲོན་
 རྒྱུ་ཀྱི་འཛིན་རྣམ་ཚད་མ། དེ་ཡོངས་སུ་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་ཚད་མ་འབྲས་ལུའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རྣམ་བཤེན་རྒྱུ་ཁྱད་པར་རོ། གང་པོ་ལ་
 གཉིས། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟོགས་གཞན་ལ་ཐབ་པའི་དགོས་པ། ལྟན་ཅིག་
 དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟོགས་ཀྱི་དོན་གཞན་ལ་དབབ་པའོ། གང་པོ་ནི། གཞུང་འཛིན་རྣམ་ཐ་
 དད་རྒྱུ་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་སྤང་བའི་ཆེད་ཡིན་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་དེ་སྤྲོད་པ་ལ་
 གཞུང་འཛིན་རྣམ་གཞན་གྱིས་སྤྲོད་པའི་སྤྲོད་ཉིད་(༡༡༧)མཛོན་སུམ་རྒྱུ་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་སྒྲིད་དགོས་ལ། དེ་སྒྲིད་པ་ལ་གཞུང་འཛིན་རྣམ་གཞན་གྱིས་སྤྲོད་པ་ཐོས་བསམ་
 གྱིས་གཞན་ལ་འབེབས་དགོས་ཤིང་། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟོགས་ཀྱིས་གཞུང་

འཛིན་ཐུག་གཞན་གྱིས་སྤྲོད་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་དགག་གཞན་སྤྲོད་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། སྤྲོ་སྤྲོད་དབང་གིས་དང་
དེ་ལ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་གཉིས་ཐུག་གཞན་མ་ཡིན་པར་མདོ་སྡེ་པ་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་
བའི་ངོར་སྤྲོ་བ་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་ཐུག་གཞན་མིན་པར་འདོད་
པའི་ཕྱིར་རྟེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བས་སྤྲོ་སྤྲོད་དབང་གིས་ལ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་ཁས་མི་ལེན་
པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་སྡེ་པས་དེ་གཉིས་ཐུག་གཞན་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲོ་བོར་
སྤྲོད་བ་དང་སྤྲོ་སྤྲོད་དབང་གིས་གཉིས་ཐུག་གཞན་མ་ཡིན་པར་མདོ་སྡེ་པའི་ངོར་སྤྲོ་བ་
པ་མི་འཐད་དེ། མདོ་སྡེ་པས་དེ་གཉིས་ཐུག་གཞན་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། མདོ་
སྡེ་པས་སྤྲོ་བོར་སྤྲོད་བ་དང་སྤྲོ་བོར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། སྤྲོ་བོ་དང་སྤྲོ་སྤྲོད་དབང་གིས་
གཉིས་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཐུག་གཞན་མ་ཡིན་པར་སྤྲོ་བ་འང་མི་
འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན།
སྤྲོ་བ་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་མདོན་སུམ་ཆོས་ཅན། སྤྲོ་སྤྲོད་དབང་གིས་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་
ཉིད་ཏུ་སྤྲོས་པར་ཐུག། སྤྲོ་བོ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་བ་པ་ཁས། ཁཅིག་ལྟན་ཅིག་
དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲོ་བོ་དང་སྤྲོ་སྤྲོད་དབང་གིས་ཐུག་གཞན་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཡིན་
ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། སུམ་འཛིན་རྟག་པ་དང་སུམ་འཛིན་རྟག་པ་ལ་སུམ་པར་སྤྲོད་
བ་ཆོས་ཅན། ཐུག་གཞན་ཡིན་པར་ཐུག། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་དགོད་པ་དང་། ཐུལ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
ཆོས་ཅན་གྱི་དོན་ནི་སྤྲོ་བ་(པ་མ)པོ་དང་སྤྲོ་བ་འཛིན་གིས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ལྟན་ཅིག་དམིགས་
པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། །སྤྲོ་དང་དེ་སྤྲོ་ལས་གཞན་མིན། །ཞེས་དང་། སྤྲོ་བོ་དང་དེའི་སྤྲོ་
དང་ལྟན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་

ནི། རྩམ་གཞན་བཀག་ཅམ་ཡིན་ནོ། རྩམ་གྱི་དོན་ནི། ལྷན་ཅིག་པ་ནི་དུས་གཅིག་པ། དམིགས་པ་ནི་རྩམ་པ། དེས་པ་ནི་བྱ་བ་པོ། དེས་ན་སྡོན་པོ་དང་སྡོན་འཛིན་གྱིས་པ་ཆོས་ཅན། རྩམ་གཞན་མིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་དེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྒྱ་བ་གཉིས་སུ་སྤང་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱགས་ཆོས་བསྐྱབ་པ་དང་། བྱ་བ་པ་བསྐྱབ་པའོ། འདྲ་པོ་ནི། སྡོན་པོ་ཆོས་ཅན། སྡོན་འཛིན་གྱིས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་དེས་ཡིན་ཏེ། སྡོན་འཛིན་གྱིས་པ་དང་ཐ་དད་གང་ཞིག་ བྱོད་དམིགས་ན་སྡོན་འཛིན་གྱིས་པ་དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པས་བྱ་བ། དེ་དམིགས་ན་ཡང་བྱོད་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་སྐྱེས་པས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཆོས་མཆོག་གི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མཆོག་གི་འགྲེལ་པར། གཉིས་བྱ་དམིགས་པ་ནི་གཉིས་པ་དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་མིན་ལ་གཉིས་པ་དམིགས་པ་ཡང་གཉིས་བྱ་དམིགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྷན་ཅིག་དམིགས་དེས་ཡིན་ན་རྩམ་གཞན་མ་ཡིན་པས་བྱ་བ་ཏེ། རྩམ་གཞན་ལ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་དེས་ཞེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྡོ་སེར་བཞིན། སྡོ་སེར་ལ་འདྲ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ཡོད་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། ལྷན་ཅིག་དམིགས་པ་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་དམིགས་པའི་དེས་པ་མེད་དོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་སྤང་ལ་འགལ་པའི་རྩོད་སྤང་ནི། ལྷན་ཅིག་དམིགས་དེས་ཀྱི་རྩམ་གྱིས་སྡོན་པོ་དང་སྡོན་འཛིན་གྱིས་པ་རྩམ་གཞན་མིན་(ལྷ་)པར་སྐྱབ་པའི་བྱ་བ་པ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་དེས་ཡིན་ན་ཐ་དད་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་ཐ་དད་དུ་ཆོད་མས་གྱུ་བ་དགོས། དེ་ལྷར་ན་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་ཐ་དད་ཡིན་དགོས། དེ་

ལྟར་ན་རྒྱལ་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྤྱོད་ཀྱི་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པར་
འདོད་པ་ལ་སྦྱོན་དེ་ཡོད་མོད། ཁོ་པོ་ལ་སྦྱོན་མེད་དེ། རོ་པོ་གཅིག་ལ་སྤྱོད་པ་ཐ་དད་
པའི་རྣམ་གཞག་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མ་གྲུབ་པའི་ཚུད་སྤང་ནི། སྦྱོན་པོ་དང་སྦྱོན་འཛིན་གྱིས་པ་ལྟན་ཅིག་དམིགས་
ངེས་མིན་པར་ཐལ། སྦྱོན་འཛིན་གྱིས་པ་དམིགས་ན་སྦྱོན་པོ་དམིགས་པས་མ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། སྦྱོན་འཛིན་གྱིས་པ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་སྦྱོན་འཛིན་
གྱིས་པ་དམིགས་ཀྱང་སྦྱོན་པོ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། སྦྱོན་པོ་མ་
དམིགས་ཀྱང་སྦྱོན་པོ་དམིགས་བྱེད་གྱི་བདག་ཉིད་དུ་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མ་ངེས་པའི་ཚུད་སྤང་ནི། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་གཞན་མིན་
པར་ཐལ། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་མ་དམིགས་
པར་སེམས་བྱུང་དམིགས་པ་དང་སེམས་བྱུང་མ་དམིགས་པར་སེམས་དམིགས་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཆོས་མཆོག་གིས། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བས་ཀྱང་
འབྲུལ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་རྣམས་ཀྱང་སོ་སོར་བདག་ཉིད་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་གྱིས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་གྱིས་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་གཞན་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དྲགས་མ་གྲུབ་སྟེ། སེམས་
ཅན་གྱི་གྱིས་པ་དམིགས་ཀྱང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་གྱིས་པ་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
སྤྱང་གཟུགས་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་གཞན་མིན་པར་ཐལ། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་(༥༥ན)
པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བར་མ་ཆོད་པའི་སྤྱང་གཟུགས་ལ་བྱེད་དམ་སྤྱང་གཟུགས་ཅམ་ལ་
བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་འདོད་དེ། དེ་གཉིས་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་

པའི་སྒོ་ནས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྒྲེས་པའི་བྱིར་དེ། སྤང་བ་སྤྲུམ་སྤང་བ་མཆོད་པའི་སྤང་
 བའི་ཉེར་ལེན་དང་། བར་མཆོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་དང་། གཟུགས་
 སྤྲུམ་སྤང་བ་མཆོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དང་། བར་མཆོད་པའི་སྤང་བའི་ལྷན་
 ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་སྒྲེས་པའི་བྱིར་རོ། །སྤང་གཟུགས་
 ཙམ་ལ་བྱེད་ན། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་སུ་མ་གྲུབ་སྟེ། ལྷག་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་
 མཆོད་མོ་སྤང་བ་མ་དམིགས་ཀྱང་གཟུགས་དམིགས་པ་དང་། གཟུགས་མ་དམིགས་
 ཀྱང་བར་གྱི་སྤང་བ་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་
 ཉགས་ཀྱིས་སྒོན་པོ་དང་སྒོན་འཛིན་ཤེས་པ་རྩམ་གཞན་མིན་པར་བརྒྱབས་པས་ཆོས་
 ཀྱི་བདག་མེད་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་རྩམ་གཞན་མིན་པར་བརྒྱབས་པས་བྱི་དོན་མི་
 གཤམ་པའི་བྱིར་ཞེན། མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་རྩམ་གཞན་མ་ཡིན་པར་བརྒྱབས་པས།
 སྒོན་པོ་སྒོན་འཛིན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྲུབ་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྒོན་པོ་ཤེས་པའི་བདག་
 ཉིད་ཏུ་གྲུབ་ལ། དེ་ལྟར་ན། སྒོན་པོ་ཤེས་པ་ལས་རྩམ་གཞན་མིན་པ་དང་། བྱི་རོལ་
 ཀྱི་དོན་མིན་པར་གྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྒོན་པོ་དང་སྒོན་འཛིན་ཤེས་པ་ལྷན་ཅིག་
 དམིགས་ངེས་ཡིན་ན། བྱད་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་ལྷས་བྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་དང་། ལྷས་
 བྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་སྤང་བའི་བྱད་གཟུགས་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྩམ་གཞན་མིན་པར་ཐལ།
 ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་བྱིར་། འདྲོད་ན། ལྷས་བྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་སྤང་(པ་ལ)
 བའི་བྱད་གཟུགས་དམིགས་ན། བྱད་གཟུགས་སྤང་བའི་ལྷས་བྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་དམིགས་
 བྱེད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཏུ་སྒྲེས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདྲོད་ན། ལྷས་བྱིན་དང་མཆོད་སྦྱོར་
 གཉིས་ཀྱིས་བྱད་གཟུགས་གཅིག་ལ་བྱོན་མོང་ཏུ་དམིགས་པའི་ཆོན། བྱད་གཟུགས་
 སྤང་བའི་མཆོད་སྦྱོར་གྱི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱད་གཟུགས་སྤང་བའི་ལྷས་བྱིན་གྱི་

མིག་ཤེས་དམིགས་བྱེད་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་སྒྲིམ་པར་ཐལ་ལྟས་བྱིན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་
སྒྲུང་བའི་བྱད་གཟུགས་དམིགས་པའི་བྱིར་དེ། དེའི་ཚེ་ལྟས་བྱིན་དང་མཚན་སྒྲིམ་གྱི་མིག་
ཤེས་གཉིས་ཀས་བྱད་གཟུགས་གཅིག་ལ་བྱུན་མོང་ཏུ་དམིགས་པའི་བྱིར་ཞེན། བྱི་མ་
མ་བྱལ་སྟེ། ལྟས་བྱིན་དང་མཚན་སྒྲིམ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུབ་གཉིས་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་ལ་སྒྲུབ་
གཉིས་སྒྲུང་བར་མཚུངས་ཀྱང་། གཅིག་ལ་སྒྲུང་བཅིག་ཤོས་ལ་མི་སྒྲུང་བ་བཞིན་ནོ། །

གོང་ཏུ་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་གི་རྟགས་གིས་བྱི་དོན་བཀག་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ།
ས་བོན་ལས་ཐུག་ཐུག་བྱེད་དང་ཏུ་བ་ལས་མི་སྒྲུབ་པ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་
མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། བྱལ་སྟེ། དེ་འདྲའི་རྣམ་གཞག་དེ་བྱི་རོལ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིར་ཞེན།
མ་བྱལ་སྟེ། བྱི་དོན་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྒྲོའི་ཐུག་ལ་བརྟེན་ནས་མི་ཏུ་སོགས་སྒྲུབ་འབྲས་སྒྲུབ་
ཁས་ལེན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་བྱིར། དུས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་ཏུ་བ་ཏུར་སྒྲུང་གི་
བག་ཆགས་འབང་ཞིག་ལས་སྒྲུབ་དགོས་ལ། དེ་ལྟན་ཏུ་བ་མེས་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
རོ། ། འདོད་ན། ཏུ་བ་ཏུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་
མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་ཏུར་སྒྲུང་དེ་མེའི་རྒྱར་ཁས་ལེན་ན་ཡང་། ཏུ་བ་དེ་དེ་
སྒྲུབ་གྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཏུར་སྒྲུང་མེའི་རྒྱ་ཡིན་པ་གང་
ཞིག་[རྒྱ་འབྲས་སྒྲུབ་ལ་འབྲུལ་པའི་བྱིར་ཞེན། ཁ་ཅིག་གིས་དེའི་ལན་ཏུ་(༡༥)བསམས་
ནས། འགོད་རྒྱལ་ལ། ལར་སྒྲུང་ཚོས་ཅན། མེར་སྒྲུང་ཡོད་དེ། ཏུར་སྒྲུང་ཡོད་པའི་བྱིར།
ཞེས་བཀོད་ནས་མོང་ཚོད་ལ་ཏུར་སྒྲུང་གི་རྟགས་ལས་མེར་སྒྲུང་གི་བག་ཆགས་གསལ་
བར་སང་པ་ཅན་གྱིས། མེར་སྒྲུང་གི་སྒྲོ་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་རུང་དཔོག་པ་ཡིན་ཟེར་
བ་མི་འཐད་དེ། མདོ་སྟེ་བས་ཏུ་བ་དེ་སྒྲུབ་གྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་
འགྱུར་ཞེས་བརྟན་པའི་ལན་ཏུ། རྟགས་སྒྲུབ་དེ་ལྟར་འགོད་པ་འབྲེལ་མེད་པའི་བྱིར།

དུར་སྤང་གི་རྟགས་ལས་མེར་སྤང་གི་སྒོ་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་རུང་དཔག་མི་རུས་གིང་།
 རུས་ན་ཡང་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མདོ་སྡེ་
 བས། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་བའི་དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་བའི་མི་
 ཡོད་དེ། ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་གྱུར་བའི་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་རིགས་པར་ཐལ།
 སེམས་ཅན་པས་ལར་སྤང་ཆོས་ཅན། མེར་སྤང་ཡོད་དེ། དུར་སྤང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 འགོད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་གྱི་ལྷགས་ལ་མི་དུ་དང་ས་མུག་སྟགས་ཁས་ལེན་ནམ་མི་
 ལེན། ལེན་ན། ལར་སྤང་ཆོས་ཅན། མེར་སྤང་ཡོད་དེ། དུར་སྤང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 སྤང་བའི་ཁྱད་པར་རྟགས་སུ་སྤྱར་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། མདོ་སྡེ་བ་ལྟར་དུ། དུ་ལྡན་
 ལ་ཆོས་ཅན། མི་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། མི་དུ་ཁས་ལེན་ཡང་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། མི་འཐད་
 དེ། ཕྱི་དོན་བཀག་པ་ལ་མི་དུ་སྟགས་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་ལ། མ་ཁྱབ་
 སྟེ། ཕྱི་དོན་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྒྲིའི་རྩ་ལ་རྟེན་ནས་མི་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་
 འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ལན་བཏབ་བ་དོན་མེད་པར་འབྱུང་དེ། ཁྱོད་ལྟར་ན།
 (༥༥)མི་དུ་སྟགས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ་བ་ལ་འདོད་ལན་འདེབས་རིགས་པའི་
 ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྒྱ་འབྲས་སུ་འདོད་པའི་མི་དུ་སྟགས་རྒྱ་འབྲས་སུ་སྤང་ཡང་རྒྱ་འབྲས་
 མ་ཡིན་པས་དུར་སྤང་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོན་དུར་སྤང་ཆོས་ཅན། ལར་
 སྤང་ལ་མེར་སྤང་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེར་སྤང་དང་
 འབྲེལ་བ་གྲུབ་པར་སྤང་ཡང་། དེ་དང་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཟུགས་
 ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་རྣམས་དེར་སྤང་ཡང་དེར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མི་དུ་མི་
 དུར་སྤང་ཡང་མི་དུར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ་མི་དུ་གྲུབ་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་མི་དུ་གྲུབ་

གི་སྒོ་ཡོད་ན་མི་འཛིན་མངོན་གྱིས་ཡོད་པའི་བྱུང་བ་མ་དེས་པའི་བྱིར་རོ། །

རྣམ་བཤེན་རྒྱུ་གྱི་བྱུང་བར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྣམ་བཤེན་རྒྱུ་གྱི་བྱུང་བར་བཤད་པ་ལ། དགག་བཞག་གཉིས།
 དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་དེ། རྣམ་བཤེན་རྒྱུ་གྱི་བྱུང་བར་ཐ་སྙད་ཏུ་བྱི་དོན་འདོད་མི་འདོད་
 ཡིན་ནོ་ཞེན། དེ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་བཤེན་པའི་ལྷགས་ལ་ཡང་ཐ་སྙད་ཏུ་བྱི་དོན་མ་གྲུབ་
 པའི་བྱིར་རྟེ། ཐ་སྙད་ཏུ་ཡང་གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྤྱང་པའི་བྱིར་རྟེ། ལྷན་ཅིག་
 དམིགས་ཤིང་ཐོན་པོ་དང་ཐོན་འཛིན་གྱིས་ཐ་སྙད་པ་རྒྱུ་པའི་རྣགས་
 ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། གལ་ཏེ་རྣགས་མ་གྲུབ་སྟེ། ཐོན་པོ་དང་ཐོན་འཛིན་གྱིས་ཐ་
 དོན་དམ་པར་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་ཡང་ཐ་སྙད་ཏུ་རྣམས་གཞན་ཏུ་འདོད་དོ་ཞེན། འོ་ན་
 རྣམ་བཤེན་པའི་ལྷགས་ལ། ཐ་སྙད་ཏུ་བྱི་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་ཐལ་
 ལོ། །འདོད་ན། དོན་དམ་དཔྱད་ཀྱི་རིགས་པས་ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་ལ་
 གཞོད་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་ཏུ་བྱི་དོན་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་ །དོན་
 དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་ཐོན་པོ་དང་ཐོན་འཛིན་གྱིས་ཐ་སྙད་པ་རྒྱུ་པའི་བྱིར་
 པར་གྲུབ་པའི་བྱིར་རྟེ། (༡༨)རྣགས་པས། གཞན་ཡང་། རྣམ་བཤེན་པའི་ལྷགས་ལ་ཐ་སྙད་
 ཏུ་ཆོས་གྱི་བདག་གྲུབ་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་ཏུ་ཐོན་པོ་དང་ཐོན་འཛིན་གྱིས་ཐ་སྙད་པ་
 ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། འདོད་ན། ཐ་སྙད་ཏུ་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་
 ལོ། །ཁ་ཅིག་ །ཐ་སྙད་ཏུ་གཟུགས་སྤང་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་བྱུང་བར་ཡིན་ནོ་ཞེན། མི་
 འཐད་དེ། རྣམ་རྒྱུ་པའི་ལྷགས་ལ་ཡང་གཟུགས་སྤང་འདོད་པའི་བྱིར་རྟེ། ཐ་སྙད་ཏུ་

ལུང་པོ་ལཱའི་རྣམ་གཞག་དོན་མཐུན་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། རྣམ་རྒྱུན་པའི་ལུགས་ལ། རྩོ་སྤང་དབང་གིས་དང་ལྷན་པ་གཉིས་
སྤང་གི་དབང་གིས་གཉིས་མངོན་སུམ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་
རྒྱུན་པའི་ལུགས་ལ་རྩོན་པོ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྩོ་སྤང་
དབང་གིས་བཞག་ཆགས་བརྟན་བྱུང་གི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་གཟུང་
རྣམ་གྱི་དངོས་པོ་འདོད་མི་འདོད་གྱི་བྱུང་པར་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། རྣམ་རྒྱུན་
པའི་ལུགས་ལ་ཡང་གཟུང་རྣམ་གྱི་དངོས་པོ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྩོ་སྤང་དབང་
གིས་ཆོས་ཅན། འཛིན་རྣམ་ཡིན་པར་ཐལ། གཉིས་པ་གང་ཞིག་གཟུང་རྣམ་གྱི་དངོས་
པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རང་རིག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཁ་
ནང་ཁོ་ནར་ཐྱོགས་པའི་གཉིས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། གཉིས་སྤང་ཅན་གྱི་
གཉིས་པ་ཡིན་ན། རྟོག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་ རྩོན་པོ་དང་རྩོན་འཛིན་གཉིས་པ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་སེམས་ཅམ་རྣམ་
བདེན་པ་དང་། རྣམ་གཞན་བཀག་པ་ཅམ་ཏུ་འདོད་པ་རྣམ་རྒྱུན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་
བའང་མི་འཐད་དེ། རྣམ་བདེན་རྒྱུན་གཉིས་ཀ་དེ་གཉིས་རྣམས་གཅིག་ཏུ་འདོད་པར་
འདྲ་ལ། རྣམ་བདེན་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་རྣམ་
གཅིག་ཏུ་བསྒྲུབ་པར་(༥༠)མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བདེན་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་
ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་ན་རྣམས་གཅིག་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་
གྲུབ་ན་སུམ་འཛིན་རྟོག་པ་དང་སུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་སུམ་པར་སྤང་བ་ཆོས་ཅན། རྣམ་
གཅིག་འཛིན་པར་ཐལ། ལྷན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་གསུམ། ཚུད་གཞིའི་རྣམ་པ་ངོས་གཟུང་བ་དང་།

བདེན་ཐུན་གྱི་དོན། རྣམ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་འཐད་པར་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི་སེམས་
 ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱན་བརྟགས་གཞན་དབང་ཡོངས་སུ་གྲུབ་གསུམ་
 ཏུ་འདུས་པ་ལས། ཀྱན་བརྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་རྣམས་ནི་རྣམ་བདེན་ཐུན་ཅོད་པའི་གཞིར་
 མི་རུང་ཉེ་རྣམ་བདེན་ཐུན་གཉིས་ཀས་དེ་སྒྲུབ་བ་ལྟར་ཏུ་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཡོངས་གྲུབ་ཀྱང་ཅོད་གཞིར་མི་རུང་ཉེ། རྣམ་བདེན་ཐུན་གཉིས་ཀས་དེ་སྒྲུབ་བ་ལྟར་
 བདེན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བདེན་ཐུན་གཉིས་ཀས་དེ་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་
 པའི་སྒྲོ་སྒྲུབ་ཡུལ་ལ་མ་ལུལ་བའི་ཤེས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དབང་ལ་
 ཤེས་པ་དང་གཞུང་བར་སྒྲུབ་བ་གཉིས་ལས། ཤེས་པ་ནི་ཅོད་གཞིའི་རྣམ་པར་མི་རུང་
 ཉེ། རྣམ་བདེན་ཐུན་གཉིས་ཀས་དེ་སྒྲུབ་བ་ལྟར་ཏུ་བདེན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ཤེས་པ་མ་ལུལ་བའི་སྒྲུབ་ཡུལ་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲུབ་
 ཡུལ་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དབང་ཤེས་ལ་རགས་པར་སྒྲུབ་བ་འདི་རྣམ་བདེན་
 ཐུན་ཅོད་པའི་ཅོད་གཞིའི་རྣམ་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་བདེན་པ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་དེ་
 ཕྱིར་དོན་དང་ཤེས་པ་ལ་རགས་སྒྲུབ་ཡོད་མིན་ཞེས་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་ཚུལ་མཚོག་གིས།
 ལུས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་རྩ་བའི་པ་མེད་ཀྱི་ཞེས་དབང་ཤེས་ལ་རགས་པར་(༦༠)སྒྲུབ་བ་
 ལྟར་བདེན་ན། ཕྱི་རོལ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དོན་བྱེད་མི་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བདེན་ཐུན་ཏུ་འབྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་
 ཏེ། རྣམ་བདེན་ཐུན་གཉིས་ཀས་དབང་ཤེས་ལ་རགས་པར་སྒྲུབ་བ་དེ་དོན་བྱེད་རྣམས་
 བར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོངས་གྲུབ་དང་གཞན་དབང་གང་རུང་ལ་བདེན་པ་དང་།
 ཀྱན་བརྟགས་ལ་ཐུན་པར་བྱས་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀས་རྣམ་པ་དེ་ཡོངས་
 གྲུབ་དང་གཞན་དབང་གང་རུང་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ལ་

བདེན་ཐུན་དུ་བྱས་པ་འང་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀས་རྣམ་པ་དེ་བདེན་གྱི་འདོད་པའི་
 བྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་ཐུན་པས་སོ་སོ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུད་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་མ་གཏོགས་
 པ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པ་མ་ཞུགས་པའི་ཤེས་པ་མེད་པར་འདོད་ལ་རྣམ་བདེན་པས་སྒྲུབ་
 སྒྲུབ་དབང་ཤེས་དེ་མ་རིག་པའི་བསྐྱད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཞུགས་པའི་ཤེས་པར་འདོད་
 པས་ཤེས་པ་མ་ལུལ་པའི་སྒྲུབ་ལུལ་དང་ཤེས་པ་ལུལ་པའི་སྒྲུབ་ལུལ་ལ་བདེན་ཐུན་
 དུ་འབྱེད་པ་འཐད་དོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་རྟགས་དགོད་པ་དང་། ཚུལ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲུབ་
 དབང་ཤེས་ལ་རགས་པར་སྒྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། རོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པ་ཐལ། ཁྱོད་
 སྒྲུབ་ལུལ་དུ་བྱེད་པའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་དུ་མེད་ཅིང་། ཁྱོད་སྒྲུབ་ལུལ་དུ་བྱེད་པའི་
 ཚུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་གྱི་ལ། ཁྱོད་སྒྲུབ་ལུལ་དུ་བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་དེ་མ་རིག་པའི་
 བསྐྱད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་ཞུགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
 རོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རོན་དམ་བདེན་པའི་གཅིག་དུ་ཡང་མ་གྱུབ་དོན་
 དམ་བདེན་པའི་དུ་མར་ཡང་མ་གྱུབ་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱབ་བསྐྱབ་པ་དང་། རྟགས་ཆོས་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 རོན་དམ་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མར་མ་གྱུབ་(ཡན)ན་རོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་
 པས་རྒྱབ་སྟེ། གཅིག་དང་དུ་མ་པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་རོ། །སྤངས་དང་སྤང་མེད་པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཅན། རོན་དམ་བདེན་པའི་གཅིག་དུ་མ་གྱུབ་སྟེ། རང་
 འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་གོ་ས་ཞིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆ་བཅས་སུ་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། རོན་
 དམ་བདེན་པའི་དུ་མར་མ་གྱུབ་སྟེ། གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་རྒྱུ་བདེན་རྒྱུ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ། སྔོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ལུལ་ཤེས་
 ཡིན་ཏེ། སྔོ་བོ་ཕྱི་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་རྒྱུ་
 བའི་ལུགས་ལ། སྔོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་སྔོ་བོ་ལའང་ལུལ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། སྔོ་བོ་ཕྱི་
 དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དེར་སྒྲུང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་བདེན་པའི་ལུགས་ལ་དེ་
 སྔོ་བོ་ཕྱི་དོན་ཡིན་པ་ལ་ལུལ་ཤེས་ཡིན་ཡང་སྔོ་བོ་ལ་མ་ལུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་
 ཏེ། སྔོ་བོ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་རྒྱུ་བའི་
 ལུགས་ལ། སྔོ་བོ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་བལ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། བདེན་པའི་གཅིག་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། མདོན་སྒྲུ་ལ་སྔོ་ཆོགས་སྒྲུ་བདེན་པར་
 སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། བདེན་པའི་དུ་མར་གྲུབ་སྟེ། བདེན་པའི་གཅིག་ཞེགས་པའི་ཕྱིར། གལ་
 ཏེ་རྒྱུ་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ནམ་ངེ་ལྟར་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ཅི་ན། རྒྱུ་བདེན་པ་དང་
 མདོ་སྟེ་བའི་ལུགས་ལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་བདེན་གྲུབ་ཡིན་པས་ཁྱད་ཀྱང་། རྒྱུ་རྒྱུ་
 བའི་ལུགས་ལ། རྒྱུ་བདེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་པ་ལུལ་བའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། འོ་ན་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་བདེན་
 པ་ཡིན་ཏེ། སྔོ་མ་ལུལ་བའི་(༡)དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་གཟུང་
 འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་བདེན་པར་གྲུབ་ན། དེའི་རྟེན་བདེན་པར་གྲུབ་པ་ཞིག་
 ཁས་སྒྲུང་དགོས་ཏེ། བདེན་པ་རྒྱུ་པ་ལ་ལུལ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དེའི་རྟེན་
 བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ཤེས་པ་དེ་བདེན་པ་ཡིན་ཏེ། སྔོ་མ་ལུལ་བའི་དམིགས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉིས་སྒྲུང་དང་བལ་བའི་འཛིན་རྒྱུ་གི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་སྒྲུ་བ་མི་འཐད་དེ། བདེན་སྒྲུ་ཆོས་ཅན། བདེན་པའི་དུ་མར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ།
 བདེན་པའི་གཅིག་ཞེགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱད་ཁས་སྒྲུངས། འདོད་ན། བདེན་པར་མ་

གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། གློ་མ་འབྲུལ་པའི་དམིགས་
པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ།

གཞན་ཡང་། སྒྲོན་པོ་ཚུལ་ཅན། གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་གྱིས་སྒྲོང་པའི་རྟེན་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བདེན་པར་གྲུབ། རྟོན་རྩལ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྩལ་རྟགས་ལས།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་རྟོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། དེ་བྱིར་
གཉིས་སྒྲོང་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་དེའི་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །

འབྲས་རྟོགས་གསུམ་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གསུམ་པ་འབྲས་རྟོགས་གསུམ་པའི་རྣམ་གཞག་ལ། དགག་བཞག་གྲུང་གསུམ་
སོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འབྲས་རྟོགས་གསུམ་པ་འདི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་དང་དབྱ་
མ་པའི་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་རང་རིག་བདེན་གྲུབ་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །མདོ་སྡེ་
པའི་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། མ་ཡིན་དུ་མས་བདག་སྒྲོན་བྱིར། ཞེས་དབང་གིས་འབྲུལ་
པར་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །མེས་ཅམ་པའི་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། བྱིར་ལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་
ཡང་། ཞེས་བྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་བཞི་
པོ་གང་གི་ཡང་ལུགས་མ་ཡིན་བྱི། རྟོགས་གྲུང་ཡབ་སྐུས་གྱི་དངོས་སྟོབས་གྱི་རིགས་
པས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སངས་(༥༣)ཀུས་པ་ལ་བཞི་པ་
དང་། །ལྷ་པ་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་མིན། ཞེས་སངས་ཀུས་པ་ལ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ལས་
གཞན་པའི་གྲུབ་མཐའ་མེད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག བྱི་དོན་གཞལ་བྱ། གཟུང་རྣམ་ཚད་མ། རང་རིག་འབྲས་བྱར་བྱས་ནས་

འདི་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཡིན་ནི་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་འབྲས་རྟོགས་གསུམ་པའི་སྐབས་
 འདིར་ཆོས་ཙན། གཟུང་འཛིན་ཇུས་གཞན་གྱུ་བ་པར་ཐལ། ཕྱི་དོན་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། གཟུང་འཛིན་ཇུས་གཞན་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་དེར་སྒྲུང་བའི་གཞན་དབང་མ་གྱུ་བ་
 པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། གཟུང་འཛིན་ཇུས་གཞན་མ་ཡིན་བཞིན་དུ་དེར་བརྟགས་
 པའི་ཀུན་བརྟགས་དང་། གཟུང་འཛིན་ཇུས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཡོངས་གྱུ་བ་མ་གྱུ་བ་
 པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གདགས་གཞི་གཞན་དབང་མ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རོ་
 བོ་ཉིད་གསུམ་མ་གྱུ་བ་པས་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ལུགས་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །གལ་
 ཉི་སྟོན་མེད་དེ། ཕྱི་དོན་ཐ་སྟོང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་ཕྱི་དོན་
 ཞེགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐ་སྟོང་དུ་ཕྱི་དོན་ཡོད་པའི་དོན། ཕྱི་དོན་ཡོད་པ་ཐ་སྟོང་པའི་ཆད་
 མས་གྱུ་བ་པ་ལ་བྱེད་དམ། ཆད་མས་མ་གྱུ་བ་པར་འབྲུལ་ངོར་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་བྱེད། དང་
 བོ་ལྟར་ན། དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མས། ཐ་སྟོང་པའི་ཆད་མས་གྱུ་བ་པའི་དོན་ལ་
 གཞོད་པར་ཐལ། ཐ་སྟོང་པའི་ཆད་མས་ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་གྱུ་བ་པ་གང་ཞིག་དོན་དམ་
 དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མས་ཕྱི་དོན་ཞེགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་
 ཆད་མ་ལ་ཡང་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཆད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཐ་
 སྟོང་པའི་ཆད་མས་གྱུ་བ་པའི་དོན་ལ་གཞོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྱབ་སྟེ། (༧༥)མཚན་ཉིད་
 དང་ལྡན་པ་གཅིག་ལ་གཞོད་པ་བྲིད་ན། དེའི་མཚན་ཉིད་སུན་སྒྲུང་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་
 བས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན།
 འབྲས་རྟོགས་གསུམ་པའི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འདི། རང་ལུགས་ཀྱི་ཆད་འབྲས་ཀྱི་
 རྣམ་གཞག་དོན་མཐུན་ཡིན་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཆད་མས་མ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 ཁས། གཞན་ཡང་། སེམས་ཙམ་པའི་རང་ལུགས་ཡིན་པ་དང་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་འཛིག་

པའི་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་པར་མི་རིགས་ཏེ། མདོ་ལས་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་ནི་སེམས་
ཅམ་མོ་ཞེས་པའི་ཅམ་གྱི་རྣམས་ཕྱི་དོན་འགོག་པ་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འབྲས་རྟོགས་གསུམ་པ་འདི་སེམས་ཙམ་པའི་ལྷགས་མིན་གྱི་
མདོ་ལྟེ་པའི་ལྷགས་ཡིན་དེ། ལྷ་ཁྱེད་ལ། ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་གྱི་
དྲོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས། སྒྲུབ་མེད་དེ། དེས་སེམས་ཙམ་
པ་ཕྱོགས་སྒྲུབ་མར་བསྟན་པ་མིན་གྱི། ཤེས་བྱ་ནང་གི་ཡིན་པ་སྟེ་ཤེས་པ་གཞལ་བྱ་ལ་
རང་རིག་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་ཆེ་འཛིན་རྣམ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། འབྲས་རྟོགས་
གསུམ་པའི་སྒྲུབས་འདིར་ཡང་། རང་རིག་པ་འབྲས་བྱ་ཡིན་ན། འཛིན་རྣམ་ཚད་མར་
འགྱུར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་གྱི་དྲོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ བྱི་དོན་ཡོད་ན་གཞལ་བྱ་ཞེས་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་སྒོ་ནས་
གཞལ་བྱར་འཛིན་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བྱི་དོན་གྲུབ་ན་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་སྒོ་
ནས་འཛིན་པ་དོན་མེད་ལ། བྱི་དོན་མ་གྲུབ་ན། ཚད་མ་དང་འབྲས་བྱ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ། གཟུང་རྣམ་ཚད་མ། དོན་ལ་རང་རིག་གུང་བ་སྟེང་
 ཏུ་དོན་རིག་པའི་དོན་རིག་བདགས་པ་བ་འབྲས་སུར་(༥༩)བྱས་པའི་འབྲས་རྟོགས་
 གསུམ་པ་འདི་མདོ་སྡེ་པའི་ཡུགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདིར་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ། རང་རིག་
 འབྲས་སུ་ཡིན་ན། འཛིན་རྣམ་ཚད་མར་འགྱུར་སྟམ་པ་དང་། རང་རིག་འབྲས་སུ་ཡིན་
 བ། དོན་རིག་འབྲས་སུར་བཤད་པ་དང་འགལ་སྟམ་པ་དང་། ཚད་འབྲས་ཀྱི་བྱེད་པ་
 འཇུག་པའི་ཡུལ་ཐུག་བ་དང་ཏུ་འགྱུར་སྟམ་ཏུ་རྟོགས་པ་སྟེ་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པར་
 འགྱུར་ཏེ། མདོ་སྡེ་པ་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆེ་རང་རིག་དང་ཤེས་པའི་བདག་

ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་རིག་པ་འབྲས་ལུར་མི་འདོད་པའི་བྱིར་དང་བྱི་དོན་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ་རང་རིག་འབྲས་ལུར་འདོད་ན། ཚད་འབྲས་ཀྱི་བྱེད་པ་འདུག་པའི་ཡུལ་རྩམ་ཐད་དུ་ཐལ་པའི་ཚུད་པ་སྤོང་བར་མི་རུས་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། དེ་ཡང་རེ་ཞིག་བྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་མདོ་སྡེ་པ་དང་ཐུན་མོང་ཏུ་འབྲས་རྟོགས་དང་པོ་བསྟན་ལ། བྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་བཀག་ནས། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྟོགས་གཞལ་བྱ་དང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྟོགས་རིག་པ་འབྲས་ལུར་བྱས་པའི་འབྲས་རྟོགས་གཉིས་པ་དང་། བྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་བཀག་པའི་རང་ལྟོག་ནས་མ་བསྟན་པར་དོན་སྒྲུབ་པ་བྱེད་རང་དོན་ཏུ་འདོད་པའི་གཟུགས་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཆོ་ནའང་། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྟོགས་རིག་པ་འབྲས་ལུར་བཞག་དགོས་སྟེ་ཞེས་འབྲས་རྟོགས་གསུམ་པ་བསྟན་ཏེ། འདི་ཡང་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི། མདོ་སྡེ་པས་བྱི་རོལ་ཏུ་དོན་ཏུ་འདོད་པའི་གཟུགས་གཞལ་བྱ། རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་གཟུགས་ལ་གསར་ཏུ་མི་བསྒྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། ཤེས་པ་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འབྲས་ལུང་། དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཆོ་ན། འབྲས་རྟོགས་གསུམ་པ་འདིར་བྱི་རོལ་(༥༡)གྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ། ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་གཅོད་བྱེད་གྱི་རང་རིག་འབྲས་ལུར་བཞག་འདུག་སྟེ་ཏུ་བསམས་ནས། གལ་ཏེ་བྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ་རང་རིག་འབྲས་ལུར་འཛིན་ནས། འཛིན་རྣམ་ཚད་མར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ཤེས་པ་གཞལ་བྱ་ལ། དེ་ཡོངས་སུ་གཅོད་བྱེད་གྱི་རང་རིག་འབྲས་ལུར་བཞག་པའི་ཆོ། འཛིན་རྣམ་ཚད་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ཞེན། ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་གཅོད་བྱེད་གྱི་རང་རིག་འབྲས་ལུར་བཞག་ན་བདེན་ཡང་དེ་འབྲས་ལུར་འཛིན་པ་མིན་གྱི། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྱུར་

པའི་གཞུགས་རྟོགས་པ་འབྲས་ལུ་འཛིན་ལ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་
 རྟོགས་པ་དེ་གང་གིས་འཛིན་རྒྱས་པ་དེ་ཚད་མར་འཐད་ཅིང་། དེ་ཡང་གཞུང་བའི་རྣམ་
 པས་འཛིན་རྒྱས་ཀྱི་འཛིན་རྣམ་གྱིས་འཛིན་མི་རྒྱས་ཏེ། འཛིན་རྣམ་ནི་ཁ་ནང་ཁོ་ནར་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་འདི་སྟུང་དུ་གཤམ་ཏེ་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ།
 གཞུང་རྣམ་ཚད་མ་ཡིན་ན། དོན་རིག་འབྲས་ལུ་བྱ་དགོས་ཏེ། འབྲས་རྟོགས་དང་པོ་
 བཞིན། ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ་གཞུང་རྣམ་ཚད་མར་བྱས་པའི་ཆོ་རང་རིག་འབྲས་ལུ་མི་
 རིགས་ཏེ། ཚད་མས་ཕྱི་དོན་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་འབྲས་ལུ་ལ། ཤེས་པ་རང་རིག་པ་མི་
 འཐད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྟེ་ཤེས་ཤིང་བཅད་པའི་འབྲས་ལུ་ལ། ཅན་དན་དུ་མ་ལུ་
 སོང་བ་མི་འཐད་པ་བཞིན། ཡང་རང་རིག་འབྲས་ལུ་ཡིན་ན། དོན་རིག་འབྲས་ལུ་བཟོད་
 པ་དང་འགལ་ལ། ཚད་མ་དང་འབྲས་ལུ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་རྣམས་ཐ་དད་
 དུ་ཡང་འགྱུར་ཏེ། ཚད་མས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ། འབྲས་ལུ་ཤེས་པ་རང་རིག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟུང་ན། འདིར་ཕྱི་དོན་གཞལ་བྱ་ལ། རང་རིག་འབྲས་ལུ་བཞག་ན།
 སྟོན་དེ་དག་སྟོང་མི་རྒྱས་མོད། འོན་ཀྱང་མདོ་རྟེན་པས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཞུགས་
 སོགས་གཞལ་བྱ་ལ། ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་སོགས་རྟོགས་པ་
 འབྲས་ལུ་འཛིན་ལ། དེའི་ཆོ་(ཡེན)སྟོན་མེད་དེ། ཚད་མ་དང་འབྲས་ལུ་གཉིས་གས་
 ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཞུགས་སོགས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་རིགས་
 པ་འབྲས་ལུ་བཟོད་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། རྟེན་གྱི་ཤེས་པ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བའི་
 ལོག་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་ཕྱི་དོན་རིག་པ་འབྲས་ལུ་བཟོད་པ་ཅམ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་
 འབྲས་རྟོགས་གསུམ་པ་འདི། རྣམ་བཤེན་རྩལ་གང་གི་ཡུགས་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་
 རེ། འདི་རྣམས་བཤེན་པའི་ཡུགས་ཡིན་གྱི་རྣམ་རྩལ་བའི་ཡུགས་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་

ཆོས་མཆོག་གིས། འདོད་མི་འདོད་གྱི་རྣམ་པ་རང་རིག་གིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བཤད་
ལ། རྣམ་རྒྱུན་འདོད་མི་འདོད་གྱི་རྣམ་པ་རང་རིག་གིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་མི་འདོད་
པའི་ཕྱིར་རྟེ། རང་རིག་གིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བྱ་ཡིན་ན་བདེན་བྱུང་ཡིན་དགོས་ཤིང། རྣམ་
རྒྱུན་པ་འདོད་མི་འདོད་གྱི་རྣམ་རྒྱུན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲུབ། །འདོད་མི་འདོད་
གྱི་རྣམ་པ་རང་རིག་གིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བཤད་པས། རྣམ་རྒྱུན་པའི་ལྷགས་མ་
ཡིན་མི་དགོས་རྟེ། རང་རིག་གི་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བཤད་པའི་རྣམ་པ་ནི། འདོད་མི་
འདོད་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྣམ་རྒྱུན་པས་ཀྱང་རྒྱུན་པར་མི་
འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བདེན་རྒྱུན་ཅོད་པའི་གཞིའི་རྣམ་པ་དེ་རྣམ་བདེན་པས་ཀྱང་
རང་རིག་གིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཅོད་པ་སྒྲུང་བ་ནི། གལ་ཏེ་འབྲས་རྟོགས་གསུམ་པ་འདི་སེམས་ཅམ་
པའི་ལྷགས་ཡིན་ན། གང་གི་ཆོ་བྱི་རྩལ་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་གཞལ་བྱར་བྱས་པ་དེའི་ཆོ་
ཞེས་པ་དང་། བྱི་རྩལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། །ཞེས་པ་དང་ལྟ་དབང་སྒྲོས། གང་ཁོ་ན་བྱི་
རྩལ་ལ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། རྣམ་བྱིས། དེ་ལྟར་
ན་རྟོག་པ་འདི་རང་རིག་པ་ཡིན་ཡང་བྱི་རྩལ་ལས་སྒྲུས་པའི་ཕྱིར། དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་
པས་དོན་རིག་(༥༥)པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་
འགལ་རྟེ། བྱི་རྩལ་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་ཅེས་པ། ཤུག་སྒྲོས། བྱི་རྩལ་གྱི་དོན་ཡང་ཞེས་
པའི་དོན་དུ་བཤད་ལ། དེ་ནི། བྱི་རྩལ་དོན་ནི་ཡོད་ན་ཡང་། ཞེས་པ་དང་དོན་འདྲ་བས།
མདོ་ལྟེ་པས་བྱི་རྩལ་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཟུགས་སྟགས་གཞལ་བྱར་བྱས་ན་ཡང་། ཞེས་
བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། རང་ལྷགས་ལ་བྱི་རྩལ་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་འབྲས་རྟོགས་གསུམ་པ་འདི་སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་ཡིན་ན། ཆོས་

མཚོག་གིས། འདིར་འཐད་པ་འདིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལྟོག་པར་འདོད་པ་མ་ཡིན་གྱི།
 འོན་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་ཀྱང་རང་རིག་པ་ཉིད་འབྲས་སུ་རིགས་གྱི་དོན་རིག་པ་
 བློ་མེད་ནོ། །འདི་ལྟར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱི་ཚུལ་ལ། དོན་ནི་གཞལ་བྱ། གཟུང་བའི་རྣམ་
 པ་ཚད་མ། དོན་རིག་པ་ནི་འབྲས་སུ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་གྲུབ་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་ནི། བདག་ཉིད་
 གཞལ་བྱ། འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཚད་མ། བདག་ཉིད་རིག་པ་ནི་འབྲས་སུ་ཡིན་ནོ། །ཡང་
 ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱི་ཚུལ་ལ། འབྲས་སུ་འཛིན་རྣམ་པར་བཞག་པ་གཉིས་པ། དོན་གཞལ་བྱ།
 གཟུང་བའི་རྣམ་པ་ཚད་མ། རང་རིག་པ་འབྲས་སུ་ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་འབྲས་སུ་འདི་
 ལྟར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
 མི་འགལ་དེ། འདིར་འཐད་པ་འདིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལྟོག་པར་འདོད་པ་མེད་ཞེས་པའི་
 དོན་འདིར་ཕྱི་དོན་བཀག་པའི་རང་ལྟོག་ནས་གཞལ་བྱ་མི་འཛོག་ཅེས་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་
 རོལ་གྱི་དོན་གྱི་ཚུལ་ལ་འབྲས་སུ་འཛིན་རྣམ་པར་བཞག་པ་གཉིས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཡང་།
 འབྲས་རྟོགས་དང་པོའི་སྒྲུབས་སུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སྟོགས་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་
 ཚད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་སེམས་ཅམ་པས་མི་འདོད་ཀྱང་། གཟུགས་སྟོགས་གཞལ་
 བྱར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་གྱི་རྣམ་གཞག་འདོད་པས་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་(ཡེན་གཉིས་པ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གཞལ་བྱར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་གྱི་རྣམ་
 གཞག་འདིར་ལྟོན་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རིག་པ་འབྲས་སུ་བཞག་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན།
 རང་རིག་པ་ཉིད་འབྲས་སུ་རིགས་གྱི་དོན་རིག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 དང་འགལ་ལོ། །

ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་མོ་རིགས་པའི་རྒྱན་ལས་རང་དོན་
ལེའུ་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་། གཞན་
དོན་རྗེས་དཔག་གོ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། རྗེས་དཔག་གི་རང་བཞིན། རྒྱ་རྟགས་ལ་ཐོན་སེམས། རྟན་
གཏན་ཆོག་པ་བཤད་པའོ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། མཚན་གཞི་ལ་ལོག་རྟོག་བསལ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། རྒྱལ་གསུམ་ཚད་བའི་རྟགས་ལ་
བརྟན་ནས་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལྟོག་གྱུར་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱབ་པའི་ཤེས་པ། དེ་སྐད་དུ་འད་
ཚད་མ་མདོར། རྗེས་དཔག་ནུས་གཉིས་རང་དོན་ནི། རྒྱལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་
མཐོང་ཡིན། ཁེས་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་ནི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་པོ་སྟོབས་ཁྱུགས་ཀྱི་རྗེས་
དཔག་ ཁྱུགས་པའི་རྗེས་དཔག་ ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་གསུམ་སོ། །དང་
པོའི་མཚན་ཉིད། དངོས་པོ་སྟོབས་ཁྱུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟན་ནས། རང་གི་
གཞལ་བྱ་ལྟོག་གྱུར་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱབ་པའི་ཤེས་པའོ། །དབྱེ་ན། དངོས་པོ་སྟོབས་
ཁྱུགས་ཀྱི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟན་པའི་རྗེས་དཔག་གསུམ་སོ། །ཡིད་
ཆེས་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟན་ནས་རང་གི་
གཞལ་བྱ་ལྟོག་གྱུར་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱབ་པའི་ཤེས་པ། ཁེས་ ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གི་

མཚན་ཉིད། ཡིད་ཆེས་པའི་ཁས་སྒྲུངས་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས། རང་གི་
གཞལ་བྱ་ལྟོག་གྱུར་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འབྱུང་དེ། ཡིད་
ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས་མ་ཁྱུ་བའི་ཕྱིར།
(ཡེ་བ)རྟགས་མ་གྱུ་བ་ན། དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཡུང་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་པས་
ཡོངས་སྟོན་ཁྲིམས་གྱིས་བདེ་ཞེས་པའི་ཡུང་གི་བསྟན་བུའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་སྐྱུ་བ་
པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱུ་བ་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲྀགས་གཅོད་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གྲགས་པའི་
རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད། གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་གཞལ་
བྱ་ལྟོག་གྱུར་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རྗེས་དཔག་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་མིན་དབྱུང་བ། རྗེས་དཔག་
མ་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་རྟོག་པ་དགག་པ། རྗེས་དཔག་ཡིན་པ་ལ་མ་ཡིན་པར་རྟོག་
པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག རྗེས་དཔག་སྣང་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཏེ།
རང་ལ་སྣང་བ་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྣང་ཡུལ་
ལ་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཡང་མ་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འབྲུལ་པའི་
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཅོ་བོ་ནི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་པ་རྣམས་ཡུལ་ལ་ཞེན་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
རྟོག་པ་རྣམས་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འབྲུལ་ན་མ་འབྲུལ་བ་དང་། ཞེན་ཡུལ་ལ་ཡང་དག་པའི་
ཤེས་པ་ཡིན་ན་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དང་། ཞེན་ཡུལ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ན་ཆད་མ་ཡིན་དགོས་
ལ། ཞེན་ཡུལ་ལ་ལོག་ཤེས་ཡིན་ན་ལོག་ཤེས་དང་། ཞེན་ཡུལ་ལ་ཆད་མིན་གྱི་སྟོ་ཡིན་
ན་ཆད་མིན་གྱི་སྟོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པོ། །གལ་ཏེ་རྗེས་དཔག་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་ཡིན་

ལ་དེར་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དྲེ། དོན་སྤྱི་རང་མཚན་མ་ཡིན་པ་ལ། དེར་
སྤང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། འོན་ཀྱང་དཔག་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ།
སྤང་ཡུལ་ལ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། འོན་(ཡན)
མའོན་སྤམ་ཚད་མ་སྤང་ཡུལ་མ་འབྱུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས། མ་འབྱུལ་བའི་ཤེས་
པ་ཡིན་པར་འཛིན་རྒྱས་སམ་མི་རྒྱས། མི་རྒྱས་ན། དེ་མ་འབྱུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་
པར་འཛིན་བྱེད་མེད་པར་འགྱུར་ལ། འཛིན་རྒྱས་ན། རྗེས་དཔག་འབྱུལ་ཤེས་ཡིན་
པར་ཐལ། སྤང་ཡུལ་ལ་འབྱུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། སྐྱ་མི་
རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུལ་བའི་ལོག་ཤེས་ཡིན་
པར་ཐལ། རང་ལ་སྤང་བ་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དོན་དུ་ཞེན་པའི་སྤོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
བསལ་ཁས། མ་བྱུང་ན། སྐྱ་རྟག་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུལ་བའི་ལོག་ཤེས་ཡིན་
པའི་སྐྱབ་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་ཞེན་གྱི་སྤོ་ཡིན་ན་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུལ་
བའི་ལོག་ཤེས་ཡིན་པས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་། སྐྱ་རྟག་གམ་
མི་རྟག་སྤམ་དུ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བའི་སྤོ་ཆོས་ཅན། ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འབྱུལ་ཤེས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། གཞན་ཡང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོག་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་ཞེན་སྤངས་
མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། དེས་རང་ལ་སྤང་བ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཞེན་ཅིང་། སྐྱ་
མི་རྟག་པར་ཡང་ཞེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས། འདོད་ན། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཆོག་
ལ་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུལ་ཤེས་ཡིན་དྲེ།
རྟོག་པ་ཡིན་ན་འབྱུལ་ཤེས་ཡིན་པས་བྱུང་བ་གང་ཞིག །དེ་ཞེན་ཡུལ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཞེན་པའི་

ཞེན་སྐྱངས་ལ་གཞོན་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུལ་ཤེས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་དེ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འོ་ན་རྗེས་(ཡང)དཔག་དེ་
 རང་ལ་སྐྱང་བ་དོན་མ་ཡིན་པར་ལ་དོན་དུ་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་སྒོ་མ་ཡིན་ན། རྣམ་
 དེས་ལས། རང་གི་སྐྱང་བ་དོན་མེད་པ་ལ་དོན་དུ་མཛོན་པར་ཞེན་ནས་འདུག་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་དང་། དེ་ཡི་ངོ་བོས་སྐྱང་དེ་དག །དེ་ཡི་ངོ་བོར་ཞེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་
 པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་རང་ལ་སྐྱང་བ་དོན་དུ་སྐྱང་བའི་སྒོ་
 བས་དོན་དུ་ཞེན་པ་སྐྱེ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རང་ལ་སྐྱང་བ་དེ་ཉིད་དོན་དུ་ཞེན་པའི་དོན་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་སུམ་པའོ་སྐྱམ་པའི་ཞེན་པ་ཡོད་གྱི།
 རང་ལ་སྐྱང་བ་འདི་སུམ་པའོ་སྐྱམ་དུ་མ་ཞེན་པ་བཞིན་ནོ། །འདི་གང་ལས་ཤེས་ཤེ་ན།
 སྒོ་བ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྒོས། དེའི་རྣམ་པ་གྲུབ་པས་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚོགས་པའི་བྱད་པར་ལས་སྐྱེ་བ་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་
 བརྟན་གྱིས་ཤེས་པའི་ཡུལ་ལ་མཚན་མ་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་པས་བཞིན་གྱི་མཚན་མ་
 ལ་སོགས་པ་གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དཔེ་དོན་སྒྱུར་ཤེས་ན་དོན་འདི་རྟོགས་
 པར་འགྱུར་བས་དེའི་དཔེ་དོན་སྒྱུར་ན། བྱད་བཞིན་ལ་ནག་པོ་ལྟ་བུའི་མཚན་མ་ཡོད་མེད་
 རྟོག་པའི་ཕྱིར་དུ་མེ་ལོང་ལ་བལྟས་པ་ན། དངོས་སུ་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་ལ།
 ནག་པོ་ལྟ་བུའི་མཚན་མ་སྐྱང་ཡང་བདེ་ལ་བྱད་པའི་སྐྱེས་སུ་ཡིན་ན། བྱད་བཞིན་རང་
 མཚན་པའི་སྐྱེད་དུ་ནག་པོ་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་ཞེན་གྱི། མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་
 གྱི་སྐྱེད་དུ་ནག་པོ་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་མི་ཞེན་པ་བཞིན་དུ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་
 རྗེས་དཔག་ལ་དངོས་སུ་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་དོན་སྐྱེད་ཡང་སྐྱ་དེ་མི་རྟག་པར་ཞེན་པ་ཡིན་
 གྱི། དོན་སྐྱེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཞེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ཁང་སྒྲགས་ན་ནོར་བུ་ཡོད་པའི་འོད་སྒྲོག་སེའ་ཏུ་གར་བ་
ལས་ནོར་བུའི་འོད་ལ་ནོར་བུར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་(༥༥)དེ་རྗེས་དཔག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་
མི་འཐད་པར་སྐར་བཤད་ཟེན་ཏོ། །གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་
རྗེས་དཔག་དེ། སྒྲུའི་སྒྲེང་ཏུ་སྒྲུའི་མི་རྟག་པ་དང་བུམ་པའི་མི་རྟག་པ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་
པ་བཞིན་དུ། སྒྲུའི་སྒྲེང་ཏུ་མི་རྟག་པ་ལ་འང་ཚད་མ་མིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུ་བ་མི་འཐད་དེ། བུམ་
པ་དེ་སྒྲུའི་སྒྲེང་ཏུ་སྒྲུའི་མི་རྟག་པ་དང་བུམ་པའི་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
མ་ཡིན་ཡང་། སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱ་རྟགས་འཛིན་སེམས་བཤད་པ་ལ། དགག་བཞག་སྒྲང་
གསུམ་མོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྟོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། །
ཆོས་མཆོག་གིས། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཅོད་
གཞི་ལ་མི་སྟོས་པར་མཐུན་དཔེའི་སྒྲེང་ཏུ་བྱུང་བ་སྒྱིར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་དང་། ཅོད་
གཞིའི་སྒྲེང་ཏུ་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་འཛིན་པའོ། །དང་པོ་རྟགས་འཛིན་སེམས་དང་།
གཉིས་པ་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་ཡིན་ལ། གཉིས་ཀས་ཀྱང་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་
ཆོས་གཉིས་ཀ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ལྟར་ཡིན་ཡང་། དེ་གཉིས་བྱད་མེད་ཏུ་ཐལ་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། རྟགས་འཛིན་སེམས་
ཀྱིས་རྟགས་གཙོ་བོ་དང་རྟགས་ཅན་པལ་པའི་རྩལ་ཏུ་འཛིན་ལ། རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་
གིས་རྟགས་ཅན་གཙོ་བོ་དང་རྟགས་པལ་པའི་རྩལ་ཏུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འདོད་པ་
ལ། རྒྱུན་མཐར་པོ་ན་རེ། རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གིས་རྟགས་འཛིན་བཞིན་དུ་རྟགས་
འཛིན་ཀྱི་སེམས་ལོགས་སུ་དབྱུང་དགོས་ན་སྒྲག་མེད་ཏུ་འགྱུར་ལ། རྟགས་ཆོས་
ཀྱི་འབྲེལ་པ་མཛོན་སུམ་ཀྱིས་འཛིན་ན་རྟགས་འཛིན་སེམས་མཛོན་སུམ་ལྟར་སྐར་ཏུ་

པག་པ་དང་འགལ་ལོ། (༡༧༦)ཞེས་གསུངས། རྒྱན་རང་གི་ལྷགས། མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་ལ་རྟགས་འཛིན་སེམས་དབྱུང་པར་མི་བྱ་ཤི། དམིགས་པའི་རྟགས་ཚོས་དངོས་
 བོར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་རྟགས་ལ་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་ལས་ལྷགས་སུ་
 རྟགས་འཛིན་གྱི་སེམས་དབྱུང་མི་དགོས་ཏེ། རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གིས་རྟགས་འཛིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་རྟགས་ཅན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་
 སུའི་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གིས་རྟགས་འཛིན་པར་མི་རུས་ཏེ། འབྲས་སུའི་རྟགས་དང་
 རྟགས་ཅན་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འབྲས་སུའི་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་
 ལས་ལྷགས་སུ་རྟགས་འཛིན་སེམས་དབྱུང་པར་བྱ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རྒྱ་ལྡན་ལའི་རྒྱ་
 པ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་དེ་རྟགས་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲེས་པའི་
 པཅད་ཤེས་དེ་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ངོ། །གཉིས་པ་དེ་དག་གང་ནི།
 རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཐུག་མེད་རྒྱ་ཐལ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
 ཅན་རྗེས་དཔག་གིས་འཇལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་
 ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པས་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གིས་རྟགས་འཛིན་པར་འདོད་པའང་
 མི་འཐད་དེ། གང་གིས་གོ་བར་འགྱུར་བ་དེ། །དེ་ལས་གཞན་གྱིས་རུས་མ་ཡིན། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། བྱས་མི་རྟག་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཡང་རྟགས་དཀའ་སྤྱིའི་བྱུང་པར་ཡོད་
 པས། དང་བོར་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྒྱལ་གསུམ་འཇལ་བའི་
 ཚད་མ་དང་པཅད་ཤེས་སྒྲེས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་
 སྒྲེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རྟགས་འཛིན་སེམས་མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། འབྲས་རྟགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་འཇལ་བའི་ཕྱིར། (༡༧༧)འཁོར་གསུམ།
 དགག་རྟགས་ཀྱི་རྟགས་ཚོས་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པས། དགག་རྟགས་ལ་རྟགས་འཛིན་

སེམས་དབྱུང་པར་མི་བྱ་ཞེས་པའང་མི་འཐད་དེ། རྟགས་འཛིན་སེམས་རྟགས་ཆོས་གཉིས་
ལས་མཐའ་གཅིག་རྒྱ་སྒྲིབ་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དགག་རྟགས་ལ་རྟགས་
ཅན་རྗེས་དཔག་དབྱུང་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་རྟགས་
འཛིན་སེམས་ལས་སྒྲིབ་དགོས་པ་གང་ཞིག །དགག་རྟགས་ལ་རྟགས་འཛིན་སེམས་དབྱུང་
པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགག་རྟགས་ཡང་དག་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །ཤུ་གྲུ་སྒྲོས། རྟགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་མངོན་སུམ་གྱི་ཕྱིས་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ཡང་ཚད་མར་ཐ་སྙད་བྱས་པ་ཡིན་དེ། ཚད་མའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པས།
རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཕྱོགས་ཆོས་འཇལ་བའི་བཅད་ཤེས་གང་ཞིག །
རང་འབྲས་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་གི་བརྒྱུད་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་བྱ་ལ། རྒྱ་ལྡན་ལའི་རྒྱ་བ་
མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་དང་། རྒྱ་བྱས་པར་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ། ཕྱོགས་
ཆོས་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དང་། དེའི་རྗེས་སྒྲིབ་པའི་བཅད་ཤེས་ནི་རྟགས་འཛིན་སེམས་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཤུ་གྲུ་སྒྲོས་ཕྱོགས་ཆོས་འཇལ་བའི་བཅད་ཤེས་
རྟགས་འཛིན་སེམས་སུ་བཤད་ཀྱི། དེ་ཁོ་ན་རྟགས་འཛིན་སེམས་སུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟ་མིན་ན། ཕྱོགས་ཆོས་ཁོ་ན་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྩལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱོགས་
ཆོས་འཇལ་བའི་བཅད་ཤེས་ཁོ་ན་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་
དང་རྟགས་འཛིན་སེམས་མི་བསྐྱུ་བར་བསྐྱན་པའོ། །དང་པོ་ནི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད། རང་འབྲས་(༥༥)རྗེས་དཔག་གི་རྒྱར་གྱུར་པའི་རྟགས་ཀྱི་རྩལ་མཇལ་
པའི་སྒོ། གཉིས་པ་ནི། རྟགས་འཛིན་སེམས་ལ་དབྱེ་ན། ཕྱོགས་ཆོས་འཇལ་བའི་
རྟགས་འཛིན་སེམས་དང་། རྒྱབ་པ་འཇལ་བའི་རྟགས་འཛིན་སེམས་གཉིས། དང་པོ་

[illegible]

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དེས་དང་། གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 གླེམ་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚེས་ཅན། གླེམ་རྟག་པ་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་ཡིན་ཏེ།
 གླེམ་རྟག་པར་ཞེན་པ་གང་ཞིག གླེམ་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་གླེམ་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་འཛིན་མཇལ་ལ་འབྲེལ། དེ་གླེམ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྩྭ་ལ་གསུམ་
 ལ་འབྲེལ། གླེམ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྩྭ་ལ་གསུམ་པོ་དེ། གླེམ་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་དེ་གླེམ་རྟག་པ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པ་ལས་སྐྱེས་
 བྱིང་། དེ་ལས་སྐྱ་བྱས་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སྟེ། དེ་དང་གླེམ་རྟག་པར་སྐྱབ་
 (༡༩)པའི་བྱབ་འབྲེལ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལས། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྩྭ་ལ་གསུམ་མཇལ་བའི་
 བཅད་ཤེས་སྟེ་ལ། དེ་ལས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྟེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་

རྟགས་འཛིན་སེམས་མི་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ཡང་གེས་པར་བྱོ། །

ཁ་ཅིག་དེ་ཚོས་ཅན། སྒྲུ་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བ་ཡིན་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་འཛིན་སེམས་ལ་འབྲེལ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་བྱས་པ་ལ་འབྲེལ། བྱས་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱའི་ཚོས་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བས་སྐྱེད་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་པར་སྐྱབ་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚོས་མཚོག་གི་འབྲེལ་པར་ཚུད་ལན་རིམ་ལྔར་འབྱུང་བའི་ཚུལ། དེ་ལ་ལོ་ལྔ་བ་ཚེན་པོས་སྒྲོན་བཟོད་མཛད་པའི་ཚུལ། དེ་མི་འཐད་པར་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེར་སྒྲུང་བ་ཡིས་ནི། རྟོང་ཡང་སྐྱུ་བྱེད་ཉིད་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། རྟགས་འཛིན་སེམས་དང་རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་མི་བསྐྱེད་པར་བསྐྱེད་པ་ལ། རྟགས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་བདེ་བྱེད་ན་རེ། དེ་ལ་མི་འཐད་པ་དང་། སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་སྒྲོན་གཉིས་ཡོད་ལ། མི་འཐད་པའི་སྒྲོན་ཡོད་དེ། རྟགས་འཛིན་སེམས་མི་བསྐྱེད་ན། རྟགས་ལ་མི་བསྐྱེད་མ། རྟགས་ཅན་ལ་མི་བསྐྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། མཛོན་སུམ་ཡིན་ནམ་རྗེས་དཔག་ཡིན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། དེར་སྒྲུང་བ་ཡིས་ནི། རྟོང་ཡང་སྐྱུ་བྱེད་ཉིད་མ་ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཁ་ཅིག་པ་མི་འཐད་དེ། རྟགས་ཅན་མི་བསྐྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྩ་བའི་དམ་བཅའ་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཅན་ལ་མི་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། རྟགས་ཅན་མ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་སྒྲོན་ཡོད་དེ། རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་མི་བསྐྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་རྟགས་འཛིན་སེམས་མི་བསྐྱེད་པར་སྐྱབ་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་ཕྱིར་(ཡེ་ལ)ཟེར་བ་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་ན་རེ། མི་འཐད་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། རྟགས་འཛིན་སེམས་ཀྱིས་རྟགས་སུ་མ་བྱེད། རྟགས་ཅན་བསྐྱེད་བྱའི་ཚོས་ཀྱང་བཟུང་བའི་ཕྱིར། སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་སྒྲོན་ཡང་མེད་དེ། །

རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་མི་བསྐྱ་བར་སྐྱབ་པ་ལ། དེ་རྟགས་འཛིན་སེམས་ལ་འབྲེལ།
 རྟགས་འཛིན་སེམས་རྟགས་ལ་འབྲེལ། རྟགས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་འབྲེལ་བར་སྐྱབ་དགོས་
 བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུང་།

གཉིས་པ་ནི། ལོ་ལྷ་བ་ཆེན་པོ་ན་རེ། མི་འཐད་པའི་སྒྲིན་སོ་ན་གནས་ཏེ།
 རྟགས་འཛིན་སེམས་མི་བསྐྱ་ན་མི་བསྐྱ་བ་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པས། མངོན་
 གུ་ཡིན་ནམ་རྗེས་དཔག་ཡིན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། སྐྱབ་དཔོན་གྱིས་རྟགས་འཛིན་
 སེམས་མངོན་གུ་ལྷ་རྒྱུ་རྒྱུ་བ་ཆད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། གྱུན་ལས་
 བདུས་སུ། རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་དཔག་ལས་བྱུང་། ཞེས། རྟགས་འཛིན་སེམས་དེ་
 རྗེས་དཔག་གི་སྒྲིལ་ཆོད་ལས་ལོགས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་སྒྲིན་སོ་ན་
 གནས་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། མངོན་གུ་ཡང་ནི་དོན་མེད་ན། མི་འབྱུང་བ་ལས་ཆད་མ་
 ཉིད། ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར། མངོན་གུ་མི་བསྐྱ་བར་སྐྱབ་པ་ལ། རང་ལུ་ལ་འབྲེལ་
 བར་སྐྱབ་དགོས་ཀྱང་། སྐར་ཡང་འབྲེལ་ལུ་མི་བསྐྱ་བར་སྐྱབ་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ།
 རྟགས་ཅན་རྗེས་དཔག་མི་བསྐྱ་བར་སྐྱབ་པ་ལ། དེ་རྟགས་འཛིན་སེམས་ལ་འབྲེལ་བར་
 སྐྱབ་དགོས་ཀྱང་། སྐར་ཡང་རྟགས་འཛིན་སེམས་མི་བསྐྱ་བར་བསྐྱབ་པ་ལ་དགོས་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྟགས་འཛིན་སེམས་མི་བསྐྱ་ན། མི་བསྐྱ་བ་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་
 པས། མངོན་གུ་ཡིན་ནམ་རྗེས་དཔག་ཡིན། ཞེས་ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། མི་བསྐྱ་
 བ་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆད་མའི་མཆོན་(ལོན)ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་
 གསར་དུ་མི་བསྐྱ་བ་ཞེས་སྒྲིལ་པ་ལ་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་འཛིན་སེམས་སུ་གྱུར་པའི་མངོན་གུ་ཡོད་ཀྱང་རྟགས་འཛིན་སེམས་

མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་བ་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་དེ། ཉགས་འཛིན་སེམས་ལ་མངོན་
 སུམ་དང་རྟོག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ལས། རྟོག་པར་གྱུར་པའི་ཉགས་འཛིན་སེམས་དེ་
 མངོན་སུམ་ལྟར་སྤང་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་འཛིན་སེམས་ལ་རྗེས་དཔག་ཡོད་
 གྱུར་ཉགས་འཛིན་སེམས་རྗེས་དཔག་ལས་ལོགས་སུ་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་དེ།
 རང་འབྲས་རྗེས་དཔག་ལས་ལོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཅུམ་གྱིས་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་
 པར་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲུབས་སུ་མ་བབ་པའི་སྒྲིན་སོན་གནས་པའང་མི་འཐད་དེ།
 ཉགས་ཅན་རྗེས་དཔག་མི་བསྐྱུ་བར་སྐྱབ་པ་ལ་ཉགས་འཛིན་སེམས་རང་ལུལ་ལ་འབྲེལ་
 བར་སྐྱབ་དགོས་ལ། ཉགས་འཛིན་སེམས་རང་ལུལ་ལ་འབྲེལ་བར་སྐྱབ་པ་དང་།
 ཉགས་འཛིན་སེམས་མི་བསྐྱུ་བར་སྐྱབ་པ་སྒྲུབས་འདིར་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཅོད་སྤང་ནི། རྗེས་དཔག་གི་དངོས་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཉགས་ཀྱི་རྒྱལ་འཇལ་
 པའི་སྒོ་ཆོས་ཅན། ཉགས་འཛིན་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འབྲས་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱུར་
 གྱུར་པའི་ཉགས་ཀྱི་རྒྱལ་འཇལ་པའི་སྒོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་པ་ཁས། འདོད་ན།
 རང་འབྲས་རྗེས་དཔག་གི་བརྒྱུད་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཟུབ་སྟེ། ཀུན་ལས་བདུས་
 ཀྱི་འབྲེལ་བར། ཉགས་སེས་པ་ནི་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་དེ། དུན་པས་
 བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། མི་འགལ་དེ། ཉགས་འཇལ་
 པའི་ཆད་མ་དེ་རྗེས་དཔག་གི་དངོས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་དེ། ཟུབ་འབྲེལ་འཇལ་པའི་དུན་
 པས་(ལྔ་བ)བར་དུ་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་འཛིན་སེམས་
 ཆོས་ཅན། རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ལས་ལོགས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་
 ཞེན། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ལས་
 ལོགས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་ལས་ལོགས་སུ་བཤད་པ་མ་ཡིན་གྱི། དངོས་

སྟོབས་རྗེས་དཔག་ལས་ལོགས་སུ་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྟགས་འཛིན་
སེམས་ཀྱང་རྗེས་དཔག་ལས་ལོགས་སུ་བཅད་པ་མ་ཡིན་གྱི། རང་འབྲས་རྗེས་དཔག་
ལས་ལོགས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མཚུངས་སོ། །

རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ།

གསུམ་པ་རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་གྲུན་ཆོགས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་ཡང་དག་
བཤད་པ་དང་། རྟགས་ལྟར་སྒྲུང་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ།
རྟགས་དཔེ་ཕྱོགས་གསུམ་གྱི་སྟོན་ཡོན་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ། དགག་བཞག་
གཉིས། དང་པོ་ལ། སྟོབ་དཔོན་དབང་ལྷག་ཟེ་ན་ཟེ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་
ལ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་རྗེས་འགོ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ལྟོག་
པ་དང་། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་གཞོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་། ལོག་ཕྱོགས་སྒྲུབ་
བྱེད་གྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་བཟོད་པར་འདོད་པའི་གྲངས་གཅིག་པ་དང་། ལྷ་པོ་དེ་སྟོ་ཡུལ་ཏུ་
ངེས་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་དེ། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་རྟེན་ལྷག་ཡིན་ནོ། །རྟགས་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པའི་དོན་རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་གྱི་གཞི་མཐུན་མ་མཐོང་
བ་ཡིན་གྱི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་རྟགས་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་ཡོད་ན་སྒྲུང་རུང་རུ་ངེས་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་
མཐའ་དག་ཡོད་ན་སྒྲུང་རུང་རུ་འགྱུར་དགོས་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ཡོད་
ཀྱང་ཕྱི་ཚོལ་ལ་སྒྲུང་རུང་མ་ཡིན་པའི་(ལྟར་)ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །རྟེན་ཕྱི་མ་གསུམ་མི་
རིགས་ཏེ། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་གཞོད་པ་མེད་པའི་དོན་གཞོད་པ་མ་མཐོང་བ་ལ་

བྱེད་ན་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱིས་གྲུབ་ཟིན་ལ། གཞོད་པ་མེད་པར་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་བྱེད་ན་
གཏན་ཆོག་ས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལོག་ཕྱོགས་སྐྱབ་བྱེད་ཚད་མ་མེད་
བའི་དོན་ལོག་ཕྱོགས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མ་མཐོང་བ་ལ་བྱེད་ན་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱིས་གྲུབ་
ཟིན་ལ། ལོག་ཕྱོགས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་ངེས་པ་ལ་བྱེད་ན། གཏན་
ཆོག་ས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཚུལ་གསུམ་ལས་ལོགས་སུ་གཤམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་སྒྲིམ་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ།
སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ཚུལ་གསུམ་སོ་སོའི་མཐར་ངེས་པ་སྒྲིམ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ལྟོག་བྱུང་གྲུབ་ན། ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་
བ་རྟགས་ལྟར་སྒྲུབ་དུ་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་
གྱིས་ལྟོག་བྱུང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱུང་ཞེ། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་
ཙམ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་ན་ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེ་ཆོམ་མི་ཟ་ན་དེ་ཡོད་
པ་འམ་མེད་པར་ངེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་
གྲུབ་པ་བཞི་དང་། བྱུང་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་སོགས་བཞི་ཅི་རིགས་པར་དབེ་དོན་ཏུ་སྒྱུར་
བ་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་རྒྱལ་བ་དང་ཕྱིར་
རྒྱལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པར་བཟུང་ངོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་
པ་དང་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་
པ་དང་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་མི་འགལ་ཏེ། ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ན་ལྟོག་པ་མི་འགྲུབ་
མི་སྐྱམ་པ་དགག་(༧༡)པའི་ཕྱིར་ཏུ་ཅི་རིགས་པ་སྒྲིམ་པས། ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ལ་ལྟོག་
བྱུང་གྲུབ་པ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་མ་བཀག་གོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། རྗོད་པ་གང་
ཞིག་གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པ་དེ་ཁོ་ན་སྐྱབ་པའམ་སུན་འབྱེན་པ་ཡིན་གྱི་གང་ཡང་རུང་བ་

ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་བརྗོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཡང་གྲུབ་པར་བྱེད་པ་ལ་
ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོན་ཅི་རིགས་པའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེན། རྩོགས་ཚོས་སྒྲིལ་གཉིས་ཀ་ལ་
མ་གྲུབ་པ་དང་། གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། ཚོས་ཅན་གཞི་མ་
གྲུབ་ནས་མ་གྲུབ་པའི་དཔེ་བཞི་དང་། དེ་བཞིན་རྒྱ་མཐུན་པའི་རྩོགས་ལ་ཁྲབ་
བྱེད་རྒྱ་ཡོད་པ་དང་། ཁྲབ་བྱེད་རྒྱ་མེད་པ་དང་། རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་རྩོགས་ཚོས་
ཅན་དགའི་རྗེས་སུ་འགོ་རྩོག་སྒྲིལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། གང་རུང་
ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་བཞི་ཅི་རིགས་
པར་དཔེ་དོན་རྒྱ་ལྷུ་ར་ཏེ། རྣམ་གསུམ་དཔེ་དོན་སྦྱར་ཞིང་ཕྱི་མ་མི་སྦྱར་བའི་དོན་ནོ། །

དཔེ་དོན་སྒྲིབ་རྩུང་། རྟོགས་ཆོས་ཀྱི་ལྷན་གཉིས་ཀྱི་མ་གྲུབ་ན་རྟོགས་
 ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟོགས་ཆོས་ཅན་དགའི་འགལ་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 གྲུག་ཀྱི་ལྷན་གཉིས་ཀྱི་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པ་མི་འགྲུབ་ཅེས་དཔེ་དོན་དུ་སྒྲིབ་
 པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྟོགས་ཆོས་ཀྱི་ལྷན་གཉིས་ཀྱི་མ་གྲུབ་ན་ རྟོགས་ཆོས་མ་
 གྲུབ་པ་དང་། རྟོགས་ཆོས་ཅན་དགའི་ཐུན་མོང་མ་དེས་པའི་རྟགས་བཞི་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་
 གྲུག་ཀྱི་ལྷན་གཉིས་ཀྱི་མ་གྲུབ་པས་ ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་དཔེ་དོན་དུ་སྒྲིབ་པ་དང་།
 རྟོགས་ཆོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་བླ་པ་དང་། རྟོགས་ཆོས་ཅན་དགའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཀྱི་
 རྗེས་སུ་འགྲོ་གྲུག་ལ་ཐེ་ཚོམ་བླ་པས་ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་པ་དཔེ་དོན་དུ་སྒྲིབ་པ་རིགས་ལ་
 ཆོས་(༧༥)ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་ནས་རྟོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟོགས་ཆོས་ཅན་དགའི་
 ཡང་དག་གཉིས་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་ན་ རྗེས་སུ་འགྲོ་གྲུག་གི་ཁྱབ་པ་མི་འགྲུབ་
 པ་དཔེ་དོན་མི་སྒྲིབ་ཏེ། ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པས་རྟོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ།

མི་མཐུན་དཔེ་གཞི་མ་གྲུབ་པས་རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོན་གི་བྱུང་པ་མ་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །

འདི་ཡང་གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་
བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱགས་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོན་ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་གཉིས་ཀས་མ་
གྲུབ་ཀྱང་། རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བའི་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་སྐབ་རྟགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་
རྟགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་
གཞན་དོན་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་དུ་མར་མེད་པ་དེ་བ་ཡང་
གི་སྤྱི་རྟག་དངོས་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་དོན་དམ་པར་འཛོད་འདུ་མ་འབྲེལ་བར་སྐབ་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐབ་རྟགས་ཡང་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིས་སུ་འདི་
ཆོས་ཅན། ལྷག་བསྐལ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་བོང་གི་རྩས་སྤྱག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོན།
རི་བོང་གི་རྩས་སྤྱག་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱིས་སུ་ལྷག་བསྐལ་བར་སྐབ་པའི་རྟགས་ལྟར་
སྣང་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་ཕྱགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་བཀོད་པ་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཕྱགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དེ། རི་བོང་རྩས་
སྤྱག་པ་སྤྱིས་སུ་ལྷག་བསྐལ་བར་སྐབ་པའི་རྟགས་ལྟར་སྣང་དུ་སྐབ་པའི་སྐབ་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། མི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྗོན་བྱུང་གྲུབ་ན། མཉན་
(ཨ་ཁ)ལྟ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ལྗོན་བྱུང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་
མཐུན་ཕྱགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྐབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་
དག་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱགས་ཆོས་གང་ཞིག །འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ།

སྒྲིབ་དཔོན་གྱིས་བྱུང་པར་ནི་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་ལག་ལ་བའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲིམ་རྟག་པར་སྒྲུབ་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག་སྒྲིམ་རྟག་པར་
སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོན་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། སྒྲིའི་ཡང་མི་རྟག་
པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་དེ་སྒྲིམ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོན་ལ་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེ་ན། ཆོས་ཅན། སྒྲིམ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། བྱོད་སྒྲིམ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར་
བྱོད་སྒྲིམ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་འགོ་ཕྱོག་གི་བྱུབ་པ་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་
ཏེ། དེའི་ངོར་བྱོད་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱུབ་པ་དེ་དཔེ་སྟོང་དུ་ངེས་པ་མི་སྲིད་པའི་
བྱིར་ཏེ། དེའི་ངོར་སྒྲིམ་རྟག་པར་མ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་ །བྱོད་དང་སྒྲིབ་གཉིས་མི་རྟག་པར་
རྟགས་དཀའ་སྒྲིམ་མཚུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱོད་སྒྲིའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་
སྟོང་སྒྲིམ་པས་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་དཔེ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་གྱི་མཁས་པས་དཔེ་མེད་པར་ཡང་། ལྷན་
བྱུབ་པ་མངོན་སུ་མ་གྱིས་གྲུབ་ནས་རྟགས་མཐོང་མ་ཐག་འབྲེལ་བ་བྱན་པའི་རྗེས་སུ་སྒྲིམ་
མི་རྟག་པར་གོ་བས། མཉན་བྱ་སྒྲིམ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
མི་རིགས་ཏེ། སྒྲིབ་དང་མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་རྟགས་དཀའ་སྒྲིམ་མཚུངས་པའི་བྱིར། སྒྲིབ་དང་
མཉན་བྱའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་མ་ཤེས་པའི་ལྷན་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱུབ་པ་
ངེས་ལུས་སམ་མི་ལུས། མི་ལུས་ན། །ཁང་པ་དེའི་ཐུན་སོང་མ་(མཉན་ཡིན་པའི་མིང་མི་
ཤེས་པར་ཁང་པ་དེ་འཛིག་པར་མངོན་སུ་མ་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །ངེས་
ལུས་ན། མཉན་བྱ་སྒྲིམ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷན་མཉན་
བྱ་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱུབ་པ་ངེས་པའི་ངང་ནས། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་

ཕྱོགས་ཆོས་ཕྱིས་གོ་བར་བྱར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེན་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཡང་མཉན་བྱ་སྒྲུ་
མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ལྟར་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པའི་
ཁྱབ་པ་དཔེ། དེའི་རྗེས་སུ་མཉན་བྱ་སྒྲུའི་ཕུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སུ་དཔེ། དེའི་རྗེས་སུ་
སྒྲུ་མི་རྟག་པར་དཔེ་གྲང་ཚུལ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་དཔེ་བ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་དེའི་ཆོས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་མཛོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པར་ཐལ། དེའི་ཆོ་
སྒྲུ་མི་རྟག་པར་གསར་དུ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །སྒྲུ་མི་རྟག་པར་རྗེས་དཔག་གིས་མ་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེན། ལྟར་མཉན་བྱ་ལ་མི་རྟག་པའི་ཁྱབ་པ་དཔེ་ཚུལ་མཛོན་སུམ་
དང་། ཕྱིས་མཉན་བྱ་དང་སྒྲུའི་མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དཔེ་ཆོད་མ་གཉིས་གྱི་བྱེད་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་དཔེ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ཡང་། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ཕྱོགས་ཁྱབ་གྲུབ་
ཅིང་། དེ་ཉིད་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་འདྲ་ཡིན་ན། དེ་བྲག་པས་གང་མིན་དྲོ་མིན་གྱི་རེག་
བྱ་བཏང་སྒྲོམས་པ་དེ་རྒྱུད་གི་རྗེས་གྱི་ཡོན་ཏན་དུ་སྒྲུབ་པར་འདོད་ནས། རྒྱ་དང་གིང་
མེད་པའི་ཕྱ་ངམ་གྱི་ཐང་ན་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་གི་རྗེས་ཡོད་དེ། གང་མིན་དྲོ་མིན་གྱི་རེག་བྱ་
བཏང་སྒྲོམས་པ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་ལ། གཞི་དེར་རེག་བྱ་བཏང་སྒྲོམས་
པ་དམིགས་པས་རྒྱུད་གི་རྗེས་ཡོད་པར་རི་ལྟར་འགྲུབ་དྲིས་པས། རེག་བྱ་བཏང་སྒྲོམས་
པ་དམིགས་པས་རྒྱུད་གི་རྗེས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རེག་བྱ་བཏང་སྒྲོམས་པ་དེ་སྒྱིར་ཡོན་
ཏན་ཡིན་པས་རྗེས་ལ་བརྟེན་དགོས་ཤིང་། དེ་བྲག་ཏུ་རེག་བྱ་(ལ་འབ)ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་
པས། འབྱུང་བ་བཞི་གང་རུང་ལ་བརྟེན་དགོས་ལ། ས་ཁུ་མེ་གསུམ་ནི་རེག་བྱ་བཏང་
སྒྲོམས་པའི་རྟེན་དུ་མི་རུང་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ས་ཁུ་མེ་གསུམ་ལ་རི་ལྟར་མི་བརྟེན་དྲིས་
པས། ས་ཁུ་མེ་གསུམ་ཆོས་ཅན། གང་མིན་དྲོ་མིན་གྱི་རེག་བྱ་བཏང་སྒྲོམས་པ་མེད་དེ། དེ་

མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཁྱོད་ལྟར་ན། རེག་ཕྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མ་མཐོང་བ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐབས་ཀྱི་ལྷོག་
 བྱུང་བ་པར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མཐོང་བ་ཅམ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་
 ལས། འདྲོད་ན། དེ་སྐབས་ཀྱི་དྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོགས་ཆོས་གང་ཞིག་ །ལྷོག་
 བྱུང་བ་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་གྱི་རྒྱུད་གི་རབ་བྱེད་ལས། གང་ཡང་མ་
 མཐོང་བ་དག་གིས་མཐོང་བ་དག་ལ་འགོག་པར་བྱེད་ན་དེ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་རོ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་རེག་ཕྱ་བཏང་སྟོམས་པ་ཡོད་ན། རྒྱུད་རྒྱུད་
 གི་ས་སྟོགས་ལ་རེག་ཕྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་
 ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་ས་སྟོགས་གསུམ་ལ་རེག་ཕྱ་བཏང་སྟོམས་པ་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་
 མི་འགྲུབ་ཅེ་ན། རེག་ཕྱ་གཞན་དང་ལྡན་པའི་ས་སྟོགས་གསུམ་ལ་རེག་ཕྱ་བཏང་སྟོམས་
 པ་ཡོད་ན། དམིགས་སུ་རྒྱུད་པ་ལས་མ་དམིགས་པས་མེད་པར་འགྲུབ་མོད་དེ་ཅམ་
 ལ་འགོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་པས་སྦྱིར་ས་སྟོགས་གསུམ་ལ་རེག་ཕྱ་བཏང་སྟོམས་
 པ་དགག་པར་སྒྲུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ས་སྟོགས་ཅམ་ལ་རེག་ཕྱ་བཏང་སྟོམས་པ་ཡོད་
 ན་དམིགས་རྒྱུ་རྒྱུ་མ་གྲུབ་སྟེ། བར་རྒྱ་ཆོད་པ་དང་བསྐྱལ་པ་ལ་སྟོགས་པ་ལ་རེག་ཕྱ་
 བཏང་སྟོམས་པ་ཡོད་ཀྱང་དམིགས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རེག་ཕྱ་གཞན་དང་
 ལྡན་པའི་མཐོང་བའི་ས་སྟོགས་ལ་རེག་ཕྱ་བཏང་སྟོམས་པ་བཀག་པས་མ་མཐོང་
 བའི་ས་སྟོགས་གསུམ་ལ་འང་(ལྷན་)རེག་ཕྱ་བཏང་སྟོམས་པ་འགོག་པར་རུས་ཏེ། དེ་
 གཉིས་ས་སྟོགས་སུ་རིགས་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་བྱུང་སྟེ། ས་སྟོགས་ཀྱི་རེག་བྱའི་
 ཁྱོད་པར་གཅིག་རྒྱུ་མ་ངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲིན་བལ་དང་རྩོ་བ་དང་ལོ་མ་ལ་སྟོགས་པའི་
 རེག་ཕྱ་ཐ་དད་པར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྣམ་ངེས་ལྟར་ན། གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བའི་ས་སོགས་ལ་ཡང་རེག་བྱ་བ་དང་སྟོམས་
 པ་མེད་དེ། མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཁྱོད་ལྟར་ན་རེག་བྱ་བ་དང་སྟོམས་པ་མ་མཐོང་
 བ་ཆོས་ཅན། མ་མཐོང་བའི་ས་སོགས་གསུམ་ལ་རེག་བྱ་བ་དང་སྟོམས་པ་མེད་པར་
 རྒྱབ་པའི་ལྷོག་ཁྱབ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་རྒྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་རྒྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག་ལྷོག་ཁྱབ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་པར་མི་རུས་ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱིས།
 གལ་ཏེ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་མི་སྣང་བ་དག་ལ་འགོག་པར་བྱེད་ན་དེ་ཡང་རིགས་པ་
 མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་པས་ས་སོགས་ཐམས་ཅད་
 ལ་རེག་བྱ་བ་དང་སྟོམས་པ་འགོག་པར་འདོད་པས། མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བའི་ས་སོགས་
 གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རེག་བྱ་བ་དང་སྟོམས་པ་འགོག་དགོས་པས། རྣམ་འགྲེལ་ལས་
 མཐོང་བའི་ས་སོགས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས་མ་མཐོང་བའི་ས་སོགས་ལ་རེག་བྱ་བ་དང་
 སྟོམས་པ་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

འོན་མེད་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྷོག་ཁྱབ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་རིགས་
 པས་མི་འགག་པར་ལུང་གིས་འགོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ལུང་དངོས་སྟོབས་
 ཀྱི་ལུལ་གཞིར་རྒྱབ་དུ་འཇུག་པས་ལུང་གིས་བཀག་པ་མ་ཡིན་གྱི། རྟགས་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་མ་(ལ)མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་ལྷོག་ཁྱབ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་
 ལུང་ཚད་མར་ཁས་ལེན་པ་གཉིས་ཁས་སྤངས་ནས་འགལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དུ་
 ལུང་གིས་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །ལུང་འགལ་གཞན་རྣམས་ནི་ཆོག་མང་དུ་དྲོགས་ནས་མ་
 བྲིས་སོ། །

སློབ་དཔོན་ཕྱ་བ་ནས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ནིད་ཀྱི་རྒྱར་གྱི་ལྷོག་པས་སེལ་

མ་རྩལ་པའི་ལོག་རྟོག་དང་རིགས་མི་མཐུན་གང་ཡང་རྗེས་འགོས་སེལ་མི་རྩལ་པས།
 རྟོགས་ཆོས་དང་ལྟོག་པ་ཆང་བ་ཙམ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཟེར། རྟོགས་
 ཆོས་དང་རྗེས་འགོ་ཆང་བ་ཙམ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་
 དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་གྱི་རྗེས་འགོས་སེལ་མི་རྩལ་པའི་ལོག་རྟོག་དང་རིགས་མི་
 མཐུན་གང་ཡང་ལྟོག་པས་སེལ་མི་རྩལ་པའི་བྱིར། རྩལ་རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
 རྟགས་ཡང་དག་གི་དོན་ལྟོག་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། རྟོགས་ཆོས་དང་ལྟོག་
 པ་ཆང་བའང་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན། རྟོགས་ཆོས་དང་རྗེས་འགོ་ཆང་
 བའང་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག ཚུལ་གསུམ་ཆང་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ས་དེ་རྟགས་ཡང་
 དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ཟེར། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆོས་ཅན།
 ཆང་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆང་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོན་ཆང་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞལ་བ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་
 མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར། རྩལ་བ་ཁས།

ཁ་ཅིག ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་དེ་རྟགས་ཡང་དག་གི་(ལྔ་པ)མཆོན་ཉིད་ཡིན་
 ཞེས་ཟེར། འོ་ན་རྟོག་སྟགས་འདུས་པའི་བ་ལང་དེ་བ་ལང་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་ཐལ་ལོ།
 ཁ་ཅིག ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་གྱི། ཚུལ་གསུམ་ནི་
 རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ལྟོག་པ་ཐ་དང་བ་གསུམ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཞེས་ཟེར་འོ་

ན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ལྷག་པ་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་
 ཚང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང་། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ལྷག་
 པ་ཐ་དད་པ་ལྷ་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་བོའི་དོན་སྟགས་ཆོས་ལྷ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཚང་
 པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། སྒྲ་སྟགས་ཀྱི་སྟོན་པ་གཞོད་ཀྱི་རྩེ་ན་རེ། རྟགས་ཡང་དག་གི་
 མཚན་ཉིད། གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གཅིག་ཡིན་ན་ཞེས་ཟེར། རོ་ན་
 གཞན་དུ་མི་འཐད་པའི་དོན་གཤམ་འདོད་ཆོས་ཅན་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ལ་བྱེད་དམ།
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པ་ལ་བྱེད་དམ། ཆོགས་དོན་ལས་གཞན་དུ་
 མི་འཐད་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་
 ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལྟར།
 ཆོས་ཅན། ཆོས་འདྲ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་(ལྷ་བ)རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ། ཚུལ་གསུམ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྩེས་སུ་འགྲོ་ལྷག་གི་ཚུལ་
 རྣམས་ཡིན་པས་འདི་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་ཆོས་དབྱེད་པ་དང་། རྩེས་སུ་འགྲོ་ལྷག་གི་
 བྱབ་པར་དབྱེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་རྟོན་གཤམ་འདོད་ཆོས་ཅན་
 ཀྱི་སྟོང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ། ཞར་ལ་གཤམ་འདོད་ཆོས་
 ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་བརྟགས་པ་བཀའ་ཞིག། །བསྐྱབ་བྱ་མ་སྐྱབ་པའི་སྒྲ་
 རོ་ལ་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དཔག་གཞིར་སྒྲོས་བརྒྱུད་པ། གལ་ཏེ་གཏན་ཆོགས་ལ་ཕྱོགས་

ཀྱི་ཆོས་ཞེས་སྒྲིམ་པ་མི་རིགས་ཏེ། རྩོགས་ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་གྲུབ་ན་རྟགས་བཞོད་པ་དོན་
མེད་པར་འགྱུར་ལ། མ་གྲུབ་ན། རྟགས་རྩོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
སྒྲིམ་མེད་དེ། རྩོགས་ཀྱི་སྒྲ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་བདེན་ཡང་འདིར་
ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ རྩོགས་ཀྱི་སྒྲས་བཏགས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྩོགས་ཀྱི་
སྒྲ་དེ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ཆོགས་དོན་གསུམ་ག་ལ་འཇུག་སྟེ།
ཀྱན་ལས་བཏུས་སུ། རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཆོགས་པ་ཉིད། །ཡིན་ཕྱིར་ཆོས་དང་ཆོས་
ཅན་དག །གཙོ་བོ་མིན་ཡང་རྩོགས་གཅིག་ཕྱིར། །བསྒྲུབ་བྱ་ཉིད་དུ་འདོགས་པ་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ རྩོགས་སུ་འདོགས་པའི་ཆོས་གསུམ་ཚང་ངམ་ཞེ་
ན། ཚང་སྟེ། འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཏགས་པའི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞིན་བྱེད་
གསུམ་ལས། འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ། འདྲ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་དང་། འབྲེལ་
བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མི་དཔལ་བོ་ལ་སེང་གེ་ཞེས་བརྗོད་པ་
བཞིན། གཉིས་པ་ལ། དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་དང་། བདག་གཅིག་འབྲེལ་
བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྒྱ་མིང་འབྲས་སུ་(ལྔ་ན་)ལ་བཏགས་
པ་དང་། འབྲས་མིང་རྒྱ་ལ་བཏགས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་ཉི་མ་
ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱུབ་ངག་ལ་རྗེས་དཔག་ཅིས་བརྗོད་པ་ལྟ་
བུའོ། །བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་ལ། ཆོགས་པའི་མིང་གིས་ཡ་གྲུལ་
ལ་བཏགས་པ་དང་། ཡ་གྲུལ་གྱི་མིང་གི་ཆོགས་པ་བཏགས་པ་གཉིས་ལས། འདིར་ནི་
ཆོགས་པའི་མིང་གིས་ཡ་གྲུལ་ལ་བཏགས་པ་མིན་པས། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྒྲ་ལྟ་བུ་
ཆོས་ཅན། རྩོགས་སུ་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྩོགས་མཚན་ཉིད་པ་དེའི་

ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རས་ཡུག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོག་པ་ལ་རས་ཡུག་
 ཆོག་ཅས་བཟོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཅོད་གཞི་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་གིས་གདགས་པ་ལ་དགོས་
 པ་ཡོད་དེ། ཅོད་གཞི་དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་གིས་གདགས་རུང་གི་ཆོས་ཅན་དུ་གོ་བའི་
 ཆོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གོ་བ་ལ་ལང་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཅན་གང་ཡང་རུང་
 བའི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པ་ཅམ་གྱིས་ཚུལ་དང་པོ་གྲུབ་བམ་སྐྱམ་པའི་དྲྀགས་པ་ཞིགས་
 པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཅོད་གཞི་ལ་ཕྱོགས་
 ཀྱི་མིང་གིས་གདགས་པ་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་སྒྲོས་པས་ཀྱང་
 ཏྲགས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་གོ་བར་འགྱུར་དེ། ཆོས་ཞེས་སྒྲོས་པས་ཆོས་
 ཅན་ཞིག་ལ་བརྟེན་པར་གྲུབ་ལ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ལྟག་པོ་སྒྲོས་པས། ཆོས་ཅན་ཁྱད་
 པར་ཅན་ལ་བརྟེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་གོ་
 བས་ཅོད་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་གོ་བས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། མཐུན་དཔེ་ཆོས་
 ཅན་ཡང་ཆོས་ཅན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་སྒྲོས་པས་
 མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་མི་གོ་བར་ཐལ། བསྐྱབ་(ལ་བ)བྱ་སྐྱབ་པའི་དུས་སུ་
 ཆོས་ཅན་ཞེས་པའི་སྐྱེ་ཅོད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་ཉེ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཏྲགས་མ་གྲུབ་མེ། དེའི་
 དུས་སུ་ཆོས་ཅན་ཞེས་པའི་སྐྱེ་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ལ་ལང་ཉེ་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཆོས་
 ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་སྒྲོས་པས་ཅོད་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་གོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ།
 ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པས་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་གདན་ཆོགས་ཡིན་པར་
 བཟོད་ན། རེས་བྲུབ་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་མཐུན་དཔེ་གཞིར་བཟུང་ནས། མཐུན་ཕྱོགས་
 ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅིས་བསྟན་པ་དང་། སྐྱེ་སྒྲོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དག་གཞན་
 གྱིས་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་དག་གིས་མཐུན་

དཔེ་ལ་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་དྲོགས་པ་མི་ཞེས་པར་ཐལ། གྲུབ་བཞིན་དུ་བསྟན་
ནས་བསྟན་ནམ་སྟམ་པའི་དྲོགས་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་དེ། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་
མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ལ་མེད་པར་ནི། དེས་པ། །ཞེས་པའི་དག་བར་བས་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་བསྟན་ནས། །ཡང་དག་བྱི་མས་དོན་དེ་ཉིད་བསྟན་པར་དྲོགས་
པ་མཐོང་བའི་བྱིར། དེས་ན་རྒྱལ་དང་པོ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ། རྩོད་གཞི་ལ་ཕྱོགས་གྱི་
སྒྲིམ་གདགས་པར་རིགས་གྱི་ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྒྲོས་མི་རིགས་དེ། ཆོས་ཅན་རང་
མིང་གིས་སྒྲོས་ན། རྩོད་པ་བརྒྱད་མ་སྤང་དགོས་པས་བཤད་དཀའ་ལ་བཤད་དཀའ་
བ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་སྒྲིམ་བདེ་བྲག་ཏུ་སྤངས་པའི་བྱིར། ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྒྲོས་ན་
ཆོས་གྱི་སྒྲིམ་ཆོས་ཅན་ཅམ་གོ་བ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲིམ་ལྟག་པོས་ཆོས་ཅན་བྱུང་བར་
ཅན་དང་ཉི་བའི་ཤུགས་གྱིས་རྩོད་གཞི་དང་སྒྲོས་སྒྲོན་དང་བྲལ་བས་མཐུན་དཔེ་ལ་མི་
གོ་བའི་ཤུགས་གྱིས་ཉན་པ་པོས་རྩོད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་གོ་དགོས་ན་རྟོགས་དཀའ་བས།
ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པའི་སྒྲིམ་རྩོད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་བདེ་བྲག་ཏུ་གོ་(ལྟན)པའི་བྱིར་དེ།
རྟོགས་གྱི་རྒྱལ་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱོགས་སུ་གདགས་རུང་གི་ཆོས་ཅན་རྩོད་གཞི་མ་
གཏོགས་པ་གཞན་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །

རྩོད་གཞི་སྒྲིམ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་དེ། བསྐྱབ་བྱ་མ་
གྲུབ་པའི་སྒྲོ་རོལ་ཏུ་གྲུབ་ཅིན་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་དེ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཕྱོགས་ཆོས་དེ་
ཆས་བྱབ་བ་ཞེས་སྒྲོས་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ནི་རྩོད་གཞི་དང་ཆ་ནི་དེའི་ཕྱོགས་
གཅིག་ཡིན་པས་རྩོད་གཞིའི་ཕྱོགས་གཅིག་གིས་རྟོགས་ལ་བྱབ་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་
ན། སྒྲོན་མེད་དེ། ཆ་ནི་སྒྲིམ་པོས་ཆོས་ལ་བརྗོད་པར་འདོད་ལ། རྗོད་བྱེད་གྱི་སྒྲི་
རྣམས་གྱིས་བརྗོད་འདོད་དང་མཐུན་པར་དོན་སྟོན་པ་མ་གཏོགས། རང་དབང་དུ་དོན་

སྟོན་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གི་བྱུང་པ་དབྱུང་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། མཐུན་
 བྱུགས་མི་མཐུན་བྱུགས་དབྱུང་པའོ། །དང་པོ་ལ་དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་མོ། །དང་
 པོ་ནི། རྗེས་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད། བྱུང་པའི་གང་ཞིག །མཐུན་བྱུགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་
 དེས་པ། ལྷོག་བྱུང་གི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག །མི་མཐུན་བྱུགས་ཁོ་ན་ལ་མེད་པར་དེས་
 པ། ཞེས་ཟེར། སྟོའི་ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་ཆོས་ཅན། ལུས་པ་ཤེས་བྱར་སྐྱུང་པའི་ལྷོག་བྱུང་
 མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་སྐྱུང་གི་མི་མཐུན་བྱུགས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པ་ལས། འདོད་
 བ། ཁྱོད་དེ་སྐྱུང་གི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། བྱས་
 པའི་སྟེང་དུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུང་པའི་ལྷོག་བྱུང་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུང་
 པའི་ལྷོག་བྱུང་ཡིན་ན། དེ་སྐྱུང་གི་མི་མཐུན་བྱུགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུང་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁ་
 ཅིག་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུང་པའི་རྗེས་(ལྷོག)བྱུང་དང་།
 རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུང་པའི་ལྷོག་བྱུང་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་
 ལས་གཞན་པའི་དེ་སྐྱུང་གི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གི་བྱུང་པ་མེད་དོ། །ཞེས་ཟེར་ན་འདུས་
 མ་བྱས་གི་ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་པ་དེས་པའི་སྟོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 གིས་ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུང་པའི་རྗེས་བྱུང་དངོས་བྱུགས་གང་རུང་ལ་
 དེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་གིས་ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུང་པའི་ལྷོག་བྱུང་དངོས་
 སུ་དེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ལས། བྱུང་སྟེ། གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་སྒྲིས་པ། དོན་གི་
 གོ་བས་ཅིག་གོས་ལ། །དན་པ་ཡང་དག་སྟེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །

གཞན་ཡང་། དངོས་པོ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་པ་དེས་པའི་སྟོ་ཡིན་ན། མཉན་

བྱེད་དངོས་པོ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་དེས་པའི་སྒོ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་
ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་དེས་པའི་སྒོ་ཡིན་ན། རྟག་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དེས་
པའི་སྒོ་ཡིན་དགོས། རྟག་ན་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དེས་པའི་སྒོ་ཡིན་ན། རྟག་
ན་མཉན་བྱེད་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དེས་པའི་སྒོ་ཡིན་དགོས། རྟག་ན་མཉན་
བྱེད་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དེས་པའི་སྒོ་ཡིན་ན། མཉན་བྱེད་དངོས་པོ་ཡིན་ན་
མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་དེས་པའི་སྒོ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། རྟག་ས་སྒྲིལ་གཉིས་ཁས་
སྒྲངས། འདོད་ན། དངོས་པོའི་རྟག་ས་ཀྱིས་མཉན་བྱེད་དངོས་པོ་མི་རྟག་པར་སྒྱུབ་པའི་
ཁྱབ་པ་དེས་པའི་ཆོན་བསྐྱབ་བྱེད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་བསྐྱབ་
བྱེད་པའི་སྒྲ་རོལ་དུ། དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ལ་འབྲེལ་སྒྲ་བས་ཀྱིས་དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་
མཐུན་སྒྲིགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་དེས་པ། དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་སྒྲིག་ཁྱབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་སྒྱུབ་
ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་པའི་སྒྲ་རོལ་དུ། དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་བསྐྱབ་(མཉན)བྱེད་ཆོས་ལ་འབྲེལ་སྒྲ་བས་
ཀྱིས། དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་སྒྲིགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་དེས་པ།

གསུམ་པ་ཚུད་པ་སྒྲང་བ་ནི། བདག་ས་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཚང་བ་ཆོས་ཅན། ལུམ་
པ་མཚོན་བྱར་སྒྱུབ་པའི་མཐུན་སྒྲིགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་དེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
སྒྱུབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། དེ་སྒྱུབ་ཀྱི་མི་
མཐུན་སྒྲིགས་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར། མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། མཚོན་བྱ་
མ་ཡིན་པ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག །མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པ་
ལ་ཡོད་ན། ལུམ་པ་མཚོན་བྱར་སྒྱུབ་པའི་མི་མཐུན་སྒྲིགས་ལ་ཡོད་མི་དགོས་པར་ཐལ།
མཚོན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལུམ་པ་མཚོན་བྱར་སྒྱུབ་པའི་མཐུན་སྒྲིགས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་

བ་མི་འཐད་དེ། ལུས་པ་མཚོན་ཕྱར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་ན། ལུས་པ་
མཚོན་ཕྱར་བསྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་མི་དགོས་པར་ཐལ། ལུས་པ་མཚོན་
ཕྱར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་དེ་ལུས་པ་མཚོན་ཕྱར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་མཚོན་ཕྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་ལན་ནི། བདག་པ་ཡོད་ཚེས་གསུམ་ཚད་བ་ཚེས་ཅན། ལུས་པ་མཚོན་ཕྱར་
སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད། ལུས་པ་མཚོན་ཕྱར་སྐྱབ་
པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན་ལུས་པ་མཚོན་ཕྱར་
སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཡིན་ན་
མཚོན་ཕྱ་ཡིན་དགོས། ལུས་པ་མཚོན་ཕྱར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ཡིན་ན། མཚོན་
ཕྱ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གང་ཕྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་ལུས་
པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་ཕྱས་སོ་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་གིས་ཕྱས་པའི་རྟགས་(ལ་པ)ཀྱིས་སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། རྟོག་ཁྱབ་ཀྱི་ཕྱགས་ལ་བསྟན་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་དེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། གང་རྟག་ན་མ་ཕྱས་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན། འདུས་མ་ཕྱས་ཀྱི་ནམ་
མཁའ་བཞིན་སྐྱ་ནི་ཕྱས་སོ་ཞེས་པའི་སྐྱབ་དག་དེས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟོག་
ཁྱབ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་རྗེས་ཁྱབ་ཀྱི་ཕྱགས་ལ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་ན་མ་
ཕྱས་པས་ཁྱབ་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟོག་ཁྱབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྐྱབ་
དག་དེས་ཕྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་དང་། སྐྱ་ཕྱས་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པས་ཕྱས་
པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་རྟོགས་ལ། དེའི་ཀྱགས་
ལ་ཕྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་རྟོགས་པས་

རྗེས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་དང་། རྟོག་ཀྱི་ཤུགས་བསྟན་ཏུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་ཏུ་རྒྱུ་པ་དག་དེས་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཀྱི་དང་རྒྱ་བྱས་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པས་བྱས་པ་དེ་རྒྱ་མི་རྟག་པར་རྒྱུ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་རྟོགས་ལ། དེའི་ཤུགས་ལ་བྱས་པ་དེ་དེ་རྒྱུ་གི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་རྟོགས་པས་རྟོག་ཀྱི་དངོས་བསྟན་དང་། རྗེས་ཀྱི་ཤུགས་བསྟན་ཏུ་བརྗོད་པ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དབྱུང་པ་ལ། དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་དང་བརྒྱུ་བྱའི་ཚེས་ཀྱི་སྤྱིས་དོན་མཐུན་པ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཤེས་འདོད་ཚེས་ཅན་དང་བརྒྱུ་བྱའི་ཚེས་ཀྱི་སྤྱིས་དོན་མི་མཐུན་པ་ཞེས་ཟེར་ན། གཞལ་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་རྒྱ་རྟག་པར་རྒྱུ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་གྲུབ་པར་(མ་ན)ཐལ། རྒྱ་དང་རྟག་པར་ཚེས་མཐུན་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རྟེ། རྒྱ་རྟག་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་། འདོད་ན། གཞལ་བྱ་དེ་རྒྱ་རྟག་པར་རྒྱུ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཀྱང་བྱེད་ཏུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རྒྱ་མི་རྟག་པར་རྒྱུ་པ་དགོས་ཀྱི་ཕྱི་རྟོག་ཚེས་ཅན། རྒྱ་དང་མི་རྟག་པར་ཚེས་མཐུན་པ་དེས་པར་ཐལ། རྒྱ་མི་རྟག་པར་རྒྱུ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་དེས་པའི་ཕྱིར། ཀྱང་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་ལྟེ། བྱས་པ་དེ་རྒྱ་མི་རྟག་པར་རྒྱུ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་དེས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རྒྱ་མི་རྟག་པར་རྒྱུ་པའི་རྗེས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་རྒྱུ་གི་རྩལ་གསུམ་དེས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། བྱས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ངོར་རྒྱ་མི་རྟག་པར་རྒྱུ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་

ཕྱིར་རོ། །ཅུ་པར་འདོད་ན། ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ངོར་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱ་མི་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་། དེ་སྐྱ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐྱ་ཀྱི་སྐྱ་ལྟུང་ལྟར་
བསྐྱ་བུའི་ཆོས་ཀྱིས་མི་སྟོང་བ། དེ་སྐྱ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐྱ་
ཀྱི་སྐྱ་ལྟུང་ལྟར་བསྐྱ་བུའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་བ། ཞེས་ཟེར་ན། ལུས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་
མི་རྟག་པར་སྐྱ་པའི་སྐྱ་ལྟུང་ལྟར་བསྐྱ་བུའི་ཆོས་ཀྱིས་མི་སྟོང་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་
རྟག་པར་སྐྱ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་རྟག་པ་དེ་དེ་སྐྱ་ཀྱིས་བསྐྱ་
བུའི་ཆོས་ཡིན་པ་གང་ཞིག་། དེ་སྐྱ་ཀྱི་སྐྱ་ལྟུང་ལྟར་མི་རྟག་པས་མི་སྟོང་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་སྐྱ་ཀྱི་སྐྱ་ལྟུང་ཡིན་སྐྱ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་
པར་འདོད་ན། ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱ་ཀྱི་བསྐྱ་བུའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱ་ཀྱི་སྐྱ་
ལྟུང་ཡིན་སྐྱ་གང་ཞིག་། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྐྱའི་སྟོང་དུ་(ལ་ལ)
མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད།
མི་རྟག་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱ་པའི་སྐྱ་བུའི་ཆོས་ཡིན་པ་གང་ཞིག་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱ་པའི་སྐྱ་ལྟུང་ལྟར་མི་རྟག་པས་མི་སྟོང་བ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱ་པའི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱ་པའི་སྐྱ་ལྟུང་ལྟར་མི་རྟག་
པས་སྟོང་བ། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལའང་ངེས་པར་བྱའོ། །

ཁ་ཅིག་སྐྱ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱ་ཀྱི་
མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པར་ཆོས་མཐུན་དགོས་ལ། རང་ཉིད་རང་དང་
ཆོས་མཐུན་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་སྐྱ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། མཉན་བྱ་

ཆོས་ཅན། གླེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བར་ཐལ། གླེ་དེ་དེ་སྐྱབ་
 གི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པ་གང་ཞིག གླེ་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གླེ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་སྟེ་མཐུན་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་དེ་
 གླེ་དེ་དེ་སྐྱབ་གི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱང་མ་ཡིན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 ཟེར་རོ། །འོ་ན་མི་རྟག་པ་ཡང་གླེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 སྐྱབ་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན། གླེ་དང་མི་རྟག་པར་ཆོས་མཐུན་དགོས་ལ། རང་ཉིད་
 རང་དང་ཆོས་མཐུན་པ་མ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཛུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། གླེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 མཐོང་བར་ཐལ། ཤེས་བྱ་དེ་དེ་སྐྱབ་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པ་གང་ཞིག ཤེས་བྱ་ལ་
 མཐོང་བའི་ཕྱིར། རྒྱལ་པ་ཁས། གཞན་ཡང་། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། གླེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
 པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བར་ཐལ། རྟོད་མི་རྟག་པ་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གླེ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོད་མི་རྟག་པ་ལ་མཐོང་བའི་
 ཕྱིར། འོ་ན་(༡༣)མཉན་བྱ་གླེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་
 བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། མཉན་བྱ་གླེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེས་མཉན་བྱ་མི་རྟག་པར་ཡང་མ་གྱུ་བ། རྟག་
 པར་ཡང་མ་གྱུ་བ་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། བྱས་པ་དེ་གླེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་
 ཉན་ངེས་པས། དེ་སྐྱབ་གི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་མི་རུས་པར་ཐལ། གླེ་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱིས་བར་ན་གཉིས་
 མ་ཡིན་གྱི་སྤང་གསུམ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྟག་པ་རྒྱུང་པ་ཅན་གྱི་

རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། ཁ་ཅིག་མཐུན་ཕྱོགས་དེ་རྗེས་བྱུང་གི་ལྟོས་གཞི་དང་།
མི་མཐུན་ཕྱོགས་དེ་ཕྱོག་བྱུང་གི་ལྟོས་གཞི་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་རྒྱུ་བྱི་ཕྱོག་
བྱུང་ཡིན་ན། དེ་རྒྱུ་བྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་བསྐྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་དོན་མཐུན་པ་དེ།
མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ན། རིགས་ཐིགས་ལས། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་
བསྐྱུང་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་དོན་མཐུན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་
ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱ་བཤད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་ལ་དུག ཁོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ། བསྐྱུང་
བའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ། བསྐྱུང་བའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ། རྒྱུ་རྩལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ།
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་རྩལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ། ཆོ་ལ་བའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་
ལ་བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན། གངས་ངེས་ལ་དྲུགས་པ་བཅད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་ཡང་
དག་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། འབྲས་(༥༠)རྟགས། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས། མ་དམིགས་
པའི་རྟགས་སོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་
ལུགས་དགག རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་
གི་མཚན་ཉིད། རྒྱུ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག བསྐྱུང་བའི་ཆོས་ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་
བ། ཞེས་ཟེར་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། དུ་ལུན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་རྒྱུ་བའི་འབྲས་

རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྒྱལ་གྱི་བརྒྱལ་བུའི་ཆོས་ལ་དེ་ལྟར་དུ་མ་འབྲེལ་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྒྱལ་གྱི་བརྒྱལ་བུའི་ཆོས་དང་ཐུགས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
 རྒྱལ་གྱི་བརྒྱལ་བུའི་ཆོས་ཐུགས་སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྒྱ་མི་རྟག་པར་རྒྱལ་
 པའི་བརྒྱལ་བུའི་ཆོས་ཀྱང་ཐུགས་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྒྱ་ཆོས་ཅན་ཡིན་
 པ་དང་། མི་རྟག་པ་བརྒྱལ་བུའི་ཆོས་ཡིན་པ་ཐུགས་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་ན། རྒྱ་དང་
 མི་རྟག་པ་གཉིས་སྟོ་མ་འབྲེལ་བ་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དུ་སྒྲུབ་པར་ཐལ། རྒྱ་དང་མི་
 རྟག་པ་གཉིས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 ཁས། འདོད་ན། རྒྱ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་སྟོ་མ་འབྲེལ་བ་ལ་ཐ་དད་དུ་སྒྲུབ་པར་ཐལ་
 ལོ། །འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཐུགས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་རྒྱལ་གྱི་རྩལ་གསུམ་གང་
 ཞིག །དེ་རྒྱལ་གྱི་དངོས་གྱི་བརྒྱལ་བུའི་ཆོས་སུ་བབྱུང་ལེ་བོ་དེའི་འབྲས་སུ་ཡིན་པ། །
 ཞེས་ཟེར་ན། དུ་བ་ཆོས་ཅན། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ཡོད་པར་
 རྒྱལ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྒྱལ་གྱི་རྩལ་གསུམ་གང་ཞིག །མེ་
 མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་འབྲས་སུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མེའི་འབྲས་སུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཅ་བར་འདོད་ན། དེ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་
 རུས་ཏེ། མེ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། མེ་
 (༡༣)མེད་ཆོས་ཅན། མེ་མེད་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོ་དུ་མེད་དུ་རྒྱལ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ཐལ། དེ་རྒྱལ་གྱི་རྩལ་གསུམ་གང་ཞིག །དུ་མེད་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ལྷན་པ་ཁས།

གཉིས་པ་རང་ལྷགས་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་མཚན་

ཉིད་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་རྒྱུ་གྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་རྒྱུ་གྱི་རྒྱུ་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག། དེ་རྒྱུ་གྱི་དངོས་གྱི་བརྒྱུ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན། རང་དང་རྣམ་ཐ་དད་པའི་བྱུ་བྱེད་མིན་པ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་རྟུ་བ་ཆོས་ཅན། རྟུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་རྒྱུ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྒྱུ་གྱི་དངོས་གྱི་བརྒྱུ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན། བྱེད་དང་རྣམ་ཐ་དད་པའི་བྱུ་བྱེད་ཡིན་མི་དགོས་པའི་བྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། མེ་ཡོད་ཆོས་ཅན། རྟུ་བ་དང་རྣམ་ཐ་དད་པའི་བྱུ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྒྱུ་གྱི་དངོས་གྱི་བརྒྱུ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཏེ། མེ་མེད་དེ་དེ་རྒྱུ་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུ་བྱེད། དགག་བྱའི་ཆོས་ལོག་པ་བརྒྱུ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་རྒྱུ་མི་རྟག་པར་རྒྱུ་པའི་དངོས་གྱི་བརྒྱུ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་དེ་དེ་རྒྱུ་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུ་བ་པ་ལས། གཞན་ཡང་། མེ་མིན་དེ་རྟུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་རྒྱུ་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་དེ་དེ་རྒྱུ་གྱི་བརྒྱུ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུ་བ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བརྒྱུ་བྱའི་ཆོས་ལོག་པ་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུ་བ་པ་ལྟ་བུ་ལས། གཞན་ཡང་། རྟུ་ཡོད་དེ་རྟུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་རྒྱུ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། མེ་ཡོད་དེ་དེ་རྒྱུ་གྱི་བརྒྱུ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ། རྟུ་བའི་(ལ་བ)རྟགས་ཀྱི་རྟུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་རྒྱུ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། རྣམ་སུ་འགྲོ་ལོག་གི་བྱུ་བ་པ་མེ་རྟུ་ལྟན་སུ་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲུབ་པས། འདི་ལ་རྟུ་ལྟན་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་རྟུ་དགོས་དབྱེད་པ་དང་། རྒྱུ་དང་རྣམ་ཐ་དད་ཅིག་མ་གང་ལས་ངེས་དབྱེད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། མེ་དུ་རྩ་ལྷན་སྤྱུ་ལྷན་བ་ལ་ཚད་མ་དུ་མ་ངེས་པར་དགོས་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། དུ་བ་མེ་ལས་སྤྱེ་བར་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཅིག་གིས་ཀྱང་མེ་དུ་
 རྩ་ལྷན་སྤྱུ་ལྷན་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དྲགས་མ་གྱུ་བ་སྟེ། མེ་དུ་རྩ་ལྷན་སྤྱུ་ལྷན་བ་
 ལ། དང་པོར་མེ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་དམིགས་པའི་
 མངོན་སུམ་ངེས་པར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོན་ཀྱང་པས་ཚུ་སྦྱོར་བར་མཐོང་བའི་
 མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཅིག་གིས། སུམ་པས་ཚུ་སྦྱོར་བར་ལྷན་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 སུམ་པས་ཚུ་སྦྱོར་བར་ལྷན་བ་ལ། དང་པོར་སུམ་པ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་
 གཅིག་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་རྩ་ལྷན་སྤྱུ་ལྷན་བའི་མངོན་སུམ་ངེས་པར་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 ལྷན་དྲགས་པས། གལ་ཏེ་མི་མཚུངས་ཏེ། མེ་དུ་རྩ་ལྷན་ཡིན་ལ་སུམ་པ་དང་རང་ནང་
 གི་རྩ་ལྷན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དྲགས་མ་གྱུ་བ་སྟེ། སུམ་པ་དེ་རང་ནང་གི་
 ཚུ་སྦྱོར་དུ་མི་ལྷང་བར་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་པ་མེ་ལས་སྤྱེ་བར་མཐོང་བའི་
 མངོན་སུམ་གཅིག་གིས་མེ་དུ་རྩ་ལྷན་སྤྱུ་ལྷན་བ་ན། མེ་དུ་རྩ་ལྷན་སྤྱུ་ལྷན་བ་ལ་
 ཚད་མ་ཐུགས་གསུམ་ལ་སྟགས་པ་བཤད་པ་དགོས་མེད་དུ་ལྟུང་རོ་ཞེ་ན། མི་ལྟུང་
 ཏེ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཅིག་གིས་མེ་དུ་རྩ་ལྷན་སྤྱུ་ལྷན་བ་དང་། དུ་བ་རྩ་མེད་དུ་འཛིན་
 པ་དང་མི་མཐུན་པ་རྩ་ལྷན་པའི་ལོག་རྟོག་རྒྱས་པར་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 ཚད་མ་ཐུགས་གསུམ་ལ་སྟགས་པ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་ལྷ་སུའི་(༤༩ན)ཚད་མ་དེ་
 གང་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག །དང་པོར་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག །
 དེའི་རྗེས་སུ་མེ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག །དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་དམིགས་པའི་
 མངོན་སུམ་གཅིག །དེའི་རྗེས་སུ་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག །དེའི་
 རྗེས་སུ་མེ་མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག །དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་མ་དམིགས་པའི་

མངོན་སུམ་གཅིག་སྟེ། ཚད་མ་ཕྱགས་དྲུག་ལ་བརྟེན་ནས་མེ་དུ་རྒྱ་འབྲས་སུ་འབྲུབ་
 པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཚད་མ་ཕྱགས་དྲུག་མི་འབྲད་དེ། ཕྱགས་ནི་ཟུང་ཡིན་ལ། དེ་ལ་
 ཚད་མ་ལ་དྲུག་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི་ཟུང་དྲུག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། ཏྲ་བོང་
 གཉིས་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་སྲིད་པར་ཐལ། དང་པོར་ཏྲ་བོང་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པའི་
 མངོན་སུམ་གཅིག་། དེའི་རྗེས་སུ་ཏྲ་དམིགས་། དེའི་རྗེས་སུ་བོང་སུ་དམིགས་། དེའི་
 རྗེས་སུ་ཏྲ་བོང་གཉིས་ཀ་དམིགས་། དེའི་རྗེས་སུ་ཏྲ་མ་དམིགས་། དེའི་རྗེས་སུ་བོང་སུ་
 མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་པ་ཁས་བྲུངས་སོ། །

རང་ལུགས་ནི། དང་པོར་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པའི་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་
 གཅིག་། དེའི་རྗེས་སུ་མེའི་རྗེས་ཁོ་ན་གསར་དུ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་། དེའི་
 རྗེས་སུ་དུ་བ་ལུ་ལ་གཞན་ནས་འོངས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་གཞི་དེར་གསར་དུ་དམིགས་
 པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་། དེའི་རྗེས་སུ་མེ་དུ་གཉིས་ཀ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་།
 དེའི་རྗེས་སུ་མེ་མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གཅིག་། དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་ལུ་ལ་གཞན་དུ་
 མོང་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་གཞི་དེ་ཉིད་དུ་གསར་དུ་མ་དམིགས་པའི་མངོན་(༡༩བ)སུམ་
 གཅིག་སྟེ། ཚད་མ་ཕྱགས་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བ་རྒྱ་མེད་དུ་འཛིན་པ་དང་། མི་
 མཐུན་པ་རྒྱར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒར་དུ་བ་མ་དམིགས་
 པའི་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཅིག་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་དམིགས་པའི་
 མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བ་རྒྱ་མེད་ལས་སྒྲིབ་པ་ཁེགས་
 པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བ་རེས་འགའ་པའི་དངོས་པོར་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་ཟུང་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་
 ལས་སྒྲིབ་པ་ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དུ་བ་དེ་མེས་ཐན་

བདག་སྟོབས་ཀྱིས་མེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷན་བྱེད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལང་མེ་དུའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མངོན་སུམ་ཚད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི།
རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་དངོས་སུ་འཛིན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རྟོག་པས་བདག་སྟོབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་སུ་མེ་དུའི་
རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ནི། མེ་དུ་ཅམ་
རྒྱ་འབྲས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་གྱི། མེ་ལས་དུ་བ་སྟེ་བ་དཔེར་
བྱས་ནས་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་ལས་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྟུག་བསྟུལ་
པར་རྟོགས་པ་འབྱུང་། དེ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དུ་རྟོགས་པ་འབྱུང་། དེ་
ལས་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། བསྐྱབ་པ་གསུམ་
ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། མེ་དུའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་རྒྱན་དང་སྒྲན་ཅིག་གང་ལས་ངེས་
ཤིན། རྒྱན་ལ་(༡༡ན)སྟོབས་ནས་ངེས་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲན་ཅིག་རེ་རེ་ལ་མངོན་སུམ་ཀྱི་
སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་མཐའི་སྒྲན་ཅིག་མ་རྒྱར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་
ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ལ་ལྟ། རྒྱ་དངོས་རྒྱབ་པ། རྒྱ་སྟོན་སོང་རྒྱབ་པ།
རྒྱའི་སྟེ་རྒྱབ་པ། རྒྱའི་ཁྱད་པར་རྒྱབ་པ། རྒྱའི་ཆོས་དཔོག་པའི་འབྲས་རྟགས་སོ། །དང་
པོ་ནི། དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །
གཉིས་པ་ནི། བམ་མཁའི་དུ་བ་སྟོ་ཡོང་པོ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་མེ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། དུ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་
ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། རེས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་

ལུ་ལོ། ཞེས་ཟེར། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། རེས་འགའ་བ་ཡིན་ན་རང་རྒྱ་དང་བཅས་པས་མ་
 ཟུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། ལུ་མ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་དང་བཅས་
 པར་ཐལ། རེས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ལུ་མ་པ་ཡོད་སར་ཡོད་ལ། ལུ་མ་མེད་
 གྱི་ས་ཕྱོགས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་བོ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་དེ།
 རེས་འགའ་བའི་དངོས་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ་
 ཟུབ་པ་ནི། རེས་འགའ་བའི་དངོས་བོ་ཡིན་ན་རང་རྒྱ་དང་བཅས་པས་ཟུབ་སྟེ། རྒྱ་
 མེད་དུ་འབྱུང་ན་རེས་འགའ་བའི་དངོས་བོར་འགལ་བའི་ཕྱིར་དེ། རྒྱ་མེད་དུ་འབྱུང་ན་
 རྟག་ཏུ་ཡོད་པས་ཀྱང་ཟུབ་གཏན་ནས་མེད་པས་ཀྱང་ཟུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། (༡༡བ)གཟུགས་འཛིན་དབང་གིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དམིགས་
 རྒྱུ་དུ་ཡིད་བྱེད་ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བ་སྤིང་
 ཅིང་། རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་ལུ་ལོ། །ལྟ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་ཤེ། ཁ་ནང་སྤྱི་
 རམ་གྱི་གོང་སྤྱི་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ཡོད་དེ། རོ་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་པ་འདི་རྒྱ་ཆོས་རྗེས་སུ་དཔྱག་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཞེས་ཐེར་
 རོ། རོ་ད་ལྟར་བ་ཆོས་ཅན། དེ་རྒྱུ་གྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་དང་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་གཉིས་ལ་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་གྱི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེ།
 ཁྱོད་དང་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་གཉིས་དུས་མཉམ་རྗེས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱི་རྟགས་ལས་ཁ་ནང་སྤྱི་རམ་གྱི་གོང་སྤྱི་མེད་དུ་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་
 རྟགས་པའི་རྗེས་དཔྱག་སྐྱེ་བ་མི་སྤིང་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁ་ནང་སྤྱི་རམ་གྱི་གོང་
 སྤྱི་མེད་དུ་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།

ཁྱོད་དང་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ལ་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་གཞིས་འབྲེལ་
 བ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། རོ་ད་ལྟར་བའི་རྟགས་ལས་ཁ་ནང་ལུ་རམ་གྱི་གོང་ལུའི་སྟེང་དུ་
 གཟུགས་ད་ལྟར་བ་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྒྲིལ་བ་ལང་གི་རྟགས་ལས་གཞི་འགར་
 རྟ་ཡོད་པར་རྟགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྒྲིལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་བ་ལང་དེ་
 གཞི་འགར་རྟ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་ལྟར་བ་དེ་
 གཟུགས་ད་ལྟར་བའི་འབྲས་ལུ་མ་ཡིན་བ་ཡང་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གལ་ཏེ་རོ་ད་ལྟར་བ་ཚེས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ལྟར་སྒྲུབ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཞོད་བ་གང་ཞིག་། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མ་དེས་པའི་རྟགས་ཡིན་(༥༥)པར་ཐལ།
 འདོད་བ་གང་ཞིག་། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འགལ་རྟགས་ཀྱང་མ་ཡིན། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱང་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདོད་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་རྟགས་ཡིན་
 པར་ཐལ། འདོད་བ་གང་ཞིག་། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་མ་དེས་པའི་རྟགས་ཀྱང་མ་ཡིན།
 ལྷག་ལྷན་ཀྱི་མ་དེས་པའི་རྟགས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བར་བ་མ་གྲུབ་ན། རོ་ད་ལྟར་
 བ་ཡོད་ན་གཟུགས་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པས་བྱུང་བ་ལ་དངོས་སྒྲིལ་འདུག་པར་ཐལ་ལོ། །

ཉགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་ཤི། དེ་རྒྱུ་བ་ཀྱི་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་དང་ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་
 གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། དེ་རྒྱུ་བ་ཀྱི་མ་ཐུན་ཚྭ་གས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པའི་
 ཕྱིར་རོལ་ན། རོ་ད་ལྷར་བ་ཆོས་ཅན། ཚྱོད་དེ་རྒྱུ་བ་ཀྱི་ཉགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཡང་།
 ཚྱོད་ཀྱི་ཉགས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་འདྲའི་རྗེས་དཔག་རྒྱུ་བ་མི་འགལ་བར་ཐལ། ཚྱོད་ཀྱི་
 ཉགས་ལས་ཁ་ནང་སྤྱ་རམ་གྱི་གོང་ཁུའི་སྤྱིང་དུ་རོ་སྤྱ་མས་གཟུགས་ད་ལྷར་བ་སྤྱིང་པའི་
 རྣམ་པ་དཔགས་སྟོབས་ཀྱིས་ཁ་ནང་སྤྱ་རམ་གྱི་གོང་ཁུའི་སྤྱིང་དུ། གཟུགས་ད་ལྷར་

བ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ཁྱོད་དེའི་སྡེང་དུ་གཞུགས་ད་ལྟར་
 བ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟ་སྤྱི་རྗེས་དཔག་
 སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་དང་གཞུགས་ད་ལྟར་བ་ལ་བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་
 གི་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཤུགས་སྒྲོལ། རོ་ལས་དངོས་སུ་
 གཞུགས་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་ནི་མིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་རོའི་རྒྱ་ཁོ་ནའི་གཞུགས་ཀྱི་ལྟ་ཅིག་
 བྱེད་པའི་རྒྱ་རྒྱས་པ་ ཐོགས་པ་ མེད་པ་ ཉིད་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་ཅིས་
 བ་དང་། དངོས་སུ་རྟོགས་ཉིད་ཡིན་པས་ནི་མིན་དེ། འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

རང་ལུགས་ནི། ཁ་ནང་སུ་རམ་གྱི་གོང་སུ་(༤༥)ཆོས་ཅན། སུ་རམ་གྱི་རོ་སྤྱ་
 མས་སུ་རམ་གྱི་གཞུགས་ད་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་དེ། སུ་རམ་གྱི་རོ་ད་ལྟར་
 བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་སྤྱེ། དེ་ཡང་རོ་ད་ལྟར་བའི་རྒྱ་ནི་རོ་སྤྱ་མ་ཡིན་
 ལ། དེའི་ཆོས་རོ་སྤྱ་མས་གཞུགས་ད་ལྟར་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་དཔོག་པའི་འབྲས་
 རྟོགས་ཡིན་པས། རྒྱ་ཆོས་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་འབྲས་རྟོགས་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་དུ་
 བས་དུ་ལྟན་གྱི་ལ་ལ་མེས་སུད་གིང་གི་འགྱུར་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་དཔགས་སྟོབས་
 གྱིས་སུད་གིང་གི་འགྱུར་བ་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག ཁ་ནང་སུ་རམ་གྱི་གོང་སུའི་སྡེང་དུ་རོ་སྤྱ་མས་གཞུགས་ད་ལྟར་བ་སྐྱེད་
 པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་དེས། ཁ་ནང་སུ་རམ་གྱི་གོང་
 སུའི་སྡེང་དུ་རོ་སྤྱ་མས་གཞུགས་ད་ལྟར་བ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་
 སྤྱགས་ལ་དེའི་སྡེང་དུ་གཞུགས་ད་ལྟར་བ་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟ་
 སྤྱི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། ཁ་ནང་སུ་རམ་གྱི་གོང་སུའི་སྡེང་དུ་གཞུགས་ད་ལྟར་བ་

ཤུགས་ལ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁ་ནང་དུ་བྱ་རམ་གྱི་གོང་བུའི་སྡེ་དུ་
གཞུགས་ད་ལྟར་བའི་རྣམ་པ་གར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བུའི་སྡེ་དུ་རོ་སྤ་
མས་གཞུགས་ད་ལྟར་བ་སྡེད་པའི་རྣམ་པ་དེའི་རྣམ་པ་གར་བའི་སྡོ་ནས་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར། བྱ་སྡེ། རོ་སྤ་མས་གཞུགས་ད་ལྟར་བ་སྡེད་པའི་རྣམ་པ་གཞུགས་ད་ལྟར་བས་
བྱུང་པར་དུ་བྱས་ནས་དངོས་སུ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་བཞིན་རྟོགས་ཡང་དག་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟོགས་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་
ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དགག་པ། མཚན་གཞི་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁའི་གཤམ་ཁྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་
(༥༦)ལྟར་གྱི་ལྟར་རྟོགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་ །དེ་ལྟར་གྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཚེས་ལ་བདག་
གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ཞེས་ཟེར་ན། དུ་བ་ཚེས་ཅན། དུ་ལུན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་ལྟར་
བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གྱི་ལྟར་རྟོགས་ཡང་དག་
གང་ཞིག་ །དེ་ལྟར་གྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཚེས་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། བྱ་བ་
ཁས། རྟོགས་གྱུ་སྡེ། དེ་ལྟར་གྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཚེས་ལ་འབྲེལ་བ་གང་ཞིག་ །དེ་ལྟར་གྱི་
བསྐྱབ་བུའི་ཚེས་དང་ཇས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་གྱི་བསྐྱབ་བུའི་ཚེས་
ཇས་སུ་མ་གྱུ་བའི་ཕྱིར། རྟོགས་མ་གྱུ་བ་ན། ལྷ་མི་རྟོག་པར་ལྟར་བའི་བསྐྱབ་བུའི་
ཚེས་ཀྱང་ཇས་སུ་གྱུ་བ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མི་རྟོག་པ་ལྷ་ལ་བརྟེན་པ་དང་ལྷ་དེ་
མི་རྟོག་པའི་རྟེན་ཡིན་པའང་ཇས་སུ་གྱུ་བ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱས་པའི་རྟོགས་

ཀྱིས་སྒྲིམ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟོག་པ་སྤང་ཡུལ་ལ་མ་འབྱུལ་བའི་གེས་པ་ཡིན་
 བར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་ན། བྱས་པ་དེ་སྒྲིའི་སྤེང་དུ་མི་རྟག་པ་སྤར་མེད་གསར་དུ་སྒྲི་
 བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་རྟོག་པ་སྤང་ཡུལ་ལ་མ་འབྱུལ་བའི་གེས་པ་ཡིན་པ་
 གང་ཞིག། རྟོག་པ་དེ་ལ་དང་པོར་སྒྲི་གྲུབ། དེའི་རྗེས་སུ་བྱས་པ་སྤར་མེད་གསར་དུ་
 གྲུབ། དེའི་རྗེས་སུ་མི་རྟག་པ་སྤར་མེད་གསར་དུ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་ཕྱིར། གལ་
 ཏེ་དེ་བཙུག་ཅན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བར་ཐལ། མེ་དེ་དེ་
 སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པ་གང་ཞིག། མེ་ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས། དེ་
 ལྟ་བུའི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་
 ཆོས་ལ་འབྲེལ་བར་(༡༡བ)ཐལ། གང་ཞིག། མེ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི་ཁ་ཅིག། ཡོད་པ་དེ་སྒྲིམ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
 ཡིན་ཏེ། འཇིག་ལ་འབྲས་དང་ཡོད་ཏིད་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
 རྟོག་པས་བརྟགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས། ཡོད་པ་དང་མི་རྟག་
 པའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་བམ་མ་གྲུབ། དང་པོ་ལྟར་ན། ཡོད་པ་དང་མི་རྟག་པའི་འབྲེལ་བ་
 ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་རྟགས་ཁས། འདྲོད་ན། རྟོག་པས་
 བརྟགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་བྱུང། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཡོད་པ་སྒྲི་
 མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། བྱས་མི་
 རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དངོས་
 པོར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་ན། བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་དང་དངོས་པོར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་ན།
 བྱས་མི་རྟག་རྗེས་ཐ་དང་དུ་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་མི་རྟག་
 པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཞི་གྲུབ་པ་གང་ཞིག། རྟོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་བ་ཅན་

བྱས་མི་རྟག་གཉིས་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། འབྲེལ་པ་ཅན་རྣམས་མི་རྟག་ཕྱིར། །
 འབྲེལ་པ་ལ་རྟག་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། གཞུང་
 གི་དོན་ནི། འབྲེལ་པ་ཅན་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་འབྲེལ་པ་རྟག་དངོས་ཡོད་པ་མིན་
 པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། མི་
 རྟག་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གཟུགས་ཅན་སྟེ་བའི་གོ་འབྱེད་པ་མ་གྲུབ་
 པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྟེས་བུ་འགོ་འོང་བྱེད་པ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་།
 རང་མཚན་ཡན་ཚུན་འདྲེས་(༥ན)པ་མེད་པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རང་མཚན་ཡན་ཚུན་འདྲེས་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །ནམ་གྱི་ལྷ་གུའི་རྒྱ་ཆོགས་གངས་ཆང་དེ། ནམ་གྱི་ས་བོན་དང་རྩ་ལྟ་
 རྟོད་གཤེར་ཆོགས་པའི་ཁིང་སྟེང་དུ་ནམ་གྱི་ལྷ་གུ་འབྱུང་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ནམ་གྱི་ལྷ་གུའི་རྒྱ་ཆོགས་གངས་ཆང་དེ་ཆོས་
 ཅན། རྟོད་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 རྟོགས་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཁིང་སྟེང་དེར་ཁྱོད་དེས་ནམ་ནམ་གྱི་ལྷ་གུ་འབྱུང་
 མི་འབྱུང་ཐེ་ཆོས་ཟ་བའི་གང་ཟག་མི་སྟོད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཁིང་སྟེང་དེར་ཁྱོད་དེས་ནམ་ནམ་
 གྱི་ལྷ་གུ་འབྱུང་བ་དེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གཞི་དེ་ནམ་གྱི་ལྷ་གུའི་
 རྒྱ་ཡིན་པར་དེས་ནམ་ནམ་གྱི་ལྷ་གུ་སྟོད་པར་དེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ། རང་འབྲས་སྟོད་
 པ་དེ་རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 མ་ཡིན་ན། རྒྱ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་སྟེ་བར། །ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་
 བོ་སྟེབ་སྟུར་གྱི་དབང་གིས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། དོན་ནི། ནམ་དང་རྩ་ལྟ་རྟོད་གཤེར་
 ཆོགས་པའི་ཁིང་ཆོས་ཅན། ནམ་གྱི་ལྷ་གུ་འབྱུང་རུ་རུ་སྟེ། ནམ་དང་རྩ་ལྟ་རྟོད་

གཤེར་ཚོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་
བརྒྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག །རྒྱ་ཚོགས་པ་ལས་འབྲས་སྟེ་བར། ཞེས་ཚོགས་གྱིས་ནས་གྱིས་བོན་དང་
ཆུ་ལུང་དོད་གཤེར་ཚོགས་པའི་ཞིང་དེ་ནས་གྱི་ལྷ་གྱ་འབྱུང་རུང་དུ་བརྟན། ཚོགས་
པའི་འབྲས་ལུ་ནུས་པ་(༥༧)ཙམ་ས། ཞེས་ཚོགས་གྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་ཞིང་ཆོས་ཅན། ནས་
གྱི་ལྷ་གྱ་འབྱུང་ངེས་མ་ཡིན་ཏེ། ནས་གྱི་ལྷ་གྱ་སྟེད་པ་ལ་འགལ་རྒྱུན་གྱི་གོགས་བྱེད་པ་
སྟེད་པའི་བྱིར། ཞེས་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟ་བུའི་ཞིང་ཆོས་ཅན། ནས་གྱི་
ལྷ་གྱ་སྟེད་ངེས་ཡིན་པར་ཐལ། ནས་གྱི་ལྷ་གྱ་སྟེད་པར་ཚད་མའི་སྟོབས་གྱིས་ངེས་པའི་
བྱིར། གལ་ཏེ་གྲོས་སྟེད་པར་ངེས་ཀྱང་དོན་གྱི་སྟེང་ནས་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། ཞིང་དེས་
ནས་གྱི་ལྷ་གྱ་སྟེད་པར་ངེས་པའི་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཞེ་ན་ལུལ་ལ་འབྲལ་པའི་ལོག་
ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོད་ཞིང་དེས་ནས་གྱི་ལྷ་གྱ་སྟེད་པར་ངེས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་
གང་ཞིག །ཞིང་དེ་དོན་གྱི་སྟེང་ནས་ནས་གྱི་ལྷ་གྱ་སྟེད་པར་མ་ངེས་པའི་བྱིར།
གཞན་ཡང་། ཞིང་དེས་ནས་གྱི་ལྷ་གྱ་སྟེད་པར་ཐག་ཚད་དམ་མ་ཚོད། མ་ཚོད་ན་ནས་
གྱི་ལྷ་གྱ་སྟེད་པར་ཚད་མས་ངེས་པ་དང་འགལ་ལ། ཐག་ཚད་ན། ཞིང་དེས་ནས་གྱི་ལྷ་
གྱ་སྟེད་པར་མ་ངེས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། འཛང་རྒྱ་ངེས་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཛང་རྒྱ་པ་ལ་འགལ་རྒྱུན་གྱི་གོགས་བྱེད་པ་སྟེད་པའི་བྱིར་
ཏེ། འཛང་རྒྱ་པ་ལ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མས་གོགས་བྱེད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག །ཤིང་
གཤེས་པ་པའི་སྟེང་རྒྱུ་ཤིང་དུ་རྒྱབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་
ཟེར་ན། ཤིང་གཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དེ་རྒྱབ་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་

པ་ཐལ། དེ་ལྷན་གྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྷན་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྷན་གྱི་ལྷན་ལྷན་ཡིན་ལྷན་དང་འགོད་ལྷན་ཡིན་འགོད་ཡིན་
པ་གང་ཞིག། ཤེས་པའི་ལྷན་དེ་ལྷན་ཡིན་པར་ངེས་ནས་དེ་གི་ཡིན་མ་ཡིན་གྱི་ཆོས་
ཆ་བ་མི་མྱོང་(༥༧)པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྷན་ཡིན་པར་ངེས་ན་དེ་གི་ཡིན་པར་ངེས་དགོས་
པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་ལྷན་གྱི་ དེ་གི་ཡང་ཡིན་གྱི་པའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་ངེས་
ན་དེ་གི་ཡིན་པར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལྷན་ལ་གཉིས་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། ཤེས་པ་ནི། དེ་
ལྷན་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ལྷན་གྱི་ལྷན་རྒྱལ་ཡང་དག་
གང་ཞིག། དེ་ལྷན་གྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱེད་ཆོས་ཡིན་ན། ལྷན་གྱི་བདག་གཅིག་པའི་
ལྷན་བྱེད་ཡིན་དགོས་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། མཚན་གཞིའི་སྒྲིབ་དུ་མཚན་ཉིད་ངེས་
བྱེད་ཀྱི་ཆོད་མ་བཤད་པའོ། ཤེས་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ན་
གཉིས། ལྷན་པར་ལྷན་པ་བ་དང་། རང་བཞིན་དག་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་
གཉིས། ལཱ་ཅིག་ལྷན་པར་ལྷན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་
ལྷན་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་གང་ཞིག། རང་སྟོན་ལྷན་དུ་འཆར་བ་རང་གི་
ལྷན་པར་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་ལྷན་དུ་འཆར་བ་ལ་ལྷན་པ། རང་བཞིན་དག་པའི་རང་
བཞིན་གྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག་རང་སྟོན་ལྷན་དུ་འཆར་བ་རང་གི་
ལྷན་པར་བྱེད་ཆོས་སྟོན་ལྷན་དུ་འཆར་བ་ལ་མི་ལྷན་པ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན། དངོས་པོ་ཆོས་
ཅན། ལྷན་པར་ལྷན་པའི་ལྷན་པར་ལྷན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་ལྷན་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་གང་ཞིག། རང་སྟོན་ལྷན་དུ་འཆར་

བ་རང་གི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་ལྷོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་
 འཆར་བ་རང་གི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་ལྷོས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དེ་ཁྱོད་(༥༧)ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དངོས་
 བོ་ཡོད་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་
 དག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དངོས་བོར་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་
 གྱི་དག་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་
 ལྷོས་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་
 རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །རང་བཟྃ་དུ་པའི་སྐྱས་རང་གི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་འཕེན་
 པའི་ཕྱིར། རང་བཟྃ་དུ་པའི་སྐྱས་རང་གི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་དངོས་བོ་འཕེན་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་མ་གྲུབ་ན། སྐྱེ་ལྡན་བཟྃ་དུ་པའི་སྐྱས་སྐྱེ་ལྡན་གྱི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་སྐྱེ་བ་འཕེན་
 པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་བོར་ཡོད་པ་བཟྃ་དུ་པའི་སྐྱས་དངོས་བོར་ཡོད་པའི་ཁྱད་
 པར་བྱེད་ཆོས་དངོས་བོ་འཕེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལྷོས་པ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་
 གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །རང་བཟྃ་དུ་པའི་
 སྐྱས་རང་གི་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་འཕེན་པ། དབྱེ་ན། ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་རྒྱས་གཞན་འཕེན་
 པ་དང་། ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་རྒྱས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་འཕེན་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ།
 ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་རྒྱས་གཞན་དངོས་སུ་འཕེན་པ་དང་། སྐྱགས་ལ་འཕེན་པ་གཉིས།
 དཔེ་རིམ་བཞིན། རུང་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། རྩལ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རུང་སྐྱ་
 ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་སྟོལ། །རྒྱས་གཞན་མ་ཡིན་པ་འཕེན་
 པ་ནི། རུང་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། སྐྱེ་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་སྟོལ། །

རང་བཞིན་དག་པ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་རྒྱུ་པ་
 གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །རང་བཟྃ་ད་པའི་རྒྱས་རང་གི་བྱང་པར་
 བྱེད་ཆོས་མི་འཕེན་པ། དཔེར་ན། རྒྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི།(༥༥)བསྟན་བཅོས་འདིར་ལྟ་བ་བཀར་
 བཏགས་གྱི་བྱག་རྒྱ་བཞིའི་ནང་ནས་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་གཙོ་བོར་
 གཏན་ལ་འབེབས་ལ། དེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་
 པར་དམ་འཆའ་བ་ཞིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་རྟག་པ་
 ཞིགས་པའི་བྱིར། དེས་ན་འདིར་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་
 བྱིར་དུ་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རྒྱ་མི་རྟག་པར་རྒྱུ་པ་ལྟ་བུ་ལ་མཚན་ན། རྟགས་དགོད་
 པ་དང་། རྒྱུ་པ་བསྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་
 ལུས་པ་བཞིན། རྒྱ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐུགས་ཚེས་བསྐྱབ་པ་དང་། བྱམ་པ་བསྐྱབ་པ་ལོ། །དང་པོ་
ནི། འདིའི་ཐུགས་ཚེས་པ་ལ་ཆེར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་
ན། རྒྱ་ཚེས་ཅན། བྱམ་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་བ་སྟོན་འབའ་
ཞེས་རྒྱུ་གྱི་དྭགས་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་ལ། འདིའི་རྩུབ་གསུམ་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་
གྲུབ་པོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱུང་པ་འགྲུབ་པ་ལ་ཆད་མ་རུ་དགོས་
དབྱེད་པ་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱུང་པ་དེས་པའི་སྒྲ་རྩལ་རུ་འབྲེལ་པ་དེས་དགོས་
པ། འབྲེལ་པ་དེས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱུང་
པ་འགྲུབ་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་དགོས་ཏེ། ཏཱ་གས་གྱི་མཆོན་གཞི་དེས་པའི་ཆད་མ་དང་།

དགག་ཆོས་དང་བརྒྱབ་ཆོས་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་། ཉགས་དགག་
བྱའི་ཆོས་ལ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་གསུམ་དགོས་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཚད་
མ་དང་པོ་མེད་པར་བྱི་མ་གཉིས་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱུང་པ་འགྲུབ་
ན། དེ་བོད་གི་རྩ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་གང་
ཞིག །རྟག་པ་ལ་ཁེགས་པའི་(༡༧)བྱིར།

ཁ་ཅིག །རྟགས་མ་གྲུབ་ཏེ། མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་ཏེ། ཉག་མི་
རྟག་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་གང་ཟག་གི་བདག་རྟག་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་པ་ཁས། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་རྟག་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཉགས་
ཁས། ཚད་མ་བར་པ་མེད་པར་སྐྱེ་བྱི་གཉིས་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་
བྱུང་པ་འགྲུབ་ན། དུང་ཆོས་ཅན། རྩོན་པོ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པ་གང་
ཞིག །མེར་པོ་ལ་ཁེགས་པའི་བྱིར། ཚད་མ་བྱི་མ་མེད་པར་དང་པོ་གཉིས་ཡོད་པ་ཙམ་
གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱུང་པ་འགྲུབ་ན། གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་
ལ་ཡོད་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པ་གང་ཞིག །རྟག་མི་རྟག་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་བྱིར།
གལ་ཏེ་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱུང་པ་འགྲུབ་པ་ལ། ཚད་མ་
གསུམ་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་འཛིག་ངེས་སུ་རྟགས་
པའི་རྗེས་དཔག་གཅིག་གིས་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱུང་པ་གྲུབ་པའི་བྱིར་ཞེ་
ན། རྩོན་མེད་དེ། དེ་ལ་ཚད་མ་གསུམ་གྱི་དོད་བྱུང་ངེས་པར་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱུང་པ་ངེས་པ་ལ་འབྲེལ་པ་ངེས་པ་རྩོན་དུ་
འགྲོ་དགོས་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། འབྲེལ་པ་མེད་པ་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་

ངེས་པ་མེད་དེ། ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འབྲེལ་གཤམ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་དོན་ནི། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལས་ཐ་དད། མི་རྟག་པ་
 ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལོག་པ་ཡིན་ལ་བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་དུ་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་
 ཀྱིས་འགྲུབ་ཅིང་། མི་རྟག་པ་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལོག་པར་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་
 རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །མི་རྟག་པ་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལོག་
 པ་དང་། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་གཉིས། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་(ལ་ན)ལ་འབྲེལ་
 བའི་དོན་ལོག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་གྱི། རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་དེ་བྱས་པའི་
 རྟགས་ཀྱིས་སྒྲི་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ལོག་ཁྱབ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ་པ་དེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལོག་ཁྱབ་པ་
 མ་ཡིན་ན། གང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་
 བཞིན། སྒྲི་ནི་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་ངག་དེས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལོག་ཁྱབ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་
 རྗེས་འགྲོ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྒྲི་མེད་དེ། སྒྲུབ་ངག་དེས་
 སྒྲི་བྱས་པ་དང་རྟག་ན་མ་བྱས་པའི་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀ་བརྗོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བྱས་པ་
 སྒྲི་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་རྟོགས་རྒྱས་ལ། དེའི་
 ཤུགས་ལ་བྱས་པ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་རྟོགས་རྒྱས་པས། སྒྲུབ་
 ངག་དེས་ལོག་ཁྱབ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། རྗེས་འགྲོ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པར་བརྗོད་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་བའི་རང་ལོག་སྒྲུབ་བྱེད་ལྟོས་མེད་ཀྱི་རྟགས་བཤད་
 པ་དང་། དོན་ལོག་སྒྲུབ་བྱེད་གཞོན་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
 རྟགས་དགོན་པ་དང་། ཚུལ་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་པ་ཚེས་ཅན། རང་གྲུབ་

ཅམ་ནས་འཛིག་པའི་བདག་ཉིད་ཏུ་སྒྲུས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུས་པ་གང་ཞིག་། རང་སྒྲེ་བྱེད་
 ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་འཛིག་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྩལ་པ་བསྐྱབ་པ་
 ལ་ཚད་མ་གསུམ་དགོས་ལ། རྩོགས་ཚོས་བསྐྱབ་པ་ནི། བྱས་པ་སྒྲེ་བྱེད་ལས་གཞན་
 པའི་རྒྱ་ཚོས་ཅན། རྩོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་འཛིག་པ་མི་བསྒྲེད་པར་ཐལ། རྩོད་ཀྱིས་བྱས་
 པའི་འཛིག་པ་དངོས་མེད་ཀྱང་མ་བསྒྲེད། བྱས་པའི་འཛིག་པ་དངོས་པོ་ཡང་མ་བསྒྲེད་
 པའི་ཕྱིར། ཉགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱས་པའི་འཛིག་པ་དངོས་མེད་ལ་རྩོད་ཀྱི་བྱེད་པ་
 མི་འདུག་པའི་ཕྱིར། (ལ་བ)ཉགས་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པའི་འཛིག་པ་དངོས་མེད་ཚོས་
 ཅན། འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱ་ལས་སྒྲུས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཉགས་
 གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན་རྩོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་འཛིག་པ་དངོས་པོ་མ་བསྒྲེད་པར་ཐལ་རྩོད་
 ཀྱིས་བྱས་པའི་འཛིག་པ་བྱས་པ་དང་རྩམ་གཅིག་པའམ་མ་བསྒྲེད། རྩམ་ཐ་དད་པའམ་
 མ་བསྒྲེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་ཚོས་ཅན། རྩོད་ཀྱི་འཛིག་པ་རང་དང་
 རྩམ་གཅིག་པ་དེ་འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་གྱིས་བསྒྲེད་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་རང་རྒྱ་
 ལས་རྩོགས་པར་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། བྱས་པ་སྒྲེ་བྱེད་
 ལས་གཞན་པའི་རྒྱ་ཚོས་ཅན། རྩོད་ཀྱིས་བྱས་པའི་འཛིག་པ་མ་བསྒྲེད་པར་ཐལ། རྩོད་
 ཀྱིས་བྱས་པའི་འཛིག་པ་བྱས་པ་དང་རྩམ་ཐ་དད་པ་བསྒྲེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཉགས་དགོད། རྩལ་བསྐྱབ། མཐའ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་
 ནི། ཉག་པ་ཚོས་ཅན། བྱས་པས་སྟོང་སྟེ། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་དོན་བྱེད་ལས་སྟོང་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ལས་
 རྩལ་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཚད་མ་གསུམ་དགོས་ལ། རྩོགས་ཚོས་བསྐྱབ་པ་ནི། ཉག་པ་ཚོས་
 ཅན། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་དོན་བྱེད་ལས་སྟོང་སྟེ། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་སྒྲན་ཅིག་

མས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་དེ། སྐད་ཅིག་མས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རིམ་དང་ཅིག་
 ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་རྒྱུ་པས་སྟོང་སྟེ། རིམ་གྱིས་དོན་བྱེད་རྒྱུ་པས་ཀྱང་སྟོང་། ཅིག་
 ཅར་དོན་བྱེད་རྒྱུ་པས་ཀྱང་སྟོང་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། འབྲས་སུ་ཅིག་ཅར་
 སྟེད་པར་ཐལ། འབྲས་སུ་སྟེད་པ་གང་ཞིག་རྟག་པའི་ཕྱིར། རྟག་ཀྱང་རྟེན་ལ་སྟོས་
 བས་འབྲས་སུ་རིམ་ཅན་དུ་སྟེད་དོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། རྟག་པ་ལ་རྟེན་གྱིས་སྟེད་པར་
 བྱུང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁྱེད་པའི་རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། འབྲས་སུ་ཐམས་ཅད་
 ཅིག་ཅར་དུ་འབྱུང་པར་ཐལ། རྟག་པས་འབྲས་སུ་ཅིག་ཅར་བསྟེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 བ། འབྲས་སུ་སྟེས་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ། (༧༠)ཡན་ཆད་དུ་འབྲས་སུ་སྟེ་བ་རྒྱན་
 ཆད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་ལྟར་ན། སྐྱེ་བྱས་པར་ངེས་པའི་ཆད་མ་དང་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་
 ངེས་པའི་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བྱས་པ་རྟག་པས་སྟོང་པར་རྟོགས་
 གྱིས་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་གྱིས་བྱས་པ་རྟག་
 པས་སྟོང་པར་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ནི། འོ་ན་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དེས་
 རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་སམ་མ་ངེས། ངེས་ན། ཚུལ་
 བྱུང་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་ངེས་པའི་ཆད་མ་དེས་ཚུལ་བྱུང་གི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་
 མཐའ་དག་རྟག་པས་སྟོང་པར་ངེས་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེས་ཚུལ་སྐྱེ་རྟག་པས་སྟོང་
 པར་ངེས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེས་ཚུལ་སྐྱེ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྐྱོ་འདོགས་ཆད་
 པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཚུལ་བྱུང་གི་རྟགས་ལས་ཚུལ་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་
 རིས་དཔག་ཆོས་ཅན། བཅད་སེམ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་ཉེར་ལེན་ཆད་མ་སྐྱེ་མས་
 སྐྱོ་འདོགས་བཅད་ཟེན་གྱི་དོན་ལ་བསྐྱན་ནས་འཇུག་པའི་སེམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྟག་ན། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་ངེས་པའི་གང་ཟག་ངེས་རྟག་པ་དེ་
 བྱས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་པར་དྲིགས་སམ་མི་དྲིགས། དྲིགས་ན། དེ་ལྟ་བུའི་གང་
 ཟག་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་སྒྲི་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པ་མ་
 ཞིགས་པར་ཐལ། རྟག་པ་དེ་བྱས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་འཇུག་པ་མ་ཞིགས་པའི་ཕྱིར།
 མི་དྲིགས་ན་རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་དྲིགས་པའི་ཚད་མ་ངེས་དེ་ལྟ་བུའི་དྲིགས་པ་ཞིགས་
 པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ངེས་དྲིགས་པ་དེ་ཞིགས་པ་གང་ཞིག་། གང་ཟག་དེའི་
 རྒྱུད་ལ་ཚད་མ་དེ་ལས་གཞན་དྲིགས་པ་དེ་གཅོད་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་དེ་ལྟ་
 ན། རྩོལ་བྱུང་ལ་མི་རྟག་པས་བྱུང་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྩོལ་བྱུང་གི་གསལ་
 པའི་(༡༠༦)དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་རྟག་པ་འཇུག་པར་དྲིགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་
 པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྩོལ་བ་ལས་བྱུང་པའི་སྒྲོ་ལ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་
 པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རྩོལ་བྱུང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་བཅད་
 ཤེས་སུ་ཐལ། རང་འདྲེན་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་སྒྲ་མས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཟིན་པའི་དོན་ལ་
 བསྒྲུན་ནས་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངེས་ན་རྟག་པ་ལ་བྱས་པ་འགོག་པའི་
 བྱེད་གཞིའི་ངོས་ནས་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་
 སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་རྩལ་དེ་དབྱེད་མི་བཟོད་ལ། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་བྱས་སྟོང་གི་ངོས་ནས་
 བརྟགས་ན་ཡང་དབྱེད་མི་བཟོད་དེ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་དྲིགས་པའི་ཚད་མ་ངེས་རྟག་
 པའི་སྟོང་དུ་བྱས་པའི་གསལ་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པར་ངེས་སམ་མ་ངེས།
 ཕྱི་མ་ལྟར་ན། བྱས་པའི་གསལ་པའི་དབྱེ་བ་འགའ་ཞིག་རྟག་པ་ལ་འཇུག་པར་དྲིགས་
 སམ་མི་དྲིགས། དྲིགས་ན། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པར་དྲིགས་པས་དྲིགས་
 པ་གཅོད་བྱེད་གཞན་ཡང་མེད་པས་ཕྱོག་བྱུང་མ་བྱུང་པར་འགྱུར་ལ། དྲིགས་པ་མེད་

པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཚད་མ་དེས་དྲོགས་པ་མ་ཚད་ལ་དྲོགས་པ་གཅིད་བྱེད་གཞན་ཡང་
 མེད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ལྟར་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་དེས་པའི་ཚད་མ་དེས་
 བྱས་པའི་སྟེང་དུ་རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་གིས་སྟོང་པའི་བྱབ་པ་དེས་
 པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན། སྟེང་རྟག་པས་སྟོང་པའི་བྱབ་པ་ཡང་དེས་དགོས་པས་རྗེས་
 བྱབ་དེས་པ་ན་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྟེང་རྟག་པ་བསྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དེས་པར་འགྱུར་
 རོ་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་ལན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རྟག་པ་བྱས་སྟོང་དུ་དེས་པའི་ཚད་མ་དེས་
 རྟག་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་བྱས་པ་འཇུག་པར་འཛིན་པའི་སྟོང་འདོགས་
 ཚད་ཀྱང་བྱས་པས་སྟོང་པའི་བྱ་བ་མ་དེས་ལ། གལ་ཏེ་དེས་དགོས་ན་བྱས་ན་མི་རྟག་
 པས་བྱབ་པ་དེས་པའི་ཚད་མ་(༧)ན་དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་
 རྟག་པས་སྟོང་པའི་བྱབ་པ་དེས་དགོས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་བྱས་པའི་རྟགས་
 ཀྱིས་སྟེང་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་འཇུག་པའི་ཚད་མ་དེས་བསྐྱབ་བྱ་བྱབ་
 པར་འགྱུར་ཏེ། བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་སྐྱའི་
 བྱས་པ་དང་ཚོགས་པ་གཞན་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་དེས་
 པའི་ཚད་མ་དེས་བྱས་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱབ་པ་
 དེས་སྟེང་རྟག་ཀྱང་། སྟེང་སྐྱའི་བྱས་པ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་དེས་མི་དགོས་ཏེ།
 སྟེང་སྐྱའི་བྱས་པ་ལ་དངོས་ཤུགས་གང་ལ་ཡང་སྟོང་འདོགས་པ་མེད་པའི་བྱིར་
 རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་བྱུང་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པའི་ཚད་མ་དེས་ཚུལ་བྱུང་གི་གསལ་
 པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་རྟག་པས་སྟོང་པའི་བྱབ་པ་དེས་ཀྱང་། ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་
 པའི་སྟེང་རྟག་པས་སྟོང་པའི་བྱབ་པ་དེས་མི་དགོས་པས། རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོང་
 བཅད་གིས་སྟེང་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྟེང་ཐལ་སྟོང་འདོགས་

བཅད་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་བཟུན་ནས་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་དེ་བཅད་ཤེས་གྱི་དོན་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སྤར་གྱི་གནོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དེས་རྟག་པའི་གསལ་པའི་དབྱེ་བ་
 མཐའ་དག་ལ་བྱས་པ་འཇུག་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་མ་ཚད་པར་ཐལ། རྟག་པའི་
 གསལ་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་དངོས་ཤུགས་གང་ལ་ཡང་སྒྲོ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར་
 ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། རྟག་པ་ཅམ་མི་སྤྲིད་པར་ངེས་ན་རྟག་པའི་གསལ་པའི་དབྱེ་
 བ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་པ་ཁེགས་ཀྱང་། དགག་བྱའི་ཆོས་རྟག་པའི་གསལ་པའི་དབྱེ་བ་
 མཐའ་དག་ལ་མི་སྤྲིད་པས་བྱབ་པ་ངེས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡོད་མེད་དངོས་འགལ་རྒྱ་
 ངེས་པ་ན་གཞི་གང་གི་སྤྲིང་རྒྱ་ཡང་(ལ)བ་དེ་གཉིས་གཞི་མཐུན་སྤྲིད་པའི་དྲོགས་པ་
 མེད་ཀྱང་། ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་གི་སྤྲིང་རྒྱ་དེ་གཉིས་འགལ་བར་ངེས་མི་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། གཞན་ཡང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེས་བྱས་པའི་སྤྲིང་རྒྱ་
 སྒྲའི་རྟག་པས་སྤྲིང་པ་ངེས་སུ་རྟག་ཀྱང་སྒྲ་བྱུང་གཞིར་བཟུང་བའི་སྤྲིང་རྒྱ་རྟག་
 པས་སྤྲིང་བར་མ་ངེས་པས་སྒྲོན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་བྱས་པའི་གསལ་པའི་དབྱེ་བ་
 མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་དང་སྒྲའི་བྱས་པ་ཆོགས་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེས་
 བསྐྱབ་བྱ་ངེས་དགོས་ན་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་འཇལ་པའི་ཚད་
 མ་དེས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། བྱས་པའི་གསལ་
 པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེས་སྒྲའི་བྱས་པ་ལ་མི་
 རྟག་པས་བྱབ་པ་མ་ངེས་ཀྱང་། སྒྲའི་བྱས་པ་ལ་སྒྲོ་ཁ་ཕྱོགས་ནས་བྱས་པའི་གསལ་
 པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་མི་རྟག་པ་དང་ཆོགས་པ་ཚད་མའི་ཕྱལ་རྒྱ་སྤྲིང་བ་ན་བསྐྱབ་
 བྱ་གྲུབ་དགོས་པར་མཐས་མོ་ཞེས་གསུང་དོ། །

མ་དམིགས་པའི་རྟགས་བཤད་པ།

གསུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དེས་
 བར་བསྐྱབ་པ་དང་། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཀུལ་གསུམ་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་
 ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་དགོས་པ། གཉིས་པ་ནི། ཚད་མས་དམིགས་
 པའི་སྒོ་ནས་ཡོད་པ་འདྲིལ་དགོས་པ་བཞིན་སྟེ། གཞི་གང་གི་སྒྲིང་དུའང་དགག་
 བྱ་འགོག་པ་ལ་དགག་བྱ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་དགག་བྱ་འགོག་
 དགོས་ཏེ། དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཐབས་གཞན་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུའང་།
 དགག་པ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་སྟེ། །མི་དམིགས་པ་ལས་འབྱུང་པ་ཡིན། །ཚད་མས་བྱུང་
 བར་སྐྱ་རྣམས་ཀྱི། །དོན་གྱི་བསྐྱོག་པ་ཉིད་ལས་ཡིན། །ཞེས་དང་། དགག་པ་གང་དེ་
 སྒྲིང་པ་དེ་ཐམས་ཅད་(༩༡ན)ནི་མི་དམིགས་པ་ལས་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །གལ་
 ཉིད་དགག་བྱ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པའི་དོན། དགག་
 བྱ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་བཀག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པ་ཡིན་
 བཤ། དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཀག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བྱས་ནས་དགག་
 བྱ་འགོག་པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་རང་བཞིན་མ་
 དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དགག་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་ན་དགག་བྱ་དམིགས་པའི་ཚད་མ་དགག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དགག་བྱ་འགོག་
 དགོས་པའི་བྱིར་ གཉིས་པ་ ལྟར་ན་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དོན་སྐྱབ་ཀྱི་

དེ་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུབ་དུ་མི་རུང་བ་ལ་དགག་པ་བྱེད་ན། དགག་གཞིའི་སྒྲུབ་དུ་དགག་བྱའི་ཚོས་གྱི་འབྲེལ་སྒྲུབ་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུབ་དུ་རུང་བ་དང་། འགལ་སྒྲུབ་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུབ་དུ་རུང་བ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན་དགག་བྱའི་ཚོས་གྱི་འབྲེལ་སྒྲུབ་ལ་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་དུ་ངེས་ལ། རོ་བོ་ལ་བྱབ་རྒྱུ་བ་དང་། བྱབ་མཉམ་བ་དང་། བྱབ་ཆེ་བ་གསུམ་དུ་ངེས་གིང་། བྱབ་རྒྱུ་བ་བཀག་པས་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཚོས་འགོག་མི་རུས་ལ། བྱབ་མཉམ་པ་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུབ་དུ་རུང་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། བྱབ་ཆེ་བ་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུབ་དུ་རུང་ན། བྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །དགག་བྱའི་ཚོས་གྱི་རྒྱ་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུབ་དུ་རུང་ན། རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །དགག་གཞིའི་སྒྲུབ་དུ་དགག་བྱའི་ཚོས་གྱི་དངོས་འབྲས་སྒྲུབ་དུ་རུང་ན་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་ན་འབྲེལ་སྒྲུབ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལས་རྒྱ་བྱབ་བྱེད་རང་བཞིན་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་(༧༩ན)པའི་རྟགས་བཞིར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དགག་གཞིའི་སྒྲུབ་དུ་དགག་བྱའི་ཚོས་གྱི་འགལ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་དུ་རུང་ན་འགལ་སྒྲུབ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ལ། དགག་བྱའི་ཚོས་གྱི་འབྲེལ་སྒྲུབ་ལ་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་དུ་ངེས་པ་བཞིན་དུ། དེའི་འགལ་སྒྲུབ་ལ་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་གསུམ་དུ་ངེས་པས། དགག་བྱའི་ཚོས་གྱི་འགལ་སྒྲུབ་ལ་ངོ་བོ་དང་། དེའི་འབྲས་སྒྲུབ་དུ་རུང་ན་རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་དང་འགལ་འབྲས་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །དེའི་འགལ་སྒྲུབ་རྒྱ་དངོས་དང་དེའི་འབྲས་སྒྲུབ་དུ་རུང་ན་རྒྱ་འགལ་དམིགས་དང་རྒྱ་དང་འགལ་པའི་འབྲས་སྒྲུབ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །དེའི་བདག་གཅིག་པའི་

ཁྱབ་བྱེད་གྱི་འགལ་ལྷན་དངོས་སྣང་དུ་རུང་ན། ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས་གྱི་རྟགས་འཇུག་
པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །དེའི་འབྲས་ཁྱད་དངོས་གྱི་འགལ་ལྷན་སྣང་དུ་རུང་ན་འབྲས་ཁྱད་འགལ་
དམིགས་གྱི་རྟགས་འཇུག་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན། འབྲེལ་ལྷན་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་བཞི་འགལ་ལྷན་དམིགས་པའི་རྟགས་དུག་སྟེ་དགག་རྟགས་བཅུར་འབྱུར་
བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ལ་གཉིས། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་དང་།
སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སོ། །དང་པོ་ལ་དགག་གཞག་སྣང་གསུམ་སོ། །དང་
པོ་ནི། ཁ་ཅིག་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
ན་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ། རང་བཞིན་དང་
ནི་འབྲས་ཁྱུང་མ་སྣང་བ་མཐོང་བ་མེད་ཉིད་རྟགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་
ན་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་མེད་བཞིན་དུ་གང་ཟག་པ་རོལ་པོ་འདི་སྟོན་འདི་ལྟ་སྟངས་ལྡན་
ནོ་ཞེས་དམ་འཆའ་བ་རིགས་སམ་མི་རིགས། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། མདོ་ལས།
ང་འམ་ང་དང་འདྲ་བས་གང་ཟག་གི་ཚོད་བཟུང་(༩༥)གི་གང་ཟག་གིས་གང་ཟག་གི་
ཚོད་མི་བཟུང་སྟེ། ཉམས་པར་གྱུར་ཏེ་རེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་རིགས་ན།
མི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན། སྟེས་སྟེ་པ་རོལ་པོ་འདི་ཆོས་ཅན། སྟོན་འདི་ལྟ་
སྟངས་ལྡན་ནོ་ཞེས་དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་དེ། སྟོན་འདི་ལྟ་སྟངས་མས་མ་དམིགས་
པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གྲུབ་པར་ཐལ།
སྟོན་འདི་ལྟ་སྟངས་མས་མ་དམིགས་པ་དེ། དེ་གྲུབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག་ །མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་མོད། དེ་སྣང་རུང་
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དེ། དེ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་སློ་སྟོན་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། ཞེས་དང་། སྤྱུ་སློམ། རྒྱ་མེད་
ན་འབྲས་སུ་མེད་དོ་སྟུམ་དུ་བསམས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་
བ་མི་འཐད་པར་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཁ་ཅིག་མི་སྣང་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་
ཞིག །རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་
དགག་ཕྱིར་ཆོས་ཡོད་ཀྱང་བལྟར་མི་རུང་བ་ཞེས་ཟེར། མེ་མེད་ཆོས་ཅན། མེ་མེད་
མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོ་དུ་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་ལྷ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །རང་
ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་མེ་མེད་མཚན་མོའི་རྒྱ་མཚོའི་སྟེང་དུ་
བ་ཡོད་ཀྱང་སྣང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། འབྲེལ་ལྷ་
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་
ཟག་གིས་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་དགག་ཕྱིར་ཆོས་ཡོད་ཀྱང་སྣང་དུ་མི་རུང་བ་(༧༥)ཞེས་
ཟེར་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། ཤ་ཟའི་སུམ་པ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་
ཟག་གིས་ཤ་ཟའི་སུམ་པ་ཡོད་ཅེས་དམ་འཆད་བ་མི་རིགས་ཏེ། ཤ་ཟའི་སུམ་པ་
བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་ཟའི་སུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་བཞོད་པའི་ཆོན། དེ་ལྟ་སྟེང་གང་ཟག་གིས་ཤ་ཟའི་སུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་
པ་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆད་མས་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དུ་དགག་
ཕྱིར་ཆོས་ཡོད་ན་བལྟར་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་

ཟག་གིས་མཐུན་དཔེའི་སྟེང་དྲུ་དགག་བྱའི་ཆོས་མེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །མི་
སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་དྲགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག་རང་ཕྱོགས་ཆོས་
ཅན་དུ་སྟོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཚད་མས་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་ཀྱང་བཟླ་ར་མི་རུང་བ་
ཞེས་ཟེར། གང་ཟག་གི་བདག་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་
པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་དྲགས་ཡང་དག་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་གྱི་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་དྲགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །རང་
ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྟོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཚད་མས་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་ཀྱང་
བཟླ་ར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དྲགས་མ་གྲུབ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཚད་མས་མ་དམིགས་
པ་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྟོང་
བའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པར་ཐལ།
གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་ཁྱོད་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་
བདག་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་(༧༧)ཕྱིར། དྲགས་ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཉེར་
ལེན་གྱི་སྤང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། བསྐྱེད་དོན་ག་ཟེའི་བྱམ་པ་ཡོད་ངེས་
མ་ཡིན་ཉེ། བསྐྱེད་དོན་ག་ཟེའི་བྱམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་
ནི་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་དྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བསྐྱེད་དོན་
ག་ཟེའི་བྱམ་པ་ཡོད་ངེས་འགོག་པ་ཡིན་གྱི་མེད་ངེས་སྐྱབ་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན་མདུན་གྱི་
གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། བསྐྱེད་དོན་ག་ཟེའི་བྱམ་པ་མེད་ངེས་ཡིན་པར་ཐལ། བསྐྱེད་དོན་
ག་ཟེའི་བྱམ་པ་ཡོད་ན་དམིགས་དགོས་པ་གང་ཞིག །བསྐྱེད་དོན་ག་ཟེའི་བྱམ་པ་ཚད་
མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པས་ལ་དང་དྲགས་སྤྱི་མ་ཁས། དྲགས་དང་པོ་དྲགས་

མཐུན་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ལས། འདྲོད་ན། དེ་ཡོད་དེས་ཁེགས་པར་ཐལ་
ལོ། །དེ་འདྲོད་ན། དེ་ཡོད་པ་ཁེགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདྲོད་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་ཆོས་ཅན། བསྐྱལ་དོན་གྱི་ཟུང་ལུས་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་
ཟག་གི་དོར་བསྐྱལ་དོན་གྱི་ཟུང་ལུས་པ་ཡོད་དེས་ཀྱི་ཚད་མས་དངས་པའི་བཅད་
ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་སྟེ་དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གིས་བསྐྱལ་དོན་གྱི་ཟུང་ལུས་པ་ཚད་
མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་སྐད་པ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
ན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གཞི་དེར་གང་ཟག་དེས་བསྐྱལ་དོན་གྱི་ཟུང་ལུས་པ་
ཚད་མས་མ་དམིགས་པར་དེས་ནས་གཞི་དེར་གང་ཟག་དེའི་དོར་བསྐྱལ་དོན་གྱི་ཟུང་ལུས་པ་
ཡོད་དེས་ཀྱི་ཚད་མས་དངས་པའི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་ཐེ་
ཆོས་མི་ཟ་བའི་གང་ཟག་མི་མྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། མི་སྐྱེད་པ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
གི་མཚན་ཉིད། མ་(ལ་བ)དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །རང་ཕྱོགས་ཆོས་
ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཚད་མས་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་ཡོད་ཀྱང་བཟླར་མི་
རུང་པ། དཔེར་ན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། གྱི་ཟུང་ལུས་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་
བའི་གང་ཟག་གི་དོར་བསྐྱལ་དོན་གྱི་ཟུང་ལུས་པ་ཡོད་དེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་སྟེ།
གྱི་ཟུང་ལུས་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་གྱི་ཟུང་ལུས་པ་ཚད་མས་
མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། འདི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་ཏེ། ཆོས་དེ་ཡོད་དེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་མི་འཇུག་པ་ལ། ཆོས་དེ་དམིགས་
པའི་ཚད་མ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འང་། འཇུག་པ་སྟོ་སྟོན་ཅན་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར། ཞེས་དང་ཤུག་སྟོས། དེས་ན་རྒྱ་མེད་ན་འབྲས་སུ་མེད་དོ་སྟེ་ལྟ་བུ་བསམས་

པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མདུན་གྱི་གཞི་འདི་ཆོས་ཅན། ས་ཟེའི་སུམ་པ་
བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ངོར་ས་ཟེའི་སུམ་པ་ཡོད་ཅེས་དམ་བཅའ་བ་མི་
རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་སུའི་གང་ཟག་གིས་ས་ཟེའི་སུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་བཀོད་ན་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་དྲགས་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཚུད་སྤང་ནི་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། ས་ཟེའི་སུམ་པ་མེད་
པར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས། དེ་ཡོད་པར་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་
ཕྱིར་དྲགས་སུ་མ་ཁས། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཆད་
མས་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཅ་བའི་དྲགས་ཕྱི་མ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་
ཅན། བསྐྱལ་དོན་ས་ཟེའི་སུམ་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་མེད་གང་རུང་གང་ཞིག་། དེ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དྲག་མི་དྲག་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་གིང་སྐྱ་དྲག་མི་
དྲག་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་དྲག་པར་(ལུ་)ངེས་པར་ཐལ།
སྐྱ་དྲག་མི་དྲག་གང་རུང་དུ་ངེས་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་དྲག་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།
ཟུར་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྐྱ་ལ་སྒོ་ཁ་སྒྲིགས་པ་གང་ཞིག་། དྲག་མི་དྲག་དངོས་
འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ས་ཟེའི་སུམ་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་
གིས་ས་ཟེའི་སུམ་པ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ས་ཟེའི་
སུམ་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ངོར་ས་ཟེའི་སུམ་པ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་བཅད་
གེས་དོན་མཐུན་མི་འདུག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་དྲགས་ཡང་དག་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་དྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྤང་མ་དམིགས་པའི་དྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲགས་ཁས་ཞེ་ན།
སྒྲོན་མེད་དེ། སྤང་མ་དམིགས་པའི་དྲགས་ཡིན་ན་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་དྲགས་ཡིན་

མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་དེ་རྒྱུ་གི་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་
 པར་ཐལ། ཤ་ཟའི་ལུས་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཤ་ཟའི་ལུས་པ་ཚད་
 མས་དམིགས་པ་དེ་ཤ་ཟའི་ལུས་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཤ་ཟའི་ལུས་
 པ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་བཅད་ཤེས་དོན་མཐུན་དེའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། ལྷོན་མེད་དེ།
 དེ་དེའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱིར་ཆོས་དེ་ཚད་མས་དམིགས་པ་དེ་ཆོས་དེ་ཡོད་ངེས་ཀྱི་བཅད་
 ཤེས་དོན་མཐུན་དེའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན། གང་ཟག་གི་བདག་སྤྱང་རུང་
 མ་དམིགས་པ་དེ་ཉེར་ལེན་གྱི་ལུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་རྒྱུ་པའི་རང་
 བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་ཚད་
 མས་དམིགས་པ་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷོན་
 རྟགས་ཁས། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། བསྐྱལ་དོན་ཤ་ཟའི་ལུས་པ་ (ལྟ་བུ)
 བསྐྱལ་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྐྱལ་དོན་ཤ་ཟའི་ལུས་པ་ཡོད་པ་བལྟར་རུང་བའི་
 ཕྱིར་ཞེན། ལྷོན་མེད་དེ། བསྐྱལ་དོན་ཤ་ཟའི་ལུས་པ་ཡོད་ན་བལྟར་རུང་ཡིན་ཡང་ཡོད་
 ཀྱང་རྒྱུར་མཐོང་གི་ཚད་མས་བལྟར་མི་རུང་བས་བསྐྱལ་དོན་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འོ་
 ན་སྤྱིར་སོགས་སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་ཆོས་ཅན། བསྐྱལ་དོན་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཡོད་ཀྱང་རྒྱུར་མཐོང་གི་ཚད་མས་བལྟར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཞེན། མ་གྲུབ་ལྟེ་རྒྱུར་
 མཐོང་གི་མདོན་སུམ་ཚད་མས་བལྟར་མི་རུང་ཡང་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་བལྟར་རུང་
 བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མི་སྤྱང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འཇུག་པའི་སྐབས་མེད་
 པར་ཐལ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བསྐྱལ་དོན་ཤ་ཟའི་ལུས་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པར་
 མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེན། ལྷོན་མེད་དེ། སྤྱིར་ཚད་མས་མ་དམིགས་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་།
 བསྐྱལ་དོན་ཤ་ཟའི་ལུས་པ་བསྐྱལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་བསྐྱལ་དོན་ཤ་ཟའི་

ལུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པར་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བསྐལ་དོན་ག་
 ཟའི་ལུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པར་གྱུ་བ་ན། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་འཇུག་
 པའི་སྐབས་མི་སྤྱིད་དགོས་ཏེ། དེར་དེ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པར་གྱུ་བ་ན། དེར་དེ་ཀྱན་
 མཁུན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་མ་དམིགས་པར་གྱུ་བ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན། དེར་དེ་མེད་པར་
 དེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་ལོག་པ་
 བྱི་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་པགོད་པའི་དགོས་པ་ནི། རྒྱང་འཕེན་གྱིས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་
 པ་སོགས་མེད་དེ། དེ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། སྤྱིར་ཚད་མས་མ་དམིགས་
 པ་རྟགས་སུ་འགོད་དམ། རྒྱང་འཕེན་གྱི་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་འགོད། དང་
 བོ་ལྟར་ན། རྟགས་མ་གྱུ་བ་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་
 མེད་དེ། (༧༥)དེ་ཡོད་ན་རྒྱང་འཕེན་གྱི་ཚད་མས་མ་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས། ཡོད་པར་
 ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རམ། སྤྱིར་རྒྱང་འཕེན་གྱི་ཚད་མས་མ་དམིགས་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དང་བོ་ལྟར་ན། རྟགས་མ་གྱུ་བ་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཐར་
 པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་སོགས་ལ་རྒྱང་འཕེན་གྱིས་ཡོད་དེས་གྱི་བཅད་ཤེས་དོན་
 མཐུན་མི་འཇུག་སྟེ། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་རྒྱང་འཕེན་གྱི་ཚད་མས་
 མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་འགོད་པར་རིགས་གྱི། ཐར་པ་དང་ཐམས་
 ཅད་མཁུན་པ་མེད་དེ། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་རྒྱང་འཕེན་གྱི་ཚད་མས་
 མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་དུ་མི་རུང་བར་རྟགས་པའི་ཕྱིར་དུ་མི་སྣང་བ་
 མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་པལྟར་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བའོ། །

སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་གང་ཞིག །རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཚད་མ་ལ་དེ་རྒྱབ་
ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ཡོད་ན་བལྟར་རུང་བ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་། འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་
རྟགས་སོ། །དང་པོ་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད།
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་རྒྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་རྒྱ་
བཀག་པ་རྟགས་སུ་སྦྱར་བ། དབྱེན། རྒྱ། བྱེད། རང་བཞིན། དངོས་འབྲས་
མ་དམིགས་པའི་རྟགས་བཞི་ལས་དང་པོ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
མཚན་ཉིད། དེ་རྒྱབ་ཀྱི་འབྲེལ་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་རྒྱབ་
ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་བཀག་པ་རྟགས་སུ་སྦྱར་བ། དཔེར་ན། མེ་མེད་མཚན་མའི་
རྒྱ་མཚོ་ན་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་(ལྟ་བུ་)སྟེ། དེ་
རྒྱབ་ཀྱི་བྱེད་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག །དེ་རྒྱབ་
ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་གཅིག་པའི་བྱེད་བྱེད་བཀག་པ་རྟགས་སུ་སྦྱར་
བ། དཔེར་ན། རོ་རྩ་སྦྱག་པོ་དང་ལྷན་པའི་ཤིང་གིས་དག་པའི་བྲག་རྫོང་ན་ཆོས་ཅན།
ཤ་བ་མེད་དེ། ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁ་ཅིག །དེའི་དཔེར་བཞིན་ཤིང་
གིས་དག་པའི་བྲག་རྫོང་ན་ཆོས་ཅན། ཤིང་ཤ་བ་མེད་དེ། ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
འགོད་པ་མི་འཐད་དེ། གཞི་དེར་ཤིང་མེད་པར་ངེས་ན། གཞི་དེར་ཤིང་ཤ་བ་མེད་པར་
ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་
ཞིག །དེ་རྒྱབ་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཀག་པ་རྟགས་སུ་སྦྱར་བ། དཔེར་ན།

ལུམ་པ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ན་ཆོས་ཅན། ལུམ་པ་མེད་དེ། ལུམ་པ་སྒྲུང་
 རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁ་ཅིག་ལུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་
 ཆོས་ཅན། ལུམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་ཡིན་དེ། ལུམ་པ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་འདི། མཚན་ཉིད་རྟགས་སུ་བཞུགས་ནས་མཚན་བྱ་སྒྲུབ་པའི་རང་
 བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ལུམ་པ་ཆོས་ཅན། ལུམ་པ་སྒྲུང་
 རུང་མ་དམིགས་པར་ཐལ། ལུམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ལུམ་པ་
 མེད་པའི་བཟོད་པ་སྒྲུབ་པ་སྙད་བྱར་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ལུམ་པ་མེད་ཅིས་པའི་
 སྒྲ་དེ་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་དེ། ཆོས་ཅན། ལུམ་པ་མེད་
 པའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུམ་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆོས་
 ཅན། ལྷ་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་
 པ་ལས། འདོད་མི་རུས་དེ། ལྷ་བའི་སྒྲས་བཟོད་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ལྷ་ལས་
 (ལ་མ)འབྲས་སུ་སྒྲུབ་པས་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབས་སུ། ལུམ་པས་དག་པའི་ས་
 ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། ལུམ་མེད་ཀྱི་ཤེས་བཟོད་ཐ་སྙད་དོན་མཐུན་འཇུག་རུང་ཡིན་
 དེ། དེའི་སྒྲ་ཆོགས་གངས་ཚང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་སུ་བྱས་ནས། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་
 ཆོས་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེ་འཆད་པའི་སྒྲུབས་སུ། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་དཔེར་བཟོད་
 ལས་ཐ་དད་པར་མ་བསྟན་པ་ལ་སྒྲ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་
 པའི་ཕྱིར་དེ། སྒྲ་ཆོགས་གངས་ཚང་གི་རྟགས་ལས་འབྲས་སུ་འབྱུང་རུང་སྒྲུབ་པའི་
 གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་མི་འཐད་དེ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། དགག་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་གཞི་ཡིན་དགོས་ལ། སྒྲ་

ཚོགས་གྲངས་ཚད་གིས་འབྲས་སུ་འབྱུང་རུང་དཔོག་པ་དགག་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ནི་རང་བཞིན་ནང་འདུས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་ཐིགས་ལས། འབྲས་སུ་མ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུར་བ་བརྩ་བོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ནང་དུ་འདུ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་བཞིན་(༢༥བ)གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྐབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ནི་དགག་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཐ་སྟངས་སྐབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དགག་པའི་རྟགས་ཞེས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་མ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དགག་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཐ་སྟངས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་དེའི་གཏན་ཚིགས་ཞེས་བཤད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། སྤར་རྒྱ་བྱུང་བྱེད་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་གསུམ་ལ་དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་བསྟན་པ་ལ། འོ་ན་དགག་པའི་དོན་དང་ཐ་སྟངས་གང་སྐབ་སྟམ་ན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པས་དགག་པའི་ཐ་སྟངས་སྐབ་ཀྱི་དོན་སྐབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

ཆོས་དེ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པ་ཉིད་དྲགས་སུ་བཞོན་ནས་ཆོས་དེ་མེད་པ་སྐྱབ་པར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་བྱུང་བྱེད་མ་དམིགས་པས་དགག་པའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་
སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། དམིགས་
པར་ནི་རིགས་ ལྷན་ དེ་ མི་ དམིགས་ པར་ ཡང་ དགག་ པའི་ གང་ ཆོགས་ ཡིན་
ནོ། །དགག་ པའི་ ཐ་ སྙད་ གི་ ཡུལ་ ཅན་ གི་ གང་ ཆོགས་ ལ་ དེའི་ གང་ ཆོགས་ ཞེས་
བཤད་ དེ། དེ་ ལྷ་ རུ་ མ་ དམིགས་ པ་ ཉིད་ གིས་ འགོག་ པའི་ རོ་ བོ་ ཡིན་ པའི་ ཕྱིར་
རོ། །རྒྱ་དང་བྱུང་པར་བྱེད་པ་མ་དམིགས་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཡང་གང་ཆོགས་ཡིན་ནོ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པས་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ན། གྲུབ་ཟིན་གྱི་དོན་
དང་བསྐྱབ་སྐྱའི་ཐ་སྙད་གང་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུ་མ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་
ལུ་མ་མེད་ནི་གྲུབ་ཟིན་གྱི་དོན་དང་། ལུ་མ་པ་མེད་པའི་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ནི་བསྐྱབ་
སྐྱའི་ཐ་སྙད་ཡིན་པས། ལུ་མ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་(ལ་ན)ཆོས་ཅན། ལུ་མ་པ་མེད་
པའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་སྟེ། ལུ་མ་པ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་པར་བྱ་
བ་ཡིན་གྱི་ལུ་མ་པ་མེད་དེ། ལུ་མ་པ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་པར་
བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པའི་ཆོ་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་ཟིན་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་ཟེར། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པའི་ཆོ་བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཉེས་པ་བྱེད་རང་ལའང་
མཚུངས་ཏེ། ལུ་མ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་ལུ་མ་མེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་བྱུབ་དགོས་
ཀྱི་ཕྱི་ཆོ་ལ་ཆོས་ཅན། ལུ་མ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་ལུ་མ་པ་མེད་པའི་ངེས་པ་སྟེ་ཐ་
སྙད་གྲུབ་ཟིན་པར་ཐལ། དེར་ལུ་མ་པ་མེད་པ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དྲགས་ཁས། འདོད་
ན། ཆོས་ཅན། དེར་ལུ་མ་པ་མེད་པའི་བརྗོད་པ་སྐྱའི་ཐ་སྙད་གྲུབ་ཟིན་པར་ཐལ། འདོད་

པ་གང་ཞིག །ལུས་པ་མེད་ཅིས་སྒྲུབ་ཤིས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཅན། དེར་ལུས་པ་
མེད་པའི་ཐ་སྙད་གྲུབ་ཟིན་པར་ཐལ། དེར་ལུས་པ་མེད་པའི་ངེས་པ་སྒྲིའི་ཐ་སྙད་དང་
བརྟོན་པ་སྒྲིའི་ཐ་སྙད་གྲུབ་ཟིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དེར་ལུས་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་སྟེ། ལུས་པ་སྒྲུབ་རུང་
མ་དམིགས་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ།
ལུས་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་མེད་དགག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འོ་ན་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་
སྒྲུབ་ཤིས་སྒྲུབ། ཅིས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་དེ། རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་ཤིས་
སྒྲུབ། ཅིས་པ་སྒྲུབ་པ་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་སྒྲུབ་པ་འགོད་པའི་ཆོ།
རིགས་ཐིགས་ལས། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ནི་དཔེར་ན། འདི་ན་དུ་པ་མེད་དེ།
དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་ལས་མ་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །
ཞེས་དང་། འདིར་ཡང་དཔེར་ན། གྲུག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་བྱིར། །མེ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་
བ་བཞིན། །ཞེས་དང་། རང་འབྲེལ་ལས་གསུངས་(༡༧)གྱི་སྒྲུབ་པ་འགོད་པའི་ཆོ་ཐ་
སྙད་བྱར་རུང་སྟེ། ཞེས་བཀོད་པ་མེད་དོ། །

རང་ལུགས་ལ། ལུས་པ་སྒྲུབ་རུང་མ་དམིགས་པའི་ས་ཚྭ་གས་ཆོས་ཅན། ལུས་པ་
མེད་དེ། ལུས་པ་སྒྲུབ་རུང་མ་དམིགས་པའི་བྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ་ན་གཞི་དེར་ལུས་
པ་སྒྲུབ་རུང་མ་དམིགས་པ་གྲུབ་ཟིན་གྱི་དོན་དང་། གཞི་དེར་ལུས་པ་མེད་པ་བསྒྲུབ་
སྒྲིའི་ཐ་སྙད་ཡིན་ལོ། །རྟགས་འདིའི་བྱུང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ལ། རྟགས་ཆོས་
སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་ཆོད་མ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་དེ། དག་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་ལུས་པ་སྒྲུབ་རུང་
མ་དམིགས་པའི་ས་ཚྭ་གས་སུ་ལུས་པ་སྒྲུབ་རུང་མ་དམིགས་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་དེ་རྟགས་
པ་མ་ཡིན་དེ། ལུས་པ་སྒྲུབ་རུང་མ་དམིགས་པ་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ།

མེད་ལ་དབང་སྒྲིལ་སྒྲིལ་མེད་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་སྐུ་པ་སྐུ་པ་
 སྐུ་པ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་པ་སྐུ་པ་སྐུ་པ་དམིགས་པ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་
 མེད་པར་ཐལ། དེར་དེ་མངོན་སྐུ་ཀྱིས་ཀྱང་མ་རྟོགས་རྗེས་དཔག་གིས་ཀྱང་མ་
 རྟོགས་པའི་བྱིར། རྟོགས་དང་པོ་ལས། བྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། སྐུ་པ་སྐུ་པ་སྐུ་པ་དམིགས་
 པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་སྐུ་པ་མེད་པའི་སྐབ་བྱེད་ཐུག་མེད་ཏེ། འཇུག་རོ། །དེས་ན་ས་
 ཕྱོགས་དག་པ་འཛིན་པའི་དག་འཛིན་མངོན་སྐུ་ཀྱིས། ས་ཕྱོགས་དེར་སྐུ་པ་སྐུ་པ་
 སྐུ་པ་དམིགས་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་ཕྱོགས་འདི་ནི་དམིགས་སོ་
 ཞེས་བཤམ། སྐུ་པ་འདི་ནི་མ་དམིགས་སོ་སྐུ་པའི་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་གཉིས་འདྲེན་
 པའི་བྱིར། དག་འཛིན་མངོན་སྐུ་དེས་ས་ཕྱོགས་དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ལྷགས་ལ་
 སྐུ་པ་སྐུ་པ་སྐུ་པ་དམིགས་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏོ། །མེད་ལ་དབང་སྒྲིལ་སྒྲིལ་མེད་ཏེ།
 ཞེས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེས་མེད་དགག་དབང་པོའི་མངོན་སྐུ་
 གི་དངོས་ལུ་མིན་པར་བསྟན་པ་ཅུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། འབྲེལ་
 རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །(༡༠༠ན)དགག་བྱའི་ཚེས་ཀྱི་དངོས་
 འབྲས་བཀག་པ་རྟོགས་སུ་སྐྱར་བ། དཔེར་ན། ཏུ་བ་མེད་པའི་མཐའ་བཞི་ཀྱན་ནས་
 བསྐྱར་བའི་དང་ར་སྒྲ་གའ་མེད་པ་ན་ཚེས་ཅན། ཏུ་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་དེ། ཏུ་
 བ་མེད་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་འགལ་རྒྱ་དམིགས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། འགལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་
 ཚད་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འགལ་རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་གི་མཚན་
 ཉིད། མ་དམིགས་པའི་རྟོགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དགག་བྱའི་ཚེས་ཀྱི་འགལ་

ཞུ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་སྦྱར་བ། དབྱེ་ན་ལྟར་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་
 འགལ་ཞུ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཡན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་
 པའི་འགལ་ཞུ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། འགལ་
 ཞུ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་། དགག་བྱའི་ཆོས་དང་ལྟར་ཅིག་མི་
 གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་མི་མཐུན་པར་གནས་པ། དབྱེ་ན་རྣམ་འགྲེལ་ལས།
 རྒྱ་འགལ་དམིགས་ཁྱབ་བྱེད་འགལ་དམིགས། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས། འགལ་
 འབྲས་དམིགས་པ། འབྲས་སུ་འགལ་དམིགས། རྒྱ་དང་འགལ་པའི་འབྲས་སུ་དམིགས་
 པ་སྟེ་དུག་བཤད། དཔེར་བཞིན་རིམ་པ་བཞིན། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ལོན་
 པའི་ཤར་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། གང་འབྲས་སུ་ལོང་བྱེད་སྟོབས་ཆེན་རྒྱན་ཆགས་པ་མེད་དེ།
 མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ལོན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། དེ་ཆོས་ཅན། པ་མའི་རེག་
 པ་སྟོབས་ཆེན་རྒྱན་ཆགས་པ་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ལོན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པ་དང་། དེ་ཆོས་ཅན། གང་རེག་སྟོབས་ཆེན་རྒྱན་ཆགས་པ་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་
 ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ལོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། ཏུ་བ་དྲག་འཕྱར་བས་ཁྱབ་པར་ལོན་
 པའི་ཤར་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། གང་རེག་སྟོབས་ཆེན་རྒྱན་ཆགས་པ་མེད་དེ། ཏུ་བ་དྲག་
 འཕྱར་བས་ཁྱབ་(༡༠༠)པར་ལོན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་
 པར་ལོན་པའི་ཤར་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། གང་རྒྱ་རུས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་
 ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ལོན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། ཏུ་བ་དྲག་འཕྱར་བས་ཁྱབ་པར་ལོན་
 པའི་ཤར་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། གང་འབྲས་སུ་ལོང་བྱེད་སྟོབས་ཆེན་རྒྱན་ཆགས་པ་
 མེད་དེ། ཏུ་བ་དྲག་འཕྱར་བས་ཁྱབ་པར་ལོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་ཞུ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་

གི་མཚན་ཉིད། འགལ་ རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །དགག་བྱའི་
 ཚོས་དང་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་མི་མཐུན་པར་གནས་པ་དབྱེ་ན།
 དེས་པས་ལྟོས་པ་འགོག་པ་དང་། ལྟོས་པས་དེས་པ་འགོག་པའི་འགལ་ རྒྱ་དམིགས་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། དཔེར་བརྗོད་རིམ་པ་བཞིན། ལུས་པ་ཚོས་ཅན། འཇིག་
 པ་བྱིས་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་དེ། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཇིག་དེས་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ཞེས་པ་དང་། གོས་དཀར་པོ་ཚོས་ཅན། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་ཚོན་ཅན་དུ་མ་དེས་
 ཏེ། ཚོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་བྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་ལ་ལྟོས་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་འགལ་བ་དེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་ནི། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་
 དང་། ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་ རྒྱ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་འདི་
 གཉིས་གྱི་བྱུང་འབྱེལ་འབྱུང་པ། ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་
 རྟགས་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་པས། འདི་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། འགལ་བ་
 རྟགས་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཁ་ཅིག །རྣམ་དེས་ལས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་
 གཞོད་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ཚོས་དེ་དང་འགལ་
 བ་འགོག་པས། རྒྱ་སེར་ལྟ་བུ་ཐ་དད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ན། འོ་
 བ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཕན་ཚུན་འགོག་རྣམ་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་(༡༠༡ན)
 འགལ་པའི་བྱིར། བྱུང་པ་ཁས། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་དངོས་སུ་འགོག་རྣམ་
 པར་ཐལ། ཕན་ཚུན་འགོག་རྣམ་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་རྒྱུད་འགལ་མ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན། རྟག་མི་རྟག་གཉིས་གང་སྟོབས་ཆེ། རྟག་པ་སྟོབས་ཆེན་མི་རྟག་པས་
 རྟག་པ་དངོས་སུ་འགོག་མི་རྣམ་པར་ཐལ་ལོ། །མི་རྟག་པ་སྟོབས་ཆེན་རྟག་པས་མི་
 རྟག་པ་དངོས་སུ་འགོག་མི་རྣམ་པར་ཐལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་གཞི་གང་རུང་ལ་མ་

བརྟེན་པར་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་མི་རྒྱས་ལ། ཆོས་ཅན་སྒྲ་ལྟ་བུ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་མི་
རྟག་པས་རྟག་པ་ལ་དངོས་སུ་གནོད་པ་དང་། ཆོས་ཅན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་
ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་རྟག་པས་མི་རྟག་པ་ལ་དངོས་སུ་གནོད་པས། དེ་གཉིས་དངོས་འགལ་
ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྔ་སེར་འགལ་བར་ཐལ། སྔ་ན་པོས་བེ་རྒྱུའི་ཁ་དོག་སེར་པོ་ཡིན་
པ་འགོག་རྒྱས། སེར་པོས་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་སྔ་ན་པོ་ཡིན་པ་འགོག་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།
འཁོར་གསུམ། གལ་ཏེ་འགལ་ན་འགོག་མི་དགོས་ན། བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ལ་གནོད་
པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་རིམ་ལྔར་བྱང་ཞེ་ན། གཞུང་དེས་
བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ལ་གནོད་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཁོ་ན་འགལ་རྟགས་ཡིན་པར་བརྟན་རྟོ། །

རང་ལུགས་ལ། འགལ་བའི་མཚན་ཉིད། ཐ་དད་གང་ཞིག་གཞི་མཐུན་མི་བྲིད་པ།
གཉིས་པར་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། ལྟ་བུ་ཅིག་མི་གནས་དང་། ཡན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་པ། །རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི།
སྒྲོབ་དཔོན་བྱ་བ་ན་རེ། ལྟ་བུ་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་གནོད་བྱ་ལ་གནོད་པའི་རྒྱལ་ལ།
རང་གི་ངོ་བོས་གནོད་པའི་རྒྱལ་དང་། རྒྱས་གནོད་པའི་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཆ་རེག་
གིས་གང་རེག་ལ་གནོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ལ་དངོས་རྒྱས་གནོད་པའི་རྒྱལ་དང་། བརྟེན་རྒྱས་གནོད་པའི་རྒྱལ་
གཉིས་(༡༠༧)དང་པོ་ནི། སྒྲོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆོན་པོས། མཐོང་སྤང་གི་ས་པོན་
ལ་དངོས་སུ་གནོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། སྤང་བའི་བརྟེན་རྒྱས་སུན་པ་ལ་
གནོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་འདས་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་ལ་གནོད་པའི་རྒྱལ་དང་། སྤང་
བས་སུན་པ་ལ་གནོད་རྒྱལ་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱི་དུས་སུ་མཐོང་སྤང་གི་ས་པོན་འགགས་ན། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་

གྱི་དུས་སུ་འགོག་པ་ཐོབ་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་ན། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་
 འགོག་བདེན་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་བས། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་
 མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་ཡོད་ལ། མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་ལ་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་གྱིས་དངོས་སུ་གཞོན་ན་རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་དུ་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་དེ། གཉེན་
 བོས་སྤང་བྱ་ལ་དངོས་སུ་གཞོན་པའི་དོན་ནི་སྤང་བྱ་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་སྒྲིད་པའི་རྒྱས་
 མེད་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་སྒྱུར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོས་མཐོང་སྤང་
 གི་ས་བོན་ལ་དངོས་སུ་གཞོན་པ་ཡིན་ནོ། །སྤང་བ་སྒྲིམ་པ་འགགས་དགོས་ལ། སྤང་
 བའི་དངོས་རྒྱས་སུན་པ་ལ་གཞོན་ན། རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་བས་སྤང་བའི་
 བརྒྱད་རྒྱས་སུན་པ་ལ་གཞོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུང་ངོ། །

མཐོང་ལམ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་གྱིས་མཐོང་སྤང་གི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤྱོད་མི་
 རྒྱས་པར་སྒྱུར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོས་དངོས་སུ་སྤྱོད་རྒྱས་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་
 སྤྱད་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་གྱིས་མཐོང་སྤང་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་སྒྲིད་པའི་རྒྱས་མེད་དུ་དངོས་
 སུ་སྒྲིད་མི་རྒྱས་པར་སྒྱུར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོས་མཐོང་སྤང་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་སྒྲིད་
 པའི་རྒྱས་མེད་དུ་དངོས་སུ་སྒྲིད་པའི་བྱིར། རྟགས་བྱབ་ཁས། འདོད་ན། སྒྲོམ་ལམ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་རང་གི་ངོ་སྤུལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤྱོད་མི་རྒྱས་
 པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་(༡༠༩ན)རང་གི་ངོ་སྤུལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་
 བོན་དངོས་སུ་སྤྱོད་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་
 རང་གི་ངོ་སྤུལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤྱོད་མི་རྒྱས་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་རང་གི་ངོ་སྤུལ་སྤང་བྱའི་ས་
 བོན་དངོས་སུ་སྤྱོད་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར། ཟག་མེད་གྱི་ལམ་གང་གིས་ཀྱང་རང་གི་ངོ་སྤུལ་

སྤང་བྱའི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤྱང་ནུས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་
ལམ་དང་ཟག་མེད་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གང་གིས་ཀྱང་རང་གི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་
བོན་དངོས་སུ་སྤྱང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སོ་སྤྱིའི་རྒྱུད་ལ་སྤྱིའི་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤྱང་བའི་གཉེན་
པོ་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱིར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོས། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
གྱི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤྱང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན།
བདག་མེད་མདོན་སུམ་གྱིས་མ་རྟོགས་པར་འགོག་བདེན་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །
གཞན་ཡང་། སྤྱིར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
གྱི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་དངོས་སུ་སྤྱང་བར་ཐལ། དེའི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་
བོན་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་སྤྱིད་པའི་རུས་མེད་དུ་དངོས་སུ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས།
འདོད་ན། དེ་ལ་དངོས་སུ་ཕན་འདོགས་རུས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ལ་དངོས་སུ་
གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཏྲགས་བསལ་ཁས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་གཞག་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་།
གཞོད་བྱེད་ལ་གཞོད་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད།
རྒྱན་གཅད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མི་མཐུན་པར་གནས་པ། ཁ་ཅིག །ལྷན་ཅིག་མི་
གནས་འགལ་གཞོད་བྱེད་ཁོ་ནར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། སྤང་སུན་ལྷ་བྱ་ལྷན་ཅིག་མི་
གནས་(༡༠༩བ)འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན། དངོས་སུ་གཞོད་པ་དང་། བརྒྱུད་ནས་གཞོད་པ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། སུན་པ་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་མར་མེ་དང་སུན་པ་ལྷ་བྱའོ། །གཉིས་པ་
ནི། ཡུལ་རིང་བ་ནས་རིམ་གྱིས་འོངས་པའི་མར་མེ་སྤྱད་ཅིག་དང་པོ་དང་སུན་པ་ལྷ་

ལུང་། གསུམ་པ་ལ། གཉིས། འདས་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱ་ལ་གནོད་ཚུལ་དང་། ཚ་རྒྱུ་གིས་སྤང་རྒྱུ་ལ་གནོད་ཚུལ་སོགས་བསྟན་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གསུམ། དཔེར་བཤད་པ་དང་། སྐབས་དོན་ལ་སྦྱར་བ་དང་། ཚུད་པ་སྤང་བའོ། ཁང་ཕྱགས་ན་ཡུན་རིང་དུ་སྤྱོད་པ་གནས་པ་ལ་སྒོ་གསེབ་ནས་རིམ་གྱིས་མར་མེའི་འོད་འོངས་པའི་ཆེ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་སྤྱོད་པ་རྒྱུ་མ་ཆང་བ་མེད་པར་ཡོད་ལ། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་དང་ཡུལ་འདབ་འབྱར་དུ་ཡོད་པའི་མར་མེས་སྤྱོད་པ་རིགས་འདྲ་བྱིས་སྤྱོད་པའི་རྒྱས་མེད་དུ་བྱེད་ལ། སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་མར་མེ་སྤྱོས་པ་དང་སྤྱོད་པ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་ནི། རེ་བཞིན་དུ་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བའི་ས་བོན་ཐ་མ་དེ། སྦྱར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་དུས་ན་ཡོད་ལ། དེའི་ཆེ་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྤྱོད་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བའི་ས་བོན་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་ཞིང་། དེ་སྤྱོས་པ་དང་དེའི་སྤང་བའི་ས་བོན་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ། རེའི་དུས་ན་དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བའི་ས་བོན་མེད་པ་དེ་རྒྱུ་མ་ཆང་བའི་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་དེ་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཐོབ་པ་ལ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་མེད་དུ་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། རེས་ན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་དེའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བའི་ས་བོན་མེད་ཀྱང་ཟད་པར་སྤངས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། རེས་མཆོན་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་གནས་ངན་ལེན་(༡༠༥)གྱི་དྲི་མ་མེད་ཀྱང་། སྦྱོང་བཞིན་པ་ཡིན་གྱི་ཟད་པར་སྤངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་གནས་ངན་གྱི་དྲི་མ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་

པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྐྱེས་པའི་ཚེ་དྲི་མ་དེ་ཟད་པར་
སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག །རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་དང་པོས་དྲི་མ་དེ་སྤོང་པ་ཡིན་ཟེར། འོ་ན་རྣམ་
མཁུན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། སྤོང་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་བྱ་
བ་དང་བཅས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁ་ཅིག །མཐོང་ལམ་པར་ཆད་མེད་ལམ་
གྱི་དུས་ན་མཐོང་སྤང་གི་ས་ཐོན་མེད་པར་ཁས་བླངས་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་གྱི་དུས་ན་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྤང་བྱ་
སྤྱེ་འགྱུར་གྱིས་སྤོང་བ་དང་འགག་འགྱུར་གྱིས་སྤོང་བའི་བྱ་བ་མཐའ་གཞི་མཐུན་དུ་
ཁས་བླངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། མཐོང་ལམ་པར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་མཐོང་སྤང་གི་ས་ཐོན་
མེད་ན། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་སྤང་
བྱ་མངོན་གྱུར་འདས་པ་འགགས་པའི་ཕྱིར་མི་སྤོང་། མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མི་
སྤོང་། ད་ལྟར་བ་ལམ་དང་དུས་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་མི་སྤོང་ཞེས་བཟུན་པའི་
ཤུགས་ལ་སྤང་བའི་ས་ཐོན་ལམ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འཇུག་པས་སྤོང་བར་བཤད་
པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། སྤོང་མེད་དེ། ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་གཞུང་གི་དོན། མཐོང་ལམ་
པར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རང་གི་ངོ་སྤྲལ་གྱི་སྤང་བའི་ས་ཐོན་འདས་པ་བུམ་པ་ཐོ་བས་
བཅོམ་པ་ལྟར་སྤོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འགགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་འོངས་པ་མ་དུན་
ནས་འཇུག་པ་ལྟར་སྤོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ད་ལྟར་བ་མངོ་སྤྲལ་གཡང་
ལ་ལྟང་བ་ལྟར་སྤོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལམ་དང་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རི་
(༡༠༩)ལྟར་སྤོང་ཞེ་ན། ལུན་རིང་པོར་གཉེན་པོའི་ཤྱགས་གོམས་པ་ལས། མཐོང་

ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྒྲིབ་ལ་མཐོང་དུ་སྒྲིགས་པ་དང་། དེའི་ངོ་སྤེལ་གྱི་སྒྲིབ་བྱའི་ས་
 བོན་འགག་པ་ལ་མཐོང་དུ་སྒྲིགས་པ་དུས་མཉམ་ཞིང་། དེ་སྒྲིམ་པ་དང་། དེའི་ངོ་སྤེལ་
 གྱི་སྒྲིབ་བྱའི་ས་བོན་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ལ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་གྱི་སྒྲིབ་སྒྲིམ་གྱིས་དེའི་ངོ་སྤེལ་གྱི་སྒྲིབ་བྱའི་ས་བོན་སྒྲིབ་སྒྲིམ་གྱི་རུང་གི་ཆོས་ཅན་དུ་
 བྱས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྒྲིམ་པའི་ཆོ་སྒྲུངས་པ་ཡིན་དེ། དཔེར་ན་སྒྲིབ་པ་སྒྲིམ་པ་དང་
 སྒྲིབ་པ་འགགས་པ་དུས་མཉམ་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཆ་རེག་གིས་གང་རེག་ལ་གནོད་པའི་གནོད་བྱ་ལྡོག་དུས་རི་ལྟ་བུ།
 ཆ་གང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། ཆ་རེག་གིས་གང་རེག་ལ་གནོད་པའི་
 གནོད་བྱ་ལྡོག་དུས་སྐར་ན་སྒྲིབ་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ལྡོག་སྟེ། སྒྲིབ་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཆ་གང་
 གྲང་། སྒྲིབ་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་གང་རེག་རྣམ་མེད་དུ་བྱས། སྒྲིབ་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་གང་
 རེག་ལྡོག་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲིབ་དུའང་ཆོས་མཆོག་གིས་གང་ཞིག་གང་གིས་ལྡོག་པར་བྱེད་
 པ་དེ་ནི་སྐར་ན་སྒྲིབ་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ལྡོག་པར་བྱེད་དེ། སྒྲིབ་ཅིག་དང་པོ་ལ་རྣམ་པ་
 མེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་རུང་བར་བྱེད་དོ། །སྒྲིབ་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་འགལ་བར་རྣམ་
 པ་མེད་དོ། །སྒྲིབ་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་རྣམ་པ་མེད་པ་འགགས་པའི་ཡུལ་དེར་འོང་བར་
 བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གནོད་བྱ་ལྡོག་དུས་ཡུན་རིང་པ་ལ་ནི་ཆད་རེས་པ་
 མེད་དོ། །ཆ་གང་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པའི་དོན་ནི། ཆ་གང་རྒྱན་གནོད་མེད་དུ་ལྟན་
 ཅིག་མི་གནས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

ལ་ཅིག་ ཆ་གང་རྒྱན་སྒྲིབ་སྒྲིམ་མཉམ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་
 མི་འཐད་དེ། ཆ་རེག་གིས་གང་རེག་ལ་གནོད་པའི་གནོད་བྱ་ལྡོག་དུས་སྐར་ན་ལང་
 སྒྲིབ་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ལྡོག་པའི་ཕྱིར། རྣམས་མ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲིབ་ཅིག་དང་པོ་ལ་ལྡོག་གོ་

ཞེན་ཡང་། ཚ་གང་ཕྱད་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་(༡༠༧)ཀྱི་ཐོན་ཏུ་གང་
 རེག་རྒྱས་མེད་ཏུ་བྱས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱས་ན་གང་རེག་ལྷོག་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ།
 གང་རེག་རྒྱས་མེད་ཏུ་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་གང་རེག་ལྷོག་པར་བྱེད་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཐོན་ཏུ་ཚ་གང་ཕྱད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཐོན་ཏུ་གང་རེག་རྒྱས་
 མེད་ཏུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། ཚ་གང་ཕྱད་པའི་སྒོ་ནས་གང་རེག་རྒྱས་མེད་
 བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་གང་རེག་ལྷོག་གོ་ཞེན། ཚ་གང་ཕྱད་པ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དང་གང་རེག་རྒྱས་མེད་ཏུ་བྱས་པ་རྒྱས་མཉམ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྐད་
 ཅིག་གཉིས་པ་ལ་གང་རེག་ལྷོག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཐོན་ཏུ་ཚ་གང་ཕྱད་
 པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག་གིས། གང་རེག་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་མེད་ཏུ་བསྐྱེད་པ་དེ་ཚ་
 རེག་གིས་གང་རེག་ལ་གཞོད་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན། ཚ་གང་ཕྱད་ཏུས་ཀྱི་གང་
 རེག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གང་རེག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་གཞོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
 ཀྱིས་གང་རེག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེ་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་མེད་ཏུ་བསྐྱེད་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་ཅན་དང་རྒྱས་མེད་གང་
 ཅུང་ཏུ་བསྐྱེད་པ་གང་ཞིག །རྒྱས་ཅན་ཏུ་མ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱས་མེད་ཏུ་མ་
 བསྐྱེད་ན། གང་རེག་གཉིས་པ་རྒྱས་མེད་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་མ་གྲུབ་
 པར་ཐལ། ཚ་གང་ཕྱད་ཏུས་ཀྱི་གང་རེག་དེའང་དེའི་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན། དེ་གཉིས་
 ཕྱད་ཏུས་ཀྱི་ཚ་རེག་དེའང་དེའི་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན། དེ་ལས་གཞན་དེའི་ཉེར་ལེན་མ་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གཟུགས་འཛིན་དབང་གིས་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱམ་ལྡན་ཏུ་དེ་
 མ་ཐག་རྒྱུན་ལས་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་རེག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་རྒྱས་མེད་ཏུ་

ཆ་གང་ཕྱད་དུས་གང་གང་རེག་གིས་མ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མི་མཚུངས་ཏེ།
གཟུགས་འཛིན་དབང་གེས་ལ་ཤར་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་གེས་པ་(༡༠༩༧)ཡིན་
པས་གཟུགས་ཉེར་ལེན་དུ་མི་རིགས་པས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ཉེར་ལེན་དུ་རིགས་སོ་ཞེ་
ན། འོན་ཀྱང་རེག་རྩལ་མེད་དེ་གང་རེག་ཡིན་པས་ཆ་རེག་ཉེར་ལེན་དུ་མི་རིགས་པས་
ཆ་གང་ཕྱད་དུས་ཀྱི་གང་རེག་དེ་དཔེ་ཉེར་ལེན་དུ་རིགས་སོ། གལ་ཏེ་ཆ་གང་
ཕྱད་དུས་ཀྱི་ཆ་རེག་ཁོ་ནས་གང་རེག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་རྩལ་མེད་དུ་སྐྱེད་དེ། ཆ་གང་
མི་ཕྱད་ན་གང་རེག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་རྩལ་ཅན་དུ་འབྱུང་པ་ལ། ཆ་གང་ཕྱད་
པའི་དབང་གིས་གང་རེག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་རྩལ་མེད་དུ་སོང་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོན་
གཟུགས་འཛིན་དབང་གེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟ་དུ་གཟུགས་ཁོ་
ནས་བསྐྱེད་པར་ཐལ། གཟུགས་དང་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་མ་ཕྱད་ན་གཟུགས་འཛིན་དབང་
གེས་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟ་དུ་མི་སྐྱེ་པ་ལས། དེ་གཉིས་ཕྱད་པའི་དབང་གིས་
གཟུགས་འཛིན་དབང་གེས་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟ་དུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
གསུམ། དེས་ན་ཆ་གང་ཕྱད་དུས་ཀྱི་གང་རེག་དེས་གང་རེག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་རྩལ་
མེད་དུ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན། ཆ་གང་ཕྱད་དུས་ཀྱི་ཆ་རེག་དེས་གང་གང་རེག་སྐད་ཅིག་
གཉིས་པ་རྩལ་མེད་དུ་སྐྱེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཆ་གང་ཕྱད་དུས་ཀྱི་ཆ་རེག་ཆོས་ཅན།
གང་རེག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་གཞོན་པ་དང་པན་འདོགས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་
པར་ཐལ། གང་རེག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་རྩལ་མེད་དུ་བྱས་པ་གང་ཞིག་དེ་སྐྱེད་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། འོན་ཆ་གང་ཕྱད་དུས་ཀྱི་གང་རེག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དཔེ་ཕྱིར། གལ་
ཏེ་ཆ་གང་སྟོབས་མཉམ་གཉིས་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་ཡིན་ནམ་མིན། མ་ཡིན་པར་

མི་འཐད་དེ། ཚ་གྲང་སྟོབས་མཉམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་སྟངས། སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་
 གཉིས་ཀ་རྩལ་མེད་དུ་བྱས། སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཀ་ལྡོག་པ་སྟེང་པའི་
 བྱིར། དེ་གཉིས་གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པའང་མི་འཐད་པར་བཤལ། དེ་གཉིས་སྟོབས་
 མཉམ་པའི་བྱིར། བྱལ་སྟེ། (༡༠༥ན)གནོད་པ་མ་ཡིན་གཉིས་པོ་དག་རྩལ་པ་མཚུངས་
 བྱིར་གོགས་བྱེད་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེན། དེ་གཉིས་སྟོབས་མཉམ་ཡང་
 གནོད་བྱེད་ཡིན་ལ། གཞུང་དེའི་དོན་ནི་དམ་པཅའ་འགལ་པ་རྩལ་མཚུངས་ཡིན་ན།
 གོགས་བྱེད་ཅམ་ཡིན་པས་གནོད་བྱེད་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཚ་གྲང་
 སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་སྟངས། གཉིས་པ་ལ་རྩལ་མེད་དུ་བྱས། སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་གྲང་
 རེག་ལྡོག་པའི་ཆོ། ཚ་གྲང་སྟངས་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་སྟེ་བྱི་བར་གསུམ་གྱི་ཆ་ཡོད་
 དམ་མེད། མེད་ན་གྲང་རེག་ལྡོག་དུས་རྒྱུར་མཐོང་གི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་གྱིས་རེས་
 མི་རྩལ་འགྱུར་ལ། ཡོད་ན་དེའི་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་གྲང་རེག་ལྡོག་གམ་མི་ལྡོག་།
 ལྡོག་ན་གནོད་བྱ་ལྡོག་དུས་གོང་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལ། མི་ལྡོག་ན་སྐད་ཅིག་
 གཉིས་པ་ལ་གྲང་རེག་རྩལ་མེད་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་བཤལ། དེའི་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་
 ལ་གྲང་རེག་མི་ལྡོག་པའི་བྱིར་ཞེན། སྟོན་མེད་དེ། ཚ་གྲང་སྟངས་པའི་སྟེ་བྱི་བར་གསུམ་
 གྱི་ཆ་གསུམ་གའང་། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་སྟངས་ཅས་པའི་སྐད་ཅིག་། དང་པོའི་ཁོངས་སུ་
 གཏོགས་པའི་བྱིར། ལ་ཅིག་། བཅ་པོར་གྱུར་པའི་གནོད་བྱེད་གྱི་དོན་གནོད་བྱ་དང་
 སྟངས་པའི་དབང་གིས་གནོད་བྱ་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་སྟེང་པའི་རྩལ་མེད་དུ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། ལྷང་སུན་ལྟ་བུ་བཅ་པོ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་ན་ཡང་སྟངས་པ་མི་སྟེང་པའི་
 བྱིར་ཏེ། ལྷང་པ་སྟེས་པ་ན་སུན་པ་འགགས་པའི་བྱིར། དེས་ན་གནོད་བྱ་དང་སྟངས་ན་
 གནོད་བྱ་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་སྟེང་པའི་རྩལ་མེད་དུ་བྱེད་པ་དེ་བཅ་པོར་གྱུར་པའི་གནོད་

བྱེད་དོན་ཡིན་ནི་ཞེ་ན། འོ་ན་ཚ་གྲང་ཐུད་པ་མི་སྤྱོད་པར་ཐལ། ཚ་རེག་ཡོད་པའི་
གོ་སར་གྲང་རེག་ཡོད་པ་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཚ་གྲང་ཐུད་པ་སྤྱོད་དེ། ཚ་གྲང་
ལུལ་འདབ་འབྱར་དུ་ཡོད་པ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་སྤང་སྤུན་ཐུད་པ་སྤྱོད་(༡༧༧)
པར་ཐལ། སྤང་སྤུན་ལུལ་འདབ་འབྱར་དུ་ཡོད་པ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དཔྱིད་
ཀྱི་ཚ་རེག་དེས་དགུན་གྱི་གྲང་རེག་ལ་གཞོད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཐུད་ན་དགུན་གྱི་
གྲང་རེག་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྤྱོད་པའི་རྩམ་མེད་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་པ་ལས། འདོད་
ན། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེས་སེམས་ཅན་
གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སེམས་ཅན་
འབད་མེད་དུ་གྱུ་ལ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་སངས་རྒྱལ་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལ་དངོས་སུ་
གཞོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་དེ་གཉིས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྤངས་
འགལ་བ་གང་ཞེས། ཁྱོད་རྒྱུ་རྟེན་ཚད་མ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་ཟླ། དེ་ཡི་གཞོད་
བྱེད་ནི། །བདག་མེད་མཐོང་བས་འགལ་བ་ཡིན། ཞེས་དང་། དེ་དག་གང་ལ་ཚད་
མ་ཡོད། །དེ་ནི་གཞན་ལ་གཞོད་བྱེད་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱུན་
མེད་དེ། དེ་ནི་རྒྱུད་གཅིག་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག །གཞོད་བྱ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྤྱོད་པའི་རྩམ་མེད་དུ་སྤྱོད་པ་དེ་བཅས་པོར་
གྱུར་པའི་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྤང་བ་ཚོས་ཅན། སྤུན་པ་ལ་
གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྤུན་པ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྤྱོད་པའི་རྩམ་མེད་སྤྱོད་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་སྤྱེས་པ་ན་སྤུན་པ་འགགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལན་ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་།

འགལ་བའི་རྣམ་གཞག་དབྱད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡན་ཚུན་སྤང་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད།
 རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མི་མཐུན་པར་གནས་པ། སྒྲོ་བ་དཔོན་ལྷ་བ་ན་རེ།
 ཆོས་མཚན་གིས། འབྲས་ལུ་གཅིག་ལ་ལྷོས་ཏེ་རྒྱས་པ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཡན་ཚུན་
 སྤང་འགལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཛོག་པ་མི་འཐད་དེ། དོན་གྱི་དང་ལྷ་གཉིས་ལྷ་ལུ་ཡན་
 (༡༧༣)ཚུན་སྤང་འགལ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་བ་ནི་སྤྱགས་སྤྲུ་མའི་དགོངས་པ་མ་
 ཡོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མཚན་གིས། འབྲས་ལུ་གཅིག་ལ་ལྷོས་པ་ཡོད་མེད་གཉིས་
 རྟགས་སྤྲུ་བཞོད་ནས་བསལ་བ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཡན་ཚུན་སྤང་འགལ་དུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་
 གྱི། ཡན་ཚུན་སྤང་འགལ་ཡིན་ན་འགལ་ལྷ་གང་རུང་ཞིག་དངོས་པོ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་
 ཁས་ལེན་པ་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྷ་ལུ་དངོས་འགལ་དང་། རྟག་
 པ་དང་བྱས་པ་ལྷ་ལུ་བརྒྱད་འགལ་གཉིས་སོ། །དེ་ཡང་སྒྲོ་མི་རྟག་པར་ཡོངས་གཅོད་ལ་
 གྲུབ་ན་སྒྲོ་རྟག་པ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་ཀྱང་། དེ་ཅམ་གྱིས་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་གཞི་
 མཐུན་ཁེགས་ཀྱང་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་མི་རྒྱས་ཏེ། དཔེར་ན་ལུང་ལའི་ཁ་དོག་སྒྲོན་
 པོ་ཡིན་པ་ཡོངས་གཅོད་ལ་གྲུབ་པས་སེར་པོ་ཡིན་པ་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་ཀྱང་དེ་ཅམ་
 གྱིས་སྒྲོ་སེར་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཅིག་གི་མཚན་ཉིད་ཞུགས་སར་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་
 ཞུགས། ཅིག་ཤོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཞུགས་སར་གཅིག་གི་མཚན་ཉིད་ཞུགས་པ་ནི་ཡན་
 ཚུན་སྤང་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་ཞུགས་སར་མི་རྟག་པ་མ་ཞུགས།
 མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་ཞུགས་སར་རྟག་པ་མ་ཞུགས་པས་རྟག་མི་རྟག་ཡན་ཚུན་
 སྤང་འགལ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་། དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཀག་

པའི་སྒོ་ནས། ཉག་མི་ཉག་འགལ་པར་ངེས་དགོས་ཏེ། སྒྲིའི་སྤྱིང་དུ་ཉག་པ་དམིགས་
 བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མ་ཁེགས་ན་སྒྲ་ཉག་པ་མི་ཁེགས་གིང་སྒྲ་མི་ཉག་པར་རྟོགས་མི་རུས་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འགལ་བ་གཉིས་ཀ་ཡང་སྤྱང་དུང་མ་དམིགས་པ་ལས་འགལ་པར་
 ངེས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཚ་གྲང་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 གཉིས་རྒྱུ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་(༡༠༦)སྒོ་ནས་མི་མཐུན་པར་གནས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། གཞི་དེ་ཚ་རེག་ཡིན་པར་ཡོངས་གཅོད་ལ་གྲུབ་ན། གྲང་རེག་ཡིན་པར་རྒྱུ་
 བཅད་ལ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་པར་ནོན་པ་དེས་བྱུང་
 པར་ནོན་པའི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞིར། གྲང་རེག་སྟོབས་ཆེན་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕན་
 ཚུན་སྤང་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་སྒྲ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འགལ་སྒྲ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་
 མེ་སྟོབས་ཆེན་པོ་དང་གྲང་རེག་སྟོབས་ཆེན་པོ་གཉིས་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་མེ་མེད་དེ་མེ་མེད་མཚན་མོའི་ཀྱ་མཚོ་དུ་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་བྱུང་བྱེད་
 མ་དམིགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་སྒྲ་མ་དམིགས་
 པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་མེ་དེ་དུ་པའི་བྱུང་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་
 བསལ་ཁས་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་རྟོགས་པ་
 ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། །ལྷ་བ་བཀར་བཀྲགས་ཀྱི་ཕྱག་ཀྱ་བཞིའི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་ཐབ་
 པའི་དོན་ཉགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པའི་ཆེ་ཉགས་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་འགལ་བ་དང་།
 རྗེས་དབག་གིས་སྒྲོ་འདོགས་ལ་གཞོད་ཚུལ་དང་། ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་བདག་
 མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གེས་རབ་ཀྱིས་བདག་འཛིན་གྱི་ས་པོན་ལ་གཞོད་ཚུལ་

ལ་སོགས་པ་འགལ་བའི་རྣམ་གཞག་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་པས་འགལ་བ་གཉིས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་ལ་དྲོགས་པ་གཅན་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྟགས་ཡང་དག་
ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པ་མི་འཐད་དེ། སྐབ་
རྟགས་ལ་འབྲས་རང་གི་རྟགས་གཉིས་སུ་འབྱེད་ན། དགག་རྟགས་ལ་ཡང་འབྲེལ་སྒྲ་
མ་དམིགས་པ་དང་འགལ་སྒྲ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་སུ་བྱེ་བས་རྟགས་ཡང་དག་
ལ་བཞིར་(༡༠༥ན)གྲངས་ངེས་པར་འགྱུར་ལ། འབྲེལ་སྒྲ་མ་དམིགས་པ་དང་འགལ་
སྒྲ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་དགག་རྟགས་ཞེས་གཅིག་དུ་སྦྱད་ན། འབྲས་རང་གི་
རྟགས་གཉིས་པོའང་སྐབ་རྟགས་ཞེས་གཅིག་དུ་བསྡུས་ནས་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་སུ་
གྲངས་ངེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག་། དགག་རྟགས་
ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་དགག་ཡིན་ལ། མེད་དགག་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པས་
རྟགས་ཡང་དག་གི་གྲངས་ངེས་བྱེད་པའི་ཆེ་དགག་རྟགས་ལ་གཉིས་སུ་མ་བྱེ་བ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། མེད་དགག་གི་ངོ་བོ་ལ་དབྱེ་བ་མེད་དུ་རྒྱག་གྱུང་དགག་
གཞིའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ་བྱར་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་། སྐབ་རྟགས་ལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་
བ་ལ་བརྟེན་པ་དང་བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། དགག་
རྟགས་ལ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་དང་བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་
གཉིས་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། དགག་རྟགས་ལ་ཡང་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ལ་
བརྟེན་པ་དང་། བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བྱུང་
འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་རི་ལྟར་ཡོད་ཅི་ན། མེ་མེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་མེ་མེད་མཚན་མོའི་རྒྱ་
མཚོ་དུ་མེད་དུ་སྐབ་པའི་རྟགས་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་

རྒྱལ་པོ་འཕེལ་བའི་འདུན་པའི་ལུང་ལྟར་བཤད་པའི་མཛེས་པ་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ལ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བསྟན་ན་དགག་རྟགས་དང་རྒྱལ་
 རྟགས་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱ་སྟོག་གྱུར་ལ་དགག་པ་དང་རྒྱལ་པ་
 གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དགག་པ་དངོས་སུ་རྒྱལ་པའི་རྟགས་དེ་དགག་རྟགས་དང་རྒྱལ་
 པ་དངོས་སུ་རྒྱལ་པའི་རྟགས་དེ་རྒྱལ་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་རྟགས་ལ་རང་གི་
 བསྟན་བྱའི་ཆོས་ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་(༡༠)པ་དང་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པ་
 གཉིས་ཡོད་པས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་དུ་
 གྲངས་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རྟགས་ཡང་དག་གི་གྲངས་ངེས་བྱེད་པའི་ཆེ་རྒྱལ་རྟགས་
 ལ་འབྲས་རང་གི་རྟགས་གཉིས་སུ་བྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
 རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་རང་གི་བསྟན་བྱའི་ཆོས་ལ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་པ་དང་བདག་
 གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་པ་གང་རུང་གི་སྟོ་ནས་རང་གི་བསྟན་བྱའི་ཆོས་ལ་མི་བསྟན་པ་
 ཞིག་དགོས་པར་རྟགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྟགས་པ་ལའང་དགོས་
 པ་ཡོད་དེ། ལྟར་འདྲའི་འབྲེལ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟགས་རྣམས་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་
 པ་རྟགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བསྟན་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་ནས་དབྱེ་ན། རྒྱལ་
 རྟགས་ཡང་དག་དང་། དགག་རྟགས་ཡང་དག་གཉིས། མཚན་ཉིད་མི་པ་བཞིན། དེ་
 རྒྱལ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག །དེ་རྒྱལ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་རྒྱལ་
 པ་ཡིན་པ་དང་། གང་ཞིག །དེ་རྒྱལ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་དགག་
 པ་ཡིན་པ། དབྱེ་བ་ནི་སྟར་བཤད་ཅིན་ཏེ། །

གསུམ་པ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བསྟན་བྱའི་སྟོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། གང་གི་སྟོ་

ནས་དབྱེ་བ་དང་། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ལ་ཅིག རྟགས་ཡང་དག་
ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གྲགས་
པའི་རྟགས་ཡང་དག་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་ཚུལ་གསུམ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་སྟོན་ནས་དབྱེ་
བ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྟགས་དེ་དངོས་
པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཚུལ་གསུམ་ཡིན་ཆེས་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་
པའི་རྟགས་དེ་ཡིན་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཚུལ་གསུམ་གྲགས་པའི་ཚད་མས་
གྲུབ་པའི་(༡༠༥)རྟགས་དེ་གྲགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་
མི་འཐད་དེ། རྟགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མཐར་དངོས་པོ་སྟོབས་
ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །

རང་ལུགས་ལ། རྟགས་གསུམ་པོ་འདི་བརྒྱབ་བྱུང་སྟོན་ནས་དབྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་
པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་དཔག་དང་། ཡིན་ཆེས་པའི་རྟགས་དཔག་དང་། གྲགས་པའི་
རྟགས་དཔག་གསུམ་པོ་འདི་ལུལ་གྱི་སྟོན་ནས་བྱེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་འད་། དེས་
ན་གཞོད་བྱིར་རྟགས་དཔག་ལས། ལས་བྱེད་སྟེ་རོལ་གྱུར་མིན་ཡང་། ལུལ་གྱི་བྱེད་
བར་བརྟན་པ་ཡི། བྱིར་ན་ཐ་དད་བྱས་པ་ཡིན། ཞེས་དང་། དེས་ན་ལུལ་གྱི་བྱེད་
བར་ནི། བརྟན་བྱིར་གྲགས་པ་རྟགས་དཔག་ལས། བྱི་རོལ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཡང་། ཐ་
དད་བྱས་ཡིན་སྟེ་མ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དངོས་
པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་
ཞིག རྟགས་ཀྱི་བརྒྱབ་བྱུང་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ། རྟགས་ཀྱི་ཡང་སྟེར་བཤད་
པའི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་རྣམས་ཡིན་ནོ། །

ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་པགས་པ།

གཉིས་པ་ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ། དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་མོ། །
 དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དགག།
 ཚད་མར་འདོད་ཀྱང་སྟོགས་གཞན་ཏུ་འདོད་པ་དགག། བདེན་བཞི་ཤིན་ཏུ་སྟོག་
 གུར་ཡིན་པ་དགག་པའོ། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་
 མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། དེ་སྐད་དུ་འང་། རང་འགྲེལ་ལས། རྗེས་སྤྱད་པག་པ་ཡང་ཉེས་པ་མེད་པ་མིན་ཏེ།
 སྒྲ་རྣམས་དོན་དགག་ལ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ་ཞེ་ན། འོ་ན་
 མངོན་མཐོ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་མེད་(༡༠༥)པར་ཐལ། ད་ལྟ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱུངས་པ་
 ལས་མ་འོངས་པ་ན་མཐོ་མིས་སུ་སྟེ་བ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་
 མི་རུས་ཏེ། དེས་ལེགས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་འང་། གཙོ་
 བོའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུའི་བྱིར། །གཞན་ལ་རྗེས་སྤྱད་པག་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །
 གསུང་རབ་ལས་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་རྟག་ལུན་འབྲང་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཤིན་ཏུ་
 སྟོག་གུར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས།
 ལྷན་སྟེ། ཚད་མས་མ་གྲུབ་དོན་ཅན་གྱི། གྲུབ་མཐའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ངམ་ཅི། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། ཤིན་ཏུ་སྟོག་གུར་རྟགས་པའི་ཐབས་མེད་པར་ཐལ། ཤིན་ཏུ་སྟོག་
 གུར་ལུང་རིགས་གང་གིས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
 གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་རྟགས་པའི་ཐབས་ཡོད་པའི་བྱིར། ལྷན་སྟེ། འདི་ནི་

ལས་ཡིན་ཐབས་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལས་འབྲས་གིན་ཏུ་ཐ་བ་སྟོན་
པའི་གསུང་རབ་ལ་ཐོས་པས་མ་བྱས་པས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་ཐོབ་པ་མེད་པར་ཐལ།
ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་དེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པས་ཡོངས་སྟོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་
བདེ། །ཞེས་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་པའི་དོན་ལ་མི་བསྟུ་བ་མིན་པར་ཐལ། རྟགས་འདྲ།
འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་དབྱུད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག །ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་དེ་ཚད་མ་ཡིན་ལ་དེའི་རྟོན་གཏན་
ཆོག་མ་ནི། དཀར་ཆོས་ཆོས་ཅན། སྟུང་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་སྟེ། སྟུང་པ་ལས་བདེ་
བ་འབྱུང་བར་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱི་ལུང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།
གེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱི་ལུང་ཡིན་ན་སྟུང་པ་ཞིན་པས་བྱུང་
པར་ཐལ། སྟུང་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱི་ལུང་ལས་གསུངས་
ན་སྟུང་པས་བདེ་བ་འབྱུང་བས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རོན་ཏེ། སྟུང་པ་ལས། (༡༠༩)བདེ་
བ་འབྱུང་སྟེ། སྟུང་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱི་ལུང་རྣམ་དག་
ལས་དོན་མཐུན་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འགོད་དོ་ཞེ་ན། སྟུང་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་
བར་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱི་ལུང་རྣམ་དག་ལས་དོན་མཐུན་ཏུ་གསུངས་པ་ཆོས་
ཅན། དཀར་ཆོས་སྟུང་པ་ལ་བདེ་བ་འབྱུང་བར་སྟུང་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། དཀར་ཆོས་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པར་ངེས་ནས་དཀར་ཆོས་སྟུང་པ་ལས་བདེ་
བ་འབྱུང་མི་འབྱུང་ཐེ་ཆོས་ཟ་བའི་གང་ཟག་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཀར་ཆོས་དེ་
ཁྱོད་ཡིན་པར་ངེས་ན་དཀར་ཆོས་དེ་སྟུང་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་ངེས་དགོས་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྟུང་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་དེ་དཀར་ཆོས་སྟུང་པ་
ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་སྟུང་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དཀར་ཆོས་སྟུང་

ངེས་ནས་སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་མི་འབྱུང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་གང་ཟག་མ་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དཀར་ཚོས་སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་དེ་དཀར་ཚོས་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་
 ཅིག །ལུང་རྣམ་དག་ཡིན་ན་དབྱུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་མ་དག་མ་བརྟགས་པར་ཡང་
 རྟགས་ལྡན་གྱིས་ཁས་སྤྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྟགས་ལྡན་གྱིས་ལུང་དབྱུང་
 བ་གསུམ་གྱིས་དག་མ་དག་བརྟགས་ནས་ལུང་ཁས་སྤྱང་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་
 བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་ལྟར་ལུལ་གཉིས་རྣམ་དག་ནས། །དེ་ནི་བརྟན་
 བཅོས་ཡོངས་འཛིན་པར། །འདོད་པའི་རྟམ་ཡིན་ཞེས་དང་། རྣམ་ངེས་ལས་ཁས་སྤྱངས་
 བརྟགས་བ་འབྱུག་པ་ནི་མིན་གྱི་འོན་ཀྱང་བརྟགས་ནས་ཁས་ལེན་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་གིན་རྟམ་གྲོག་གྱུར་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་འབྱུང་
 བདེན་པ་ལས་སྤྱག་བསྐྱལ་བདེན་པ་(༡༠༥བ)འབྱུང་བ་གིན་རྟམ་གྲོག་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། སྤྱིན་པ་བཏང་པ་ལས་ཡོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བ་དང་། སྤྱིག་བཅད་པ་ལས་སྤྱག་
 བསྐྱལ་འབྱུང་བ་གིན་རྟམ་གྲོག་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། རང་འབྲེལ་
 ལས། ལུང་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པའི་རྗེས་སྤྱད་བག་པའི་ལུལ་རྟམ་འདོད་པ་དག་ལ་དེ་
 བཞིན་རྟམ་གྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་
 འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་གྱི་རྗེས་དབག་ཚད་མའི་ལུལ་རྟམ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག །ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ་རྟམ་
 བྱས་ནས་དཔེར་བཅོལ་རིམ་པ་བཞིན། བཀའ་རྒྱལ་འབྱིང་བསྐྱུས་གསུམ་ཚོས་ཅན།

རང་རྒྱུ་མཁུན་པ་རྣམ་དག་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། རྫོང་པ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། དེ་
ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་པའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་ཡིན་ཏེ། དབུད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་
པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། སྒྲིབ་པ་སྤངས་
པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལྟོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་
མི་འཐད་དེ། རྟགས་གསུམ་པོ་དེའི་བསྐྱུ་བ་ཕྱ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མས་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བའོ། །
དང་པོ་ནི། ཡིད་ཆེས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་
ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱུ་བ་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་ཡིན་པ། གཉིས་པ་ནི། ཡིད་ཆེས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་ལས། ཡིད་ཆེས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་
ལ། རྟགས་དགོད་པ་དང་། ཚུལ་བསྐྱུ་བ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གང་དབུད་པ་གསུམ་
གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་ན། རང་གི་བསྟན་པའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བས་ཁྱབ། དཔེར་ན་
བདེན་བཞི་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་བཞིན། སྒྲིན་པས་ལོངས་སྟོང་བྲིམས་ཀྱིས་བདེ་
ཞེས་(༡༡༠ན)པའི་ལུང་འདི་ཡང་དབུད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་ཆོས་བསྐྱུ་བ་པ་དང་། ཁྱབ་པ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་
ནི། སྒྲིན་པས་ལོངས་སྟོང་བྲིམས་ཀྱིས་བདེ་ཞེས་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། དབུད་པ་གསུམ་
གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་ཏེ། དེས་མ་རིན་ཆེན་སྤང་བའི་རང་གཞུང་གང་ཞིག །དབུ་མ་
རིན་ཆེན་སྤང་བ་དེ་དབུད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལས་མཐོང་བ་
མངོན་འགྱུར་བསྟན་པ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གཞོད་པ་མེད་པར་མངོན་སུམ་ཚད་
མས་གྲུབ། མཐོང་བ་སྒྲོག་གྱུར་བསྟན་པ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྫོགས་དབག་

ཚད་མས་གནོད་པ་མེད་པར་དེས་གྲུབ། མ་མཐོང་པ་ཤིན་ཏུ་ཤྲོག་གྱུར་བརྟན་པ་ལ།
ཁས་སྤངས་སྒྲི་འགལ་བ་དང་རང་ཆོག་དངོས་ཤུགས་འགལ་བས་གནོད་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་བྱུང་བ་བསྐྱབ་པ་ནི། དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་
ཡིན་ན་རང་གི་བརྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱབ་པས་བྱུང་སྟེ། རང་གི་བརྟན་བྱའི་དོན་ལ་
བསྐྱབ་དབྱུང་བ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གིས་མ་དག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡིད་ཆེས་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ནི། སྦྱོར་པས་འོངས་སྦྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་
བདེ་ཞེས་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྟན་བྱ་རྟགས་པའི་སྦྱོར་སྦྱོར་ཏུ་མོང་སྟེ། དབྱུང་
བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡིད་ཆེས་པའི་མ་
དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྟན་བྱའི་དོན་ལ་བསྐྱབ་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ནི། དབྱུང་བ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་
པས་འོངས་སྦྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ་ཞེས་པའི་ལུང་རང་གི་བརྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱབ་
པར་སྐྱབ་པའི་དངོས་པོ་སྦྱོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་(༡༡༠བ)ཐལ།
ཁོད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དེ་ལྟར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོ་སྦྱོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མས་
གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྦྱོར་མེད་དེ། ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོ་སྦྱོབས་ཞུགས་ཀྱི་ཚད་མས་
གྲུབ་ཀྱང་། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཤིན་ཏུ་ཤྲོག་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྦྱོར་
མོགས་དཀར་ཆོས་སྦྱོད་པ་ལས་མ་འོངས་པ་ན་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བ་དེ་ཡིད་ཆེས་
རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱོར་མོགས་དཀར་ཆོས་སྦྱོད་པ་ལས་
མ་འོངས་པ་ན་བདེ་བ་འབྱུང་བ་དེ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་ལ་མ་འོངས་པ་ན་ཆོས། །བདེ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཅས་

པ་ཡིན། །ཞེས་སྦྱིན་སྟགས་དཀར་ཆོས་སྤྱད་པ་ལས་མ་འོངས་པ་ན་བདེ་བ་མི་འབྱུང་
 བ་དེ་ཡིད་ཆེས་བསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་
 ལས་ཁས་སྤངས་སྟེ་ཕྱི་འགལ་བའི་དོན་དང་མི་འགལ་བའི་དོན་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་ཡིད་
 ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དབྱུད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་
 པའི་ལུང་དེ་དེ་རྒྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་འབྲེལ་ལས། རྗེས་སྤྱད་པག་
 པ་ཡང་ཉེས་བཅེད་པ་མིན་ཏེ། ཞེས་སྟགས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་
 ཏེ། ལུང་ཙམ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་མེད་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དབྱུད་པ་
 གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྟུ་བ་དང་འབྲེལ་མེད་ཏེ་
 བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དབྱུད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཆོས་
 ཙམ། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྟོང་བྲིམས་གྱིས་བདེ་ཞེས་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་
 མི་བསྟུ་བར་རྒྱབ་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྒྱབ་ཀྱི་
 བསྟུ་བ་བྱ་བྱིན་ཏེ་སྟོག་སྟུར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་
 བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྟུ་བར་གྲུབ་པས། སྦྱིན་པ་བཏང་བ་ལས་(༡༡༡ན)ལོངས་སྟོང་འབྱུང་
 བར་ཚད་མས་གྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། ལ་མ་བསད་པ་ལས་འཁོར་
 པ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་ཐལ། ལ་དང་མ་ནི་བསད་བྱ་ཞིང་། ཞེས་པའི་ལུང་རང་གི་
 བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། སྦྱིན་པ་བཏང་བ་ལས་
 ལོངས་སྟོང་འབྱུང་བ་དེ། སྦྱིན་པས་ལོངས་སྟོང་བྲིམས་གྱིས་བདེ། །ཞེས་པའི་བརྗོད་
 བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། ལ་མ་བསད་པ་ལས་འཁོར་པ་ལས་གྲོལ་བ་དེ། ལ་དང་མ་ནི་
 བསད་བྱ་ཞིང་། ཞེས་པའི་ལུང་གི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་བཤད་པ།

གསུམ་པ་གྲགས་རྟགས་ལ་གཉིས་གཞན་ལྷགས་དགག་པར་ལྷགས་བཞག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད། དེ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་
གསུམ་གྲགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྟགས་ཡང་དག་
ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱལ་གསུམ་མཐར་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱིས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རྟགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱལ་གསུམ་གྱི་མཐར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྒྱལ་གསུམ་གྲགས་པ་ཅམ་
གྱིས་གྲུབ་དགོས་ན་རྒྱལ་གསུམ་པོ་དེ་རྒྱལ་བྱེད་གྱི་རྟགས་ཀྱང་གྲགས་པས་གྲུབ་དགོས་
པས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་རོ། །

ཁ་ཅིག །གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་འདོད་རྒྱལ་གྱི་གྲགས་རྟགས་དང་། རྒྱ་
མཆན་ཅན་གྱི་གྲགས་རྟགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན། ལྷ་བ་
ཞེས་པའི་རྒྱས་བརྗོད་དུ་རུང་སྟེ། རྟག་ལུལ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་
པ་ནི། ད་རྟག་ཆོས་ཅན། ཤིང་རྒྱས་བརྗོད་དུ་རུང་སྟེ། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི། བརྒྱལ་བའི་ཆོས་ལ་འདོད་
རྒྱལ་གྱི་གྲགས་པ་དང་། རྒྱ་མཆན་ཅན་གྱི་གྲགས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པོ་ཡང་། དེས་ (༡༡༡)ནི་རྒྱ་མཆན་ཅན་གྱི་ཡི། །དོན་དམ་གྱི་རྣམས་ཀྱི་
ནི་དོན། །དོན་དམ་པ་ཉིད་འགོག་པ་ལ། །གཞོན་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་
པས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། འདོད་རྒྱལ་པའི་གྲགས་པ་ནི་དོན་ཐམས་ཅད་འདུག་ཏུ་

རུང་མྱེ། འདོད་པས། འཇུག་ཅིང་འདོད་པ་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བའི་ཕྱིར།
རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་གྲགས་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་ཡོད་པར་འཇུག་གི་རྒྱ་མཚན་མེད་པར་
མི་འཇུག་མྱེ། དཔེར་ན་གིང་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པ་ལ་བརྟུར་
རྗེས་སུ་གིང་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་གི་གཞན་ལ་འཇུག་ཏུ་མི་རུང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་
མི་འཐད་དེ། བྱས་དང་མ་བྱས་པ་རྣམས་སུ། །སྤྱོད་ཆོག་མེད་པ་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་
རུང་། ཞེས་པའི་རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ །ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པ་དེ་ད་ཤིག་གིང་ཡིན་པར་རྒྱབ་པའི་
གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་རྒྱབ་ཀྱི་རྒྱལ་གསུམ་ཡིན་པ་གང་ཞེས། ད་ཤིག་
གིང་མ་ཡིན་པ་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞིན་ད་ཤིག་གིང་མིན་
ཞེས། རྫོད་པ་ལ་ཡང་གཞོད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ད་ཤིག་གིང་
མ་ཡིན་པ་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་ན། རྒྱ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་གྲགས་པས་
གཞོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་མདོན་སུམ་དང་གྲགས་པའི་གཞོད་ལུལ་ཐ་དད་ཏུ་
བསྟན་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་བཞིན་ད་ཤིག་གིང་མིན་ཞེས། ཞེས་སྟགས་ཀྱི་དོན་
ནི། ད་ཤིག་གིང་རྒྱས་བརྫོད་རུང་མ་ཡིན་པ་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པའི་དོན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟོག་ལུལ་ན་ཡོད་པ་དེ་རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བའི་རྒྱས་བརྫོད་རུང་ཏུ་
རྒྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
རྒྱབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བརྒྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་
རྟོག་ལུལ་ན་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། དེ་རྒྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྒྱབ་
ཀྱི་འབྲས་རྟགས་(༡༡༩ན)ཡང་དག་ཀྱང་མ་ཡིན། དེ་རྒྱབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་
དག་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རྒྱབ་ཀྱི་དགག་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་

པར་ཐལ། དེ་གྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག་། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
 གྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་
 ན། ཟླ་པའི་གྲུས་བརྗོད་རུང་ཆོས་ཅན། དགག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་རྩྭ་ཀྱིས་
 རྟགས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། དགག་བྱ་གང་དངོས་སུ་བཅད་པའི་རྩྭ་
 ཀྱིས་རྟགས་པར་བྱ་བ་ཡིན། ཟླ་པའི་གྲུས་བརྗོད་མི་རུང་དངོས་སུ་བཅད་པའི་རྩྭ་
 ཀྱིས་རྟགས་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སུམ་པ་དེ་ཡང་སུམ་པ་མ་ཡིན་པ་དངོས་སུ་བཅད་
 པའི་རྩྭ་ཀྱིས་རྟགས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟླ་པའི་གྲུས་བརྗོད་རུང་དེ་ཟླ་པའི་གྲུས་
 བརྗོད་མི་རུང་དངོས་སུ་བཅད་པའི་རྩྭ་ཀྱིས་རྟགས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 སུམ་པ་ཆོས་ཅན། དགག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་རྩྭ་ཀྱིས་
 རྟགས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱེད་དངོས་སུ་འཇལ་བའི་རྟག་པ་དེ་དགག་
 རྟག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འོ་ན་དེ་ཟླ་པའི་གྲུས་བརྗོད་རུང་ཆོས་ཅན། དགག་པ་ཡིན་
 དེ། དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་
 གཞིའོ། འད་པོ་ནི་གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་གྲུབ་ཀྱི་རྩྭ་གསུམ་
 གང་ཞིག་། དེ་གྲུབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་དབང་གིས་བཞག་པ། གཉིས་པ་ལ་གསུམ།
 རྟགས་དགོད། རྩྭ་བསྐྱབ། བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་དབང་གིས་བཞག་པའི་རྩྭ་ལོ། འད་
 པོ་ནི་རྟག་ཡུལ་ན་ཡོད་ན་ཟླ་པའི་གྲུས་བརྗོད་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན། ག་
 སུར་དང་དབུ་རྩ་བཞིན། (༡༡༩བ)རི་བོང་ཅན་འདི་ཡང་རྟག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱོགས་ཆོས་བསྐྱབ་

པ་དང་། བྱུང་པ་བསྐྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རི་བོང་ཅན་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་དེ་རང་
 རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཏུ། རི་བོང་ཅན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་རང་
 རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་རི་བོང་ཅན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་རི་བོང་
 ཅན་འཛིན་བྱེད་ཏུ་དངོས་སུ་གཞལ་སྟོབས་གིས། རི་བོང་ཅན་དེ་རྟོག་པ་དེའི་གཟུང་
 བྱར་གྲགས་ལ་གཞལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་ཡུལ་ལ་འདོད་པའི་དབང་གིས་འཇུག་
 ན་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་རྩམ་རྟོག་རང་དགལ་པ་
 བཞིན། རྩམ་པ་ཞེས་པའི་རྩམ་འདི་ཡང་ཡུལ་ལ་འདོད་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་ཡིན་
 བོ། །ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་ན་རྩམ་པའི་རྩམ་བརྟོན་རུང་ཡིན་
 པས་བྱུང་པ་འགྲུབ་ལ། དེའི་རྩལ་གསུམ་ཡང་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་
 མ་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་གི་རྩལ་གསུམ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱིས་གྲུབ་པར་མཚུངས་ན་དེ་གཉིས་
 ཀྱི་བྱེད་པར་ཅི་ཞེ་ན། བསྐྱེད་བྱ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྟགས་ནི་དངོས་
 སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་དང་། བསྐྱེད་བྱ་བདེའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་རྟགས་ནི་གྲགས་པའི་
 རྟགས་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས། གྲགས་པའི་ཡུལ་ནི་བད་ལས་བྱུང་
 བའི་དོན་ཡིན་ལ། རྩམ་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ནི་དངོས་པོ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་
 ཀྱི་དབྱེ་བའོ། །ཞེས་དང་། རྩམ་སུ་དཔག་པ་ནི་དངོས་པོ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་།
 གྲགས་པའི་རྟགས་ནི་སྟོབ་རྟགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་
 ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། །

དེས་ན་གཞི་གྲུབ་པ་ལ། དངོས་པོར་ཡོད་པ་དང་། རྟོག་པས་(༡༡༣)བརྟགས་

པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལྷོ་མི་རྟག་པ་ལྷ་བྱ་དང་། གཉིས་པ་ལ་དངོས་པོའི་སྟོབས་
 གིས་གྱུ་པ་དང་། བདའི་དབང་གིས་བཞག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱས་མི་རྟག་
 གི་ཐ་དད་ལྷ་བ་སྟེ། དེ་རྟག་པས་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་སྟོ་ཁ་ཐ་དད་ཏུ་སྒྲུང་
 ཞིང་། ལྷོ་ལ་རང་དོས་ནས་ཐ་དད་ཏུ་མ་གྱུ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྱུ་པ་ན། དེ་གཉིས་
 རྟག་དད་ཏུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་གཉིས་འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ།
 རྟག་ཐ་དད་གང་ཞིག་། དེ་བྱུང་ཏུ་མ་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར། འོན་ཏེ་བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་དད་
 ཚེས་ཅན། མ་གྱུ་པར་ཐལ། རྟག་པས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཐག་པ་
 ལ་སྒྲུལ་ཏུ་བཏགས་པ་བཞིན་ཅོ་ཞེ་ན། མ་བྱུ་ཐེ། རྟག་པས་བཏགས་པ་ཡིན་ཡང་
 གཞི་གྱུ་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྟགས་མ་གྱུ་ཐེ། བྱས་མི་
 རྟག་ཚེས་ཅན། ཐ་དད་ཏུ་མ་གྱུ་པར་ཐལ། གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟག་གཅིག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོན་ཀྱང་གཅིག་དང་གཅིག་ལ་འབྲེལ་བ་གྱུ་པམ་མ་གྱུ་པ། མ་གྱུ་
 ན། རྟག་གཅིག་དེ་བྱས་མི་རྟག་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་བྱེད་མིན་པར་འགྱུར་ལ་གྱུ་པ་ན་བྱས་མི་
 རྟག་གྲང་ཐ་དད་ཏུ་གྱུ་པར་མཚུངས་པས། བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་
 མེད་པར་གྱུ་པོ། །

གཉིས་པ་བདའི་དབང་གི་བཞག་པ་ནི། རི་བོང་ཅན་སྒྲ་པའི་སྒྲས་བཞོད་རུང་ལྷ་
 བྱ་སྟེ། དེ་འདོད་པ་ཅམ་གྱི་རྟེན་སྒྲ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཞུགས་གིས་མ་
 གྱུ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རི་བོང་ཅན་དངོས་དབང་གིས་སྒྲ་པའི་སྒྲས་བཞོད་རུང་ཏུ་མདོན་སྒྲམ་
 དང་རྟེན་དཔག་གང་གིས་གྲང་མ་གྱུ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷོ་དོན་ལ་དབང་འཇུག་མེད་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ཡོད་པ་དེ་རི་བོང་ཅན་དངོས་དབང་གིས་སྒྲ་པའི་སྒྲས་བཞོད་རུང་ཏུ་གྱུ་པའི་

མཐུན་(༡༡༩བ)ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཏན་ཆོག་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྟེང་དུ་འདྲ་། ཡང་ན་འཛིན་རྟེན་བརྗོད་པ་ལ། རྗེས་དཔག་མེད་པར་བརྗོད་པ་ཡིན། ཞེས་སྟགས་དང་། ཞི་བ་འཆོས། ཟླ་བ་ཉིད་སྐྱབ་གཏན་ཆོག་སྟེ་ལ། ཐུན་མོང་མིན་པ་ཉིད་འགྱུར་རྟེ། གྲགས་པ་ལས་ནི་ཐ་དད་པའི། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ལ་བསྟན་པའོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

བཞི་བ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་སྐྱབ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་སྟེ་བ་ལ་གཉིས། དོན་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། ཐ་སྟེང་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གོ། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་གྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག །རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྟོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆོད་མས་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ། དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གྱི་དོན་གྲུབ་མ་ཟིན་པ། གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད། གང་ཞིག །རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྟོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆོད་མས་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གྱི་ཐ་སྟེང་གྲུབ་མ་ཟིན་པ། དེ་གཉིས་ཀའི་དཔེར་བརྗོད་ནི་མེ་མེད་མཆོན་མེའི་རྒྱ་མཆོན་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་སྐྱབ་གྱི་ཐ་སྟེང་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད། གང་ཞིག །རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྟོང་བའི་གང་ཟག་གི་ཆོད་མས་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་དེ་སྐྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གྱི་དོན་གྲུབ་ཟིན་པ། དཔེར་ན་བུམ་པ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ན་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་མེད་དེ། བུམ་པ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱ་བྱེད་ཕྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་ནི་དོན་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་དང་ཐ་སྟེང་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ནི་ཐ་སྟེང་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས།

རྒྱ་དང་ཁྱབ་པར་བྱེད་(༡༡༥ན)པ་མ་དམིགས་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཡང་གཏན་ཚིགས་ཡིན་
 རོ་ཞེས་དང་། དེའི་འབྲེལ་བཤད་ཏུ་ཤུག་གྲོས། གཉིས་ཀའི་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགག་
 པ་དང་དགག་པའི་ཐ་སྟངས་ཀྱི་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དགག་པའི་ཡང་ཞེས་པའི་འབྲེལ་
 བཤད་ཏུ་ཤུག་གྲོས། ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགག་པའི་ཐ་སྟངས་རྒྱབ་པའི་ཡང་ངོ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་དོན་རྒྱབ་དང་ཐ་སྟངས་
 རྒྱབ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་གྱི། དེ་གཉིས་ཐ་སྟངས་འབའ་ཞིག་རྒྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་སྟངས་འབའ་ཞིག་རྒྱབ་ན། ཏུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་
 སུའི་རྟགས་བཞོད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རྣམ་ངེས་ལས། འབྲས་
 སུ་དང་ཁྱབ་བྱ་བ་ལྟར་མི་རུང་བ་ལ་ནི་རྒྱ་དང་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མ་དམིགས་པས་དངོས་
 པོ་མེད་པ་དང་མེད་པའི་ཐ་སྟངས་གོ་བར་བྱེད་ལ། འབྲས་སུ་དང་ཁྱབ་བྱ་བ་ལྟར་རུང་བ་
 ལ་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྟངས་འབའ་ཞིག་ཏུ་བྱེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
 མི་འགལ་ཏེ། མེ་མེད་མཚན་མའི་རྒྱ་མཚོར་ཏུ་བ་ཡོད་ན་སྤང་ཏུ་མི་རུང་ན། རྒྱ་
 མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གཞི་དེར་ཏུ་མེད་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྟངས་གཉིས་ཀ་རྒྱབ་
 ལ། ཏུ་བ་ཡོད་ན་སྤང་ཏུ་རུང་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གཞི་དེར་ཏུ་
 བ་མེད་པའི་ཐ་སྟངས་འབའ་ཞིག་རྒྱབ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག །རྒྱ་དང་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མ་དམིགས་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཡང་གཏན་
 ཚིགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན། མེ་མེད་མཚན་མའི་རྒྱ་མཚོར་ཚོས་ཅན། ཏུ་བ་མེད་དེ་
 ཞེས་རྒྱབ་པ་དོན་རྒྱབ་ཀྱི་རྟགས་དང་། ཏུ་བ་མེད་པའི་ཐ་སྟངས་བྱར་རུང་སྟེ། ཞེས་རྒྱབ་
 བ་ཐ་སྟངས་རྒྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། མེ་མེད་དེ། མེ་མེད་མཚན་མའི་རྒྱ་མཚོ་ཏུ་
 མེད་ཏུ་རྒྱབ་པའི་དོན་རྒྱབ་དང་ཐ་སྟངས་རྒྱབ་པའི་རྟགས་གཉིས་ཀ་ཡིན་(༡༡༥བ)པར་

སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མེ་མེད་དེ་དེ་རྒྱལ་གྱི་དོན་རྒྱལ་གྱི་རྟགས་ཡིན་ན་ཐ་སྟངས་རྒྱལ་གྱི་
 རྟགས་ཡིན་པར་འགལ་བའི་བྱིར་ཏེ། མེ་མེད་དེ་དེ་རྒྱལ་གྱི་དོན་རྒྱལ་གྱི་རྟགས་ཡིན་
 ན་དེ་རྒྱལ་གྱི་དགག་རྟགས་ཡིན་དགོས། མེ་མེད་དེ་དེ་རྒྱལ་གྱི་ཐ་སྟངས་རྒྱལ་གྱི་
 རྟགས་ཡིན་ན། དེ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་རྟགས་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
 མེ་མེད་དེ་དེ་རྒྱལ་གྱི་ཐ་སྟངས་རྒྱལ་གྱི་རྟགས་ཡིན་ན་ཡང་དེ་རྒྱལ་གྱི་དགག་རྟགས་ཡིན་
 དགོས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །དོན་རྒྱལ་གྱི་རྟགས་དང་ཐ་སྟངས་རྒྱལ་གྱི་རྟགས་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་
 ཏེ། དོན་དང་ཐ་སྟངས་གཉིས་འགལ་བའི་བྱིར་ཏེ། མཚན་ཉིད་དང་མཚན་བྱ་འགལ་བའི་
 བྱིར། རྩ་བར་མ་བྱལ་ན། དགག་པ་དང་རྒྱལ་པ་འགལ་བའི་སྒྲིབ་སྟངས་དགག་རྟགས་དང་
 རྒྱལ་རྟགས་གཉིས་འགལ་བར་འདོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འོན་དེ་དོན་རྒྱལ་གྱི་
 རྟགས་དང་ཐ་སྟངས་རྒྱལ་གྱི་རྟགས་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། མེ་མེད་དེ་མེ་མེད་མཚན་མའི་
 རྒྱ་མཚོར་རྩ་བ་མེད་པའི་དོན་དང་ཐ་སྟངས་གཉིས་ཀ་རྒྱལ་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། དགག་
 རྟགས་དང་རྒྱལ་རྟགས་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ། བྱས་པས་རྒྱ་མི་རྟག་པར་ཡང་
 རྒྱལ་རྒྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡང་རྒྱལ་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་མཚུངས་
 ཏེ། དགག་རྟགས་དང་རྒྱལ་རྟགས་གཉིས་དངོས་ཀྱི་བརྒྱལ་བའི་ཚོས་དགག་པ་དང་
 རྒྱལ་པ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་སྟངས་འབྱེད་ལ། དོན་རྒྱལ་དང་ཐ་སྟངས་རྒྱལ་གྱི་རྟགས་གཉིས་དངོས་
 ཀྱི་བརྒྱལ་བའི་ཚོས་དོན་དང་ཐ་སྟངས་ཡིན་པའི་སྒྲིབ་སྟངས་འབྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 རོ། །འོན་ལྟར་པ་སྟངས་རྩ་བ་དམིགས་པ་དེ། ལུས་པ་སྟངས་རྩ་བ་དམིགས་པའི་ས་
 རྟོགས་ལུས་མེད་རྩ་བའི་ཐ་སྟངས་འཕའ་ཞིག་རྒྱལ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན།
 ལྷུང་ཟེན་གྱི་དོན་དང་བརྒྱལ་བའི་ཐ་སྟངས་གང་ཞེ་ན། ལྷུང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་

དྲགས་(༡༡༥ན)ཀྱི་སྐབས་བཤད་ཅིན་ཏེ། །

ལ་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་དྲགས་ཡང་དག་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་དྲགས་ཡང་དག་གོ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག །དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་འཇུག་པ། དཔེར་ན། སྐྱ་མི་དྲག་པར་སྐབ་པ་ལ་བྱས་པ་དྲགས་སུ་བཞོད་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག །དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་ལ་མི་འཇུག་པ། དཔེར་ན་དུང་སྐྱ་མི་དྲག་པར་སྐབ་པ་ལ་ཚུལ་བྱུང་དྲགས་སུ་བཞོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཁ་ཅིག །འབྲས་དྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པས་བྱབ་སྟེ། དེ་བྱིར་འབྲས་རྒྱུ་མས་གཉིས་སུ་འཇུག །ཅིས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། རེས་འགའ་སྟེ་བཙུག་ཅན། ཁྱོད་ཉིད་ཡོན་གྱི་སྤང་པོ་རང་རྒྱ་དང་བཅས་པར་སྐབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་འབྲས་དྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདྲོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞིག །དེ་སྐབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་བྱིར་རོ། །

དུག་པ་ཚོལ་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། རང་དོན་གྱི་དྲགས་ཡང་དག་དང་། གཞན་དོན་གྱི་དྲགས་ཡང་དག་གཉིས། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག །ཕྱི་རྒྱུ་གྱི་དོར་མ་བཞོད་པ། དཔེར་ན། སྤྱོ་བར་དུ་དུ་བ་མཐོང་པའི་དྲགས་ལས་དུ་ལྷན་གྱི་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པར་སྐབ་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག །ཕྱི་རྒྱུ་གྱི་དོར་བཞོད་པ། དཔེར་ན། ཕྱི་རྒྱུ་སྐྱ་དྲག་མི་དྲག་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་

དྲིམ་པའི་ལན་དུ། གང་བྱས་(༡༡༥)ན་མི་རྟག་པས་བྱབ། དཔེར་ན་སྤྱི་པ་བཞིན།
སྤྱི་ཡང་བྱས་སེམས་བཞོད་པའི་ཆེན་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་རྟགས་དཔེ་སྤྱོད་གསུམ་གསུམ་གྱི་སྤྱོན་ཡོད་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ་གཞན་
ལྷགས་དགག། རང་ལྷགས་བཞག། རྩོད་པ་སྤང་པའོ། རང་པོ་ནི། ཁཅིག་ན་རེ། སྤྱིར་
བ་སྤྱིར་གཅིག་གི་རྟགས་སྤྱོན་ཅན་ཡིན་ན། སྤྱིར་བ་སྤྱིར་གཅིག་གི་རྟགས་སྤྱོན་ཡིན་
པས་བྱབ་སྟེ། སྤྱོན་དང་སྤྱོན་ཅན་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། ཆང་དང་བྱོས་པའི་
རྒྱས་པ་བཞིན། རྟགས་སྤྱོན་ཡིན་ན་སྤྱོད་སྤྱོན་མ་ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ། འདི་དེ་དག་གི་
སྤྱོན་མིན་ནམ། ཡན་ཡག་གྱི་མ་ལ་ལྟས་པ། སྤྱོད་སྤྱོན་འདོད་མིན། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར་ཞེ་ན། སྤྱི་ཆོས་ཅན། མཉན་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཞེས་བཞོད་པའི་ཆེན། སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་
སྤྱབ་པའི་སྤྱོད་སྤྱོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་རྟགས་སྤྱོན་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱབ་
པ་ཁས་སྤངས་ཤིང་རྟགས་བསལ་གཉིས་ཀ་ཁས་སྤངས་ཏེ། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་རྟགས་སྤྱོན་
ཅན་ཡིན་ན་དེ་སྤྱབ་ཀྱི་རྟགས་སྤྱོན་དང་། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོན་ཅན་ཡིན་ན། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་
སྤྱོད་སྤྱོན་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཁས་སྤངས་པའི་བྱིར་ངོ། །

གཞན་ཡང་། གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་རྟགས་སྤྱོན་ཡིན་
པར་ཐལ། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་རྟགས་སྤྱོན་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་
སྤྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཁྱོད་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་ཐལ་ལོ། གཞན་ཡང་། སྤྱི་
མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་སྤྱབ་པ་ལས་སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་རྟགས་སྤྱོད་པའི་ཆེན།
སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་སྤྱབ་པའི་རྟགས་དང་སྤྱོད་སྤྱོད་གཉིས་ཀར་བཟུང་ནས་བྱི་རྩོལ་
གྱི་ཆོད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་སྤྱབ་པའི་སྤྱོད་སྤྱོད་

སྒྲིལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐབས་ཀྱི་(༡༧)ན་རྟགས་སྒྲིལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། སྐུ་མཉན་
 བྱ་ཡིན་པ་དེ་སྐུ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་སྐབས་པའི་རྟགས་སྒྲིལ་ཅན་དུ་སྐབས་པའི་ཚུལ་
 གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་དེ། སྐུ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེ་སྐུ་མཉན་
 བྱ་མ་ཡིན་པར་སྐབས་པའི་ཕྱོགས་སྒྲིལ་ཅན་དུ་སྐབས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་
 ཅིག །སྐུ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་མིག་གིས་གཟུང་བྱ་རྟགས་སྐབས་པའི་ཆོམ་མ་གྲུབ་པ་དེ། མིག་
 གིས་གཟུང་བྱས་སྐུ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཕྱོགས་ཆོམ་མ་གྲུབ་པ་དེ། སྐུ་མི་རྟག་པར་
 སྐབས་པའི་རྟགས་སྒྲིལ་མིན་ཞེས་ཟེར། མིག་གིས་གཟུང་བྱས་སྐུ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་
 ཕྱོགས་ཆོམ་མ་གྲུབ་པ་ཆོམ་ཅན། རྩོད་ཡིན་ན་སྐུ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་རྟགས་སྒྲིལ་
 ཅན་ཡིན་པས་ཁྱེད་པར་ཐལ། རྩོད་སྐུ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་རྟགས་སྒྲིལ་མིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་ཆོམ་ཅན། སྐུ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་རྟགས་སྒྲིལ་ཅན་ཡིན་
 པར་ཐལ། མིག་གིས་གཟུང་བྱས་སྐུ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཕྱོགས་ཆོམ་མ་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྐུ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཕྱོགས་ཆོམ་མ་གྲུབ་པ་དེ། སྐུ་མི་རྟག་པར་
 སྐབས་པའི་རྟགས་སྒྲིལ་མིན་དེ། སྐུ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྐུ་མི་
 རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཕྱོགས་ཆོམ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས། སྐུ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་
 བསྐྱུང་བྱའི་ཆོམ་གྱིས་སྒྲིང་བ་དེ་སྐུ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་དཔེ་སྒྲིལ་མིན་པར་ཐལ། སྐུ་
 མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཕྱོགས་ཆོམ་མ་གྲུབ་པ་དེ་སྐུ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་རྟགས་
 སྒྲིལ་མིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དེ་སྐབས་ཀྱི་དཔེའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་
 སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསལ་ཁས། གཞན་ཡང་།
 གཞི་མ་གྲུབ་པ་དེ་སྐུ་མི་རྟག་པའི་རྟགས་སྒྲིལ་མིན་པར་ཐལ། སྐུ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་
 རྟགས་ཡང་(༡༧)དག་ཡིན་ན་གཞི་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་གཅིག །འགལ་མ་

ངེས་མ་གྲུབ་པ་རྣམས་རྟགས་ལྟར་སྤང་གི་སྒྲིན་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གསུམ་པོ་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྒྲིན་ཡིན་ལ།
 རྟགས་ལྟར་སྤང་ལ་ལྟན་པ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། ཚུལ་གསུམ་པོ་རྟགས་ལྟར་སྤང་གི་ཡོན་
 ཏན་ཡིན་པར་ཐལ། འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པ་རྣམས་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྒྲིན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟགས་ཡང་དག་ལྟར་སྤང་དང་རྟགས་ལྟར་སྤང་ཡང་དག་
 ཏུ་ཐལ། འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པ་རྣམས་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྒྲིན་དང་། ཚུལ་གསུམ་
 པོ་རྟགས་ལྟར་སྤང་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། རྟགས་སྒྲིན་ཅན་ཡིན་ན་རང་
 གི་བསྐྱལ་བྱ་སྐྱལ་མི་རྣམས་དང་། རྟགས་ཡོན་ཏན་ཅན་ཡིན་ན་རང་གི་བསྐྱལ་བྱ་སྐྱལ་
 རྣམས་པས་བྱལ་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འདྲ། རྟགས་ཀྱན་རང་གི་བསྐྱལ་བྱ་ལ་སྒྲིན་དང་
 སྒྲིན་ཏན་དབྱེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་། སེམས་ཅན་གྱི་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྒྲིན་དང་།
 སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་སྟོབས་སོགས་སེམས་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ། འགལ་
 མ་ངེས་མ་གྲུབ་པ་རྣམས་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྒྲིན་དང་། ཚུལ་གསུམ་པོ་རྟགས་ལྟར་
 སྤང་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྟགས་
 ཡང་དག་ལ་ལྟན་པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་གི་སྒྲིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་གསུམ། རྟགས་སྒྲིན་དང་། དཔེ་སྒྲིན་དང་།
 བྱོགས་སྒྲིན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱལ་
 གྱི་རྟགས་སྒྲིན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་སྐྱལ་གྱི་རྟགས་སུ་གཟུང་བྱ་དེ་རྟགས་སྒྲིན་ཅན་དུ་
 སྐྱལ་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་རྟགས་སྒྲིན་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། རྟགས་སྒྲིན་ཅན་
 ལ་འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་(༡༡)པའི་རྟགས་སྒྲིན་ཅན་དུ་དབྱེར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགལ་

བའི་རྟགས་སྟོན་ནི། རྩ་རྟག་པར་རྒྱལ་པར་བྱས་པ་རྟགས་ལུ་བཞོད་པའི་ཆོན། རྩ་
 རྟག་པར་རྒྱལ་པའི་རྟགས་ལུ་བཟུང་ནས་དེ་རྒྱལ་ཀྱི་བྱལ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྟུ་ངེས་པ་ལྟ་
 ལུའོ། །མ་ངེས་པའི་རྟགས་སྟོན་ནི་རྩ་མི་རྟག་པར་རྒྱལ་པ་ལ་གཞལ་བུ་རྟགས་ལུ་
 བཞོད་པའི་ཆོན། རྩ་མི་རྟག་པར་རྒྱལ་པའི་རྟགས་ལུ་བཟུང་ནས་བྱལ་པ་རྣལ་མར་མ་
 ངེས་པ་ལྟ་ལུའོ། །མ་བྱལ་པའི་རྟགས་སྟོན་ནི། རྩ་མི་རྟག་པར་རྒྱལ་པ་ལ་མིག་གིས་
 གཟུང་བུ་རྟགས་ལུ་བཞོད་པའི་ཆོན། རྩ་མི་རྟག་པར་རྒྱལ་པའི་རྟགས་ལུ་བཟུང་ནས་
 བེས་ལོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ལཞོད་རྩལ་དང་མཐུན་པར་མ་བྱལ་པ་ལྟ་ལུའོ། །དེ་ཡང་
 རྟགས་ལྟར་སྟེང་གི་སྟོར་པ་སྟོར་གཅིག་ལ་རྟགས་སྟོན་དང་རྟགས་སྟོན་ཅན་དང་
 རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་གྱི་བསལ་བུ་གསལ་བཅི་བར་བུ་སྟེ། རྟགས་སྟོན་ཡིན་
 བ་གཞི་བྱལ་དགོས་ཏེ། རྟགས་ལུ་བཟུང་བ་དེ་རྟགས་སྟོན་ཅན་དུ་རྒྱལ་བྱེད་ཡང་དག་
 ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་སྟོན་ཅན་ཡིན་པ་གཞི་བྱལ་བས་མ་བྱལ་སྟེ། རི་པོང་
 གི་རུས་ལྷག་པ་དེ་སྟེས་བུ་སྟུག་བསྟེན་པར་རྒྱལ་པའི་རྟགས་སྟོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་སྟོན་ཅན་ཡིན་པ་གཞི་མ་བྱལ་བས་མ་བྱལ་སྟེ། གཞལ་བུ་སྟེ་རྩ་མི་རྟག་པར་
 རྒྱལ་པའི་རྟགས་སྟོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་གྱི་བསལ་བུ་
 གཞི་མ་བྱལ་སྟེ། དེ་རྒྱལ་ཀྱི་རྟགས་ལྟར་སྟེང་དེ་དེ་རྒྱལ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་མི་
 སྟིད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མིག་གིས་གཟུང་བུས་རྩ་མི་རྟག་པར་རྒྱལ་པ་ལྟ་ལུ་ལ་མཆོན་ན།
 རྩ་མི་རྟག་པར་རྒྱལ་པའི་རྟགས་ལུ་བཟུང་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་བྱལ་པ་དེ་རྟགས་
 སྟོན་དང་། མིག་གིས་གཟུང་བུ་རྟགས་སྟོན་ཅན་དང་། མིག་གིས་གཟུང་བུའི་རྟགས་
 ཀྱིས་རྩ་མི་རྟག་པར་རྒྱལ་ (༡༡༥)པའི་ཕྱོགས་ཆོས་བྱལ་པ་ནི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
 མཆོན་ཉིད་གྱི་བསལ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཔེ་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟོན་དང་སྟོན་ཅན་

རྒྱལ་ལ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་སྐྱར་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དཔེ་སྒྲིན་གྱི་
 མཆོན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་དཔེར་གཟུང་བ་དེ་དཔེ་སྒྲིན་ཅན་དུ་སྐྱབ་བྱེད། གཉིས་པ་
 ལ་དབྱེ་ན་གཉིས། མཐུན་དཔེའི་སྒྲིན་དང་། མི་མཐུན་དཔེའི་སྒྲིན་ནོ། །དང་པོའི་
 མཆོན་ཉིད། མཐུན་དཔེར་བཟུང་བ་དེ་མཐུན་དཔེ་སྒྲིན་ཅན་དུ་སྐྱབ་བྱེད། གཉིས་པའི་
 མཆོན་ཉིད། མི་མཐུན་དཔེར་བཟུང་བ་དེ་མི་མཐུན་དཔེ་སྒྲིན་ཅན་དུ་སྐྱབ་བྱེད་དོ། །

གསུམ་པ་ཚྭ་གས་སྒྲིན་ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
 ཚྭ་གས་སྒྲིན་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཚྭ་གས་སུ་བཟུང་བ་དེ་ཚྭ་གས་སྒྲིན་ཅན་དུ་སྐྱབ་བྱེད་དོ། །
 དབྱེ་བ་ལྷན་ཡོད། ཚྭ་གས་སྒྲིན་ཅན་དེ་ལ་ལྷན་དབྱེར་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཚུད་པ་སྒྲང་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྟགས་སྒྲིན་དང་ཚྭ་གས་སྒྲིན་མི་འགལ་
 བ། འདི་དེ་དག་གི་སྒྲིན་མིན་ནམ། །ཡན་ལག་བྱི་མ་ལ་ལྟོས་པ། ཚྭ་གས་སྒྲིན་འདོད་
 མིན། ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་རྟགས་ཚྭ་གས་ཆོས་མ་གྲུབ་
 པ་དང་། ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པ་ཆོས་ཅན། ཚྭ་གས་སྒྲིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 རྟགས་དཔེ་ཁོ་ནའི་སྒྲིན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཚུལ་
 གང་རུང་རེ་མ་ཆང་བའི་སྒྲིན་ས་རྟགས་སྒྲིན་ཅན་དུ་འགྱུར་ན། ཚུལ་གང་རུང་རེ་ཆང་
 བའི་སྒྲིན་ས་རྟགས་ཡོན་ཏན་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན། གཞལ་བྱ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྟགས་སྒྲིན་ཅན་དང་རྟགས་ཡོན་
 ཏན་ཅན་མི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲིན་མེད་དེ། ཚུལ་གང་རུང་རེ་མ་ཆང་བས་
 བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་མི་རུས་སུ་འགྱུར་ལ། ཚྭ་གས་ཆོས་ལྟ་བུ་གང་རུང་རེ་ཆང་བས་རྟགས་ཡོན་
 ཏན་(༡༡)ན་ཅན་དུ་འཛོག་མི་རུས་པའི་བྱིར་ཏེ། རྟགས་ཀྱན་རང་རིག་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་

མི་རྒྱུ་གི་ཆ་ནས་སྒྲིན་ཅན་དང་། རང་གི་བརྒྱབ་བྱ་གྲུབ་རྒྱུ་གི་ཆ་ནས་ཡོན་ཏན་
 ཅན་དུ་བཞག་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ་འདྲ། ཉགས་ཀྱི་རང་གི་བརྒྱབ་བྱ་ལ། སྒྲིན་དང་
 ཡོན་ཏན་དཔྱད་བྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་མཐུན་དཔེའི་སྒྲིན་ཡིན་ན་དཔེ་
 སྒྲིན་ཡིན་དགོས་སམ་མི་དགོས། དང་པོ་ལྟར་ན། གང་ཉག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་། དཔེར་
 བ་འདུས་མ་བྱས་གི་ནམ་མཁའ་བཞིན། སྒྲིན་གྱིས་སྒྲིན་མེས་པོ་དེ་པའི་ཆོ། སྒྲིན་མི་ཉག་
 པར་སྒྲུབ་པའི་བརྒྱབ་བྱའི་ཆོས་གི་སྒྲིང་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲིན་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་དཔེ་
 སྒྲིན་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲིན་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེའི་སྒྲིན་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་
 བ། དེ་སྒྲུབ་གི་དཔེའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་གི་མི་མཐུན་དཔེའི་ཡོན་
 ཏན་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་ན་དཔེ་ཡང་དག་ཡང་ཡིན་མི་དགོས་
 པར་ཐལ། མཐུན་དཔེའི་སྒྲིན་ཡིན་ན་དཔེ་སྒྲིན་ཡིན་མི་དགོས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་
 སྒྲུབ་གི་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པ་མི་སྤྱད་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་གི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་དང་
 མི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་མི་སྤྱད་ཅིང་། དེ་གང་རུང་ཞིག་ཡིན་
 པས་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་གོ་མི་ཆོད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། བྱོགས་གཉིས་པ་ཁས་མི་ལེན་
 ལ། བྱོགས་དང་པོ་ཁས་བྲུངས་ཀྱང་སྒྲིན་མེད་དེ། སྒྲིན་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་བརྒྱབ་བྱའི་
 ཆོས་གིས་སྒྲིང་པ་ཅམ་མཐུན་དཔེའི་སྒྲིན་དང་མི་མཐུན་དཔེའི་སྒྲིན་གང་རུང་དུ་ཡང་
 ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྒྲིན་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་
 ཆོས་ཅན། མིག་གིས་གཟུང་བྱའི་ཉགས་ཀྱིས་སྒྲིན་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཉགས་སྒྲིན་ཡིན་
 པར་ཐལ། མིག་གིས་གཟུང་བྱ་དེ་སྒྲིན་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཉགས་སྒྲིན་ཅན་དུ་(༡༡༥)
 སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། མིག་གིས་གཟུང་བྱ་དེ་སྒྲིན་མི་ཉག་པར་སྒྲུབ་པའི་

དྲགས་ལྟར་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། མིག་གིས་གཟུང་བྱ་དེ་སྐྱེ་མི་དྲག་པར་
 རྒྱབ་པའི་དྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་རྒྱབ་པའི་རྒྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་མ་ལ་
 རྒྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་མ་ཡིན་ན་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བ་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་དེ། ཚུལ་གསུམ་ཚང་མ་ཚང་གཉིས་པན་རྒྱུན་སྤངས་དེ་གནས་པའི་དངོས་འགལ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་མངོན་སུམ་ཡང་དག་མ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ལྟར་སྒྲུབ་ཡིན་
 པས་རྒྱབ་པར་ཐལ། རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ན་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་
 པའི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ། རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་
 མ་ཡིན་གཉིས་པན་རྒྱུན་སྤངས་དེ་གནས་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལོག་ཕྱོགས་གང་ན་ཆོག་ལྟར་སྒྲུབ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མཚན་
 ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་རྒྱུ་ཀྱི་དྲགས་ལྟར་སྒྲུབ་གི་མཚན་ཉིད། དེ་རྒྱུ་
 ཀྱི་དྲགས་སུ་བཞོད་པ་གང་ཞིག །དེ་རྒྱུ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་བ། གཉིས་པ་ལ་
 གསུམ། འགལ་པའི་དྲགས་དང་། མ་དེས་པའི་དྲགས་དང་། མ་གྱུབ་པའི་དྲགས་སོ། །
 དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་རྒྱུ་ཀྱི་འགལ་དྲགས་
 ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་རྒྱུ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག །རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སྤང་བའི་
 གང་ཟག་གིས་དེ་རྒྱུ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གི་རྒྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ངེས་
 པ། དེ་ཡང་སྤྱིར་དྲགས་སུ་བཞོད་པ་ལ་དྲགས་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུབ་གཉིས་སུ་ངེས་
 པ། རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གི་རྒྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ངེས་པ། ཞེས་པས་དྲགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པ་བཅད་དེ། དྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་རྗེས་སུ་འགོ་ལྷོག་གི་(༡༧༩)རྒྱབ་པ་རྣལ་
 མར་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དྲགས་ལྟར་སྒྲུབ་ལ་ཡང་འགལ་མ་དེས་མ་གྱུབ་པའི་དྲགས་
 གསུམ་དུ་ངེས་ལ། ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པས་མ་གྱུབ་པའི་དྲགས་ཡིན་པ་བཅད་དེ། མ་

གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡིན་ན་ རྟོགས་ཆོས་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་རྟོགས་ཆོས་
ཅན་དུ་སོང་པའི་གང་ཟག་གིས་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟག་གི་བྱུང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ངེས་པ།
ཞེས་པས་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་མེད་ཏེ། མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་ན། རང་
རྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་པའི་གང་ཟག་གིས་བྱུང་བ་རྣམས་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་
ནི། ཁ་ཅིག་འགལ་རྟགས་ལ་དབྱེ་ན། ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་འགལ་རྟགས་དང་།
ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་འགོག་པའི་འགལ་རྟགས་དང་། ཆོས་ཅན་ཀྱི་བྱུང་པར་འགོག་
པའི་འགལ་རྟགས་དང་། ཆོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་འགལ་རྟགས་དང་བཞི། དཔེར་
བརྗོད་རིམ་པ་བཞི་ན། གླེང་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། མིག་སྟགས་ཆོས་
ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་ཀྱི་དོན་བྱུང་དེ། འདུས་བསགས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མིག་སྟགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱུང་
དེ། འདུས་བསགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་གྲུར་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ།
འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཟེར། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། གྲུབ་
བྱུང་མེད་ཅིང་གཞན་བྱུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་གྲུབ་བྱུང་ཡོད་དེ། བྱས་པ་ཆོས་
ཅན། གླེང་རྟག་པར་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་ཏེ། དེ་གྲུབ་
ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་སྒོ་ནས་གླེང་རྟག་པར་གྲུབ་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། ཆོས་ཅན། གླེང་སྟེང་དུ་རྟག་པ་འགོག་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ།
གླེང་སྟེང་དུ་རྟག་(༡༡༥)པ་འགོག་པའི་སྒོ་ནས་གླེང་རྟག་པར་གྲུབ་པའི་འགལ་རྟགས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། གླེང་སྟེང་དུ་རྟག་པ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། སྤྱི་ལྟངས་ཏུ་མི་རྟག་པ་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་ལང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞོན་ཕྱེད་ཡོད་དེ། ཆོས་ཅན། སྤྱི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་འགལ་
རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱབ་པའི་འགལ་
རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། སྤྱི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
གཞན་གསུམ་ལའང་གཞོན་ཕྱེད་རིགས་འགྲོའོ། །

ལ་ཅིག །ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པའི་འགལ་རྟགས་ལ་སྟགས་པའི་ཐ་སྟངས་
མི་འཐད་དེ། རི་སྟངས་བཤད་པའི་རིགས་པས་གཞོན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་
སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་དང་། ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་དང་། ཆོས་
ཅན་ཀྱི་བྱུང་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་དང་། ཆོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱབ་པའི་འགལ་
རྟགས་བཞི་ཡོད་ལ། དཔེར་བརྗོད་ནི་སྤྱི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལྟར་རོ་ཞེ་ན། མིག་སྟགས་ཆོས་
ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་དོན་ཕྱེད་དེ། འདུས་བསགས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཞེས་བཞོད་པའི་ཆེ་ན། འདུས་བསགས་ཆོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་
ཅན་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་དུ་བརྒྱུད་བར་ཐལ། བྱུང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་
པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་དོན་ཕྱེད་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་
ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོར་བརྒྱུད་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མིག་སྟགས་གཞན་དོན་ཕྱེད་
པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་ཕྱར་བརྒྱུད་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱུང་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་འགལ་
རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་སྟགས་གཞན་དོན་ཕྱེད་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་ཕྱར་
བརྒྱུད་པ་གང་ཞིག །མིག་སྟགས་གཞན་དོན་ཕྱེད་པ་ལ་མི་གཞོན་ཅིང་། གཞན་དོན་
ཕྱེད་པ་དང་བྱུང་པ་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་ཏུ་དེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན།
མིག་སྟགས་གཞན་(༡༡༠ན)དོན་ཕྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་བསགས་ཀྱི་རྟགས་

ཀྱིས་མིག་སྟགས་གཞན་དོན་བྱེད་པ་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པར་མི་རུས་ཏེ།
 མིག་སྟགས་ཀྱིས་རང་འབྲས་རྣམ་ཤེས་སྦྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མིག་སྟགས་གཞན་དོན་
 བྱེད་པ་ཙམ་སངས་རྒྱས་པའི་ངོར་སྐྱབ་ན་གྲུབ་ཐོན་བསྐྱབས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་བཀོད་པའི་ཆོ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་
 སྐྱབ་པའི་འགལ་དྲགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱབ་པའི་འགལ་
 དྲགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོར་བཟུང་བ་གང་ཞིག །མིག་སྟགས་ཀྱི་སྤྲེང་དུ་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་
 ཅན་སྐྱབ་པའི་འགལ་དྲགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚྭ་གས་ཆོས་གང་ཞིག །དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་བྱེད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་དེ་
 སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོར་བཟུང་བར་ཐལ། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་
 ཅན་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོར་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་སྟགས་
 བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་བཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་
 ཡང་། མིག་སྟགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ།
 འདུས་བསགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ་ན་དེ་ཆོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་བྱེད་པར་དུ་བཟུང་བར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་
 ཅན་ཀྱི་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་དྲགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོར་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོར་བཟུང་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འདུས་བསགས་དེ་མིག་སྟགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་
 གཞན་(༡༩༠བ)དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་དྲགས་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ཁ་

ཆོས་ཅན་གྱི་བྱང་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ་གསུམ། དབྱེ་པ་དངོས་དང་། འདུས་བསགས་ཀྱི་
 རྟགས་ཀྱིས་མིག་སྟགས་གཞན་དོན་བྱང་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་ངོས་
 གཟུང་བ་དང་། ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འགལ་རྟགས་ལ་དབྱེ་ན། ཆོས་ཀྱི་ངོ་
 བོ་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་དང་། སྐྱས་ཟེན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་བྱང་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་
 རྟགས་དང་། སྐྱས་ཟེན་གྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱང་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་དང་སྐྱས་ཟེན་
 གྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་དང་བཞིའོ། །དཔེར་བརྗོད་ནི་སྤར་
 བཤད་ཟེན་དོ། མིག་སྟགས་ཆོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་དོན་
 བྱང་དེ། འདུས་བསགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ་ན། སྐྱས་ཟེན་ལ་
 གཞན་དོན་བྱང་པ་དེ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། འདུས་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་གཞན་དོན་བྱང་པ་དང་། ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྗོད་པས་
 སྐྱས་ཟེན་ལ་ཆོས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་། དེ་མིག་སྟགས་ཀྱི་སྤྲེང་དུ་སྐྱབ་པའི་འགལ་
 རྟགས་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ན་སྐྱས་ཟེན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་བྱང་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་
 རྟགས་ཡིན་ནོ། མིག་སྟགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་
 བྱང་དེ། འདུས་བསགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ་ན་མིག་སྟགས་ཆོས་ཅན་
 གྱི་ངོ་བོ་དང་། སྐྱས་ཟེན་ལ་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་
 ཚུལ་དུ་བརྗོད་པས་སྐྱས་ཟེན་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱང་པར་དང་། དེ་མིག་སྟགས་ཀྱི་སྤྲེང་དུ་
 སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པས་ན། སྐྱས་ཟེན་གྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱང་པར་སྐྱབ་
 པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་ནོ། །དངོས་གྲུར་གྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། འདུས་མ་
 བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ (༡༩༡བ) ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ་ན་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་

པོ་དང་། དངོས་གྲུར་ནམ་མཁའ་ཞེས་པའི་སྐྱེས་དངོས་པོ་དེ་ནམ་མཁའ་དང་ངོ་པོ་
གཅིག་པའི་རྒྱལ་གྱིས་བརྗོད་པས་དངོས་པོ་དེ་སྐྱེས་ཟིན་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་པོ་དང་། དེ་
ནམ་མཁའི་སྟེང་དུ་སྐྱེས་པའི་འགལ་དྲགས་ཡིན་པས་ན་སྐྱེས་ཟིན་གྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་པོ་
སྐྱེས་པའི་འགལ་དྲགས་ཡིན་ནོ། །

བྱེ་བྲག་པ་དང་སངས་རྒྱས་པ་གཉིས་ནམ་མཁའ་མཐུན་སྒྲུབ་དུ་གྲུབ་ནས་ཁྱད་
ཆོས་ལ་རྩོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་ནམ་མཁའི་ངོ་པོ་ལ་མི་མཐུན་ཏེ། བྱེ་བྲག་པས་ནམ་མཁའ་
སྐྱེས་པ་རང་དབང་བའི་དངོས་པོ་སྟོ་ཡལ་དུ་གར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་པས་ནམ་
མཁའི་ངོ་པོ་དངོས་པོར་འདོད་ལ། སངས་རྒྱས་པས་ཐོགས་པའི་རིག་བྱ་བ་གསལ་ཅམ་གྱི་
མེད་དགག་སྟོ་ཡལ་དུ་གར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་ལ། དེའི་ངོ་པོ་ཡང་དངོས་
མེད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཆོས་ཅན་གྱི་དོན་དང་། བསྐྱེད་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་དང་
དྲགས་གྱི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །མིག་གི་སོགས་ཁོངས་ནས་དམིགས་
སྟེན་དང་དེ་མ་ཐག་སྟེན་བཏོན་ནས་སྟེན་གསུམ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་ལ། དེས་བདག་
གི་དོན་བྱེད་པའི་དོན་ཡང་རྣམ་ཤེས་སྦྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གྲངས་ཅན་
གྱི་ལྷགས་ལ། རྣམ་ཤེས་དེ་སྟེན་གསུམ་གྱི་འབྲས་ཁྱད་དང་སྟེན་གསུམ་པོ་དེ་རྣམ་ཤེས་
གྱི་རྒྱར་འདོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། གྲངས་ཅན་གྱི་ལྷགས་ལ་རྣམ་ཤེས་དེ་
རྒྱ་ཡང་མ་ཡིན་འབྲས་ཁྱད་ཡང་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྦྱོས་ཁྱད་རང་བཞིན་
མ་ཡིན་རྣམ་འགྱུར་མིན། ཞེས་འབྲུང་བའི་བྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག །མིག་གི་སོགས་ཁོངས་ནས་དབང་པོ་ལྷག་མ་བཞི་འདོད་པས། དབང་
པོ་ལྷ་ཅམ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་གྲངས་ཅན་གྱི་ལྷགས་ལ་

མིག་སྟགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་བསྐྱབས་པས་མིག་སྟགས་བདག་དོན་བྱེད་
པར་འགྲུབ་པ་ལ་མི་མན་པར་ཐལ། དབང་པོ་ལྷ་ཙམ་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་ཞེ་འདོད་གྱི་
(༡༩༣)ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་གང་ཞིག་གངས་ཅན་གྱི་ལྷགས་ལ་དབང་པོ་ལྷས་གཞན་
གྱི་དོན་བྱེད་པར་བསྐྱབས་པས་བདག་དོན་བྱེད་པར་མི་འགྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །

རང་གི་ལྷགས་ལ། གདགས་གཞི་དང་བཅས་ན་མིག་གི་སྟགས་ཁོངས་ནས་གཤམ་
བྱ་ཉེར་གསུམ་བརྟན་ནས་ཉེར་བཞི་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
གྱི་དོན་ནི། ཉེར་བཞི་ལས་གཞན་བདག་ཡིན་པས་དེའི་དོན་བྱེད་ཚུལ་ཡང་བདག་
སྐྱོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་བདག་གི་འདོད་པའི་དོན་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། མལ་ཆ་དང་སྟན་བཞིན་
ཞེས་དབེར་བཞོད་པས་སོ། །རྟགས་གྱི་དོན་ནི། རུལ་དུ་མ་འདུས་གིང་བསགས་
པ་འབའ་ཞིག་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་དབང་སྟགས་གྱི་སྐྱོང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་
བར་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་སྐད་ཅིག་གམ་རུལ་དུ་མ་འདུས་གིང་བསགས་པ་
རྟགས་གྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤང་པ་ནི། འདུས་བསགས་ཆོས་ཅན། མིག་སྟགས་གཞན་དོན་
བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཐྱོགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་མ་ཆེན་པོ་དང་གཙོ་བོའི་སྐྱོང་དུ་འགོད་
ཚུལ་དང་མཐུན་བར་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར་བྱོན་མེད་དེ། སྟོང་མ་ཆེན་པོ་དང་གཙོ་
བོའི་སྐྱོང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་། སྟོང་མ་ཆེན་པོ་དང་གཙོ་བོའི་
གདགས་གཞིའི་སྐྱོང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འདུས་
བསགས་དེ་མིག་སྟགས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ལུལ་ཅན་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་
པའི་ཆོས་གྱི་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་རྟགས་མ་ཡིན་ན། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་འདི་ནི་
ཆོས་གྱི་བྱེད་པར་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་བྱེད་པས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་

འགལ་ལོ་ཞེན། མི་འགལ་ཏེ། མིག་སྟགས་ཆོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་
ཅན་གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་བསགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞེད་པའི་ཆོན་འདུས་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ་(༡༩༩བ)སྐྱུ་ཐེན་ལ་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡིན་ལ། དེ་
མིག་སྟགས་ཀྱི་སྒྲིང་དུ་སྐྱབ་པའི་འགལ་དྲགས་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་མ་དེས་པའི་དྲགས་ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་
ནི། ཁ་ཅིག །མ་དེས་པའི་དྲགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། ཕྱགས་ཆོས་གང་ཞིག །སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་
ཆོལ་གྱིས་བྱབ་འབྲེལ་མ་དེས་པའི་དྲགས་ཞེན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་དྲག་པར་སྐྱབ་
པའི་མ་དེས་པའི་དྲགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱགས་ཆོས་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་བྱབ་འབྲེལ་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་མི་དྲག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བྱས་པ་
རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་དྲགས་ལང་དག་ཏུ་སོང་པའི་ཆོན་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་དྲག་
པར་སྐྱབ་པའི་མ་དེས་པའི་དྲགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱགས་ཆོས་གང་
ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་བྱབ་འབྲེལ་མ་དེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་ལྷགས་ལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་དེས་པའི་དྲགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱགས་
ཆོས་གང་ཞིག །རང་ཕྱགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་པའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱབ་པ་
རྒྱལ་མ་ཡང་མ་དེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཡང་མ་དེས་པ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱ་མོང་
མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་དྲགས་དང་། སྐྱ་མོང་གི་མ་དེས་པའི་དྲགས་སོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། སྐྱ་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོན་དབྱེད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། ཁ་ཅིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱ་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་དྲགས་ཀྱི་མཆོན་
ཉིད། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱགས་ཆོས་གང་ཞིག །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་སྐྱ་ཕྱགས་ལ་ཡང་མ་མཐོང་མི་
མ་སྐྱ་ཕྱགས་ལ་ཡང་མ་མཐོང་བ་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག །གང་ཞིག །མ་སྐྱ་ཕྱགས་

ལ་ཡང་ཚད་མས་མ་མཐོང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཚད་མས་མ་མཐོང་བ་ཞེས་དང་།
ཁ་ཅིག་གི་ཁ་ཅིག་། རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་རྒྱུ་ཀྱི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་ཡང་མ་མཐོང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་མ་མཐོང་བ་ཞེས་ཟེར་ན། མཉན་ཕྱ་
ཆོས་ཅན། རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཁྱོད་རྒྱ་མི་རྟག་པར་རྒྱུ་
(༡༡༣)བའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བར་ཐལ། དེ་རྒྱུ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་
ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་
གང་ཟག་གི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་ཁྱོད་མི་རྟག་པ་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
རྒྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་ཚད་མས་རྒྱ་མི་རྟག་པར་མཐོང་བ་གང་ཞིག་། རྒྱ་མི་རྟག་པ་དང་
ཁྱོད་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་པའི་རྣམ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟགས་དང་པོ་
གྲུབ་ལྟེ། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་མཐོང་བ་ཡིས། ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐོང་བ་ཉིད། ཅིས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། དེ་རྒྱུ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད། དེ་རྒྱུ་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་གང་ཞིག་། རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་
ཟག་གིས། དེ་རྒྱུ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ལ་ཡང་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་པ། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ནས་མ་
མཐོང་ཞིང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་མ་ངེས་པའི་
རྟགས་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ནས་མ་མཐོང་ཞིང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་
ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་སོ། །དཔེར་བརྗོད་
རིམ་པ་བཞིན། རྒྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་ལྟེ། མཉན་ཕྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་ལྟེ། མཉན་

བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱིས་བྱ་པ་རྣམ་པོ་ཆོས་ཅན། ལྟ་ལས་ཆེ་འཕྲོས་པ་ཡིན་དེ།
མིག་དང་ལྟ་བའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཁ་ཅིག །མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་མེད་ནས་མ་མཐོང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་མེད་
ནས་མ་མཐོང་བ་དང་བཞིར་བྱས་ནས། དཔེར་བཟོད་ནི། སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཏྲག་སྟེ། མཉན་
བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་དེ། ཕྱོགས་ཆོས་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་མེད་དང་། །
རྣམ་གཉིས་རེ་རེ་དག་ལ་ཡང་། རྣམ་གསུམ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་། །(༡༩༩བ)ཡོད་
མེད་རྣམ་པ་གཉིས་བྱིར་རོ། ཞེས་མཉན་བྱ་དེ་སྤྱི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་
ལ་ཡང་མེད་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་མེད་པར་བཤད་པའི་བྱིར་ཞེས། མཉན་བྱ་ཆོས་
ཅན། སྤྱི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱི་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་
པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར་དེ། ཁྱོད་ཀྱང་ཡིན་སྤྱི་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་གྲུབ་པའི་བྱིར། སྤྱི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་བཤད་པ་ནི། རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་མོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་
སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་ཅམ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོན་དཔུང་པ་ནི། ཅིའི་བྱིར་ཏྲགས་འདི་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་ཏྲགས་ཞེས་བྱ་ཞེས། ཁ་ཅིག །ཆོས་ཅན་ལས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་
པའི་བྱིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས། དེའི་དོན་ཆོས་ཅན་ལས་ལྡོག་པ་གཞན་
ལ་མི་འཇུག་པ་ཡིན་ནམ། ཆོས་ཅན་ལས་ངོ་བོ་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པ་ཡིན། དང་པོ་
ལྟར་ན། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་
པའི་ཏྲགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་ལས་ལྡོག་པ་གཞན་ལ་འཇུག་པའི་བྱིར་དེ། ཤེས་
བྱ་སྟགས་ལ་འང་འཇུག་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། འདིག་པ་བྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་གཞན་

ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་རང་གྲུབ་ཅན་ནས་འཛིན་པའི་སྐུ་རྒྱུ་བ་
 པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་ལས་ངོ་བོ་
 གཞན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་ཞིང་སྐྱ་ཡིན་པ་མི་སྤྱིད་པ་དེ་མཉན་བྱ་
 སྐྱ་ལས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འཛིན་པ་བྱིས་བྱུང་གི་སྐུ་གཞན་ལ་
 ལྟོས་མེད་ཀྱིས་དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་ལས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། ཁྱེད་
 མ་ཡིན་ཞིང་བྱས་པ་ཡིན་པ་མི་སྤྱིད་པའི་བྱིར། བསལ་བ་ཁས། ཡང་མཉན་བྱ་
 ཆོས་དེ་ཡིན་པར་དཔེ་ནས་སྐྱ་ཆོས་དེ་ཡིན་པར་མ་དེས་པ་མི་སྤྱིད་པ་དེ་མཉན་བྱ་སྐྱ་
 ལས་(༡༡༣)གཞན་ལ་མི་འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་ཞེ་ན། འོ་ན་མཉན་བྱ་མཚན་ཉིད་ཡིན་
 པར་དཔེ་ནས་སྐྱ་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་དཔེ་དགོས་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་ཆོས་དེ་ཡིན་པར་
 དཔེ་ནས། སྐྱ་ཆོས་དེ་ཡིན་པར་མ་དེས་པ་མི་སྤྱིད་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། ཡང་ཆོས་དེ་
 མཉན་བྱ་ཡིན་པར་དཔེ་ནས་ཆོས་དེ་སྐྱ་ཡིན་པར་མ་དེས་པ་མི་སྤྱིད་པ་དེ་མཉན་བྱ་སྐྱ་
 ལས་གཞན་ལ་མི་འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཆོས་དེ་ལྟོ་ལྟར་བ་ཡིན་པར་
 དཔེ་ནས། ཆོས་དེ་བུམ་བ་ཡིན་པར་དཔེ་དགོས་པར་ཐལ། ཆོས་དེ་མཉན་བྱ་ཡིན་པར་
 དཔེ་ན་ཆོས་དེ་སྐྱ་ཡིན་པར་དཔེ་དགོས་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཐ་
 ལྟར་འབར་ཞིག་རྒྱུ་བ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་མཉན་བྱ་སྐྱ་ཁོ་
 བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་མ་དཔེ་པ་དེ་བྱིད་དུ།
 མཉན་བྱ་ཡང་མི་རྟག་པར་མ་དཔེ་པ། དེ་མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་རྒྱུ་བའི་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། དུང་སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་རྒྱུ་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དཔེ་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱེད་དུང་
 སྐྱ་ཁོ་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། ར་སྐྱ་ལ་སོགས་པའི་ཡང་

ཐུང་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། རང་སྟོགས་ཚོས་ཅན་དུ་སོང་པའི་གང་ཟག་
གིས་དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚུང་གཞི་དང་མཐུན་སྟོགས་དང་མི་མཐུན་སྟོགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་
ཚུང་གཞི་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ཀྱི། མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མ་ངེས་པ་མི་མཐུན་
སྟོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མ་ངེས་པ་དེ་སྒྲིལ་མི་རྟག་པར་སྐབས་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
རྟགས་ཡིན་པའི་དོན་ནོ། །

གཉིས་པ་ ལུན་ མོང་ མ་ དེས་ པའི་ རྟགས་ ལ་ གཉིས་ མཚན་ ཉིད་ དང་། དབྱེ་
བཤོ། །དང་པོ་ནི། དེ་རྒྱལ་གྱི་ ལུན་ མོང་གི་ མ་ དེས་ པའི་ རྟགས་ གྱི་ མཚན་ ཉིད། དེ་རྒྱལ་
གྱི་ མ་ དེས་ པའི་ རྟགས་ གང་ཞིག །རང་ཕྱོགས་ (༡༡༥) ཚེས་ ཅན་ ཏུ་ མོང་ པའི་ གང་ཟག་
གིས་ དེ་རྒྱལ་གྱི་ མལུན་ ཕྱོགས་ ལ་ ཡོད་ པར་ དེས་ པའམ་ མི་ མལུན་ ཕྱོགས་ ལ་ ཡོད་ པར་
དེས་ པ་ གང་ ཏུང་ ཡིན་ བ། གཉིས་ པ་ ལ་ གཉིས། དངོས་ གྱི་ མ་ དེས་ པའི་ རྟགས་ དང་།
ལྷག་ལྷན་གྱི་ མ་ དེས་ པའི་ རྟགས་ ལོ། །དང་པོ་ ལ་ གཉིས། མཚན་ ཉིད་ དང་། དབྱེ་
བཤོ། །དང་པོ་ནི། དེ་རྒྱལ་གྱི་ དངོས་ གྱི་ མ་ དེས་ པའི་ རྟགས་ གྱི་ མཚན་ ཉིད། དེ་རྒྱལ་གྱི་
མ་ དེས་ པའི་ རྟགས་ གང་ཞིག །རང་ཕྱོགས་ ཚེས་ ཅན་ ཏུ་ མོང་ པའི་ གང་ཟག་གིས་ དེ་རྒྱལ་
གྱི་ མལུན་ ཕྱོགས་ ལ་ ཡང་ ཡོད་ པར་ དེས་ མི་ མལུན་ ཕྱོགས་ ལ་ ཡང་ ཡོད་ པར་ དེས་ པ།
གཉིས་ པ་ ལ་ པའི། མལུན་ ཕྱོགས་ མི་ མལུན་ ཕྱོགས་ གཉིས་ ཀ་ ལ་ ཁྱབ་ བྱེད་ ཏུ་ འཇུག་
པ་ དང་། མལུན་ ཕྱོགས་ མི་ མལུན་ ཕྱོགས་ གཉིས་ ཀ་ ལ་ ཆ་ གཉིས་ སུ་ འཇུག་ པ་ དང་།
མལུན་ ཕྱོགས་ ལ་ ཁྱབ་ བྱེད་ མི་ མལུན་ ཕྱོགས་ ལ་ ཆ་ གཉིས་ སུ་ འཇུག་ པ་ དང་ མི་ མལུན་
ཕྱོགས་ ལ་ ཁྱབ་ བྱེད་ མལུན་ ཕྱོགས་ ལ་ ཆ་ གཉིས་ སུ་ འཇུག་ པའོ། །

དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། གླེང་ཆོས་ཅན། ཉལ་སྡེ་གཞུང་གི་ཡོན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་
ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། གླེང་ཆོས་ཅན། ཉལ་སྡེ། རེག་གྱུ་ཅན་མ་ཡོན་པའི་བྱིར། ཞེས་

བ་ལྷ་ཕུའོ། །འདི་དོན་ལ་མཐུན་སྟེན་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཏྲག་
 བ་ཡིན་ན་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 མཐུན་སྟེན་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པར་བཞག་ཅེ་ན། བྱེ་བྲག་པའི་སྒོ་དང་བསྐྱེན་
 རས་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་པས་ཏྲག་པ་ཡིན་ལ་རེག་བྱ་ཅན་ཡིན་པ་དང་ཏྲག་
 བ་ཡིན་ལ་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པའང་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱེ་བྲག་
 པས་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་ཐུན་དེ་ཏྲག་པ་དང་། རེག་བྱ་ཅན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ལ་
 ཅིག་དེའི་དབང་བཟོད། སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཏྲག་སྟེ། ལྷས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་
 ལྷ་ཕུ་ཡིན་ལ། མཐུན་སྟེན་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའི་དོན། བྱེ་བྲག་པས་ཏྲག་
 བ་ཡིན་ལ་ལྷས་ཅན་ཡིན་པའང་འདོད། ཏྲག་པ་ཡིན་པ་ལྷས་ཅན་ཡིན་པའང་འདོད་
 པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱེ་(༡༡༥)བྲག་པས་ཏྲག་པ་ཡིན་ལ་ལྷས་ཅན་ཡིན་
 པའང་འདོད་དེ་བྱེ་བྲག་པས་འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་ཐུན་དེ་ཏྲག་པར་ཡང་འདོད་ལྷས་
 ཅན་དུ་འང་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། བྱེ་བྲག་པའི་ལྷགས་
 ལ། འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་ཐུན་རྗེས་དང་ལྷས་ཅན་ཡོན་ཏན་དུ་འདོད་ཅིང་། རྗེས་ཡིན་
 ན་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དབེར་ན། དུང་སྒྲ་ཆོས་
 ཅན། ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་སྟེ། མི་ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྷ་ཕུའོ། །བཞི་པ་ནི། དབེར་
 ན། དུང་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཚུལ་བ་ལས་མ་བྱུང་སྟེ། མི་ཏྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྷ་ཕུའོ། །

གཉིས་པ་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ལ་གཉིས་ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་དང་།
 དགལ་པ་ལྷག་ལྷན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་རྒྱུ་གྱི་ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་གྱི་མ་ངེས་པའི་
 རྟགས་ཀྱི་མཆན་ནིད། དེ་རྒྱུ་གྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་གང་ཞིག །རང་ཕྱོགས་ཆོས་
 ཅན་དུ་སྤང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་རྒྱུ་གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་ཤིང་། མི་

མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་བཅས་
 པ། དཔེར་ན། དག་སྐྱ་བའི་སྐྱེས་ལུ་མ་རྩལ་པོ་འདི་ཆོས་ཅན། འདོད་ཆགས་དང་
 བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དག་སྐྱ་བའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། གང་
 ཞིག་ །རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་རྟུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ལ་ཡོད་པར་ངེས་ཤིང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཡང་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྷོག་པ་
 ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་བཅས་པ། དཔེར་ན། དག་སྐྱ་བའི་སྐྱེས་ལུ་མ་རྩལ་པོ་འདི་ཆོས་
 ཅན། འདོད་ཆགས་དང་བུལ་པ་ཡིན་ཏེ། དག་སྐྱ་བའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཁ་ཅིག་ །
 ལྷག་ལུན་གྱི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་ལུན་
 བྱི་བྱུང་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་ལྷག་མ་དང་བཅས་ཤིང་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ངེས་
 པ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་གང་རྟུ་ཡང་མ་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་པས།
 ལྷག་ལུན་གྱི་རྟགས་དང་མ་ངེས་པའི་རྟགས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་(༡༡༧)ཡིན་ནོ། །དེའི་
 མཚན་ཉིད། དེ་སྐབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གང་ཞིག་རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་རྟུ་སོང་བའི་གང་
 ཟག་ལ་དེ་སྐབ་ཀྱི་བྱུང་འབྱེལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ། དེ་སྐད་རྟུ་འང་། གང་
 ཞིག་མ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས། །ལྷོག་པ་རབ་རྒྱ་ལྷོན་བྱེད་པ། །དེ་ནི་ཐེ་ཆོམ་རྒྱ་ཡིན་
 བྱིར། །དེ་ལ་ལྷག་མ་ལུན་ཞེས་བརྟེན་ཅེས་དང་། དེའི་འབྲེལ་བཤད་རྟུ་ལྟ་བུ་སྒྲིམ།
 ཡང་ལྷག་མ་དང་ལུན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཡིན་ཞེས་འདྲི་བར་བྱེད་དོ། །མཚན་ཉིད་
 བལྟན་པའི་བྱིར་གང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་ཏེ། ལྷག་མ་དང་ལུན་པ་ཞེས་བྱ་
 བའི་རྒྱ་འདི་ནི་མ་ངེས་པའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་
 གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་རྟུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་སྐབ་ཀྱི་
 བྱུང་འབྱེལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐབ་ཀྱི་ལྷག་ལུན་གྱི་མ་ངེས་

པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་བྱུང་ཁས། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། རང་ཕྱོགས་ཆོས་
ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་རྒྱུ་གི་བྱུང་འབྱེལ་མེད་པར་ངེས་པའི་བྱིར་ཏེ།
རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་བྱེད་ཀྱང་ཡིན། དེ་རྒྱུ་གི་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཆད་མས་ངེས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་རྒྱུ་གི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་
བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་རྒྱུ་གི་བྱུང་འབྱེལ་ངེས་བྱེད་གི་རྒྱ་ཡིན་པས་བྱུང་པར་ཐལ། དེ་
རྒྱུ་གི་མ་ངེས་པའི་རྟགས་ཡིན་ན་རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་
རྒྱུ་གི་བྱུང་འབྱེལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྒྱུད་བྱེད་གི་རྒྱ་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་བྱིར། ཁུའི་ག ། ལྷག་
ལྷན་གི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ན། རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དེ་
རྒྱུ་གིས་བྱུང་འབྱེལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་གི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པས་བྱུང་བེར་ན། དག་སྒྲུ་བ་
ཆོས་ཅན། རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་གིས་དག་སྒྲུ་བའི་སྒྲིམ་བྱ་པ་
རོལ་པོ་ཆགས་བྱལ་དུ་རྒྱུ་བའི་བྱུང་འབྱེལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་གི་ལྷག་མ་དང་བཅས་
པར་ཐལ། དེ་རྒྱུ་གི་ལྷག་ལྷན་གི་གཏན་(༡༩)ཆོགས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྷ་སྒྲུའི་
གང་ཟག་གིས་དེ་རྒྱུ་གི་བྱུང་པ་མེད་པར་ངེས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྷ་སྒྲུའི་གང་ཟག་གིས་
བྱེད་ཀྱང་ཡིན་དེ་རྒྱུ་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཆད་མས་ངེས་
པའི་བྱིར། རང་ལྷགས་ནི། ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་ཡིན་ན་རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་
བའི་གང་ཟག་གིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྷག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་གི་ལྷག་མ་དང་བཅས་
པ་དང་། འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་ཡིན་ན་གང་ཟག་ངེས་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྷག་པ་ལ་ཐེ་
ཆོམ་གི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་མ་གྱུ་བའི་རྟགས་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་

ནི། དེ་སྐབས་ཀྱི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཆན་ནི། དེ་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཞོན་པ་གང་
 ཞིག་ །དེ་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དོན་ལ་ལྟོས་ནས་མ་
 གྲུབ་པ་དང་། གློ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཆོལ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་
 བོ་ལ། གཞི་མ་གྲུབ་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་བོ་ལ་
 ལ། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་ནས་མ་
 གྲུབ་པ་དང་། གཞི་རྟགས་གཉིས་ཀ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་
 གཅིག་ལ་རྟགས་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོས་ཅན་ལ་མེད་
 ནས་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་བོ་ནི། དཔེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ།
 བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན། སྐྱེས་བུ་འདི་ཆོས་ཅན། ལྷག་
 བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རི་བོང་གི་རྩས་ལུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། དཔེར་
 ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་
 གི་བདེ་ལྷག་ཀུན་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

འོ་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟགས་འདི་རྣམས།
 ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་(༡༩)བ)རྟགས་ཡིན་ན་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག་ །བསྐྱེད་བྱའི་ཆོས་སྐབས་པ་
 ལ་གཞི་མ་གྲུབ་རྟགས་སུ་བཞོན་ན་རྟགས་སྟོན་ཅན་ཏུ་འགྱུར་གྱི། བསྐྱེད་བྱའི་ཆོས་
 མེད་དགག་སྐབས་པ་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་རྟགས་སུ་བཞོན་ནས་རྟགས་སྟོན་ཅན་ཏུ་འགྱུར་
 པ་ཡིན་ནོ། །གང་ན་ཆོགས་སྐབས་པ་རྟགས་སུ་བཞོན་ནས་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་ན་
 ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་གྱི། གང་ན་ཆོགས་རྣམས་བཅད་ཅམ་རྟགས་སུ་བཞོན་
 ནས་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་

མི་འགྲོ་དེ། གཞི་དེར་ཆོས་དེ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་གཞི་དེར་
 ཆོས་དེ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞི་མ་གྲུབ་
 རྟགས་སྐྱབ་ཤོད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ། གཞི་མ་གྲུབ་རྟགས་སྐྱབ་ཤོད་ན་
 རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རང་ལན་ནི། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱུད་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་པའདད་པ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་རོ་པོ་མ་གྲུབ་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་
 གྲུབ་པའི་རྟགས་པའདད་པ་མི་འགྲོ་དེ། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱུད་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་སྐྱར་པའདད་ཟིན་ལ། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱུད་པའི་ཆོ་
 རྟགས་སྐྱབ་པའདད་པ་དེ་ཡིན་ན་གཞི་མ་གྲུབ་དགོས་ན། ཆོས་ཅན་གྱི་རོ་པོ་མ་གྲུབ་
 ནས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོལ་ནི། དཔེར་ན། ཤིང་ཆོས་
 ཅན། མེས་སྐུ་ཡིན་དེ། མཚན་མོ་ལོ་མ་ཁུམས་དེ་ཉལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གལ་ཏེ་བྱས་པ་ཚོས་ཅན། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་
 སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤེད་པའི་ཆོམ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་
 རྒྱལ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་
 ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིད་བྱས་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེན།
 སྒྲོན་མེད་དེ། དེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཁས་སྒྲངས་
 པ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མེད་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པས་བྱུང་པ་
 ཁས་སྒྲངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། (༡༥༦ན)བྱས་པ་ཅམ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་
 རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སྒྲུབ་རུས་ལ། སྒྲིང་ཅམ་མཚན་མོ་ལོ་མ་བུམས་ནས་ཉལ་བར་སྒྲུབ་
 མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་བུ་ནི། དཔེར་ན་སྒྲུབ་གཉིས་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན།
 མེད་ལུས་ཡིན་ཏེ། རྟག་བྲལ་མ་ལྟུལ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རོ། །

གཉིས་པ་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལ་གསུམ་རྟགས་ཆོས་ཐ་དད་
མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཞི་རྟགས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཞི་
ཆོས་ཐ་དད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་པའོ། །དཔེར་བརྗོད་རིམ་བཞིན། གླུ་ཆོས་ཅན། མི་
རྟག་སྟེ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། གླུ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། གླུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་དང་། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པོ་འདི་ཕྱགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟགས་ཆོས་
ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེན། སྟོན་མེད་དེ། ཕྱགས་
ཆོས་ཡིན་ན་རྟགས་ངེས་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་། རྟགས་དང་ཆོས་ཅན་
ཁྱད་གཞི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་དང་། ཆོས་ཅན་དེའི་སྟེང་དུ་བསྐྱབ་
བྱའི་ཆོས་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་ལྡན་པ་དགོས་ལ། གསུམ་པོ་འདི་ལ་དེ་དག་རིམ་བཞིན་མ་
ཆང་བའི་ཕྱིར།

ལ་ཅིག །གསུམ་པོ་འདི་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བར་བྱེད་པ་
མི་འཐད་དེ། འདི་དག་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་གསུམ་པོ་འདི་དག་གིས་འདོད་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡིན་ནོ་
ཞེན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། གླུ་ཆོས་ཅན་པར་ངེས་ནས་གླུ་རྟག་མི་རྟག་གིས་འདོད་
དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་(༡༩༥)ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་མོ། །

གཉིས་པ་སྟོ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལ་བཞི། ཤེས་འདོད་མེད་ནས་མ་གྲུབ་
པ་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་རྩོ་བོ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་ཀྱི་རྩོ་བོ་ལ་ཐེ་
ཆོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཞི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་
པའོ། །དཔེར་བརྗོད་རིམ་བཞིན་གླུ་མི་རྟག་པར་གྲུབ་ཟེན་མ་བརྗོད་པའི་དོར། གླུ་

ཆོས་ཅན། མི་དྲག་སྟེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་དང་། བསྐྱེད་དོན་གྱི་ཐུགས་པ་
 ཆོས་ཅན། མི་དྲག་སྟེ། བྱས་པའི་བྱིར་ཞེས་དང་། རྟེན་པ་རྒྱུ་པ་གང་ལྟར་མ་དེས་
 བཞིན་དུ་སྐྱེ་ཆུང་སྐྱེ་དང་ལྟན་པའི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། རྟེན་པ་ཡོད་པའི་བྱིར།
 ཞེས་དང་། མ་བྱའི་སྐྱ་གང་ན་གྲག་མ་དེས་བཞིན་དུ་རི་སྐལ་གསུམ་གྱི་དབུས་མ་ན་
 ཆོས་ཅན། མ་བྱ་ཡོད་དེ། མ་བྱའི་སྐྱ་གྲག་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། །

གསུམ་པ་རྒྱལ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ལ་གསུམ། རྒྱལ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་
 གྲུབ་པ་དང་། བྱི་རྒྱལ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་
 པ་སྟེ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། གྲངས་ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱུས་པའི་ངོར། སྟོ་བདེ་ཆོས་
 ཅན། སེམས་མེད་ཡིན་ཏེ། སྟེ་འཛིན་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བཞེད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། །འདི་
 རྒྱལ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གྲངས་ཅན་གྱིས་སྐྱར་ཡོད་གསལ་པ་ལས་སྟེ་
 བ་དང་མི་གསལ་པ་ལ་འཛིན་པར་འདོད་པ་མ་གཏོགས། སྐྱར་མེད་གསལ་དུ་སྟེ་
 བ་དང་སྐྱད་ཅིག་གིས་འཛིན་པ་སྟོ་བདེའི་སྟེང་དུ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན། གཅེར་བྱ་པས་སངས་རྒྱུས་པའི་ངོར། སྐྱིད་ཆོས་
 ཅན། སེམས་ལྟན་ཡིན་ཏེ། རྟེན་པ་བསྐྱེད་ན་འཆི་བའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། །འདི་བྱི་
 རྒྱལ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོག་འགག་པ་འཆི་བའི་དོན་ཡིན་པ་གང་
 ཞིག །སངས་རྒྱུས་པས་སྐྱིད་པ་སྟོག་དང་རྣམ་ཤེས་འགག་པ་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར།
 དྲགས་གཉིས་པོ་འདི་ཡང་སོ་སོར་བཤད་པ་ཅིམ་ཡིན་གྱི། རྒྱལ་བྱི་རྒྱལ་(༡༩༩)
 གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་མ་བྱི་རྒྱལ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་
 ཏེ། བྱི་རྒྱལ་གྱི་ངོར་སྟོགས་ཆོས་ཡིན་ན་བྱི་རྒྱལ་བསྐྱེད་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོས་དང་ལྟན་
 པ་དགོས་ལ། སངས་རྒྱུས་པས་སྟོ་བདེ་སེམས་ཡོད་དུ་ཆད་མའི་སྟོབས་གྱིས་དེས་པའི་

བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་འདི་སྔ་ཚོ་ལ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཅེར་སྤྱ་བས་ཤིང་
 གི་སྤྱང་དུ་འཆི་བ་དང་འཆི་བའི་དོན་གང་ཡང་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། གལ་
 ཏེ་འདི་སྔ་ཚོ་ལ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཅེར་སྤྱ་བ་དེ་ཤུན་པ་བཤུས་ན་འཆི་
 བའི་དོན་ཤུན་པ་བཤུས་ནས་སྐམ་པ་ཅམ་ལ་འདོད་པ་གང་ཞིག །གཅེར་སྤྱ་བས་ཤིང་
 གི་སྤྱང་དུ་ཤུན་པ་བཤུས་ན་སྐམ་པར་འདོད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་རྟགས་དང་
 པོ་དེ་ཡང་སྔ་ཚོ་ལ་ལ་ལྟོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གངས་ཅན་དེ་སྔར་ཡོད་
 གསལ་བ་ལ་སྦྱེ་བ་དང་མི་གསལ་བ་ལ་འཛིག་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་གང་ཞིག །གངས་
 ཅན་གྱིས་སྒོ་བདེའི་སྤྱང་དུ་འདོད་པའི་བྱིར། གསལ་བ་ནི། དཔེར་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན།
 མི་རྟག་སྟེ། མིག་ཤེས་གྱིས་གཞུང་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ན་
 རྟགས་སྤྱ་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་རྟགས་ཡང་དག་དང་འགལ་མ་དེས་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་
 བཞིར་དེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་རྟགས་སྤྱ་བཀོད་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པ་
 གཉིས་སྤྱ་དེས་ལ། གྲུབ་པ་ལ་བྱུབ་པ་རྣལ་མར་དེས་མ་དེས་གཉིས་སྤྱ་དེས་ལ། གཉིས་
 པ་ལ་བྱུབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་དེས་པ་དང་མ་དེས་པ་གཉིས་སྤྱ་དེས་པའི་བྱིར་རོ། །

ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཆེན་མོ་རིགས་པའི་རྒྱན་ལས་གཞན་དོན་
ལེའུ་འབྲེས་དང་བཅས་པ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཚྗོད་བྱེད་དག་བཤད་
པ་དང་། བཟློག་བྱ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྐབ་དག་
བཤད་པ་དང་། སྟན་འབྲིན་བཤད་པ་དང་། རྒྱལ་བྱ་རྒྱལ་དཔང་པོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་
གཞག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་ལྷགས་དགག་ །རང་(༡༩༥)ལྷགས་
བཞག་ །ཚྗོད་པ་སྤང་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁཅིག །གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་
ཉིད། རྒྱལ་བ་རང་གིས་མཐོང་བའི་རྟགས་ཀྱི་རྒྱལ་བྱ་རྒྱལ་ལ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་
དག་ཡང་དག་ཡིན་པ། དེས་ན་སྐབ་དག་ཡན་ལག་གཅིག་ལྟར་ཡང་ཡོད་དེ། བྱས་པའི་
རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་ཁྱབ་པ་ཤེས་ཟེན་མ་བཞེད། བྱས་ཆོས་མི་ཤེས་
ཤེས་རུང་རུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་དག་དེ་སྐབ་དག་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་དག་དེ་རྒྱལ་བ་རང་གིས་མཐོང་བའི་རྟགས་ཀྱི་རྒྱལ་
བྱ་རྒྱལ་ལ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ཅུམ་གྱིས་བྱི་
རྒྱལ་གྱི་རྒྱད་ལ་རྟགས་པ་སྟེན་རྣམས་པའི་བྱིར། དེ་སྤྲད་རུའང་། མཁས་པ་རྣམས་ལ་
ནི། །གཞན་ཆོགས་འབའ་ཞིག་བཟློག་པར་བྱས། །ཅིས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་
ལས་རྒྱལ་གང་རུང་བ་ཉིད། །མ་བསྟན་མ་ཆང་ཡིན་པར་བཟློག། །ཅིས་གསུངས་པ་དང་
མི་འགལ་དེ། དེ་ནི་རྒྱལ་གསུམ་ག་མི་ཤེས་ཤེས་རུང་རུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་ངོར་རྒྱལ་

གསུམ་གང་རུང་ཞིག་མ་བརྗོད་ན་སྐབ་དག་མ་ཆང་བའི་སྒྲིན་ཅན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་
 བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དེ་འགོག་པ་ལ་ཁ་ཅིག་། དེ་ལྟ་བུའི་དག་དེ་སྐབ་དག་ཡང་དག་
 མ་ཡིན་ཏེ། སྐབ་དག་མ་ཆང་བའི་སྒྲིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱལ་པ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་
 བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། བྱོགས་ཆོས་རྒྱུད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ།
 བྱོགས་ཆོས་རྒྱུད་པ་རྗོད་པའི་སྐབ་དག་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བྱངས་
 ཞེས་ཟེར་ཞིང་། རྒྱལ་བ་དེ་གཉིས་ཀའི་ལྷགས་ལ་ཡང་བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྒྱལ་གསུམ་མི་ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར། གང་
 བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱལ། དཔེར་ན་བུ་མ་པ་བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་དག་དེ་
 སྐབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། འདོད་པ་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་
 རྒྱལ་བའི་ངོར་བྱོགས་(༡༡༣)ཆོག་སྐབ་དག་གི་ཡན་ལག་འགྱུར་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་
 ངོར་སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་དག་དེ་སྐབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། དེའི་
 ངོར་སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་དག་དེ་བྱོགས་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ངོར་སྐྱ་བྱས་
 པ་དེ་བསྐབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེའི་ངོར་བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེའི་ངོར་སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་དག་དེ་དེ་སྐབ་ཀྱི་སྐབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་མི་ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་
 ངོར་སྐྱ་མི་རྟག་ཅིས་པའི་དག་དེ་སྐབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་བྱས་པར་མི་
 ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར་སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་དག་དེ། སྐབ་
 དག་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བྱོགས་ཆོག་ཡིན་ན་སྐབ་
 དག་ཡང་དག་ཡིན་པས་བྱལ་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། དེའི་ངོར་སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་

པའི་དག་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལ་བ་རང་གིས་མཐོང་བའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་བྱི་ཀྱི་ལ་ལ་
གསལ་བར་སྟོན་པའི་དག་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཕྱོགས་ཚེས་གསལ་ལ་
བར་སྟོན་པའི་དག་ཡང་དག་གྲང་མ་ཡིན། རྗེས་སུ་འགོ་ཤྱོག་གི་བྱལ་བ་གསལ་
བར་སྟོན་པའི་དག་ཡང་དག་གྲང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ངོར་
བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཚེས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ། དེས་བྱས་པ་
སྐྱའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། དེས་ན་དེའི་ངོར་སྐྱ་ཡང་
བྱས་ཞེས་པའི་དག་དེ་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་། ཤེས་འདོད་ཚེས་
ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ། ཕྱོགས་ཚེས་ཀྱི་
མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་བྱི་མ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེའི་
ངོར་སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་དག་ཚེས་ཅན་སྐྱབ་དག་སྟོན་ཅན་མ་ཡིན་པར་(༡༥༥)ཐལ།
དག་སྟོན་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་མི་ཤེས་ཤེས་
རུང་དུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་དག་དེ་དག་སྟོན་ཅན་ཡིན་
པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཕྱོགས་ཚེས་ཡིན་ན་དག་སྟོན་ཅན་ཡིན་པས་བྱལ་བར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། དམ་བཅའ་ཡང་དག་མི་སྟོན་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་སྐྱ་བྱས་པར་མི་
ཤེས་ཤེས་རུང་དུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར་སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་དག་དེ་གང་
ཟག་དེའི་ངོར་ཕྱོགས་ཚེས་ཅན་ཡིན་གྱི། སྐྱབ་དག་ཡང་དག་དང་སྟོན་ཅན་གང་ཡང་
མ་ཡིན་ནོ། །བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་མི་ཤེས་ཤེས་
རུང་དུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱལ། དཔེར་ན་སུམ་པ་
བཞིན། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པའི་དག་དེ་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པར་འདོད་པའང་
མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་

གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པར་ཐལ། རྟེན་གྱི་ངོར་དེ་ལྟ་བུའི་དག་དེ་དེ་རྒྱུ་གྱི་རྒྱུ་པ་དག་ཡང་
དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་བྱུང་པ་ཡོད་དེ། སྒྲིབ་དཔེན་གྱིས། རྟེན་པ་གང་ཞིག་
གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པ་དེ་ཁོ་ན་རྒྱུ་པ་འཇལ། སུན་འབྱེན་པ་ཡིན་གྱི་གང་ཡང་རུང་པ་ལ་
མ་གྲུབ་པ་དང་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་ནི་མ་ཡིན་དེ། ཡང་རྒྱུ་པར་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཁ་ཅིག་རྒྱུ་པ་དག་ཡང་དག་ལ་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་གྱི་རྒྱུ་པ་དག་ཡང་དག་དང་། ཆོས་
མི་མཐུན་སྦྱར་གྱི་རྒྱུ་པ་དག་ཡང་དག་གཉིས། ཆོས་མཐུན་སྦྱར་གྱི་རྒྱུ་པ་དག་ཡང་དག་
གི་མཚན་ཉིད། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་མཐུན་དཔེ་གཉིས་ཉགས་དང་བརྒྱུ་བུའི་
ཆོས་སུ་ཆོས་མཐུན་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་དག་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་གྱི་རྒྱུ་པ་དག་ཡང་དག་
གི་མཚན་ཉིད། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་མི་མཐུན་དཔེ་གཉིས་ཉགས་དང་བརྒྱུ་བུའི་
ཆོས་མི་མཐུན་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་དག་ཆོས་མཐུན་པའི་དོན་ཡང་རྒྱུ་ཚུལ་ཡོད་
རྒྱུ་རྣམས་ཡོད་པར་ཆོས་མཐུན་པ་དང་ཡིན་རྒྱུ་རྣམས་ཡིན་པར་ཆོས་མཐུན་པ་ཡིན་
ཞེས་(༡༥༠)ཟེར་ན། གང་བྱས་ན་མི་ཉག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་སུམ་པ་བཞིན་སྒྲ་ཡང་
བྱས་ཞེས་པའི་དག་ཆོས་ཅན། སྒྲ་དང་སུམ་པ་གཉིས་མི་ཉག་པ་ཡིན་པར་ཆོས་མཐུན་
པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་དག་ཡིན་པར་ཐལ། རྟེན་དེ་རྒྱུ་གྱི་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་གྱི་རྒྱུ་
པ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་སྒྲ་མི་ཉག་པར་རྒྱུ་པའི་རྒྱུ་ཚུལ་ཡིན་རྒྱུ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྒྱུ་པ་ཁས་སྤངས། འདོད་ན། སྒྲ་མི་ཉག་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་དག་ཡིན་
པར་ཐལ་ཡོ། །འདོད་ན། སྒྲ་མི་ཉག་པར་རྒྱུ་པའི་རྒྱུ་པ་དག་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་རྒྱུ་གྱི་བརྒྱུ་བུ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་སྟེ། བརྒྱུ་པར་བྱ་
བ་བརྟེན་པ་ཡིས། །བརྟེན་པ་ཡིས་ཀྱང་རྟུས་པ་མེད། །ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་བཞི། མདོའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད་
 པ་དང་། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། མཚན་བྱའི་སྒྲ་
 བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མ་མདོར། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི། །རང་གིས་
 མཐོང་དོན་རབ་གསལ་བྱེད། །ཅིས་གསུངས་པའི་རྒྱུ་པ་དང་པོས་མཚན་བྱ་དང་།
 རྒྱུ་པ་གཉིས་པས་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རང་གིས་མཐོང་བ་དང་དོན་
 དང་རབ་གསལ་བྱེད་གསུམ་གྱིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཡིན་
 བ། སྒྲོ་སྒྲོན་དང་དོན་སྒྲོན་དང་སྒྲོ་སྒྲོན་གསུམ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་
 ཏོ། །ཇི་ལྟར་བསྟན་ན། རང་གིས་མཐོང་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་
 ཡིན་ན་སྒྲོ་སྒྲོན་དང་བྲལ་བ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། སྒྲོ་བདེ་སྒྲེ་འཇིག་ཅན་ལྟ་
 སུ་དོན་ལ་གྲུབ་ཀྱང་རྒྱུ་པ་མཐོང་བར་བྱི་རྒྱུ་ལྱང་ཅམ་ལས་བཤད་པའི་
 གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་དང་། དེ་སྟོན་པའི་དག་སྒྲུབ་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་
 (༡༩༠)ཕྱིར་དུ་རང་གིས་མཐོང་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་གིས་མཐོང་
 བ་ཞེས་པའི་དོན་ལ། རྒྱན་མཁན་པོ་ན་རེ། རང་གིས་མཐོང་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་
 གཞན་དོན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཚུལ་གསུམ་རྒྱུ་པ་བྱི་རྒྱུ་གཉིས་ཀ་དང་དབང་
 པོ་ཡོད་ན་དེས་ཀྱང་མཐོང་བ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན། ཞེས་གསུང་།

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ །འོ་ན། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི། ཞེས་པའི་གཞན་དེ་
 རྒྱུ་པ་བྱི་རྒྱུ་གཉིས་ཀ་ལས་གཞན་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། རང་གིས་མཐོང་བ་ཞེས་
 པ་རྒྱུ་པ་བྱི་རྒྱུ་གཉིས་ཀས་མཐོང་བ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་
 ན། དེ་ལྟ་བུའི་གཞན་དེ་བྱི་རྒྱུ་ལ་བྱེད་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རེ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དོན་
 ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་དོན་སྒྲོན་དང་བྲལ་བ་ཞིག་དགོས་

པར་བསྟན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པར་རྟོག་པས་རྫོ་བདགས་ཅམ་དེ་
 ཏགས་ཡང་དག་དང་། དེ་བརྗོད་པའི་ཚིག་སྒྲུབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་
 ཕྱིར་དོན་ཞེས་པའི་ཚིག་རྫོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་ཞེས་པས་གཞན་དོན་གྱི་ཏགས་ཡང་
 དག་ཡིན་ན། ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་གྱི་དངོས་པོར་
 གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོར་མེད་པའི་གཞན་དོན་གྱི་
 ཏགས་ཡང་དག་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རབ་གསལ་བྱེད་ཅེས་པའི་ཚིག་གིས་གཞན་དོན་
 རྗེས་དཔག་ཡིན་ན། རྫོ་རྫོན་དང་བྲལ་བ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་དོན་
 ལ་གྲུབ་ཅིང་གྲུབ་པ་ལྟར་ཚད་མས་ངེས་གྱང་། གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ན་ལྟག་ཆད་གྱི་
 རྫོན་དང་བཅས་པའི་དག་སྒྲུབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་རབ་གསལ་
 བྱེད་ཅེས་རྫོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི། །རང་གིས་མཐོང་དོན་
 རབ་རྫོན་བྱེད། །ཅེས་མི་རྫོས་པར་ཅིའི་ཕྱིར་རབ་གསལ་བྱེད་ཅེས་རྫོས་གེ་ན། རྒྱུ་
 མཐའ་པོ་ན་རེ། དག་གཅིག་གིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟག་(༡༢)ན་གི་བྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་དངོས་
 ལྟ་རྫོན་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་པས་རབ་རྫོན་བྱེད་ཅེས་མ་རྫོས་པར་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟག་
 གི་བྲུབ་པ་གང་རུང་ཞིག་དངོས་སུ་བསྟན་པས་ཅིག་གོས་དོན་གྱིས་གསལ་པར་འགྱུར་
 བས་རབ་གསལ་བྱེད་ཅེས་རྫོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཞེད་དོ། །

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོ་ན་དག་གཅིག་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟག་གི་བྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་
 དངོས་སུ་གསལ་པར་བྱེད་པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་པས། རབ་གསལ་བྱེད་ཅེས་མི་རྫོས་
 པར་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་དངོས་སུ་བསྟན་པས་ཅིག་གོས་དོན་གྱིས་རྫོན་པར་འགྱུར་
 བས་རབ་རྫོན་བྱེད་ཅེས་རྫོས་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་ལྟག་ཆད་གྱི་
 རྫོན་དང་བཅས་པའི་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རབ་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་འགའ་ཞིག་ཚུལ་གསུམ་དོན་

ལ་གྲུབ་ཅིང་གྲུབ་པ་ལྟར་ཆད་མས་ངེས་ཀྱང་དེ་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ན། སྒྲིམ་ཏིག་སྟེ།
 བྱས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་ལུས་པ་བཞིན། ལུས་པ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་ཡང་བྱས་དེའི་
 བྱིར་ན་སྒྲིམ་ཏིག་ཅེས་སྟོན་པའི་ངག་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན། དེ་དག་ཆད་པ་དང་ལྟག་པའི་
 སྟོན་ཅན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ངག་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་ངག་ཆད་པའི་སྟོན་
 ཅན་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་ངག་ཏུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག །དཔེ་དངོས་སུ་བསྟན་ཀྱང་བྱུང་པ་དངོས་
 སུ་མ་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་ངག་ལྟག་པའི་སྟོན་ཅན་ཡིན་ཏེ་གང་
 ཞིག །དམ་བཅའ་དང་ཉེར་གཏོད་དང་མཚུགས་སུ་གསུམ་པོ་བཟོད་པ་ལྟག་པའི་
 བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲིམ་ཏིག་ཅེས་པའི་ཆོག་གིས་བྱི་ཆུད་ལ་སྒྲིམ་ཏིག་པ་
 ལ་ཐེ་ཆོམ་ཅམ་སྟེད་ཀྱི་སྒྲིམ་ཏིག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྟེད་པའི་ལུས་པ་མེད་
 པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྟོགས་ཆོས་བཟོད་པ་དང་སྒྲོས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་
 གྲུབ་སྟེ། དམ་བཅའ་དང་སྒྲོས་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན། རྒྱལ་གསུམ་དོན་ལ་གྲུབ་ཅིང་
 གྲུབ་པ་ལྟར་ཆད་མས་ངེས་ན་(༡༡༦)དེ་ལྟ་བུའི་ཏིགས་སྟོན་པའི་ཆོག་ཇི་ལྟར་སྟོན་
 ཅན་ཡིན་ཞེ་ན། ཡིན་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་ཆོག་
 གི་སྟོན་ཡོན་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དོན་གྱི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་དོན་ཇི་ལྟར་བཞིན་
 མ་ཡིན་པར་བཟོད་པས་སྒྲུབ་པོ་ལ་གྲུན་ཀར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་ལྟག་ཆད་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་ངག་བཟོད་ན། དོན་སྟོན་བཟོད་པའི་ཐོག་མར་ཆོག་སྟོན་
 གྱི་སྟོན་སྒྲུབ་པོ་སྟན་འབྱེན་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། ཆོག་གི་སྟོན་ཡོན་གཙོ་བོར་
 བྱེད་པའི་དོན་ཡང་ཆོག་སྟོན་དང་བྲལ་པ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། དོན་སྟོན་དང་བྲལ་
 པ་དགོས་པར་བསྟན་པ་མིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག །ཐོགས་མེད་སྒྲུ་མཆོད་སྒྲུབ་ངག་ཡན་ལག་ལྟ་ལྟར་བཞེད་ལ། རྟོགས་

གྲུང་ཡབ་སྐུ་གིས་དེ་བཀག་ནས་སྐྱབ་དག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་བཞིན་དོ་ཞེས་སྐྱབ་
མི་འཐད་དེ། སྐྱབ་དག་ལ་འཆད་པ་དང་འགོད་པའི་སྐབས་གཉིས་ལས། འཆད་པའི་
ཆོ་ཕྱོགས་གྲུང་ཡབ་སྐུ་གིས་གྲུང་སྐྱབ་དག་ཡན་ལག་ལྡན་ལྡན་བཞིན་ལ། ཕྱི་རྒྱུ་
ལ་འགོད་པའི་ཆོ་ཕྱོགས་མེད་སྐྱུ་མཆོད་ཀྱིས་གྲུང་སྐྱབ་དག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་
བཞིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཆོན་ཉིད། རྒྱུ་ལ་རང་གི་ཆོད་མས་
མཐོང་བའི་རྟགས་ཀྱི་རྒྱུ་གསུམ་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་སྐྱབ་དག་ཡན་ལག་
གཉིས་ལྡན་རོ། །གསུམ་པ་དབྱེ་བ་གཉིས། ཆོས་མཐུན་སྟུར་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་དང་།
ཆོས་མི་མཐུན་སྟུར་གྱི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གོ། །དང་བའི་མཆོན་ཉིད། རྟགས་དེ་དེ་སྐྱབ་
གྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་གྱི་
དག་ཀྱི་དཔེ་རྒྱུ་ན། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། སྐྱུ་ཡང་
བྱས་ཞེས་པའི་དག་ལྟ་བུ་སྟོན། །གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད། རྟགས་དེ་དེ་སྐྱབ་གྱི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་གྱི་དག་ཀྱི་དཔེ་རྒྱུ་ན་
(༡༩༩)གང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་གྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན།
སྐྱུ་ནི་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་དག་ལྟ་བུ་སྟོན། །དེ་སྐད་དུ་རྟགས་སྟོན། དེ་ལ་ཆོས་མཐུན་པ་ནི་
གང་ལ་རྟགས་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། གང་བྱས་པ་དེ་
མི་རྟག་པར་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་ལ་སྟགས་པ་བཞིན་ཞེས་པའོ། །ཆོས་མི་
མཐུན་པ་ཡང་དག་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ལ་རྟགས་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པ་སྟེ། གང་
རྟག་པ་དེ་བྱས་པ་མིན་པར་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་མཐུན་པར་སྟོན་པའི་དོན་དེ་སྐྱབ་གྱི་རྟགས་དང་མཐུན་དཔེ་

གཉིས། དེ་ཐུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་
 གྱི། ཚུད་གཞི་དང་མཐུན་དཔེ་གཉིས་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་སུ་ཚོས་མཐུན་
 པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་དོན་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཚོས་མཐུན་སྟུང་གི་ཐུབ་ངག་གི་
 རྗེས་འགྲོའི་བྱབ་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ལྡོག་བྱབ་སྤྱགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཚོས་
 མི་མཐུན་སྟུང་གི་ཐུབ་ངག་གིས་ལྡོག་བྱབ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་རྗེས་འགྲོའི་བྱབ་པ་
 སྤྱགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་དཔེར་ན་བུམ་པ་
 བཞིན། ཐུ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་ངག་གིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཐུབ་པའི་རྗེས་བྱབ་དངོས་
 སུ་བསྟན་པ་དང་། གང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱབ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་
 མཁའ་བཞིན། ཐུ་ནི་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་ངག་གིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཐུབ་པའི་ལྡོག་
 བྱབ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་
 པར་ཐུབ་པའི་རྗེས་བྱབ་མ་ཡིན། རྟག་ན་མ་བྱས་པའི་བྱབ་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཐུབ་
 པའི་ལྡོག་བྱབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། ཐུ་མི་རྟག་པར་ཐུབ་པའི་ཚོས་
 མཐུན་སྟུང་གི་ (༡༥༡བ) ཐུབ་ངག་གིས་སྐྱ་བྱས་པ་དང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱབ་
 པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཐུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་
 ན་ལ་ཡོད་པར་རྟོགས་ནུས་ལ་དེའི་སྤྱགས་ལ་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཐུབ་པའི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་རྟོགས་ནུས་པས། ཐུབ་ངག་དེས་རྗེས་འགྲོ་དངོས་སུ་
 བསྟན་ལྡོག་བྱབ་སྤྱགས་ལ་བསྟན་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཚོས་མཐུན་སྟུང་གི་
 ཐུབ་ངག་དང་ཚོས་མི་མཐུན་སྟུང་གི་ཐུབ་ངག་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་དགོས་པའི་
 ཐུ་མི་རྟག་པར་ཐུབ་དགོས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། མེད་ཀྱི་གང་རུང་རེ་དངོས་
 སུ་བསྟན་པས་ཚོག་སྟེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་བྱབ་པ་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་དངོས་སུ་

བསྟན་པས་ཅིག་གོས་དོན་གྱིས་གོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འཇུག་དེ་ཉིད་གྱི་
ཕྱིར་འབྲེལ་གོས་ན། །གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་སྟེ་པ། །དོན་གྱིས་གོ་བས་ཅིག་
གོས་ལ། །དེ་པ་ཡང་དག་སྟེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

ཁ་ཅིག་ཚིལ་བ་དབང་ཚོན་གྱི་དོར་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་མི་དགོས་
ཀྱང་། དབང་རྒྱལ་གྱི་དོར་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་དགོས་པོ་ཞེས་ཟེར་ན། འོ་ན་
རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱུང་བ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྟུབ་ངག་ཡོད་པར་ཐལ།
རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱུང་བ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་དགོས་པའི་ཕྱི་ཚིལ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། སྟུབ་ངག་ཡན་ལག་གསུམ་ལྡན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་
ཏེ། སྟུབ་ངག་ཡང་དག་ཡིན་ན་སྟུབ་ངག་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །སྟུབ་ངག་ཡན་ལག་གསུམ་ལྡན་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་
ལྷོག་གི་བྱུང་བ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བརྗོད་ཀྱང་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་ཞེས་པའི་ཡན་ལག་
གཅིག་ཏུ་བགྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱུང་བ་
གཉིས་པོ་བྱུང་བའི་ཚུལ་ཞེས་དྲགས་ཀྱི་ཚུལ་གཅིག་(༡༣༣)ཏུ་བགྱང་བར་རིགས་
པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་། ཕྱི་ཚིལ་དབང་རྒྱལ་གྱི་དོར་ཚོས་མཐུན་སྟུར་གྱི་སྟུབ་
ངག་དང་། ཚོས་མི་མཐུན་སྟུར་གྱི་སྟུབ་ངག་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་མི་དགོས་
པར་ཐལ། གང་ཟག་དེས་དྲགས་མཐུན་སྟུགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་དངོས་སུ་དྲགས་པའི་
ལྷགས་ལ་དྲགས་མི་མཐུན་སྟུགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་དྲགས་རུས། དྲགས་མི་མཐུན་
སྟུགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་དངོས་སུ་དྲགས་པའི་ལྷགས་ལ། དྲགས་མཐུན་སྟུགས་ཁོ་ན་
ལ་ཡོད་པར་དྲགས་རུས་པའི་ཕྱིར། དྲགས་མ་གྱུབ་ན། ཕྱི་ཚིལ་དབང་རྒྱལ་ལ་སྟུགས་
ཚོས་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱུང་བ་གང་རུང་དངོས་སུ་བརྗོད་པས་དེའི་རྒྱུད་ལ་དོན་

གྱི་བསྐྱུ་བ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྟེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྩལ་སྟོན་
ཅན་ལ་དེ་མེད་ཀྱང་། སྐྱ་ནི་བྱས་ཡིན་འདི་འདྲ་ཀྱན། མི་རྟག་ཅེས་ནི་བརྟོན་པས་
ཀྱང་། འོན་གྱིས་དེ་ནི་འཛིག་སྟོར་འགྱུར། ཞེས་པ་སྟོན་པ་དབང་རྟོན་ཁོ་ནའི་དབང་
ཏུ་བྱས་པ་དང་། བྱི་སྟོན་དབང་རྟུལ་གྱི་རྒྱད་ལ་བསྐྱུ་བ་བྱ་ལ་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་
ཕྱིར་ཏུ་བསྐྱུ་བ་བྱ་ཡང་དངོས་སུ་བསྟན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། སྟོན་པ་དེས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ་སྐྱ་
རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་མི་རྣམས་པར་ཐལ། དེས་རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
པར་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ། རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་
རྟོགས་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བླངས་སོ། །

བཞི་པ་མཆོན་བྱའི་སྐྱ་བཤད་པ་ནི་སྟོན་པ་ལས་གཞན་བྱི་སྟོན་གྱི་དོན་ཡིན་པས་
གཞན་དོན་དང་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱ་ཡིན་པས་ན་རྗེས་དཔག་ཏུ་བརྟགས་པ་ཡིན་གྱི་
རྗེས་དཔག་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་དཔག་ཏུ་
བརྟགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱུ་བ་བྱ་(༡༡༥)རྟོགས་པའི་
རྗེས་དཔག་རྒྱད་ལ་སྟེ་བར་ཁོང་ཏུ་རྒྱད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཚུད་པ་སྤང་བ་ནི། ཆོག་གི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྟེ་བས་
གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་འཛིག་ན། རི་དྲགས་རྒྱག་པ་ལ་ལྟོས་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་བྱེད་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་རི་དྲགས་རྒྱག་པ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་སྟེ་བས་གཞན་དོན་གྱི་
མངོན་སུམ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། རྗེས་དཔག་རྟོག་པ་ཡིན་པས་
ཆོག་གི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེ་བར་རིགས་ལ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གཟུང་དོན་
ལས་སྟེ་བས་ཆོག་གི་བྱེད་པ་ལས་སྟེ་བར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྤྱད་ཏུ་འང་རྒྱན་

ལས། རི་ལྟར་ཚིག་ལས་མཐོང་བ་ཡི། །འབྲེལ་བ་བྱན་པར་གྱུར་བ་ན། །རྗེས་དཔག་
སྒྲེབ་དེ་བཞིན་དུ། །འགར་ཡང་མངོན་སུམ་སྒྲེམ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གལ་ཏེ་ཕྱོགས་ཚིག་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ན། སྐྱབ་དཔོན་གྱིས། རང་
ཉིད་ངེས་བཞིན་གཞན་དག་ལ། །ངེས་པ་སྒྲིད་པར་འདོད་བ་ཡིས། །ཕྱོགས་ཚིག་འབྲེལ་
བ་བསྐྱབ་བྱ་དག །བརྗོད་པ་ལས་གཞན་སྤང་བར་བྱ། །ཞེས་ཕྱོགས་ཚིག་དང་འབྲེལ་
བ་དང་བསྐྱབ་བྱ་བརྗོད་པར་བྱ་ལ་དེ་ལས་གཞན་བརྗོད་པ་སྤང་བར་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། ཕྱོགས་ཚིག་དང་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པར་
བྱའོ། །གང་དང་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པར་བྱ་ཞེ་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཚིག་དང་འབྲེལ་བ་བརྗོད་
པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྐྱབ་དག་ཡན་ལག་གཅིག་ལྟན་
མེད་ན། མཐས་པ་རྣམས་ལ་ནི། །གཏན་ཚིགས་འབའ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱ། །ཅིས་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
བྱབ་འབྲེལ་གྱིས་ཟིན་མ་བརྗོད། ཕྱོགས་ཚིག་མི་གསལ་གསལ་རུ་རུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་
གི་ངོར། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱབ་འབྲེལ་མ་གསལ་བ་གསལ་པའི་ཕྱིར་རུ་བརྗོད་
མི་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷག་གི་བྱབ་པ་བརྟན་མི་དགོས་
པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །(༡༥༣)ཁ་ཅིག །སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བྱབ་པ་
གསལ་ཟིན་མ་བརྗོད་ཕྱོགས་ཚིག་མི་གསལ་གསལ་རུ་རུ་ཡོད་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར་སྐྱ་ཡང་
བྱས་ཞེས་པའི་དག་ཚིག་ཅན། སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱབ་དག་རུ་བཞོད་
པ་གང་ཞིག །སྐྱབ་དག་ལྟག་པ་དང་ཆད་པའི་སྒྲོན་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་
གྲུབ་ན། ཚིག་ཅན། བྱབ་པ་དངོས་སུ་མ་བརྟན་པའི་ཆ་ནས་སྐྱབ་དག་ཆད་པའི་སྒྲོན་
ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱབ་དག་ཆད་པའི་སྒྲོན་ཅན་རུ་འཛོག་བྱེད་ཅིག་ཡོད། དེ་ལས་

གཞན་སྐྱབ་དག་ཆད་པའི་སྒྲིན་ཅན་དུ་འཛོག་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉུག་ལམ་འདོད་
 མི་ལུས་ཏེ། ཁྱོད་འགོད་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་དེའི་ངོར་བྱབ་པ་དངོས་སུ་བསྟན་མི་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་བྱབ་པ་ཤེས་ཟིན་མ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་
 ངོར་བྱབ་པ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཀྱང་གང་ཟག་དེའི་རྒྱད་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་རྟོགས་པ་སྦྱེ་
 པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱ་མི་ཉུག་སྟེ། དུས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། བུམ་པ་བུས་
 པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་ཡང་བུས། དེའི་ཕྱིར་ན་སྐྱ་མི་ཉུག་ཅས་པའི་དག་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་བྱབ་པ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་ཆ་ནས་སྐྱབ་དག་ཆད་པའི་སྒྲིན་ཅན་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཁྱོད་འགོད་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་དེའི་ངོར་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱབ་པ་དངོས་སུ་བསྟན་
 མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་དེས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱབ་པ་ཤེས་ཟིན་མ་བརྟེན་པའི་
 ཕྱིར་དང་། གང་ཟག་དེ་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བྱབ་པ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཀྱང་གང་ཟག་དེའི་
 རྒྱད་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་རྟོགས་པ་སྦྱེ་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་ཕྱིའི་བྱབ་ཉུག་ལམ་བྱངས་སོ། །གལ་
 ཏེ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་དང་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་དག་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་
 དགོས་ཀྱི་ཆོལ་བ་མེད་ན། རིགས་སྟོར། རེ་ཞིག་འགལ་བ་དང་མ་དེས་པའི་གཉེན་
 བོར་གཉིས་ཀ་བརྟེན་པ་བརྟེན་པ་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་
 འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། འགལ་བ་དང་མ་དེས་(༡༩༥༥)པའི་གཉེན་བོར་རིམ་པ་
 བཞིན་དུ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་དག་དང་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་སྐྱབ་དག་བརྟེན་
 རིགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་གཅིག་ལ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བརྟེན་དགོས་
 པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྒྲུབ་འབྲིན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སྒྲུབ་འབྲིན་བཤད་པ་ལ། སྒྲུབ་འབྲིན་དང་ཐལ་འགྱུར་དོན་གཅིག་
 པས་འདི་ལ་གཉིས། ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་
 བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། རང་རྒྱུད་འཕེན་
 པ་དང་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐལ་
 འགྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། རྟགས་དང་བྱབ་པ་ལ་ཨོལ་པོའི་སློང་རྒྱུ་ཅིང་། དམ་བཅའ་
 ལ་བསལ་བ་འབབ་པའི་རྟགས་རྟོན་པའི་ངག་ །དེ་ཡང་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་མེད་
 ན་ཐལ་འགྱུར་དུ་མི་རུང་ལ། ཡོད་ན་སྟོགས་ཆོས་མི་འགྱུ་བ་པས། སྟོགས་ཆོས་དང་
 བྱབ་པ་སློང་རྒྱུ་བ་ཞེས་མ་སྟོས་པར་རྟགས་དང་བྱབ་པ་སློང་རྒྱུ་བ་ཞེས་སྟོས་
 པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀས་གྲུབ་པ་མི་དགོས་ཀྱི་འགོད་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་
 གྱིས་གྲུབ་པས་ཆོག་པས་ཨོལ་པོའི་སློང་རྒྱུ་བ་ཞེས་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་
 ཆོད་མས་གྲུབ་པ་དང་ཡིད་དཔྱོད་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་ལོག་ཤེས་གྱིས་གྲུབ་པ་གསུམ་ཡོད་
 པས་སློང་རྒྱུ་བ་ཞེས་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་མེད་ན་ཐལ་འགྱུར་
 དུ་མི་རུང་བས་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་འབབ་པ་ཞེས་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །ངག་མ་ཡིན་
 ན་ཐལ་འགྱུར་དུ་མི་རུང་བས་རྟགས་རྟོན་པའི་ངག་ཅིས་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བཞོད་ཆོད་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། དེ་ལ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུབ་
 གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། ཡང་དག་བདུན་ལ་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་དང་མི་འཕེན་པ་
 གཉིས་སུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། བྱབ་རྟགས་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་

ལྟར་སྒྲུང་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། བྱས་ན་རྟག་པས་བྱབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་གི་དོར། གླ་
 ཚེས་ཅན། རྟག་པར་ཐལ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གླ་མི་རྟག་(༡༥༥)པར་
 ཚད་མས་གྲུབ་ན་རྟགས་ཚད་མ་དང་བྱབ་པ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་དམ་བཅའ་ལ་
 ཚད་མས་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། གླ་མི་རྟག་པར་ཁས་སྒྲངས་
 ན་རྟགས་ཚད་མ་དང་བྱབ་པ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྒྲངས་
 ཀྱིས་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། གླ་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་གྲང་
 མ་གྲུབ་ཁས་སྒྲངས་པའང་མིན་ན། རྟགས་ཚད་མ་དང་བྱབ་པ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་གྲུབ་
 གྲང་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲུང་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། གླ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་གི་དོར། གླ་ཚེས་ཅན་མ་བྱས་
 པར་ཐལ། རྟག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གླ་བྱས་པར་ཚད་མས་གྲུབ་ན་བྱབ་པ་ཚད་
 མ་དང་། རྟགས་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་འབབ་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། གླ་བྱས་པར་ཁས་སྒྲངས་ན་བྱབ་པ་ཚད་མ་དང་རྟགས་
 ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅིང་། དམ་བཅའ་ལ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་བསལ་བ་འབབ་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་དང་། གླ་བྱས་པར་ཚད་མས་གྲང་མ་གྲུབ་ཁས་སྒྲངས་པའང་
 མིན་ན། བྱབ་པ་ཚད་མ་དང་རྟགས་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་གྲུབ་གྲང་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་
 བ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྒྲུང་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཐལ་འགྱུར་དུ་
 བཞོད་ཚད་ལ་དབྱེན་བཅུ་བཞི་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུང་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ནི། བྱབ་རྟགས་གཉིས་
 ཀ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟགས་ཁོན་མ་གྲུབ་པ་དང་། བྱབ་པ་ཁོན་མ་གྲུབ་པ་དང་། བྱབ་

རྟགས་གཉིས་ཀ་ཚད་མས་གྲུབ་ལ། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་མེད་པ་དང་། རྩབ་
 རྟགས་གཉིས་ཀ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་གྲུབ་ལ་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་མེད་པ་དང་།
 རྟགས་ཚད་མ་དང་རྩབ་པ་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་གྲུབ་ལ་དམ་བཅའ་བསལ་བ་མེད་པ་དང་།
 རྩབ་པ་ཚད་མ་དང་རྟགས་ཁས་སྒྲངས་ཀྱིས་གྲུབ་ལ་དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བ་(༡༥ན)པ་
 མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི་ལྟར་སྒྲུང་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་བདུན་ནི་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཡང་དག་བདུན་ལ་རང་རྒྱད་འཕེན་པ་དང་མི་འཕེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་
 པ་ནི། རྟགས་པ་རྩལ་པོས་ཁས་སྒྲངས་རྩབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་
 མས་བསལ་བ་འབབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་ནི་རང་རྒྱད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་
 ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་དུག་ནི་རང་རྒྱད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ཡང་རང་རྒྱད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་ན། རྟགས་པ་རྩལ་པོས་ཁས་
 སྒྲངས་པ་དགོས་ཀྱི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་ན་རང་
 རྒྱད་ཀྱི་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་འབབ་པའི་བྱིར་རོ། །

རྩབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། རྩབ་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ན་རང་རྒྱད་
 ཀྱི་ལྷོག་རྩབ་མི་འགྱུར་པའི་བྱིར། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་པ་
 ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རང་རྒྱད་ཀྱི་ལྷོགས་ཚས་མི་འགྱུར་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་
 ན་རང་རྒྱད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་
 གང་ཞིག་དོན་རྒྱུག་ན་རྒྱུ་གསུམ་ཚད་བ། དབྱེ་ན། ལྷོག་པ་རང་རིགས་འཕེན་པ་དང་།
 ལྷོག་པ་གཞན་རིགས་འཕེན་པའི་རང་རྒྱད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས། ལྷོག་པ་
 རང་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གང་
 ཞིག་ །ལྷོག་པ་རང་རྒྱད་རང་དང་རིགས་གཅིག་པ་འཕེན་པ། དབྱེ་ན་བཞི། རང་

བཞིན་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་དེའི་རང་རྒྱད་འཕེན་
 པ་ནི། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་བར་ནོན་པའི་གཞིར། གྲང་རེག་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཡོད་
 པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར། གཞི་དེར་ཆོས་ཅན། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་
 པ་ནོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲང་རེག་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་བར་ནོན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 པ་ལྟ་བུའོ། །བྱུང་བྱེད་དང་(༡༥༧)འགལ་བའི་བྱུང་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
 གྱིས་དེའི་རང་རྒྱད་འཕེན་པ་ནི། ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་བར་ནོན་པའི་
 གཞིར། བ་མའི་རེག་པ་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ངོར་གཞི་དེར་ཆོས་
 ཅན། ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་བར་ནོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བ་མའི་
 རེག་པ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་བར་ནོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་དེའི་རང་རྒྱད་འཕེན་
 པ་ནི། རྩ་བ་དྲག་འགྱུར་བས་བྱུང་བར་ནོན་པའི་གཞིར། གྲང་འབྲས་སྒྲ་ཡོང་བྱེད་སྟོབས་
 ཆེན་པོ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ངོར་གཞི་དེར་ཆོས་ཅན། རྩ་བ་དྲག་འགྱུར་བས་བྱུང་
 བར་ནོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲང་འབྲས་སྒྲ་ཡོང་བྱེད་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱུང་བར་
 ནོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བྱུང་བྱ་འགལ་དམིགས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་དེའི་རང་
 རྒྱད་འཕེན་པ་ནི། སུམ་པ་འཛིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་པར་ཁས་
 ལེན་པའི་ངོར། སུམ་པ་ཆོས་ཅན། རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་འཛིག་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འཛིག་པ་ཕྱིས་འབྱུང་གི་རྒྱ་དོན་གཞན་ལ་སྟོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པ་ལྟ་བུའོ། །

སྟོག་པ་གཞན་རིགས་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། ཐལ་འགྱུར་
 ཡང་དག་གང་ཞིག །སྟོག་པ་རང་རྒྱད་རང་དང་རིགས་མི་མཐུན་འཕེན་པ། དཔྱེ་ན་

བཅུ་དྲུག་ལས། ཚ་རེག་གིས་ཁྱབ་པར་མོན་པའི་གཞིར། གང་འབྲས་ཡོད་པར་ཁས་
 ལེན་པའི་ངོར། ཚ་རེག་མེད་པར་ཐལ། གང་འབྲས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། །
 རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་སུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རྒྱ་དང་འགལ་
 བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རང་རྒྱད་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞི་དེར་བ་རེག་ཡོད་པར་
 ཁས་ལེན་པའི་ངོར། ཚ་རེག་མེད་པར་ཐལ། བ་རེག་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རང་
 བཞིན་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ཁྱབ་(༡༩)བྱེད་དང་
 འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་རང་རྒྱད་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཅན་དན་གྱི་མེ་སྟོབས་
 ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་མོན་པའི་གཞིར། གང་འབྲས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ངོར། དེས་
 ཁྱབ་པར་མོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་འབྲས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཁྱབ་
 བྱེད་དང་འགལ་བའི་འབྲས་སུ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་
 བྱ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱད་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞི་དེར་གང་རེག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་
 པའི་ངོར། དེས་ཁྱབ་པར་མོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་རེག་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་
 ལྟ་བུ་ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རང་
 བཞིན་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱེད་དམིགས་པའི་རང་རྒྱད་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ། །དུ་བ་
 དྲག་འཕྱུར་བས་ཁྱབ་པར་མོན་པའི་གཞིར། གང་རེག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ངོར། དེས་
 ཁྱབ་པར་མོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་རེག་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྒྱ་དང་འགལ་
 བའི་རང་བཞིན་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རང་བཞིན་དང་འགལ་བའི་འབྲས་
 སུ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱད་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞི་དེར་བ་རེག་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་
 པའི་ངོར། དེས་ཁྱབ་པར་མོན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བ་རེག་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་
 བུ། རྒྱ་དང་འགལ་བའི་ཁྱབ་བྱ་དམིགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་ཁྱབ་བྱེད་དང་འགལ་

བའི་འབྲས་ལུ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱད་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ། །མེ་མེད་མཚན་མའི་རྒྱ་
 མཚོར་དུ་བ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ངོར། མེ་ཡོད་པར་ཐལ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་པ་ལྟ་བུ། འབྲས་ལུའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་རྒྱ་མ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱད་འཕེན་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཤིང་གིས་དག་པའི་བྲག་རྫོང་ན་ག་པ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ངོར།
 ཤིང་ཡོད་པར་ཐལ། ག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་གྱི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་
 ཟུབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རང་རྒྱད་འཕེན་པ་ཡིན་(༡༣༥)ནོ། །དེ་དག་ལས་ལྷག་པ་
 བརྒྱ་དང་བརྒྱ་དྲུག་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རང་རྒྱད་འཕེན་པ་དང་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གཉིས་ཀྱི་
 བྱེད་ལས་ནི། དང་པོས་དངོས་སུ་གཞན་ཕྱོགས་ཚར་གཅོད་པ་ཡིན་དེ། རྟགས་པ་རོལ་
 པོས་ཁས་བྲལ་སྒྲུབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་པ་འབབ་
 པའི་གནམ་ལྷགས་འབར་བར་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་ནས་གཞན་རྗེས་སུ་
 འཛིན་པ་ཡིན་དེ། དེའི་རྒྱད་ལ་ཡང་དག་པའི་རྟོགས་པ་སྐྱེད་པའི་གནམ་ལྷགས་འབར་
 པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མས་གཞན་ཕྱོགས་ཚར་གཅོད་པ་ཡིན་དེ། ལམོར་
 གསུམ་ཚར་པའི་གནམ་ལྷགས་འབར་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚད་བཤད་པ།

གཉིས་པ་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚད་བཤད་པ་ལ། ལྷག་ཚད་ནི་སྟན་འབྱེན་
 ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་ལ། དེའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་གཞན་ནས་བཤད་མོད། །འདིར་གཞུང་
 གི་དོན་གོ་བ་ལ་ཉེ་བར་མཐོ་བ་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཚད་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་

ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། མཚན་བྱི་སྒྲ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་ལུས་ཀྱི་སྒྲི་རྟགས་སུ་བཤོད་པ་ལ། བྱད་པར་ལ་བརྟགས་ནས་སུན་འབྲིན་
པའི་སུན་འབྲིན་ལྟར་སྒྲུང་། གཉིས་པ་ལ་ཀུན་ལས་བརྟམ་ལས། འབྲས་ཉིད་གཞན་གྱི་
ཆ་ཡིས་ནི། །བསྐྱབ་བྱ་མ་གྲུབ་པར་སྟོན་གང་། །དེ་ནི་འབྲས་མཚུངས་སྒྲ་བ་པའོ། །
བསམ་པ་ལས་དེ་གསུམ་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གསུམ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་
དཔེར་ན། སྒྲ་མི་རྟག་སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཤོད་པའི་ཆོ་ན། ལུས་པའི་བྱས་པ་
རྟགས་སུ་འགོད་ན། དེ་སྒྲིའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་གྲུབ་པས། བྱས་པ་
སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སུན་འབྲིན་པ་ནི་མ་གྲུབ་
པའི་སུན་འབྲིན་ལྟར་སྒྲུང་རོ། །སྒྲིའི་བྱས་པ་རྟགས་སུ་འགོད་ན་དེ་ལུས་པའི་མི་རྟག་པ་
ལ་གྲུབ་པའི་འགལ་བས་བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་(༡༣ན)འགལ་རྟགས་སུ་
འགྱུར་རོ་ཞེས་སུན་འབྲིན་པ་ནི་འགལ་བའི་སུན་འབྲིན་ལྟར་སྒྲུང་རོ། །སྒྲིའི་བྱས་པ་
ལུས་པའི་མི་རྟག་པ་ལ་མེད་པར་མ་ཟད་རྟག་པ་ལ་ཡང་མེད་པས་བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་སུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་དེས་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་སུན་འབྲིན་
པ་ནི་མ་དེས་པའི་སུན་འབྲིན་ལྟར་སྒྲུང་རོ། །

གསུམ་པ་ནི་འབྲས་བྱ་དང་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་ཡིན་པས་ན་འབྲས་མཚུངས་
ཀྱི་ལྷག་ཆོད་དམ། འབྲས་བྱ་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་ཡིན་པས་ན་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་
ལྷག་ཆོད་ཅེས་བྱའོ། །དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྒྱང་མིག་པས། རིགས་པ་ཅན་པའི་
རོར། དུང་སྒྲ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བྱ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤོད་པ་
ལ། རིགས་པ་ཅན་པ་ན་རེ། སྒྲ་ཡོད་ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བ་རྟགས་སུ་འགོད་དམ། སྒྲ་
མེད་ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བ་རྟགས་སུ་འགོད། དང་པོ་ལྟར་ན། བྱད་པ་མ་དེས་ལ། གཉིས་

པ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་སུ་ན་འབྱིན་པ་ལ། ཀྱང་མིག་པ་ན་རེ། འབྲས་སུ་
བརྒྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བྱས་ནས་ཚུལ་འབྱུང་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ། ཚུལ་བྱུང་གི་ཁྱད་
པར་ལ་བརྟགས་ནས་སུ་ན་འབྱིན་པ་དེ། སུ་ན་འབྱིན་པ་པོ་ཁྱད་རང་གི་རྒྱབ་བྱེད་ཡང་
དག་གང་བཀོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་མཚུངས་པས་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་ཡིན་
ནོ་ཞེས་འདོད་ལ། དེ་ནི་ཀྱང་མིག་པས་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་ཡིན་པར་འདོད་
པར་མ་ཟད། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གྲུང་ཡང་དེ་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་ཡིན་པར་
བཞེད་དོ། །

སྒྲི་བཤད་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི། བརྒྱབ་བྱ་རྒྱབ་བྱས་ཀྱི་སྒྲི་རྟགས་སུ་
བཀོད་པ་ལ་ཁྱད་པར་ལ་བརྟགས་ནས་སུ་ན་འབྱིན་པའི་འབྲས་སུ་ཉིས་པ་དང་། སུ་ན་
འབྱིན་པ་པོ་ཁྱད་རང་གིས་རྒྱབ་བྱེད་ཡང་དག་གང་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་
མཚུངས་པས་འབྲས་སུ་མཚུངས་པའི་ལྷག་ཆོད་ཅེས་བྱའོ། །

སྐོལ་བྱི་སྐོལ་དབང་པོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སྐོལ་བྱི་སྐོལ་དབང་པོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་(༡༡༥)གཞག་ལ་གཉིས། དངོས་
དང་། ཚུད་བྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ནི། སྐོལ་གྱི་མཚན་ཉིད། རྒྱབ་
བྱེད་འགོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག། དེ་ལ་དབྱེན། ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྒྲུང་
གཉིས། སྐོལ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད། སྐོལ་གང་ཞིག། །རང་གིས་རྒྱབ་བྱེད་
འགོད་པར་ཁས་བླངས་པའི་དོན་དེ་གཞན་གྱིས་སུ་ན་འབྱིན་མི་ལུས་པ། སྐོལ་ལྟར་
སྒྲུང་གི་མཚན་ཉིད། སྐོལ་གང་ཞིག། །རང་གིས་རྒྱབ་བྱེད་འགོད་པར་ཁས་བླངས་

པའི་དོན་དེ་གཞན་གྱིས་སུན་འབྱིན་ལུས་པ། བྱི་ཚྲོལ་གྱི་མཚན་ཉིད། སུན་འབྱིན་
བརྗོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་། དབྱེ་ན། ཡང་དག་དང་། ལྷ་ར་སྤང་གཉིས་སོ། །
དཔང་པའི་མཚན་ཉིད། ཚྲོལ་བྱི་ཚྲོལ་རྒྱལ་པམ་ཤན་འབྱེད་པའི་གྲུར་ཞུགས་པའི་གང་
ཟག་། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཤན་འབྱེད་པའི་དཔང་པོ། རྗེས་སུ་བརྗོད་པའི་དཔང་པོ། ཚར་
གཙོད་པའི་དཔང་པོའོ། །

དང་པོ་ནི། གློ་གཟུ་པོར་གནས་པའི་སྒྲོ་ནས་ལེགས་ཉེས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་གང་
ཟག་ལ་ཟེར། གཉིས་པ་ནི། གློ་གཟུ་པོར་གནས་པའི་སྒྲོ་ནས་ལེགས་ཉེས་ཤན་འབྱེད་
པར་དེ་དག་མ་ལུགས་པར་སོ་སོར་བརྗོད་པ་ལ་ཟེར། གསུམ་པ་ནི་དེ་དག་གི་ནང་
ནས་ལེགས་པ་ལ་གཟེངས་བསྟོད་པ་དང་ཉེས་པ་ལ་སྤྱད་པའི་སྒྲོ་ནས་གྲུབ་མཐའ་འདོར་
དུ་འཇུག་ཅིང་། ཞེན་པས་མི་འདོར་ན་ལུལ་ནས་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པས་ཚར་གཙོད་
པའི་གང་ཟག་ལ་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་ཚུད་པ་བྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་ལ་ལྟ། ཚུད་པའི་གང་ཟག་དང་། གང་དུ་
ཚུད་པའི་དུས་དང་། གང་ལ་ཚུད་པའི་གནས་དང་། རི་ལྷ་ར་ཚུད་པའི་ཚུལ་དང་། ཚུད་
པ་བྱས་པའི་འབྲས་བུའོ། །དང་པོ་ལ། རོ་བོ་རོས་གཟུང་བ་དང་། ཚར་གཙོད་ཀྱི་གནས་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚུད་པའི་དུས་ཀྱི་གང་ཟག་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དམ་བཅའ་
སྤྱོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་སྒྲོ་ཚྲོལ་དང་། དམ་བཅའ་སུན་འབྱིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་བྱི་
ཚྲོལ་དང་། ཚུད་པའི་ཤན་འབྱེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་དཔང་པོ་གསུམ་ཡོད་པའི་བྱིར།
གཉིས་པ་ཚར་གཙོད་ཀྱི་(༡༥ན)གནས་ལ་གསུམ་ལས། སྒྲོ་རོལ་ཚར་གཙོད་པའི་
གནས་ནི། གྲུབ་བསལ་ཞུགས་པ་དམ་བཅའ་བ་དང་། གཞན་གྱིས་དྲིས་ཀྱང་ལན་
མི་འདེབས་པ་དང་། དམ་བཅའ་བར་མི་རོས་བསྐྱབ་པ་དང་། སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་

བསྐྱབ་བྱར་བྱེད་པ་དང་། ཁས་སྒྲངས་པའི་དོན་ལ་རྟགས་མི་འགོད་པ་དང་། མ་གྲུབ་
པ་དང་མ་ངེས་པ་དང་བསལ་བཟོད་པ་དང་། ཤེས་འདོད་མེད་པའི་སྐབ་བྱེད་འགོད་
པའོ། །ཕྱི་རྒྱལ་ཆར་གཅོད་པའི་གནས་ལ་དང་པོར་འདྲི་བའི་ཆེ་ཆར་གཅོད་པའི་གནས་
གསུམ་སྟེ། འདྲི་བར་ཁས་སྒྲངས་ནས་བཏང་སྟོམས་ལ་འཛིག་པ་དང་། གྲུབ་བསལ་
ཞུགས་པ་འདྲི་བ་དང་། སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་འདྲི་བའོ། །སྟོན་བཟོད་པའི་ཆེན་ཆར་
གཅོད་པའི་གནས་གསུམ་སྟེ། དོན་སྟོན་དང་སྟོ་སྟོན་དང་སྐྱ་སྟོན་གྱི་ཡོད་ཀྱང་མི་བཟོད་
པ་དང་། སྟོན་མིན་པ་སྟོན་ཏུ་བཟོད་པ་དང་། སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་སྟོན་བཟོད་
པའོ། །དཔང་པོ་ཆར་གཅོད་པའི་གནས་གསུམ་སྟེ། ཅོད་པའི་མཁུག་ཏུ་བདེན་རྒྱན་
ཤན་མི་འབྱེད་པ་དང་། རྒྱལ་ལམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཤན་འབྱེད་པ་དང་། ཅོད་པ་མཐར་
མ་ཕྱིན་པར་ཤན་འབྱེད་པའོ། །

གཉིས་པ་གང་ཏུ་ཅོད་པའི་དུས་ནི། རང་བཞིན་སྟོ་ལེགས་པར་མ་སྒྲངས་
པ་དང་། དཔང་པོ་མཁུག་པའི་སྟེ་བོས་དབེན་པ་དང་། ས་རོལ་པོ་ཆོས་མིན་སྒྲར་
བསལ་ཡིད་དཀྱགས་པའི་ཆེན་བཅད་དུ་མི་རུང་ལ། དེ་ལས་ལྡོག་པ་ནི་ཅོད་པའི་དུས་ཡིན་
ནོ། །གསུམ་པ་གང་ལ་ཅོད་པའི་གནས་ནི། ཟུང་བས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་མཛོན་
གྱུར་དང་། རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་སྟོག་གྱུར་དང་། ཡིད་ཆེས་པའི་
ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཤིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་ནི་བཅད་པར་བྱ་བའི་
གནས་སམ་ལུལ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཅོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡང་གསུམ་སྟེ། ཡོད་པ་ལ་མེད་
པར་འཛིན་པའི་སྐར་འདེབས་དང་། མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་དང་།
ཡོད་མེད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཛིན་པའི་དབུ་(༡༥)མའོ། །སྟོག་གྱུར་གཏན་ལ་འབེབས་
པ་ལ། སྐབ་བྱེད་དང་སུན་འབྱེན་དགོས་ལ། སྐབ་བྱེད་ལ་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པའི་

གཏན་ཚིགས་དང་། དེ་གཞན་ལ་འདོམས་པར་བྱེད་པའི་སྐབ་དག་གཉིས། དང་པོ་ནི།
ཕྱོག་འགྱུར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆོས་ཅན་གསུམ་ཡོད་དེ། བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་བསལ་
མེད་པའི་ཚུད་གཞི་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་དང་།
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཚད་མས་བསལ་པའི་མི་མཐུན་དཔེའོ། །

ཚུད་གཞིའི་སྟེང་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཚུད་གཞི་ལ་ཡོད་པའི་
ཕྱོགས་ཆོས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པའི་རྗེས་འགྲོ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་
པའི་ཕྱོག་ཁྱབ་སྟེ་ཚུལ་གསུམ་ཚད་པའི་དྲགས་ནི་དྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་
གཏན་ཚིགས་དེ་ལ་ཡང་ངོ་བོ་སྐབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དྲགས་དང་རྒྱ་སྐབ་པའི་འབྲས་
བུའི་དྲགས་དང་དགག་པ་སྐབ་པའི་མ་དམིགས་པའི་དྲགས་གསུམ་དུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་
ལས་གཞན་པའི་དྲགས་ནི་དྲགས་ལྟར་སྒྲུབ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཕྱོགས་
ཆོས་མེད་པ་མ་གྲུབ་པའི་དྲགས་དང་། རྗེས་ཁྱབ་མེད་པ་འགལ་པའི་དྲགས་དང་།
ཕྱོག་ཁྱབ་མེད་པ་མ་ངེས་པའི་དྲགས་གསུམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་འོ། །

སྐབ་དག་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་བརྗོད་པ་དང་དཔེའི་སྟེང་དུ་སྐྱེ་བྱེད་བརྗོད་པ་ཡིན་
ལ། དེ་ལ་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་འགྲོ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་གྱི་སྐབ་
དག་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཕྱོག་ཁྱབ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱར་གྱི་སྐབ་
དག་གཉིས་ཡོད་ལ། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་དུ་ལྟག་ཆད་ཅན་གྱི་དག་ནི་སྐབ་དག་ལྟར་
སྒྲུབ་ཡིན་འོ། །

སྐར་འབྱེན་ལ་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུབ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞན་གྱི་སྒྲོ་ངོར་
དྲགས་བརྗོད་པ་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གང་རུང་བརྗོད་ཅིང་འདོད་པའི་དོན་ལ་བསལ་
བ་འབབ་པའི་དག་ཡིན་ཞིང་། འདོད་པའི་དོན་ལ་བསལ་བ་འབབ་པ་ལ་ཡང་། ཆད་

མས་བསལ་བ་དང་། ལུང་གིས་བསལ་བ་དང་། རང་ཚིག་གིས་བསལ་བ་འབབ་
བ་དང་(༡༧༠)གསུམ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །སུན་འབྲིན་ལྟར་སྒྲུང་ལ་གསུམ་སྟེ། ཉགས་
མེད་པ་མཚོན་ཆ་ཁྱི་སྟོགས་དང་། རྒྱབ་པ་མེད་པ་དཔལ་བོ་ལག་རྩམ་དང་། བསལ་བ་
མེད་པ་མ་བྱ་དུག་འཛམས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་རོ། །

བཞི་པ་ནི་ལྟར་རྩྱད་པའི་རྩལ་ལ། དངོས་དང་། དེའི་ཡན་ལག་གཉིས་སོ། །དང་
པོ་ནི། རྩྱད་པའི་རང་བཞིན་ངེས་པར་བྱ་བ་དང་། བར་ཐུད་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ཚིག་གི་
ལམ་སྟུར་བར་བྱེད་པ་དང་། དེས་བྱུང་བའི་སྐབས་དོན་སེམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཡན་ལག་ལ་བཞི། དྲི་བ་དང་ལན་འདེབས་རྩལ། རྩྱད་པ་ལ་མཁས་པའི་རྒྱ་དང་
མཛེས་པའི་རྒྱ། རྩྱད་པའི་བསམ་པ། རྩྱད་པའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དྲི་བའི་
རྩལ་དང་། ལན་འདེབས་པའི་རྩལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྩྱད་པའི་ཆེ་དྲི་བའི་རིགས་
གསུམ་ཡོད་དེ། རྒྱད་པར་གྱི་གཞི་འདྲི་བ་དང་། དེའི་སྤྱིང་དུ་འབྲུག་པར་ཚོས་འདྲི་བ་དང་།
དེའི་རྒྱབ་བྱེད་འདྲི་བའོ། །གཉིས་པ་ལན་འདེབས་རྩལ་ལ་གསུམ་སྟེ། མགོ་གཅིག་
པ་དང་། རྣམ་པར་བྱེད་པ་དང་། བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་པར་བྱ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི།
སྟོས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཆེ་བ་དང་། སྒྲ་ཚད་ལ་སྒྲོ་སྒྲུངས་པ་དང་། རང་དང་གཞན་གྱི་
གཞུང་ལ་ལེགས་པར་སྒྲུངས་པ་ནི་རྩྱད་པ་ལ་མཁས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། བཞིན་གྱི་དྲི་བའི་
ལམ་ལ་འཛུམ་པ་དང་། དོན་དང་ལྡན་ཞིང་གསལ་ལ་འཇམ་པའི་རག་དང་ལྡན་པ་དང་།
སྟོན་ལུག་པ་དང་རྒྱལ་མེད་པ་རྣམས་ནི་རྩྱད་པ་མཛེས་པའི་རྒྱན་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་རྩྱད་པའི་བསམ་པ་ནི། ལ་རྩལ་པོ་དམའ་བར་འདོད་པའི་ཞེ་སྤང་དང་།
རང་ཉིད་མཐོ་བར་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། རིགས་ལམ་འདོར་བར་འདོད་པའི་
གཡོ་སྒྲ་རྣམས་ནི་རྩྱད་པའི་བསམ་པ་ཐ་གལ་ཡིན་ལ། རང་གིས་རྟོགས་པར་འདོད་

པའི་གྲུས་པ་དང་། གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་བསལ་བར་འདོད་པའི་སྒྲིང་རྗེ་དང་། ལ་རོལ་
པོ་ལ་ཟབ་མོའི་ཆོས་བསྟན་བར་འདོད་པའི་བྱམས་པ་རྣམས་ནི་ཚུད་པའི་བསམ་པ་
སྤུལ་དུ་བྱང་(༡༩༠བ)པ་ཡིན་ནོ། །

པའི་པ་ཚུད་པའི་དཔེ་ནི། རྟེན་པའི་ཆོག་དག་པོས་ཉེ་བར་བརྟགས་པ་ལྟ་བུ་དང་
བཞིན་འགྱུར་པའི་མདོག་མཚོན་ཆ་ལ་བྱེ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ང་རོ་མི་སྟན་པ་ག་ཟས་ཐོབ་
པ་ལྟ་བུ་ནི་ཚུད་པ་ངན་པའི་དཔེ་ཡིན་ལ། རང་དང་གཞན་གྱིས་གཏི་མུག་གཙོད་
པ་ལའོར་ལོ་ལྟ་བུ་དང་། སྟན་འབྱེན་པའི་རྒྱང་གིས་མི་གཡོ་བ་ལྟན་པོ་ལྟ་བུ་དང་།
ཆོག་དང་དོན་ལ་མ་སྒྲུབ་པ་སྤྱད་པའི་དབང་པོའི་སྤྱོད་ལྟ་བུ་ནི་རྣམ་པར་དག་པའི་
ཚུད་པའི་དཔེ་ཡིན་ནོ། །

ལྟ་བུ་ཚུད་པའི་འབྲས་ལུ་ནི། རང་ཉིད་ཉོན་མོངས་པས་ཡིད་དགྲུགས་པ་དང་།
སྤྱི་བོ་བརྒྱ་ཐུག་མང་པོས་སྒྲོད་པར་བྱེད་པ་དང་། ཆེ་རབས་གཞན་དུ་རྣམ་སྒྲིན་ཡིད་དུ་
མི་འོང་བ་སྒྲོང་བར་འགྱུར་བ་ནི་མ་དག་པའི་ཚུད་པའི་འབྲས་ལུ་ཡིན་ལ། རྟོགས་
པ་འཕེལ་བས་རང་རྒྱད་ཆོས་པ་དང་། སྟན་པའི་གྲགས་པས་ཐོགས་ཀྱང་དུ་བྱུང་
བ་དང་། བསྟན་པ་བསྐྱངས་པས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ནི། རྣམ་པར་དག་
པའི་ཚུད་པའི་འབྲས་ལུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རི་སྒྲོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུད་པའི་སྒྲིན་
རྣམས་ལེགས་པར་གཤམ་པར་བྱས་ཏེ། ཚུད་པའི་སྒྲིན་རྣམས་སྤངས་ནས་བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་
པ་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། ཀྱན་སྒྲོང་ཡིན་ཅི་ལོག་དང་ལུན་པས་དགག་སྒྲུབ་བྱེད་
པ་ནི་ལའོར་བར་འཆིང་བའི་རྒྱ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས། བདག་ལེགས་སུ་འདོད་
པ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་འདི་དག་ལ་ཟབ་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དོན་གྱི་གོ་བྱ་བསྐྱབ་
བྱ་བཤད་པ་དང་། དངོས་གྱི་བརྗོད་བྱ་གཏན་ཚིགས་གྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། རང་ལུགས་བཞག་པ་རིགས་པ་ཅན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་
ལ་གསུམ། དངོས་དང་། ཚད་མས་བསལ་བ་བཤད་པ་དང་། དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུབ་ལ་
གཞིན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ། མཚན་བྱའི་རྒྱ་དོན་
ནོ། །དང་པོ་ནི། (༡༧༡)ཚེས་དང་ཚེས་ཅན་གྱི་ཚོགས་དོན་གང་ཞིག །རྟགས་ལས་
དབག་པར་བྱ་བ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་དོན་སྐྱབ་བྱ་དང་། གཞན་དོན་སྐྱབ་
བྱ་ལོ། །དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད། གང་ཞིག །རང་དོན་གྱི་རྟགས་ལས་དབག་པར་བྱ་བ།
གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཀྱན་ལས་བརྟམ་ལས་བཤད་པའི་ཚུལ་དང་། རིགས་སྒྲོ་ནས་
བཤད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མ་མདོར། རོ་བོ་ཁོ་ན་བསྟན་བྱ་བ། །རང་
ཉིད་འདོད་དང་མ་བསལ་བ། །ཞེས་རོ་བོའི་དོན་སྟགས་ཚེས་ལྟ་ཚང་བ་དེ་གཞན་དོན་
བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཏུ་བསྟན་ལ། འདི་ལ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བ་དང་། ལོག་
རྟོག་སེལ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚོག་གང་གིས་གང་སེལ་ཞེ་ན། རོ་བོ་དང་འདོད་པ་
གང་མ་བསལ་བའི་ཚོག་གསུམ་གྱིས་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་ལ། ཁོ་ན་དང་རང་ཉིད་
ཅས་པའི་ཚོག་གིས་ལོག་རྟོག་སེལ་ལོ། །སེལ་ཚུལ་ནི། རོ་བོ་ཞེས་པའི་ཚོག་གིས་
གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན། གྲུབ་ཟིན་བསལ་ནས་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས་
བསྟན། ཚོལ་བྱི་ཚོལ་གང་གིས་མ་གྲུབ་ཅི་ན། གྱིར་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་རང་གང་ལ་
བསྐྱབ་བྱར་སོང་བ་དེས་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་ལ། ཟུང་པར་ཏུ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་
བྱ་ཡིན་ན་བྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཡིད་དབྱེད་ཅམ་གྱིས་
གྲུབ་ཀྱང་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པ་དགོས་སོ། །འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཚོག་གིས་ཚོལ་

བས་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་བསྟན། མ་
བསལ་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་ཚད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་པ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་
མ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ། །

ཁ་ཅིག །གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཚད་མས་མ་བསལ་བ་དགོས་
ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་ཚད་མས་མ་བསལ་བ་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་མི་འབྱུང་དེ། ཐུགས་ཀྱི་
ཚད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་ན་ཐུགས་དེ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་གཏན་ཚིགས་འགོད་པ་ལ་
མི་འབྱུང་པའི་ཕྱིར། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བ་ལ་གསུམ་པོ་དེ་དགོས་(༡༧)པའི་རྒྱ་
མཚན་ཅི་ཞེ་ན། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་རིགས་མི་མཐུན་ལ་ཐུགས་ལ་ལྟོས་པའི་
རིགས་མི་མཐུན། ཕྱི་རྒྱལ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན། རྒྱལ་ཕྱི་རྒྱལ་གཉིས་ཀ་ལ་
ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་གསུམ་ལས། རྒྱལ་བས་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པ་
ནི་ཐུགས་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བས་དཔག་འདོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་
མ་བྱས་ན་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཕྱིར་དུ་ཐུགས་གཏན་ཚིགས་འགོད་པ་ལ་མི་འབྱུང་པའི་ཕྱིར།
ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཚད་མས་བྱུང་བ་ནི་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རྒྱལ་
གྱི་ཚད་མས་བྱུང་ན། ཕྱི་རྒྱལ་དེ་ལ་ཤེས་འདོད་མི་འབྱུང་པའི་ཕྱིར། ཚད་མས་བསལ་
བ་ཞུགས་པ་ནི་རྒྱལ་ཕྱི་རྒྱལ་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་མི་མཐུན་ཡིན་ཏེ། ཐུགས་
གྱི་ཚད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་ན་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཕྱིར་དུ་ཐུགས་གཏན་ཚིགས་འགོད་པ་
ལ་མི་འབྱུང་། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཚད་མས་བསལ་བ་ཞུགས་ན་དེ་ལ་ཕྱི་རྒྱལ་ཤེས་འདོད་
མི་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལོག་རྟོག་ནི་ཁོ་ན་དང་རང་ཉིད་ཅས་པའི་ཚིག་གིས་སེལ་ལ། སེལ་
རྒྱུ་ནི། ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱར་འབྱུང་རུང་གི་དཔེ་

རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ད་ལྟ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་
 ལོ། །དེ་འདྲའི་ལོག་རྟོག་རི་ལྟར་འབྱུང་ཞེན་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་ལས། རང་ཉིད་འདོད་པ་
 བསྟན་བྱ་བ། །ཞེས་རང་ཉིད་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་བསྟན་བྱ་བ་དང་བྱད་གཞི་
 བྱད་ཆོས་སུ་འབྲེལ་ལ། བསྟན་བྱ་བ་ཡང་དུས་གསུམ་ག་ལ་འཇུག་པའི་ལུལ་ཅན་ཡིན་
 བས་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ཡང་མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་བས། གཞན་དོན་
 བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་ལོག་རྟོག་འབྱུང་ངོ། །འོ་ན་རང་ཉིད་དང་འདོད་པ་ཞེས་
 པའི་ཆོག་གིས་མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་རུང་གི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པར་
 བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅོད་མི་རུས་ན། ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་གུང་གཅོད་མི་རུས་པར་
 མཚུངས་སོ་ཞེན། མི་མཚུངས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱར་ཚོལ་བ་(༡༩༡༣)རང་ཉིད་ཞེས་པའི་ཆོག་
 གིས་གཞི་གཅིག་དུས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་དྲོགས་པ་མི་
 ཁེགས་ལ། བསྐྱབ་བྱ་ཁོ་ན་ཚོལ་བ་རང་ཉིད་འདོད་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་གཞི་
 གཅིག་དུས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་དྲོགས་པ་ཁེགས་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ངེས་ན།
 སྐྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ངེས་རུས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་
 བྱ་ཡིན་པ་གཅོད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆོག་སྟོས་ན། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་རི་ལྟ་
 སུ་ཞེན། དཔྱད་པ་དང་གྲངས་ཅན་པའི་ངོར། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་
 ཕྱིར་དཔེར་ན་སུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོན། སྒྲ་བྱས་པ་དཔྱད་པ་པ་ལ་མ་གྲུབ།
 སུམ་པ་མི་རྟག་པ་གྲངས་ཅན་པ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཁ་ཅིག་ན་དེ། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅོད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཁོ་ན་
 ཞེས་པའི་ཆོག་སྟོས་པ་མི་འཐད་དེ། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

ཏེ། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་མ་འོངས་པར་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྒྱ་རྒྱུ་ལས་
 རྒྱུས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རྒྱ་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་
 བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆོག་སྒྲིམ་སོ་ཞེས་ཟེར་
 རོ། ཁོ་ན་དེ་ཡང་མི་འབྲད་པར་ཐལ། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྒྱ་རྒྱུ་ལས་
 རྒྱུས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རྒྱ་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 མཆུངས་སོ། ཁོ་ན་ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་
 ཆོག་རྒྱར་ཀྱི་རོ་བོ་དང་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་ཆོག་གཉིས་ལ་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་སོ་སོ་
 བཡོད་ན། ཀུན་ལས་བརྟུས་སུ་རོ་བོ་ཁོ་ན་བསྟན་བྱ་བ། ཞེས་དེ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་
 (༡༩༩)སྒྱུར་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་གཉིས་ལ་རྣམ་བཅད་
 ཀྱི་དགོས་པ་སོ་སོ་བ་མེད་ལ། རོ་བོ་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་བསྐྱབ་
 བྱ་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲིམ་པ་མིན་ཏེ། དེ་མ་སྒྲིམ་གྱང་སྐྱབ་བྱེད་གཏན་
 ཆོགས་འགོད་པའི་ལྷགས་ལས་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་
 ཅུས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འང་། སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་པའི་ལྷགས་ཉིད་ལས། ཁོ་ན་དེ་
 བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་དུ་རྟོགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་རོ་བོ་དང་། ཁོ་ན་ཞེས་
 པའི་ཆོག་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་
 གཅོད་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་རོ་བོ་ཁོ་ན་ཞེས་དེ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བསྟན་
 པ་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འང་རྒྱན་གྱིས། རང་གི་རོ་བོ་སྒྲིམ་པ་ནི་གྲུབ་
 པ་ལྷག་པའི་དོན་དུ་མིན་ཏེ། སྐྱབ་བྱེད་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ལྷག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རང་གི་རོ་བོ་ཁོ་ན་ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་བ་འབྲས་བུ་ཞིག་བསྟན་

པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་གཉིས་ཀ་སོ་སོར་བསྟན་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ངོ་བོ་ཆོག་གྲུང་བདག་ཉིད་འདོད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོག་དེ་གཉིས་ལ་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་སོ་སོ་བ་ཡོད་ཀྱང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། ཁོ་ན་ཞེས་པ་ཆོག་གྲུང་ཡིན་པས་ཆོག་གཞན་དང་སྒྱུར་ནས་མ་བསྟན་ན་དོན་སྟོན་མི་རྒྱས་ལ། སྒྱུར་ནས་བསྟན་ན་དོན་སྟོན་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆོག་གིས་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་དྲོགས་པ་སེལ་ལ། སེལ་བར་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་གྲོལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་བླངས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རིགས་སྟོ་ནས་བཤད་པའི་རྒྱལ་ནི། ཀྱན་ལས་བདུས་དང་(༡༩༥ན) རིགས་སྟོ་ནས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཆོན་ཉིད་རེ་རེ་བསྟན་ན། གཉིས་པོ་དོན་མཐུན་ནམ་མི་མཐུན། དང་པོ་ལྟར་ན། རྒྱུ་པའི་སྟོན་ཏུ་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གང་རུང་ཞིག་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཆོན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ཀྱན་ལས་བདུས་ལས་བསྟན་པ་དེས་ལོག་རྟོག་སེལ་ལ་རིགས་སྟོ་ནས་བཤད་པ་དེས་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བས་རྒྱུ་པའི་སྟོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་བྱུང་པར་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱང་ལོག་རྟོག་དང་རིགས་མི་མཐུན་གཉིས་ཀ་སེལ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཀྱན་ལས་བདུས་ནས་བསྟན་པའི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཆོན་ཉིད་དེ་རིགས་པ་ཅན་པ་ཁ་བྱང་པའི་ཕྱིར་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས་རང་ལྷགས་མིན་ལ། རིགས་སྟོ་ནས་བཤད་པ་དེ་རང་ལྷགས་ཡིན་པས་རྒྱུ་པའི་སྟོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ།

རིགས་སྒོ་ནས་བཤད་པའི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ལ་ཡང་ཀུན་ལས་བརྟུས་ནས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་ངོ་བོའི་དོན་སྟགས་ཆོས་ལྷ་ཆང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

རང་ལུགས་ནི། ཀུན་ལས་བརྟུས་ནས་གཙོ་བོར་ལོག་རྟོག་རྒྱས་པར་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོག་རྒྱས་པར་བརྟན་ལ། རིགས་སྒོར་ཆོག་བརྟུས་ནས་བརྟན་པས་སྒོས་པའི་སྒྱུན་མེད་ལ། གཉིས་ཀས་ཀྱང་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་བརྟན་པས་འགལ་བའི་སྒྱུན་ཡང་མེད་དོ། །འོ་ན་ཀུན་ལས་བརྟུས་ནས་གཙོ་བོར་ལོག་རྟོག་རྒྱས་པར་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོག་རྒྱས་པར་སྒྱུན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་ཆོག་ཟུར་གྱི་རང་ཉིད་དང་འདོད་ཆོག་གཉིས་མ་འོངས་པ་འབྲིང་བྱེད་བརྟན་བྱ་བ་དང་བྱེད་གཞི་བྱེད་ཆོས་སུ་འབྲེལ་བས། མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་རུང་གི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནམ་སྟུང་པའི་རྟོགས་པ་ཡོད་པས་དེ་སེལ་བའི་བྱིར་རུ་འོ་ན་ཞེས་པའི་ཆོག་སྒོས་(༡༤༡བ)པ་ལ་སྟགས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་བརྟན་བྱ་བ་སྒོས་པ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྱུན་མེད་དེ། རིགས་པ་ཅན་པས་ཕྱོགས་ཆོག་རྒྱུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། མ་གྲུབ་པ་བརྟན་པར་བྱ་བ་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པས་དེ་ལ་ཕྱོགས་ཆོག་རྒྱུབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་བརྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་མོད། ཡིན་དུ་རྟག་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མཚན་ཉིད་འདི་ལྟ་སྟ་དང་ལྟན་པ་ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས་རིགས་པ་ཅན་པ་ཁ་དྲུང་བའི་བྱིར་རུ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ན་རིགས་སྒོ་ནས་བཤད་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། ཆང་མས་མ་བསལ་ཞིང་གོ་ལ་བ་རྟོགས་ལྟན་གྱིས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་བླངས་པ་ཞེས་པ་ཡིན་ལ་འདི་ལ་ངོ་བོའི་དོན་སྟགས་ཆོས་ལྷ་ཆང་བར་ལྟ་དབང་སྒོས་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་སྒྱུ་དོན་ནི། རྟགས་ཀྱིས་

བསྐྱེད་བྱུང་བྱ་བས་ན་བསྐྱེད་བྱ། ཚུལ་གསུམ་ངེས་པའི་རྗེས་སྤྲུང་བཀ་བར་བྱ་བས་ན།
རྗེས་སྤྲུང་བཀ་བྱ། ཚོལ་བས་སྤྲུགས་སྤྲུས་པས་ན་སྤྲུགས། ཚོལ་བས་དམ་བཅས་
བས་ན་དམ་བཅའ་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མངོན་སུམ་དང་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་
བ། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་
བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མས་བསལ་བ་ནི། ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་གྱི་ལོག་སྤྲུགས་
དངོས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་
གིས་བསལ་བ་དང་། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་
གིས་བསལ་བ་དང་བཞི་སྟེ། སེལ་བྱེད་ཚད་མ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་དང་། དངོས་སྟོབས་
རྗེས་དཔག་ལ་སོགས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སེལ་བྱེད་ཚད་མ་ལ་བཞིར་དབྱེ་
བ་མི་འཐད་དེ། རྒྱས་བར་བྱེ་ན་མངོན་སུམ་ལ་བཞིར་བྱེ་བས་བདུན་དུ་འགྱུར་ལ་བསྟུ་
ན་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་སྤྲུང་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་
ཅིག །ཚད་མ་ལ་མངོན་སྤྱར་འཇལ་བ་དང་། རྒྱོག་སྤྱར་འཇལ་བ་(༡༩༩ན)པ་གཉིས་སྤྲུང་
ངེས་ལ། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་བཞག །རྒྱོག་སྤྱར་འཇལ་བ་
ལ་བྱབ་པ་ཁས་སྒྲངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། ཚད་མས་གྲུབ་པ་གཉིས། དང་
པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་དང་། གཉིས་པ་ལ་བྱབ་པ་དངོས་སྟོབས་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། བཟའི་དབང་གིས་གྲུབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་། གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གྲགས་པའི་
རྗེས་དཔག་ཚད་མར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཡིད་ཆེས་པའི་
རྒྱགས་ལ་ཡང་བྱབ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

རང་ལུགས་ལ། མངོན་སུམ་ལ་བཞི་ཡོད་ཀྱང་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱི་དང་ལོག་
 རྟོགས་ལ་གནོད་ཚུལ་ཡང་མཚུངས་པས་འདིར་མངོན་སུམ་ལ་བཞིར་མ་བྱེ་ལ།
 རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་རྟོག་གྱི་དང་མཚུངས་ཀྱང་། ལོག་རྟོགས་ལ་དངོས་སྟོབས་
 གིས་གནོད་པ་དང་། ལུང་ཁས་བླངས་པའི་སྟོབས་གིས་གནོད་པ་དང་། གྲགས་པ་ཙམ་
 གིས་གནོད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པས། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལ་སེལ་བྱེད་ཚད་མ་
 གསུམ་དུ་བྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །མངོན་སུམ་ཚད་མའི་བསལ་བ་ནི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་
 པའི་དོན་གྱི་ལོག་རྟོགས་དངོས། དཔེར་ན་སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཁ་ཅིག །སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པས་སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་གནོད་པ་ལ་སྒྲ་འཛིན་
 མངོན་སུམ་གིས་སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་གནོད་ཅིས་བདགས་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲ་འཛིན་
 མངོན་སུམ་གིས་སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་གནོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་
 དེ་སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་མི་འགལ་བའི་བྱིར་ཏེ། སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་ཏེ། སྒྲི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་གིས་སྒྲ་མཉན་
 བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་གནོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་(༡༩༠བ)པའི་དེ་ལྟར་
 སྒྲ་འཛིན་མངོན་སུམ་དེ་སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མཚན་ཉིད་པ་དངོས་སུ་
 གནོད་བྱེད་བདགས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པམ་མ་
 གྲུབ། དང་པོ་ལྟར་ན། སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅའ་བ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་
 ལ། དེ་ལྟར་ན་སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་ལ་ཚད་མས་གནོད་པ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་འང་། སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་
 པའི་དོན་ལ་ཚད་མས་མི་གནོད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། སྒྲི་མེད་དེ། སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་
 པར་ཚད་མས་མ་དེས་པའི་དུས་སུ་སྒྲ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པ་ཡིན་

པས་དམ་བཅའ་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲིན་མེད་ལ། བྱིས་སྒྲི་མཉན་བྱ་ཡིན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་
 པས་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་སྒྲིན་ཡང་མེད་དོ། །འོ་ན་སྒྲི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་
 པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་ལ་ཚད་མས་མི་གནོད་པར་བཤུ། སྒྲི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་
 པར་དམ་བཅས་པའི་དུས་སུ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་ལ། སྒྲི་མཉན་བྱ་ཡིན་པར་
 ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དུས་སུ་སྒྲི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅའ་བ་མེད་པ་མེད་པའི་
 བྱིར་ཞེན། འོ་ན་སྒྲིན་མེས་མཉན་པ་མི་སེལ་བར་བཤུ། སེལ་བྱེད་སྒྲིན་མེ་ཡོད་པའི་དུས་
 སུ་བསལ་བྱ་མཉན་པ་མེད། བསལ་བྱ་མཉན་པ་ཡོད་པའི་དུས་སུ་སེལ་བྱེད་སྒྲིན་མེ་མེད་
 པའི་བྱིར། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ་ནི། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་
 གིས་གྲུབ་པའི་དོན་གྱི་ལོག་ཕྱོགས་དངོས། དཔེར་ན། །སྒྲི་རྟག་པ་ལྟ་བུའོ། །སེལ་ཚུལ་
 བྱི། སྒྲི་མི་རྟག་པས་སྒྲི་རྟག་པ་ལ་དངོས་སུ་གནོད་ལ། སྒྲི་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་
 རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲི་མི་རྟག་པར་གཞལ་སྟོབས་ཀྱིས་སྒྲི་རྟག་པ་ལ་གནོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ་ལ་གཉིས། ལུང་གནོད་བྱེད་དང་
 གོགས་བྱེད་གང་ཡིན་དཔྱད་པ་དང་། བསལ་བྱ་སེལ་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
 གཉིས། ཐུན་མོང་གི་འདོད་པ་དང་། མོ་སྤེའི་འདོད་(༡༥༩)པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུང་
 གནོད་བྱེད་དང་གོགས་བྱེད་དུ་འདོད་པ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ། སྒྲི་མི་རྟག་ཅས་པའི་
 རང་ཆོག་དེའི་དོན་རི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ནས་སྒྲིས་པ་ཡིན་པས་ཆོག་ཚད་མ་ཡིན་
 པ་དེ་བཞིན་དུ་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྱུར་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་སྤངས་པའི་ལུང་དེ་ཡང་ལུང་ཚད་
 མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་ཤིན་ཏུ་ལྷོག་གྱུར་ལ་དཔྱད་པ་མི་འཇུག་པའི་བྱིར། སྒྲི་མི་རྟག་
 ཅས་པའི་ཆོག་དེ་ཚད་མ་ཡིན་ན། ཕྱོགས་ཆོག་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
 སྒྲིན་མེད་དེ། ཆོག་དེ་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བས་ཚད་མར་བཤད་ཀྱི། རང་གི་

བརྗོད་པུའི་རྒྱལ་བུད་ཏུ་ཁས་མ་བྱུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྗོད་པུའི་དོན་ལ་རི་ལྟར་མི་
བསྐྱུ་ཞེས། ཚིག་དེ་བརྗོད་པུའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་དེ་རྒྱ་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་
རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལས་སྐྱུ་མིང་རྗེས་དཔག་དེ་རྒྱ་མི་རྟག་པ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལུང་གཞི་དབྱེད་ཏུ་འདོད་པའི་ལུགས་དང་། ལུང་གི་གསུ
བྱེད་ཏུ་འདོད་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་གྲུང་གིས། ལུང་
རྣམ་དག་རང་ལུགས་ལ་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་བཞེད་གྲུང་། རེ་
ཞིག་གཞན་རྩེར་བརྗོད་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་
ལ་འབྲུལ་ནས། སློབ་དཔོན་གྱི་སློབ་མཁའ་ཅིག་ན་རེ། ལུང་རྣམ་དག་དེ་རང་གི་བརྗོད་
བྱ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་ལོག་ཕྱོགས་ལ་གཞི་བྱེད་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱའི་
གནས་དང་པོ་ལ་གཉིས་ལ་དབྱེད་པ་དག་ནས། སྦྱིན་སྒྲིགས་དཀར་པོའི་ཆོས་ནི་
ཆེ་འཕྲོས་ནས། བདེ་བ་སྤྱིར་བ་དང་སྤྱི་བསྐྱུ་བ་སྤྱིར་བ་ལ་འཇུག་ཕྱོག་བྱ་དགོས་
ལ། འཇུག་ཕྱོག་བྱེད་པ་ལ་དེའི་གཞི་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་ཤིང་། ལུང་ལས་གཞན་
པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མེད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ལུང་གཞི་བྱེད་མིན་ན་གིགས་
བྱེད་ཏུ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། གིགས་བྱས་པའི་(༡༥༥)གཞི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར་
རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཡང་ལུང་གཞི་བྱེད་ཏུ་འདོད་པ་དག་གིས་ལུང་གང་ཡང་རུང་བ་
གཞི་བྱེད་སྐྱབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ཡང་མ་ཡིན། གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་ལ་ལུང་
གཞི་བྱེད་སྐྱབ་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ཡང་མ་ཡིན་གྱི། སིན་ཏུ་སྒྲིག་གྲུར་སྦྱོར་པའི་ལུང་རྣམ་དག་
རང་གི་བརྗོད་བྱ་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལུང་གོགས་བྱེད་ཏུ་འདོད་པ་རྣམས་ན་མེ། ལུང་རྣམ་དག་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་ལོག་ཕྱོགས་ལ་གོགས་བྱེད་དང་། རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་

བ་ཡིན་གྱི། བརྫོད་བྱ་རྒྱུ་བ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་ལོག་ཕྱོགས་ལ་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་
 བར་ཐལ། རང་གི་བརྫོད་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་ན་དེ་རྒྱུ་མི་རྣམས་ཁིང་། འབྲེལ་བ་
 གྲུབ་ན་རང་གི་བརྫོད་བྱ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལུང་རྣམ་དག་དེ་ཁས་སྤངས་
 བ་ཅམ་གྱིས་རང་གི་བརྫོད་བྱ་རྒྱུ་བ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་བརྫོད་
 བྱ་རྒྱུ་བ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག། ་རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་བརྫོད་བྱ་རྒྱུ་བ་པའི་རྟགས་ཡང་
 དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱ་མི་རྟག་པར་ཁས་སྤངས་བ་ཅམ་གྱིས་རྒྱ་མི་རྟག་
 བར་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། ་འདོད་ན། ལུང་དང་རང་ཆོག་གཉིས་ལ་གཞོད་བྱེད་དང་
 གེགས་བྱེད་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་ལོ། ་དེས་ན་ལུང་གེགས་བྱེད་ཏུ་འདོད་བར་
 རིགས་སོ། ་ཁོ་ན་གེགས་བྱེད་ཡིན་པའི་དོན་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། རྒྱུན་སྟགས་དཀར་ཆོས་
 རྒྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་དམ་བཅས་པ་དང་། བདེ་བ་མི་འབྱུང་བར་དམ་བཅས་
 པ་གཉིས་གེགས་བྱེད་ཏུ་རྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩ་མ་རྒྱུ་རྟེན་ཆད་མ་ཅན་དང་ཕྱི་མ་རྒྱུ་
 རྟེན་ཆད་མ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་སྟགས་དཀར་ཆོས་རྒྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་
 བ་དང་མི་འབྱུང་བ་གཉིས་གེགས་བྱེད་ཏུ་རྟོན་པ་འདྲ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩ་མ་ཆད་མས་གྲུབ་
 ལ་ཕྱི་མ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་སྟགས་དཀར་ཆོས་རྒྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་
 བ་(༡༧༥ན)དང་མི་འབྱུང་བ་གང་ཏུ་ཡང་མ་དེས་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར། རྒྱུན་སྟགས་
 དཀར་ཆོས་རྒྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་དམ་བཅས་པ་དང་བདེ་བ་མི་འབྱུང་
 བར་དམ་བཅས་པ་གཉིས་གེགས་བྱེད་ཏུ་རྟོན་པ་ཅམ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུར་ཡང་
 གེགས་བྱེད་གྱི་དོན་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ངོ། ་དེས་ན་རྒྱུན་སྟགས་དཀར་ཆོས་རྒྱད་པ་
 ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་རྟོན་པའི་ལུང་དེ་རང་གི་བརྫོད་བྱ་རྒྱུ་བ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
 ཡིན་པར་དམ་བཅས་པ་དང་། རྒྱུན་སྟགས་དཀར་ཆོས་རྒྱད་པ་ལས། བདེ་བ་མི་འབྱུང་

བར་སྟོན་པའི་ཡུང་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱ་རྒྱུ་པའི་དྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་དམ་བཅས་
 བ་གཉིས་པོ་དེ་གཉིས་བྱེད་ཏུ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་སྟོན་དཀར་ཆོས་སྟུང་པ་ལས་
 བདེ་བ་འབྱུང་བར་སྟོན་པའི་ཡུང་དེ། རང་གི་བརྗོད་བྱ་རྒྱུ་པའི་དྲགས་ཡང་དག་ཡིན་
 བ། སྟོན་སྟོན་དཀར་ཆོས་སྟུང་པ་ལས་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བར་སྟོན་པའི་ཡུང་དེ་ཡང་
 རང་གི་བརྗོད་བྱ་རྒྱུ་པའི་དྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་སྟོབས་མཆུངས་པའི་བྱིར། དཔེར་
 བ་སྐྱ་མི་དྲག་པར་དམ་བཅས་པ་དང་སྐྱ་དྲག་པར་དམ་བཅས་པ་ཡང་སྟོབས་མི་
 མཆུངས། སྐྱ་མི་དྲག་པ་དང་སྐྱ་དྲག་པ་ཡང་སྟོབས་མི་མཆུངས་ཀྱང་སྐྱ་མི་དྲག་ཅེས་
 པའི་ཆོག་དེ་སྐྱ་མི་དྲག་པར་སྐྱུ་པའི་དྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་དང་། སྐྱ་དྲག་ཅེས་པའི་
 ཆོག་དེ་སྐྱ་དྲག་པར་སྐྱུ་པའི་དྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་གཉིས་སྟོབས་མཆུངས་པ་བཞིན་
 བོ། །དེ་གཉིས་སྟོབས་མཆུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་དྲག་པ་དང་སྐྱ་མི་དྲག་ཅེས་པའི་ཆོག་འཇུག་
 བར་མཆུངས་གིང་། མི་དྲག་པར་བཤད་པས་མི་དྲག་པ་ཡིན་དགོས་ན། དྲག་པར་
 བཤད་པས་དྲག་པ་ཡིན་དགོས་པའང་མཆུངས་པའི་བྱིར། འོ་ན་ཡུང་རྣམ་དག་དེ་རང་
 ལྷགས་ལ་བརྗོད་བྱ་རྒྱུ་པའི་དྲགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ན། གཞན་ངོར་རང་གི་བརྗོད་
 བྱ་རྒྱུ་པའི་དྲགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། ཡུང་དོན་
 ལ་དབྱུང་པ་རྫོགས་(༡༤༦)མ་རྫོགས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་ནི་རྩལ་གཉིས་ཀས་སྟུང་
 བ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བའི་སྟོན་སྟོན་དཀར་ཆོས་དང་། སྟུང་པ་ལས་སྟུག་བསྟུལ་
 འབྱུང་བའི་སྟོག་གཅོད་པ་སྟོན་ལ་བྱང་དོར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ན་དོན་ཆེན་པོ་
 ལས་ཉམས་པར་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །བྱང་དོར་བྱེད་པ་ལ་ངེས་དགོས་གིང་ཡུང་མ་
 གདོགས་པའི་ཐབས་མེད་ལ། ཡུང་དོན་ལ་དབྱུང་པ་མ་རྫོགས་པའི་གདུལ་བྱ་དབང་
 རྩལ་གྱིས་རེ་ཞིག་ཡུང་དབྱུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པར་ངེས་མི་ལུས་པས། སྟོན་སྟོན་

ཆོས་ཅན་སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་སྟེ། སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་ལུང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིན་སྟགས་སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་ཡིད་དབྱོད་ཅམ་གྱིས་ངེས་ནས་འཇུག་པས་གདུལ་བྱ་དབང་རྒྱལ་རྗེས་སུ་གཞུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཕྱི་ཆོལ་དབང་རྣམས་གྱི་ངོར། སྒྲིན་པས་ལོངས་སྤྱད་བྲིམས་གྱིས་བདེ། ཞེས་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བ་ཡིན་ཏེ་དབྱུད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོད་ལ། རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིན་སྟགས་དཀར་ཆོས་སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་ཆོད་མའི་སྟབས་གྱིས་ངེས་ནས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལུང་གོགས་བྱེད་ཏུ་འདོད་པའི་དོན་ལུང་རང་གི་བརྟོན་བྱའི་ལོག་སྟགས་ལ་གོགས་བྱེད་ཅམ་ཏུ་བཞེད་པ་ཡིན་གྱི། སིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་ལ་ལུང་གཞོད་སྐབ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་སིན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་ཆོད་མས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་བསལ་བྱ་སེལ་བའི་རྒྱལ་ལ་གཉིས། ཡིད་ཆེས་བསལ་བའི་མཐའ་དབྱུད་པ་དང་། སེལ་བྱེད་གང་གིས་བསལ་བྱ་སེལ་བའི་རྒྱལ་ལ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་ཡིན་ན། ཁས་བླངས་སྔ་ཕྱི་འགལ་བའི་དོན་དང་རང་ཆོག་འགལ་བའི་དོན་གང་རུང་ཡིན་དགོས་ཏེ། རྣམ་ངེས་ལས། དག་སྔ་མས་(༡༩་ན་)བཞག་བ་ཕྱི་མས་ཉམས་པར་བྱས་པ་ནི། ཁས་བླངས་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་རང་ཉིད་གྱིས་རང་གི་རྣམ་པ་ཉམས་པར་བྱས་པ་ནི། རང་ཆོག་དང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། སེལ་བྱེད་ཡིད་ཆེས་པའི་ཆོག་དེ་ལ་ལུང་གི་ཆོག་དང་རང་ཆོག་གཉིས་ཡོད་ལ། ཕྱི་མ་ལ་ཡང་རང་འགལ་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་གཞོད་

བྱེད་དང་གོགས་བྱེད་གི་ཚིག་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར། ལྷ་མ་གྱུ་བ་སྟེ། བདག་གཞན་ཡིད་
ཆེས་མཚུངས་པ་ཡི། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྱུ་བ་སྟེ། དེ་དག་གང་ལ་
ཆོད་མ་ཡོད། །དེ་ནི་གཞན་ལ་གནོད་བྱེད་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཚིག་གམ་བཟོད་ལ་
གོགས་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །ཡུང་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པ་གསལ་བའི་དཔེ་བཟོད་ཡིན་ན།
ཁས་བླངས་འགལ་བའི་བྱུ་བ་སྟེ། དེ་ལ་མ་འོངས་པ་ན་ཆོས། །བདེ་བ་མི་འགྱུ་བ་ཅས་
བྱ་ཡིན། །ཞེས་སྒྱུན་སྟགས་དཀར་ཆོས་སྒྱུད་པ་ལས་བདེ་བ་མི་འགྱུ་བར་སྒྱུན་པའི་
ཚིག་དེ། ཡུང་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པ་གསལ་བའི་དཔེ་བཟོད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། མ་
བྱུ་བ་སྟེ། སྒྱུན་སྟགས་དཀར་ཆོས་སྒྱུད་པ་ལས་མ་འོངས་པ་ན་བདེ་བ་མི་འགྱུ་བར་སྒྱུན་
པའི་ཚིག་དེ་ཡུང་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པ་གསལ་བའི་དཔེ་བཟོད་ཡིན་གྱི། ཡུང་དང་འགལ་
བའི་རྣམ་པ་གསལ་བའི་དཔེ་ཡིན་ན་ཁས་བླངས་འགལ་བས་བྱུ་བར་མ་བཟོན་པའི་
བྱིར་དང་། སྒྱུན་པ་བྱུང་བ་ལས་མ་འོངས་པ་ན་བདེ་བ་མི་འགྱུ་བར་དམ་བཅས་པའི་
ཚིག་དེ། ཡུང་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པ་གསལ་བའི་དཔེ་ཡིན་ཡང་ཁས་བླངས་སྒྱུ་
བྱེ་འགལ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག །ཡུང་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པ་གསལ་
བའི་དཔེ་བཟོད་ཡིན་ན་དེའི་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡུང་ཁོ་ནས་གྱུ་བ་དགོས་ཏེ། རྣམ་ངེས་
ལས། ཆོས་ཅན་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིར་དེ་ལ་གནོད་ན། གཞི་མེད་
བས་བྱུད་བར་གྱི་ཆོས་(༡༤་པ)ལ་དབྱུད་པ་མི་འཇུག་པའི་བྱིར། རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་དོན་
ལ་གཤོན་མི་ཟ་བར་བཟོན་ཆོས་ཆོད་མར་འགྱུར་བར་བྱ་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར་ཞེ་ན། སྒྱུན་མེད་དེ། དེ་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་སྟགས་གྲང་གི་སྒྲོབ་མ་ཡུང་ཁས་བླངས་
པ་ཅམ་གྱིས་གནོད་བྱེད་དུ་འདོད་པ་དག་གི་ལྷགས་བཞོད་པ་ཡིན་གྱི་རང་ལྷགས་

མ་ཡིན་ནོ། །

རང་ལུགས་ལ། རང་གི་བསྟན་བཅོས་དོན་ལ་མི་བསྟུ་བར་ཁས་སྤངས་པའི་ཆོག་གི་དོན་གི་འགལ་བྱུང་དངོས་ནི་ཡིད་ཆེས་པའི་བསལ་བ་ཡིན་ལ། རང་གི་བསྟན་བཅོས་དོན་ལ་མི་བསྟུ་བར་ཁས་སྤངས་པའི་ཆོག་དེ་ཡིད་ཆེས་སེལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་ལ་དབྱེ་ན། རང་ཆོག་དང་འགལ་བའི་དོན་དང་། ཁས་སྤངས་མུ་ཁྱིའགལ་བའི་དོན་གཉིས་སམ། རང་ཆོག་གིས་བསལ་བ་དང་། ལུང་ཆོག་གིས་བསལ་བ་གཉིས་སོ། །དང་པོར་རང་ཆོག་དང་འགལ་བའི་དོན་ནི། ཆོག་རང་ཉིད་གིས་རང་གི་རྒྱས་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ངག་དཔེར་ན་གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆད་མ་མེད་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྒྲིས་པའི་ངག་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆོག་དེ་ཆོག་རང་ཉིད་གིས་རང་གི་རྒྱས་པ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་དཔེ་དངོས་ཀྱི་བརྟོག་བྱ་གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆད་མ་མེད་པར་དམ་བཅས་པ་དེ་དཔེ་ལྷགས་ཀྱི་བརྟོག་བྱ་ཆོག་རང་ཉིད་མི་བསྟུ་བར་དམ་བཅས་པ་དཔེ་ཉམས་པར་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་སྒྲ་མས་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཆོག་རང་ཉིད་མི་བསྟུ་ན་གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆད་མ་མེད་པར་འགལ་ལ། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆད་མ་མེད་ན་ཆོག་རང་ཉིད་མ་བསྟུ་བར་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆོག་དཔེ་ལྷགས་ཀྱི་བརྟོག་བྱའི་དོན་དེ་རང་ཆོག་དང་འགལ་བའི་བསལ་བ་དང་ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཁས་སྤངས་མུ་ཁྱིའགལ་བའི་དོན་ནི། འག་སྒྲ་མས་བཞག་པ་བྱི་མས་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ངག་དཔེར་ན་སྒྱུན་སྒྲིགས་དཀར་ཆོས་སྤྱད་པ་ལས། མ་འོངས་པ་ན་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བར་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྒྲིས་པའི་(༡༤)འག་ལྟ་བུའོ། །འག་དེ་ངག་སྒྲ་མས་བཞག་པ་བྱི་མས་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྱུན་སྒྲིགས་དཀར་ཆོས་ཞེས་

ཁས་སྤངས་པས་དེ་སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་ཁས་སྤངས་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་སྤྱད་
 པ་ལས་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བར་དངོས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོག་དེའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་
 དེ་ཁས་སྤངས་སུ་ཕྱི་འགལ་བའི་གསལ་བ་དང་ཡིད་ཆེས་པའི་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །སེལ་
 བྱེད་ཡིད་ཆེས་པའི་ཆོག་དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་ཆོག་དང་ལུང་ཆོག་གཉིས། གཞན་གྱིས་
 བརྒྱུམས་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་གི་བརྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་རང་ཉིད་གྱིས་
 ཁས་སྤངས་པའི་ཆོག་ནི་རང་ཆོག་ཡིན་ནོ། །འདིར་སྒྲོས་རང་ཆོག་ཡིན་ན་བརྟན་
 བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་རང་ཉིད་གྱིས་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྒྲོས་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ།
 བརྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་རང་ཉིད་ཁས་ལེན་ན། དོན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏུ་ཆོག་
 སྒྲོན་པ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཞལ་བྱ་གིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་རྟོགས་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་
 བརྟན་བཅོས་མཁན་པོས་གསུངས་པའི་ལུང་རྣམ་དག་ནི་འདིར་སྒྲོས་ཡིད་ཆེས་པའི་
 ལུང་ཆོག་ཡིན་ནོ། །གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་ཙམ་སྒྲོན་པའི་ལུང་ནི་འདིར་
 སྒྲོས་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་ཆོག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་གིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་སྒྲོན་པའི་
 ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རང་ཆོག་དང་ལུང་ཆོག་གཉིས་འགལ་ལམ་མི་འགལ་ཞེ་ན།
 གང་ཟག་གཅིག་ལ་ལྟོས་ཏེ་འགལ་ལ་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན་བཀའ་
 རྒྱུ་འབྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་བཅོས་ལྡན་འདས་ལ་ལྟོས་ནས་རང་ཆོག་དང་གདུལ་བྱ་ལ་
 ལྟོས་ནས་ལུང་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཡིད་ཆེས་པའི་རྗེས་དཔག་དེས་སྦྱིན་སོགས་དཀར་ཆོས་སྤྱད་པ་
 ལས་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བ་སེལ་བར་བྱེད་ལ། སེལ་ཚུལ་ནི་དེ་ལ་གཞོད་པའི་ཚུལ་
 གྱིས་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །སྦྱིན་སོགས་དཀར་ཆོས་སྤྱད་པ་ལས་མ་འོངས་པ་ན་བདེ་བ་
 མི་འབྱུང་(༡༤༥)ཞེས་བདེན་ཞེན་གིས་སྤྱོད་པའི་དམ་བཅའ་གཉིས་པོ་སེལ་བྱེད་དང་།

དམ་བཅའ་གཉིས་པོའི་དོན་དེ་བསལ་བྱ། སེལ་རྩལ་ནི་གོགས་བྱེད་པའི་རྩལ་གྱིས་
 སེལ་གྱི་གཞོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་དེའི་དམ་བཅའ་ལྷ་བྱི་གཉིས་པོ་དེ་གང་ཟག་
 གཅིག་གིས་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཆོས་འགལ་བ་གཉིས་དམ་བཅས་པ་གང་ཞིག །
 གང་ཟག་དེས་དམ་བཅའ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་གང་རུང་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་
 རོ། རྒྱན་སོགས་དཀར་ཆོས་སུ་ངེས་ནས་དམ་བཅའ་ལྷ་མས་བྱི་མ་ལ་གཞོད་པ་ཡིན་
 རོ། །གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆད་མ་དག་མེད་དོ། །ཞེས་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྒྲུས་པའི་ཆེ་
 ཆོག་དེའི་དངོས་སྤྱགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་གཉིས་པོ་སེལ་བྱེད་དང་། དམ་བཅའ་གཉིས་
 པོའི་དོན་བསལ་བྱེད་དང་། སེལ་རྩལ་གོགས་བྱེད་པའི་རྩལ་གྱིས་སེལ་བ་ཡིན་རོ། །དེ་
 ལྟ་བུའི་དམ་བཅའ་དེ་ལུང་དང་འགལ་བའི་ཕྱོགས་ཅམ་མཆོན་པའི་དབེར་བརྗོད་ཡིན་
 གྱི། རྣམ་པ་གསལ་བའི་དབེར་བརྗོད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྒྲོག་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་སྒྲུབ་ལ་
 ལུང་ལ་མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཕྱོག་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་དངོས་སྟོབས་ཆད་མས་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུང་དང་འགལ་བའི་རྣམ་པ་གསལ་བའི་དབེར་བརྗོད་ནི། རྒྱན་སོགས་
 དཀར་ཆོས་སྒྱུད་པ་ལས་མ་འོངས་པ་ན་བདེ་བ་མི་འབྱུང་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་
 ཏེ། ཆོས་ཅན་ལུང་ཁོ་ནས་གྲུབ་པའི་སྟེང་དུ་ལུང་དང་འགལ་བའི་དམ་བཅའ་གང་
 ཞིག །དེའི་སྒྲོག་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་འགྲུབ་ལུང་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་བསལ་བ་ལ་གསུམ་ལས། མདོ་དགོད་
 པ་དང་། མདོའི་དོན་བཤད་པ་དང་། གྲགས་པས་གཞོད་རྩལ་དངོས་སོ། །དང་པོ་
 ནི། ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། གང་ལ་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་
 ལ། སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་བསལ་བ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་
 མ་ཡིན་རོ། །རི་བོང་ཅན་ནི་སྒྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་(༡༤༡ན)

གསུངས་སོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག །བད་མྱོད་པ་ས་རི་བོང་ཅན་ལ་བསེལ་ཟེར་ཅན་དང་། འོད་
དཀར་ཅན་ཞེས་པའི་སྐྱེ་བ་ཟང་པོས་བཞེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་སྐྱེ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱེས་
བཞེད་རུང་མ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། དེ་གསལ་པ་དང་འགལ་བར་བསྟན་པའི་དོན་རྒྱ་
མདོ་འདི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བད་མྱོད་པ་ཡང་རི་བོང་ཅན་
གསལ་པའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེས་བཞེད་མི་རུང་རྒྱ་འདོད་ཀྱི། རི་བོང་ཅན་སྐྱེ་བའི་
སྐྱེས་བཞེད་རུང་རྒྱ་འདོད་པ་ཡིན་དེ། ལྟ་དབང་སྒྲིལ། དེ་རི་བོང་ཅན་སྐྱེ་བའི་ཉིད་རྒྱ་
མི་འདོད་པ་ནི་མིན་གི། འོན་ཀྱང་དེ་གསལ་པ་ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་ཚད་མར་མི་
བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྟ་དབང་སྒྲིལ། མདོ་དང་པོས་རི་བོང་ཅན་སྐྱེ་བའི་སྐྱེས་བཞེད་
རུང་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་པར་བསྟན་ལ། མདོ་གཉིས་པས་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་པར་བསྟན་
ཞིང་། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་ལ་འགྲན་སྒྲུའི་ཚད་མ་མེད་པར་ཡང་མདོ་གཉིས་པས་
བསྟན་པར་འདོད། སྐྱབ་དཔོན་ཚོས་མཆོག་གིས་དེ་བཀག་ནས། མདོ་དང་པོས་རི་
བོང་ཅན་སྐྱེ་བའི་སྐྱེས་བཞེད་རུང་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པར་བསྟན་ཞིང་། དེའི་
སྒྲིན་ས་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་དང་མདོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་འགྲན་སྒྲུའི་ཚད་མ་མེད་
པར་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །རྒྱན་མཁན་པོ་ནི། ལུང་གཉིས་ཀས་རི་བོང་ཅན་སྐྱེ་བའི་
སྐྱེས་བཞེད་རུང་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་ཡང་བསྟན། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་
མ་ཡོད་པར་ཡང་བསྟན། ལུང་དང་པོ་གཙོ་བོ་དང་གཉིས་པ་ལས་པར་བྱས་པའི་ཆོ། དེ་
ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་བསྟན་ལ་ལུང་གཉིས་པ་གཙོ་བོ་དང་དང་པོ་ལས་
པར་བྱས་པའི་ཆོ། དེ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་པར་བསྟན་ལ། དེའི་སྒྲིན་ས་དངོས་
སྟོབས་རྗེས་དབག་དང་མདོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་ཡང་འགྲན་སྒྲུའི་ཚད་མ་མེད་པར་རྟོགས་

པའི་དོན་ཏུ་ལུང་གཉིས་པ་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །

འོན་འབྲས་ཏུ་དང་རང་(༡༥༥)བཞེན་དང་འགལ་པའི་དོན་གྱིས་གསལ་བ་དེ་
 བློ་གསལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་སྟོས་པར། ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲུ་ལས་བྱུང་པའི་གྲགས་པ་དང་ཞེས་
 སྟོས་གཤེན། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་མངོན་སུམ་ཚད་མ་སྟགས་ལ་འགྲན་ལྷའི་
 ཚད་མ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་དོན་ཏུ་སྒྲུ་ལས་བྱུང་པའི་གྲགས་པ་དང་ཞེས་སྟོས་པ་ལ་རྒྱ་
 མཚན་ཡང་དེ། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་འགྲན་ལྷའི་ཚད་མ་མེད་པར་བསྟན་
 པས། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་མངོན་སུམ་ལ་འགྲན་ལྷའི་ཚད་མ་མེད་པར་
 བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུལ་ལ་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཚད་མ་
 ལ་ཡང་འགྲན་ལྷའི་ཚད་མ་མེད་ན། ལུལ་ལ་དངོས་སྟོབས་གྱིས་འཇུག་པའི་ཚད་མ་
 ལ་འགྲན་ལྷའི་ཚད་མ་མེད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་སྟུམ་ཏུ་རྟོགས་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་ཏུ་འང་
 རྒྱུན་གྱིས། གང་ཏུ་བསྟན་མིན་རྗེས་དཔག་ལ། །བཞྱོག་པའི་རྗེས་དཔག་ཡོད་མིན་
 པ། །དེར་ནི་བསྟན་པའི་རྗེས་དཔག་ལ། །ཤིན་ཏུ་རིང་བར་དེས་བྱས་ནིད། ཅིས་
 གསུངས་སོ། །དངོས་རྟོགས་རྗེས་དཔག་དང་མངོན་སུམ་སྟགས་ལ་འགྲན་ལྷའི་ཚད་མ་
 མེད་པར་རྟོགས་པའི་དོན་ཏུ་འབྲས་ཏུ་དང་རང་བཞེན་དང་འགལ་པའི་དོན་གྱིས་
 གསལ་བ་དེ་ནི་བློ་གསལ་མིན་ནོ་ཞེས་མི་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དངོས་སྟོབས་
 རྗེས་དཔག་དང་མངོན་སུམ་ལ་འགྲན་ལྷའི་ཚད་མ་མེད་པར་བསྟན་པས་གྲགས་པའི་
 རྗེས་དཔག་ལ་འགྲན་ལྷའི་ཚད་མ་མེད་པར་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་མི་ཀྱས་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། ལུལ་ལ་དངོས་སྟོབས་གྱིས་འཇུག་པའི་ཚད་མ་ལ་འགྲན་ལྷའི་ཚད་མ་མེད་
 མོད། ལུལ་ལ་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཚད་མ་ལ་འགྲན་ལྷའི་ཚད་མ་ཡོད་དམ་
 སྟུམ་ཏུ་རྟོགས་པ་བྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་རི་བོང་ཅན་རྩ་བའི་སྐྱུ་མ་བཞེད་རུང་ལ་གཞོན་བྱེད་མེད་པར་བསྟན་པས་
 རྒྱལ་བྱེད་ཡོད་པར་རྟོགས་ལུས། རྒྱལ་བྱེད་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་མེད་པར་
 རྟོགས་ལུས་པའི་ཕྱིར། ལུང་མ་ (༡༥༠)འི་སྒྲིམ་པའི་སྒྲིམ་ཅན་རུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
 མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བསྐྱལ་དོན་གཟའི་ལུས་པ་ཡོད་པ་ལ་
 གཞོན་བྱེད་མ་མཐོང་ཡང་ཡོད་པའི་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱང་མེད་པ་བཞིན་དུ། རི་བོང་ཅན་རྩ་
 བའི་སྐྱུ་མ་བཞེད་རུང་ལ་གཞོན་བྱེད་མེད་མོད། རྒྱལ་བྱེད་ཀྱང་མེད་དམ་སྟུམ་པའི་ལོག་
 རྟོག་འབྱུང་བས་དེ་དག་གཞི་ཕྱིར་དུ་ལུང་གཉིས་པ་དང་། རི་བོང་ཅན་རྩ་བའི་སྐྱུ་མ་
 བཞེད་རུང་ལ་རྒྱལ་བྱེད་ཅུ་ཡོད་མོད། གཞོན་བྱེད་ཀྱང་ཡོད་དམ་སྟུམ་པའི་ལོག་
 རྟོག་འབྱུང་བས་དེ་དག་དག་གཞི་ཕྱིར་དུ་ལུང་དང་པོ་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར། ལུང་དང་པོས་
 གཞོན་བྱེད་མེད་པར་བསྟན་ན་གཞོན་བྱེད་མེད་པའི་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། རི་བོང་
 ཅན་རྩ་བའི་སྐྱུ་མ་བཞེད་རུང་ལ་གཞོན་བྱེད་མེད་དེ། རི་བོང་ཅན་རྩ་བའི་སྐྱུ་མ་བཞེད་
 མི་རུང་དུ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་མདོན་སུམ་ཚད་མ་དང་
 རྩེས་དབག་ཚད་མ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་དོན་ལ་དབང་འདུག་མེད་ཕྱིར། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རི་བོང་ཅན་རྩ་བའི་སྐྱུ་མ་བཞེད་མི་རུང་དུ་རྒྱལ་བའི་
 རྟོགས་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོད་པ་དེ་རི་བོང་ཅན་རྩ་བའི་སྐྱུ་མ་བཞེད་མི་
 རུང་དུ་རྒྱལ་བའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྩེས་སུ་མི་འགོ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་ཚོས་ཐམས་ཅད་ལ་རྩེས་སུ་ཡོད་པ་ཡང་རི་བོང་ཅན་རྩ་བའི་སྐྱུ་མ་བཞེད་
 མི་རུང་དུ་རྒྱལ་བའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྩེས་སུ་མི་འགོ་ན། ཡོད་པའི་བྱེད་པར་འགའ་
 ཞིག་དེ་རྒྱལ་བའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྩེས་སུ་འགོ་བ་གའ་ལ་སྤྱིད་སྟུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ།
 རྒྱལ་དཔོན་གྱིས་རི་བོང་ཅན་ནི་རྩ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གཏན་

ཆོག་པ་ཡོད་པ་དཔེར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡོད་པ་མཐུན་ཕྱག་པ་རྩེས་སུ་མི་འགོ་བ་མ་
 གྲུབ་སྟེ། ལུས་པ་ལ་སྟག་པ་ལྷ་པའི་རྒྱས་པ་རྫོད་མི་རུང་ལ་རྩེས་སུ་འགོ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
 བ། དེ་ཡང་མ་གྲུབ་སྟེ། ལུས་སྟག་པ་(༡༥༠)ལྷ་པའི་རྒྱས་པ་རྫོད་མི་རུང་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྷ་པའི་རྒྱས་པ་རྫོད་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་པ་ཞེས་པའི་རྒྱ་དེ་དོན་ཐམས་
 ཅད་ལ་འཇུག་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡུལ་ལ་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་འཇུག་པའི་
 ལྷ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཡོད་པ་དེ་དེ་རྒྱལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གང་ན་ཆོག་པ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྒྱལ་གྱི་མཐུན་ཕྱག་པ་ལ་གང་ན་ནས་མེད་པའི་འགལ་པའི་
 གང་ན་ཆོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡོད་པ་དེ་དེ་རྒྱལ་གྱི་མཐུན་
 ཕྱག་པ་ལ་གང་ན་ནས་མེད། གྲགས་པ་མཐའ་དག་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་གང་ཟག་
 གི་ངོར་མི་མཐུན་ཕྱག་པ་ལ་ཡང་མ་མཐོང་པའི་ཕྱིར། ཡོད་པ་དེ་དེ་རྒྱལ་གྱི་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གང་ན་ཆོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་ཏྲག་པར་
 རྒྱལ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གང་ན་ཆོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྒྱལ་གྱི་
 མཐུན་ཕྱག་པ་ལ་གང་ན་ནས་མེད། རྒྱལ་པ་འགའ་ཞིག་གི་ངོར་མི་མཐུན་ཕྱག་པ་མ་
 མཐོང་པའི་ཕྱིར། རང་ལ་ན་ནོ། ཡོད་པ་དེ་དེ་རྒྱལ་གྱི་འགལ་ཏྲགས་ཡིན་ཡང་དེ་རྒྱལ་
 གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གང་ན་ཆོག་པ་སུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡོད་པ་དེ་དེ་
 རྒྱལ་གྱི་མཐུན་ཕྱག་པ་ལ་རྩེས་སུ་མི་འགོ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་རྒྱལ་གྱི་ཐུན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་གང་ན་ཆོག་པ་སུ་བཤད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྒྲ་དུ་འང་ཆོས་མཆོག་
 གིས། དེས་ན་མཐུན་པའི་ཕྱག་པ་ལ་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་
 གྱི་ངེས་པ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་འགལ་
 པ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ལྷ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། གྲགས་པའི་རྗེས་དབག་གིས་བསལ་བ་ནི། གྲགས་པའི་རྗེས་
 དབག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་གྱི་ལོག་ཕྱོགས་དངོས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་
 པ་ཡིན་པས། གྲགས་པ་ལ་ཡུལ་གྱི་གྲགས་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་གྲགས་པ་གཉིས་
 ལས་(༡༥༡)དང་པོ་ལ། གྲགས་ཟིན་གྱི་གྲགས་པ་དང་། གྲགས་རུང་གི་གྲགས་པ་དང་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། བད་ལྟར་རྗེས་སུ་རི་བོང་ཅན་ལ་རྒྱ་བའི་རྒྱས་བརྗོད་རུང་ཏུ་གྲགས་
 ཟིན་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ལུས་པ་རྒྱ་བའི་རྒྱས་བརྗོད་རུང་ལྟ་བུའོ། ཡུལ་ཅན་གྱི་
 གྲགས་པ་ལ་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་། རྣམ་པར་བྱུག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རི་
 བོང་ཅན་རྒྱ་བའི་རྒྱས་བརྗོད་རུང་ཏུ་རྟོན་བའི་དག་ལྟ་བུ་སྟེ། གྲགས་པ་དག་ཀྱང་མི་
 རྣམས་ཚིག་ ཁྱེད་དང་། བཀག་མེད་ཕྱིར་ན་གཞོད་མེད་དག ཁྱེད་གསུངས་སོ། །
 གཉིས་པ་ནི། རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བའི་རྒྱས་བརྗོད་རུང་ཏུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་ལྟ་
 བུའོ། །གྲགས་པ་དངོས་ནི་དེ་ཡིན་ལ། དེའི་ཡུལ་རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བའི་རྒྱས་བརྗོད་རུང་
 ལའང་། གྲགས་པ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་བྱུགས་ནས་དེས་རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བའི་རྒྱས་
 བརྗོད་མི་རུང་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པ་ལ་རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བའི་རྒྱས་བརྗོད་མི་རུང་ལ་
 གྲགས་པས་དངོས་སུ་གཞོད་ཅིས་བྱུགས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། གྲགས་པའི་
 རྗེས་དབག་གིས་རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བའི་རྒྱས་བརྗོད་མི་རུང་ལ་དངོས་སུ་མི་གཞོད་དེ་ལ་
 གཞོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བའི་རྒྱས་བརྗོད་རུང་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུབ་ལ་གཞོད་ཚུལ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་
 པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག བྱེ་བྱག་པའི་ཚོས་གྱི་ཁྱད་
 པར་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་དེ། ཡན་ལག་ཅན་རྣམས་གཞན་ཡོད་པ་ལ་མངོན་སུམ་
 གྱིས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་ཀྱང་

ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་གནོད་པར་སྤང་གི། །བྱད་པར་ལ་གནོད་པར་མ་སྤང་བའི་བྱིར།
 ཉུག་མ་གྲུབ་སྟེ། ཡན་ལག་ཅན་རྣམས་གཞན་ནི་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་དང་། ཡན་ལག་
 ཅན་གཞན་ཅམ་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཡན་ལག་ཅན་
 གཞན་ཅམ་དེ་བྱེ་བྲག་པས་སངས་རྒྱས་པའི་ངོར་ཡན་(༡༥༡བ)ལག་རྒྱམས་ལས་ཡན་
 ལག་ཅན་གཞན་ཡོད་པར་རྒྱུ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡན་ལག་
 རྒྱམས་ལ་ཡོད་པར་སངས་རྒྱས་པས་གྲུབ་ཅིན་མ་བཟེད་པའི་བྱིར་དང་། དེ་ཅམ་ཞིག་
 བྱེ་བྲག་པས་སངས་རྒྱས་པའི་ངོར་རྒྱུ་བ་འདོད་མེད་པའི་བྱིར། དེས་ཡན་ལག་ཅན་
 གཞན་ཅམ་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའང་ཞིགས་སོ། །

ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་ཁས་སྐྱངས་ཀྱིས་གནོད་པའི་རྒྱལ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་
 ལག་ཅན་ལ་ཡན་ལག་མེད་པའི་ཕྱིད་ལ་སྟགས་པ་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ། སྤང་ནི་དམའ་
 པ་དག་ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་སྟགས་ཀྱི་རིགས་པས་གནོད་པ་མ་བཟོད་ནས། འཕེལ་
 ལུན་འབྲས་བུའི་བྱེད་པ་ཡི། །ཁྱི་བ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ན། །ཞེས་ཕྱིད་ལ་སྟགས་པ་མེད་
 པར་ཁས་སྐྱངས་པས་ཁས་སྐྱངས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་ཁས་སྐྱངས་སྒྲ་མ་
 བོར་ནས་བྱི་མ་ཁས་སྐྱངས་པ་ཡིན་ནམ། སྒྲ་མ་མ་བོར་བཞིན་ཏུ་བྱི་མ་ཁས་སྐྱངས་
 པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཁས་སྐྱངས་འགལ་བའི་དོན་མ་ཆང་བར་ཐལ། ཁས་སྐྱངས་
 སྒྲ་མ་མ་བོར་གྱི་བར་ཏུ་བྱི་མ་ཁས་མ་སྐྱངས་བྱི་མ་ཁས་སྐྱངས་པའི་ཆེ་སྒྲ་མ་བོར་བའི་
 བྱིར། མ་བྱུང་ན། གངས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྒྱ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྦྱོས་
 པའི་ཆེ་རྒྱ་མི་རྟག་པར་ཁས་སྐྱངས་པས་བྱང་ཁས་སྐྱངས་འགལ་བར་ཐལ་ལོ།
 ཁས་སྐྱངས་འགལ་བ་མེད་པའི་གང་ཟག་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་འང་
 མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཁས་སྐྱངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྒྲོ་ནས་གནོད་བྱེད་སྟོན་

རིགས་པ་ལ་མ་བསྟན་པར་རིགས་པའི་གཞི་དབྱེད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་
རེ། ཡན་ལག་ཅན་དེ་ཡན་ལག་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་དམ་བཅས་པ་ལ་རང་ཚིག་གིས་
གཞི་དབྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡན་ལག་ཅན་ཞེས་སྟེན་དུས་ཉིད་ནས་ཡན་ལག་ཚོགས་ཅམ་
གྱི་ཀྱན་རྫོབ་པ་ཞིག་དུ་གྲགས་ལ་དམ་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །

ལུས་པ་ཚོས་(༡༥༣)ཅན། ཡན་ལག་ཚོགས་ཅམ་གྱི་ཀྱན་རྫོབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཡན་ལག་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཡན་ལག་ཅན་དུ་ཁས་སྤངས་པའི་གྲགས་
ལ་ཡན་ལག་ཚོགས་ཅམ་གྱི་ཀྱན་རྫོབ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་འབྱུང་། འདྲི་ན།
བདེན་པར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། འདྲི་ན། བདེན་པར་གྲུབ་ན་ཆ་མེད་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ་ལོ། འདྲི་ན། རིགས་པ་ཡིན་ན་རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། གྲགས་
པས་གཞི་དབྱེད་རྒྱལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་ཅན་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་དམ་བཅས་པ་ལ་
གྲགས་པས་གཞི་དབྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ན་ཡན་ལག་ཅན་ནི་ཡན་ལག་ཚོགས་ཅམ་
ལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་གྲགས་པས་གཞི་དབྱེད་པ་དམ་བཅས་པའི་སྟོན་ཡིན་ནམ་
མིན། མ་ཡིན་པ་མི་འཐད་དེ། དམ་བཅས་ཡང་དག་ཡིན་ན་གྲགས་པས་མ་བསལ་བ་
ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྟོན་ཡིན་ན། དངོས་པོ་རྣམས་དུས་མ་འདྲེས་པར་ཁས་སྤངས་
པ་ལ་གྲགས་པས་གཞི་དབྱེད་པར་ཐལ། འཛིག་རྟེན་ན་སྔ་དྲིའི་ལྷན་ཕྱིན་ཕྱི་དྲིའི་དུས་
ན་ཡོད་པར་གྲགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་སྤངས། འདྲི་ན། དངོས་པོ་རྣམས་སྟལ་
དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། རྟགས་ཁྱབ་
ཁས། ཁ་ཅིག་ མཛོན་སུམ་དང་དངོས་རྟོགས་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་
ན་འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གྲགས་པས་གཞི་དབྱེད་པ་ཡིན་ན་ཞེས་
ཟེར། འོ་ན་འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དེ་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཐ་སྟོན་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ལ་

ཟེར་རམ། བཛྲོད་རུང་གི་གྲགས་པ་ལ་ཟེར་རམ། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་ཟེར། དང་
 བོ་ལྟར་ན་འཛིག་རྟེན་པ་ཡིན་ན་བརྟན་བཅོས་གྱི་བདེ་ལ་བྱང་བས་བྱབ་པར་ཐལ།
 མངོན་རྗེས་གྱིས་གྱུབ་པའི་དོན་ཡིན་ན། འཛིག་རྟེན་ན་ཐ་སྙད་དེ་ལྟར་བྱེད་པས་བྱབ་
 པའི་བྱིར། བྱི་མ་གཉིས་ལྟར་ན། གཞི་གྱུབ་ན་(༡༥༥)འདྲོད་པ་ཅམ་གྱིས་བཞག་པས་
 བྱབ་པར་ཐལ། མངོན་རྗེས་གྱིས་གྱུབ་པའི་དོན་ཡིན་ན་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་
 གྱུབ་པའི་བྱིར། ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་ཚུལ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་
 རེ། ཡན་ལག་ཅན་ནི་ཡན་ལག་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པ་
 ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། ཞེས་ཡན་ལག་ཅན་ཆོས་དུ་བཟུང་བའི་ཆོ་ཡན་ལག་ཅན་
 ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་དུ་རུང་བ་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་ཡིན་
 ལ། ཡན་ལག་ནི་ཡན་ལག་ཅན་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་མིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་
 བའི་བྱིར་རོ། ཞེས་ཡན་ལག་ཅན་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་ཡན་ལག་ཆོས་ཅན་གི་ངོ་
 བོ་དང་། མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་དུ་མི་རུང་བ་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 ཟེར། འོ་ན་སུམ་པ་ལྟ་བུ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་དུ་རུང་བ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་
 པར་ཐལ། བྱེ་བྲག་པས་ཡན་ལག་ཅན་ནི། ཡན་ལག་ལས་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་དམ་
 བཅས་པའི་ཆོ། ཡན་ལག་ཅན་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་། མངོན་སུམ་གྱི་མཐོང་རུང་ཆོས་
 ཅན་གྱི་བྱེད་པར་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པ་གང་ཞིག ཡན་ལག་
 ཅན་གྱི་རང་ལྡན་ཡན་ལག་ལས་རྗེས་གཞན་ཡིན་མིན་རྒྱུད་པ་མིན་གྱི་གཞི་ལྡན་སུམ་
 པ་ལྟ་བུ་རང་གྱི་ཡན་ལག་ལས་རྗེས་གཞན་དུ་ཡོད་མེད་རྒྱུད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆོས་
 ཅན་གྱི་བྱེད་པར་ལ་ཁས་སྤངས་གྱིས་གཞོད་ཚུལ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་ལག་ཅན་
 རྗེས་གཞན་ཡོད་ན་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པས། བྱེ་བྲག་པས་ཡན་ལག་ཅན་རྗེས་

གཞན་མེད་པར་ཁས་བླངས་དགོས་པས་ཁས་བླངས་འགལ་བ་ཡིན་ནི་ཞེས་ཟེར།
 ཁས་བླང་དགོས་པས་ཁས་བླངས་འགལ་ན། བླངས་ཅན་པས་སྒྲིམ་མི་རྟག་པར་ཁས་
 བླངས་པར་ཐལ། སྒྲིམ་རྟག་པར་ཁས་བླང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རྟེ། སྒྲི་བྱས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཕྱི་རལ་པ་རྣམས་གྱིས་གང་(༡༥་ན)ཟག་གི་བདག་མེད་ཁས་བླངས་པར་ཐལ། དེ་
 ཁས་བླང་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་སྒྲི་བ་དང་འཛིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུས་ཁས་མ་བླངས་པའི་གང་ཟག་མི་བྱིད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི་ཚད་མ་མདོར། མདོན་སྲུལ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང་། ཡིད་ཆེས་
 གཤམ་པས་མ་བསལ་བ། ཞེས་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཚད་མ་བཞི་བོ་གང་
 གིས་ཀྱང་མི་གཞོད་པ་ཞིག་དགོས་ཞེས་བསྟན། དེའི་སྒྲིག་ཕྱོགས་དམ་བཅའ་ལྟར་
 སྒྲུང་དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་དང་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་ལ་གཞོད་
 པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྒྲུང་བཞི་གསུངས་ལ། ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་གཞོད་པའི་དམ་བཅའ་
 ལྟར་སྒྲུང་ལ་གཞོད་ཚུལ་ནི་སྒར་བཤད་ཟིན་ལ། དམ་བཅའ་བྱི་མ་གསུམ་ལ་མདོན་སྲུལ་
 རོགས་གྱིས་གཞོད་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས། དང་བོ་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལ་གཞོད་པའི་དམ་
 བཅའ་ལ་གཞོད་ཚུལ་ལ་གཉིས། དམ་བཅའ་ངོས་གསུང་བ་དང་། གཞོད་ཚུལ་དངོས་
 རོ། །དང་བོ་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས། ཡན་ལག་ཅན་ནི་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་གཞན་
 མིན་རྟེ། སྒང་དམའ་པའི་བྱུང་པར་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གཞོད་བྱེད་དངོས་
 སྒྲུབ་ཕྱན་ནས་གཞོད་བྱ་བྱགས་ལ་འཕངས་ནས་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་ཡན་ལག་ཅན་ཡན་
 ལག་རྣམས་ལས་གཞན་ཅམ་ཡིན་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལ་གཞོད་པའི་དམ་བཅའ་
 མིན་རྟེ། དེ་ཅམ་ཞིག་སངས་རྒྱས་པའི་ངོར་སྒྲུབ་ན་གྲུབ་ཟིན་བསྒྲུབ་པར་འགྱུར་པའི་
 ཕྱིར་རྟེ། སངས་རྒྱས་པས་ཡན་ལག་ཅན་སྲུལ་བ་དང་། དེའི་ཡན་ལག་གསུགས་རོགས་

གཞན་ཅམ་དུ་གྲུབ་པ་ཟིན་པའི་བྱིར། འོ་ན་ལུམ་པ་དང་ལུམ་པའི་གཞུགས་སྒྲགས་
 ཆོས་ཅན། རྣམ་གཞན་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་ཆོས་ཅན།
 རྣམ་ཐ་དད་ཡིན་(༡༥༥)པར་ཐལ། ཐ་དད་པའི་བྱིར། དེས་ན་དེ་གཉིས་གཞན་ཡིན་
 ཡང་གཞན་དེ་རྟོག་པས་སྒྲོ་བདགས་པ་ཡིན་པས་རྣམ་གཞན་དུ་ཐལ་པའི་སྒྲོན་
 མེད་དོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་གཉིས་རྣམ་གཞན་ཡིན་ཏེ། བྱད་པར་ཅན་མིན་གཞན་ཡོད་
 བོ། །སྒྲུབ་ན་སྒྲུབ་པ་བསྒྲུབས་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་
 གཉིས་རྣམ་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་སྣང་རྒྱལ་ཐ་དད་ཡིན་ཡང་གནས་
 རྒྱལ་ངོ་མོ་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། འོ་ན་ཏེ་
 ལུམ་པ་ཚུམ་བུའི་ཀྱི་རུལ་ཕུན་དང་ལུམ་པ་གཉིས་ལ་བསམས་ན་ནི་དེ་གཉིས་
 རྣམ་ཐ་དད་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཆོས་ཀྱི་ངོ་མོ་དང་བྱད་པར་གང་ཞེ་ན། ཡན་ལག་ལས་
 རྣམ་གཞན་ཆོས་ཀྱི་ངོ་མོ་དང་ལྷིད་སྒྲགས་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་ཡིན་ཏེ།
 བྱེ་བྲག་པས་ལྷིད་སྒྲགས་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་ནས། ཡན་ལག་
 ཅན་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་རྣམ་གཞན་དུ་དམ་བཅས་པའི་བྱིར། བྱེ་བྲག་པའི་ལྷགས་
 ལ་ཡན་ལག་ཅན་དང་ཡན་ལག་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་མངོན་སུམ་གྱིས་
 མཐོང་དུ་རུང་མི་རུང་དང་སྒྲིབ་ཐོགས་སྒྲགས་བྱེད་མི་བྱེད་རྣམས་ཐ་དད་པའི་བྱིར། ཡན་
 ལག་རྣམས་དང་ལྷིད་སྒྲགས་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་
 རྟོག་ཐ་དད་འཇུག་པའི་བྱིར་ཞེས་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱེ་བྲག་པས་ཡན་ལག་ཅན་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་རྣམ་གཞན་དུ་
 དམ་བཅས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་རྣམས་དཔག་གིས་གཞོད་དེ། བྱེ་བྲག་པས་

མྱེད་སྟགས་ཚེས་གསུམ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས། ཡན་ལག་ཅན་ཡན་ལག་རྣམས་
 ལས་རྩལ་གཞན་དུ་དམ་བཅས་པ་གང་ཞིག །མྱེད་སྟགས་ཚེས་གསུམ་པོ་དེ་ལ་
 རྩལ་དཔག་གིས་གནོད་པའི་བྱིར། རི་ལྟར་གནོད་ན། ཡན་ལག་ཅན་ཚེས་ཅན། ཡན་
 ལག་ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་མྱེད་ལྟག་པོ་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་སྤང་(༡༧༣)དམའ་བའི་
 ཁྱད་པར་འཛིན་དགོས་པ་གང་ཞིག །སྤང་དམའ་བའི་ཁྱད་པར་མི་འཛིན་པའི་བྱིར།
 ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྩལ་དཔག་གིས་ཡོན་ཏན་མྱེད་ལྟག་པོ་མེད་པར་གྱུ་བ་
 ལ། དེ་ལྟར་ན། ཚེས་ཅན། ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་མྱེད་དེས་དྲངས་པའི་འོག་
 ཏུ་འགོ་བའི་བྱ་བ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཡོན་ཏན་མྱེད་དང་དེས་དྲངས་པའི་
 འོག་ཏུ་འགོ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་མ་
 གྱུ་བ་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་གནོད་དོ། །ཡང་དེ་ལྟར་དམ་བཅས་པའི་ཚེས་ཀྱི་
 ཁྱད་པར་ལ་མཛོན་སུམ་གྱིས་གནོད་དེ། དེ་བྱག་པས་དེ་ལྟར་དམ་བཅས་པ་གང་
 ཞིག །ཡན་ལག་ལ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་མྱེད་སྟགས་ཡོད་པ་ལ་མཛོན་སུམ་གྱིས་གནོད་
 པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་ན་མཛོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་
 པའི་བྱིར། ཡང་དེ་ལྟར་དམ་བཅས་པའི་ཚེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་དུ་
 ཁས་སྤངས་པས་གནོད་དེ། དེ་བྱག་པས་དེ་ལྟར་དམ་བཅས་པ་གང་ཞིག །མྱེད་སྟགས་
 རྩལ་གཞན་ཁྱད་ཚེས་སུ་ཡོད་ན། ཆ་མེད་ཡིན་པར་འགལ་བའི་བྱིར། ཡང་དེ་ལྟར་དམ་
 བཅས་པ་ལ་རང་ཚིག་འགལ་བའི་གནོད་དེ། གང་ཞིག་ཡན་ལག་ཅན་དུ་སྒྲིམ་པའི་
 རྟགས་ལ་ཡན་ལག་རྣམས་རྩལ་གཞན་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པའི་བྱིར། དེ་
 ལྟར་དམ་བཅས་པའི་ཚེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་གྲགས་པས་གནོད་དེ། རྒྱ་རྟག་དངོས་དབང་
 གིས་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། ཡན་ལག་ཅན་ལ་མྱེད་སྟགས་རྩལ་གཞན་ཡོད་

བར་དམ་བཅས་པ་གང་ཞིག་། དེ་ལ་སྒྲ་རྟོག་འདོད་པའི་དབང་གིས་དོན་ཐམས་ཅད་
ལ་འདུག་རུ་དུ་གྲུབ་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གྲགས་པས་གཞོད་པ་མཚན་ཉིད་
པ་ཡིན་གྱི། འཛིག་རྟོན་ན་ཐ་སྙད་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་གྲགས་པ་ཙམ་གྱིས་གཞོད་པ་
མ་ཡིན་ནོ། །(༡༡༥)ཆོས་ཅན་གྱི་བྱུང་པར་ལ་གཞོད་པའི་དམ་བཅས་ལ་གཞོད་ཚུལ་
ནི། ཡན་ལག་ཅན་ནི་ཡན་ལག་ཅན་རྣམས་ལས་གཞན་མིན་དེ། མངོན་སུམ་མིན་པ་
ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཡན་ལག་ཅན་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་དང་། ཡན་ལག་
ནི་ཡན་ལག་ཅན་ལས་གཞན་མིན་དེ། མངོན་སུམ་མིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
ཞེས་ཡན་ལག་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བ་གཉིས་གསུངས་ལ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡན་
ལག་ཅན་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་ཆོ། ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་མངོན་སུམ་གྱིས་
མཐོང་རུང་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱུང་པར་དང་། ཡན་ལག་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་ཆོ། ཡན་
ལག་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་མི་རུང་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱུང་
པར་ཡིན་ལ། བྱུང་པར་དེ་གཉིས་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་ཅེས་ཟེར། དེ་ནི་མི་འཐད་
དེ། དེ་བྱུག་པས་ཡན་ལག་ཅན་དང་ཡན་ལག་གི་རང་ལྡོག་ཙམ་ཞིག་ཇུས་གཞན་དུ་
སྒྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། གཞི་ལྡོག་སུམ་པ་ལྟ་སུ་རང་གི་ཡན་ལག་གཟུགས་སོགས་ལས་ཇུས་
གཞན་དུ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆོ་ཡན་ལག་ཅན་སུམ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་དུ་
རུང་བ་ལ་ཆད་མས་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཡན་ལག་ཅན་ཆོས་
ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཆོ་ན། ཡན་ལག་ཅན་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཆ་མེད་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱུང་
པར་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མངོན་སུམ་མིན་པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གཞོད་བྱེད་
གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་ཡང་། ཡན་ལག་ཅན་སུམ་པ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་གྱིས་
དེས་ཤེས་འདྲོད་རྒྱས་གྱི་ཚུལ་གྱིས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་

ན། མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པས་བསལ། དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས། ཆོས་ཅན། ཆ་མེད་
མ་ཡིན་ཏེ། དབང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། ཐལ་རང་དེས་
རིམ་བུ་བཞིན་དུ་ལས་བྱངས་དང་(༡༥༥)རྗེས་དཔག་གིས་གནོད་སྡོལ་བསྐྱབ་ཏེ།
སུམ་པ་ཆ་མེད་ཡིན་པའི་དོན་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་གནོད་དེ། སུམ་པ་ཆ་བཅས་ཡིན་
པའི་དོན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་ཅན་སུམ་པ་ཆ་མེད་ཡིན་པར་དམ་
བཅས་པ་ལ་རང་ཚིག་གིས་ཀྱང་གནོད་དེ། ཡན་ལག་ཅན་ཞེས་ཡན་ལག་ཡོད་པར་དམ་
བཅས་པའི་སྤྲུགས་ལ་ཆ་བཅས་སུ་ལས་བྱངས་ཤིང་། དངོས་སུ་ཆ་མེད་ཡིན་པར་དམ་
བཅས་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་ཡན་ལག་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་
མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་མི་རུང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ལ། དེ་ལ་མངོན་སུམ་མིན་
པ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གནོད་བྱེད་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དོན་ནི་ཡན་ལག་
ཅན་སུམ་པ་ལྟ་སུ་དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཡན་ལག་
སུམ་པའི་གཞུགས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་པ་ལོ། །

འོ་ན་ཁྱོད་རང་ལྟར་ན་ཡང་ལུས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་རུང་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ལུས་པའི་གཞུགས་རྒྱལ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
གྲུབ་ན། ལུས་པའི་གཞུགས་རྒྱལ་ཚོས་ཅན། མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་རུང་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། རྒྱལ་ཕྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་པ་ཁས་སྐྱངས་ཏེ། དབང་ལུལ་དེ་ཕྱིར་རྒྱལ་
ཕྱན་མིན། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། རྒྱལ་ཕྱན་ཡིན་ན་དབང་གེས་
གྱིས་རེས་གེས་འདྲེན་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བརྟན་གྱི། དབང་གེས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་
པར་མ་བརྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མིན་ན། རྟེན་མཐོང་མེད་པར་གང་ལས་རྟོགས། །ཞེས་

པའི་དོན་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །

ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་པོ་ལ་གནོད་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་ལ་གནོད་ཚུལ་ནི།
 སློབ་དཔོན་གྱིས། རྩམ་ནི་ཡོད་པ་མིན་དེ། ཡོན་ཏན་དང་རྩམ་དག་རྩམ་དང་རྩམ་མིན་
 པར་(༡༡༧)ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་རྩམ་རྩམ་མིན་པ་དང་། ཡོན་ཏན་རྩམ་སུ་ཐལ་
 པའི་སློ་ནས་གནོད་བྱེད་བརྗོད་ལ། དེ་ཡང་རྩམ་གྱི་རང་ལྷོག་ཅམ་འགོག་པ་མིན་
 གྱི་དོན་ལྷོག་འགོག་པ་ཡིན་དེ། བྱེད་བྱས་པས་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པ་དེ་
 རྩམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་ཁས་སྤངས་པ་ལ། འོ་ན་རྩམ་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན། རང་
 གི་ཡོན་ཏན་དང་འབྲེལ་མེད་དུ་ཐལ། དེ་དང་བདག་གཅིག་དུ་ཡང་མ་འབྲེལ། དེ་
 སྤང་དུ་ཡང་མ་འབྲེལ་བའི་བྱིར། རྟགས་དང་པོ་ཁས་སྤངས་དེ། དེ་དང་རྩམ་གཞན་དུ་
 ཁས་སྤངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཁས་སྤངས་དེ། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཁས་སྤངས་
 པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་འབྲེལ་
 མེད་ཐ་དད་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཅན། རྩམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོན་
 ཏན་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པས་ཁས་སྤངས་གིས་གནོད་ཚུལ་
 བསྟན་དོ། །དེ་ལྟར་ཐལ་པ་ལས། ཆོས་ཅན། རང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་དུས་མཉམ་པའི་
 རྟེན་དོན་གཞན་ཡིན་དེ། དེ་དང་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་འདིས་རྩམ་དབག་
 གིས་གནོད་པར་བསྟན་དོ། །ཆོས་ཅན། རང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་དུས་མཉམ་པའི་རྟེན་དོན་
 གཞན་ཡིན་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་དེ། དེ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་དགོས་
 པ་ལས་མ་མཐོང་བའི་བྱིར། རང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དོན་གཞན་ཡིན་པ་ལ་རང་ཆོག་
 གིས་ཀྱང་གནོད་དེ། དེ་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་ཁས་སྤངས་པས་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པར་
 ཁས་སྤངས། དུས་མཉམ་རྩམ་གཞན་དུ་ཁས་སྤངས་པས་འབྲེལ་མེད་དུ་ཁས་སྤངས་

པའི་ཕྱིར། རང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དོན་གཞན་དུ་ཁས་སྤངས་པ་ལ་གྲགས་པས་ཀྱང་
གཞོད་དེ། བྱེ་བྲག་པས་སྤྱོད་དངོས་དབང་གིས་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། རང་
གི་ཡོན་ཏན་དང་དུས་མཉམ་ཇུས་གཞན་དུ་ཁས་སྤངས་ལ། དེ་ལ་སྤྱོད་འདོད་
པའི་དབང་གིས་དོན་(༡༥༦)ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་རུ་དུ་གྲུབ་པས་གཞོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

ཡོན་ཏན་ཇུས་སུ་ཐལ་བ་ནི། ཇུས་སུ་པ་དེ་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་ཡོན་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི། སུམ་པ་འདི་ནི་སྟོན་པོའ་སྟུམ་པའི་སྟོ་སྟེ་པའི་ཕྱིར་ཞེས། འོན་སྟོན་
པོ་དེ་ཡོན་ཏན་གཞན་གྱི་རྟེན་ཡོན་པར་ཐལ། སྟོན་པོ་འདི་ནི་མཛེས་སྟུམ་པའི་སྟོ་སྟེ་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཇུས་སུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཡོན་ཏན་དང་ཇུས་
འགལ་བར་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར།

ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱད་པར་བ་ཞིག་ལ་
གཞོད་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་ནི། དག་ཐམས་ཅད་རྩལ་པའི་དོན་ཅན་ཡོན་ནོ་
ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དག་ཐམས་ཅད་རྩལ་པའི་དོན་ཅན་ཡོན་ན། དག་
གང་གིས་ཀྱང་དོན་སྟོན་མི་རུས་ལ། དེ་ལྟར་ན་དོན་བདེན་པ་སྟོན་པ་དང་། རྩལ་
པ་སྟོན་པ་མི་སྲིད་ཅིང་། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པ་དང་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་ཆོག་ལ་སོགས་པ་
མི་སྲིད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རིགས་པ་ཅན་པའི་བསྐྱབ་བྱ་དགག་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དགག་
པ་དང་། མཚན་གཞི་ལ་བརྟགས་ནས་དགག་པ་དང་། དེས་གསྐྱབ་གི་སྐྱབ་ས་ལ་
བརྟགས་ནས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མ་མདོར། བསྐྱབ་བྱ་བརྟན་པ་ཞེས་
བྱ་འདིར། གྲུབ་པ་མེད་ལ་དོན་བཅས་ཉིད། །དེ་ལྟར་ན་ནི་རྟགས་དང་དཔེ། །མ་གྲུབ་

བརྗོད་པ་ཐལ་བར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན། རིག་མཁའ་ཅན་པ་ན་རེ།
 བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བསྟན་པར་བྱ་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་མཆན་ཡིན་ནོ། ཁོ་ན་དཔེ་རྟགས་མ་
 གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རྟེ། མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱར་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་སྟེ།
 བསྟན་པར་བྱ་བ་དེ་དུས་གསུམ་ག་ལ་འཇུག་པའི་ལུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཁོ་ན་དཔེ་
 རྟགས་མ་གྲུབ་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དབྱེད་(༡༧༧)པ་པ་དང་གྲངས་ཅན་གྱི་དོར། གླུ་ཆོས་
 ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བཞོད་པའི་ཆོན། གླུ་
 བྱས་པ་དབྱེད་པ་ལ་མ་གྲུབ། དཔེ་སུམ་པ་མི་རྟག་པ་གྲངས་ཅན་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལྟ་
 བུའོ། ཡང་ན་གླུ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། མིག་གིས་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒོ་
 བཞིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། རྟེ་ལྟར་འཕངས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་
 བྱར་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། ལས་ལ་བྱེད་པ་པོའི་རྒྱུན་ཡོད་པས་ལས་དེ་བྱེད་པ་
 པོའི་འདོད་ལུགས་དམ་པ་ཡིན་ལ། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བས་ལྷན་
 གྲང་གྲོལ་བའི་འདོད་ལུགས་དམ་པ་མ་ཡིན་རྟེ། དཔེར་ན་འོ་མས་འབྲས་ཆན་ཆོས་
 ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོན་ འོ་མ་ལ་ཟ་བའི་བྱ་བས་ལྷན་གྲང་འོ་མ་དེ་བྱེད་པ་པོར་བརྗོད་
 བས། འོ་མ་དེ་བྱེད་པ་པོའི་འདོད་ལུགས་དམ་པ་མ་ཡིན་གྱི། འབྲས་ཆན་བྱེད་པ་པོའི་
 འདོད་ལུགས་དམ་པ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

དེས་ན་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པས་བསྐྱབ་བྱར་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་དེ། དེ་གྲོལ་
 པའི་འདོད་ལུགས་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་གྲུབ་བྱེད་དུ་བཞོད་བཞིན་པ་
 ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱར་ཐལ་བའི་སྟོན་
 མེད་དེ། དེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་རྗོད་པ་གྲུབ་

ངག་ཡན་ལག་ལུའི་ནང་ནས་དམ་བཅའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་སྐབ་
བྱེད་དུ་བཞོད་བཞིན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལྷ་མ་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་དེ། བསྐྱབ་པར་བྱ་
བ་བསྐྱན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན། དེ་རྗེས་པ་སྐབ་ངག་ཡན་ལག་ལུའི་ནང་ནས་དམ་བཅའི་
ཡན་ལག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དམ་བཅའ་ཐལ་
པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ནང་ནས་ཁས་སྐྱངས་པའི་གྲུབ་མཐའ་མ་ཡིན་
པའི་བྱིར་ཏེ། སྐབ་བྱེད་དུ་བཞོད་བཞིན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལྷ་མ་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་
དེ། ཚུད་(༡༥)ན་གཞིའི་སྟེང་དུ་བྱུང་བར་གྱི་ཚས་ཁས་སྐྱངས་ནས་དབྱེད་པ་བྱེད་པ་དེ་
ཁས་སྐྱངས་གྱི་གྲུབ་མཐའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། གྲུབ་མཐའ་བཞི་པོ་གང་ཞེ་ན།
རྒྱད་ཐམས་ཅད་པའི་གྲུབ་མཐའ། རྒྱད་སོ་སོའི་གྲུབ་མཐའ། སྐབས་གྱི་གྲུབ་མཐའ།
ཁས་སྐྱངས་པའི་གྲུབ་མཐའ། དང་པོ་ནི། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་ཡོད་དེ་
ཅེས་དམ་བཅའ་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་ཡོད་པར་གྲུབ་མཐའ་སྐྱ་
བ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི་གང་ཟག་གིས་བདག་ཡོད་ཅེས་པའམ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅེས་
པ་ལྟ་བུ་སྟེ། གྲུབ་མཐའ་སྐྱ་བ་སོ་སོའི་འདོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། ལུས་
ཅན་མ་ཡིན་པའི་བདག་ནི་གི་ནས་འབྲས་སུ་ལ་ལོངས་སྟོན་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། བདག་
ཁས་སྐྱངས་པའི་གནས་སྐབས་གྱི་འདོད་པ་བྱུང་བར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི།
མ་བརྟགས་པར་བྱུང་གཞི་སྐྱ་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་བྱུང་ཚས་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ཁས་སྐྱངས་
ནས་དབྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚུད་པ་གསུམ་པོ་དེའི་ལན་རིམ་པ་བཞིན། ཐམས་ཅད་རྣམ་
འགས་མ་གྲུབ་བྱིར། །ཞེས་སོགས་དང་། ལྷ་མ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་བྱིར། །ཞེས་
སོགས་དང་། གང་གིས་ཁས་སྐྱངས་མཚན་ཉིད་འགྲུར། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྐྱན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བཟུན་པར་བྱ་བ་བསྐྱབ་བྱའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ན།
 བསྐྱབ་བྱའི་མཆོན་གཞི་རིམ་ལྟ་བུ་ཡིན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱེ་ལྟན་རྟགས་སུ་
 བཞེད་ནས་སྐྱམ་པ་མཐུན་དཔེར་བཟུང་བའི་ཆོ། ཆོས་མི་རྟག་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནམ།
 ཆོས་ཅན་སྐྱ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནམ། ཆོས་ཅན་སྐྱ་དང་ཆོས་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཀ་བསྐྱབ་
 བྱ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་འགོག་པ་ལ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། ཆོས་བསྐྱབ་བྱ་ན་
 ཆོས་མཐུན་(༡༥༥)མེད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་སྐྱོལ་གྱིས་མ་
 གྲུབ་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་
 བྱ་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱ་རྩོལ་དུ་ཁྱོད་དང་སྐྱམ་པ་གཉིས་སྐྱེ་ལྟན་དུ་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱི་སྐྱོལ་
 གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་འགོག་པ་ལ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས།
 ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་རྟགས་དོན་མེད། ཅེས་པ་ལྟར། སྐྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་རྟགས་བཞེད་པ་དོན་
 མེད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཁྱོད་ཕྱི་སྐྱོལ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་མ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལྟར་
 ན། དེའི་དོན་སྐྱ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་མི་རྟག་པ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
 ནམ། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དང་པོ་
 ལྟར་ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་འབྲེལ་པར། ཅི་སྟེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ན་གཉིས་ཀའི་སྒྲིབ་དུ་འགྱུར་
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་བསྐྱབ་བྱ་ན་ཆོས་མཐུན་མེད། ཅེས་དང་། ཆོས་ཅན་
 བསྐྱབ་བྱ་རྟགས་དོན་མེད། ཅེས་པའི་སྒྲིབ་དུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་
 ཉིད་འགོག་ཚུལ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་མ་གསུངས་པས། འདིར་ཁ་བསྐྱངས་ནས་
 དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས་མི་གསུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་།
 རིགས་པ་ཅན་པའི་དཔེ་རྟགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་བས་

ཁས་སྒྲངས་འགལ་བ་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་བ་རྟོགས་སྒྲ་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ཀྱང་དང་ཚེས་ཅན་གྱི་ཚོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲོན་ཅི་ཡོད་ཅི་ན།
 ཚེས་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་དང་ཚེས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པས་སྒྲོན་ཡོད་པར་མ་ཟད།
 ཚེས་དང་ཚེས་ཅན་གྱི་ཚོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་ལ་ཡང་ཁས་སྒྲངས་འགལ་བའི་
 སྒྲོན་ཡོད་དོ། །ཇི་ལྟར་ཡོད་ན་སྒྲ་དང་མི་རྟག་པ་ཡན་ཚུན་ཁྱད་པར་(༡༥)ཅན་དུ་བྱས་
 བ་བསྐྱབ་བྱར་ཐལ། སྒྲ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། དཔེ་དང་ཚེས་མཐུན་པས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་
 ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་ཁས་སྒྲངས། དེའི་ཁྱབ་འབྲེལ་ནི། སྒྲ་ཚེས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། སྒྲེ་ལུན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐུ་པ་བཞིན་ཞེས་བཞོད་པའི་ཆོན། སྒྲེ་ལུན་ཚེས་ཅན། མི་རྟག་པས་
 ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲ་དེ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲ་དང་སྐུ་པ་གཉིས་ཁྱོད་དུ་ཚེས་
 མཐུན་པར་ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་དང་སྐུ་པ་གཉིས་
 ཁྱོད་དུ་ཚེས་མཐུན་པའི་སྒྲོན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
 ལོ། །འདོད་ན། ཁྱོད་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
 ལོ། །མ་ཁྱབ་ན། དཔེ་དང་ཚེས་མཐུན་པས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་རྟགས་ཡང་
 དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་ཚེས་མཐུན་པས་དེའི་ཚེས་ཡོད་པ་ཅན་དེ་
 མཐུན་དཔེའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྒྲ་
 བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཁྱབ་འབྲེལ་ནི། དེ་ལྟར་བཞོད་པའི་ཆོན་སྐུ་པ་ཚེས་

ཅན། མི་རྟག་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་དེ་ཕྱི་ཚོལ་བྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་
 བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱོད་དང་མི་རྟག་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་
 གཉིས་སྐྱེ་ལྟ་དུ་ཆོས་མཐུན་པར་ཕྱི་ཚོལ་བྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན།
 བྱོད་དང་དེ་སྐྱེ་ལྟ་དུ་ཆོས་མཐུན་པའི་སྐྱ་ནས་སྐྱེ་ལྟ་ཡོད་པ་ཅན་(ལ་ལ)མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། མི་རྟག་པས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱ་དེ་དེ་སྐྱབ་བྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གང་
 ཞིག་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ་ལོ། ཁ་བྱབ་ན། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པས་དེའི་ཆོས་ཡོད་པ་
 ཅན་དེ་དཔེའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། གལ་ཏེ་རིགས་པ་ཅན་པའི་དཔེ་
 རྟགས་བྱི་མཆོན་ཉིད་ཟུར་བྱི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་སྐྱ་དེ་ཆོགས་དོན་ལ་འཇུག་ན་
 བདེན་ཡང་ཆོགས་དོན་ལ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ན། ཆོས་ཅན་ལ་འཇུག་པར་འདོད་
 དོ་ཞེ་ན། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་དེའི་ཆོས་ཡོད་པ་ཅན་དེ། དཔེའི་
 མཆོན་ཉིད་ཡིན་པ་སོགས་དཔེ་རྟགས་བྱི་མཆོན་ཉིད་སྟོན་བྱེད་བྱི་བསྐྱན་བཅོས་བྱིས་
 ཅི་བྱ་སྟེ་དོན་མེད་པར་ཐལ། དཔེ་རྟགས་བྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་ཚོལ་བ་རང་ཉིད་བྱིས་ཅི་
 རིགས་པར་དབྱད་ནས་འཇུག་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདིའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་
 དེ། སྐྱོབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྟོས། རིགས་པ་ཅན་པའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བསྐྱན་པར་བྱ་བ་
 རྟགས་ཡིན་ཞེས་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་མཆོན་ཉིད་བྱི་ཟུར་བྱི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་སྐྱ་དེ་ཆོས་
 ཅན་ལ་འཇུག་པར་འདོད་དོ། ཞེས་དྲྀགས་པ་བསྐྱས་ནས་འགོག་པ་མི་རིགས་ཏེ།
 ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ། སྐྱོབ་དཔོན་རང་ཉིད་བྱིས་ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་
 བྱ་རྟགས་དོན་མེད། ཅེས་སོགས་བྱིས་བཀག་ཟེན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་གནོད་བྱེད་
 གཞན་བསྐྱན་པའི་ཕྱིར་དུ་འདིར་འགོག་ན། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་དྲྀགས་

པ་བསུས་ནས་ཀྱང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགོག། དེ་ཉིད་དྲོགས་པ་རྒྱང་བས་སྟེན། དེ་ཡང་
མི་རིགས་ཏེ་བསྐྱབ་བྱའི་དེ་ཆོས་ཅན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་
པར་མཚུངས་ཤིང་། དངོས་མིང་དུ་མི་འཇུག་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། དེ་
ནི་མི་འཐད་དེ། སློབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སློབ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཕྱོགས་
ཡིན་(༡༧༩)ཞེས་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་སྒྲ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འཇུག་པའི་དྲོགས་པ་མ་
བཀོད་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། རང་ལུགས་ལ། རིགས་པ་ཅན་པ་ན་རེ། དཔེ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
ཟུར་ཀྱི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་སྒྲ་དེ་ཆོགས་དོན་ལ་འཇུག་ན་བདེན་ཡང་། ཆོགས་དོན་
ལ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ན། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་སྒྲ་བཏགས་
མིང་དུ་འཇུག་ཏེ། དཔེར་ན་བྱེད་རང་གི་ལུགས་ལ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་
སྒྲ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེན། དེ་ལྟར་ཡིན་ནའང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་
ཆོས་མཐུན་པས་དེའི་ཆོས་ཡོད་པ་ཅན་དེ་དཔེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན། ཞེས་སོགས་རིགས་
པ་ཅན་པའི་དཔེ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དོན་མེད་པར་ཐལ།
རིགས་པ་ཅན་པའི་དཔེ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་མ་བྱུང་བ་དང་བྱུང་ཆེས་པ་གཙོད་མི་
རུས་པར་དཔེ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ཚོལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཅི་རིགས་པར་དབྱེད་
ནས་འཇུག་དགོས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མ་བྱུང་བ་དང་བྱུང་ཆེས་པའི་སྟོན་གཙོད་མི་རུས་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེན། ཕྱོག་ལྟར་ཆོས་ཅན། གསོན་ལུས་དང་མཐུན་དཔེ་གཉིས་
བྱོད་དུ་ཆོས་མཐུན་པའི་སྟོན་ནས། གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ།
བྱོད་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
བྱུང་ཁས། འདོད་ན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་བའི་ལྷོག་པ་རྒྱང་པ་

ཅན་གི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱེ་ལྟན་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་བུམ་པ་
མཐུན་དཔེར་བཟུང་བའི་ཆོན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཡིན་པར་བཤམ།
ཁྱོད་སྐྱ་དང་སྐྱེ་ལྟན་དུ་ཆོས་མཐུན་པའི་སྐྱ་ནས་སྐྱེ་ལྟན་ཡོད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར།
བྱབ་རྟགས་ཁས་བླངས། འདྲོད་ན། ཁྱོད་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡིན་(༡༡༧)
པར་བཤམ། ཁྱོད་སྐྱ་དང་སྐྱེ་ལྟན་དུ་ཆོས་མཐུན་པའི་སྐྱ་ནས་སྐྱེ་ལྟན་ཡོད་པ་ཅན་མིན་
པའི་བྱིར། འདྲོད་ན། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡིན་ན་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་མཐུན་དཔེ་ཡིན་དགོས་པར་འགལ་ལོ། །

གལ་ཏེ་མཐུན་དཔེ་ཡིན་ན་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཀ་དུ་ཆོས་མཐུན་པ་ཞིག་དགོས་
པས་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་དང་མི་རྟག་པར་ཆོས་མཐུན་པར་
བྱི་རྒྱལ་གྱིས་བྱུབ་པར་བཤམ། ཁྱོད་སྐྱེ་ལྟན་གྱི་རྟགས་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདྲོད་ན། བྱི་རྒྱལ་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བྱུབ་
པར་བཤམ་ལོ། །འདྲོད་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབ་པའི་བྱིར་དུ་རྟགས་བཀོད་པ་དོན་
མེད་པར་བཤམ་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཚད་མ་མདོར། སྤར་ངེས་གཟུང་ན་དོན་མེད་འགྱུར། ཅིག་ཤོས་
ལྟར་ན་མི་འདྲོད་འགྱུར། །ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། །རིགས་པ་ཅན་པ་ན་
རེ། དཔེ་རྟགས་མ་བྱུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅད་པའི་བྱིར་དུ་ངེས་གཟུང་གི་ཆོག་
སྒྲིལ་པས། དཔེ་རྟགས་མ་བྱུབ་པ་བསྐྱབ་བྱར་བཤམ་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་པའི་དྲུགས་
པ་བཀོད་ནས། དེའི་ལན་ལ་དཔེ་རྟགས་མ་བྱུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅད་པའི་
བྱིར་དུ་ངེས་གཟུང་གི་ཆོག་སྒྲིལ་ན། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བསྐྱན་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཕྱོགས་ཡིན་

ཞེས་སྒྲིམ་སམ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བཟུན་པར་བྱ་བ་ཕྱོགས་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ཞེས་ངེས་
གཟུང་གི་ཚིག་སྒྲིམ། དང་པོ་ལྟར་ན། གྲུབ་ཟིན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་
སྒྲིམ་སམ། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲིམ། དང་པོ་
ལྟར་ན། གྲུབ་བྱེད་བཟུན་པའི་ཕྱགས་ཉིད་ལས། འོན་དེ་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་དུ་རྟགས། །
ཞེས་པས་འགོག། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཏན་ཚིགས་སྟགས་མཚན་གྱིས་བྱུང་བྱིར། །
གྲུབ་པར་བྱེད་ལ་དྲོགས་པ་འདར་མེད། ཁེས་པས་འགོག་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
རིགས་པ་ཅན་པས་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་(ཉ་ལྟར་)བྱ་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་
ངེས་གཟུང་སྒྲིམ་པས། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་མེད་ཅེས་སྒྲུ་
བ་ལ། འོན་དེ་ལྟར་སྒྲིམ་ན་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་སྒྲིམ་སམ། མཚན་བྱའི་
ཟུར་དུ་སྒྲིམ་ཞེས་པའི་དྲི་བ་ལ། རིགས་པ་ཅན་པས་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་
བྱ་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་གཟུང་གི་ཚིག་སྒྲིམ་པས། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་
བསྐྱབ་བྱར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་མེད་ཅེས་པ་ལ། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་
གཅད་ཕྱིར་དུ་ངེས་གཟུང་སྒྲིམ་ན། གྲུབ་ཟིན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་
གཟུང་སྒྲིམ་སམ། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་
གཟུང་སྒྲིམ་ཞེས་འདྲི་བ་ཟུན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་རང་ལྟགས་ལ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བཟུན་པར་བྱ་བ་དེ། བསྐྱབ་བྱའི་
མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་ཚིག་རྣམས་ནི་ངེས་གཟུང་གི་སྒྲིང་པོ་ཅན་ཡིན་པས་ངེས་གཟུང་
སྒྲིམ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་བཟུན་པར་བྱ་བའི་ཟུར་སྒྲིམ་སམ། བཟུན་པར་བྱ་བའི་
མཐུག་དུ་སྒྲིམ། དང་པོ་ལྟར་ན་གྲུབ་ཟིན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ངེས་
གཟུང་སྒྲིམ་སམ། གྲུབ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲིམ། དང་པོ་ལྟར་ན།

གྲུབ་ཟིན་བརྒྱུ་བ་ཕྱིན་པ། གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་བརྒྱུ་བ་ཕྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ངེས་
 གཟུང་སྟོན་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། གྲུབ་ཕྱིད་དཔེ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བརྟན་པའི་
 རྟགས་ཉིད་ལས་གྲུབ་ཟིན་གྲུབ་ཕྱི་མཚན་པར་རྟགས་རྟེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་
 བ། དཔེ་དང་ཚོས་མཐུན་པས་བརྒྱུ་བ་ཕྱི་མཚན་པར་ཕྱིད་པ་དེ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་
 ཉིད་ཡིན་པ་འབྱུང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གྲུབ་ཕྱིད་བརྒྱུ་བ་ཕྱིན་པ་ངེས་གཟུང་གི་ཚིག་
 གིས་གཅོད་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། གྲུབ་ཕྱིད་བརྒྱུ་བ་ཕྱིན་པར་རིགས་པ་ཅན་
 པའི་དཔེ་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་འཇངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ (༡༩༠) ལྟར་
 བསྟན་པ་ལོ། །

འོ་ན་ཁྱེད་རང་གི་ལུགས་ལ་ཡང་གྲུབ་ཟིན་བརྒྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་
 རོ་བོ་ཞེས་སྟོས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། གྲུབ་བྱེད་གདན་ཚིགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་
 པའི་ལུགས་ཉིད་ལས་གྲུབ་ཟིན་བརྒྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་ལུས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
 བ། དེའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག་རོ་བོ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་གྲུབ་ཟིན་བརྒྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅད་
 པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོས་པ་མ་ཡིན་དེ། གྲུབ་བྱེད་དཔེ་རྟགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པའི་ལུགས་
 ལས་གྲུབ་ཟིན་བརྒྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་ལུས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གང་གི་ཆེད་དུ་རོ་བོ་
 ཞེས་པའི་ཚིག་སྟོས་གེ་ན། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྒྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་
 རོ་བོ་ཁོ་ན་ཞེས་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྒྱབ་བྱ་ཡིན་པ་གཅད་
 པའི་ཕྱིར་དུ་རོ་བོ་ཁོ་ན་ཞེས་སྟོས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དཔེ་རྟགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
 བསྟན་པའི་ལུགས་ལས་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པར་བརྒྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་ལུས་
 པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རང་ལུགས་ལ། ཁོའི་ཐལ་འབྱུར་དེའི་རྟགས་ལ་ལན་
 འདེབས་པ་ཡིན་ནོ། །

དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
 རྟོགས་ཚེས་ཅན་དགྲ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེའི་དགོས་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི།
 རྟག་དང་མི་རྟག་ཚུལ་བྱུང་དང་། །བར་དུ་རྟག་པ་གསུམ་དག་དང་། །ཚུལ་བྱུང་མིན་
 དང་མི་རྟག་རྟག་ ཅིས་དང་། གཞལ་བྱ་བྱས་དང་མི་རྟག་དང་། །བྱས་དང་མཉན་བྱ་
 ཚུལ་ལས་བྱུང་། །མི་རྟག་ཚུལ་བྱུང་རེག་མིན་པ། །དགྲ་པ་འདི་ནི་རྟགས་སྟགས་ལ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྒྲ་ཚེས་ཅན། རྟག་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་སྟེ།
 བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཚུལ་བྱུང་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་གསུམ་ནི་མཐུན་
 རྟོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་། དུང་སྒྲ་ཚེས་ཅན། རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་།
 རྟག་སྟེ། མཉན་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟག་སྟེ། ཚུལ་བྱུང་ཡིན་པའི་(༡༧)ཕྱིར།
 ཞེས་པ་གསུམ་ནི་མཐུན་རྟོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་མེད་པ་དང་། དུང་སྒྲ་ཚེས་ཅན། ཚུལ་
 བྱུང་མ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་རྟག་སྟེ། ཚུལ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་སྟེ།
 རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་གསུམ་ནི་མཐུན་རྟོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་
 པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གསུམ་ཚན་གསུམ་གྱི་དང་པོ་གསུམ་ནི་མི་མཐུན་རྟོགས་ལ་
 ཁྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་། བར་པ་གསུམ་ནི་མི་མཐུན་རྟོགས་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་མེད་
 པ་དང་། ཐ་མ་གསུམ་ནི་མི་མཐུན་རྟོགས་ལ་ཚེས་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་སྟེ། དེ་སྐད་དུ་འདྲ་།
 རྟོགས་ཚེས་མཐུན་རྟོགས་ཡོད་མེད་དང་། །རྣམ་གཉིས་རེ་རེ་དག་ལ་ཡང་། །རྣམ་
 གསུམ་མི་མཐུན་རྟོགས་ལ་ཡང་། །ཡོད་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་

སོ། །མཉན་བྱ་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མེད་
 པར་བསྟན་པ་ནི། རང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་བྱི་ཆོལ་གྱིས་མཐུན་ཕྱོགས་ལའང་
 མ་གྲུབ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ལང་མ་གྲུབ་པ་ཅམ་ལ་དགོངས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 གཏན་ནས་མེད་པ་མིན་ཏེ། མཉན་བྱ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་འང་། མ་མཐོང་བ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས། །ཞོག་པའང་འབའ་ཞིག་
 ཅན་དུ་བཤད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པ་སྒྲ་རྟག་པར་
 སྒྲུབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པར་བསྟན་
 པ་ནི། བྱེ་བྲག་པའི་སྒོ་རོ་བོ་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་པས་ནམ་མཁའ་
 ལྟ་བུ་རྟག་ཅིང་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། འབྲུང་བཞིའི་རྩལ་ཕན་རྟག་པ་དང་རེག་བྱ་
 ཅན་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་ཡིན་ན་རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷས་ཅན་
 མ་ཡིན་པ་རྟགས་སུ་(༡༧)བྱས་ནས་བྱེ་བྲག་པའི་རོར་སྒྲ་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། བྱེ་བྲག་པའི་ལྷགས་
 ལའང་འབྲུང་བཞིའི་རྩལ་ཕན་ལྷས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱེ་བྲག་པའི་ལྷགས་
 ལ་འབྲུང་བཞིའི་རྩལ་ཕན་རྟག་ཏུ་ཡིན་ཞིང་ལྷས་ཅན་ཡོན་ཏན་ཡིན་ལ་ཡོན་ཏན་ཡིན་ན་
 རྟག་ཡིན་པར་འགལ་བ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དུང་སྒྲའི་སྡེ་དུ་མི་རྟག་པ་
 དེས་སྒྲ་ལ་ཚོལ་བྱུང་དེས་དཀའ་བར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དེ་དུང་སྒྲ་ཚོལ་བྱུང་དུ་སྒྲུབ་པའི་
 ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དུང་སྒྲའི་སྡེ་དུ་ཚོལ་བྱུང་དེས་སྒྲ་
 ལ་མི་རྟག་པ་དེས་དཀའ་བར་ཐལ། ཚོལ་བྱུང་དེ་དུང་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་
 རྟགས་ལང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་པས་ལ་ཁས། བྱུབ་པ་ཡོད་དེ། སྒྲུབ་ཕྱིད་དེས་

པའི་འོག་ཏུ་བསྐྱབ་བྱ་ངེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། ཕྱི་རྒྱལ་གཅིག་གི་
 རྩེ་རྟགས་དེ་གཉིས་ཀར་བཞོད་པ་ཡིན་ན་བདེན་ཡང་ཕྱི་རྒྱལ་སོ་སོའི་རྩེ་རྟགས་འགོད་
 པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་རྒྱལ་གཅིག་གིས་དུང་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་ངེས་ནས་རྩོལ་བྱུང་མ་ངེས་པ་
 དང་། ལ་ལས་དུང་སྒྲུ་རྩོལ་བྱུང་དུ་ངེས་ནས་མི་རྟག་པར་མ་ངེས་པ་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི་འབྲས་རང་གི་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པའི་དབང་གིས་
 ངེས་པ་ཡིན་ན་ཞེས་རྟགས་པའི་ཕྱིར་དུ་འབྲས་རང་གི་སྒྲུབ་པ་གཉིས་གསུངས་
 བྱིང་། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་གྲུབ་ན་འགལ་
 རྟགས་འདི་དག་གྲུང་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་ན་ཡང་། འདི་དག་ནམ་
 པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་པ་འབྲེལ་པ་ཡིན་པས། རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་གི་བྱུང་པ་ངེས་
 པ་འབྲེལ་པ་གྲུབ་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ན་ཞེས་རྟགས་པའི་ཕྱིར་དུ་འགལ་རྟགས་
 གཉིས་སྒྲོས་ལ། འབྲས་རང་གཉིས་ཀྱི་ལྟོག་བྱུང་དངོས་པའི་དབང་གིས་གྲུབ་པར་
 བརྟན་པའི་བྱགས་ལ་རྒྱ་བྱུང་བྱེད་མ་དམིགས་པ་གཉིས་རྟགས་ཡང་(༡༥༥)དག་ཡིན་
 པར་བདེ་སྟག་ཏུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བས། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་གཞི་ལ་འབྲས་
 རང་དམིགས་པ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱོགས་ཆོས་ཅན་གཞི་
 པོ་དེ་གསུངས་སོ། །

ལྟོག་པ་རྒྱུད་པ་ཅན་དང་རྗེས་སུ་རྒྱུད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པ་དགག་
 པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་ཕན་ཚུན་མི་འབྲེལ་པར་བསྐྱབས་བྱིང་། དེ་ཡང་བྱོགས་
 ཆོས་ཅན་གཞིར་བྱས་ནས་བསྐྱབས་པས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མཚན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
 རྩལ་དེ་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་བྱོགས་ཆོས་ཅན་གཉིས་
 གསུངས་ལ། དེ་ཡང་ལྟོག་པ་རྒྱུད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་ན། མཉན་བྱ་ཡང་སྒྲུ་

རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལས། རྟོག་པ་རྒྱུད་པ་ཅན་དུ་འདོད་
 པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་མཉན་བྱ་དང་ལྟོག་བྱུང་འབྱུང་བར་མཚུངས་སོ་ཞེས་རྟགས་
 པའི་ཕྱིར་དུ་མཉན་བྱ་སྒྲིམ་ལ། རྗེས་འགོ་རྒྱུད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་ན།
 གཞལ་བྱ་ཡང་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་པ་ལས།
 རྗེས་འགོ་རྒྱུད་པ་ཅན་དུ་འདོད་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་གཞལ་བྱ་དང་རྗེས་འགོ་འབྱུང་
 བར་མཚུངས་སོ་ཞེས་རྟགས་པའི་ཕྱིར་དུ་གཞལ་བྱ་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ནོ། །མཐུན་ཕྱོགས་ལ
 རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཅམ་དང་རྗེས་འགོ་གཙོ་བོར་གྲུབ་པ་ཅམ་དང་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་ཆ་
 མཉམ་པ་ཅམ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པ་མིན་གྱི། གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་ན་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལས་ལྟོག་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས། ཅོད་
 གཞིའི་སྒྲིང་དུ་སྐབས་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་བཅད་པ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱར་
 བྱེད་དགོས་སོ་ཞེས་རྟགས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཕྱོགས་ཆོས་ལྟག་མ་གསུམ་སྒྲིམ་ལ། དེ་ཡང་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཅམ་གྱིས་གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ན། མི་རྟག་
 (༡༥༥)པ་དེ་དུང་སྐྱ་ཚོལ་བྱུང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྟགས་
 པའི་ཕྱིར་དུ། དུང་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཚོལ་བྱུང་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 སྒྲིམ་ལ། རྗེས་འགོ་གཙོ་ཆེ་བ་ཅམ་གྱིས་གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ན། མི་རྟག་
 པ་དེ་དུང་སྐྱ་ཚོལ་མ་བྱུང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྟགས་པའི་
 ཕྱིར་དུ། དུང་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཚོལ་བྱུང་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲིམ་སོ། །

རྗེས་སུ་འགོ་ལྟོག་ཆ་མཉམ་པ་ཅམ་གྱིས་གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ན། རེག་བྱ་
 ཅན་མ་ཡིན་པ་དེ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་རྟགས་པའི་
 ཕྱིར་དུ། སྐྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། རེག་བྱ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོར་ན་ཅོད་གཞིའི་སྟེང་དུ་སྐབས་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་མཐའ་དག་བཅད་པ་
 བསྐྱབ་བྱ་དང་། དེ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་དུ་
 དེས་པ་དང་། མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་གཞི་འབྲས་རང་
 མ་དམིགས་པ་གསུམ་དུ་དེས་པར་བསྟན་པའི་སྟོན་ནས། རྟགས་ཡང་དག་དང་ལྡར་སྟངས་
 གི་སྦྱར་པ་འགོད་པའི་དག་གི་དབྱེ་བ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དགའི་
 རབ་དབྱེ་བསྟན་ལ། དགོས་པ་དེ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། རང་བཞིན་འབྲས་བུ་གྲུབ་དོན་
 དུ། ཞེས་སོགས་རྒྱུ་བཞིས་བསྟན། གཞུང་ལྟ་མ་རྣམས་ཀྱིས་དགོས་པ་རྒྱས་པར་
 བཤད་པ་ཡིན་ནོ། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཡང་དག་གཉིས་སྟོས་པའི་དགོས་པ་
 དང་མཉན་བྱ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་བསྟན་ནས། ལྟ་མ་རྣམས་སྟོས་པའི་དགོས་པ་དངོས་སུ་
 མ་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཡང་དག་གཉིས་སྟོས་པའི་དགོས་པ་དངོས་སུ་བཤད་
 པས་འགལ་རྟགས་གཉིས་སྟོས་པའི་དགོས་པ་བྱགས་ལ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྟ་
 པ་རྒྱུ་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་འདོད་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་(༡༥)ཏུ་
 མཉན་བྱ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྟ་གི་བྱུང་པ་ཐན་
 ཚུན་མི་འབྲུལ་བར་སྐྱབ་པའི་བྱགས་ཀྱིས་རྗེས་འགོ་རྒྱུ་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་
 པར་འདོད་པ་སོགས་དགག་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོས་པའི་སྟོགས་ཆོས་ཅན་ལྟ་མ་བཞིའི་
 དགོས་པ་ཡང་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་དེ་དག་ལ་རྒྱས་བཤད་དངོས་སུ་མ་
 གསུངས་སོ། །

ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །
 དང་བོ་ནི། ཡུལ་དང་། ཤེས་བྱ་དང་། གཞལ་བྱ་དང་ཡོད་ངེས་དང་། གཞི་གྲུབ་
 རྣམས་དོན་གཅིག་པས། ཡུལ་གྱི་མཚན་ཉིད། གྲོས་རིག་པར་བྱ་བ། ཤེས་བྱའི་མཚན་
 ཉིད། གྲོའི་ཡུལ་དུ་བྱར་རུང་བ། གཞལ་བྱའི་མཚན་ཉིད། ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་
 བ། ཡོད་ངེས་གྱི་མཚན་ཉིད། ཚད་མས་དམིགས་པ། གཞི་གྲུབ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཚད་
 མས་གྲུབ་པ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷ་བ་གཉིས་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་ལ་སྒྲུང་བའི་ལྷ་གཉིས་
 ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། གྲོས་རིག་བྱ་ཡིན་པའི་བྱར་ཏེ། ལྷ་བ་གཉིས་སྒྲུང་
 གི་གྲོས་རིག་བྱ་ཡིན་པའི་བྱར་ཞེ་ན། གྲོའི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་བ་གཉིས་སྒྲུང་
 གི་གྲོའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱར། ལའོར་གསུམ་གལ་ཏེ་ཡུལ་དང་གཞལ་བྱ་དོན་མི་གཅིག་
 གྱི། ཡུལ་ཅན་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་བའི་བྱར་ཞེ་ན། ཡུལ་དང་ཤེས་བྱ་དོན་
 མི་གཅིག་པར་ཐལ། ཡུལ་ཅན་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་བའི་བྱར་རོ། །ལྷ་
 ཏྲག་པའི་དོན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ལྷ་ཏྲག་འཛིན་རྟོག་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་
 ཏྲག་འཛིན་རྟོག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱར། བྱུང་བས། འདོད་ན། ལྷ་ཏྲག་འཛིན་རྟོག་
 པ་དེ་ཁྱོད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། བྱུང་སྟེ། ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་གཞལ་
 བྱའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱར་ཞེ་ན། ལྷ་མི་ཏྲག་པའི་དོན་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ལྷ་མི་(༡༥་པ)
 ཏྲག་རྟོགས་གྱི་རྗེས་དཔག་དེ་ཁྱོད་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་
 པའི་བྱར་ཏེ། ཁྱོད་དེའི་སྒྲུང་ཡུལ་གྱི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱར་རོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་བརྒྱད། རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། ལྷ་པོ་འཕྲུལ་དབྱེ་བ་དང་། མཛེན་སྒྲིག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། དགག་སྒྲིག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། སྤྲོ་མེད་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། སྤྱི་དང་བྱེ་བྱག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལོ། །

རང་སྤྱི་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་ལྷགས་དགག་པ་དང་། རང་ལྷགས་བཞག་པ་དང་། རྩོད་པ་སྤངས་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད། ལྷ་པོ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་དངོས་པོ། སྤྱི་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད། ལྷ་པོ་དུས་སྤྲོ་མེད་དུ་རྩེས་འགྲོ་བའི་ཚོས། ལྷ་པོ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ནི། ལྷ་པོ་ཤར་ན་ཡོད་ན་རྒྱུ་ན་མེད་པས་བྱུང་བ་དེ་ལྷ་པོ་མ་འདྲེས་པའི་དོན། སྤྱི་དུས་ན་ཡོད་ན་སྤྱི་དུས་ན་མེད་པས་བྱུང་བ་དེ་དུས་མ་འདྲེས་པའི་དོན་དང་། ལྷ་པོ་དང་རྩེས་གཅིག་ཡིན་ན་མེད་སྤྱི་དང་རྩེས་གཅིག་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་དེ་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ལུས་པ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་དུས་རང་བཞིན་འདྲེས་པ་ཡིན་པས་དངོས་པོ་ཡིན་ཡང་རང་མཚན་མིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། ལྷ་པོ་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོས་ཤར་ན་ཡོད་ན་རྒྱུ་ན་མེད་པས་བྱུང་བར་བརྩམས་པ་ལྷ་པོ་ཤར་ན་ཡོད་ན་རྒྱུ་ན་མེད་པས་བྱུང་བ་དེ་ལྷ་པོ་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་པར་མི་རུས་ཏེ། ལྷ་པོ་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོས་སུ་པ་ལྷ་པོ་ཤར་ན་ཡོད་ན་རྒྱུ་སྤྱོད་པ་ལ་རེག་པ་ན་ཤར་ན་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུ་ལ་ཡང་རེག་པར་འཛིན་

བ་ཡིན་གྱི་ཤར་ན་ཡོད་ན་རྒྱབ་ན་ཡོད་པས་བྱབ་པར་འཛིན་ཚུལ་ཡང་འདྲེས་
 པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་དུ་དུས་འདྲེས་པར་འཛིན་(༡༥ན)
 པའི་སྒོས་སྒྲོའི་དུས་ན་ཡོད་ན་ཕྱི་དྲོའི་དུས་ན་ཡོད་པ་ལ་བྱབ་པར་བཟུང་བར་ཐལ། སྒྲོ་
 དྲོའི་དུས་ན་ཡོད་ན་ཕྱི་དྲོའི་དུས་ན་མེད་པས་བྱབ་པ་དེ་དུས་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་འདྲེས་པར་འཛིན་པའི་སྒོས་བྱ་བོ་དང་རྣམ་གཅིག་ཡིན་ན་མེར་
 སྒྱ་དང་རྣམ་གཅིག་ཡིན་པས་བྱབ་པར་བཟུང་བར་ཐལ། བྱ་བོ་དང་རྣམ་གཅིག་ཡིན་
 ན་མེར་སྒྱ་དང་རྣམ་གཅིག་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་དེར་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དོན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་པར་སྒར་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་། ལུས་པས་དོན་བྱེད་རུས་སམ། མི་རུས་མི་རུས་ན་དངོས་པོ་ཡིན་
 པར་འགལ་བ། རུས་ན་སྒྲོ་མ་བཏགས་པར་དོན་བྱེད་རུས་སམ། རྟོག་པས་བཏགས་པ་
 ཅམ་གྱིས་དོན་བྱེད་རུས། དང་པོ་ལྟར་ན། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རུས་པར་ཐལ་ལོ། །
 འདོད་ན། རང་མཚན་མ་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། ལུས་པ་ཆོས་
 ཅན། དོན་བྱེད་མི་རུས་པར་ཐལ། ལྟོད་གྱིས་དོན་བྱེད་རུས་པ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་
 ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་བྱབ་པ་མེད་ན། ས་བོན་སྟགས་ནི་སྟུག་སྟགས་ལ། །
 རུས་མཐོང་གལ་ཏེ་དེ་ཀྱན་རྫོང་། འདོད་ན་ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་འཇུར། ཞེས་པའི་ཅོད་
 ལན་འབྲེལ་མེད་དུ་འཇུར་རོ། །གལ་ཏེ། དོན་དམ་དོན་བྱེད་རུས་པ་གང་། ཞེས་དོན་
 དམ་འབྱུར་དོད་དུ་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དོན་བྱེད་རུས་ན་དོན་དམ་
 པར་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲོན་མེད་དེ། དོན་བྱེད་རུས་པ་ཡང་ཡིན་དོན་དམ་
 པར་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཁས་ལེན་པ་མིན་གྱི། དཔུ་མ་པས་ས་བོན་ལས་
 སྟུ་ག་སྟེ་པ་ལྟ་བུ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རུས་པ་

མེད་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་ཕྱིར་དུ་དོན་དམ་ཞེས་པའི་བྱད་པར་སྒྲིམ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །

བྱོད་ལྟར་ན། དོན་བྱེད་རྒྱུ་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་འདིར་དོན་དམ་ཡོད་པ་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས་པ་དོན་མེད་ (༡༥༥) བར་ཐལ། དོན་བྱེད་རྒྱུ་ན་དོན་དམ་པར་ཡོད་པས་
མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཁ་ཅིག །དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་
བྱུང་པས་སྐྱུ་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་དངོས་པོ་དེ་སྒྲི་མི་རྟག་པར་སྐྱུ་
བའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་དེ་སྒྲི་དང་མཐུན་དཔེ་སྐྱུ་
བའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྒྲི་ན་མེད་དེ། དོན་ལ་མ་
གྲུབ་ཀྱང་སེལ་ངོར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་སེལ་ངོར་གྲུབ་ན་གྲུབ་པའི་གོ་ཚད་དམ་
མི་ཚད། མི་ཚད་ན་སྒྲི་ན་སོན་གནས་ལ། ཚད་ན་སྐྱུ་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་
པར་ཐལ། སེལ་ངོར་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག སྐྱུ་པ་སྒྲི་མཚན་ཡིན་ཞིང་སྒྲི་
མཚན་གཞལ་བྱ་མིན་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་གཅིག་གཞལ་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཞལ་བྱ་ཡིན་པ་མེད་པར་ཐལ། སྐྱུ་པ་སྒྲི་མཚན་ཡིན་
པ་གང་ཞིག །སྒྲི་མཚན་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲི་མཚན་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་
ཚད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། སྒྲི་མཚན་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པའི་དམ་
བཅའ་དེ་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲི་མཚན་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་
པ་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་ཡིན་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་
གཞལ་ཡང་སྒྲི་མཚན་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་ན། མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་
བམ་རྗེས་དཔག་གི་གྲུབ། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། མེད་ལ་དབང་སྒྲིམ་སྒྲོ་མིན་ཏེ།
ཞེས་སོགས་ཀྱི་རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་སྒྲི་མཚན་གཞལ་བྱ་

མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་དྲགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ལུས་པ་རང་རྒྱའི་དུས་ན་མེད་པ་ཆོས་ཅན། རང་མཚན་ཡིན་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས། དྲགས་མ་གྲུབ་ན། རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་། རང་མཚན་ཡན་ཚུན་འདྲེས་པ་མེད་པ་ཆོས་ཅན། (༡༥ན)རང་མཚན་ཡིན་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲགས་མ་གྲུབ་ན། རང་མཚན་ཡན་ཚུན་འདྲེས་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། གྲངས་ངེས་སོ། །
དང་པོ་ཐམས་ཅད་ལུས་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་ཡང་། ལུས་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པ་ཙམ་རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་གྱི་ནམ་མཁའ་ཡང་ལུས་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ནམ་མཁའ་ཤར་ཕྱོགས་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་བྱལ་པའི་ཆ་དེ་རྒྱལ་ཕྱོགས་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་མ་བྱལ། ཁ་སང་གི་དུས་གྱི་བུམ་ནང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་བྱལ་པའི་ཆ་དེ་དེ་རིང་གི་དུས་གྱི་བུམ་ནང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་མ་བྱལ། གསེར་བུམ་གྱི་ནང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་བྱལ་པའི་ཆ་དེ་དཔུལ་བུམ་གྱི་ནང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར། ལུས་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དངོས་པོ་དེ་རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སྐྱབས་པས་རང་མཚན་གྱི་དོན་ལྡན་ཏུ་གང་ཁས་སྒྲངས་པ་དེ། དུམ་མ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་ལ་ཐ་སྙད་དུ་འང་གཞི་མ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག །དུམ་མ་བས་ཀྱང་ལུས་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དངོས་པོ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ལུས་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པའི་དོན་གང་ཞིག། ཤར་ཕྱོགས་གྱི་བུམ་པ་རྒྱལ་ཕྱོགས་ན་མེད་པ་ལྟ་བུ་ལུས་མ་འདྲེས་པའི་དོན་དང་། སྤྱི་དུས་གྱི་བུམ་པ་སྤྱི་དུས་ན་མེད་པ་ལྟ་བུ་དུས་མ་འདྲེས་པའི་དོན་དང་། བྱེད་པོ་འོ་པོ་དེ་མེར་

བཤད། བཟླ་བ་ཉིད་ཕྱིར་དེ་དངོས་མིན། །ཞེས་པའི་དོན་རྒྱུ་ཟད་བཤད་པ་ན་རྟོག་
 པ་ལ་གཞུགས་སུ་སྒྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་སྒྲུབ་ལུ་བྱེད་
 པའི་སྒོ་ལ་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ལྟར་སྒྲུས་བཟླ་བ་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གཞུགས་
 ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་མེ། གཞུགས་གསལ་བར་སྒྲུབ་
 པ་ལ་གཞུགས་འཛིན་དབང་གིས་དོན་མེད་པར་ཐལ། གཞུགས་དེ་རང་སྒྲུབ་ལུ་བྱེད་
 པའི་སྒོ་ལ་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ལྟར་སྒྲུས་བཟླ་བ་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཁྱབ་འབྲེལ་ནི།
 (༡༥)ན་གཞུགས་ཆོས་ཅན། རང་སྒྲུབ་ལུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ལ་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ལྟར་
 རྟོགས་པས་ལུ་བྱེད་ཅུས་པར་ཐལ། རང་སྒྲུབ་ལུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ལ་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་
 པ་ལྟར་སྒྲུས་བཟླ་བ་ཕྱིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་མེ། རྒྱ་རྟོག་ལུ་ལ་འཇུག་ཅུ་པ་གཅིག་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟོག་པ་ལ་གསལ་བར་སྒྲུབ་པར་ཐལ། རང་སྒྲུབ་ལུ་བྱེད་
 པའི་སྒོ་ལ་གསལ་བར་སྒྲུབ་པ་གང་ཞིག །འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ཁས་སྒྲུབ་ས་
 ཏེ། གཞུགས་འཛིན་དབང་གིས་ལ་གསལ་བར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལོང་བའི་
 རྟོག་པ་ལ་གསལ་བར་སྒྲུབ་པར་ཐལ། རང་སྒྲུབ་ལུ་བྱེད་པའི་སྒོ་ལ་གསལ་བར་
 སྒྲུབ་པ་གང་ཞིག །འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ཁས་སྒྲུབ་ས་ཏེ། གཞུགས་འཛིན་
 དབང་གིས་ལ་གསལ་བར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལོང་བའི་རྟོག་པ་ལ་གསལ་བར་
 སྒྲུབ་པར་ཐལ། ལོང་བའི་རྟོག་པས་ལུ་བྱེད་པ་གང་ཞིག །རྟོག་པ་ལ་གསལ་བར་
 སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་མེ། ལོང་བ་དང་མ་ལོང་བའི་རྟོག་པ་གཉིས་ལ་རང་ལུ་གསལ་
 བར་སྒྲུབ་མི་སྒྲུབ་གི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུགས་གསལ་བར་སྒྲུབ་པ་
 ལ་གཞུགས་འཛིན་དབང་གིས་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྒྲུབ་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཐུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ལས་འབྲས་སུ་

མི་འབྱུང་བར་ཐལ། རྩོད་གསལ་བ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པའི་བྱིར།
 རྩལ་སྟེ། རྗེས་འགོ་དེ་ལས་འབྲས་མི་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། སྦྱོར་
 མེད་དེ། གཞུང་དེས་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་སྦྱི་གཙོ་བོ་ལས་འབྲས་སུ་མི་འབྱུང་བར་བསྟན་
 པ་ཡིན་གྱི་གསལ་བ་རྗེས་འགོ་བྱེད་ན། འབྲས་སུ་མི་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་ན། གཅིག་དང་བྲལ་ནའང་འབྲས་མེད་བྱིར། །བྱེ་བྲག་རྣམས་ལས་དེ་
 དག་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག །རང་མཚན་རྫོང་བྱེད་གྱི་སྒྲུབ་བརྫོང་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྫོང་བྱ་ཉིད་
 བྱིར་དེ་དངོས་མེན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལུས་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། སྦྱི་ཡིན་
 པའི་བྱིར། རྩལ་སྟེ། སྦྱི་ནི་དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན།
 གཞུགས་(༡༥༥)རང་མཚན་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱི་ཡིན་པའི་
 བྱིར། འདོད་ན། རྩོད་སྒྲུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་གཞུགས་འཛིན་དབང་བོའི་མཛོན་སུམ་དོན་
 མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། རང་མཚན་ཆོས་ཅན། སྦྱི་མཚན་ཡིན་པར་ཐལ།
 གཞི་གྲུབ། རང་མཚན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རྫོང་བྱེད་གྱི་སྒྲུབ་བརྫོང་བྱ་མ་ཡིན་
 པ་ཉམས་སོ། །

སྒྲུང་ཡུལ་སོགས་བཞིར་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ཡུལ་བཞིར་དབྱེ་བ་ལ་དགག་བཞག་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་
 རེ། རྟོག་པའི་སྒྲུང་ཡུལ་མེད་དེ། ཡོད་ན། རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་ལ་སྒྲུང་བའི་སྒོ་
 བས་འཇུག་པར་ཐལ། རྩོད་གྱི་སྒྲུང་ཡུལ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། རང་ཡུལ་ལ་སེལ་

གཟུང་ལུལ་ཡིན་ཡང་འདྲུག་ལུལ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུས་ལྷན་ཐོབ་པར་མི་རྒྱས་པའི་
 ཕྱིར། རོན་སྤྱི་རྒྱུ་མཛེས་ཏྲེག་པའི་གཟུང་ལུལ་ཡིན་ཡང་ཞེན་ལུལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་
 གཉིས་ཀ་དངོས་པོའི་ལུལ་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱད་ཅིག་དུ་མ་མཐུང་
 པའི་རྒྱན་དང་རྒྱལ་དུ་མ་བསགས་པའི་རགས་པ་ཚད་མའི་ཞེན་ལུལ་མ་ཡིན་ལ།
 རགས་རྒྱན་ཡིན་ན་དངོས་མེད་ཡིན་པས་ཁྱབ་པོ་ཞེས་ཟེར། རོན་རྒྱལ་དུ་མ་བསགས་
 པའི་སྤོན་པོ་དེ་རྒྱད་ཅིག་རེ་རེ་བ་ཡིན་ནམ་རགས་རྒྱན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་ཚོས་
 ཅན། ཚད་མའི་ཞེན་ལུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱད་ཅིག་རེ་རེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
 གསུམ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་ཚོས་ཅན། ཚད་མའི་ཞེན་ལུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་
 མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རགས་རྒྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་འཁོར་གསུམ།

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱ་སྤྱང་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་རྒྱུས་པའི་སྤོན་པོ་དེས་པའི་དེས་
 ཤེས་ཀྱི་ཞེན་ལུལ་དེ་ཉིད་རྒྱ་སྤྱང་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཞེན་ལུལ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་སྤྱང་དབང་
 ཤེས་ཀྱི་སྤྱབས་ཀྱིས་ཞེན་པའི་ལུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། རོན་རྒྱ་སྤྱང་དབང་
 ཤེས་དེས་ཤེས་ཡིན་(ཉལ་པ)ནམ་མིན། ཡིན་ན། མངོན་སུམ་ནི་གང་གི་ཡང་དེས་པར་
 ཕྱེད་པ་མིན། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལ། མིན་ན། རྒྱ་སྤྱང་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
 རྒྱུས་པའི་སྤོན་པོ་དེས་པའི་དེས་ཤེས་ཀྱི་ལུལ་དེ་རྒྱ་སྤྱང་དབང་ཤེས་ཀྱི་ལུལ་ཡིན་
 པར་ཐལ། རྒྱ་སྤྱང་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྤྱབས་ཀྱིས་དེས་པའི་ལུལ་མིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་
 གསུམ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུས་པ་ཞེས་པའི་རྒྱ་ལ་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་མེད་དེ། གལ་
 ཏེ་ཡོད་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅི། ཁོས་རང་གི་བརྗོད་བྱ་ལ་ཞེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རམ།
 ཁོ་ཀྱན་ནས་སྤྱང་ཕྱེད་ཀྱི་ཏྲེག་པའི་ཞེན་ལུལ་དེ་ཁོས་བརྗོད་བྱར་ཕྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 ཟེར། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། ཁོ་ལེས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ལུས་པ་ཞེས་

པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྤང་བའི་བཟོད་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་ཀུན་ནས་སྤོང་བྱེད་
 གྱི་རྟོག་པ་དེའི་སྤང་ཡུལ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བཟོད་བྱར་བྱེད་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་རྟོད་
 བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ལ་དོན་དང་མཐུན་མི་མཐུན་གྱི་བྱེད་པར་མེད་པར་ཐལ། རྟོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་
 བ་ཞེན་པའི་བཟོད་བྱ་མེད་པས་བྱུང་ཅིང་། ཁོའི་བཟོད་བྱ་ཡོད་པས་བྱུང་བའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ རྟོག་པ་ལ་གཟུང་ཡུལ་མེད་དེ། རང་འདྲའི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཏོད་བྱེད་
 གྱི་རྒྱ་མེད་པའི་བྱིར། བྱུང་སྟེ། རྒྱ་ཡི་དངོས་པོ་མ་གཏོགས་ལ། གཟུང་བ་ཞེས་བྱ་
 གཞན་ཅིའང་མེད། ཅིས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་དེའི་ཡུལ་ཡིན་ན་རྒྱ་ཡིན་
 པར་ཐལ། རྒྱ་མིན་ཡུལ་ཡང་ངེ་ལྟར་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱུང་བ་ལས།
 ཁ་ཅིག་ གཟུང་ཡུལ་དང་སྤང་ཡུལ་དོན་གཅིག་ཅིང་། སྤང་ཡུལ་ལ་རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་
 སྤང་ཡུལ་དང་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྟོག་མེད་ཤེས་པ་ལ་གསལ་
 པར་སྤང་བའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཡུལ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཤེས་པ་དང་བྱི་རོལ་
 བྱི་དོན་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ནི་གཞན་རིག་མངོན་སུམ་པལ་ཆེ་
 བ་དང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ། །(༡༥)མཐོ་ན་ རྟོག་མེད་ལུས་ཤེས་ལ་
 གཟུང་ཡུལ་ཡོད་དམ་མེད་ཅི་ན། བྱི་དོན་ལ་མི་ལྟོས་པའི་སྒྲ་ཤད་འཇག་སྤང་གི་དབང་
 ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་གཟུང་ཡུལ་མེད་དེ། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལ་མི་ལྟོས་པར་བདག་སྐྱོན་དབང་
 པོ་བསྐྱད་པ་དང་། དེ་མ་ཐག་སྐྱོན་ཉེ་བར་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་
 བྱིར། རྒྱ་བ་གཉིས་སྤང་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་གཟུང་ཡུལ་ཡོད་དེ། བདག་སྐྱོན་དབང་
 པོ་བསྐྱད་པ་དང་དེ་མ་ཐག་སྐྱོན་ཉེ་བར་ཡོད་པ་ལས་སྐྱེ་བར་མ་ཟད་བྱི་དོན་ཉེ་
 བར་ཡོད་པ་ལས་ཀྱང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་སྐྱེ་བའི་བྱིར། དེས་ན་དབང་ཤེས་ལ་རྒྱ་བ་
 གཉིས་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆེ་རྒྱ་བ་གཅིག་གི་རྣམ་པ་ངེ་ལྟར་སྤང་བ་བཞེན་མ་

ཤར་ཡང་ཟླ་བ་གཅིག་གི་རྒྱུ་བ་ཤར་བ་ཡིན་པས། ཟླ་གཅིག་དབང་ཤེས་དེའི་
གཟུང་དོན་ཡིན་ལ། ཟླ་ཤད་འཇག་སྒྲིབ་གི་དབང་ཤེས་ལ་གཟུང་དོན་མེད་བ་
ལ་དགོངས་ནས། ཟླ་སྒྲིབ་དོན་མེད་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཟླ་བ་གཉིས་
སྒྲིབ་གི་དབང་ཤེས་དང་མར་མེའི་ཕྱི་མོ་ཁྱ་སྒྲིབ་བ་མཐོང་བའི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་
གཟུང་དོན་ཡོད་བ་ལ་དགོངས་ནས། མར་མེ་ཅམ་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། ཟླ་བ་གཉིས་སྒྲིབ་གི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན་མ་ལུལ་པའི་ཤེས་
པར་ཐལ། གཟུང་དོན་ཅན་གྱི་ཤེས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་གཞན་ཡང་། ཟླ་
ཤད་འཇག་སྒྲིབ་གི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཟུང་ལུལ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་
སྒྲིབ་ལུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་བསལ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་ཏེ། ཁ་ཕྱིར་བལྟས་གྱི་ཤེས་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་གཟུང་ལུལ་ཡིན་ན། རྟོག་མེད་ཤེས་པའི་གཟུང་དོན་
ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྟོག་མེད་ཤེས་བ་ཐམས་ཅད་ལ་གཟུང་ལུལ་ཡོད་
ཅིང་། གཟུང་དོན་ཅན་གྱི་ཤེས་བ་ཡིན་ན། གཟུང་(ཏུ་ཡ)དོན་གྱི་མཐུ་ལས་སྐྱེད་དགོས་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ ཆོས་དེའི་སྒྲིབ་ལུལ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་དེས་སྒྲིབ་བའི་སྒྲོ་ནས་
རིག་པར་བྱ་བ་ཞེས་ཟེར། གཟུགས་ཆོས་ཅན། རྟོག་པའི་སྒྲིབ་ལུལ་ཡིན་པར་ཐལ།
རྟོག་པས་སྒྲིབ་བའི་སྒྲོ་ནས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། རྟོག་པས་རྒྱུ་པར་ཤར་
བའི་སྒྲོ་ནས་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། རྟོག་བ་ཆོས་ཅན།
མ་ལུལ་པའི་ཤེས་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་དོན་སྒྲིབ་ལུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ །སྒྲིབ་ལུལ་རང་མཚན་ཡོད་པའི་ཤེས་བ་ཡིན་ན་མ་ལུལ་པའི་ཤེས་
བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཟླ་བ་གཉིས་སྒྲིབ་གི་དབང་ཤེས་དེ་ཡང་

སྒྲུང་ཡུལ་རང་མཆོན་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། ལྷ་པ་གཉིས་སྒྲུང་གི་དབང་
ཤེས་ལ་ལྷ་གཉིས་སྒྲུང་པ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། །

གཉིས་པ་རང་ལྷགས་ནི། ཆོས་དེའི་སྒྲུང་ཡུལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཆོས་དེས་སྒྲུང་
ཅམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་རིག་པར་བྱ་བ། སྒྲུང་ཡུལ་དང་གཟུང་ཡུལ་དོན་གཅིག་གོ། ཆོས་དེའི་
འཇུག་ཡུལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཆོས་དེས་སྒྲུང་དོར་བྱ་བའི་བྱིར་ཞུགས་པ་ན། མི་བསྐྱེད་
བ། དབྱེན་གནས་སྐབས་གྱི་འཇུག་ཡུལ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་འཇུག་ཡུལ་གཉིས། དང་
པོ་ནི། གཙོ་སྟོན་གི་དོན་བྱེད་རྣམ་པའི་མེ་ལྷ་ལ། གཉིས་པ་ནི་དེ་མ་ཐམས་ཅད་དང་
བྲལ་བའི་འགོག་བདེན་ལྷ་ལའོ། །

ཁ་ཅིག ཚད་མ་ཡིན་ན་འཇུག་ཡུལ་རང་མཆོན་འཇུག་བས་བྱལ་ཅིང་། ཚད་
མའི་འཇུག་ཡུལ་མིན་ན་རང་མཆོན་ཡིན་པས་བྱལ་སྟེ། སྒྲུང་དོར་བྱ་བའི་བྱིར་ཞུགས་པ་
ན་མི་བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་དེ། འཇུག་ཡུལ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ་སྒྲུང་དང་།
སྒྲུང་དང་དོར་བྱའི་འབྲས་ཅན་པས། སྐྱེས་སུ་ཐམས་ཅད་འཇུག་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར་ཞེན། ཚད་མ་ཡིན་ན་འཇུག་ཡུལ་རང་མཆོན་འཇུག་བས་བྱལ་པ་སྒྲུར་བཀག་
ཟེན་ལ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་མེད་པ་ཆོས་ཅན། འདུས་མ་(ཀླུ་ན)
བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲུང་དོར་བྱ་བའི་བྱིར་
ཞུགས་པ་ན་མི་བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར་
རྟེ། དེས་སྒྲུང་དོར་བྱ་བའི་བྱིར་ཞུགས་པ་ན་མི་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། དེས་འདུས་
མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་གཞལ་བ་གང་ཞིག འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་
མཁའ་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། ཆོས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཆོས་དེས་
ཞེན་པའི་སྒྲོ་ནས་རིག་པར་བྱ་བ། དབྱེན་ན། སྐྱེས་སུ་ཞེན་ཡུལ་དང་། རྟོག་པའི་

ཞེན་ཡུལ་གཉིས། དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། །ཆོས་དེའི་གཟུང་དོན་གྱི་མཚན་
 ཉིད། ཆོས་དེ་ལ་རང་འདྲའི་རྣམ་པ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་གཏོང་བྱེད། ཁ་ཅིག་ན་རེ།
 རྟོག་པ་ལ་བྱི་རོལ་དོན་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་དོན་མེད་ཀྱང་ནང་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་
 གཟུང་དོན་ཡོད་དེ། ཁོ་རང་གི་སྒྲ་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་དེ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་
 རྣམ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཁོའི་ཉེར་ལེན་གང་ཞིག །དེ་ཁོས་བཟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བྱུང་སྟེ། འཛིན་པ་ཡིན་ཉེར་ལེན་དང་། བྱུང་བ་སེམས་ཀྱི་གཟུང་མཚན་ཉིད། ཅིས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྲ་སྤང་དབང་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྒྲིས་པའི་སྒྲོན་པོ་དོན་
 མཐུན་དུ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྒྲ་སྤང་དབང་ཤེས་གཟུང་དོན་བྱས་རྣམ་འཛིན་
 བར་ཐལ། དེ་བྱུང་གྱི་ཉེར་ལེན་གང་ཞིག །དེ་བྱུང་གྱིས་གཟུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 བྱུང་བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་འཕོ་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ། །འོ་ན། འཛིན་པ་ཡིན་ཉེར་
 ལེན་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་
 པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། གཟུང་འདིས་སེམས་ཀྱི་གཟུང་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པར་
 བསམས་རྣམ་བསྟན་ཚུལ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཀྱི་གཟུང་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཁས་
 ལེན་ན། འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་(༡༥༧)ཁས་ལེན་དགོས་ཞེས་པ་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་སྒྲོ་
 རྣམ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ཉེ། རང་ལུགས་ལ་སེམས་
 ཀྱི་གཟུང་དོན་མི་སྤྲིད་ན། དེའི་མཚན་ཉིད་ཁས་བྱུངས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དེ། སེམས་
 ཀྱི་གཟུང་དོན་མེད་ན་ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་འཕོ་བ་མེད་པའི་ཉེས་པ་རང་ལ་ཡང་མཚུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་ལུགས་ལ་སེམས་ཀྱི་གཟུང་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་

གྱི་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་ནི་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན། འཛིན་པ་ཡི་ནི་ཉེར་ལེན་དང་། །
 མྱོང་བ་སེམས་གྱི་གཟུང་མཚན་ཉིད། ཅེས་སྒྲུས་པ་ལ། གཞན་གྱི་སེམས་ཆོས་ཅན།
 རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་
 ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རྩོད་པའི་ལན་དུ། གཟུགས་སྟགས་དང་ནི་སེམས་
 དེ་ལྟར། གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་དཔྱད་པ་འདི། མ་དག་སྟོ་ཅན་མ་ཡིན་གྱི། རྣལ་
 འབྱོར་རྟགས་པ་བསམ་མི་བྱལ། ཅེས་པའི་སྒྲིན་སྒྲོང་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །

དེ་གཉིས་ཀའང་མི་འཐད་དེ། སེམས་གྱི་གཟུང་མཚན་ཉིད་ཅེས་པ། གཟུང་བའི་
 རོ་བོ་ལ་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་སྒྲུས་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་དང་བརྟག་པ་
 མཐའ་བཟུང་གང་ལ་ཡང་སེམས་གྱི་གཟུང་དོན་མཚན་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་
 བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་གང་ལས་ཤེས་ཤིན། གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་ལས་
 འདི་ཡི། །དེ་དངོས་ངེས་པ་གཞན་ཅི་ཡོད། ཅེས་སྟགས་དང་། ལྟ་དབང་སྟོས། གཟུང་
 བའི་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་གྱི་སྒྲུས་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁ་
 ཅིག་དོན་ལ་འཕོ་ཁ་མའི་སྟོ་དེ་ཤེས་པ་ཕྱི་མའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ཡང་། གཟུང་བ་མ་ཡིན་
 བར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར། དོན་ལ་འཕོ་ཁ་མའི་སྟོ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཕྱི་
 མའི་གཟུང་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འཛིན་(༡༥)པའི་ཤེས་པ་ཕྱི་མའི་ཉེར་ལེན་དང་
 དེས་མྱོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲུ་བའང་མི་འཐད་དེ། ཐལ་འབྱུར་གྱི་རྟགས་ཚད་
 མས་མ་གྲུབ་ཅིང་པ་རོལ་པོས་ཁས་སྤངས་བའང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་ལ་འཕོ་ཁ་
 མའི་སྟོ་དེ་ཤེས་པ་ཕྱི་མས་མ་བཟུང་བར་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ། དོན་ལ་འཕོ་ཁ་མའི་སྟོ་དེ་
 ཤེས་པ་ཕྱི་མའི་ཉེར་ལེན་དང་དེས་མྱོང་བར་འདོད་པ་ག་ལ་བྱིད། གཉིས་པ་ནི། མྱོ་

སྤང་དབང་ཤེས་ཚེས་ཅན། ཟླ་བྱེད་ཡོད་དེ། དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་བཞིན་
 ཞེས་བཞོད་པ་ལ། དེ་ནི་གྲུབ་ཟིན་བསྐྱབས་པ་ཡིན་དེ། ཕྱིས་འབྱུང་གི་ཤེས་པས་
 གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་ཟླ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། འོན་ཤེས་པ་ཕྱི་མཚན་ཅན། ཕྱི་རྩལ་
 ལ་འཕོ་བ་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲིན་མེད་དེ། ཤེས་པ་སྤྲུལ་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་སྒྱེད་པའི་རྣམ་པ་རིམ་
 གྱིས་ཟད་ནས་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཡུལ་ལ་འཕོ་བ་ཡིན་ནི་ཞེས་ཟེར་ན། འོན་དོན་ལ་འཕོ་བ་
 མའི་སྒྲོ་ལ་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། ཤེས་པ་སྤྲུལ་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་སྒྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཟད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་ན། ཤེས་པ་ཕྱི་མ་དོན་ལ་འཕོ་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། སྒྲིན་དེ་སྤང་
 པར་འདོད་ནས། ཤེས་པ་སྤྲུལ་མའི་སྒྱེད་ན་ཤེས་པ་ཕྱི་མའི་གཟུང་དོན་བྱེད་པའི་རྣམ་
 པ་དང་། ཤེས་པ་ཕྱི་མའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་ལས། གཟུང་དོན་བྱེད་
 པའི་རྣམ་པ་ཟད་ནས་ཉེར་ལེན་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་མ་ཟད་པས་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་ཡུལ་
 ལ་འཕོའོ་ཞེན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གཟུང་དོན་ལ་བརྩུང་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ལས་སྒྱེད་
 བྱེད་གྱི་རྣམ་པ་ཇུས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཟུགས་སྟགས་བཞིན། གཞན་
 ཡང་། རྩེ་སྤང་དབང་ཤེས་དེ་ཤེས་པ་ཕྱི་མའི་གཟུང་དོན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན།
 ཤེས་པ་ཕྱི་མའི་གཟུང་དོན་ཡིན་དེ། དེའི་ཉེར་ལེན་གང་ཞིག་ ཟླ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
 (ཉ་ལྷ་པ)ན། དེ་ན་འཕོ་བ་མའི་སྒྲོ་ཚེས་ཅན། ཤེས་པ་ཕྱི་མའི་གཟུང་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་
 ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཕྱི་མའི་ཉེར་ལེན་དང་། ཟླ་བ་སྒྲོ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ལ་རྩལ་པོས་གཟུང་དོན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཉེར་ལེན་དང་ཟླ་བ་གཉིས་
 སྒྲོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེན། ཟླ་བ་སྒྲོ་ཡིན་པ་ཙམ་གཟུང་དོན་དུ་མི་འགྲུབ་སྟེ།
 གཞན་གྱི་ཤེས་པ་བརྩུང་དོན་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་

གཟུང་དོན་དུ་མི་འགྲུབ་སྟེ། དབང་པོའང་གཟུང་དོན་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
གཞན་གྱི་ཤེས་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཉེར་ལེན་སྟོས་ལ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་
གཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་སྟོང་པ་སྟོ་སྟོས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་འང་ལྟ་དབང་སྟོས། དེ་ལྟར་ན་སྟོ་
ཤེས་པའི་བཟུང་པ་མིན་དེ། གཞན་གྱི་ཤེས་པ་གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །

ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱུ་འོ་བོ་འབའ་ཞིག་གྱང་མིན་དེ། དབང་པོའང་གཟུང་བའི་
མཚན་ཉིད་གྱི་དངོས་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་དེ་གཉིས་ཀ་འབྲུལ་པ་མིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་གཟུགས་སོགས་སྒྲར་རགས་པ་ཕྱིས་ཆ་སྒྲ་བར་སྤང་བས།
གཟུང་དོན་མ་ཡིན་པ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་པས་གཟུང་དོན་
མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ། རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་གྱིས་མ་ངེས་སོ་ཞེས་སྟོན་བརྗོད་
པར་རིགས་དེ། རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་གྱིས་གཟུགས་སོགས་ཆ་སྒྲ་བ་དང་གཞན་
གྱི་སེམས་གཉིས་ཀ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེན། དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་
གྱིས་མ་ངེས་པ་མི་རྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཟུགས་སོགས་ཆ་སྒྲ་བས་གཟུགས་དོན་
མ་ཡིན་པ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་པས་གཟུང་དོན་མ་ཡིན་ཞེས་
གཟུང་བའི་མཚན་ཉིད་དཔྱོད་པ་འདི་མ་དག་པའི་སྟོ་ཅན་ཚུར་མཐོང་གིས་ལུལ་མཐོང་
རྒྱལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ཤེས་པ་ལུལ་ལ་འཕོ་བ་མེད་པའི་
ཉེས་པ་ཁྱོད་རང་ལ་(༡༩)མ་རྒྱུངས་དེ། རྟོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་གྱི་རྗེས་སུ་སྒྲིས་པའི་བྱན་
པ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་གྱི་ལུལ་ལ་འཕོ་བ་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་ཉེར་ལེན་རྟོ་སྒྲུང་དབང་
ཤེས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ཞེན། མི་མ་རྒྱུངས་དེ། ས་རོལ་པོས་ཤེས་པ་ཕྱི་མས་ཤེས་པ་སྒྲ་
མ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་མཛོན་སུམ་སྟོང་པར་ཁས་སྒྲུངས་པས་དེ་ལྟ་ན་ནང་གི་ཡན་

ལག་ཉེ་བ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་པོར་ནས་རིང་བའི་ཕྱི་རོལ་ལ་འཕོ་བ་མི་སྤྱོད་ལ། ཁོ་
བོ་ཅག་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་སྡོ་སྤྲང་དབང་ཤེས་བཟུང་ཡང་། གཟུང་དོན་གི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་
སྡོ་བར་རང་གི་བག་ཆགས་སད་པ་ལས་ལུལ་ལ་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་བཟུང་བར་ཁས་
ལེན་བའི་ཕྱིར་རོ། །

མདོན་སྒྲོག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་མདོན་སྒྲོག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་
བ་དང་། མདོན་སྒྲོག་འགལ་མི་འགལ་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དགག་བཞག་
གོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་མདོན་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། མདོན་སུམ་ཚད་མས་རང་གི་ངོ་
བོ་སྟོང་བའི་རྣམ་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། སྒྲོག་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། རྟོག་དཔག་ཚད་
མས་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་འཁྱུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཞེས་ཟེར། སྟོན་པོ་ཚོས་
ཅན། ཁྱོད་མདོན་གྱུར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མདོན་སུམ་ཚད་མས་རང་གི་ངོ་བོ་སྟོང་
བའི་རྣམ་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཤེས་པ་གང་དང་གང་ཡང་
སྟོང་བྱ་སྟོང་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཕྱི་རོལ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁ་ཅིག་མདོན་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་ངོ་བོ་མདོན་སུམ་ཚད་མས་རྟོགས་
པར་བྱ་བ། སྒྲོག་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། རྟོག་དཔག་ཚད་མས་དོན་སྤྱི་འཁྱུལ་གྱིས་རྟོགས་
པར་བྱ་བ། ལ་ཀྱུབ་གྱི་མེ་ལྷ་བྱ་རེས་འགའ་མདོན་སུམ་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་
ཞིང་། རེས་འགའ་རྟོག་དཔག་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། མདོན་སྒྲོག་
གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་མདོན་སུམ་ཚད་མས་རྟོགས་(༡༥༡)པར་བྱ་

བ་དང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། མངོན་
གྱུར་དང་ལྟོག་གྱུར་གཉིས་འགལ་བའི་བྱིར། རྟགས་བྱུང་ཁས། འདོད་ན། ལ་རྒྱུ་གྱི་
མི་རིམ་འགའ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་། རིམ་འགའ་རྗེས་དཔག་
ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་འགལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག མངོན་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་རྟོགས་
པར་བྱ་བ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཤེས་པ་དང་དོན་གཉིས། དོན་རང་གི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་ཚད་
མ་ལ་སྒྲུང་བ་ནི་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་མི་འདོད་ཏུ་མའི་བདག་
ཉིད་ཏུ་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། དེས་ན་དོན་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲུང་བ་ཙམ་གྱི་སྒྲི་
ནས་དོན་སྒྲུང་བར་འཛིག་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། འོ་ན་དོན་རང་གི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་
ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཤེས་པ་དང་དོན་གཉིས། དོན་རང་གི་ངོ་བོ་
མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་སྒྲུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དོན་གཅིག་འདོད་མི་འདོད་ཏུ་
མའི་བདག་ཉིད་ཏུ་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། དེས་ན་དོན་གྱི་རྣམ་པ་གར་བ་
ཙམ་གྱི་སྒྲི་ནས་དོན་སྒྲུང་བར་འཛིག་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་དོན་རང་གི་ངོ་བོ་
མངོན་སུམ་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་དོན་གཅིག་འདོད་
མི་འདོད་ཏུ་མའི་བདག་ཉིད་ཏུ་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་བྱིར། དེས་ན་དོན་གྱི་རྣམ་པར་
གར་བ་ཙམ་གྱི་སྒྲི་ནས་རྟོགས་པར་འཛིག་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་མཚུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། མངོན་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། མངོན་སུམ་ཚད་
མས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ། ལྟོག་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད། རྗེས་དཔག་ཚད་མས་དངོས་
སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཞེས་འཛིག་པ་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི། ཁ་ཅིག མངོན་
གྱུར་ལ་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པ་དང་། རིམ་འགའ་མངོན་

གྲུ་ཡིན་པ་གཉིས་དཔེ་རིམ་བཞིན་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ལྟོག་གིས་
 གྲུ་ལ་དབྱེ་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལྟོག་གྲུ་ཡིན་པ་དང་། དེས་འགའ་ལྟོག་གིས་
 གྲུ་ཡིན་པ་གཉིས། དཔེ་རིམ་བཞིན། མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་ལྟ་བུ་དང་སྒྲ་མི་
 རྟག་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་གསུངས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་གྲུ་ཡིན་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཅི་ཡིན། གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་མངོན་གྲུ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རམ། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་རྒྱད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་མངོན་གྲུ་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་ (༡༥༣)ཟེར་རམ། རང་རྒྱད་ལྟ་བུ་གི་གང་ཟག་རྒྱད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་མངོན་
 གྲུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 རྒྱད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་གྲུ་པའི་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན།
 སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་གྲུ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་
 ཟག་འགའ་ཞིག་གི་རྒྱད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་མངོན་གྲུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
 གསུམ་པ་ལྟར་ན། གནས་སྐབས་ལྟ་བུ་གི་སུམ་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་སྒྲ་པའི་སྒྲིམ་སུའི་
 རྒྱད་ཀྱི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་གྲུ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱད་
 ལྟ་བུ་གི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་མངོན་གྲུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། མིག་གི་དབང་
 པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལྟོག་གྲུ་ཡིན་པའང་མི་འཐད་དེ། དེས་འགའ་མངོན་སུམ་
 ཆད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་
 བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཕྱི་མ་མ་གྱུ་བ་སྟེ། མངོན་ལྟོག་གི་དབྱེ་བ་འདི་དག་སོ་
 སྟེང་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས། འོ་ན་སོ་སྟེང་ལྟའི་མིག་ཐོབ་པ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ། སོ་
 སྟེང་མངོན་སུམ་གྱིས་མིག་གི་དབང་པོ་རྟོགས་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

རང་ལུགས་ལ། མངོན་གྲུ་ལ་དབྱེ་ན། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་གཞན་རིག་

མངོན་སུམ་གྱི་བྱེད་པ་འདྲུག་པའི་ཡུལ་གཉིས། རྒྱུ་གྱུར་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་སྟོབས་
 རྗེས་དཔག་དང་། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་དང་། བྲགས་པའི་ངེས་དཔག་གི་བྱེད་པ་འདྲུག་
 པའི་ཡུལ་གསུམ་སོ། །གསུམ་པ་དེ་གཉིས་འགལ་མི་འགལ་དཔྱེད་ལ། ཁ་ཅིག་གང་
 ཟག་གང་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པ་དེ་དེ་ལ་རྒྱུ་གྱུར་མ་ཡིན། གང་ཟག་གང་ལ་རྒྱུ་
 གྱུར་ཡིན་པ་དེ་དེ་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པ་མི་སྤྱིད་པས། རྟགས་པ་པོ་གཅིག་(༡༥༥)
 གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མངོན་རྒྱུ་གཉིས་སོ་སོར་ངེས་པ་འགལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་
 མ་ཡིན་པར་གང་ཟག་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་མི་འགལ་བས་མི་འགལ་བའི་གོ་ཚད་ན།
 ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་སྟོ་གཉིས་ཀྱང་མི་འགལ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་
 བས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལུས་པ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀྱང་མི་འགལ་བར།
 དེ་གཉིས་གཞི་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་ཟག་གཅིག་ལ་
 མངོན་གྱུར་ཡིན་ན་མངོན་གྱུར་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གང་ཟག་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་
 མི་འགལ་ན་མི་འགལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཁས། འདོད་ན། མངོན་རྒྱུ་
 གཉིས་འགལ་བ་ཉམས་སོ། །

གཞན་ཡང་། རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་འགལ་བར་ཐལ། གང་གི་རྒྱ་ཡིན་པ་དེ་དེའི་འབྲས་
 སུ་ཡིན། གང་གི་འབྲས་སུ་ཡིན་པ་དེའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟོ་དེ་ལ་མངོན་
 གྱུར་ཡིན་པ་དེ་དེ་ལ་རྒྱུ་གྱུར་མ་ཡིན། སྟོ་དེ་རྒྱུ་གྱུར་ཡིན་པ་དེ་དེ་ལ་མངོན་
 གྱུར་ཡིན་པས། རྟག་པ་པོ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་འགལ་ཡང་སྤྱིར་མི་འགལ་རྟེ།
 མངོན་སུམ་ཚད་མས་དངོས་སུ་རྟགས་པ་དང་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་དངོས་སུ་རྟགས་པ་
 གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་པ་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་ད་ལྟ་མངོན་གྱུར་ཡིན་
 ན། ད་ལྟ་རྒྱུ་གྱུར་ཡིན་པར་འགལ་བ་ཡིན་གྱི་དུས་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་མི་འགལ་རྟེ།

ལ་རྒྱལ་གྱི་མེ་ལྷ་ལུ་མུ་རྩོ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པ་ཕྱི་རྩོ་ལྷོག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། མུ་རྩོ་ལྷོག་
གྱུར་ཡིན་པ་ཕྱི་རྩོ་མངོན་ཏུ་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་ལྷ་དབང་སྒྲོམ།
མངོན་སུམ་དང་ལྷོག་ཏུ་གྱུར་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ཡང་རྟོགས་པ་བའི་དེ་ལྷར་གྱི་གནས་
སྐབས་ལ་ལྷོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་ཤུ་སྒྲོམ། འཛོལ་བར་ཡང་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ་
མངོན་སུམ་ཡང་དུས་གཞན་དུ་ལྷོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། (༡༩)ལྷོག་གྱུར་ཡང་
མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་དང་
རྗེས་དཔག་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ། གཞལ་བྱ་མངོན་ལྷོག་གཉིས་མི་འགལ་བའི་
ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། གཞལ་བྱ་ལ་མངོན་ལྷོག་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་ཚད་
མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པར་སྒྱུབ་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་སུམ་ལྷོག་
ཏུ་གྱུར་པ་ལས། གཞལ་བྱ་གཞན་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཉིད་
ཀྱིས། །ཚད་མ་གཉིས་སུ་བཞེད་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་འགལ་
མ་ངེས་མ་གྱུབ་པ་གསུམ་མི་འགལ་བར་ཐལ། རྟོགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་རྩལ་
གསུམ་པོ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཟུབ་པར་ཐལ། རྟོགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ལ་
རྩལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པའི་རྟོགས་ཀྱིས། རྟོགས་ལྷར་སྤང་དེ་ལ་འགལ་མ་ངེས་མ་
གྱུབ་པ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་སྒྱུབ་རུས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གལ་ཏེ་
རྗེས་དཔག་ཚད་མས་དངོས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ་ལྷོག་གྱུར་གྱི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ཚད་མས་རང་གི་གཞལ་བྱ་དོན་སྤྱིའི་རྩལ་ཀྱིས་རྟོགས་པ་གང་
ཞིག །རང་གི་གཞལ་བྱ་དངོས་སུ་རྟོགས་ན། རང་གི་གཞལ་བྱ་དོན་སྤྱིའི་རྩལ་ཀྱིས་
རྟོགས་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་གཞལ་བྱ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན། རང་གི་
གཞལ་བྱ་དོན་སྤྱིའི་རྩལ་ཀྱིས་རྟོགས་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་

ཚེས་ཅན། རང་གི་གཞུང་ཕྱུགས་ལ་རྟོགས་པར་བཤམ། རང་གི་གཞུང་ཕྱུགས་པ་
 གང་ཞིག། རང་གི་གཞུང་ཕྱུགས་ལ་རྟོགས་པའི་བྱིར། རྟགས་ལས། འདོད་ན།
 རང་གི་གཞུང་ཕྱུགས་ལ་ཡིན་པ་ཞིག་དངོས་ལ་རྟོགས་པའི་བྱིར། རང་གི་གཞུང་ཕྱུགས་པར་བཤམ།
 རང་གི་གཞུང་ཕྱུགས་ལ་རྟོགས་པ་(༡༢)གང་ཞིག། དེ་དངོས་ལ་
 རྟོགས་པ་མི་བྱིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ལས་སོ། འོ་ན་ཚད་མས་གཞུང་ཕྱུགས་ལ་
 རྟོགས་པ་དང་བྱིར་ཕྱུགས་ལ་རྟོགས་པའི་དོན་གང་ཡིན། བྱེ་བྱག་ཏུ་མངོན་ལུ་ཚད་མ་དང་
 རྟོགས་པ་ཚད་མས་གཞུང་ཕྱུགས་ལ་རྟོགས་པ་དང་བྱིར་ཕྱུགས་ལ་རྟོགས་པའི་དོན་
 གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཚད་མ་ལ་ལུ་ལ་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་པའི་སྒྲོ་ནས་ལུ་ལ་དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་
 རྣམ་པ་དེ་ཚད་མས་ལུ་ལ་དེ་དངོས་ལ་རྟོགས་པ་དང་ཚད་མ་ལ་ལུ་ལ་དེའི་རྣམ་པ་མ་
 ཤར་ལང་ལུ་ལ་གཞུང་ཕྱིས་རྣམ་པ་ཤར་པའི་སྒྲོ་ནས་ལུ་ལ་དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་རྣམ་པ་དེ་
 ཚད་མས་ལུ་ལ་དེ་བྱིར་ཕྱུགས་ལ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། མངོན་ལུ་ཚད་མ་ལ་ལུ་ལ་དེའི་
 རྣམ་པ་ཤར་པའི་སྒྲོ་ནས་ལུ་ལ་དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་རྣམ་པ་དེ་མངོན་ལུ་ཚད་མས་ལུ་ལ་
 དེ་དངོས་ལ་རྟོགས་པ་དང་། མངོན་ལུ་ཚད་མ་དེ་ལ་ལུ་ལ་དེའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ལང་ལུ་
 གཞུང་ཕྱིས་རྣམ་པ་ཤར་པའི་སྒྲོ་ནས་ལུ་ལ་དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་རྣམ་པ་དེ་མངོན་ལུ་
 ཚད་མ་དེས་ལུ་ལ་དེ་བྱིར་ཕྱུགས་ལ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། འདེམ་ན་དག་འཛིན་དབང་
 པོའི་མངོན་ལུ་ཚད་མས་ལུ་ལ་དག་པའི་ས་བྱིར་ཕྱུགས་དངོས་ལ་རྟོགས་པ་དང་དེའི་
 རྟོགས་པ་ལ་མངོན་ལུ་ཚད་མ་ལ་ལུ་ལ་དེའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ལང་ལུ་
 གཞུང་ཕྱིས་རྣམ་པ་ཤར་པའི་སྒྲོ་ནས་ལུ་ལ་དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་རྣམ་པ་དེ་མངོན་ལུ་
 ཚད་མ་དེས་ལུ་ལ་དེ་བྱིར་ཕྱུགས་ལ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། འོ་ན་
 ཚད་མ་ལ་མངོན་ལུ་ཚད་མས་ལུ་ལ་དེས་ལུ་ལ་དེས་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། དག་འཛིན་མངོན་

སྤྱི་ལོ་དེའི་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཡང་མཛོན་སྤྱི་ལོ་ལ་མ་ཡིན། རྒྱལ་དཔལ་གྱི་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེན། མ་ཟུང་སྤྱི་ལོ་མཛོན་སྤྱི་ལོ་ཚད་མ་ཡིན་ན་མཛོན་སྤྱི་ལོ་ལ་མ་ཡིན་པས་ཟུང་གྱི་དེའི་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་ལ་མཛོན་སྤྱི་ལོ་ཚད་མ་(༡)ཡིན་ན་དེ་ལ་མཛོན་སྤྱི་ལོ་མི་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །སྤྱི་ལོ་ལ་དཔལ་པའི་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་མཛོན་སྤྱི་ལོ་ཚད་མ་ཟུང་གྱི་གཞུང་ལ་ཡིན་པར་ཐལ། མཛོན་སྤྱི་ལོ་ཟུང་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ལོ་དོན་ན། རང་མཚན་ཡིན་པར་ཐལ་ལ་ཞེན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་མཛོན་སྤྱི་ལོ་ཚད་མས་མ་གྱུ་པར་ཐལ། མཛོན་སྤྱི་ལོ་གཞུང་ལ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་ཟུང་པའི་བྱིར། གཞུང་ལ་ཟུང་གྱི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ཕྱོགས་ཚོས་མཛོན་སྤྱི་ལོ་ཚད་མས་གྱུ་པ་ཡིན་གྱི། མཛོན་སྤྱི་ལོ་ཚད་མས་གཞུང་ལ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེན། འོ་ན་ཚད་མས་གྱུ་པ་ཚད་མས་གཞུང་ལ་མི་དགོས་པར་ཐལ། རྒྱལ་དཔལ་ཚད་མ་ལ་ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་པར་ཤར་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་རྒྱས་པ་དེ། རྒྱལ་དཔལ་ཚད་མ་དེས་ཡུལ་དེ་དངོས་སུ་རྟགས་པ་དང་། རྒྱལ་དཔལ་ཚད་མ་དེ་ལ་ཡུལ་དེའི་རྒྱལ་པ་མ་ཤར་ཡང་། ཡུལ་གཞན་གྱི་རྒྱལ་པ་ཤར་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡུལ་དེ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་རྒྱས་པ་དེ། རྒྱལ་དཔལ་ཚད་མ་དེས་ཡུལ་དེ་ཤར་པ་ལ་རྟགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་རྒྱ་མི་རྟག་པར་རྟགས་པའི་རྒྱལ་དཔལ་ཚད་མས་རྒྱ་མི་རྟག་པ་དངོས་སུ་རྟགས་པ་དང་རྒྱ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་ཤར་པ་ལ་རྟགས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །

འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་བཤད་པ།

བཞི་པ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། འདུས་
བྱས་དང་། འདུས་མ་བྱས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་
པོ་ནི། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་
གསུམ། བེམ་པོ་གཉིས། རྒྱ་འབྱས་གཉིས། ཞར་ལ་དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གོ། །
དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། བེམ་པོའི་མཚན་ཉིད། རྩལ་དུ་གྱུབ་པ། དབྱེ་ན་ཕྱིའི་བེམ་
པོ་དང་། བྱང་གི་བེམ་པོ་གཉིས་(༡༥༥)ཕྱིའི་བེམ་པོའི་མཚན་ཉིད། ཕྱིའི་རྩལ་དུ་གྱུབ་
པ། དབྱེ་ན། གཞུགས་སྒྲིའི་རོ་རེག་བྱ་དང་ལ། བྱང་གི་བེམ་པོའི་མཚན་ཉིད། བྱང་གི་
རྩལ་དུ་གྱུབ་པ། དབྱེ་ན། མིག་ཁྲི་བ། ལྷ། ལྷེ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་ལ། ཡང་བེམ་པོ་
ལ་དབྱེ་ན། རགས་པ་དང་། རྩལ་ལྷ་རབ་གཉིས། རགས་པའི་མཚན་ཉིད་རང་གི་
བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱོགས་ཆ་དང་བཅས་པའི་རྩལ། རགས་པ་རྩལ་སུ་མ་གྱུབ་
ཀྱང་རགས་པ་ཡིན་ན་རྩལ་སུ་གྱུབ་དགོས་དེ། རགས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་
གྱུར་བའི་ཕྱོགས་ཆ་དང་བཅས་པའི་རྩལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རགས་པ་རྩལ་སུ་མ་
གྱུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྟོན་པོ་རགས་པ་རྩལ་སུ་མ་གྱུབ་སྟེ། དེ་རྩལ་སུ་
གྱུབ་ན་དེ་སྟོ་སྟངས་དབང་གེས་ལ་སྟངས་དགོས་པ་གང་ཞིག་ །དེ་སྟོ་སྟངས་དབང་གེས་ལ་མི་
སྟངས་པའི་ཕྱིར། རགས་པ་གྱུབ་ན། སྟོ་སྟངས་དབང་གེས་ཆོས་ཅན། སྟོན་པོ་ཆ་བཅས་སུ་
སྟངས་བར་ཐལ། སྟོན་པོ་རགས་པ་ཡིན་པ་སྟངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོན་པོའི་ཆ་དང་
ཆ་ཅན་ཐ་དད་དུ་སྟངས་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྟོན་པོའི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་རྩལ་ཐ་དད་

ཡིན་པར་ཐལ། སྔོན་པོའི་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ཐ་དད་དུ་སྒྲུང་བ་གང་ཞིག། བྱོད་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་
མ་ལུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འོ་ན་ཆོས་ཅན། སྔོན་པོས་རང་འདྲའི་རྒྱུ་
པ་དངོས་སུ་མ་གཏད་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་རགས་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག། བྱོད་ལ་སྔོན་
པོར་རགས་པར་མི་སྒྲུང་བའི་བྱིར་ཞེན། སྔོན་མེད་དེ། སྔོན་པོ་རགས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་
པ་དངོས་སུ་མ་གཏད་ཀྱང་། སྔོན་པོས་སྔོ་སྒྲུང་དབང་ཤེས་ལ་སྔོན་པོའི་རྒྱུ་པ་གཙོ་
པོར་དངོས་སུ་གཏད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་ན་དེ། རགས་པ་ཡིན་ན་རྗེས་སུ་མ་གྱུ་བ་དགོས་
ཏེ། རགས་པ་རྗེས་སུ་མ་གྱུ་བ་པའི་བྱིར་ཞེས་ཁས་ལེན་ཞིང་། རུལ་ཕྱན་ཡིན་ན་དབང་
ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། དབང་ཡུལ་དེ་བྱིར་རུལ་ཕྱན་མིན། ཞེས་གསུངས་
བའི་བྱིར་(༡༥)ཞེས་ཟེར་རོ། འོ་ན་སྔོན་པོ་ཆོས་ཅན། རྗེས་སུ་མ་གྱུ་བ་པར་ཐལ།
རགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དབང་ཤེས་མ་ལུལ་བའི་དངོས་ཡུལ་མིན་པར་
ཐལ་ལོ། ཚུ་བའི་རྟགས་མ་གྱུ་བ་ན། དེར་ཐལ། བེམ་པོ་གང་ཞིག་རུལ་ཕྱན་མ་ཡིན་
པའི་བྱིར། རྟགས་བྱི་མ་མ་གྱུ་བ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། རུལ་ཕྱན་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་རུལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་
བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཚྭ་གས་ཆ་མེད་པའི་རུལ།

གཉིས་པ་རིག་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། འདྲ་བོ་ནི། རིག་པའི་
མཚན་ཉིད། རང་ཡུལ་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ། ཁ་ཅིག་རིག་པའི་མཚན་ཉིད། ཡུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་
གར་བའི་སྒྲོ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། རང་རིག་ལ་ཡུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་མི་འཆར་བར་འདོད་པ་
ནི་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། གཙོ་བོ་སེམས་དང་འཕྲོར་སེམས་
བྱུང་གཉིས། ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་སྒྲོ་གཉིས་སོ། འདྲ་བོ་ལ་བཞི། མཚན་ཉིད་
དང་། དབྱེ་བ་དང་། གཅིག་དང་ཐ་དད་དབྱུང་བ་དང་། རྒྱ་དོན་ནོ། འདྲ་བོ་ལ་གཉིས།

གཞན་ལུགས་དགག་པ། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་མེ། སེམས་
 གྱི་མཆོན་ཉིད། རོན་གྱི་རོ་བོ་རིག་པ། སེམས་བྱུང་གི་མཆོན་ཉིད། རོན་གྱི་བྱུང་བར་
 རིག་པ། དེ་སྐད་དུ་འང་དབུས་མཐའ་ལས། དེ་ལ་དོན་མཐོང་རྣམ་པར་གཤམ། །དེ་ཡི་
 བྱུང་བར་སེམས་ལས་བྱུང་། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། རོན་ཙམ་མཐོང་བ་ནི་རྣམ་
 པར་གཤམ་པའོ། །དེའི་བྱུང་བར་འཛིན་པ་ནི་སེམས་ལས་བྱུང་པའོ། །ཞེས་དང་། དེའི་
 འགྲེལ་བཤད་དུ། ཙམ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱུ་སྟེན་གྱི་བྱུག་སེལ་བའི་བྱིར་ཏེ། རོ་བོ་ཙམ་དམིགས་
 གྱི་བྱུང་བར་དམིགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དོན་གྱི་རོ་
 བོ་དང་བྱུང་བར་ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་གཤམ་གཙོ་ལམོར་གྱི་གཟུགས་(༡༥༥)
 དམིགས་པ་ལྟ་བུ་དཔེར་མཆོན་ན། གཟུགས་ཙམ་དོན་གྱི་རོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། གཟུགས་
 རིང་བྱུང་དང་མཛེས་མི་མཛེས་དང་སྒྲོ་སེར་དཀར་དམར་སོགས་བྱུང་བར་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 ཐེར་རོ། །འོ་ན་དོན་གྱི་རོ་བོ་དང་བྱུང་བར་རིག་མི་རིག་གི་དོན་ཅི་ལ་བྱེད། ལྷང་མི་
 ལྷང་གི་བྱུང་བར་རོ་ཞེ་ན་གཟུགས་འཛིན་དབང་གཤམ་གཙོ་ལམོར་ཆོས་ཅན། བྱེད་
 གཉིས་ཀ་ལ་གཟུགས་གྱི་རོ་བོ་དང་བྱུང་བར་གཉིས་ཀ་སྤང་བར་ཐལ། བྱེད་གཉིས་ཀ་
 གཟུགས་ལ་སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་བྱུང་ན། ཆོས་ཅན། བྱེད་གཉིས་དམིགས་
 རྣམ་མི་མཆོངས་པར་ཐལ། སྐྱབ་འཇུག་ཡིན་ཡང་གཅིག་ལ་སྤང་བ་ཅིག་ཤོས་ལ་མི་
 ལྷང་བའི་བྱིར། འོ་ན་ཏེ་སྤང་མི་སྤང་གི་བྱུང་བར་ཡིན་གྱི་ངེས་མ་ངེས་གྱི་བྱུང་བར་ཡིན་
 བོ་ཞེ་ན། དེའི་དོན་རང་ཉིད་གྱིས་ངེས་མ་ངེས་ལ་བྱེད་དམ། ངེས་གཤམ་འབྲེན་རུས་མི་
 རུས་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། རྟོག་མེད་གཤམ་པ་གཙོ་ལམོར་བཞག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ།
 དེས་རང་ལུ་མ་ངེས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་། མི་འཐད་དེ། གཟུགས་འཛིན་
 དབང་གཤམ་གྱིས་གཟུགས་མཛེས་པ་མཐོང་བའི་ཆོ། གཟུགས་སོ་སྐྱམ་པའི་ངེས་

ཤེས་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ལ་སེམས་ལྷུང་གིས་མ་བསྐྱེད་པ་དང་གཞུགས་མཛེས་སོ་སྟེ་
 པའི་དེས་ཤེས་སེམས་ལྷུང་གིས་བསྐྱེད་པ་སེམས་ཀྱིས་མ་བསྐྱེད་པའི་བྱུང་པར་
 མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལྷུང་ལ་མ་དེས་པའི་ཤེས་པ་ལ་གཙོ་འཁོར་བཞག་
 ཏུ་མེད་པར་ཐལ། སེམས་དང་སེམས་ལྷུང་ཡིན་ན་དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་ལ་དེས་
 ཤེས་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་དང་སེམས་ལྷུང་གཉིས་ཀས་དོན་
 གྱི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་པར་རིག་གུང་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་ནི། སེམས་ཀྱིས་དོན་ངོ་བོ་ལ་
 རང་སྟོབས་ཀྱིས་དེས་ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང་། དོན་གྱི་བྱུང་པར་ལ་གྲོགས་སེམས་ལྷུང་དང་
 འགྲོགས་པའི་(༡༥)ན་སྟོབས་ཀྱིས་དེས་ཤེས་བསྐྱེད། སེམས་ལྷུང་གིས་དོན་གྱི་བྱུང་
 པར་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དེས་ཤེས་བསྐྱེད་ཅིང་། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་སེམས་དང་འགྲོགས་
 པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེས་ཤེས་བསྐྱེད་ལ། སེམས་དང་སེམས་ལྷུང་ཇས་ཐ་དད་ཡིན་ན་
 ཞེས་ཟེར། དོན་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ལྷུང་ལ་ཕན་བདགས་སེམས་མ་བདགས། མ་བདགས་
 ན་སེམས་ལྷུང་ཆོས་ཅན། དོན་གཞན་སེམས་དང་འགྲོགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དོན་གྱི་ངོ་
 བོ་ལ་དེས་ཤེས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཀྱིས་ཕན་བདགས་པའི་ཕྱིར།
 ཕན་བདགས་ན་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་མམ་མི་མཉམ། མཉམ་ན། ཏྲག་དངོས་ཡོད་
 པར་ཐལ། སེམས་སེམས་ལྷུང་གཉིས་དུས་མཉམ་ཇས་གཞན་གང་ཞིག་དེ་གཉིས་
 ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་
 རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། མེད་པ་ལྷུང་རུས་མེད་
 ཕྱིར་དང་། བྱིས་གུང་ཏེ་བར་མི་སྦྱར་ཕྱིར། །རྒྱ་རྒྱུ་ཐམས་ཐམས་ཅད་སྤར་ཡོད་ཡིན། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་ཡོད་པ་འདོད་དེ། སེམས་དང་སེམས་
 ལྷུང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་དང་། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པར་བཤད་

བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ནི། གཙོ་བོ་སེམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་ལམ་སེམས་བྱུང་དང་མཆོངས་
 ལྡན་རྣམ་པ་ལྡན་མཆོངས་པར་ལྡན་པ། སེམས་བྱུང་གི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་གཙོ་
 བོ་སེམས་དང་མཆོངས་ལྡན་ལྡན་མཆོངས་པར་ལྡན་པ། དེ་སྐད་དུ་ཡང་བྱུང་བོ་ལྟ་
 པར། སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཅི་ཞེ་ན། གང་སེམས་དང་མཆོངས་པར་ལྡན་
 བའི་ཆོས་རྣམས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །མཆོངས་ལྡན་ལྟ་ནི། རྟེན་དང་། དམིགས་པ་
 འཁྲུག་དང་རྣམ་པ་དང་། རྟེན་དང་། རྟེན་མཆོངས་པའོ། །དེ་ཡང་སེམས་གང་ལ་
 བརྟེན་པའི་དབང་པོ་དེ་ལ། སེམས་བྱུང་ཡང་བརྟེན་པས་རྟེན་མཆོངས། སེམས་ཀྱིས་
 གང་ལ་དམིགས་པའི་ལུལ་དེ་ལ་སེམས་བྱུང་གིས་ཀྱང་དམིགས་པས་དམིགས་པ་
 མཆོངས། སེམས་སྟོན་པོ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་ན། སེམས་བྱུང་ཡང་སྟོན་པོ་ལྟ་
 བུའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པས་རྣམ་པ་མཆོངས། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྐྱེ་གནས་འགག་
 གསུམ་དུས་གཅིག་པས་དུས་མཆོངས། སེམས་རིགས་མཐུན་རྣམས་རེ་རེ་ཡིན་པ་
 ལྟར། སེམས་བྱུང་ཆོར་བ་ལྟ་བུའང་རྣམས་རིགས་མཐུན་རེ་རེ་བ་ཡིན་པས་རྣམས་མཆོངས་
 པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམ་པ་མཆོངས་ན། སྟོབ་དཔོན་སྟོ་བརྟན་
 ཀྱིས། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འདི་དག་གནས་དང་དམིགས་པ་དང་དུས་དང་
 རྣམ་མཆོངས་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆོངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བྱུང་
 མེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་མཆོངས་པས་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་
 པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཉིས་ཀ་ལ་གཉིས་ཀ་སྤང་ཡང་
 རོ་བོ་དང་བྱུང་པར་དུ་སོ་སོར་ཞེན་པའི་ཕྱིར་དང་། སེམས་ཅམ་པ་ལྟར་ན། རོ་བོ་དང་
 བྱུང་པར་དུ་སྟོ་འདོགས་ཐ་དང་པས་སྟོན་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྟོག་མེད་

གྱི་སེམས་སེམས་ལྷུང་ལ་སྒྲོ་འདྲེན་མེད་པས་ཇི་སྟེན་བཤད་པའི་སྒྲོན་སྒྲོང་མི་རྣམས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཉིས་ཀ་སྒྲོན་ཀ་འཛིན་མེད་གྱི་སེམས་ཀྱིས་དོན་
 གྱི་ངོ་བོ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་ལ། དོན་གྱི་ཁྱད་པར་གཞན་སེམས་ལྷུང་གི་སྟོབས་
 ཀྱིས་འཛིན་ཅིང་། སེམས་ལྷུང་གིས་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་ལ། དོན་
 གྱི་ངོ་བོ་གཞན་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་པས། རང་སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་མཚུངས་
 པས་རྣམ་པ་མི་མཚུངས་(ཉ་མ་ན)པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
 རང་སྟོབས་དང་གཞན་སྟོབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར། བཙུག་ལྷན་
 རིགས་པའི་རལ་གྱི་ན་རེ། གཉིས་ཀ་ལ་སྒྲོང་ཡང་རྟོག་པའི་རྣམ་པ་མི་གཅིག་པ་ཡིན་
 ཏེ། སེམས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་མཐོང་ཡང་མ་རྟོགས། སེམས་ལྷུང་གིས་ངོ་བོ་མཐོང་ཡང་མ་
 རྟོགས་པ། སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྟོགས་ལ་སེམས་ལྷུང་གིས་ཁྱད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་གསུང་ངོ་། །དེའང་མི་འཐད་དེ། སེམས་ལྷུང་གིས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་མ་རྟོགས་པ་ལ་
 ཤེས་ཀྱིང་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་ལན་ནི། གཙུ་བོ་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་ལྷ་ལུ་
 བདག་རྟེན་མིག་གི་དབང་པོ་ལས་དངོས་སུ་སྒྲེས་ཤིང་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒྲོ་
 རས་གཟུགས་དམིགས་པ་ཅམ་གྱིས་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་ལ། སེམས་ལྷུང་
 ལ་དེ་ཅམ་གྱིས་མཚན་ཉིད་མི་རྟོགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་གསུང་ངོ་། །གལ་
 ཏེ་སེམས་དང་སེམས་ལྷུང་གཉིས་ཀ་པན་ཚུན་མཚུངས་ལྷན་ཡིན་ན་གཙུ་བོ་ལོང་དུ་རི་
 ལྷར་འཛིག་ཅི་ན། སེམས་ལ་རྟེན་ལ་སྟོགས་པ་རང་དབང་དུ་ཡོད་ཅིང་། སེམས་ལྷུང་
 ལ་རང་དབང་གི་རྟེན་ལ་སྟོགས་པར་སེམས་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་
 པས་སེམས་གཙུ་བོ་དང་སེམས་ལོང་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །

ཐེམས་པ་ལྟར་གྲུ་

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། སེམས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། སེམས་ལྟར་གི་དབྱེ་བ་ལོ། །
 ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་པ་ལྟར་ན་རྣམ་སེམས་ཚོགས་ཏུག་གོ། །དེ་ལ་མིག་གི་རྣམ་སེམས་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད། རང་གི་བདག་ཀྱི་མིག་དབང་ལས་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་གཙོ་བོ་རྣམ་
 རིག་། དེས་རིགས་འགྲེལ། །ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་ན། རྣམ་སེམས་ཚོགས་བརྒྱད་ལས། ཀུན་
 གཞིའི་རྣམ་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་གཙོ་བོ་རྣམ་
 རིག་གང་ཞིག་། རྣམ་སྐྱོན་དང་ལས་ཀྱི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲེན་བྱེད་པའི་(༡༥)པ་
 རིགས་སུ་གྱུར་བ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་
 བསྟན་གྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་རིག་གང་ཞིག་། ཀུན་གཞི་ལ་དམིགས་ནས་ངར་འཛིན་པ། ཡང་
 ར་སེམས་བརྩུ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་དགོ་བའི་སེམས་གསུམ་འདྲོད་པའི་
 མི་དགོ་བའི་སེམས་ཁམས་གསུམ་གྱི་བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་གསུམ། མ་
 བསྐྱབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་གསུམ། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་སྒྲོབ་མི་གཉིས་སོ། །
 འོ་ན་མྱེ་བདུན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཚོགས་ཏུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་སེམས་
 ཁས་ལེན་རྣམ་མི་ལེན་ཞེ་ན། སྤྱིར་སེམས་ཅམ་པ་ལ་ཚོགས་ཏུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་
 པའི་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་དང་མི་ལེན་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། འདིར་ནི་ཚོགས་ཏུག་
 ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་དེ། ཅིག་ཅར་རིགས་མི་མཐུན་སྟེ་ཡང་། །
 སྤེན་ཏུ་གསལ་བའི་སེམས་གཅིག་གིས། །རྒྱས་པ་ཉམས་པར་བྱས་པའི་བྱིར། །ཀུན་
 གཞི་ལས་གཞན་འཕྱུང་བ་མིན། །ཞེས་པ་མ་གཞོགས་མྱེ་བདུན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཚོགས་

དུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀུན་གཞི་རྩུབ་ཅུ་ཡང་མ་གསུངས་ཤིང་། གཞུང་དེའི་དོན་
ཡང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལས་ཅིག་ཅར་རྣམ་ཤེས་རིགས་མི་མཐུན་པ་སྟེ་པར་ཁས་
ལེན་དུ་རྒྱལ་ན་ཡང་ཞེས་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་རྒྱལ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སེམས་བྱུང་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སེམས་བྱུང་ལ་གཉིས། ཀུན་ལས་བརྟམ་ནས་བཤད་པ་དང་། མཛོད་
ནས་བཤད་པའི་རྒྱལ་ལོ། །དང་བོ་ནི། སེམས་བྱུང་ལ་བརྟམ་གཅིག་ཡོད་དེ། ཀུན་འགྲོ་
ལ། ལུ་ལ་ལེས་ལ། དགོ་བ་བརྟམ་གཅིག་ །ཅེ་ཅེ་རྟུག་ །ཅེ་ཅེ་ཅེ་ལ། གཞན་འགྲུར་
བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། སེམས་བ་དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་དང་། རེག་པ་ལྟ་ནི་ཀུན་འགྲོ་ཡིན་དེ། ལྟ་པོ་འདི་དག་གང་རུང་གཅིག་འཁོར་དུ་མ་
ཆང་ན། ལུ་ལ་(༡༥)ཀྱི་ཡོངས་སྟོན་མི་རྫོགས་པས་སེམས་ཀུན་གྱི་འཁོར་དུ་འགྲོ་བའི་
ཕྱིར། སེམས་བ་དང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་སེམས་ཀུན་གྱི་འཁོར་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་
དེ། སེམས་བ་མེད་ན་སེམས་ལུ་ལ་སྟོགས་པ་མེད་ཅིང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་
ན་དམིགས་པ་བྱེ་བྲག་ལ་སེམས་གཏོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ། མདོ་ལས་ཡིད་ལ་བྱེད་
པ་དང་སེམས་བས་མདོན་པར་མ་བསྐྱབས་ཤིང་། མདོན་པར་འདུས་མ་བྱས་པར་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་པར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་
གཉིས་སེམས་ཀུན་གྱི་འཁོར་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་དེ་ཆོར་བ་མེད་ན་བྱེད་པ་མེད་ཅིང་འདུ་
ཤེས་མེད་ན་ལུ་ལ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་མ་འཛིན་པ་མེད་ལ། དེ་གཉིས་མེད་
ན་རྣམ་ཤེས་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རེག་པ་སེམས་ཀུན་གྱི་འཁོར་དུ་འགྲོ་

བ་ཡིན་ཏེ། རེག་པ་མེད་ན་རྟེན་མེད་པས་ཚོར་བ་སོགས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདུན་
 པ་དང་། མོས་པ་དང་། དྲན་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ལུ་ནི་ཡུལ་
 དེས་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་བྱེ་བྲག་ཅན་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རང་རང་
 གི་མཚན་ཉིད་ལ་དབྱུད་པས་ཤེས་སོ། །དད་པ་དང་། རོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་། ཁྲིལ་ཡོད་
 པ་དང་། མ་ཆགས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་མེད་པ་དང་། གཉི་མུག་མེད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་
 དང་། ཤིན་ཏུ་སྤྱངས་པ་དང་། བག་ཡོད་པ་དང་། བཏང་སྟོམས་དང་། རྣམ་པར་
 མི་འཆོ་བ་སྟེ། བརྩ་གཅིག་ནི་དགོ་བ་ཡིན་ཏེ། མ་དད་པ་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་དང་རོ་
 བོ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཅི་རིགས་པའི་སྟོན་སྟེན་དགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་དང་།
 ཁོང་ཁྲོད་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་། ལྷ་བ་སྟེ་དུག་ནི་ཅ་ཉོན་ཡིན་
 ཏེ། སེམས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲོ་བ་དང་། འཁོན་དུ་
 འཛིན་པ་དང་། འཆབ་པ་དང་། འཆོག་པ་དང་། དྲག་དོག་དང་། སེར་སྒྲ་དང་། སྒྲ་དང་།
 གཡོ་དང་། (༡༧༥)རྒྱགས་པ་དང་། རྣམ་འཆོ་དང་། རོ་ཆ་མེད་པ་དང་། ཁྲིལ་མེད་
 པ་དང་། མུགས་པ་དང་། ཚོད་པ་དང་། མ་དད་པ་དང་། ལེ་ལོ་དང་། བག་མེད་དང་།
 བརྟེན་ངེས་དང་། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་གཡང་སྟེ། ཉི་ཤུ་ནི་ཉེ་ཉོན་ཡིན་
 ཏེ། ཅ་ཉོན་གྱི་ཆར་གཉོགས་ཡིན་ཞིང་སེམས་ཉེ་བར་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
 གཉིད་དང་། འགྱོད་པ་དང་། རྟོག་པ་དང་། དཔྱེད་པ་བཞི་ནི་གཞན་འགྱུར་ཡིན་
 ཏེ། ཀུན་སྒྲོང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དབང་གིས་དགོ་མི་དགོ་ཡུང་མ་བསྟན་གཞན་དང་
 གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་མཛོད་ནས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྟེ་ཚན་དུ་ངེས་པ་དང་། མ་ངེས་
 པའི་སེམས་བྱུང་རོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ། སེམས་ཀྱིས་མང་པོ་བ་དང་། དགོ་བའི་ས་མང་

བོ་དང་། ཉེན་མོངས་པའི་ས་མང་བོ་དང་། མི་དགེ་བའི་ས་མང་བོ་དང་། ཉེན་མོངས་
 རུང་ལུང་ས་མང་བོ་པའོ། །དེ་ལ་ཆོར་པ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱ་ནི། སེམས་ཀྱི་ས་མང་བོ་
 བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལམ་རྟུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དད་པ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱ་
 ནི། དགེ་བའི་ས་མང་བོ་བ་ཡིན་ཏེ། དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལམ་རྟུ་འབྱུང་
 ཞིང་། སེམས་གཞན་ཀྱི་ལམ་རྟུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མྱོངས་པ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱ་ནི།
 ཉེན་མོངས་པའི་ས་མང་བོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཉེན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་ལམ་རྟུ་འབྱུང་ཞིང་། སེམས་གཞན་གྱི་ལམ་རྟུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྲེལ་དང་
 རྩ་ཆ་མེད་པ་ཆོས་ཅན། མི་དགེ་བའི་ས་མང་བོ་བ་ཡིན་ཏེ། མི་དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་ལམ་རྟུ་འབྱུང་ཞིང་སེམས་གཞན་གྱི་ལམ་རྟུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཁྲོ་བ་
 ལ་སོགས་པ་བརྒྱ་ནི་ཉེན་མོངས་རུང་ལུང་ས་པ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་ལྡན་གྲོགས་ཀྱིས་
 རུང་། སྤང་བྱ་རིགས་ཀྱིས་རུང་། འབྱུང་ས་རྟེན་གྱིས་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འད་
 མཛོད་ལས། ཆོར་དང་སེམས་པ་འདྲ་(༡༥)ཞེས་དང་། །འདུན་དང་རིག་དང་སྒོ་
 གྲོས་བྲན། །ཡིད་ལ་བྱེད་དང་མོས་པ་དང་། །ཉིང་རེ་འཛིན་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ། །
 དད་དང་བག་ཡོད་ཤིན་ཏུ་སྤྱངས། །བདང་སྒྲིམས་རྩ་ཆ་ཤེས་ཁྲེལ་ཡོད། །རྩ་བ་གཉིས་
 རྣམ་མི་འཆོ་དང་། །བརྩོན་འགྲུས་རྟག་ཏུ་དགེ་ལ་འབྱུང་། །མྱོངས་དང་བག་མེད་ལེ་
 ཡོ་དང་། །མ་དད་པ་དང་སྤྲུགས་དང་རྟོད། །ཉེན་མོངས་ཅན་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་། །མི་
 དགེ་ལ་ནི་ཁྲེལ་མེད་དང་། །རྩ་ཆ་མེད་པའི་ཁྲོ་བ་དང་། །ལམ་རྟུ་འཛིན་དང་གཡོ་དང་
 ནི། །ཐུག་དོག་འཛིག་འཁྲབ་སེར་སྤྲ་དང་། །སྤྲ་དང་རྒྱགས་དང་རྣམ་འཆོ་ནི། །ཉེན་
 མོངས་རུང་ལུང་ས་པ་རྣམས། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེ་ཆོན་དུ་མ་ངེས་པ་ནི། དབྱིག་
 བཤེས་ཀྱིས། རྟག་དང་དབྱེད་དང་འགྱུར་པ་དང་། །གཉིད་དང་ཁོང་ཁྲོ་ཆགས་རྣམས་

དང་། །ར་རྒྱལ་ཐེ་ཆོམ་ཞེས་བྱ་བ། །བརྒྱད་ནི་དེས་པ་ཡིན་པར་བཤད། །ཅིས་བཤད་
 པ་ལྟར། །བརྒྱད་པོ་འདི་མེ་ཚན་དུ་མ་དེས་པ་ཡིན་ཏེ། མེ་ཚན་ལྟ་བོ་གང་རུང་དུ་མ་དེས་
 པའི་སེམས་ལྷུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སེམས་ལྷུང་འདི་དག་ལས་རྩལ་ཡོད་ནི་དུ་
 བཏགས་ཡོད་ནི་དུ་ཞེ་ན། སྤྱིར་རྩལ་ཡོད་ལ། རང་རྒྱ་ཐུབ་པ་དང་། དོན་བྱེད་རྒྱས་
 པ་དང་། རིགས་པས་གྲུབ་པ་དང་། བརྟན་པ་བཞི་ལས་འདིར་ནི་དངོས་པོ་ཡིན་གྱི་
 བར་པ་གཉིས་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ལྷུང་ཐམས་ཅད་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དང་རིགས་པས་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བཞི་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། གྲུན་གཞི་ལས་ལེན་པ་ལྟར་ན། ཅོན་ཡིད་
 གྱི་ལམ་ར་དུ་འབྱུང་བའི་འཛིག་ལྟའང་བརྟན་པ་ཡིན་པས་རྩལ་ཡོད་ཐལ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །བཏགས་ཡོད་ལའང་ཆ་ལ་བཏགས་པ་དང་། གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་དང་།
 མེད་བཞིན་དུ་བཏགས་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་བཏགས་ཡོད་བཞི་ལས། དང་
 པོ་ཡིན་གྱི་གཞན་རྣམས་མ་ཡིན་ཏེ། གནས་སྐབས་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་ལ་བཏགས་པ་
 (༡༥)དང་། མེད་བཞིན་དུ་སྒྲོས་བཏགས་པ་དང་། རྣམ་འཛིག་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་
 རྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གྲུན་འགོ་ལྟ་དང་། ལུལ་དེས་ལྟ་དང་། གཉི་མུག་
 མེད་པ་དང་། བག་ཡོད་པ་དང་། བཏང་སྒྲོམས་དང་། རྣམ་པར་མི་འཆོ་བ་མ་གཏོགས་
 པའི་དགེ་བ་བདུན་དང་། ལྟ་བ་མ་གཏོགས་པའི་ཅ་ཅོན་ལྟ་སྟེ། ཅི་བྱ་ཅ་གཉིས་ནི་
 རྩལ་ཡོད་དང་ལྟག་མ་རྣམས་ནི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་སེམས་དང་སེམས་ལྷུང་འདི་དག་རྩལ་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ཅེ་
 ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྩལ་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་རྩལ་གཅིག་ཡིན་ན། ལུང་པོ་ལྟ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོར་བ་དང་འདྲ་སྤེས་དང་མཚུངས་ལྟ་གྱི་འདྲ་བྱེད་རྣམས་རྣམ་
 པར་སྤེས་པ་ལས་རྩལ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འང་། རྣམ་པར་གཏན་

ལ་དབབ་པ་བསྐྱུ་བ་ལས། ལྷ་ཉིད་འཐད་པ་མེད་ཕྱིར་དང་། །དེ་ཡི་གནས་སྐབས་སྒྲིན་
 ཕྱིར་དང་། །བྱེད་རྒྱ་བྱེ་བྲག་མེད་ཕྱིར་དང་། །ལུང་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཕྱིར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ན། སུང་པོ་ལྷ་མི་འཐད་
 བར་ཐལ། གཟུགས་དང་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བྱུང་པ་ལས། རྟགས་
 མ་གྱུ་བ་ན། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱུ་བ་པར་ཐལ། གཟུགས་དང་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། མདོ་སེམས་གཉིས་ཀའི་ལྷགས་ལ་སུང་པོ་ལྷ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །སུང་
 པོ་གཞན་རྣམས་དང་ལྟན་མིན་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་བསྐྱུ་བའི་
 ལུང་དེའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན། སེམས་དང་སེམས་ཕྱུང་རྣམས་གཅིག་པ་ལ་སྒྲིན་བརྗོད་པ་མིན་
 གྱི། སེམས་ཕྱུང་མེད་པར་སེམས་ཙམ་ཞིག་རྣམས་སྐྱུ་གྱུ་བ་པར་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན་
 ཏེ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྐྱུ་བ་ལས། དགེ་སྒྲོར་འཕྲ་བྲམ་ཟེ་ལ་ལ་མིང་
 ལས་སེམས་ཙམ་ཞིག་རྣམས་སྐྱུ་འདོད་ལ། སེམས་ལས་ཕྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་ནི་
 མི་འདོད་པ་གང་དག་ཡོད་པ་དེ་ཡང་(༡༧༠༣)མི་འཐད་དེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལྷ་
 ཉིད་འཐད་པ་མེད་ཕྱིར་དང་། །དེ་ཡི་གནས་སྐབས་སྒྲིན་ཕྱིར་དང་། །བྱེད་རྒྱ་བྱེ་བྲག་
 མེད་ཕྱིར་དང་། །ལུང་དང་འགལ་བར་འགྱུར་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་
 སུང་པོ་ལྷ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྟན་གྱི་འདུ་བྱེད་གྱི་
 སུང་པོ་རྣམས་རྣམས་སྐྱུ་མ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྒྲིན་མེད་དེ། སེམས་ཀྱི་གནས་
 སྐབས་ལ་སུང་པོ་ལྷ་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སེམས་ཀྱི་གནས་
 སྐབས་ལ་བཏགས་པའི་ཚོར་བ་ལ་སྐྱོན་པ་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ཡིན་ན། སེམས་ཕྱུང་
 རྣམས་སྐྱུ་གྱུ་བ་པ་ཡིན་ལ། དོན་བྱེད་མི་རྣམས་ན་སུང་པོ་ལྷ་མི་འཐད་པའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། སེམས་གྱི་གནས་ལ་ཡུང་པོ་ལྟ་འཛིག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་
 ལྟར་འཛིག་པའི་བྱེད་རྒྱའི་བྱེད་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཡུང་ལས་སེམས་འདོད་
 ཆགས་དང་བཅས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སེམས་ཡུང་རྫས་སྤྲུལ་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། ལ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་དང་སེམས་ཡུང་རྫས་ཐ་དད་
 ཡིན་ཏེ། གཅིག་ཆོ་གསལ་བས་བསྒྲིབས་ན་ཡང་། སེམས་གྱི་བྱུང་པར་རྒྱན་དག
 ལ། ཐ་དད་པར་ནི་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཐ་དད་ན་མ་གཞག་གྲུབ་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེས་སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་
 ཡུང་ཀྱན་འགོ་ལྟ་པོ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། སེམས་དང་སེམས་ཡུང་རྫས་ཐ་དད་དུ་
 བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་འགྲེལ་བར། ཉི་མ་སྤྲུལ་བས། སེམས་ལས་ཡུང་བ་
 ནི་སེམས་ལས་ཐ་དད་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ལས་སེམས་ཡུང་གཞན་
 མ་ཡིན་ཞེས་བཟོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བར་ཡང་དེ་ལྟར་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། (༡༡༧)དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། སེམས་གཅིག་གི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་
 ཡུང་ཀྱན་འགོ་ལྟ་པོ་དེ་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་དང་སེམས་ཡུང་རྫས་ཐ་
 དད་ཡིན་པ་གང་ཞིག རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུ་བྱ་གཅིག་གི་རྒྱད་
 ལ་རྟོག་པ་རྫས་ཐ་དད་པ་དུ་གཅིག་ཅར་དུ་སྒྲིབ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་
 གཙོ་བོ་ན་མ་པར་རྟོག་པ་དང་། དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་ཡུང་ཡང་རྫས་ཐ་དད་།
 དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཀྱན་འགོ་ལྟ་ཡང་རྫས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ།
 རྣམ་རུང་མ་དམིགས་པས་ཞིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་མཐོང་བ་མེད་
 པའི་རིགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། གལ་ཏེ་རྟོག་གཉིས་ཅིག་ཅར་མཐོང་བ་མེད་
 པའི་རིགས་པས་རིགས་མཐུན་གྱི་རྟོག་པ་རྫས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་སྒྲིབ་པར་

བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། རིགས་མི་མཐུན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་སྟེ་
 བར་མ་བསྟན་ཏེ་ཞེ་ན། འོ་ན་རིགས་མཐུན་རིགས་མི་མཐུན་གྱི་དོན་དེ་རྣམས་ཤེས་
 ཆོག་སྟེ། ཏུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཡ་གྲུལ་ཏུ་མཚུངས་པ་དང་མི་མཚུངས་པ་ལ་
 བྱེད་དམ། ལྷལ་འདྲ་བ་དང་མི་འདྲ་བ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན། རྟོག་པ་རྣམས་ཐ་དད་
 གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་སྟེ་བར་ཐལ། ཡིད་ཤེས་རྣམས་ཐ་དད་པ་གཉིས་གཅིག་ཅར་མི་སྟེ་བ་
 གང་ཞིག་རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་བྱིར། རྟགས་བསལ་
 ཁས། གཉིས་པ་ལྟར་ན། རིགས་པ་ཅན་པས་འདི་ནི་གཞུགས་འཛིན་པའོ་སྟམ་པའི་
 རྟོག་པ་དང་། འདི་ནི་གཞུགས་སོ་སྟམ་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་སྟེ་བར་ཁས་བྲུངས་
 པ་ལ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་རྟོག་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་མཐོང་བ་མེད་པའི་
 རིགས་པས་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པའི་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་བུའི་རྟོག་པ་གཉིས་
 པོ་དེ་ལྷལ་མི་འདྲ་བའི་བྱིར། བྱུང་བ་ཁས། གཞན་ཡང་(༡༡)ན་སྟེས་བྱ་གཅིག་གི་རྒྱད་
 ལ་རྟོག་པ་རྣམས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཅིག་ཆར་སྟེ་ན། དེ་རྣམས་རིགས་མཐུན་པ་ཉིད་ལ། །
 རྣམས་པ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །འདི་ལྟར་རྣམས་པར་རྟོག་པ་རྣམས། །རིམ་གྱིས་འབྱུང་
 བར་ཡང་དག་རྟོགས། ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་གྲང་གལ་དེ་རྟོག་པ་རྣམས་ཐ་དད་པ་
 གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་སྟེ་བའི་དོན་མིན་གྱི། གཙོ་བོར་རིགས་མཐུན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་རེ་རེ་
 ཁོ་ན་ལས་བྱི་མ་རེ་རེ་ཁོ་ན་སྟེ་བར་ངེས་པས། གཙོ་བོ་རིགས་མཐུན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་
 རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་རྟོགས་ཀྱི་ཅིག་ཅར་སྟེ་བ་མ་མཐོང་བའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། འོ་ན་
 རིགས་མཐུན་རྟོག་པ་རྣམས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཅིག་ཅར་མི་སྟེ་བར་ཐལ། རིགས་མཐུན་
 གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་ཐ་དད་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་གི་ཅིག་ཅར་སྟེ་བ་མ་མཐོང་བའི་བྱིར།
 རྟགས་བྱུང་ཁས། འདོད་ན། སྟེས་བྱ་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་གཙོ་བོ་རྟོག་པ་གཅིག་གི་འཁོར་

སེམས་བྱུང་ཀྱན་འགྲོ་ཇུས་ཐ་དད་པ་ལྟ་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲིབ་པ་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་།
གཙོ་ལམ་གྱི་རྟོག་པ་ཇུས་ཐ་དད་པ་ལྟ་ཅིག་ཅར་སྒྲིབ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་
རུང་ཡིན་ནམ་མིན། མ་ཡིན་ན། དེ་འདྲ་ཅིག་ཅར་མི་སྒྲིབ་ར་འགྱུར་ལ། ཡིན་ན། དེ་
འདྲ་ཅིག་ཅར་མི་སྒྲིབ་ར་ཐལ། དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་རང་ལུགས་ལ། སྒྲིབ་པ་གཅིག་གི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་གཙོ་བོ་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་དང་དེའི་ལམ་རྟུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་
ལ། དེའི་ལམ་རྟུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་ཀྱན་འགྲོ་ལྟ་ཡང་རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་
པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་སྒྱུ་དོན་ནི། སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་
མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཅི་ཉ་གསོག་པ་ལའོ་ཞེས་འབྱུང་བས། དགོ་
མི་དགའི་བག་ཆགས་(༡༡༧)གསོག་པའི་དོན་གྱིས་ན་སེམས་དང་། ལུལ་ཤེས་པས་
ན་ཡིད་དང་། ལུལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའོ། །སེམས་ལ་
བརྟེན་ནས་འབྲལ་ལ་འབྱུང་བས་ན་སེམས་བྱུང་རོ། །འོ་ན་སེམས་བྱུང་དེ་སེམས་དང་
དུས་མཉམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་བྱིར་ཞེན། སྒྲིན་མེད་དེ།
རང་དང་དུས་མཉམ་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་མིན་གྱི། སེམས་སྣ་མ་ལས་བྱུང་བས་
སེམས་བྱུང་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཚོར་བ་དང་རེག་པ་དུས་མཉམ་ཡིན་
ཡང་། ཚོར་བ་དེ་རེག་པ་སྣ་མ་ལས་བྱུང་བའི་བྱིར། རེག་པའི་རྒྱུ་གྱིས་ཚོར་བ་ཞེས་
བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །

ཚད་མིན་གྱི་སྒོ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་སྒོ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལ། ཚད་མ་ནི་སྒར་
བཤད་ཟེན་ལ། ཚད་མིན་གྱི་སྒོ་འི་མཚན་ཉིད། རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་གསར་དུ་མི་བསྐྱེ་
བ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ། དབྱེ་ན་ལ། མ་རྟོགས་པའི་སྒོ་དང་། འོག་ཤེས་དང་། ཐེ་
ཆོམ་དང་། བཅད་ཤེས་དང་། ཡིད་དཔྱད་དོ། །མ་རྟོགས་པའི་སྒོ་འི་མཚན་ཉིད།
རང་ཡུལ་སྒྲུང་ཡང་དེ་ལ་ངེས་ཤེས་དོན་མཐུན་འདྲན་མི་རྒྱས་པའི་ཤེས་པ། དཔེར་ན་
རྒྱ་བགཉིས་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་རྟག་འཛིན་གྱི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །རྒྱ་འཛིན་
མཛོན་སྐྱམ་ལྟ་བུ་རྒྱ་མི་རྟག་པ་ལ་སྒྲུང་ལ་མ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ཡིན་ལ། རྒྱུར་སྒྲུང་ལ་མ་
རྟོགས་པའི་སྒོ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོག་ཤེས་གྱི་མཚན་ཉིད།
རང་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་འོག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒོ། དབྱེ་ན་གཉིས། རྟོག་པ་འོག་ཤེས་དང་། རྟོག་
མེད་འོག་ཤེས་གཉིས་སོ། །དང་བའི་མཚན་ཉིད། རང་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་འོག་ཏུ་ཞུན་
པའི་སྒོ། དཔེར་ན་རྒྱ་རྟག་འཛིན་གྱི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། རང་ཡུལ་
ཕྱིན་ཅི་འོག་ཏུ་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་སྒོ། དཔེར་ན་རྒྱ་བགཉིས་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་
བུ་ལོ། །ཐེ་ཆོམ་གྱི་མཚན་ཉིད། རང་ཡུལ་ལ་མཐའ་གཉིས་སུ་(༡༩ན)རྟོགས་པའི་སྒོ།
དབྱེ་ན་གཉིས། ཤས་ཆེར་འཛིན་པ་དང་། ཆ་མཉམ་དུ་འཛིན་པའི་ཐེ་ཆོམ་མོ། །དང་པོ་
ལ་ཡང་། ལལ་ཆེར་རྒྱ་མི་རྟག་ལས་ཆེ་སྐྱམ་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྟ་བུ་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་
ཆོམ་དང་། ལལ་ཆེར་རྒྱ་རྟག་ལས་ཆེ་སྐྱམ་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྟ་བུ་དོན་མི་འགྱུར་གྱི་ཐེ་
ཆོམ་གཉིས་སོ། །ཆ་མཉམ་དུ་འཛིན་པའི་ཐེ་ཆོམ་ནི། རྒྱ་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྐྱམ་དུ་འཛིན་

པའི་སྒོ་ལྟ་བུའོ། །བཅད་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རང་གི་ཉེར་ལེན་ཚད་མ་སྒྲ་མས་རྟོགས་
 ཟིན་ཕྱིན་པ་མ་ཉམས་པའི་དོན་ལ་བསྐྱར་ནས་འཛིན་པའི་སྒོ། དཔེར་ན་སྒོ་སྒྲ་དབང་
 ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྒྲིམ་པའི་སྒོན་པོ་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡིད་དབྱེད་ཀྱི་མཚན་
 ཉིད། རྟགས་ཡང་དག་ལ་མ་བརྟེན་པར་སྒྲར་མ་རྟོགས་པའི་སྒྲོག་སྒྲུབ་འཛིན་པའི་སྒོ།
 དཔེར་ན་སྒོན་པ་རྟིང་པ་ན་རྒྱ་ཡོད་དམ་སྒྲུམ་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་རྒྱ་འབྲས་ལ་གཉིས། དང་པོ་རྒྱའི་མཚན་ཉིད། རང་འབྲས་སྒྲེ་བྱེད། དབྱེ་
 བ་དངོས་རྒྱ་དང་བརྒྱད་རྒྱ་གཉིས། ཆོས་དེའི་དངོས་རྒྱའི་མཚན་ཉིད། ཆོས་དེ་དངོས་སུ་
 སྒྲེ་བྱེད། ཆོས་དེའི་བརྒྱད་རྒྱའི་མཚན་ཉིད། ཆོས་དེ་བརྒྱད་ནས་སྒྲེ་བྱེད། ཡང་རྒྱ་
 ལ་དབྱེ་ན། ཉེར་ལེན་དང་། ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱེན་གཉིས། ཆོས་དེའི་ཉེར་ལེན་ཀྱི་མཚན་
 ཉིད། ཆོས་དེའི་རང་བཞིན་དང་གནས་སྐབས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་རང་བཞིན་ཀྱི་རྗེས་
 ལ་གཙོ་བོར་ཡན་འདོགས་བྱེད། དཔེར་ན། མིག་དབང་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་མིག་དབང་
 སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་ཆོ་བྱི་མའི་མིག་དབང་སྐད་
 ཅིག་དང་པོ་དེའི་ཉེར་ལེན་ཀྱི་རྒྱ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོ་འདིའི་མིག་དབང་སྐད་ཅིག་ཐ་
 མ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཆོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྒྲེ་མཆོད་ལ། །ལུས་གཞན་སྒྲེད་པའི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན། །
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

ད་ནི་འདི་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། འདོད་ཁམས་ནས་གཞུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྒྲིམ་དེ་
 བས་འདོད་ཁམས་(༡༥༥)སུ་སྒྲིམ་མ་ཐག་པའི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་དེ་ལ་དངོས་
 ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན། དེ་ལ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱེན་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་
 ཉེར་ལེན་མེད་པའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། ཉེར་ལེན་ཀྱི་རྒྱས་འབྲས་སུ་སྒྲེད་པའི་
 གྲོགས་དེ་ཉིད་ལ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱེན་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་རྒྱ

མེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཉེར་ལེན་ཡང་མེད། ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་རྟག་ཏུ་ཡོད་པའང་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ལྷ་མེད་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེས་
ན། དེ་ལ་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡོད་དེ། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་མེད་
ཁམས་ནས་འཆི་ཁ་མའི་སེམས་དེ་དའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ།
བཅའ་རིག་ལན་ཚུན་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་གི་རྣམ་པར་སེས་པ་
ནི། །མི་སེས་པ་མི་ཉེར་ལེན་རྒྱ། །ཞེས་དང་། རྣམ་སེས་མིན་པ་རྣམ་སེས་ཀྱི། ཉེར་
ལེན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་གྲུབ། །ཅེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུགས་མེད་ཁམས་
ནས་འཆི་ཁ་མའི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་དེས་དའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་
མི་འཐད་དེ། གཞུགས་མེད་ཁམས་ན་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
གཞུགས་མེད་ཁམས་ན་གཞུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་འདོད་ཁམས་ནས་འཆི་
ཁའི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་དེ་དའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདོད་ཁམས་
ནས་གཞུགས་མེད་དང་དེ་ནས་འདོད་ཁམས་སུ་སྟེ་འགྱུར་གྱི་འདོད་པའི་སྟེས་སུ་འཆི་
ཁ་མ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཤི་མ་ཐག་འདོད་ཁམས་སུ་སྟེ་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དབང་པོ་
གཞུགས་ཅན་པ་དེས་ཕྱི་མའི་འདོད་པའི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་དའི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་
ལེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཤི་མ་ཐག་འདོད་ཁམས་དང་གཞུགས་མེད་
ཁམས་སུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟེ་བར་ཐལ། རྟགས་དེ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཤི་མ་ཐག་གཞུགས་
མེད་ཁམས་སུ་སྟེ་བའི་ཕྱིར། (༡༥༣)གལ་ཏེ་ཤི་མ་ཐག་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྟེ་བའི་
སྟོན་མེད། ལྷར་གྱི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་ཐ་མ་དེས། ཕྱིས་ཀྱི་འདོད་པའི་དབང་པོ་
གཞུགས་ཅན་དང་པོ་དེ་སྟེད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་གཞུགས་མེད་ནས་འཆི་ཁ་
མའི་སེམས་དེ་ལྷར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་ལྷར་གྱི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་ཐ་མ་དེ་

གཟུགས་མེད་ནས་འཆི་ཁའི་སེམས་སྒྲེས་ཀྱི་བར་དུ་གནས་སམ་དེའི་སྒར་འགགས།
 དང་པོ་ལྟར་ན། སྒར་གྱི་འདོད་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཐ་མ་དེ་རྟག་དངོས་སུ་ཐལ་
 ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། བྱིས་ཀྱི་འདོད་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དང་པོ་དེ་ཆོས་
 ཅན། སྒར་གྱི་འདོད་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཐ་མ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་
 མིན་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་སྒྲེས་པའི་ཆོ་འགགས་པའི་
 བྱིར། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་སྒྲིབ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རིགས་མི་མཐུན་ཀྱི་ཆོད་ཀྱང་
 རིགས་མཐུན་གྱིས་མ་ཆོད་པས་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། དེ་
 ལ་སྒར་བཤད་པའི་གནོད་བྱེད་སྤོང་བར་མི་རུས་པའི་བྱིར།

རང་གི་ལུགས་ནི། སྒར་འདོད་པ་ནས་འཆི་འཕོ་པའི་ཆོ་སེམས་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་དབང་
 པོ་གཟུགས་ཅན་པའི་བག་ཆགས་བཞག་པའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་
 ཀྱི་སྤྱིང་ན་ཡོད་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པའི་བག་ཆགས་དེ་ཉིད། བྱིས་འདོད་པའི་
 ཁམས་སུ་སྒྲེས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་དང་པོ་དེའི་ཉེར་ལེན་ནི་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་
 གཟུགས་མེད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱིང་ན་ཡོད་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པའི་བག་
 ཆགས་དེ་བཅའ་པོ་ཡིན་ནམ། རིག་པ་ཡིན་ནམ། དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན།
 གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གཟུགས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། གང་གི་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་ནི། །མི་ཤེས་པ་ཡི་ཉེར་ལེན་རྒྱ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །
 (༡༥༡)གཟུམ་པ་ལྟར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བཅའ་པོ་ཡང་
 མ་ཡིན། རིག་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་བསལ་ཁས། ཁྱུང་སྟེ། དངོས་པོ་ལ་
 བཅའ་པོ་དང་རིག་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། སྒྲེས་སུ་ཆོས་ཅན། དངོས་
 པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བཅའ་པོ་ཡང་མ་ཡིན། རིག་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་

ན་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པའི་བག་ཆགས་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ཡང་བཅའ་འཇགས་ཀྱི་ཡང་
ཁས་མི་ལེན་གྱི་ལྷན་མིན་འདྲ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གཞུགས་མེད་
ཁམས་ན་གཞུགས་ཡོད་པར་བལ། དེ་ན་གཞུགས་གྱི་ས་བོན་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། འོ་
ན་གཞུགས་མེད་ཁམས་ན་མི་དགེ་བ་ཡོད་པར་བལ། དེ་ན་མི་དགེ་བའི་ས་བོན་ཡོད་
པའི་བྱིར། ཆོས་དཔེ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་དཔེ་རང་བཞིན་དང་
གནས་སྐབས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་གཙོ་བོར་ཕན་འདོགས་
བྱེད། དཔེར་ན་མིག་གི་དབང་པོ་དེ་གཞུགས་འཛིན་དབང་གིས་གྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་
རྒྱུ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། །

གཉིས་པ་འབྲས་ལུང་མཚན་ཉིད། རང་རྒྱལ་ཕན་གདགས་པར་བྱ་བ། དབྱེ་
ན། དངོས་འབྲས་དང་བརྒྱད་འབྲས་གཉིས། ཆོས་དཔེ་དངོས་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།
ཆོས་དཔེ་དངོས་སུ་ཕན་གདགས་པར་བྱ་བ། དཔེར་ན། རྩ་བ་མེད་དངོས་འབྲས་ཡིན་པ་
ལྟ་བུ་སྟེ། ཆོས་དཔེ་བརྒྱད་འབྲས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་དཔེ་བརྒྱད་ནས་ཕན་གདགས་
པར་བྱ་བ། དཔེར་ན། རྩ་བ་དེ་ལྟར་གི་བརྒྱད་འབྲས་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། །

དུས་གསུམ་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཞར་ལ་དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས། རྩེ་བྲག་སྐྱ་པའི་
ལྷགས་དགག་པ་དང་། རང་ལྷགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་
པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དུས་གསུམ་རྣམ་སུ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་
པ། དུས་གསུམ་གྱི་འཛིན་རྩལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་རྣམ་(༡༥ན)

སྤྱོད་དམ་མེད། མེད་ན། ད་ལྟ་ལྟན་པར་འགལ་ལ། ཡོད་ན། རྟག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་
 བ། ད་ལྟ་ལྟན་སྤྱོད་ཀྱང་རྟག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདུས་བྱས་གྱི་མཚན་ཉིད་སྒྲེ་གནས་
 འཛིག་པ་དང་ལྟན་པའི་བྱིར། འོ་ན་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་ལྟན་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 ཅི་ཞེ་ན། འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་ལྟན་སྤྱོད་དེ། མདོ་ལས་གཤམ་ཏེ་འདས་པའི་གཟུགས་
 སྤྱིག་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་པ་དང་ལྟན་པ་འདས་པའི་གཟུགས་ལ་
 མི་ལྟ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། གང་གི་བྱིར་འདས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པ་དེའི་བྱིར། འཕགས་
 པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་ལྟན་པ་འདས་པའི་གཟུགས་ལ་མི་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ། །གཤམ་ཏེ་
 མ་འོངས་པའི་གཟུགས་སྤྱིག་ཡོད་པར་མ་གྱུར་ན་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་ཐོས་པ་དང་
 ལྟན་པ་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་ལ་མདོན་པར་མི་དགའ་བར་མི་འགྱུར་བ་ཞིག་ན།
 གང་གི་བྱིར་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པ་དེའི་བྱིར། འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་པ་དང་
 ལྟན་པ་མ་འོངས་པའི་གཟུགས་ལ་མདོན་པར་མི་དགའ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། ཡང་དེ་གཉིས་ད་ལྟ་ལྟན་སྤྱོད་དེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ལྷལ་དང་དབང་པོ་
 གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེ་བར་གསུངས་ཤིང་། འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་ལྟན་སྤྱོད་ན་དེ་
 ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་དེ་གཉིས་བརྟེན་ནས་སྒྲེ་བ་མི་འཐད་པའི་བྱིར། གཉིས་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྒྲེ་བར་རི་ལྟར་གསུངས་ཤིང་། མདོ་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྒྲེ་འོ། །གཉིས་པོ་གང་ཞེ་ན། མིག་དང་གཟུགས་ནས་ཡིད་དང་ཚོས་གྱི་བར་
 ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་དེ་ཡོད་དེ། འདས་མ་འོངས་པ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ད་
 ལྟར་བ་ཡང་ལྷལ་ཡོད་པའི་བྱིར། རྟགས་མ་(༡༥བ)གྲུབ་ན། འདས་མ་འོངས་ལ་དམིགས་
 པའི་རྣམ་ཤེས་དེ་རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ལ། དེ་ལ་ཤེས་བྱ་མེད་པའི་བྱིར། ཡང་འདས་
 པ་ལྟན་སྤྱོད་དེ། དགོ་མི་དགོའི་ལས་འདས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་ལོན་པ་ལས་ད་

ལྟ་འབྲས་ཀྱི་འབྲུང་བ་ཡོད་པའི་གྱིར། དེས་ན་རྩལ་གསུམ་ཐམས་ཅད་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་
པར་སྐྱབ་པ་ནི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་གྱི། ད་ལྟར་བ་དང་འདས་པ་འབྲས་ཀྱི་
ལྷུང་མ་ཟིན་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་ལ། འདས་པ་འབྲས་ཀྱི་ལྷུང་ཟིན་པ་དང་
མ་འདས་པ་རྣམས་ཀྱི་མེད་པར་སྐྱབ་པ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པར་བྱེ་སྤྱེ་སྐྱབ་པ་ཡིན་གྱི་ཐམས་
ཅད་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེན། རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། དངོས་
པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། མཚན་ཉིད་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། གནས་སྐབས་
གཞན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། གཞན་དང་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་སྐྱབ་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི་བཅུན་
པ་ཆོས་སྒྲོབ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལྷགས་ལ། ལྷ་གུ་ལྷ་ཀྱང་ཞིག་མ་འདས་པ་ནས་ད་ལྟར་
བ་དང་། ད་ལྟར་བ་ནས་འདས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ། དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་
གྱི་རྣམས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། གསེར་གྱི་སྒྲོད་བཅོམ་ནས་རྒྱན་ལྷ་
སྒྲུབ་པ་ནི། དབྱིབས་གཞན་དུ་འགྱུར་ཡང་ཁ་དོག་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། འོ་མ་
ཞོར་འགྱུར་བ་ན་རོ་དང་རྩལ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་གྱི་ཁ་དོག་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བ་
བཞིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། བཅུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལྷགས་ལ། ལྷ་གུ་ལྷ་ཀྱང་
ཞིག་མ་འདས་པ་ནས་ད་ལྟར་བ་དང་ད་ལྟར་བ་ནས་འདས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ། རྩལ་
གསུམ་གའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་ཡང་མཚན་ཉིད་གང་གས་ཆེ་བ་དེའི་སྒྲོ་ནས་རྩལ་
གསུམ་འཛོག་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲིམ་པ་གཅིག་སྟངས་མེད་གཅིག་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་
(༡༥༣)པས་དེ་ལ་ཆགས་ཞེས་བརྗོད་གྱི་དེའི་ཆོ་གཞན་ལ་འང་ཆགས་བྲལ་མ་ཡིན་པ་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། བཅུན་པ་དབྱིག་བཞེས་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལྷགས་

ལ། ལྷ་གྲ་ལྷ་སྤྱ་ཞིག་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྷར་བ་དང་། ད་ལྷར་བ་ནས་འདས་
 བར་འཇུག་པའི་ཆེ་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དེ་དང་དེར་བྱིན་པས་དུས་
 གསུམ་འཛོག་གི་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཅིས་པའི་རིལ་སྤྱ་གཅིག་
 གཅིག་དང་བརྒྱ་དང་སྟོང་གི་སྟོ་མིག་ཏུ་བཞག་པ་ན། རིམ་བ་བཞིན་གཅིག་དང་བརྒྱ་
 དང་སྟོང་དུ་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། བཅུན་པ་སངས་རྒྱས་ལྷ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
 ལྷགས་ལ་ལྷ་གྲ་ལྷ་སྤྱ་ཞིག་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྷར་བ་དང་ད་ལྷར་བ་ནས་འདས་
 བར་འཇུག་པའི་ཆེ། ལྷ་བྱི་བར་གསུམ་གྱི་ཆ་ནས་དུས་གསུམ་དུ་འཛོག་སྟེ། དཔེར་ན།
 སྤང་མེད་གཅིག་རང་གི་མ་ལ་ལྷོས་ནས་སུ་མོ་དང་སུ་མོ་ལ་ལྷོས་ནས་མར་འཛོག་པ་
 བཞིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་ལས་དང་པོ་ནི་གངས་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་
 བསྐྱལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་གཞན་དུ་འགྱུར་གྱི་རྣམས་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་
 བར་འདོད་ལ། དེ་གཉིས་ངོ་པོ་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་དུས་གསུམ་པོ་མཆོད་ཉིད་འཆོལ་བར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་དེ། དངོས་
 པོ་གཅིག་དུས་གསུམ་གའི་མཆོད་ཉིད་དང་ལྡན་པར་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་
 པ་ལ་ཡང་། འདས་པ་ལྷ་སྤྱ་གཅིག་གྱུང་དུས་གསུམ་གར་དུ་འགྱུར་བའི་སྒྲིན་ཡོད་དེ། ལྷ་
 བྱི་བར་གསུམ་གྱི་ཆ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ནང་ནས་གསུམ་པ་རྩུང་ཟད་
 བཟང་སྟེ། བྱ་བ་འགགས་པ་དང་མ་སྦྱིས་པ་དང་སྦྱིས་ལ་མ་འགགས་པའི་སྒྲོ་ནས་དུས་
 རྒྱུ་མས་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། འདས་མ་འོངས་ཆོས་ཅན།
 བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་གོགས་མེད་བར་ཐལ། ད་ལྷ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། (༡༥༥)གཞན་
 ཡང་། བྱ་བ་དེ་དུས་ལས་གཞན་ཡིན་ནམ་མིན། དང་པོ་ལྷར་ན། བྱ་བ་ཆོས་ཅན། འདུས་
 མ་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། དུས་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉུག་པར་ཐལ།

གཞི་གྲུབ། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་འདས་མ་འོངས་ཆོས་
 ཅན། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་དུས་སྐབས་འབྱུང་བར་ཐལ། བྱ་བའི་བདག་ཉིད་གང་ཞིག །ད་
 ལྟ་རྒྱས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པས། འདས་མ་འོངས་སྤྱོད་པ་ཞིག་
 གོ་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན། བྱ་བ་ཞིག་པ་དང་མ་སྐྱེས་པར་མི་རུང་བར་ཐལ། ད་ལྟ་རྒྱས་སྤྱོད་
 པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པས་རྟག་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་
 མེད་ཅེས་སྐྱ་བ་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྟག་པར་ཡོད་ན་མི་རྟག་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱ་བའང་མི་འཐད་དེ། ལུང་དེས་འདས་མ་འོངས་
 ཀྱི་གཟུགས་ཡོད་པར་བརྟན་གྱི། ད་ལྟ་རྒྱས་སྤྱོད་པར་མ་བརྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁོ་
 བོ་ཅག་གྲུང་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་གཟུགས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་དང་ཆོས་
 ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྲུའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡང་འདས་མ་འོངས་
 རྒྱས་སྤྱོད་པའི་སྐབས་བྱེད་དུ་མི་རུང་སྟེ། གལ་ཏེ་རུང་ན། ཡིད་དང་ཆོས་ལ་བརྟེན་
 ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྲུའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན། ཡིད་དེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
 སྒྲུ་བྱེད་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ཆོས་གྲུང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྒྲུ་བྱེད་ཡིན་ཞེས་པ་ཡིན་ནམ།
 ཆོས་དེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན། དང་པོ་མི་འཐད་དེ།
 མ་འོངས་པ་བསྐལ་པ་སྟོང་ནས་འབྱུང་བ་དང་མ་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དང་སྤྱོད་པ་
 ལས་འདས་པ་འཇུག་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྱལ་བ་རྣམས་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་
 ཤེས་ད་ལྟར་བ་སྒྲུ་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་མ་འོངས་པ་རྒྱས་སྤྱོད་
 ཡོད་(༡༥༦)པའི་སྐབས་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱས་སྤྱོད་མེད་གྲུང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
 ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འདས་པའི་ལས་རྣམ་སྟོན་འབྱུང་བ་དེ། འདས་པ་རྗེས་སུ་ཡོད་
པའི་སྐབ་བྱེད་མ་ཡིན་དེ། འདས་པ་ལས་འབྲས་སུ་འབྱུང་བ་མིན་གྱི། རྒྱུད་ཡོངས་སུ
སྤྱར་པའི་བྱེད་པར་ལས་འབྲས་སུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་དུས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་
རྗེས་སུ་ཡོད་པར་སྐབ་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྐབ་པའི་སྡེ་བ་ཞེས་འདོད་པ་ནི་བཞུན་པ་
ལ་ལེགས་པ་མིན་གྱི། མདོ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ
ཁས་ལེན་པ་ནི་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་གང་ཞེ་ན། སྡེ་མཆེད་བཅུ
གཉིས་ཡིན་དེ། མདོ་ལས་བུམ་བེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི། སྡེ་མཆེད་བཅུ
གཉིས་ཀྱི་ཆོག་སྤྲད་གས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། ཆོས་དེ་སྡེས་ཟེན་སྤྱར་ཡང་འགགས་པའི་ཆ་
ནི་འདས་པ་དང་། ཆོས་དེའི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་ད་ལྟ་མ་སྡེས་པའི་ཆ་ནི་མ་འོངས་པ་དང་།
ཆོས་དེ་སྡེས་ལ་མ་འགགས་པ་ནི་ད་ལྟར་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་འདས་མ་འོངས་ཇི་ལྟར་
རྗེས་སུ་མེད་ཅེ་ན། མེད་དེ། ལྷ་གྲ་ལྟ་བུ་ཞིག་པའི་ཆོ་སྤྱུ་གྱའི་ཆ་གསལ་གྱི་དངོས་
པོ་ཐམས་ཅད་ནི་བཤད་། དེ་ལས་གཞན་སུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ནི་མ་ཐོབ་
པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་གྲ་འདས་པ་དང་མ་སྡེས་པ་ལ་དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་མ་
གཏོགས་པ་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་འཆར་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། འདས་པའི་མཆོན་
ཉིད། དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་ཞིག་པའི་ཆ།
མ་འོངས་པའི་མཆོན་ཉིད། དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་སྡེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱུ་མ་ཆང་
པའི་དབང་གིས་ལུས་དུས་འགའ་ཞིག་དུ་མ་སྡེས་པའི་ཆ། ད་ལྟར་པའི་མཆོན་ཉིད།
སྡེས་ལ་(༡༥༦)མ་འགགས་པ། དེ་ཡང་རི་བོང་གི་རྒྱ་དང་དངོས་མེད་མ་སྡེས་པ་ཡིན་
ཡང་མ་འོངས་པ་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་མཛོན་པའི་མདོ་ལས་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་

ཞེས་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཁ་ཅིག །འདས་པའི་མཚན་ཉིད། ཐལ་ཟེན་པ།
མ་འོངས་པའི་མཚན་ཉིད། མ་སྐྱབ་པ། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་ཞེས་པའི་རྣམ་
བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །མཚན་གཞི་ནི། ལྷ་གུ་རང་གྲུབ་དུས་ཀྱི་སྒྲིབ་
ཅིག་གཞིས་པར་ཞིག་པ་ནི་འདས་པ་དང་། ལྷ་གུ་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེན་མཚན་
བའི་དབང་གིས་ལྷ་གུ་འགའ་ཞིག་ཏུ་མ་སྐྱེས་པ་ནི་མ་འོངས་པ་དང་། ལྷ་གུ་ནི་ད་
ལྟར་བ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག །ཁ་སང་དང་དེ་དེ་དང་སང་གསུམ་རིམ་བ་བཞིན་དུ་འདས་པ་དང་ད་
ལྟར་བ་དང་། མ་འོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཁ་སང་ཆོས་
ཅན། འགགས་པར་ཐལ། འདས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཞིག་པར་ཐལ་ལོ། །
འདོད་ན། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་དེ་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་
པར་ཐལ། ཁ་སང་དེ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། སང་ཆོས་ཅན། མ་སྐྱེས་པར་ཐལ།
མ་འོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། ཁྱོད་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེ་དེ་དེ་དོན་བྱེད་ལུས་
པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སང་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཁ་སང་ཆོས་ཅན། འདས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་ལ་ལྷོས་ནས་འདས་པ་ཡིན་
པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དེ་གི་དུས་ན་འདས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེ་དེ་ཆོས་ཅན། འདས་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། སང་ལ་ལྷོས་ནས་འདས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་
ལང་། ས་བོན་ཆོས་ཅན། ལྷ་གུ་ལ་ལྷོས་ནས་འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་གུ་འདི་དུས་
ན་འདས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁབ་ཁས། འདོད་ན། ལྷ་གུ་ལ་ལྷོས་ནས་ཞིག་
པར་ཐལ་(༡༥)ལོ། །འདོད་ན། ལྷ་གུ་ལ་ལྷོས་ནས་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །འདས་པ་སྤྱི་དེ། ཞིག་པ་སྤྱི་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇིག་པ་སྤྱི་པའི་ཕྱིར། འདས་པ་ཡིན་པ་སྤྱི་དེ། ཞིག་པ་ཡིན་པ་མི་སྤྱི་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མེད་པ་ཡིན་པ་མི་སྤྱི་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། ཆོས་དེ་ཞིག་པ་ཡིན་ན་ཆོས་དེ་མེད་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་ཞིག་པ་མི་སྤྱི་པར་ཐལ། མེད་པ་མི་སྤྱི་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། བྱལ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་དེ་ཞིག་པ་སྤྱི་ན། ཆོས་དེ་མེད་པ་སྤྱི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སུམ་པ་ཐོ་བས་བཅོམ་པའི་ཆོ་ན། སུམ་པ་ཞིག་པ་ཞིག་པ་མིན་ཏེ། གལ་ཏེ་དེའི་ཆོ་ན་སུམ་པ་ཞིག་པ་ཞིག་ན་དེའི་ཆོ་སུམ་པ་མ་ཞིག་པར་འགྱུར་རོ། བྱལ་སྟེ། དགག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣལ་མ་གོ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་སུམ་པ་མ་འོངས་པའི་ཆོ་ན་སུམ་པ་མ་སྟེས་པ་སྟེས་སུམ་མ་སྟེས། དང་པོ་ལྟར་ན། སུམ་པ་མ་སྟེས་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོར་ཐལ། སྟེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་འོངས་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེའི་ཆོ་སུམ་པ་སྟེས་པར་ཐལ། དེའི་ཆོ་སུམ་པ་མ་སྟེས་པ་མ་སྟེས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། བྱལ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དགག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣལ་མ་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འཁོར་གསུམ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདས་པའི་སུམ་པ་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། སུམ་པ་འདས་པ་དེ་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདས་པའི་སུམ་པ་ཆོས་ཅན། འདས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ད་ལྟར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟེས་ལ་མ་འགགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱོད་ལས་ད་ལྟར་པའི་སུམ་པ་སྟེས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་གུབ་སྟེ། ཁ་སང་གི་སུམ་པ་ལས་དེ་རིང་གི་སུམ་པ་སྟེས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འདས་པའི་སུམ་པ་ཆོས་ཅན། འདས་པ་ཡིན་པར་(༡༥༥)ཐལ། འདས་པའི་སུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། བྱལ་པ་མེད་དེ། སུམ་པ་སྟེས་ཟེན་ཞིག་པ་དེ་འདས་པ་མ་ཆོན་ཉིད་པ་དང་། དེ་སུམ་པའི་ཕྱིས་གུབ་པ་དང་། སུམ་པའི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་མ་སྟེས་

པ་དེ་མ་འོངས་པ་མཚན་ཉིད་པ་དང་། དེ་ལྟར་པའི་ལྷ་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། ལྷ་པ་ལ་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་དེ་རིང་གི་སྐྱེས་པའི་ལྷ་པ་ལྱི་ལྷ་པ་དེ་འདས་པ་བརྟགས་པ་དང་། དེའི་སྐྱེས་འབྱུང་པའི་ལྷ་པ་དེ་མ་འོངས་པ་བརྟགས་པ་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག །
བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་མི་དེ་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཞིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གི་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གི་པའི་འོག་ཏུ་སྒྲིགས་དུས་ཀྱི་མི་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འོ་ན་ཆོས་གཅིག་གི་དུས་ཀྱི་མི་དེ་ཞིག་པར་ཐལ། དེ་ཞིག་པའི་འོག་ཏུ་ཆོས་གཅིག་གི་དུས་ཀྱི་མི་དེ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་དེ་ཞིག་པར་ཐལ། མི་དེ་ཞིག་པའི་འོག་ཏུ་དུ་བ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་ཁས་འདོད་ན། མི་དེ་འདས་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །རྟགས་བྱུང་ཁས། དེས་ན་བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་མི་དེ་སྒྲིགས་མའི་དུས་སུ་གི་པ་ཡིན་ཡང་བསྐྱེད་པ་དང་པོའི་མི་དེ་གི་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་སྒྲིགས་མའི་དུས་སུ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཡང་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་ཏེ། དཔེར་ན། མི་དེ་དུ་བའི་དུས་སུ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཡང་མི་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འདུལ་མ་བྱས་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འདུལ་མ་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རིང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་མ་སྐྱེས་པ། གཉིས་པ་ནི། འདུལ་མ་བྱས་ལ་དབྱེ་ན། འདུལ་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ། སྔ་སྔར་བརྟགས་འགོག །སྔ་སྔར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་དང་གསུམ། མཚན་ཉིད་རིམ་པ་བཞིན། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རིག་བྱ་བ་གསུམ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ནས་གཞུགས་ཅན་སྐྱེ་བའི་གོ་འབྱེད་པ། སྔ་སྔར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་སྤངས་(༡༥ན)པའི་བྲལ་སྔ་སྔར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་མ་ཐོབ་པར་རྒྱུན་མ་ཚད་བའི་དབང་གིས་མ་སྐྱེས་པའི་ཆ།

ལྷ་པ་དག་གི་སྐྱབ་བྱེད་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དང་། སྐྱབ་པའོ། །དགག་

པའི་མཚན་ཉིད། དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། དབྱེ་ན།
མེད་དགག་དང་། མ་ཡིན་དགག་གཉིས། མེད་དགག་གི་མཚན་ཉིད། དགག་བྱ་དངོས་སུ་
བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་བྱ་གང་ཞིག །དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་
བ། དཔེར་ན། ས་ཕྱོགས་སུ་མེད་ལྟ་སྟོན། ཁ་ཅིག །སུམ་མེད་མེད་དགག་ཡིན་ཡང་
གཞི་ས་ཕྱོགས་དང་འབྲེལ་བས་ས་ཕྱོགས་སུ་མེད་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ཏེ། དགག་
བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་བྱ་གང་ཞིག །དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་
གཞན་འཕེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་ས་ཕྱོགས་འཕེན་པའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། ས་ཕྱོགས་ན་སུམ་པ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཆོ་ས་
ཕྱོགས་དེ་ཆོས་གཞན་འཕེན་མི་འཕེན་བརྩི་བའི་གཞི་ཡིན་གྱི་འཕངས་པའི་ཆོས་གཞན་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་སུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོ་ན་ས་ཕྱོགས་དེ་འཕངས་
པའི་ཆོས་གཞན་ཡིན་ལ། ས་ཕྱོགས་ན་སུམ་པ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཆོ་ས་ཕྱོགས་དེ་
ཆོས་གཞན་འཕེན་མི་འཕེན་བརྩི་བའི་གཞི་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སུམ་པས་དག་པའི་ས་
ཕྱོགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོ་ན་ཡང་ས་ཕྱོགས་དེ་འཕངས་པའི་ཆོས་གཞན་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཆོས་གཞན་འཕེན་མི་འཕེན་བརྩི་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་
ན། དེའི་ཆོ་ཆོས་གཞན་འཕེན་མི་འཕེན་བརྩི་བའི་གཞི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
སྒྲིན་མེད་དེ། ཤེས་བྱ་དེ་དེ་ལྟ་(༡༥༥)སུའི་གཞིར་ཁས་སྲུངས་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་
རོ། །མ་ཡིན་དགག་གི་མཚན་ཉིད། དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་
བྱ་གང་ཞིག །དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་འཕེན་བ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཆོས་
གཞན་དངོས་སུ་འཕེན་པ་དང་། སྒྲགས་ལ་འཕེན་པ་དང་། སྒྲུབས་སྟོབས་ཀྱིས་འཕེན་

པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། རི་མེད་པའི་ཐང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཚིག་གཅིག་
 པོ་དེས་དགག་བྱ་བཅད་པ་དང་ཚོས་གཞན་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་འཕངས་པའི་བྱིར་
 རོ། །གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་ལྟས་བྱིན་ཚོན་པོས་ཉིན་པར་བས་མི་བ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་
 བུ་སྟེ། ཚིག་དེས་ཚོས་གཞན་དོན་གྱིས་འཕེན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཚིག་དེས་ལྟས་བྱིན་ཚོན་
 པོས་མཚན་མོ་བ་པར་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཚོན་པོ་ཞེས་པས་བས་བ་པར་བསྟན་ལ།
 ཉིན་པར་བས་བ་པ་དངོས་སུ་བཀག་ཅིང་བས་བ་པའི་དུས་ཉིན་མཚན་གཉིས་སུ་དེས་
 པའི་བྱིར་རོ། །ཚོས་གཞན་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་དང་དངོས་སུ་འཕངས་པ་གཉིས་ཀ་
 དང་ལྟན་པ་ན་ལྟས་བྱིན་ཚོན་པོ་ཉིན་པར་བས་མི་བ་པ་རིད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་ཅེས་པ་
 ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི། དཔེར་ན། གང་བག་གཅིག་ཉིད་རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་ཟེའི་
 རིགས་གང་རུང་དུ་དེས་གིང་རྒྱལ་རིགས་སུ་འང་མ་དེས་བྲམ་ཟེའི་རིགས་སུ་འང་མ་
 དེས་པར་དྲིས་པའི་ཚོན་། རྒྱལ་རིགས་ཡིན་ཞེས་པའི་རང་ཚིག་གིས་མི་སྟོན་པར་བྲམ་
 ཟེ་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་སྐད་དུ་འང་། དགག་པ་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་། ཚིག་
 གཅིག་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་རང་ཚིག་མི་སྟོན་པ། །མ་ཡིན་གཞན་པ་
 གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཁ་ཅིག་ །དགག་པའི་མཚན་ཉིད། གྲོས་རྒྱུ་བཅད་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ། ཞེས་
 ཟེར་ཞིང་། བྲམ་པས་དག་པའི་ས་སྟོགས་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་དགག་རྒྱུ་ས་དགག་པ་མིན་
 རོ། །ཞེས་ཟེར། བྲམ་པས་དག་པའི་ས་སྟོགས་ཚོས་ (༡༥ན) ཅན། དགག་པ་ཡིན་
 པར་ཐལ། གྲོས་རྒྱུ་བཅད་དུ་རྟོགས་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ་གྲོས་དགག་བྱ་དངོས་སུ་
 བཅད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད། གཞི་
 གྲུབ་པ་གང་ཞིག་ །དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་རྒྱལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་

པ། དཔེར་ན། མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་རྩོ། །

ཁ་ཅིག མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་བྱེད་སྔ་མ་དག་གིས་ནི། མ་ཡིན་རྒྱུ་པར་བྱེད་ཐུང་རོ། །ཞེས་འབྲས་རང་གི་རྟགས་གཉིས་ཀྱིས་མ་ཡིན་དགག་རྒྱུ་པར་བཤད་པའི་ཐུང་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། གཞུང་དེས་འབྲས་རང་གི་རྟགས་གཉིས་ཀྱིས་དངོས་སུ་རྒྱུ་པ་རྒྱུ་ཅིང་། རྟགས་ལ་མ་ཡིན་དགག་རྒྱུ་པར་བྱེད་ཅིས་པ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་པའི་ཐུང་། དེ་ལྟ་མིན་ན། འབྲས་རང་གི་རྟགས་གཉིས་པོ་དེ་དགག་རྟགས་སུ་ཐལ། དགག་པ་དངོས་སུ་རྒྱུ་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཐུང་། རྟགས་ཁས། འོ་ན་བྱེད་རང་གི་ལྟགས་ལ་ཡང་དེ་གཉིས་དགག་རྟགས་སུ་ཐལ། དགག་པ་རྒྱུ་པར་བྱེད་པའི་ཐུང་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དགག་པ་རྒྱུ་པར་བྱེད་ཀྱང་དགག་པ་དངོས་སུ་རྒྱུ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཐུང་། རྒྱུ་སྟེ། བརྒྱུ་བྱའི་ཆོས་དགག་པ་དངོས་སུ་རྒྱུ་པའི་ཆ་ནས་དགག་རྟགས་དང་། རྒྱུ་པ་དངོས་སུ་རྒྱུ་པའི་ཆ་ནས་རྒྱུ་རྟགས་སུ་བཞག་པའི་ཐུང་རོ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱུ་པའི་མཚན་ཉིད། གྲོས་ཡོངས་གཅོད་དུ་རྟགས་པར་བྱ་བ། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཡོངས་སུ་གཅོད་དང་གོ་བྱེད་དང་། ཞེས་ཡོངས་སུ་གཅོད་བྱེད་དང་གོ་བྱེད་ནམས་དོན་གཅིག་མིང་གི་ནམ་གངས་ཡིན་པའི་ཐུང་རོ། །

དུག་པ་སྦྱང་སེལ་ལ། སྦྱང་བ་ནི་རྒྱུ་པ་དང་དོན་གཅིག་ཡིན་ལ། སེལ་བ་ལ་གཉིས། རྟགས་པ་དགོད་པ་དང་། དེའི་ལན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། (༡༥༥)ཁ་ཅིག ཁྱི་དང་གཞི་མཐུན་པ་བརྒྱུ་བྱ་དང་རྒྱུ་བྱེད་གཅིག་དང་ཐ་དད་དགག་རྒྱུ་མོགས་རྟོག་པས་སྒྲོ་བདགས་སུ་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྒྱུ་བྱ་རྒྱུ་བྱེད་མོགས་ཡིན་ན། རྟོག་པས་སྒྲོ་བདགས་ཡིན་དགོས་ན། རྒྱུས་སུ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་དོན་བྱེད་རྒྱུ་པ་པལ་ཆེ་བ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མོགས་པའི་

རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཉམས་པར་འགྱུར་བས་སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་སོགས་རྟོག་པས་སྒྲོ་
 བཏགས་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་གཞག་དེ་དག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཁས་སྤངས་པའི་
 གཉིས་ཚོགས་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་སྟམ་པ་དང་། རྟོག་པའི་ངེས་ལུ་ལ་རང་མཚན་ཡིན་ན་
 རྟོག་པ་སྤང་ལུ་ལ་མ་འབྲུལ་བར་འགྱུར་ལ། རྟོག་པའི་ངེས་ལུ་ལ་རང་མཚན་མིན་ན་
 རང་མཚན་ཡང་རྟོག་པའི་ངེས་ལུ་ལ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན། རང་མཚན་ཡོད་
 ངེས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས། རྟོག་པའི་ངེས་ལུ་ལ་རང་མཚན་མ་ཡིན་པ་དང་རང་
 མཚན་རྟོག་པའི་ངེས་ལུ་ལ་ཡིན་པའི་གཉིས་ཚོགས་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་སྟམ་པ་དང་། རྟོག་
 པས་སྤང་བཏགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་ནས་ལུ་ལ་འཇུག་པར་བཤད་པས་དེའི་རྒྱལ་ཇི་
 ལྟ་བུ། རྟོག་པ་དེ་རང་གི་སྤང་བ་དོན་མ་ཡིན་ལ་དོན་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་ནས་འཇུག་
 བར་བཤད་པས་རང་གི་གཟུང་རྣམ་དང་། རང་གི་སྤང་བ་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དོན་ཏུ་
 ཞེན་ནས་འཇུག་ན་ཞེན་ལུ་ལ་འབྲུལ་པའི་ལོག་ཤེས་སུ་འགྱུར་བས་དེའི་རྒྱལ་ཇི་ལྟ་
 བུ་སྟམ་ཏུ་སེམས་པར་བྱེད་ལ། ཁ་ཅིག་སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་དང་རྟོག་པའི་ངེས་ལུ་
 རྣམས་སྒྲོ་བཏགས་སུ་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་པས་རང་མཚན་ལ་རྣོ་ནས་འཇུག་
 པ་མ་གཏོགས་དངོས་པོའི་གནས་ཚུན་ལ་འཇུག་པ་མི་བྱིད་ཅིང་། ལུ་ལ་འཇུག་པའི་
 ཚེ་ན་ཡང་རང་གི་སྤང་བ་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དོན་ཏུ་མངོན་པར་(༡༩༠༩)ཞེན་ནས་འཇུག་
 པས། ཞེན་ལུ་ལ་འབྲུལ་པའི་ལོག་ཤེས་ཡིན་ལ། རང་མཚན་ལ་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་ཚེ་
 ན་སེལ་ངོར་རང་མཚན་ཡོད་ཅེས་དངོས་སུ་མ་སྤྱར་བར་རང་མཚན་གྱི་ཐ་སྙད་ལས་
 ལེན་མི་རུས་པར་འདོད་ཅིང་། རང་མཚན་གཅིག་ཉིད་ཤར་ན་ཡོད་ན་རུབ་ན་ཡོད་
 པར་འགལ་བ་དང་། སྤྱི་ཏྱོག་ཡོད་ན་སྤྱི་ཏྱོག་ཡོད་པར་འགལ་བ་དང་། བློ་བའི་ཡིན་
 ནས་སེར་སྤྱི་འོ་བོ་མ་ཡིན་པ་དེ། རང་མཚན་ལུ་ལ་རུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་

གནས་པའི་དོན་ཡིན་པས། རང་མཚན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཁས་སྤངས་ན་སྤར་གྱི་རྣམ་
 གཞག་དེ་དང་འགལ་པས། སེལ་ངོར་རང་མཚན་ཡིན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པར་རང་
 མཚན་གི་རྣམ་གཞག་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་། གཏན་ཆོགས་སྒྲོ་བཏགས་དང་། བྱས་པ་
 གཏན་ཆོགས་སུ་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་པ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་འདོད་
 པ་དང་། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཉིད་ཕྱིར། ཁོང་བོ་ཐ་དད་སྒྲོ་གང་ལས། ཞེས་
 པ་དང་། ཐ་དད་པ། མེད་ན་ཅིག་ཅར་སྒྲེ་འཛིག་འགྱུར། ཞེས་པ་དོན་འཁོར་དུ་མ་
 རྒྱད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་དེ་ལུས་རྣམ་དང་རྣམ་གཅིག་ན། ལུས་རྣམ་ཡང་རྣམ་
 གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་སྒྲེ་འཛིག་ཅིག་ཅར་བྱེད་པར་འགྱུར་བས། དངོས་པོ་དང་ལུས་
 ལུས་རྣམ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་། ཤེས་ལ་ཡོད་
 པའི་དོན་དེ་རྣམས། ཞེས་སོགས་གྱི་དོན། ཁོང་དུ་རྒྱད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་མཚན་ཡིན་
 བ་གྱི་དང་གཞི་མཐུན་མ་ཡིན་པས་བྱབ་པར་འདོད་པ་དང་། རྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བརྟ་
 བཏགས་སྒྲོན། ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་ཁོང་དུ་མ་རྒྱད་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བརྟ་དུས་གྱི་
 རང་མཚན་ཐ་སྟད་གྱི་དུས་སུ་རྣམས་འགོ་མི་བྱེད། ཐ་སྟད་དུས་གྱི་རང་མཚན་བརྟ་དུས་སུ་
 རྣམས་འགོ་མི་བྱེད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྣམས་འགོ་བྱེད་(༡༩༠༠)པའི་རང་
 མཚན་མི་སྤྲིད་པས། དངོས་མེད་ལ་བརྟ་སྒྲུབ་པ་མ་གཏོགས་རང་མཚན་ལ་བརྟ་སྒྲུབ་པ་
 མི་སྤྲིད་པར་འདོད་པ་དང་། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི། འབྲེལ་པ་ཡང་དག་
 ཉིད་དུ་མེད། ཅིས་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མེ་དུ་ལ་འབྲེལ་པ་མཚན་ཉིད་པ་མེད་
 པ་དང་། བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་དད་རྟོག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ལ་ཐ་དད་
 མཚན་ཉིད་པ་མེད་པར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལན་བརྟན་པ་ལ་གཉིས། དཔུ་ཚད་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ཀྱི་འབྲེལ་གཞི་

དེས་གཟུང་བ་དང་། ལན་དེས་སོ། །དང་པོ་ནི། དབུ་མ་པའི་ལྷ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་
 པའི་སྐབས་སུ་ས་བོན་ལས་སྤྱ་གྱ་སྤྱེ་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ན་ས་བོན་ལས་
 སྤྱ་གྱ་མི་སྤྱེ་བ་དང་། ས་བོན་ལས་སྤྱ་གྱ་སྤྱེ་ན་ས་བོན་ལས་སྤྱ་གྱ་སྤྱེ་བར་རང་གི་མཚན་
 ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་སྟུང་དུ་བསམས་ནས་ས་བོན་ལས་སྤྱ་གྱ་སྤྱེ་བར་ཁས་སྲུངས་ན་དོན་དམ་
 བདེན་པ་འཛིན་ཅིང་། ས་བོན་ལས་སྤྱ་གྱ་སྤྱེ་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་
 བ། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་འཛིན་པས་བདེན་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་ཁས་སྲུངས་ན།
 ཅིག་ཤོས་སུ་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པའི་འབྲུལ་གཞི་ནི། རྟོག་པས་
 བཏགས་པ་ཙམ་ལ་བྱ་བྱེད་མི་འཐད་པར་འཛིན་པ་དེ་ཡིན་པས། རང་གི་མཚན་ཉིད་
 ཀྱིས་གྲུབ་པ་རུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་ཀྱི། གཞན་ལ་མི་འཐད་
 པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རིགས་
 པའི་གཞུང་ལུགས་འདིར་ཡང་རྟོག་པའི་ཡུལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་མ་
 བཤགས་ན། གུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན། དོན་དམ་པ་བདེན་
 པ་ཡང་བཞག་དུ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་ནི་གུན་རྫོབ་བདེན་པའི་རྣམ་
 གཞག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་རྟོག་པའི་ཡུལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མ་བཤགས་ན། གང་
 རྒྱལ་གི་བདག་འཛིན་སྤངས་ཡུལ་མ་འབྲུལ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན། ཐར་བ་དང་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །རྟོག་པའི་ཡུལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་
 བཤགས་པ་ན། རང་མཚན་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་མ་བདེ་བར་རྟོག་དོར་རང་མཚན་ཡིན་
 ཞེས་སྤྱོད་པ་མ་གཏོགས། རང་མཚན་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་མི་རུས་པའི་འབྲུལ་གཞི་ནི།
 རྟོག་པའི་ཡུལ་རང་མཚན་མ་ཡིན་ན། རང་མཚན་རྟོག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་འཛིན་

པ་འདི་ཡིན་པས། དེས་ན་རྒྱ་ནག་རྫོང་པ་བདེན་པ་རྟོགས་པས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཚད་
མས་གྲུབ་པ་དང་། དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདེན་གཉིས་
རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལན་དངོས་ལ་བཞི། རྟོག་པ་ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་དང་། རྟོག་པའི་ཡུལ་
དོན་དམ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དགག་པ། སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྟད་འཇུག་
པའི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། གསེར་སུམ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་གསེར་སུམ་ཡང་སུམ་པར་སྤྲང་
ཞིང་། རང་ལ་གསེར་སུམ་ཏུ་སྤྲང་བ་དེ་ཡང་སུམ་པར་སྤྲང་བ་ཡིན་ལ། རྟོག་པ་དེའི་དོན་
སྤྲང་བ་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ནས་སོ་སོར་མ་ཐུང་པ་ཡིན་པས། སྤྲང་བཏགས་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་ནས་འཛིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །འོ་ན་སྤྲང་བ་གང་། བཏགས་པ་གང་ཞེ་ན།
གསེར་སུམ་རང་མཚན་པ་སྤྲང་བ་དང་། གསེར་སུམ་གྱི་སྐྱ་དོན་ནི་བཏགས་པ་ཡིན་
ནོ། །གསེར་སུམ་གྱི་སྐྱ་དོན་གང་ཞེ་ན། གསེར་སུམ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་མཐུན་
ན་འཇུག་པ་ལྟ་སུར་སྤྲང་བའི་གསེར་སུམ་ཏུ་སྤྲང་བ་དང་། གསེར་སུམ་ཏུ་སྤྲང་
བ་དེ་ཡང་གསེར་སུམ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤྲང་བ་གཉིས་(མཁས་)ཀྱི་གསེར་སུམ་
གྱི་སྐྱ་དོན་ཡིན་ལ། རྟོག་པའི་དོན་སྤྲང་བ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་ནས་སོ་སོར་
མ་ཐུང་པ་ཡིན་གྱི། སྤྲང་བ་འདི་གཉིས་གཅིག་ཡིན་ནོ་སྟམ་ཏུ་འཛིན་པ་མིན་ནོ། །རྟོག་
པའི་སྤྲང་བ་དེ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་ཡང་། རྟོག་པ་དེ་དེ་ལ་རང་རིག་
མངོན་སུམ་མིན་ཏེ། ཡིན་ན་རྟོག་པའི་སྤྲང་བ་རང་མཚན་ཡིན་པ་དང་། རྟོག་པ་
སྤྲང་ཡུལ་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག་རྟོག་པ་ལ་རང་གི་གཟུང་རྣམ་ཕྱི་རོལ་དོན་ཏུ་སྤྲང་བར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ།

རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་ལ་ཡང་རང་གི་གཟུང་རྣམ་
 བྱི་རོལ་དོན་དུ་སྒྲུང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་སོགས་སྤྱད་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་དང་།
 རྟོག་པ་ཡང་རྟོག་པའི་གཟུང་རྣམ་ཡིན་པས་རང་ཉིད་རང་ལ་བྱི་རོལ་དོན་དུ་སྒྲུང་བ་
 མི་འཐད་པའི་བྱིར་རོ། །གསེར་སྤྱུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་གསེར་སྤྱུ་དུ་སྒྲུང་བ་
 སྒྲ་དོན་ཡིན་ཡང་གསེར་སྤྱུ་དེའི་མཚན་གཞིར་འོང་བ་དང་། གསེར་སྤྱུ་འཛིན་པའི་
 རྟོག་པ་དེ་རང་གི་སྒྲུང་བ་ལ་འབྲུལ་ནས་གསེར་སྤྱུ་འདི་ནི་སྤྱུ་པའོ་སྤྱུ་དུ་ཞེན་པ་
 ལྟར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས། ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་
 ལ་དགོངས་ནས་རྟོག་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དབྱིས་བྱིན་པ་ཁོ་ན་རྟོགས་པར་
 བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་རྟོག་པའི་སྒྲུང་བ་དངོས་པོར་མེད་པས་སྒྲུང་ཡུལ་
 ལ་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་
 སྒྲུང་བ་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་དོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་
 སྒྲུང་དུ་འང་། དེ་ཡི་ངོ་བོས་སྒྲུང་དེ་དག་ཤེན་པའི་བྱིར། ཞེས་བཤད་དོ་
 ཞེན། འདིའི་ལན་སྒྲུང་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གལ་ཏེ་རྟོག་པའི་སྒྲུང་བ་དངོས་པོར་མེད་ན་
 རྟོག་པས་རང་མཚན་ཇི་ལྟར་ཐོབ་ཅེ་ན། (༡༩༡༣)དང་པོར་རང་མཚན་འཛིན་པའི་
 མངོན་སྤྱུ་གྱིས་བག་ཆགས་བཞག་པ་ལས་སྤྱེས་པའི་རྟོག་པས་རང་མཚན་ལ་ཞེན་
 ནས་ཞུགས་པས་རང་མཚན་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་གཞི་མཐུན་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཡུལ་དོན་དམ་
 པར་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་སོགས་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཡུལ་དོན་
 དམ་པར་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། མེ་རྟོག་འདི་ནི་ཡུལ་སྤྱོད་པོའོ་སྤྱུ་དུ་
 འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ཡུལ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན། དེ་ལྟ་སྤྱི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན།

[illegible]

སྤང་བ་དང་འབྲེལ་མེད་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་གིང་མ་ཡིན་ལས་
ལོག་པར་སྤང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། ཁྱོད་གིང་མ་ཡིན་པར་ཐལ་
ལོ། འདོད་ན། གིང་ཡིན་པ་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་རོ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཅན་དན་དང་
རྟོག་པ་ལ་གིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་ཆོས་ཅན། ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
རྟོག་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཁས། འདོད་ན། གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ།
གཞི་གྲུབ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཅན་དན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྷག་པའི་སྤྱི་
ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ལ་གིང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་དེ་ལྷག་པའི་སྤྱི་ཡིན་
པ་གང་ཞིག་ རྟེན་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷག་པ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པར་ཐལ་
ལོ། གཤམ་ཏེ་རྟོག་པ་ལ་གིང་མ་ཡིན་ལས་ལོག་པར་སྤང་བ་ཆོས་ཅན། ལྷག་པ་དེ་
ཁྱོད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྷག་པའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷག་པ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་རྟོག་པའི་སྤང་ལུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་
བྱུང་ཉེ། རྟོག་པ་ལ་སྤང་ཡང་རྟོག་པ་ལ་གསལ་བར་མི་སྤང་བ་གང་ཞིག་ རང་མཚན་
སྤང་ལུལ་དུ་བྱེད་ན་རང་མཚན་གསལ་བར་སྤང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །(༡༩)མཛེས་ན།
རང་མཚན་རྟོག་པའི་ལུལ་ཡིན་ཡང་། རོན་དམ་པར་རྟོག་པའི་ལུལ་མ་ཡིན་ལ། རང་
མཚན་སྤྱོད་དང་བཅའི་ལུལ་ཡིན་ཡང་། རོན་མེད་པར་སྤྱོད་དང་བཅའི་ལུལ་མ་ཡིན་པ་
མི་འགལ་ཏེ། རང་མཚན་སྤྱི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན། ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་རང་ཆོག་འགལ་
བ་ཡིན་པ་དང་། རང་མཚན་རོན་དམ་པར་སྤྱི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པར་སྤྱོད་དཔོན་ག་
མ་ལ་གྱི་ལས་བཤད་པ་ལྟར་ཁས་སྤང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་དངོས་དངོས་མེད་རྟོན་ཅན། ཞེས་པའི་གཞུང་གིས་དགག་
སྤྱོད་བྱི་དངོས་རྟོན་རང་མཚན་མ་ཡིན་པར་བརྟན་གྱི། རང་མཚན་དགག་སྤྱོད་བྱི་དངོས་

རྟེན་མ་ཡིན་པར་བཅུན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མས་རང་མཚན་གྱི་སྟེང་དུ་དངོས་སུ་དགག་
 གྲུབ་དུ་མ་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་རང་མཚན་དགག་གྲུབ་གྱི་
 གཞིར་མི་རུང་ན། རང་མཚན་དགག་གྲུབ་གྱི་གཞིར་མི་རུང་ཞེས་པའི་ཆོག་དེར་རང་
 ཆོག་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་དེས་རང་མཚན་དེ་དགག་གྲུབ་གྱི་གཞིར་རུང་བ་འགོག་
 པའི་གཞིར་ཁས་བླངས་པའི་བྱིར་དང་། མེད་ཅེས་ལྷོག་པ་དེ་ཉིད་ནི། །འི་ལྟར་མེད་
 ལས་ལྷོག་པར་འདོད། །ཅེས་པའི་རིག་པ་པས་གནོད་པའི་བྱིར། འོ་ན་རང་མཚན་རྟོག་
 པའི་དངོས་ལུ་མ་ཡིན་ཡང་། རྟོག་པའི་དངོས་ལུ་རང་མཚན་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་རི་
 ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་དང་པོར་རྒྱ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་རྒྱ་དེ་སྟར་མེད་གསར་དུ་གྲུབ་པ་
 ལྟ་བུར་སྒྲུང་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་བྱས་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་རྒྱ་གྲུབ་ཟིན་པའི་འོག་
 ཏུ་བྱས་པ་སྟར་མེད་གསར་དུ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་མི་རྟག་
 པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་རྒྱ་དང་བྱས་པ་གྲུབ་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་མི་རྟག་པ་སྟར་མེད་
 གསར་དུ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་ལ། རྟོག་པ་དེ་དག་གི་དེས་ལུ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན།
 རྟོག་པ་དེ་དག་རང་གི་དེས་ལུ་ལ་(༡༩༥)རྒྱུ་འཕྲུག་ཏུ་འཕྲུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་
 རྒྱ་འཛིན་རྟོག་པས་རྒྱའི་སྟེང་དུ་བྱས་མི་རྟག་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་དེས་པར་ཐལ་
 པ་དང་། རྒྱ་དམིགས་པའི་རྒྱ་འདོགས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་དུ་ཆོད་པར་འཕྲུར་རྩ་
 ཞེས་སྟོན་པ་ལ། དེ་ལྟ་མིན་ན་དོན་རྒྱམས་ཀྱི། །ཆོས་གཅིག་བསྐྱབས་སམ་བཀག་པ་
 ན། །བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་བསྐྱབས་པ་དང་། །བཀག་འཕྲུར་བདག་ལྟ་ཐད་མེད་
 བྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་། རྟོག་པའི་དེས་ལུ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན། རྒྱ་བྱས་མི་རྟག་པ་
 གསུམ་སྟེ་བྱི་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲུང་བ་ལྟར་གྲུབ་དགོས། དེ་ལྟ་ན་རྒྱ་མ་བྱས་པ་དང་རྟག་

པར་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་། སྐྱ་འཛིན་རྟོག་པས་སྐྱའི་ངོ་བོ་སྤར་མེད་གསར་དུ་གྱུ་བ་
 པར་ཐལ། སྐྱ་འཛིན་རྟོག་པའི་སྤང་བ་དོན་དམ་པར་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་
 བ། སྐྱ་འཛིན་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྐྱ་སྐྱེ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་སྤར་མེད་
 གསར་དུ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་བ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱའི་སྤྱིང་དུ་བྱས་མི་
 རྟག་སྟགས་ཀྱང་གྱུ་བ་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་སྐྱེ་བྱེད་ཡིན་པའི་སྐོར་སྐྱ་ཁས་ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་གྱུ་བ་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་དངོས་རྟེན་རང་མཚན་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱའི་སྤྱིང་དུ་ཁྱོད་
 ཆོས་སྐྱ་ཕྱིའི་རིམ་པ་དེ་འདྲ་མེད་ནའང་སྐྱ་དེ་སྐྱ་ཕྱིའི་རིམ་པ་དེ་དག་དང་འབྲེལ་
 བར་དགག་སྐྱབ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། དེ་འདྲ་མེད་ནའང་ཆོས་
 ཅན། །དེ་དག་དང་ནི་འབྲེལ་བར་སྤང་། །ཞེས་བས་བསྟན་ཏོ། །གལ་ཏེ་སྐྱའི་སྤྱིང་དུ་སྐྱ་
 བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་གྱུ་བ་བམ། རིམ་ཅན་དུ་གྱུ་བ། དང་བོ་མི་འཐད་དེ།
 རིམ་ཅན་དུ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱས་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པའང་མི་འཐད་དེ། དེ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དོན་རང་དོས་ནས་ཅིག་ཅར་དུ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱའི་སྤྱིང་དུ་(༡༣༣)སྐྱ་བྱས་མི་
 རྟག་པ་གསུམ་གྱུ་བ་པ་དེ་རྩམ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེན། སྐྱོན་མེད་དེ། སྐྱའི་སྤྱིང་དུ་དེ་
 གསུམ་རིམ་གྱིས་གྱུ་བ་པ་དང་། དོན་རང་དོས་ནས་ཅིག་ཅར་དུ་གྱུ་བ་པ་ལ་འགལ་བ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན། སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་རང་མཚན་ཡིན་ཡང་། སྐྱ་ཤེས་འདོད་ཆོས་
 ཅན་ཡིན་པ་དང་། མི་རྟག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པ་དང་། བྱས་པ་གཏན་ཆོག་སྟེན་ཡིན་
 པ་རྣམས་རྟོག་པས་བདག་སྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤྱི་མ་ཡིན་པར་དོན་དམ་པར་གྱུ་བ་ན་སྐྱ་
 ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པས། སྐྱ་དེ་མི་རྟག་པའི་རྟེན་དོན་གཞན་ལྟ་

ཐུར་སྟར་བ་དེ་སྟར་བ་ལྟར་གྲུབ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན། སྒྲི་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་
 རྗེས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། དེ་ལ་དགོངས་ནས། ཚེས་དང་ཚེས་ཅན་རྣམ་
 གཞག་དང་། ཁེས་སྟགས་དང་། དཔག་བྱ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན། འོན་ཀྱི་ཐ་སྟང་
 གནས་པ་འདི། ཤེས་པ་ལ་གྲུབ་ཐ་དད་ལ། བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་བཏགས་པ་ཡིན། །
 ཁེས་གསུངས་སོ། གལ་ཏེ་སྒྲི་བྱས་མི་རྟག་པ་རྣམས་རང་མཚན་མ་ཡིན་ཏེ། གསལ་
 བ་དུ་མ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། རང་ཉིད་གྱིས་རང་མཚན་གྱི་
 མཚན་གཞི་ཁས་ལེན་པ་ལའང་སྒྲིན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། གལ་ཏེ་མི་མཚུངས་ཏེ།
 རང་ལུགས་ལ་རང་མཚན་ཁས་མི་ལེན་པར་རྟོག་ངོར་རང་མཚན་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་
 ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རང་མཚན་གང་གི་ངོར་འཛོག་པའི་རྟོག་པ་ཁས་ལེན་དགོས་
 པས་དེ་ལ་ཡང་སྒྲིན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བས་རང་
 མཚན་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་འདི་ནི། རང་མཚན་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་མ་འདྲེས་པར་
 གནས་པའི་དོན་ཁོང་དུ་རྒྱད་པའི་སྒྲིན་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྟར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །(༡༧༧བ)
 སྒྲི་དང་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྟང་འཇུག་པའི་གཞི་ངོས་གཞུང་བ་དང་། བད་སྒྲིར་བའི་ཡུལ་
 ངོས་གཞུང་བའོ། འདྲ་བོ་ནི། འདི་ནི་བ་ལང་ངོ་སྟམ་པའི་རྟོག་པ་དང་། བ་ལང་འདི་
 ནི་དཀར་པོའི་སྟམ་པའི་རྟོག་པ་དང་། དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་སྒྲིའི་ཐ་སྟང་འཇུག་པའི་གཞི་
 རྟོག་པས་བཏགས་པའི་སྒྲི་དོན་ཡིན་གྱི་རང་མཚན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྐྱབས་
 ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཤེས་ལ་ཡོད་པའི་དོན་དེ་རྣམས། ཁེས་སྟགས་དང་། བྱེ་བྲག་འདི་
 བེ་སྒོ་དོན་ལ། ཁེས་པའི་གཞུང་གིས་སྒྲི་དང་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་སྟང་འཇུག་པའི་གཞིར་
 རང་མཚན་མ་ཡིན་པར་བསྟན་གྱི། རང་མཚན་ཡིན་ན་སྒྲི་དང་གཞི་མཐུན་གྱི་ཐ་
 སྟང་འཇུག་པའི་གཞི་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བ་རང་

མཚན་རྣམས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་དངོས་པོར་གྱུར་བའི་སྤྱི་དང་། དངོས་མེད་དུ་གྱུར་
 བའི་སྤྱི་གཉིས་ཁས་བླངས་པས་ཚོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་གྱི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་གཞི་
 ལུས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ་ཡང་ལུས་གསལ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན། སྤྱི་གཞན་སེལ་
 གྱི་མཚན་གཞི་རྟོག་པ་ལ་ལུས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྲུབ་པ་དེ་ཡང་ལུས་གསལ་
 རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོར་གྱུར་བའི་སྤྱི་ཡོད་ན་སྤྱི་དངོས་པོ་
 བ་ཁས་ལེན་པའི་གཞན་སྤེལ་བརྗོད་པའི་སྒྲོན་མི་འདུག་གམ་ཞེ་ན། མི་འདུག་ཏེ།
 གྲངས་ཅན་གྱིས་སྒྲོན་པོ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་གཙོ་བོ་དེ་སེར་པོའི་རང་བཞིན་དང་
 གནས་སྤྱོད་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་སེར་པོའི་སྤྱི་དང་། སྒྲོན་པོའི་རོ་བོ་དེ་ཉིད་སེར་
 པོའི་རོ་བོ་ཡིན་པར་ཁས་བླངས་པས་དེ་ལ། དངོས་པོའི་རོ་བོ་གཅིག་ཉིད་ཕྱིར། །དོ་
 བོ་ཐ་དད་སྤྱོད་གང་ལས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱི་སེར་གཉིས་སྤྱོད་ཐ་དད་དུ་མི་
 སྒྲུབ་པར་ཐལ། སྒྲོན་པོའི་རོ་བོ་དང་སེར་པོའི་རོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་སེར་གཉིས་ལ་(༡༧༥ན)རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་གཉིས་པོ་ཆ་
 མེད་དུ་ཁས་བླངས་པ་ལ། སྤྱི་འཛིག་ཅིག་ཅར་བྱེད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་བརྗོད་པ་ཡིན་
 གྱི། དངོས་པོ་དང་ལུས་པ་ལྟ་བུ་རྗེས་གཅིག་པ་ཅམ་ལ་སྒྲོན་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །བྱེ་བྲག་པས་ཀྱང་སྤྱི་སེར་གཉིས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཆ་མེད་དུ་ཁས་བླངས་
 པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། ཕྱིས་ཡོད་ཆ་དང་ལྟན་པའང་མིན། །ཞེས་པའི་སྒྲོན་
 བརྗོད་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། བརྗོད་སྤྱི་བ་ལང་དཀར་ཟལ་ལྟ་བུ་བརྗོད་པའི་གཞིར་བཟུང་
 བས་བརྗོད་སྤྱི་བས། བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་རེ་རེ་ནས་བརྗོད་མི་དགོས་
 པར་དེ་རྣམས་བ་ལང་དུ་གོ་བར་འགྱུར་པ་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་སུ་དོན་གོ་བ་དེ་

བད་མུར་བའི་དགོས་པ་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་པ་དང་ཕྱི་རོལ་པ་གཉིས་ཀ་མཐུན་ལ་གོ་
 བར་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་མི་མཐུན་ཏེ། སངས་རྒྱས་པའི་ལུགས་ལ་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་
 ལས་ལོག་པའི་གཞན་སེལ་བད་མུར་བའི་ལུལ་ཡིན་ལ། དེ་བ་ལང་གི་གསལ་
 བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བ་ལང་དུ་གོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་རོལ་པའི་
 ལུགས་ལ་བ་ལང་གི་སྤྱི་རྒྱ་དངོས་བད་མུར་བའི་ལུལ་དང་། དེ་བ་ལང་གི་གསལ་
 བ་ཀུན་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བ་ལང་དུ་གོ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་རོ། །འོན་པར་དུས་
 གྱི་བ་ལང་དཀར་ཟལ་ཆོས་ཅན། བ་ལང་ཞེས་པའི་བད་མུར་བའི་གཞི་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། བ་ལང་ཞེས་པའི་བདའི་འཇུག་ལུལ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེན་སྒྲིན་མེད་དེ།
 རྒྱ་མི་རྒྱལ་པར་རྒྱབ་པའི་ཆོ་རྒྱ་དེ་རྒྱ་མི་རྒྱལ་པར་རྒྱབ་པའི་གཞི་ཡིན་ཡང་། རྒྱ་མི་རྒྱལ་
 པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་འཇུག་ལུལ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། བད་དུས་གྱི་བ་
 ལང་དཀར་ཟལ་དེ་ཡང་བ་ལང་ཞེས་པའི་བད་མུར་བའི་གཞི་ཡིན་གྱི་བ་ལང་ཞེས་པའི་
 (༡༥༥)བདའི་འཇུག་ལུལ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་མི་རྒྱལ་པའི་ཆོགས་དོན་དེ་རྒྱ་མི་
 རྒྱལ་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་འཇུག་ལུལ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། བད་དུས་གྱི་བ་
 ལང་དཀར་ཟལ་དང་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་ཆོགས་དོན་དེ་བ་ལང་ཞེས་པའི་
 བདའི་འཇུག་ལུལ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། མི་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་མི་རྒྱལ་པར་བརྒྱབས་པའི་དགོས་
 པ་ནི་རྒྱའི་སྤྱིར་དུ་མི་རྒྱལ་པ་གོ་བ་ཅམ་ཡིན་ལ། བད་དུས་གྱི་བ་ལང་དཀར་ཟལ་
 གཞིར་བཟུང་ནས་བ་ལང་ཞེས་པའི་བད་མུར་བའི་དགོས་པ་ནི། ཐ་སྙད་གྱི་དུས་རྒྱབ་
 ལང་གི་གསལ་བཅམས་བ་ལང་དུ་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

འོན་ཐ་སྙད་གྱི་དུས་གྱི་བ་ལང་ནག་རྒྱར་བ་ལང་ཞེས་པའི་བད་དངོས་སུ་རྒྱར་
 རམ་མ་རྒྱར། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། དེ་བད་དུས་གྱི་བ་ལང་རང་མཚན་ལ་རྗེས་སུ་

མི་འགོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། དེ་བ་ལང་དུ་མི་གོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་
ལ་བད་སྒྱུར་བའི་དུས་སུ་བ་ལང་ཞེས་པའི་བད་དངོས་སུ་མ་སྒྱུར་ཡང་དེ་བ་ལང་དུ་མི་
གོ་བའི་སྒྱུན་མེད་དེ། དངོས་སུ་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་ལ་བད་སྒྱུར་བ་ཡིན་
ལ། ཐ་སྟད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་བ་ལང་ནག་སྒྱུར་སོགས་ཀྱང་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བད་དུས་ཀྱི་བ་ལང་དཀར་ཟལ་ལྟ་བུ་བ་ལང་ཞེས་པའི་
བད་སྒྱུར་བའི་གཞི་དང་། རྟོག་པ་ལ་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྒྱུར་བ་
སྒྱུར་ཡུལ་དང་། བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་འཇུག་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་བ་ལང་ཞེས་
པའི་བད་སྒྱུར་བ་ཡིན་ལ། བད་དུས་ཀྱི་བ་ལང་དཀར་ཟལ་བ་ལང་ཞེས་པའི་བདའི་འཇུག་
ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐ་སྟད་ཀྱི་དུས་སུ་རྗེས་འགོ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྷུ་སྟེ། སྒྲ་ནམས་
ཀྱིས་རང་གང་ལ་བད་བཏགས་པའི་དོན་དེ་སྟོན་ལ། དེ་ཡང་ཐ་སྟད་ཀྱི་དུས་སུ་དོན་དེ་
གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྟད་ (ཀུལ་)དུའང་། སྒྲ་ནམས་ཀྱིས་ནི་བད་
བཏགས་སྟོན། །དེ་ནི་ཐ་སྟད་ཆེད་དུ་བྱས། །དེ་ཆོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་མེད། །དེས་ན་དེ་
ལ་བདར་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྟོག་པ་ལ་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་
སྒྱུར་བ་དེ་བ་ལང་ཞེས་པའི་བདའི་ཡུལ་ཡིན་ཡང་། དེ་བ་ལང་ཞེས་པའི་བདའི་འཇུག་
ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་བཞོ་བཀལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྟད་
དུའང་། ཅི་ནས་སྒྲེས་སུ་དོན་བྱེད་པར། རྣམས་པ་ཤེས་ནས་དེ་བསྒྱུབ་ཕྱིར། །འཇུག་
པར་འགྱུར་ནས་དོན་རྣམས་ལ། །ཚིང་པར་བྱེད་པ་སྒྱུར་བར་བྱེད། །དེ་ལ་རིགས་དོན་
བྱེད་རུང་མེད། །ཅིས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་བ་ལང་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ་བ་ལང་
ཞེས་པའི་བདའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། དེ་བད་དང་ཐ་སྟད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་བ་ལང་གི་གསལ་
བ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་གང་ཞིག །དེས་བཞོ་བཀལ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་རྣམས་པའི་

ཕྱིར་རོ། །

གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ།

བཞི་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་སེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་པ་ལ་གསུམ།
 སྐྱོད་ག་གི་འཇུག་ཚུལ་དང་། གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། སེལ་
 འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱོད་ག་སྐྱབ་
 བས་འཇུག་པ་དང་སེལ་བས་འཇུག་པར་སྐྱབ་པའི་ལུགས་སོ་སོར་བཞེད་པ་དང་། སེལ་
 བས་འཇུག་པར་བསྐྱབ་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་སྤེལ་རྣམས་ན་རེ། འདི་ལུས་པའོ་སྟེ་
 པའི་རྟོག་པ་ལ་དགག་བྱ་བཅད་ལྟོག་མི་སྣང་བར་སྐྱབ་པ་རང་དབང་པའི་ཚུལ་གྱིས་
 སྣང་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས། སྐྱོད་ག་ཐམས་ཅད་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པས་
 སྐྱབ་པས་འཇུག་གི་སེལ་བས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་སྐྱབ་པའི་སྐྱོད་
 རྟོག་པས་འཇུག་པའི་དྲོགས་པ་ཆེ་བས་དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་གསུངས་
 (༡༩༦)ནས། དགག་པའི་སྐྱོད་ག་སྐྱབ་པས་འཇུག་པའི་དྲོགས་པ་རྒྱང་བས། དེ་
 ལ། དངོས་མེད་ངོ་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ངོ་པོ་བཞེད་པར་དབྱེད་བྱ་ཉིད། །མ་ཡིན། ཞེས་
 པ་ཅུམ་ལས་མ་གསུངས་སོ། །

སེལ་བ་སྐྱབ་པ་རྣམས་སུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱོད་ག་རྣམས་སེལ་བས་འཇུག་
 པ་ཡིན་ཏེ། དང་པོར་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་གྱི་སྟོབས་ལས་འོངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ད་ལྟ་
 རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལོག་པར་སྣང་ལ། ཕྱིས་ཀྱང་རིགས་མི་མཐུན་ལས་ལོག་པའི་
 དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཐོབ་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་ནི། ཚད་མའི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་བསྟན་པ་དང་། འདིར་ནི་སེལ་བ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །མ་ཡིན་པ་དང་མེད་པ་འོ། །མ་
 ཡིན་པ་ཡང་རྣམ་གཉིས་དེ། །སྟོ་དང་དོན་གྱི་དབྱེ་བས་སོ། །ཞེས་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་
 པར། ཀ་མ་ལ་གྱི་ལས། མ་ཡིན་པ་དང་མེད་པ་འོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། མ་ཡིན་པར་དགག་
 བ་དང་མེད་པ་ཏེ་མེད་པར་དགག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། དགག་པ་དང་གཞན་སེལ་དོན་གཅིག་ཡིན་པས། འདི་ལ་གཞན་
 སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། དེ་
 ལ་དབྱེ་ན། དོན་གྱི་གཞན་སེལ། སྟོའི་གཞན་སེལ། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དང་
 གསུམ་སོ། །དོན་གྱི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་དོན་
 གང་ཞིག་སྟོ་མ་བདགས་པར་དོན་རང་ངོས་ནས་བྱུང་བ། དཔེར་ན་ཐུམ་པ་མ་ཡིན་པ་
 ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར། གཞན་སེལ་ཞེས་བྱ་ཞེན། འདི་ལ་གཞན་སེལ་
 པར་བྱེད་པའི་གཞི་ཡིན་པས་གཞན་སེལ་བྱ་སྟེ། སྤྱུ་སྟོས། རེ་ཞིག་གཅིག་ནི་འདི་ལ་
 གཞན་དང་གཞན་སེལ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ (ཏཱ་ཆེན་པོ་) ལྟོག་པ་ཁོ་
 ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །

དེ་ལ་སྟེ་བཤད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་གཞལ་སེལ་པར་བྱེད་པའི་
 གཞི་ཡིན་གཞན་སེལ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ཤུམ་པར་རང་མཚན་
 པ་ལྟ་བུ་དོན་གྱི་གཞན་སེལ་ཡིན་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་དགག་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་དེ་གཞན་སེལ་ཡིན་ཏེ། བསལ་བྱ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
 ན། འོ་ན་དེ་དགག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་བྱ་རིགས་མི་མཐུན་འགོག་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེ་དགག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དགག་པ་ཡིན་ན་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་པའི་ཚུལ་

གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཞེན། དེ་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 གཞན་སེལ་ཡིན་ན་བསལ་བྱ་དངོས་སུ་བསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 དགོས་པའི་བྱིར་རོ། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། དགག་བྱ་དངོས་སུ་
 བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གང་ཞིག །དགག་བྱ་བཀག་ལུལ་དུ་ཆོས་
 གཞན་མི་འཕེན་པ། དཔེར་ན་བུམ་པ་ལ་བུམ་མ་ཡིན་མེད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་ཅིའི་བྱིར་
 གཞན་སེལ་བྱ་ཞེན། གཞན་བསལ་བའི་ཆ་ཡིན་པས་གཞན་སེལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱུ་ལྟོས།
 གཉིས་པ་ནི་གཞན་གཅོད་པའི་བྱིར། གཞན་རྣམ་པར་གཅོད་པ་ཅམ་ཡིན་ཞིང་།
 གང་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་དག་གིས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱད་པར་མེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་
 པ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ལ་དགག་པ་ཅམ་ལ་བྱད་པར་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

ཁ་ཅིག །ལྟོག་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་བྱིར་ཞེས་བཤད་པ། བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་
 ལྟོག་པ་དེ་མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར། བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྟོག་
 པ་ཆོས་ཅན། མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མེད་དགག་མ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་ཏེ། བུམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བུམ་པ་མ་(ཁ་ཅི)ཡིན་པ་ལས་ལྟོག་པ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། རྟོགས་མ་གྱུ་བ་ན། བུམ་པ་དེ་བུམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བུམ་པ་མ་ཡིན་པས་ལྟོག་
 པ་དེ་བུམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལྟོག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། མེད་དགག་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་བྱ་བཀག་ལུལ་དུ་ཆོས་གཞན་འཕེན་པའི་བྱིར་ཏེ། དགག་བྱ་
 བཀག་ལུལ་དུ་ཆོས་གཞན་བུམ་པ་འཕེན་པའི་བྱིར། རྟོགས་གྱུ་བ་སྟེ། བུམ་པ་མིན་ལས་
 ལྟོག་པ་ཞེས་པའི་སྐྱུས་བུམ་པ་ལྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིར་ཏེ། བུམ་པ་དང་བུམ་མིན་
 གཉིས་པ་ན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ལྟོག་པ་ངོ་བོ་

ཉིད་མེད་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན། མི་འགལ་དེ། དེས་ལྷོག་པ་
མེད་དགག་གི་གཞན་སེལ་དེ་དངོས་མེད་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིའི་
གཞན་སེལ་གྱི་མཚན་ཉིད། མ་ཡིན་དགག་གི་གཞན་སེལ་གང་ཞིག །རྟོག་པས་སྒྲོ་
བདགས་པ་ཅམ་ཡིན་པ། དཔེར་ན། རྟོག་པ་ལ་སྤྱང་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྤང་
བ་ལྟ་སྟེ། །དེ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཞེས་བྱ་ཞེན། འདིས་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་
པའི་ཕྱིར་གཞན་སེལ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷན་སྒྲོས། གསུམ་པ་ནི་འདིས་གཞན་སེལ་བར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོ་ལ་སྤང་བ་ཡིན་དེ། གང་བསྟན་བཅོས་མཛད་པས་
སྒྲིའི་བཛྲོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བཞེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།

ཁ་ཅིག །རྟོག་པ་ལ་སྤྱང་པར་སྤང་བ་ལྟ་བུ་སྒྲིའི་གཞན་སེལ་ཡིན་ཞེས་སྒྲུ་བ་
མི་འཐད་དེ། དགག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །འདི་དགག་པ་ཡིན་དེ། སྒྲོ་ལ་འཆར་
བ་ན་དགག་བྱ་བཅད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འཆར་བའི་ཕྱིར་དེ། དེ་དངོས་སུ་འཇལ་
བའི་སྒྲོ་ཡིན་ན་རྟོག་པ་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག །རྟོག་པ་ལ་དགག་བྱ་བཅད་པའི་རྣམ་
པ་ཅན་དུ་(ཏཱ་ལའ་)འཆར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་དངོས་མེད་ཡིན་ན་དགག་པ་ཡིན་དགོས་
ཞེས་ཟེར་རོ། །

འོ་ན་སྒྲོ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པ་ལ་སྤྱང་པར་སྤང་བ་དངོས་སུ་
འཇལ་བའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་བོང་རྩ་ཆོས་ཅན། དགག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་
མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་སེལ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འོ་ན་སྤྱང་བ་ལྟ་བུ་ལ་
གཞན་སེལ་གསུམ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཅེ་ན། གཞན་བསལ་བའི་གཞི་དང་། གཞན་བསལ་
བའི་ཆ་དང་། གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པ་གསུམ་ཡོད་པས་སོ། །གསུམ་པོ་དེ་ལ་ལས་དང་
བྱ་བ་དང་བྱེད་པའི་བྱེད་པར་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱང་གསལ་གྱི་སྒྲིའི་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་པར་

མེད་དེ། གསུམ་གཤང་ལུམ་གསལ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱོད་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །འོ་ན་གཞན་སེལ་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེས། གཞན་སེལ་ལ་
གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། གཞན་སེལ་ལ་མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་གཉིས་སུ་འདུས་
ཤིང་། མ་ཡིན་དགག་ལ་ཡང་རྟོག་པས་སྒྲོ་མ་བདགས་པར་དོན་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་
པ་དང་། རྟོག་པས་སྒྲོ་བདགས་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་སེལ་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་ལ་གཉིས། མཚན་
ཉིད་དང་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སེལ་འཇུག་གི་མཚན་ཉིད། རང་ལུལ་ལ་ཆ་ཤས་སུ
བྱེ་ནས་འཇུག་པ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟོག་པ་དང་། རྟོག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུལ། དང་པོ་ནི།
རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད། རྒྱ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ། རྒྱ་དོན་འདྲེས་རུང་
བ་དང་། འདྲེས་པའི་ཚད་དང་། རུང་བ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་ནམས་སྤར་བཤད་ཐེན་
ཏོ། །དབྱེ་ན། དོན་སྒྲུར་རྟོག་པ་དང་། མིང་སྒྲུར་རྟོག་པ་གཉིས། དོན་སྒྲུར་རྟོག་པའི་
མཚན་ཉིད། བྱུང་གཞི་ལ་བྱུང་ཆོས་སྤར་ནས་འཛིན་པའི་སྒྲོ། དཔེར་ན་སྒྲུམ་སུ་དབྱུག་
པ་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ལྟ་བུའོ། །མིང་སྒྲུར་རྟོག་(ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད། བར་དུས་
ཀྱི་མིང་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་དུས་ཀྱི་དོན་སྤར་ནས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ། དཔེར་ན་ལྟ་སྤྱིར་བ་
ལ་ལུམ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ལྟ་བུ། དེ་གཉིས་འགལ་བ་ནི་མིན་ནོ། །ཡང་རྟོག་པ་
ལ་དབྱེ་ན། བར་རྟོག་ཅན་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་། དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྟོག་པ་དང་།
སྒྲོག་དུ་སྤར་པའི་དོན་ཅན་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། ལུམ་འཛིན་རྟོག་པ་
ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྒྲིག་རྒྱ་ལ་རུང་འཛིན་ཀྱི་རྟོག་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ནི་སྒྲིམ་
རྟོག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་རྟོག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི་

རྫོང་བྱེད་གྱི་སྒྲིའི་མཚན་ཉིད། བདེའི་དབང་གིས་རང་གི་བརྫོང་བྱ་གོ་བྱེད། གཉིས་པ་
 ལ་བཞི། རོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། བརྫོང་བྱའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ། རྫོང་རྩལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་
 བ། རྣམ་གཅོད་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་མིང་ཆོག་ཡི་གེ་གསུམ་ལས་མིང་གི་
 མཚན་ཉིད། དོན་གྱི་རོ་བོ་ཅམ་རྫོང་པའི་སྒྲ། དབྱེ་ན་དངོས་མིང་དང་། བདགས་མིང་
 གཉིས། དངོས་མིང་གི་མཚན་ཉིད། དོན་དེ་ལ་ཐོག་མར་བད་སྒྱར་པའི་མིང་གང་ཞིག
 རྫོང་ལས་དོན་དེ་ལུལ་མེད་དུ་གོ་བར་རུས་པ། དཔེར་ན་རི་དྲགས་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་མིང་
 གོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་ལྟ་བུའོ། །བདགས་མིང་གི་མཚན་ཉིད། དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པའི་དོན་
 དང་འདྲ་བའམ་འབྲེལ་བ་གང་རུང་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་གཞི་དེ་ལ་བྲིས་བད་སྒྱར་
 པའི་མིང་། དབྱེ་ན། འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པའི་བདགས་མིང་དང་། འདྲ་བ་རྒྱ་
 མཚན་དུ་བྱས་པའི་བདགས་མིང་གཉིས། དང་པོ་ལ་དེ་བྱང་འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་
 བ་དང་། བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་རྒྱ་མིང་འབྲས་
 ལུ་ལ་བདགས་པ་དང་། འབྲས་མིང་རྒྱ་ལ་བདགས་པ་གཉིས། དཔེ་རིམ་(༡༩༧བ)བཞིན།
 ཉི་མའི་འདྲ་ཟེར་ལ་ཉི་མ་ཞེས་པ་དང་། རྒྱལ་བག་ལ་རྗེས་དཔག་ཅིས་བརྫོང་པ་བཞིན་
 འོ། །བདག་གཅིག་འབྲེལ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་ནི། ཆོགས་པའི་མིང་གིས་ལ་གྲུལ་ལ་
 བདགས་པ་སྒྲ་ལ་བསྒྲུབ་པའི་མིང་གིས་བརྫོང་པ་ལྟ་བུའོ། །འདྲ་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་
 བེ། མི་དཔའ་བོ་ལ་མིང་གོ་ཞེས་བརྫོང་པ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་ཡུལ་མིའི་འདྲོད་དོན་སྒྲུབ་
 རུས་གྱི་མི་ཆེན་ལ་གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་བདགས་མིང་དུ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་གཙོ་
 བོ་དང་འདྲ་བ་དང་འབྲེལ་བ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གཙོ་བོ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་
 བྱིར་ཞེ་ན། རྒྱུན་མེད་དེ། གྲངས་ཅན་གྱིས་གཙོ་བོས་རྣམ་འགྱུར་ཐམས་ཅད་བྱེད་
 བར་འདྲོད་པ་དང་འདྲ་བར་འདིས་གྲང་ཡུལ་མིའི་འདྲོད་དོན་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པར་བྱེད་

པས་གཙོ་བོ་ཞེས་བདག་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཆོག་གི་མཚན་ཉིད། དོན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་ཆོས་སྒྱུར་ནས་སྟོན་པའི་སྒྲ། དཔེར་
ན། གྱེ་མ་འདུས་བྱས་ན་མས་མི་དྲག། སྒྱེ་ཞིང་འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན། སྒྱེས་
ནས་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། རྟེན་པས་སྒྱུར་དུ་ཞིན་བདེ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡི་གེའི་མཚན་ཉིད། མིང་ཆོག་གི་གཞིར་སྒྱུར་པའི་སྒྲ་དང་གྱེ་གདངས། དབྱེ་
ན། དབྱངས་དང་། གསལ་བྱེད་གཉིས། དབྱངས་ནི་ཨ་ཨ་ལ་སོགས་པའོ། གསལ་
བྱེད་ནི། ཀ་ཁ་ལ་སོགས་པའོ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡི་གེ་ཡིན་ན་དོན་མི་སྟོན་པས་
བྱུང་སྟེ། ཡི་གེ་དོན་མེད་ཅན་འགྱུར་ཞིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ།
མཛོད་འབྲེལ་ལས། མིང་གི་མཐར་ཐུག་པ་ལ་ཡི་གེ་དང་དེ་ཡང་བ་ལང་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
ལ་དཔེར་མཛོད་པས་སོ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། མིང་ཆོག་ཡི་གེ་འདི་དག་རྣམས་སྒྲ་མ་གྱུ་བ་སྟེ།
རྒྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། རྒྱན་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་བའི་དྲགས་
གྱུ་བ་སྟེ། ཡི་གེའི་བདག་ཉིད་ཀུན་མཐའ་ཡང་། །(༡༠༠)མིག་འཛུམ་ཆད་དུ་གནས་
པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་མིང་ཆོག་ཡི་གེ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་པོ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམས་སྒྲ་མ་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མིང་ཆོག་ཡི་གེ་གང་རུང་ཡིན་ན་
རྣམས་སྒྲ་མ་གྱུ་བ་པས་བྱུང་སྟེ། དེ་དག་ཡིན་ན། རྫོང་བྱེད་གྱི་སྒྲ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། སྒྲ་
རང་མཚན་གྱིས་དོན་སྟོན་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཐ་སྟོན་གྱི་དུས་སྒྲ་རྣམས་འགོ་མི་བྱེད་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་སྟོན་ཁོ་ན་བཛོད་བྱ་དང་སྒྲ་སྟོན་ཁོ་ན་རྫོང་བྱེད་ཡིན་ན་ཞེས་
ཟེར། ཡི་གེ་ཆོས་ཅན། ཀུན་སྟོང་གི་སེས་པ་ལ་སྟེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམས་སྒྲ་མ་
གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡི་གེ་ཀུན་སྟོང་སེས་པ་ལས། སྒྱེ་ལ་སེས་པས་སྒྲ་སྟེའོ། །
ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྒྱན་ཆོག་གིས་འབྲས་བུ་མི་སྟེད་

པར་ཐལ། ཆོག་ཡིན་ན་རྩམ་སྤྲུལ་གྱི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྩམ་ཆོག་གིས་
རྩམ་སྤྲུལ་དང་རྩམ་སྤྲུལ་དང་བདག་པོའི་འབྲས་ལུ་གསུམ་འབྲེན་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

གཞན་ཡང་། རྩམ་ཆོག་ཅེས་པའི་ཆོག་དེ་རང་སྤྱོད་པ་པོའི་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡོད་
པར་རྒྱུ་པའི་འབྲས་རྒྱུ་ལས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩམ་སྤྲུལ་གྱི་རྩམ་ཆོག་
རྩམ་སྤྲུལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྩམ་སྤྲུལ་གྱི་ཆོག་དེ་སྤྱོད་པ་པོའི་།
བསམ་པ་རྩམ་པར་བྱེད་པ་ལ། ཆོད་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟ་མིན་ན། རྩམ་
པ་ཡང་རྩམ་སྤྲུལ་གྱི་ལས་ལ་མེ་ཡོད་པར་རྒྱུ་པའི་འབྲས་རྒྱུ་ལས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཞེས་
མཛུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་། རིག་བྱེད་གྱི་རྩམ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤིས་དེ་རང་རྒྱ་རྩམ་གསུམ་ལས་མ་
སྤྲུལ་པར་ཐལ། རྩམ་སྤྲུལ་གྱི་རྩམ་ཆོག་རྩམ་སྤྲུལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མིང་
ཆོག་རྩམ་སྤྲུལ་ན། ཆོག་སྤྲུལ་གྱི་བདག་སྤྲུལ་དངོས་མེད་ལ། །(༡༠༠)དངོས་པོ་ཡི་
ནི་འབྲེལ་པ་འདི། །དེ་ལྟ་སྤྲུལ་ནི་འབྲེལ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་
ལོ། །ཞེ་ན། དེའི་དོན་ཆོག་སྤྲུལ་རང་གི་བརྩོན་བྱེད་རྩམ་པ་རྩམ་སྤྲུལ་གྱི་
བདག་སྤྲུལ་པའི་དངོས་མེད་ཡིན་པས་ཆོག་སྤྲུལ་དང་རང་གི་བརྩོན་བྱེད་འབྲེལ་
པ་དངོས་པོར་དེ་ལྟར་གྱུ་བ་ཅེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་ཆོག་ཆོས་ཅན། རང་གི་བརྩོན་བྱེད་རྩམ་པ་དངོས་པོར་ཐལ། རང་
གི་བརྩོན་བྱེད་རྩམ་པ་གང་ཞིག་། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྱུང་སྤྱི་
ལུ་པ་ཞེས་པའི་རྩམ་སྤྲུལ་པའི་རྩམ་ཆོག་ཞིང་དངོས་པོ་ཡིན་ཡང་སྤྲུལ་པ་ཞེས་
པའི་རྩམ་སྤྲུལ་པའི་རྩམ་ཆོག་པའི་རྩམ་ཆོག་པའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དངོས་

པོ་ཡིན་ན་ལུས་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་ལྟ་ལྟོས་པའི་རྫོད་བྱེད་ཡིན་པ་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་དཔེར་ན། སྐྱེ་མི་རྟག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པས་དེ་སྐྱེ་འཛིན་ཉན་གཤམ་ལ་སྤང་བ་
 བཞིན། འདོད་ན། ལུས་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་རྟོག་པས་ལུས་པ་ཞེས་
 པའི་སྐྱེ་ལྟ་ལྟོས་པའི་རྫོད་བྱེད་ཡིན་པ་དེ་དེས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེ་གང་ཞིག །ལུས་
 པ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་ལྟ་ལྟོས་པའི་རྫོད་བྱེད་ཡིན་པ་དེ་མཐོང་ཡང་ཡིད་གཏད་པས་དེས་མི་
 རུས་པའི་སྐྱེ་མི་རྟག་པ་ལྟ་སྤྲུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ལྟོ་ལྟོས་པའི་སྤྱོད་ཏུ་ལུས་
 པའི་ཐ་སྙད་ལ་སྤྲངས་པའི་གང་ཟག་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ་ལོ། །ལྟོ་ལྟོས་པ་ལ་ལུས་པ་ཞེས་
 པ་བརྟུགས་པ་དོན་མེད་ཏུ་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་ལྟོ་ལྟོས་པ་ལུས་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེའི་
 བརྫོད་བྱེད་ཡིན་ཞིང་དངོས་པོ་ཡིན་ཡང་ལྟོ་ལྟོས་པ་ལུས་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེའི་བརྫོད་བྱེད་
 པའང་དངོས་པོ་མིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་(༡༠)ན་ཡིན་ན་ལྟོ་ལྟོས་པ་ལུས་པ་ཞེས་པའི་
 སྐྱེའི་བརྫོད་བྱེད་ཡིན་པ་དེ་ལྟོ་ལྟོས་པ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་བ་ཐལ། ལྟོ་ལྟོས་པ་
 ལུས་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེའི་བརྫོད་བྱེད་ཡིན་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ལྟོ་ལྟོས་
 པ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྟོག་པས་ལྟོ་ལྟོས་པ་ལུས་པ་ཞེས་པའི་
 སྐྱེའི་བརྫོད་བྱེད་ཡིན་པ་དེ་དེས་པར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་སྤང་བ་གང་ཞིག །ལྟོ་ལྟོས་པ་ལུས་པ་
 ཞེས་པའི་སྐྱེའི་བརྫོད་བྱེད་ཡིན་པ་དེ་མཐོང་ཡང་ཡིད་གཏད་པས་དེས་མི་རུས་པའི་སྐྱེ་མི་
 རྟག་པ་ལྟ་སྤྲུལ་ཡིན་པའི་བྱིར་འདོད་ན། ལྟོ་ལྟོས་པ་དང་ལུས་པ་ཞེས་པའི་བརྟུགས་
 མི་གཤམ་པའི་གང་ཟག་གི་ལྟོ་ལྟོས་པ་མཐོང་བ་ན་འདི་ལུས་པའི་སྐྱེས་པའི་སྐྱོ་སྐྱེ་
 བར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་བརྫོད་བྱེད་སྐྱོ་ནས་དབྱེ་ལ། རིགས་བརྫོད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་། ཚེགས་བརྫོད་
 ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས། རིགས་བརྫོད་ཀྱི་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད། ཚེགས་རང་གིས་དངོས་སུ་ཟེན་པར་

བསྟན་པའི་བཟོད་བྱ་དེའི་བྱེ་བྲག་དུ་མ་གྲུབ་པ། དཔེར་ན། ཤེས་བྱ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །
 ཚོགས་བཟོད་ཀྱི་སྒྲུའི་མཚན་ཉིད། ཚིག་རང་གིས་དངོས་སུ་ཟིན་པར་བསྟན་པའི་
 བཟོད་བྱ་དེ་རགས་པ་ཡིན་པ། དཔེར་ན་ལུས་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འོ་ན་སྒྲུ་དེ་
 གཉིས་འགལ་ལས་མི་འགལ་ཞེ་ན། གཞི་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ལུས་
 པ་ཞེས་པའི་སྒྲུ་དེ་གསེར་ལུས་ལ་ལྟོས་ནས་རིགས་བཟོད་ཡིན་ལ་ཚོགས་བཟོད་ཡིན་པ་
 མི་སྤྱིད་དེ། ལུས་གཟུགས་ལ་ལྟོས་ནས་ཚོགས་བཟོད་ཡིན་ལ་རིགས་བཟོད་ཡིན་པ་མི་
 སྤྱིད་པའི་བྱིར། གཞི་སྔ་སྔ་ལ་ལྟོས་ནས་མི་འགལ་ཏེ། ལུས་པ་ཞེས་པའི་སྒྲུ་དེ་གསེར་
 ལུས་ལ་ལྟོས་ནས་རིགས་བཟོད་དང་ལུས་གཟུགས་ལ་ལྟོས་ནས་ཚོགས་བཟོད་ཡིན་
 པའི་བྱིར་ཏེ། གསེར་ལུས་དེ་ལུས་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ལ་ལུས་པ་དེ་ལུས་པའི་གཟུགས་
 མོགས་ཐུག་བརྒྱད་ཚོགས་(༡༠)པ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱིར་རིགས་བཟོད་དང་ཚོགས་
 བཟོད་ལ་སྒྲུ་བཞི་ལྟེ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་ལུས་པ་ཞེས་པའི་སྒྲུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ལུས་
 པའི་བྱེ་བྲག་དུ་མ་གྲུབ་ཅིང་ལུས་པ་དེ་རགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་ཀ་མིན་པ་
 ནི་རི་བོང་གི་རྩ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །རིགས་བཟོད་ཡིན་ལ་ཚོགས་བཟོད་མིན་པ་ནི་བདེ་
 པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལྟེ། བདེ་པའི་བྱེ་བྲག་དུ་མ་གྲུབ་ཅིང་བདེ་བ་དེ་རགས་པ་མ་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ཚོགས་བཟོད་ཡིན་ལ་རིགས་བཟོད་མ་ཡིན་པ་ནི་རི་བོང་གངས་ཅན་དང་འཕྱགས་
 བྱེད་ཅིས་པ་ལྟ་བུ་ལྟེ། དེ་གཉིས་རགས་པ་ཡིན་ཞིང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མ་གྲུབ་པའི་
 བྱིར་རོ། །

དེ་ཡང་བྱི་རོལ་བ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་བཟོད་ཀྱི་སྒྲུས་རིགས་དོན་གཞན་དང་ཚོགས་
 བཟོད་ཀྱི་སྒྲུས་ཚོགས་པ་དོན་གཞན་བཟོད་པར་འདོད་པ་བཀག་ནས། རིགས་བཟོད་
 ཀྱི་སྒྲུས་རིགས་ཅན་བཟོད་བྱུར་མི་སྤྱོད་ལ་ཚོགས་བཟོད་ཀྱི་སྒྲུས་ཚོགས་པ་ཅན་བཟོད་

[illegible]

རང་ལུགས་ནི་ལུས་གསལ་ཐམས་ཅད་ལ་ལུས་པ་ཞེས་པའི་སྐྱོད་ན་མཐུན་ཏུ་
 འཇུག་པས། ལུས་པ་ཞེས་པའི་སྐྱུམ་(༡༠༡༩)ལུས་གསལ་ཐམས་ཅད་བཟོད་བྱར་མི་
 སྤོང་བ་དང་། ལུས་གཟུགས་སྟགས་ལ་ལུས་པ་ཞེས་པའི་སྐྱོད་ན་མཐུན་ཏུ་མི་འཇུག་
 པས། ལུས་པ་ཞེས་པའི་སྐྱུམ་ལུས་གཟུགས་བཟོད་བྱར་སྤོང་ཞེས་བཟོད་པ་མིན་ནོ། །
 གསུམ་པ་བཟོད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ། ཆོས་བཟོད་ཀྱི་སྐྱོད་ཆོས་ཅན་བཟོད་
 པའི་སྐྱོད་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། འདི་ལ་ཁ་ཅིག །སྐྱའི་མི་རྟག་པ་ཅམ་གསལ་པར་འདོད་
 བས་དྲིས་པའི་ཆོ། སྐྱའི་མི་རྟག་པ་ཞེས་པའི་སྐྱོད་ཆོས་ཅན། ཆོས་བཟོད་ཀྱི་སྐྱོད་ཡིན་ཏེ།
 ཟུང་པར་གཞན་སྤོང་གི་སྐྱོད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། རྟག་པ་ལ་སྐྱོད་ཀྱི་མི་རྟག་པ་ལས་ཟུང་
 ཆོས་གཞན་བྱས་སྟགས་གྱི་རྟེན་ཏུ་མི་རུང་བར་སྤང་བའི་སྒོ་ནས་སྐྱོད་ལ་མི་རྟག་པ་གོ་
 བྱེད་གྱི་དག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཡང་སྐྱོད་ཀྱི་མི་རྟག་ཐེ་ཆོས་ཟུང་བས་དྲིས་པའི་ཆོ་སྐྱོད་མི་རྟག་
 ཅིས་པའི་དག་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཅན་བཟོད་པའི་སྐྱོད་ཡིན་ཏེ། ཟུང་པར་གཞན་མི་སྤོང་

པའི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་པ་ལ་སྐྱ་དེ་མི་རྟག་པ་ལས་ཁྱད་ཆོས་གཞན་བྱས་སོགས་
 གྱི་རྟོན་དུ་རུང་བར་སྒྲུང་བའི་སྐོན་ས་སྐྱ་ལ་མི་རྟག་པ་གོ་བྱེད་གྱི་རག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། དེས་ན་སྐྱ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ས་སྐྱ་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་སྒྲོང་བར་བཞེད་
 བྱར་བྱེད་ལ། སྐྱ་པའི་གཟུགས་ཞེས་པའི་སྐྱ་ས་སྐྱ་པའི་བྱི་རོ་སོགས་ཁྱད་ཆོས་
 གཞན་རྣམས་སྒྲོང་ཞིང་བཞེད་བྱར་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་སྐྱ་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་
 བ། སྐྱ་འཛིན་རྟོག་པས་རྟོགས་དགོས་པར་ཐལ། སྐྱ་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་ན་སྐྱ་པ་
 ཞེས་པའི་སྐྱ་ས་བཞེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ལྷུ་ལྷེ། སྐྱ་རྟོག་འཕྲག་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། སྐྱི་བཞེད་དང་ཚུལ་ཅན་སྐྱ་དང་། རྟོག་པའང་དེ་དང་དོན་གཅིག་ན། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །འདོད་ན། སྐྱ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་སྐྱ་པ་མི་རྟག་པ་དང་
 བདག་(༡༠༩བ)མེད་ལ་སོགས་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་འཕྲག་པ་དོན་
 མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། སྐྱ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་སྐྱ་གཟུགས་བཞེད་
 བྱར་བྱེད་པ་མིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱ་གཟུགས་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོགས་བཞེད་གྱི་སྐྱ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ལྷུ་ལྷེ། རིགས་བཞེད་གྱི་སྐྱ་ས་རིགས་ཅན་བཞེད་བྱར་མི་སྒྲོང་ལ། ཆོགས་
 བཞེད་གྱི་སྐྱ་ས་ཆོགས་པ་ཅན་བཞེད་བྱར་སྒྲོང་བ་དེ་རིགས་བཞེད་གྱི་སྐྱ་དང་ཆོགས་
 བཞེད་གྱི་སྐྱའི་ཁྱད་པར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ཆོས་བཞེད་གྱི་སྐྱ་དང་ཆོས་ཅན་བཞེད་པའི་སྐྱའི་ཁྱད་པར་གཞི་དེ་
 ཁྱད་ཆོས་གཞན་གྱི་རྟོན་དུ་མི་རུང་བར་བཞེད་པ་དང་རུང་བར་བཞེད་པ་ལ་འདོད་
 པའང་མི་འཐད་དེ། ཆོས་བཞེད་གྱི་སྐྱ་ཡིན་ན་སྐྱ་དོན་མི་མཐུན་པ་ཡིན་པས་ལྷུ་
 བར་ཐལ། ཆོས་བཞེད་གྱི་སྐྱ་ཡིན་ན་གཞི་དེ་ཁྱད་ཆོས་གཞན་གྱི་རྟོན་དུ་མི་རུང་བར་

བཟླ་བ་གང་ཞིག་། དངོས་སུ་བཟླ་བའི་བྱ་ཆོས་གཅིག་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་བྱ་
ཆོས་ཀྱི་རྟེན་དུ་མི་རུང་བའི་ཆོས་མི་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི་ཆོས་བཟླ་བའི་སྒྲིལ་མཚན་ཉིད། སྒྲིལ་བའི་དང་ཉན་པ་པོའི་འདོད་
པས་དམིགས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་བྱ་ཆོས་ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་སྒྲིལ་དཔེར་ན། བ་ལང་
གི་དཀར་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལང་བ་ལང་གི་དཀར་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲིལ་ཆོས་ཅན། བྱ་
པར་གཞན་སྟོང་བའི་སྒྲིལ་ཡིན་ཏེ། དོན་དེ་བྱ་ཆོས་གཞན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་བྱ་ཆོས་ལྟ་
བུར་སྟོང་ལུ་འཆར་བ་སྤངས་ནས་བྱ་ཆོས་ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལང་ཉན་པ་
པོས་དཀར་པོ་ཞེས་པ་ཅམ་ཞིག་ཐོས་པའི་ཆེ་དཀར་པོ་དེ་རུང་དང་བ་ལང་སྟགས་གང་
གི་དཀར་པོ་ཡིན་སྟམ་དུ་ཤེས་པར་འདོད་ནས་དྲིས་པ་ན། འཆད་པ་པོས་བ་ལང་
གི་དཀར་པོ་ཞེས་བཟླ་བའི་ཆེ་དཀར་པོ་བྱ་ཆོས་གཞི་དང་བ་ལང་བྱ་ཆོས་སུ་སྟོན་
པ་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་དེ་དཀར་པོ་རུང་གི་(༡༠༣)དཀར་པོ་སྟགས་ལས་བྱ་ཆོས་པར་དུ་བྱེད་
པའི་བྱེད་ཆོས་སུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་བཟླ་བའི་སྒྲིལ་མཚན་ཉིད། སྒྲིལ་བའི་དང་
ཉན་པ་པོའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་བྱ་ཆོས་ལྟ་བུར་སྟོན་པའི་
སྒྲིལ་དཔེར་ན། བ་ལང་དཀར་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བ་ལང་དཀར་པོ་ཞེས་པའི་སྒྲིལ་
ཆོས་ཅན། བྱ་པར་གཞན་མི་སྟོང་བའི་སྒྲིལ་ཡིན་ཏེ། དོན་དེ་བྱ་ཆོས་གཞན་གྱི་རྟེན་བྱེད་
པའི་བྱ་ཆོས་ལྟ་བུར་སྟོང་ལུ་འཆར་བ་མི་སྟོང་བར་བྱ་ཆོས་ལྟ་བུར་སྟོང་ལུ་
སྟོན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལང་ཉན་པ་པོས་བ་ལང་ཞེས་ཐོས་པའི་ཆེ་བ་ལང་སྟོན་པོ་དང་དཀར་
པོ་གང་ཡིན་སྟམ་དུ་ཤེས་པར་འདོད་ནས་དྲིས་པ་ན། འཆད་པ་པོས་བ་ལང་དཀར་པོ་
ཞེས་བཟླ་བའི་ཆེ་བ་ལང་བྱ་ཆོས་གཞི་དང་དཀར་པོ་བྱ་ཆོས་སུ་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དཀར་
པོ་དེ་བ་ལང་སྟོན་པོ་སྟགས་ལས་བྱ་ཆོས་པར་དུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་སུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དེས་

ན་བ་ལང་གི་དཀར་པོ་དང་བ་ལང་དཀར་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། བ་ལང་ཞེས་པའི་
 ཚིག་གཉིས་ཀས་བ་ལང་གི་ལྷོག་པ་གཅིག་བརྗོད་པར་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་། བ་ལང་
 གི་དཀར་པོ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཟུར་གྱི་བ་ལང་ཞེས་པའི་སྐྱུས་བ་ལང་བྱད་ཆོས་སུ་བརྗོད་
 པས་བ་ལང་ལ་ལྷོས་ནས་ཆོས་བརྗོད་གྱི་སྐྱོད་དང་། བ་ལང་དཀར་པོ་ཞེས་པའི་ཚིག་ཟུར་
 གྱི་བ་ལང་ཞེས་པའི་སྐྱུས་བ་ལང་བྱད་གཞིར་བརྗོད་པ་བ་ལང་ལྷོས་ནས་ཆོས་ཅན་
 བརྗོད་པའི་སྐྱ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན། གཉིས་ཀས་གཅིག་གཅིག་བརྗོད་མོད་གྱི། ཞེས་
 མོགས་གྱི་དོན་ཡང་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་མ་གོ་བར་བ་ལང་གི་དཀར་
 པོ་ཞེས་པའི་སྐྱུས་ཀྱང་བ་ལང་བྱད་གཞི་དང་དཀར་པོ་བྱད་ཆོས་སུ་བརྗོད་པར་འདོད་
 པ་འདི་ཉིད་ནི་མི་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་ལྷན་རྒྱལ་གཅོད་དང་མི་ལྷན་རྒྱལ་གཅོད་མོགས་བཤད་པ།

བཞི་བ་རྒྱལ་གཅོད་གྱི་སྐྱོན་སྤྱད་བ་ལ། མི་ལྷན་རྒྱལ་གཅོད། གཞན་(༡༠༡བ)
 ལྷན་རྒྱལ་གཅོད། མི་སྤྱོད་རྒྱལ་གཅོད་གྱི་སྐྱོད་དང་གསུམ་མོ། འདི་ལ་གཉིས། གཞན་
 ལུགས་དགག། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་མི་ལྷན་རྒྱལ་གཅོད་གྱི་
 མཚན་ཉིད། བྱད་ཆོས་གྱི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ངེས་གཟུང་སྐྱར་ནས་བྱད་གཞི་ལ་བྱད་ཆོས་
 ལྷན་པར་སྟོན་པའི་ངག་ །དཔེར་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་པའི་ངག་ལྟ་བུའོ། །
 གཞན་ལྷན་རྒྱལ་གཅོད་གྱི་མཚན་ཉིད། བྱད་གཞིའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ངེས་གཟུང་སྐྱར་
 བྱད་གཞི་ལ་བྱད་ཆོས་ལྷན་པར་སྟོན་པའི་ངག་ །དཔེར་ན་སྐྱ་ཁོ་ན་མི་རྟག་ཅེས་
 པའི་ངག་ལྟ་བུའོ། །མི་སྤྱོད་རྒྱལ་གཅོད་གྱི་མཚན་ཉིད། བྱ་བ་སྤྱོད་པའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་

དེས་གཟུང་སྐྱར་ནས་ཁྱད་གཞི་ལ་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པར་སྟོན་པའི་དགེ་ལྡན་པ་ བ་
ལས་པེའུ་སྟེ་བ་སྟོན་པ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་དགེ་ལྡན་པ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། མི་ལྡན་རྣམ་
གཅོད་དང་གཞན་ལྡན་གཅོད་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེས་ཟེར། འོ་ན་སྐྱེ་ཁོ་ན་མཉན་བྱ་ཁོ་
ན་ཡིན་ཞེས་པའི་དགེ་ཆོས་ཅན། མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་
རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེས་གཟུང་སྐྱར་ནས་ཁྱད་གཞི་ལ་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པར་སྟོན་པའི་
དགེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། མཉན་བྱའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེས་གཟུང་སྐྱར་ནས་ཁྱད་གཞི་སྐྱེ་
ལ་ཁྱད་ཆོས་མཉན་བྱ་ལྡན་པར་སྟོན་པའི་དགེ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གཞན་ལྡན་
རྣམ་གཅོད་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱད་གཞིའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དེས་གཟུང་སྐྱར་ནས་ཁྱད་
གཞི་ལ་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པར་སྟོན་པའི་དགེ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སྐྱའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་
དེས་གཟུང་སྐྱར་ནས་ཁྱད་གཞི་སྐྱེ་ལ་ཁྱད་ཆོས་མཉན་བྱ་ལྡན་པར་སྟོན་པའི་དགེ་ཡིན་
པའི་བྱིར། འདོད་ན། འཁོར་གསུམ་མོ། །

གཞན་ཡང་། འོ་ན་གྱི་རྣམ་གཅོད་ཀྱིས་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་གོ་མི་ཆོད་པར་ཐལ། རྣམ་
གཅོད་ཡིན་ན་དགེ་ཡིན་དགོས་(༡༧ན)པའི་བྱིར། འདོད་ན། བྱས་པ་དེ་སྐྱེ་ལ་མི་ལྡན་
པ་རྣམ་པར་གཅོད་པ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བྱས་པ་དེ་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། སྐྱེ་ཁོ་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཞེས་
པའི་དགེ་དེ་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་ཀྱི་དགེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་
ཀྱི་དགེ་ཡིན་ན་སྐྱབ་པའི་འདོད་པས་དམིགས་པའི་འོ་ན་གྱི་འགལ་སྐྱེ་རྣམ་པར་གཅོད་
པའི་དགེ་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག །སྐྱེ་ཁོ་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་དགེ་དེས་མི་རྟག་
པ་དེ་སྐྱེ་ལས་གཞན་ལ་ལྡན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་མི་ལུས་པའི་བྱིར་ཏེ། སྐྱེ་ལས་གཞན་
ལུས་ཕྱོགས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། མི་ལྷན་རྣམ་གཅིད་ཀྱི་སྤྱི་མཆོན་ཉིད།
 ཆོས་དེ་གཞི་དེ་ལས་གཞན་ལ་ལྷན་པ་མི་གཅིད་པར་ཆོས་དེ་གཞི་དེ་ལ་མི་ལྷན་པ་རྣམ་
 པར་བཅད་ནས་ལྷན་པ་ཁོ་ནར་སྟོན་པའི་ངག། དཔེར་ན་སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་
 པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་ལྷན་རྣམ་གཅིད་ཀྱི་སྤྱི་མཆོན་ཉིད། ཆོས་དེ་གཞི་དེ་ལས་གཞན་
 ལ་ལྷན་པ་རྣམ་བཅད་ནས། གཞི་དེ་ལ་ལྷན་པར་སྟོན་པའི་ངག། དཔེར་ན་སྤྱི་ཁོ་ན་
 མཉན་བྱ་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །མི་སྤྱི་རྣམ་གཅིད་ཀྱི་སྤྱི་མཆོན་ཉིད། ཆོས་དེ་
 གཞི་དེ་ལ་ལྷན་མི་སྤྱི་པ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་ལྷན་སྤྱི་པ་ཁོ་ནར་སྟོན་པའི་ངག།
 དཔེར་ན། པ་ལས་པེུ་འབྱུང་པ་སྤྱི་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་ལྷན་རྣམ་
 གཅིད་ཀྱི་སྤྱི་དང་མི་ལྷན་རྣམ་གཅིད་ཀྱི་སྤྱི་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་དེ་གཞི་དེ་
 ལས་གཞན་ལ་ལྷན་པ་རྣམ་པར་གཅིད་པ་དང་། མི་གཅིད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
 གཞན་ལྷན་རྣམ་གཅིད་དང་མི་ལྷན་རྣམ་གཅིད་ཀྱི་དོན་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། མཉན་
 བྱ་དེ་སྤྱི་ལས་གཞན་ལ་ལྷན་པ་རྣམ་པར་གཅིད་པ་ཡང་ཡིན་སྤྱི་ལ་མི་ལྷན་པ་རྣམ་པར་
 གཅིད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། མཉན་བྱ་སྤྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། མཉན་བྱ་དེ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱུབ་པའི་བྱུགས་ཆོས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་ངེས་གཞུང་གི་ཆོག་དངོས་སུ་མ་སྤྱར་ཡང་རྣམ་གཅིད་གསུམ་གྱི་དོན་གོ་
 བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་དེ། དཔེར་ན། འཛིག་རྟེན་ན་ནག་པ་ལས་སྤྱི་སྤྱུབ་འཕྲོང་
 སྟོན་པར་གྲགས་ཤིང་། ནག་པ་འཕྲོང་སྟོན་མི་སྟོན་ཤེས་པར་འདོད་ནས་དྲིས་པའི་ཆོ་
 ནག་པ་འཕྲོང་སྟོན་ཞེས་པའི་ངག་དེ་མི་ལྷན་རྣམ་གཅིད་ཡིན་གྱི་གཞན་ལྷན་རྣམ་གཅིད་
 མ་ཡིན་ཏེ། ནག་པ་ལས་གཞན་ལ་འཕྲོང་སྟོན་པ་གཅིད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། མི་སྤྱི་
 རྣམ་གཅིད་མ་ཡིན་ཏེ། མི་སྤྱི་པ་གཅིད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཛིག་རྟེན་ན་རྒྱལ་

པོ་སྤྱིད་རྒྱལ་འཕོང་སྤྱོན་པར་ནི་གཤམ་གྱིང་། དེ་བས་ཀྱང་འཕོང་སྤྱོན་པ་ཡོད་མེད་ཐེ་
 ཚོམ་ཟ་ནས་དྲིས་པའི་ཚོ་སྤྱིད་རྒྱལ་འཕོང་སྤྱོན་ཞེས་པའི་དག་དེ་གཞན་ལྡན་གཅོད་ཡིན་
 གྱི་མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དང་མི་སྤྱིད་གཅོད་མིན་ཏེ། མི་ལྡན་པ་དང་མི་སྤྱིད་པ་གཅོད་
 མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མཚོ་སྤྱོས་ལ་སྤྱོན་པོ་ཡིན་པས་མ་བྱལ་ཅིང་མཚོ་སྤྱོས་ལས་གཞན་
 ལ་སྤྱོན་པོ་མཐོང་བའི་གང་ཟག་གིས་མཚོ་སྤྱོས་ལ་སྤྱོན་པོ་སྤྱིད་དམ་མི་སྤྱིད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་
 བས་དྲིས་པའི་ཚོ། མཚོ་སྤྱོས་སྤྱོན་པོ་སྤྱིད་ཅེས་པའི་དག་དེ་མི་སྤྱིད་རྣམ་གཅོད་ཡིན་གྱི་
 མི་ལྡན་རྣམ་གཅོད་དང་གཞན་ལྡན་རྣམ་གཅོད་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་རྣམ་པར་གཅོད་མི་
 ལུས་པའི་ཕྱིར།

སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་བཤད་བ།

བདུན་པ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གོ། །དང་
 པོ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། རང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པ། སྤྱི་དངོས་པོར་མེད་
 ཀྱང་སྤྱི་ཡིན་ན་དངོས་པོར་མེད་པས་མི་བྱལ་ཅིང་། སྤྱི་དེ་སྤྱི་མཚན་ཡིན་ཡང་སྤྱི་ཡིན་
 བ་སྤྱི་མཚན་ཡིན་པས་མ་བྱལ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་སྤྱི་རྒྱ་(ལྷན)བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་
 ལ་དབྱེ་ན། རིགས་སྤྱི། ཚོགས་སྤྱི། འོན་སྤྱི་དང་གསུམ། རིགས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། རང་
 གི་བྱེ་བྲག་དུ་མ་བྱལ་བ། དཔེར་ན། ཤེས་བྱ་ལྟ་བུ། ཚོགས་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། ལ་
 གྲལ་དུ་མ་འདུས་པ། དཔེར་ན། ལུས་པ་ལྟ་བུ། འོན་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད། རང་འཛིན་
 རྟོག་པས་ཞེན་སྤངས་གང་ལ་ཞུགས་པའི་དོན་དེ་དང་གཅིག་མ་ཡིན་ཡང་གཅིག་ལྟ་
 ལུས་སྤང་བའི་སྤྱོ་བདག་ས། དཔེར་ན། ལུས་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ལུས་པར་སྤང་བ་ལྟ་

ལུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་དེའི་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད། ཆོས་དེ་ཡིན། ཆོས་དེ་ལ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ། བྱོད་མ་ཡིན་ཞིང་ཆོས་དེ་ཡིན་པ་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །

བདེན་གཉིས་བཤད་པ།

བརྒྱད་པ་བདེན་པ་གཉིས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སོ་སའི་འདོད་པ་དང་། ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ལུགས་དང་། མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་དང་། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། བཅོམ་པ་ལམ་སྒྲོས་གཞིག་པས་དེར་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོར་བའི་ཆོས། དེ་ཡང་བཅོམ་པས་དེར་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོར་བ་ནི་ལུས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ལུས་པ་སྟོབས་བཅོམ་པ་ན་ལུས་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོར་བའི་ཕྱིར། སྒྲོས་གཞིག་པས་དེར་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོར་བ་ནི་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་ལ་གཞུགས་ཏི་སྟགས་སྒྲོས་སོ་སོར་བསལ་ནས། ཞིག་པ་ན་ལུས་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོར་བའི་ཕྱིར། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། བཅོམ་པ་ལམ་སྒྲོས་གཞིག་པས་དེར་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་མི་འདོར་བའི་ཆོས། དཔེར་ན། སྒྲོན་པའི་རྩལ་ལྷ་རབ་དང་འདུས་མ་བྱས་གྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་འང་མཛོད་ལས། གང་ལ་བཅོམ་དང་སྒྲོ་ཡིས་གཞན། །བསལ་ན་དེ་སྒྲོ་མི་འདུག་པ། །ལུས་ལྟ་བཞིན་དུ་(༡༧༦) ཀུན་རྫོབ་ཏུ། ཡོད་དེ་དོན་དམ་ཡོད་གཞན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལ་ཅིག །བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབས་རགས་པ་དང་རྒྱན་ཡིན་ན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་མ་བ་དང་བྱུད་པར་མེད་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབས་རྩལ་ལྷ་སྒྲན་ཆ་མེད་དང་གེས་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་བདེན་པར་འདོད་ཅིང། དེ་ལྟར་མ་བས་དེ་ཡང་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་

རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཁས་སྒྲུང་དུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

ཁ་ཅིག་གི་ཁང་ལ་བཅོམ་དང་སྒྲོ་ཡིས་གཞན། ཞེས་པའི་རང་འགྲེལ་དུ། ཐམས་ཅད་པའི་བདེན་གཉིས་འཛིག་ཚུལ་ལོགས་སུ་བསྟན་ནས། མདོ་སྡེ་པའི་བདེན་གཉིས་གྱི་འཛིག་ཚུལ་ལོགས་སུ་མ་བསྟན་པས། གང་ལ་བཅོམ་དང་སྒྲོ་ཡིས་གཞན། ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་གཉིས་ཅར་གྱི་བདེན་གཉིས་གྱི་འཛིག་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར་རོ། མདོ་སྡེ་བ་ལ་ཆོས་མདོན་པའི་མདོ་སྡེ་བ་དང་རིགས་པ་སྐྱེ་བའི་མདོ་སྡེ་བ་གཉིས་སུ་འབྱེད་ན་མ་གཏོགས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་དང་སྡེ་བ་དུན་ནས་བཤད་པའི་མདོ་སྡེ་བ་གཉིས་བདེན་གཉིས་གྱི་མཆོན་གཞི་དང་མཆོན་ཉིད་གང་ཡང་མི་མཐུན་ཏེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བས་བྱམ་བ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་དོན་དམ་པར་འདོད་ལ། སྡེ་བ་དུན་ནས་བཤད་པའི་མདོ་སྡེ་བས་བྱམ་བ་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྡེ་བ་དུན་ནས་བཤད་པའི་མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས་ལ། བཅོམ་པའམ་སྒྲོས་གཞིག་པས་དེར་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོར་པའི་ཆོས་ཡིན་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་ཅིང་། བཅོམ་པའམ་གཞིག་པས་དེར་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་མི་འདོར་པའི་ཆོས་ཡིན་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་བར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་མདོ་(༡༧༧)སྡེ་བའི་ལུགས་ནི། དོན་དམ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གང་། ། ཞེས་པའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་དུ་ཡ་མ་རིས། ཞར་ལ་ཐེག་པ་ཐ་གཤལ་གྱི་བདེན་པ་གཉིས་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པའི་ཐེག་པ་ཐ་གཤལ་ནི་ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་འདིར་ཉན་ཐོས་མདོ་སྡེ་བའི་བདེན་གཉིས་གྱི་རྣམ་གཞག་སྐབས་སུ་བབ་པས། འདི་ལ་གཉིས། མཆོན་ཉིད་དང་། བདེན་

གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། རྟོག་པས་སྒྲོ་མ་
བཏགས་པར་དོན་བྱེད་རྣམས་ལ། གུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། རྟོག་པས་སྒྲོ་
བཏགས་པའི་ཚེས། གཉིས་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྒྲོ་དོན་དམ་
པ་སྒྲུང་ཡུལ་ལ་མ་ལུལ་པའི་ངོར་བདེན་པས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། ཅིའི་
ཕྱིར་གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྒྲོ་གུན་རྫོབ་པ་རྟོག་པའི་ངོར་བདེན་པས་
ན་གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །འདི་ཡང་སྒྲ་བཤད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
གིས་སྒྲོ་གུན་རྫོབ་པ་རྟོག་པའི་ངོར་བདེན་པ་ཡིན་ན་གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པས་བྱུང་
པ་ནི་མེད་དོ། །དོན་དམ་བདེན་པ་ཡང་སྒྲོ་གུན་རྫོབ་པ་རྟོག་པའི་ངོར་བདེན་པའི་
ཕྱིར་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་དང་སྒྲ་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་ཡང་སྒྲོ་གུན་རྫོབ་པ་རྟོག་པའི་ངོར་
བདེན་པ་ཡིན་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྟོག་པ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲོ་གུན་
རྫོབ་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། རང་མཚན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པའི་དོན་གྱིས་
ན་གུན་རྫོབ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། གང་གིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཡི། །གཞན་གྱི་ངོ་བོ་སྒྲིབ་བྱེད་
པ། །གུན་རྫོབ་དེ་དག་ཐ་དད་ཀྱང་། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །འདི་ནི་གཉི་སྟག་རང་
བཞིན་སྒྲིབ་ཕྱིར་གུན་རྫོབ་སྟེ། །ཞེས་དང་། གང་ཞིག་གིས་སམ་གང་ཞིག་ལ། །ཡང་དག་
སྒྲིབ་བྱེད་གུན་རྫོབ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་ཚུལ་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་
རྟོག་པ་དེ་དོན་གྱི་སྒྲུང་(༡༠༦)ལུལ་དུ་བྱས་པས་རང་མཚན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་
སྒྲིབ་པས་སྒྲིབ་བྱེད་དང་གུན་རྫོབ་པ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། རྟོག་པ་དེ་གུན་རྫོབ་
ཅམ་དང་གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་དམ་
པར་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན། མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་ལ་རང་མཚན་ཡིན་
ན་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། སྒྲི་མཚན་ཡིན་ན་གུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། མདོ་མེ་པའི་ལྷགས་ལ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་
 བས་མ་བྱུང་མེ། དངོས་པོ་ལ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་
 གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དོན་དམ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གང་། ཞེས་སོགས་གྱི་དོན་དམ་
 པའི་དངོས་པོ་བསྟན། ཀུན་རྫོབ་པ་ཡི་དངོས་རྣམས་ལ། ཞེས་བས་ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་
 པོ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོའི་དོན་ཡང་རྟོག་ངོར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ལ་
 བྱེད་དོ། ཞེས་ཟེར། འོ་ན་རྟོག་པ་གང་ཡང་རུང་བའི་ངོར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པས་རྟོག་
 ངོར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་འཛོག་གས། རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ཞིག་གི་ངོར་དོན་བྱེད་རྒྱས་
 པས་རྟོག་ངོར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་འཛོག། དང་པོ་ལྟར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་
 ཅན། ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་ངོར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་
 བྱུང་བས། འདོད་མི་རྒྱས་རྟེ། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྟོག་པ་དོན་
 མཐུན་ཞིག་གི་ངོར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་དོན། རྟོག་པ་དོན་མཐུན་ལ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་
 ལྷང་བ་ལ་བྱེད་དམ། རྟོག་པ་དོན་མཐུན་གྱིས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་ཞེན་པ་ལ་བྱེད། དང་
 པོ་ལྟར་ན། ལུས་པའི་དོན་སྦྱི་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་
 པ་དོན་མཐུན་ལ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་ལྷང་བའི་ཕྱིར་རྟེ། ལུས་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་དོན་བྱེད་
 རྒྱས་པར་ལྷང་བའི་ཕྱིར་རྟེ། ལུས་འཛིན་རྟོག་(༡༠༥)པ་ལ་ལུས་པར་ལྷང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་དོན་དམ་པའི་དངོས་
 པོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་རྟོག་པ་དོན་མཐུན་གྱིས་དོན་
 བྱེད་རྒྱས་པར་ཞེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། གཞན་ཡང་། གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་
 རྒྱས་མེད་ན། ཁ་པོན་སོགས་ནི་ལྷག་སོགས་ལ། རྒྱས་མཐོང་། ཞེས་པའི་རྩོད་ལན་
 འབྲེལ་མེད་དུ་ཐལ། ལྷག་སྦྱེད་ན་དོན་དམ་པར་དོན་བྱེད་རྒྱས་པས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ འོན་ཕྱིད་རྒྱལ་ན་དོན་དམ་པར་དོན་ཕྱིད་རྒྱལ་པས་མ་བྱུང་མེ། ཀྱན་རྫོབ་
པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། སྤྱི་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེ་
ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྤྱི་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ན་དོན་དམ་པར་དོན་ཕྱིད་
རྒྱལ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དངོས་པོ་ཡིན་ན་དོན་དམ་པར་དོན་ཕྱིད་རྒྱལ་
པ་ཡིན་དགོས་ན། ཀྱན་རྫོབ་པ་ཡི་དངོས་རྒྱུས་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་
ན། མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་དད་ལྟ་བུ་སྤྱི་ཀྱན་རྫོབ་པ་རྟག་པའི་ངོར་དངོས་
པོར་སྒྲུང་བ་ལ་ ཀྱན་རྫོབ་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་བརྟགས་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་ལ་ ཀྱན་
རྫོབ་པ་དང་དོན་དམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་བསྟན་པར་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ཐེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ་གསུམ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་།
ངོ་བོ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་དང་། དེ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་
ནི། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། ཁྱོད་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲུབས་པས་སྤྱི་བ་དག་
པར་འགྱུར་པའི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། ལྷག་
པར་དམིགས་ན་ ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་འཕེལ་བར་འགྱུར་པའི་དམིགས་པའི་རིགས་སུ་
གནས་པ། གཉིས་པ་ནི། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ལ་ཆོས་
རྒྱུས་(༡༠༩)ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྒྱུ་པ་གསུམ་པོ་འདི་ལྟ་མེ། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་དང་། སྤྱི་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ལ་དགོངས་
ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་དང་། དེའི་དགོངས་
པ་འགྲེལ་བ་ལ། སུམ་རུ་པ་ལས། ངོ་བོ་ཉིད་ནི་རྒྱུ་གསུམ་གྱི། འོ་བོ་ཉིད་མེད་རྒྱུ་
གསུམ་ལ། དགོངས་ནས་ཆོས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། འོ་བོ་ཉིད་མེད་བསྟན་པ་ཡིན། །
ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ ཀྱན་བརྟགས་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་དུ་

འདུས་པ་ལས། གུན་བརྟགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། གཞན་དབང་སྒྲིབ་
 ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དགོངས་ནས།
 ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་
 ཅིའི་བྱིར་གུན་བརྟགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། མིང་དང་བདས་བཞག་པ་
 ཅམ་ཡིན་གྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གིས་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། ཅིའི་བྱིར་གཞན་དབང་སྒྲིབ་
 པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྒྲིབ་དགོས་གྱི་རང་གི་བདག་ཉིད་
 ལས་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། ཅིའི་བྱིར་ཡོངས་གྲུབ་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་
 ཞེ་ན། དོན་དམ་པ་ཡང་ཡིན་ལ་བདག་གཉིས་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་བྱིར་
 རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། དགོངས་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཆོས་རྣམས་གྱི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་
 ཉིད་མེད་པ་གང་ཞེ་ན། གུན་བརྟགས་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་
 བ། འདི་ལྟར་དེ་ནི་མིང་དང་བདས་བཞག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་གྱི། རང་གི་མཚན་
 ཉིད་གིས་རྣམ་པར་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས། དེའི་བྱིར་དེ་ནི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པ་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཆོས་རྣམས་གྱི་སྒྲིབ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་གང་ཞེ་(༡༠༥)
 བ། ཆོས་རྣམས་གྱི་གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་
 བ། འདི་ལྟར་དེ་ནི་རྒྱུན་གཞན་གྱིས་སྒྲོབས་གིས་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི་བདག་ཉིད་གིས་
 མ་ཡིན་པས། དེའི་བྱིར་དེ་ནི་སྒྲིབ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་།
 གཞན་ཡང་ཆོས་རྣམས་གྱི་ཡོངས་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་། དོན་
 དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། དོན་དམ་ཡང་དག་
 འཕགས། ཆོས་རྣམས་གྱི་ཆོས་བདག་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
 མེད་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡང་ཡིན་ལ་དོན་དམ་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་

གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་རབ་རྒྱུ་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་
མེད་པ་ཉིད་ཅིས་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

འོ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གུན་བརྟགས་གྱི་མཚན་ཉིད།
རྒྱལ་ལྷ་མེད་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པས་གུན་བརྟགས་པ། དེ་ལ་དབྱེ་ན།
མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཆད་པའི་གུན་བརྟགས་དང་། རྣམ་གྲངས་པའི་གུན་བརྟགས་
གཉིས། དཔེར་བཞིན་རིམ་པ་བཞིན་གང་ཟག་གི་བདག་ལྷ་ལྟ་དང་། བྱས་མི་རྟག་
གི་ཐ་དད་ལྷ་ལྟའོ། །དེས་ན་གུན་བརྟགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དོན་རང་གི་
མཚན་ཉིད་གྱིས་མེད་པ་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་གཏན་ནས་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་
མཚན་ཐམས་ཅད་གུན་བརྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དབང་གི་མཚན་ཉིད། རྒྱ་
རྒྱུན་གཞན་གྱི་དབང་ལས་སྐྱེས་པ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། མ་དག་གཞན་དབང་དང་། དག་པ་
གཞན་དབང་གཉིས། དཔེར་བཞིན་རིམ་པ་བཞིན། མ་དག་པའི་སྡོད་བཅུད་ལྷ་ལྟ་དང་།
འཕགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་ལྟའོ། །གཞན་དབང་ཡིན་ན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་
པའི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་དགོས་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། (༡༠༩ན)འདུས་བྱས་
ཐམས་ཅད་གཞན་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡོངས་གྲུབ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་རྣམས་
གྱི་གནས་ལྷགས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་
གྲུབ་དང་། འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་གཉིས། དཔེར་བཞིན་རིམ་པ་བཞིན། གཟུང་འཛིན་
རྒྱལ་གཞན་གྱིས་སྡོད་པའི་སྡོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་
ལྷ་ལྟ་དང་། གཟུང་འཛིན་རྒྱལ་གཞན་གྱིས་སྡོད་པའི་སྡོད་ཉིད་ལྷ་ལྟའོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྣམ་གྲངས་པའི་གུན་བརྟགས་དང་གཞན་དབང་གཉིས་ནི་གུན་
རྫོང་བདེན་པ་ཡིན་ལ། འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་

ན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན། དེ་ལ་དམིགས་ནས་བསྒྲུབས་པས་སྒྲིབ་པ་དག་པར་འགྱུར་པའི་དམིགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། ལྷོ་དོན་དམ་པ་སྤང་ཡུལ་ལ་མ་འབྱུལ་པའི་ཡེ་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་ཡོངས་གྲུབ་མཚན་ཉིད་པར་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །

སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་དངོས་པོ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། རང་མཚན་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད། དེ་ཡང་རང་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཕྱིར་གཉིས་སྟོང་གང་ཡིན་པ། །དེ་ནི་དེའི་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན། །(༡༧༧)ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ཀྱང་དོན་དམ་བདེན་པ་མིན་ཏེ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས་དོན་དམ་བདེན་པ་སྟེ་འཛིན་དང་བྲལ་བར་གསུངས་ཤིང་། བསྟུ་བ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བརྟུན་པར་བྱའོ། །དོན་དམ་ཏུ་ཡོད་པར་བརྟུན་པར་བྱ་ཞེ་ན། སྤྲུལ་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བརྟུན་པར་བྱའོ། །ཞེས་རྣམ་རྟོག་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་དེས་རྣམ་རྟོག་དོན་དམ་པར་མེད་པར་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་ཏུ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མིན་ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་ཡོད། །ཅེས་པའི་འགྲེལ་པར། རང་བཞིན་

གྱིས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོག་གི་ལྷག་མའོ་ཞེས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་རང་
 བཞིན་གྱིས་ཡོང་བར་གསུངས་ཤིང་། ཀུན་ལས་བདུས་ལས། གང་ལ་གང་མེད་པ་དེ་
 བྱི་དེས་སྟོང་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་སྟེ། འདི་ལ་ལྷག་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་
 བྱི་འདིར་ཡོད་པའོ་ཞེས་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་མེད་ཅིང་། དེའི་ལྷག་མ་གཞན་དབང་
 དང་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྟོང་བ་བདེན་པར་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །འོ་ན་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་
 བ། དེའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཤེས་པ་ཅམ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྟོང་
 པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་བྱེད་དམ། རྟོག་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྟོང་
 པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་བྱེད་དམ། དབང་ཤེས་ཅམ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་
 གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་བྱེད་དམ། དབང་ཤེས་ལྟུལ་བ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་
 རྗེས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་བྱེད། དང་པོ་མི་འཐད་དེ་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་
 གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྟོང་བར་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་
 པ་ཅམ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་བ་(༡༠ན)རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པར་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པའང་མི་འཐད་དེ། རྟོག་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་
 གྱིས་སྟོང་བ་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་བ་
 རྗེས་སུ་མ་གྲུབ་པ་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པའང་མི་འཐད་
 དེ། དབང་ཤེས་ཅམ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་སྟོང་བར་ཐ་སྟད་པའི་
 ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟླ་བ་གཉིས་སྒྲུབ་གི་དབང་ཤེས་དང་དེའི་གཟུང་བ་རྗེས་
 གཞན་གྱི་སྟོང་བར་ཐ་སྟད་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པའང་མི་འཐད་དེ།

དབང་ཤེས་མ་འབྲུལ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གཟུང་འཛིན་རྒྱུ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་བ་སྟང་
 པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་ཤེས་མ་འབྲུལ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་
 ཤེས་རྣམས་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་ཤེས་རྣམས་ཁྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་
 བཞིན་ཏུ་དེར་སྟང་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོལ་ན། སྟོ་བྱར་བའི་འབྲུལ་རྒྱས་མ་
 བསྐྱེད་པའི་དབང་དང་དེའི་གཟུང་བ་རྒྱས་གཞན་ཏུ་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་སྟོ་ནི་ཤེས་
 སྒྲིབ་དང་། དེའི་ཞེན་ཡུལ་གྲུབ་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་དང་། སྟོ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་བཀའ་
 པའི་སྟོང་ཉིད་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་ལ། སྟོང་
 ཉིད་དེ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ནི་སྟར་ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཀྱི་དྲགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
 བཤད་ཅིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་བདེན་གཉིས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་ནི། ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ་
 རྒྱས་པར་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་སྒྱུར་ནས་བདག་གིས་གཞན་ཏུ་བཤད་པར་བྱ་
 ལ། འདིར་ནི་མདོར་བསྟུས་པ་ཅུམ་ཞིག་བཞུད་པར་བྱ་སྟེ། དལ་འབྱོར་གྱི་རྟོན་ལ་སྟོང་
 པོ་སྒྲུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་དང་པོར་རྣམ་པར་མི་གཡེང་བའི་རྒྱར་སོ་སོར་བར་པ་
 (༡༠༥)རིགས་བདུན་གྱི་ཚུལ་བྱིས་མ་གང་ཡང་རུང་བ་ཡང་དག་པར་སྒྲུངས་ནས་དེ་ལ་
 གནས་ཤིང་། དེ་ནས་མི་མོངས་པའི་རྒྱར་བདེན་པ་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་དང་རྗེས་སུ་
 མཐུན་པའི་ཆོས་ཉན་ནས་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པར་བྱ་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་ཐོས་
 པའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྒྱར་ཐོས་པའི་དོན་རྣམས་རིགས་བས་ཡང་དང་ཡང་
 ཏུ་བསམས་ནས་བསམ་པའི་ཤེས་རབ་སྐྱེད། དེའི་རྗེས་སུ་ཉན་མོངས་པ་དང་འབྲུལ་
 པའི་རྒྱར་བསམས་པའི་དོན་ལེགས་པར་བསྒྲུམས་ནས་བདེན་པ་མཛོན་པར་རྟོགས་
 པའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་དེ་ཉན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱུང་རྒྱུ་ཐོབ་

པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྡན་པས། །སྒྲོམ་པ་ལ་ནི་རབ་
ཏུ་སྒྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དེ་ཡང་རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་ཞི་བདེ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པས་
གོམས་པར་བྱས་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ།
སྒྲུབ་བྱེད་ཐུགས་རྗེ་གོམས་ལས་དེ། །ཞེས་དང་། རྣམ་པ་རྒྱ་མར་ཐབས་མང་པོ། །ཡུན་
རིང་རྒྱས་སུ་གོམས་པ་ལས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བརྩེ་བ་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་སོགས་པ་ཐབས་མཁས་ཁྱུང་པར་ཅན་གྱི་གོགས་དང་བཅས་ཏེ།
བསྐྱལ་བ་གྲངས་མེད་གསུམ་རྒྱ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་སྒྲིན་ཐམས་ཅད་སྤངས་
ཤིང་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་བདེ་སྤྱག་ཏུ་ཐོབ་ནས། གང་དག་བརྩེ་བ་ཆེན་པོ་པ། །གཞན་གྱི་
ངོར་ནི་བཞུགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞན་དོན་རྒྱ་འཁོར་བ་རི་མིན་
མ་སྤྱངས་ཀྱི་བར་རྒྱ་བཞུགས་ཏེ། འཕྲིན་ལས་ལྡན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རྒྱན་མི་ཆད་
པའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྒྲིན་གྲོལ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པར་མཛད་
པ་ཡིན་ལོ། །

གང་གི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་གུ་པོ་ཆེར། རྣམ་དཀར་སྒྲོབས་པའི་(༡༡༣)པ་དན་
ལེགས་བརྩགས་ནས། །འདོད་དགུ་འབྱུང་བའི་བརྩོན་པའི་རྒྱུང་དང་བཅས། །འགྲོ་
རྣམས་མིན་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་སྒྲོལ་ཞིང་། །མཆོན་རབ་ཞོར་བུའི་གྱིང་ལ་དབང་བསྐྱར་
པའི། །དེད་དཔོན་སྤྱ་མ་མཚོག་དའི་བཀའ་དྲིན་ལས། །ལེགས་པར་ཐོབ་པའི་ལེགས་
བཤད་ཞོར་བུའི་ཆོགས། །གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་ནས་རིགས་པའི་རྒྱན་འདི་བསྐྱབས། །
ལེགས་བཤད་འཇུག་དཀར་སྒྲིན་པའི་བཞིན་རས་གྱི། །རྣམ་དབྱེད་ཟུར་མིག་གཡོ་

བའི་དཔལ་ཡོན་ཅན། །མཁས་པའི་དོ་ར་འགྲིམ་པའི་མཛེས་མ་དག །བསྟན་བཅོས་
 རིགས་པའི་རྒྱན་འདི་སྤང་བར་མཛོད། །མང་དུ་བོས་པའི་སྒྲོན་མེ་མ་བསྟན་ན། །མྱོངས་
 པའི་སྒྲོན་པ་སེལ་བར་མི་རྒྱས་ཤིང་། །ཡང་ཡང་བསམ་པའི་དུན་པས་མ་བསྐྱུངས་
 བ། །བོས་པའི་ཞོར་མཆོག་བསྐྱུང་བར་རྒྱས་མ་ཡིན། །བསམས་པའི་དོན་ལ་ཅེ་གཅིག་
 མ་བསྒྲུབས་ན། །སྤིང་པའི་ས་བོན་སྤོང་བར་ག་ལ་རྒྱས། །དེ་ཕྱིར་བོས་བསམས་སྒྲིམ་
 བས་རྒྱུད་སྤྱངས་ནས། །དལ་བའི་རྟེན་ལ་སྤྱིང་པོ་ལེན་པ་གཅིག། །གཞན་དང་ཅོད་པ་
 ཅམ་ལ་མི་ཆགས་ཤིང་། །ཆོག་གི་ལྷ་བས་ནམ་ཡང་མི་ངོམས་པར། །བོས་པའི་དོན་
 རྒྱམས་ཉམས་སུ་སྤངས་པ་ལས། །རྒྱལ་བ་དགུས་པའི་ལམ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར། །
 དགོ་བ་འདི་ཡིས་ཆོགས་གཉིས་ར་བར་རྒྱམ་དག་རིགས་ཀྱི་ས་བོན་སྤྱིང་རྗེའི་རྒྱ་ཡིས་
 ལན་ཅིག་མིན་པར་སེམ་བྱས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་ཀྱི་རྩ་བ་རབ་བརྟན་མཐུན་རབ་ཡལ་
 གའི་ཁྱོན་ཡངས་ཤིང་། །བྱོགས་ཀྱན་སྟན་པའི་དྲི་བཟང་གིས་འགོངས་ཡོན་ཏན་སྤང་
 ཅིའི་འབྱུང་གནས་ལགས་བཤད་མེ་ཏྲིག་དཀར་པོར་རབ་རྒྱས་མཁས་པའི་བྱང་བས་
 རྒྱམ་ཡང་གཏོང་བར་མི་ཤོད་འཕྱར་ལྗོང་རོལ་བས་རྒྱམ་པར་མཛོད། །གསུང་སྒྲིམ་རང་
 རྒྱལ་རྒྱལ་སྒྲིམ་འབྲི་ཤིང་གཞོན་རུའི་ཆོགས་ཀྱིས་རབ་འབྱུང་སྤིང་པའི་རྩེ་ལ་རྩེ་
 མོར་སོན་གྱུར་མཆོན་དཔེའི་རིན་ཆེན་རྒྱན་འཆང་སྐྱ་གསུམ་འབྲས་སུ་མཆོག་གི་
 གོ་འཕང་མངོན་པར་མཐོ། །བྱོགས་བཅུའི་ཕྱིན་ལས་(༡༡)རྒྱམ་བཞིའི་གྲིབ་བསེལ་
 བབ་བས་ལུས་ཅན་ཀྱན་གྱི་སྤིང་ཞིའི་གདུང་བ་ཀྱན་སེལ་འདོད་དགུ་འགྱུར་པའི་ཀྱན་
 མཐུན་དཔག་བསམ་དབང་པོ་ཀྱན་གྱིས་བདེ་སྒྲག་ཐོབ་གྱུར་ཅིག །གནས་སྐབས་སུ་
 ཡང་དལ་དང་འབྱོར་པའི་རྟེན། །མཐོ་རིས་ཡོན་ཏན་ཀྱན་གྱིས་རབ་བརྒྱན་ཅིང་། །མི་
 རུབ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཆོན་འཛོན་པའི་མཆོག །རིག་གྲོལ་སྟན་ཆོགས་དགོ་འདུན་

གྲུབ་པར་སོག་ །ཚད་མའི་བསྟན་པ་ཅན་རིགས་པའི་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་
 རྒྱལ་པོ་ཤར་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་དང་དེའི་རྒྱལ་ཆབ་དམ་པ་དར་མ་རིན་ཆེན་དང་། སེམས་
 དཔལ་ཆེན་པོ་རྒྱན་དགའ་བཟང་པོ་དང་། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་ཨ་ལྷ་ཡ་གྱི་རྟེན་དང་།
 ཆོས་ཀྱི་རྩེ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་ལ་སོགས་པས་མཁས་གྲུབ་དཔལ་ལྷན་སྤྱོད་མ་དམ་པ་
 རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་པརྟོ་བྱི་མ་སེད་པ་ལ་སྤྱི་བོས་གཏུགས་པའི་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་
 བས། རང་གི་སྟོབ་མ་སྟོ་གསལ་ཞིང་དོན་དུ་གཉེར་བ་དུ་མས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ནན་
 གྱིས་བསྐྱལ་བའི་ངོར་རིགས་པ་སྤྱོད་དགོ་སྟོང་གྲུབ་པ་དཔལ་བཟང་
 པོས། རྩེ་བཅུན་རྒྱན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་དངོས་སུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་གནས་
 མཆོག་རི་བོ་པོ་ཏ་ལ་དང་བྱུང་བར་མ་མཆིས་ཤིང་། གྲུབ་པ་བརྟེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་
 མང་པོ་རྒྱན་དུ་བཞུགས་པ་དཔལ་བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་འདི་དཔེན་གནས་ཐེག་ཆེན་པོ་
 བྱང་དུ་དམར་སེར་ཅན་གྱི་ལོ་སྟོན་དུག་གི་ལྷ་བའི་ཡར་ངོའི་ཆོས་བཟང་པོ་ལ་སྦྱར་བ་
 རྟོགས་སོ། །

འདིས་ཀྱིས་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་གྲོ་བམས་ཅད་ནས་སྟོགས་ཐམས་ཅད་དུ་
 དར་ཞིང་ཀྱས་པར་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག །ཞི་སྡུ་མྱི། མྱོན་པ་ཆད་མ
 བྱས་འདྲེན་ཉི་མའི་གཉེན། །དམ་ཚེས་ཆད་མ་འགོག་ལམ་བདེན་པ་དང་། །སྦྱིས་ལུ་
 ཆད་མ་འཕགས་ཚོགས་དགེ་འདུན་ཏེ། །སྦྱབས་ཡུལ་ཆད་མ་མཚོག་གསུམ་གཙུག་ན་
 ཀྱུལ། །ཆད་མིན་སྟོན་དང་བསྟན་པ་དེར་ཞུགས་བཅས། །ལོག་སྒྲུབ་སྡེ་སོགས་འཛེམས་
 མཐུན་དབལ་ཡོན་ཅན། །རིགས་པའི་དབང་ལྷན་སྟོགས་ཀྱི་གྲུང་པོ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་
 གྲགས་(༡༡༩ན)པ་འཛམ་གླིང་མཛེས་པའི་རྒྱན། །ལམ་དང་ལམ་མིན་འབྱེད་པའི་རིགས་
 པའི་མཛོད། །ཆད་མ་སྡེ་བདུན་དགོངས་འགེལ་དང་བཅས་པའི། །གནད་ཀྱན་བསྟུས་

ནས་སྟོན་མཛད་དག་འདུན་གྱུ་བ། །དེས་གསུངས་རིགས་པའི་རྒྱུ་བཅས་བསྐྱེད་གས་
འོས་མཆོག །སྤང་དང་དོར་བྱའི་གནད་ཀྱི་མ་འདྲེས་པར། །ལེགས་སྤྱེ་ཞི་སྟོར་འདུག་
དང་འགོ་བྱེད་པའི། །སྟོ་གསལ་སྤྱེས་བྱའི་ཆོགས་ལ་སྟོན་སྤྱད་དུ། །རིགས་པའི་རྒྱུ་
འདི་སྟར་ཡང་པར་དུ་བསྟུན། །རྒྱལ་འདིས་རྣམ་དབྱེད་མཁའ་ལྟར་རབ་ཡངས་པའི། །
སྤྱེ་བོས་ནོར་འཛིན་ཁྱོན་རྣམས་ཡོངས་གང་ཞིང་། །འགོ་བའི་སྤོངས་སུ་སེལ་ཏེ་ལུང་
རྟོགས་གྱི། །ཆོས་རྒྱལ་ཡར་ལྷའི་འཕེལ་བར་འགྲན་གྱུར་ཅིག །

རྒྱལ་དབང་དག་འདུན་གྱུ་བ་གྱི་གསུང་ཚད་མ་རིགས་རྒྱུ་འདི་རྣམ་འགྲེལ་དོན་
གཉེར་བ་རྣམས་ལ་མཐོ་གིན་ཏུ་ཆེ་ཡང་དབུས་ཕྱོགས་སུ་འདིའི་པར་མེད་གཤིས། འདིར་
དཔེ་རྒྱུ་ཡང་དགོན་པར་སྤང་བས་ཆོས་སྤྱི་མཛད་མེད་སྤེལ་བྱིར་གིང་རྟ་ལོ་ནང་པར་
གསར་བསྟུན་བགྱིས་པའི་འབྲས་བུ་དོན་ལྟར་དུ་འགྱུར་བྱིར་སྟོན་པའི་ཆོགས་འདི་ཡང་
རྒྱལ་བའི་ཆོས་རྒྱལ་འཛིན་པ་རག་དབང་སྟོ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཆོའི་འཛིགས་
བྲལ་དབང་ཕྱག་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤེས་སྟུར་བའོ། །སྙམ་མཛད་ལོ། །

༢༩༩། །ཆད་མའི་བརྟན་བཅོས་ཆེན་མོ་རིགས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་མོ། །

རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་གྱུ་བ་བྱིས་མཛད།

མེར་གཙུག་ནང་བརྟན་དཔེ་རྟེན་འཛོལ་བརྟུ་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཁང་ནས་བརྒྱགས། །

སྤྱི་ལོ་༡༠༡༠་ལྷ་པ་༡ཆེས་༡པོད་རབ་བྱུང་བརྒྱ་བདུན་པའི་ས་གྲང་

པོད་ལྷ་༡༡པའི་ཆེས་༡༥དུས་ཆེས་བཟང་པོར་པར་བཅེས་གཉིས་པ་དཔར།

༢༩༩། །《མེར་གཙུག་ནང་བརྟན་དཔེ་རྟེན་འཛོལ་བརྟུ་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཁང་》གི་

དཔེ་རྟེན་བརྟུ་སྒྲིག་དང་ལས་ཞུགས་མི་སྣའི་མཆན་མོ།

བརྟུ་སྒྲིག་འགན་འཁེལ་བ། གློ་བཟང་ལུན་གྱུ་བ། དབང་གཞགས། ཆེ་རིང་།

ལས་ཞུགས་མི་སྣ། གློ་བཟང་ཆོས་འབྱོར། རྒྱལ་མཆན་བྱམས་པ། ཆེ་བདུན་རྡོ་རྗེ།

གློ་བཟང་འཕགས་མཆོག་ །སྟན་གྲགས། གློ་བཟང་འཛིགས་མེད། ཆེ་རིང་མ།

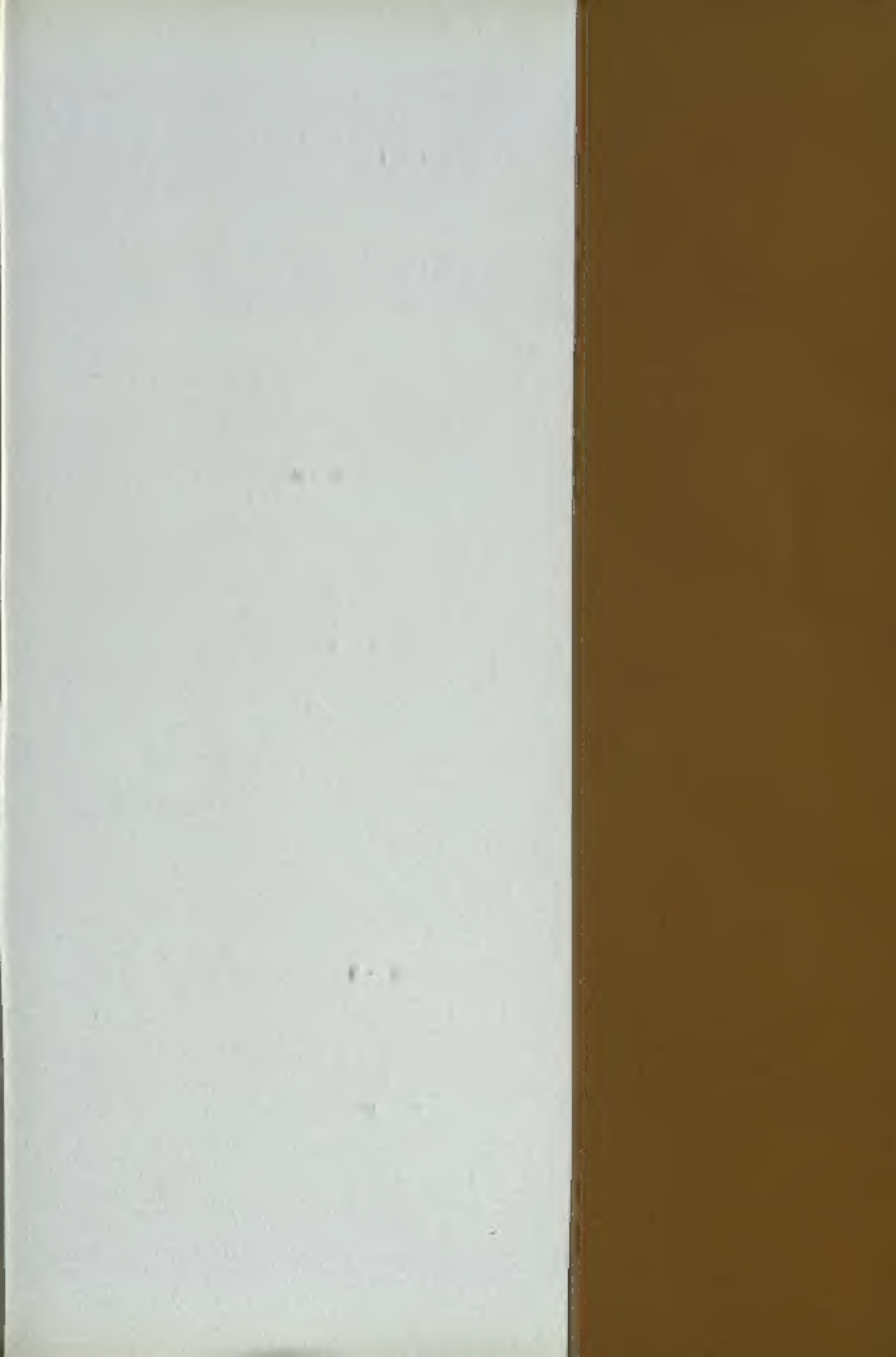
སྟེན་པ། རྡོ་རྗེ་མཆོ། ཆེ་རིང་ཆོས་སྟོན། ལྷ་སྦྱིད། ལྷག་པ་སྟོན་པ།

བསོད་ནམས་དབྱངས་ཅན། བཀྲ་གཡང་། བྱམས་པ་ཆོས་སྟོན།

དེ་བའདིའི་ཁྱད་ག་དང་དགར་ཆག་སྒྲིག་མཛན། རྒྱལ་མཆན་བྱམས་པ། གློ་བཟང་འཕགས་མཆོག་ །

གློག་འབྲུལ་ཡིག་བཅུགས་པ། ལྷག་པ་སྟོན་པ།

བར་སྒྲིག་ལག་རྩལ་པ། ཆེ་རིང་མ།





གངས་ཅན་ཁྱད་ནི་ར་དཔེ་ཚོགས།
པོད་མྱེང་བརྒྱ་དང་ཞེ་བཞི་པ།